എന്റെ ജീവിതസ്മരണകൾ

ഒന്നാം ഭാഗം

H 263

മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ

4334
H·263

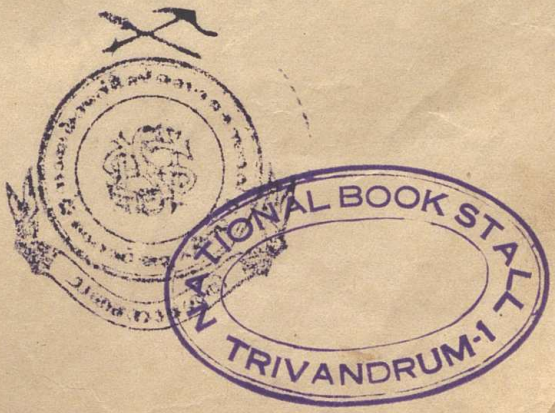

എന്റെ ജീവിതസ്മരണകൾ

4334
I/263

ഒന്നാം ഭാഗം

മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ

വില 4 രൂ.

എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസ്.
ചങ്ങനാശേരി.

H334
H263

4334

SREE KRISHNA VILAS LIBRARY
Reg. No. 01 NTA 28
MALAYINKIL

4334
H. 263

മുഖവുര

നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഒരു ചരിത്രം ആരെങ്കിലും എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതാണെന്നു്, അധികൃതന്മാർക്കും അല്ലാത്തവർക്കും തോന്നിത്തുടങ്ങീട്ടു കുറച്ചുകാലമായി. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനോടു ബന്ധമുള്ള ചില പ്രമുഖന്മാരെ ആ ചുമതല ഏല്പിക്കയും ചില ശ്രമങ്ങൾ നടക്കുകയും ചെയ്തതാണു്. എന്നാൽ വേണ്ടവണ്ണം എഴുതി പൂർത്തീകരിക്കാൻ സാധിക്കാതെ, അതൊരു മാതിരി അലസിപ്പിരിഞ്ഞ മട്ടിൽ കലാശിച്ചു.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ചരിത്രത്തിൽ പ്രത്യേക താല്പര്യമുള്ള ചില സ്നേഹിതന്മാർ, അതിനു പറ്റിയവരെ കണ്ടു കിട്ടാതെ വന്നപ്പോൾ, എന്നെ പിടികൂടിത്തുടങ്ങി. ആ വിഷയത്തിൽ എനിക്കുള്ള അപ്രാപ്തിയേയും അസൌകര്യത്തേയും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു്, അവരെ ഒരുവിധം സമാധാനപ്പെടുത്തി, ഞാൻ അതിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടു. നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം റിക്കാർഡ്മൂലവും അല്ലാതെയും, ഉള്ളവ ശരിക്കു പരിച്ചു്, ത്യാജ്യഗ്രാഹ്യ വിവേചനാബുദ്ധിയോടുകൂടി ഒരു ചരിത്രമെഴുതുന്നതു് പ്രയാസമേറിയ കാര്യമാണു്. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ സംബന്ധിച്ചു്, നടന്ന സംഭവങ്ങളിലെല്ലാം തന്നെ ഞാൻ ഒരു ആദ്യവസാന പങ്കാളിയായിരുന്നു എന്നുള്ള അവരുടെ ധാരണ തെറ്റായിട്ടുള്ളതല്ല. അതുകൊണ്ടാണു് ചരിത്രം എഴുതാൻ എന്നേക്കാൾ പറ്റിയ ആളില്ലെന്നു് അവർ വിചാരിച്ചതു്. എന്നാൽ ചരിത്രമെഴുതുന്നതിനു് ആ അറിവുമാത്രം പോരാ. മറ്റു ചില യോഗ്യതകളും ശേഷിയും കൂടി ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഒരു സ്ഥാപനത്തി

ന്റെ ചരിത്രം എഴുതുമ്പോൾ അതിനു ചില ചിട്ടകളും രീതികളും ആവശ്യമാണു്. അങ്ങിനെയൊരു ഗ്രന്ഥ നിർമ്മാണത്തിനു് പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം തന്നെയും ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം. സത്യത്തിൽ ഒരെഴുത്തുകാരൻ പോലുമല്ലാത്ത ഞാൻ ആ ചുമതല കയ്യേൽക്കുന്നതു് തെറ്റാണു്, സാഹസമാണു്, എന്നു് ഉത്തമവിശ്വാസം ഉള്ളതുകൊണ്ടാണു്, ഞാൻ നിർബന്ധപൂർവ്വം അതിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞുമാറിയതു്. സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയുടെ ചരിത്രം വേണ്ടവണ്ണം എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ കഴിവുള്ളവർ അതു കയ്യേൽക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, വെറും പേരിനുള്ള ഒരു ചരിത്രഗ്രന്ഥം ആവശ്യമില്ലെന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം. ഏതായാലും ചരിത്രഗ്രന്ഥനിർമ്മാണകായ്ത്തിൽ നിന്നു് എങ്ങിനെ എങ്കിലും എന്റെ സ്നേഹിതന്മാർ എന്നെ ഒഴിവാക്കിത്തന്നതിനു എനിക്കു അവരോടു അപാരമായ നന്ദിയുണ്ടു്.

കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സഹപ്രവർത്തകരിൽ ചിലർ എന്റെ ഒരു ആത്മകഥ എഴുതണമെന്നും, അതു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സി ന്റെ ചരിത്രനിർമ്മിതിക്കും പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. 'ആത്മകഥ' എഴുതത്തക്ക വലിപ്പമൊന്നും എനിക്കില്ലെന്നു പറഞ്ഞു് ഒഴിഞ്ഞപ്പോൾ, എന്നാൽ 'ഓർമ്മക്കുറിപ്പു'കളെങ്കിലും എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്നും രേഖകളിൽ കാണാത്ത അനവധി സംഭവങ്ങൾ സ്വന്തം അറിവിലും അനുഭവത്തിലും ഉള്ളവ ആരുമാരും അറിയാതെ നശിച്ചുപോകാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി എങ്കിലും എഴുതേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നും അവർ പറകയും അതിരുകവിഞ്ഞു് നിർബന്ധിക്കയും ചെയ്തു. എന്റെ പ്രിയ സുഹൃത്തുക്കളായ സഹപ്രവർത്തകന്മാരെല്ലാം ഒരുമിച്ചുനിന്നു് നിർബന്ധപൂർവ്വം പറയുന്ന ഈ നല്ലകാര്യത്തിൽനിന്നും ഒഴിയാൻ ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. ഇന്നത്തെ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. പ്രസിഡണ്ടു് ശ്രീ. വി. കെ. വേലപ്പനാണു് എന്നെ ഈ കാര്യത്തിൽ കൂടുതൽ പ്രേരിപ്പിച്ചതും നിർബന്ധിച്ചതും. മനമല്ലാ മനസ്സോടുകൂടിയെങ്കിലും ഞാൻ അതിനു വഴിപ്പെട്ട എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു. എഴുതിത്തുടങ്ങി. എങ്കിലും തുടർന്നു് എഴുതാൻ പല അസൌകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായി. സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ എനിക്കു ഔദ്യോഗികനിലയിൽ യാതൊരു ചുമതലകളും ബാദ്ധ്യതകളും ഇല്ലെങ്കിലും, അധികാരികളും ചുമതലക്കാരും, അവക്കു എന്നോ

III

ട്ടുള്ള സ്നേഹാദരങ്ങൾകൊണ്ട്, ഒന്നുംതന്നെ എന്നോട്ട ചോദിക്കാതെയോ എന്നെ അറിയിക്കാതെയോ ചെയ്യാറില്ല. അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടന്ന യോഗങ്ങളിലും സ്ഥലങ്ങളിലും ചെന്നെത്തേണ്ടതു് എൻെറ കടമയായി അവശേഷിച്ചിരിക്കയാണു്. അതുകൊണ്ടു് ഒരിടത്തു സ്വസ്ഥമായിരുന്നു് തുടർന്നെന്തെങ്കിലും എഴുതാൻ അവസരം കുറച്ചെ ലഭിക്കുന്നുള്ളു. സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റി വളരുകയും വരവു വർദ്ധിക്കയും ചെയ്തു എങ്കിലും, അവസാനിക്കാത്ത മരാമത്തുകൾകൊണ്ടും, പുതിയ പുതിയ കായ്ങ്ങളിൽ ഇടപെടുന്നതുകൊണ്ടും ഏതവസരത്തിലും പണം മതിയാകാതെ ഒട്ടൊക്കെ കടത്തിൽക്കൂടിയാണു് 'പുരോഗമന'മെന്നു് എനിക്കറിയാം. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു് വളരെ കടം വരുന്നതിൽ ഇഷ്ടമില്ലാത്ത ഞാൻ, ആ വിഷയത്തിൽ എപ്പൊഴും അസ്വസ്ഥനും ചിന്താമഗ്നനുമാണു്. അതുകൊണ്ടു് ചിലപ്പോൾ ഞാൻ അറിയാതെതന്നെ എഴുത്തുനിന്നു പോകാറുണ്ടു്. പിന്നെയും പ്രേരണയും നിർബന്ധവും വരുമ്പോൾ എഴുതിത്തുടങ്ങും.

എങ്ങിനെ എങ്കിലും 'എൻെറ ജീവിതസ്മരണ'യുടെ ഒന്നാം ഭാഗം ഒരുവിധം എഴുതി പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിഞ്ഞതിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഇതു് എൻെറ യഥാർത്ഥമായ "ഓർമ്മക്കുറിപ്പു" എന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ആണ്ടുമാസം തീയതിയൊ, ശ്രുപാത്തുകയൊ ആഫീസിൽനിന്നു കുറിച്ചു വാങ്ങിക്കാണും. ബാക്കിയെല്ലാം എൻെറ ഓർമ്മയിൽനിന്നുതന്നെ എഴുതിട്ടുള്ളതാണു്. ഏതെങ്കിലും ഡയറിയുടേയൊ കുറിപ്പിൻേറയൊ നോട്ടിൻേറയൊ സഹായം എനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു് പ്രധാന സംഭവങ്ങളിൽ വല്ലതും ചിലതു വിട്ടപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു് എൻെറ ഓർമ്മക്കുറവിനെ അല്ലാതെ എന്നെ വിശ്വസ്സിപ്പെട്ടുത്തരുതെന്നപേക്ഷയുണ്ടു്. അതുപോലെതന്നെ ആവശ്യമില്ലാത്തതു വല്ലതും എഴുതിപ്പിടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ ക്ഷമിച്ചു് ആ വിഷയത്തിലുള്ള എൻെറ വിവരമില്ലായ്മയെ കുറ്റപ്പെടുത്തുകയല്ലാതെ എന്നെ അപരാധിയായി കരുതാതിരിക്കാനും ദയയുണ്ടാകണം.

"എൻെറ ജീവിതസ്മരണകൾ" ഇത്രയും നിളുന്നതാണെന്നു് എഴുതിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നതല്ല. പ്രധാന സംഭവങ്ങളിൽ പലതും ബാക്കി കിടക്കുന്നുണ്ടു്. എൻെറ സഹപ്രവർത്തകന്മാരിൽ പലരെപ്പറ്റിയുള്ള ഓർമ്മ രേഖപ്പെടുത്തത്തക്കവ

ണ്ണം ഇനിയും അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'നിവർത്തന പ്രക്ഷോഭണം' 'വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്ഷോഭണം' 'ഹൈക്കോടതി പ്രക്ഷോഭണം' മുതലായ പ്രക്ഷോഭണങ്ങളും ദേവസ്വം ബോർഡു രൂപീകരണം, ഹിന്ദുമഹാമണ്ഡലം മുതലായ സംരംഭങ്ങളും, സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിയും, സ്വയംഭരണവും, എന്റെ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനങ്ങളും, തിരുവിതാംകൂർ സംസ്ഥാനം തിരുകൊച്ചിസംസ്ഥാനമായതും അതു പിന്നീട് കേരളസംസ്ഥാനമായതും, എന്റെ കുടുംബജീവിതവും മറ്റു പലതും എന്റെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ നിരന്നു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. അവയുടെ സംഗ്രഹമെങ്കിലും ബഹുജനസമക്ഷം സമർപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹമില്ലാഴികയില്ല: സ്വസ്ഥതയും സൌകര്യവും കിട്ടുന്നപക്ഷം രണ്ടാംഭാഗം ഞാൻ എഴുതാൻ ശ്രമിക്കുന്നതാണ്.

നായർ സമുദായത്തിന്റെ മാത്രമല്ല, കേരളത്തിൽ ഒട്ടാകെത്തന്നെ, ഇക്കഴിഞ്ഞ അറുപത്തഞ്ചുകൊല്ലക്കാലത്തിനിടയിൽ ഉണ്ടായ സംഭവഗതികളും പരിവർത്തനങ്ങളും ഒട്ടൊക്കെ കണ്ടറിഞ്ഞവനും, പലതിലും പങ്കാളിയാകാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായവനും എന്നുള്ള നിലയിൽ എഴുതിട്ടുള്ള ഈ ഓർമ്മക്കുറിപ്പിൽ, കേരളജനതയ്ക്ക് പ്രയോജനപ്പെട്ടന്ന വല്ലതും ചിലതെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനാണ്.

ഞാനൊ എന്റെ സ്മരണകളൊ എങ്ങിനെയിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ അവതാരകൻ കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതന്മാരിലും എഴുത്തുകാരിലും നിരൂപകന്മാരിലും ഒരു പ്രമാണിയെന്നു പേരുകേട്ടിട്ടുള്ള മാന്യനാണെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കാതിരിക്കില്ല. സംസ്കൃതകാളേജ് പ്രിൻസിപ്പലായിരുന്നു് പെൻഷൻപറ്റിയ ശ്രീ. എൻ. ഗോപാലപിള്ള എം. എ. എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ഒരാളാണ്. എന്നോടുള്ള സ്നേഹാദരം നിമിത്തം ഈ ചുമതല കയ്യേറ്റതാണെന്നറിയാം. ഇത്രയും നല്ല അവതാരിക എഴുതിത്തന്നതിനു് ഞാൻ എന്നും അദ്ദേഹത്തോടു നന്ദിയുള്ളവനായിരിക്കുന്നതാണു്.

എനിക്കു് എൺപതു വയസ്സു തികയുന്ന എൺപത്തൊന്നാമത്തെ പിറന്നാൾ, 1957 ഡിസംബർ 21–ാം നു — 1133 ധനു 6–ാംനു — ശനിയാഴ്ച്ചയാണു്. എന്റെ പിറന്നാൾ ആഘോഷിക്കുന്നതു് മിക്കവാറും എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരും, അവർ നിശ്ചയിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുവച്ചും ആയിരിക്കും. ഈ തവണത്തെ പിറന്നാൾ

ആഘോഷം, എന്റെ പ്രിയ സുഹൃത്തും സഹപ്രയത്നംകൊണ്ട് ഉന്നതനിലയിലെത്തിയ ഒരു വ്യാപാരി പ്രമാണിയുമായ തൊട്ടപുഴ മുണ്ടമറ്റം വേലായുധൻ നായർ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാട്ടിലും വീട്ടിലും വച്ചാണ് നടത്തുന്നതെന്നു് എന്നെ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ''എന്റെ ജീവിതസ്മരണകൾ'' ഒന്നാംഭാഗം, അന്നവിടെ കൂടുന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടറന്മാരുടേയും മറ്റു മഹതിമഹാന്മാരുടേയും മുമ്പാകെവച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. എൺപതു വയസ്സു പൂർത്തിയാകാൻ ഇടയായ ഭാഗ്യത്തിന്റെ സ്മാരകമെന്ന നിലയിൽ ബഹുജനങ്ങൾ ഇതിനെ സ്വീകരിക്കുമാറാകട്ടെ.

എന്റെ മറ്റു പുസ്തകങ്ങളുടെയെല്ലാം ഉടമസ്ഥാവകാശം ഞാൻ അപ്പഴപ്പോൾ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അവകാശവും നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കുതന്നെ ഞാൻ സന്തോഷസമേതം വിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ഈ പുസ്തകം ഏറ്റവും വൃത്തിയായും ഭംഗിയായും അച്ചടിച്ചുതന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസ്സുകാരുടെ അച്ചടിയിലുള്ള വൈദഗ്ധ്യം അവർ വേണ്ടവണ്ണം ഈ പുസ്തകത്തിലൂടെ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അല്പം അക്ഷരപ്പിഴ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു കുറ്റവും പറയാനില്ല. ഞാൻ ഏറ്റവും സന്തോഷത്തോടുകൂടി അവർക്കു നന്ദി പറയുന്നു.

എന്റെ എല്ലാ അഭ്യുദയങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതയായിരുന്ന ദിവംഗതയായ പ്രിയപ്പെട്ട മാതാവിന്റെ പാദസ്മരണയോടുകൂടി ഞാൻ, 'എന്റെ ഈ ജീവിതസ്മരണ' ബഹുജനസമക്ഷം സമർപ്പിക്കുന്നു.

ചങ്ങനാശേരി,
1—12—1957.

മന്നത്തുപദ്മനാഭൻ.

4334

അവതാരിക

വ്യക്തികൾക്കും സമുദായങ്ങൾക്കും ചില ശക്തിവിശേഷങ്ങൾ അപേക്ഷണീയങ്ങളാകുന്ന കാലഘട്ടം വരും. ആവശ്യമുള്ള അവസരങ്ങളിൽ ഉചിതങ്ങളായ ശക്തികൾ ഉദിച്ചു വികസിച്ചാൽ ആ വ്യക്തികളും സമുദായങ്ങളും വിജയിക്കും; നിലനിൽക്കും. അല്ലെങ്കിൽ അവ അങ്ങിങ്ങു് ഓരോ ഓളമിളക്കി കാലപ്രവാഹത്തിൽ മുങ്ങിമറയും. ജീവിതായോധനത്തിലെ വിജയത്തിനിടയ്ക്കു് സമുചിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ നിയതി നൽകുന്ന സഹകരണമാണു് ആ ശക്തിവിശേഷങ്ങളുടെ സ്ഫുരണം. അങ്ങനെയുള്ള വിശിഷ്ടങ്ങളായ സംഭാവനകളുടെ ആകെത്തുകയാണു്, അവയുടെ ചരിത്രമാണു് ഒരു മട്ടിൽ മനുഷ്യവംശത്തിന്റെ പുരോഗതിയുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും ചരിത്രം എന്നു പറയാം.

ഏതു് എളിയ വ്യക്തിക്കും ഏതു ചെറിയ സമുദായത്തിനും അതിനേറെതായ ഒരു സംഭാവന മഹത്തായ മനുഷ്യവംശത്തിനു് നൽകുവാൻ കഴിയും. സമൂഹത്തിന്റെ അഭ്യുദയത്തിനു് ഉതകുന്ന വ്യക്തിയുടെ പ്രവർത്തനം ഏതു പരിമിതമായ പരിധിയിൽ അടങ്ങിയാലും മനുഷ്യരാശിയുടെ മുൻപോട്ടുള്ള ചുവടുവെയ്പ്പിൽ ഒട്ടൊക്കെ ഉപകരിക്കും.

സുലഭങ്ങളായ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾകൊണ്ടു് സമൃദ്ധസമ്പന്നമായ കേരളത്തെ അധിവസിക്കുന്ന ജനസമുദായങ്ങളിൽ ഗണ്യമായ ഒരു സ്ഥാനം നായർ സമുദായത്തിനുണ്ടല്ലോ. പണ്ടു് ഒരു കാലത്തു് അന്യാതിശായിയായ പ്രതാപസമ്പത്തുകൾ ഉണ്ടായി

രുന്ന ആ സമുദായം ക്രമേണ അധ:പതനത്തിൽ ആണ്ടുതുടങ്ങിയിട്ട കാലം ഒട്ടേറെയായി. ആ ദുർദ്ദശയുടെ മൂർദ്ധന്യസ്ഥിതി എത്തിയ ഈ ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭം മുതൽ ഇന്നുവരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിലെ മഹനീയങ്ങളായ സാമുദായികപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ചരിത്രമാണ് ശ്രീ മന്നത്തുപദ്മനാഭന്റെ ജീവിതസ്മരണകളിൽ നിഴലിച്ചു നിൽക്കുന്നത്.

ശ്രീ മന്നത്തിന്റെ ജീവിതസ്മരണകൾ നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടേയും അതിന്റെ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ജീവിതസ്മരണകളാണ്. ആ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയെല്ലാം ജീവപ്രതിഷ്ഠയായി, പ്രചോദകശക്തിയായി, ഉത്തേജകതേജസ്സായി, വിജയിക്കുന്ന മഹാസ്ഥാപനമാണ് ശ്രീ മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ. ആ മഹാന്റെ അദ്ഭുതാവഹമായ ജീവിതത്തിന്റെ ചില അംശങ്ങളിൽ ചെറിയ ചില പ്രകാശാംശുക്കൾ വീശുന്നുണ്ട് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അവിടവിടെ. പക്ഷേ അതിമഹത്തായ ആ ജീവിതത്തിന്റെ ബാഹ്യാന്തർഭാവങ്ങളുടെ സാക്ഷാൽ സ്വരൂപം വെളിവാക്കാൻ ഈ സ്മരണകൾക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നു സമ്മതിക്കണം. ദുഷ്കരമായ ആ കൃത്യം സമകാലികരോ അനന്തരകാലികരോ ആയ ജിജ്ഞാസുക്കളുടെ സമഗ്രമായ ഗവേഷണത്തിനും പഠനത്തിനും വിഷയമാകുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

സുമാർ 80 കൊല്ലം മുൻപു് അന്നു കുഗ്രാമമായിരുന്ന പെരുന്നയിൽ ഒരു നിർദ്ധനമായ നായർ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച കുട്ടിയുടെ ജീവിതകഥയുടെ ചില വശങ്ങളാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ നാം കാണുന്നതു്.

"അതിരാവിലെ പഴങ്കഞ്ഞിയും കഴിച്ചു് ഒരു കുടുക്കനിറച്ചു് മണലും, കൊണ്ടു കെട്ടിയ ഓലച്ചൂരും, മുഴം ചതുരത്തിലുള്ള പനംപായ് തട്ടകം, നെറ്റിയിൽ അമ്മ തൊട്ടുവിച്ച ഭസ്മക്കുറിയും, ആയി 'ഏലാൻ' കേറാൻപോകുന്ന കൌപീനധാരിയായ" ഒരു കൊച്ചുകുട്ടിയെയാണു് ആദ്യം നാം പരിചയപ്പെടുന്നതു്. യുവചൈതന്യം തുളുമ്പുന്ന ഒരു വന്ദ്യവയോധികൻ പുണ്യക്ഷേത്രമായ പ്രയാഗത്തിലെത്തി വാത്സല്യനിധിയായ അമ്മയുടെ ഭൗതികാവശിഷ്ടം ത്രിവേണിയിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നതും, ആയിരക്കണക്കിനുള്ള തീർത്ഥാടകർ സമർപ്പിക്കുന്ന അരിയും പൂവും തിന്നു് 'മദോന്മത്തരാ

യി വിഹരിക്കുന്ന കൊഴുത്തുതടിച്ച മത്സ്യങ്ങളെ ചവുട്ടിമെതിച്ചു" വഴുതിപ്പോകുന്ന കാലുകൾ 'അരനീരു വെള്ളത്തിൽ' ഊന്നി മത്സ്യങ്ങളുടെ മുതുകത്തു മുങ്ങി തീർത്ഥസ്നാനം നിർവ്വഹിക്കുന്നതും ഒട്ടൊട്ടവിൽ നാം കണ്ടു നിൽക്കുന്നുണ്ട്. എന്തെന്തു സംഭവങ്ങളാണു് ഈ രണ്ടു രംഗങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ കടന്നുപോകുന്നതു്! എത്രയെത്ര ദുഃഖങ്ങളും ദുരിതങ്ങളും തരണം ചെയ്തു്, എത്രയോ പ്രതിബന്ധശതങ്ങളോടു് എതിരിട്ട പൊരുതി, ഏതെല്ലാം യാതനകൾ അനുഭവിച്ചു്, നിരന്തരവും തീവ്രവുമായ തപസ്സു് കൊണ്ടു് നേടിയതാണു് ഇന്നു കാണുന്ന അഭ്യുദയവും വിജയവും! ആ മഹാനുഭാവന്റെ സന്താപങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തോടൊത്തു സഹതപിച്ചു കണ്ണുനീർവാർത്തും, ഉത്സാഹപ്രസരത്തിൽ ഒത്തുചേർന്നു് ആർത്തു രസിച്ചും, വിജയപ്രഭാവത്തിൽ ഒത്തിണങ്ങി ഉല്ലസിച്ചും, നാം അറിയാതെതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിക്കും. നിഷ്പടമായ ഒരു ഹൃദയത്തിൽ ഉദിച്ചുയരുന്നു, കലാതരളങ്ങളായ വചനങ്ങളിൽ അലതല്ലുന്ന വികാരങ്ങളിൽ നാം അറിയാതെ അലിഞ്ഞുചേരും. ഒരു സമുദായത്തേയോ, ജനതയേയോ, നയിക്കാൻ നിയതി നിശ്ചയിച്ച പ്രഭാവശാലിയുടെ ആഹ്വാനത്തിനു നാം വശംവദരാകും.

അന്ധവിശ്വാസങ്ങളിലും അനാചാരങ്ങളിലും ആണ്ടു കിടന്ന ഒരു സമുദായത്തെ നവീനങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടേയും ആദർശങ്ങളുടേയും അരുണോദയം കാട്ടി തട്ടിയുണർത്താൻ കരുത്തുള്ള ഒരു കൈയുടെ പ്രവർത്തനമാണു് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉടനീളം പ്രകാശിക്കുന്നതു്.

'ഫീസിനും പുസ്തകത്തിനും വേണ്ട നിസ്സാരസംഖ്യയില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു്" രണ്ടാംക്ലാസ്സിൽ വച്ചു് പഠിപ്പു നിർത്തേണ്ടിവന്ന ദരിദ്രനായ ബാലൻ അനേകലക്ഷം ബാലന്മാർക്കു വിദ്യാദാനം ചെയ്യുന്ന എത്രയോ മഹാ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു. പതിനാറാമത്തെ വയസ്സുതൊട്ടു് 10 കൊല്ലം അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിലും, പിന്നേയും 10 കൊല്ലം വക്കീൽ പണിയിലും വ്യാപരിച്ച ശേഷമാണു് സ്വജീവിതവ്രതമായ സമുദായസേവനത്തിനു് അദ്ദേഹം ഒരുങ്ങുന്നതു്.

മന്നത്തു പദ്മനാഭന്റെ സമുദായസേവനം സങ്കുചിതമായ പരിധിയിൽ ഒതുങ്ങിയതല്ലെന്നു് നിഷ്പക്ഷമതികൾ സമ്മതി

ക്കും. ഈ നൂതന പഥത്തിലേക്ക് മന്നത്തിന്റെ മനോഗതി തിരിയാൻ പ്രേരണ നൽകിയതു് തലശ്ശേരി സ്വദേശിയും ഉൽപതിഷ്ണുവുമായ കപ്പന കണ്ണൻമേനവൻ ആണെന്നു് കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം അദ്ദേഹം സ്മരിക്കുന്നുണ്ടു്. ആംഗലഭാഷാനഭിജ്ഞനായിരുന്ന മന്നത്തിനു് 'നല്ല നല്ല ഇംഗ്ലീഷുപുസ്തകങ്ങൾ വായിച്ചു് അത്ഥം പറഞ്ഞുകൊടുത്തതും സമുദായപരിഷ്കാരപരങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു പ്രാരംഭപ്രചോദനം നൽകിയതും പുണ്യശ്ലോകനായ ആ മഹാനായിരുന്നു. തീവ്രവാദികളായ ഉൽപതിഷ്ണുക്കൾക്കു് പരിമിതമായ സാമുദായിക പരിധിയിൽ പെട്ട പ്രവർത്തനം ആശാസ്യമല്ലെന്നു് മന്നം അറിയായ്കയല്ല. അദ്ദേഹത്തിനു് സമഞ്ജസമായ സമാധാനമുണ്ടു്. "വിശാലവിചാരഗതികൾ എത്രതന്നെയുണ്ടായാലും ജാതിമതാദികൾക്കതീതമായി നിന്നുകൊണ്ടു് മനുഷ്യസമുദായസേവനം പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്താൻ സാദ്ധ്യമായ ഒരു അന്തരീക്ഷമല്ല ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നതു്. ആചാരമര്യാദകളും ജീവിതസമ്പ്രദായങ്ങളും വിശ്വാസനിലകളും പെരുമാറ്റരീതിയും കൊണ്ടു് ജനങ്ങൾ വളരെ നാളായി പലജാതികളായി പിരിഞ്ഞു ജീവിക്കുന്ന ഈ രാജ്യത്തു് പൊതുജനസേവനം സമുദായാടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. സ്വ. സമുദായസേവനം ചെറുവൃത്തത്തിലുള്ളതാണെങ്കിലും ഒട്ടും ആക്ഷേപമുള്ളതായി എനിക്കു തോന്നിയില്ല. സേവനത്തിനാവശ്യമുള്ള പല സമുദായം ഉണ്ടെന്നു് എനിക്കുമറിയാം. എന്നാൽ ഏതൊരു സമുദായത്തേക്കാളും സേവനത്തിനാവശ്യം നായർ സമുദായത്തിനാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നി. സ്ത്രീകളുടെ ക്ലേശം കണ്ടു ദുഃഖം തോന്നുന്ന ഒരുവൻ ആദ്യമായി രക്ഷിക്കേണ്ടതു പെറമ്മയേയാണു് എന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനാണു ഞാൻ. നായർ സമുദായത്തിന്റെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി ഹൃദയമുള്ളവരെയെല്ലാം സ്തംഭിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു. ഒരു കാലത്തു കേരളത്തിലെ വസ്തു ഉടമസ്ഥന്മാരും ഒരുവിധം സർവ്വാധിപതികളുമായിരുന്ന നായന്മാർ. ബ്രഹ്മീഷാധിപത്യത്തോടുകൂടി അവരുടെ രാഷ്ട്രീയ കർത്തൃത്വം നശിക്കയും സുഖലോലുപത്വവും തന്മൂലമുണ്ടായ അലസതയും മൂലം പ്രയത്നശീലം അവരെ വിട്ടുപിരികയും ചെയ്തിരുന്നു. പ്രവൃത്തിശൂന്യരായ അവർ പഴയ പ്രാഭവത്തെ അയവിറക്കിയും കൊണ്ടു് അന്യോന്യമത്സരത്തോടുകൂടി തൊഴുത്തിൽകുത്തു് ഒരു തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചു. ഓരോ നായർ ഭവനവും കൃഷ്ണപക്ഷചന്ദ്രികപോലെ ദിവസം

തോറും ക്ഷയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്ധവിശ്വാസവും അനാചാരവും ആഡംബരഭ്രമവും അടിയന്തിര ബാഹുല്യതയും കാലത്തിനു പറ്റാത്ത മരുമക്കത്തായവും കൊണ്ട് പ്രാഭവമുള്ള മിക്ക തറവാട്ടുകളും നാഥനും നമ്പിയും ഇല്ലാതെ അധ:പതനത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിലേക്കു് അതിവേഗം പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന വസ്തുത അധികമാരും ഗ്രഹിച്ചതായില്ല." അതേ, ആദ്യമായി പെറ്റമ്മയെ രക്ഷിക്കുക എന്ന നയമാണു് ഹൃദയാലുവായ ആ മഹാൻ സ്വീകരിച്ചതു്. അതിൽ അന്യസമുദായ വിദ്വേഷം അന്തർലീനമല്ല. പക്ഷേ സ്വപ്രയത്നത്തിനു് പ്രതിബന്ധകാരികളായ വ്യക്തികളേയോ, സമൂഹങ്ങളേയോ, എതിർക്കുക അപരിഹാര്യവും ആണല്ലോ.

മാന്യമായ ആദായമുള്ള വക്കീൽപ്പണിയിൽനിന്നും വിരമിച്ചു് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനത്തിനു് ബദ്ധപരികരനായി ഇറങ്ങുന്ന പ്രാരംഭരംഗം വികാര വിക്ഷോഭംകൂടാതെ വായിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. "അമ്മയുടെ അനുഗ്രഹം വാങ്ങി യാത്രപറയുന്നതിനായി ഞാൻ മന്ത്രി ചെന്നെത്തി. അമ്മയുടെ പാദങ്ങളിൽ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്ത എന്നെ ഗദ്ഗദപൂർണ്ണയായ അമ്മ രണ്ടു കൈകൊണ്ടും തലയിൽ തൊട്ടനുഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ ഈ പുതിയ ജീവിതം സ്വീകരിച്ചതുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ മനോരാജ്യങ്ങളിൽ പലതും തകർന്നിരിക്കാം. പഴയ ദാരിദ്ര്യം അമ്മയെ വീണ്ടും ബാധിക്കുമെന്നോർത്തു് വ്യസനിച്ചിരിക്കാം. ഈ സീമന്തപുത്രന്റെ സുഖത്തിലും പ്രതാപത്തിലും അത്യധികം ആകാംക്ഷയുള്ള അമ്മ അതെല്ലാം തവിടുപൊടി ആയതിൽ കുണ്ഠിതപ്പെട്ടിരിക്കാം. പട്ടണത്തിൽ ഒരുവിധം പദവിയിൽ ജീവിച്ച ഞാൻ ഈ കാട്ടുജീവിതവും ക്ലേശവും സ്വയമേവ സ്വീകരിച്ചതു് സാഹസമായിപ്പോയിയെന്നു് ആ മാതൃഹൃദയം അറിയാതെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടാവാം. അമ്മയുടെ ഹൃദയവികാരം പലതും എന്നിലുംകൂടി കടന്നുപോകാതിരുന്നില്ല. എഴുനേൽക്കാനുള്ള കെൽപു് എന്നെ വിട്ടു പിരിഞ്ഞതായി തോന്നി. നിശ്ശബ്ദരായി ഞങ്ങൾ രണ്ടാളും ഏതാനും നിമിഷം അങ്ങിനെ കരഞ്ഞു കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്റെ കണ്ണുനീർകൊണ്ടു് മാതൃപാദം കഴുകി ശുദ്ധീകരിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തിയില്ല. ഞാൻ എഴുനേറ്റു. അമ്മയെ വീണ്ടും തൊഴുതു് അമ്മയ്ക്കു് സമാധനമുണ്ടാകാനുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി യാത്രയായി. അമ്മയും മകനും തമ്മിലുള്ള

VI

ഈ വിടവാങ്ങലിനു് ചെറുകുട്ടിയായിരുന്ന എന്റെ പുത്രിമാത്രമേ സാക്ഷിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു.''

അമ്മയുടെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകൾ പുത്രനിൽ സമ്പൂർണ്ണ സാഫല്യത്തിൽ എത്തിയെന്നു് ഭാവി തെളിയിച്ചുവല്ലോ. സൊസൈറ്റിക്കു് ആദ്യമായി ദാനംകിട്ടിയ കറുകച്ചാലിലുള്ള കുടപിടിച്ച കുന്നിൻ പുറത്തു് ഏകാകിയായി അമ്മയുടെ അനുഗ്രഹവും വാങ്ങി ചെന്നെത്തിയ യുവസാഹസികന്റെ ശ്രമം അവിടെ ഒരു പാഠ്പീടവും പള്ളിക്കൂടവും പണിയിക്കുന്നതിനായിരുന്നു.

''ഇല്ലങ്ങളിൽ ചെന്നു നടന്നിരന്നാൽ
ഇല്ലെന്നു ചൊല്ലുന്ന ജനങ്ങളേറും''

എന്നു് അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ ത്യാഗകഠോരമായ ആ കാലഘട്ടത്തിലെ ഒരു സംഭവം തിക്തമധുരമായ സ്മരണയിൽ നിന്നും മായാതെ നില്ക്കുന്നതു് അദ്ദേഹംതന്നെ രേഖപ്പെട്ടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

"ഒരു ദിവസം കാലത്തു മുതൽ വൈകുന്നതുവരെ മുപ്പതുനാഴികയും നടന്നിട്ടും പല വീട്ടുകളിൽ കയറിയിറങ്ങിയിട്ടും ഒരു കാശും കിട്ടിയില്ല. ആശാരിയും കല്ലനും അറപ്പുകാരനുമായി അഞ്ചെട്ടുപേർ വേലയ്ക്കു നിൽപ്പുമുണ്ടു്. വെറും കൈയോടെ ആ പാവപ്പെട്ട വേലക്കാരുടെ മുമ്പിൽ ചെല്ലാൻ എനിക്കു ധൈര്യം ഉണ്ടായില്ല. ആഹാരം കഴിക്കാൻ എനിക്കു് അന്നു് സൗകര്യപ്പെട്ടില്ല. ക്ഷീണിച്ചുവലഞ്ഞു്, കറുകച്ചാലിൽനിന്നും അഞ്ചാറുമൈൽ കിഴക്കു്, കാട്ടിൻ നടുവിൽ കാനം എന്ന പ്രദേശത്തുള്ള എരുമക്കുഴി അയ്യപ്പൻ നായരുടെ വീട്ടിൽ രാത്രി എട്ടുമണിക്കു ചെന്നെത്തി. വെള്ളം കുടിക്കാഞ്ഞു് നാവു വലയുന്നു. ക്ഷീണം കൊണ്ടു് തല കറങ്ങുന്നു എന്നു തോന്നി. ചാണകം കൊണ്ടു് മെഴുകിയ തറയുള്ള ഒരു ചെറുപുരയാണു് അവിടെ കണ്ടതു്. അയ്യപ്പൻനായർ അവിടെയില്ലെന്നും പതിന്നാലു് മൈൽ ദൂരെയുള്ള ചങ്ങനാശ്ശേരിചന്തക്കു പോയിരിക്കയാണെന്നും ഗൃഹനായിക പറഞ്ഞു. അതിനോടെ ഞാൻ നിർജ്ജീവനായിയെന്നതന്നെ പറയാം. കുടിക്കാൻ കുറേ കഞ്ഞിവെള്ളം തരാമോ എന്നു ചോദിച്ചു. വിശന്നിട്ടാണെന്നു് അവർ മനസ്സിലാക്കിയെന്നു തോന്നുന്നു. ഒരു പരന്ന ഓട്ടുതളിക നിറച്ചു് കഞ്ഞിവെള്ളവും അതിനകത്തു് അങ്ങിങ്ങായി ഓടിനടക്കുന്ന വറുമായി അന്നത്തെ കിഴക്കൻ പ്രദേശത്തെ മാതൃ

കാകഞ്ഞിയും ഒരില നിറച്ചു് ചക്കപ്പുഴുക്കും തിണ്ണയിൽകൊണ്ടുവന്നു വച്ചു. പപ്പടവട്ടം വെളിച്ചം കാണുന്ന ഒരു ചെറു നിലവിളക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. അത്യാർത്തിയോടുകൂടിയുള്ള ഒറ്റവലിയിൽ പകുതി കഞ്ഞി അകത്താക്കിയശേഷം മുറപ്രകാരമുള്ള കഞ്ഞികുടി ആരംഭിച്ചു. മുഴുവൻ കഞ്ഞിയും കിട്ടിയ പുഴുക്കും കഴിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്റെ ജീവൻ നേരെ വീണു എന്നു തോന്നി. പാത്രം മെഴുക്കി വച്ചശേഷം നിർവൃതനായി നടുവു് നിവർത്തു് ഒന്നു കിടക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അവർ ഒരു തഴപ്പായു് കൊണ്ടുവന്നു് ആ തിണ്ണയിൽ ഇട്ടുതന്നു. എത്രയിരുട്ടിയാലും അയ്യപ്പൻനായർ വരാതിരിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും കാണാതെ പോകാനുള്ള വൈമനസ്യം കൊണ്ടും ഞാൻ ആ പായിൽ കിടന്നു. അതിനു മുമ്പോ, പിൻപോ, അന്നത്തെപ്പോലെ തൃപ്തികരമായി ഞാൻ ആഹാരം കഴിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്.'' പാതിരാവട്ടത്തുവന്നെത്തിയ അയ്യപ്പൻനായർ പൊതിഞ്ഞുകൊട്ടത്ത പതിന്നാല്യ ശ്രുപയുംകൊണ്ടു് അർദ്ധരാത്രി കറുകച്ചാലിൽ എത്തി വേലക്കാക്കു് കൂലികൊടുത്ത ആ കഥ അശ്രുവർഷം കൂടാതെ വായിക്കുവാൻ വയ്യ.

ഇന്നു് ഒരുകോടിയിലധികം ശ്രുപയുടെ സമ്പത്തുള്ള സൊസൈറ്റിയുടെ ആദിഘട്ടങ്ങൾ എത്ര ക്ലേശഭൂയിഷ്ഠങ്ങൾ ആയിരുന്നെന്നു് ആരാണു് ഇന്നു് ഓർക്കുന്നതു്. ആ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ മൂർച്ച ഇന്നു മാറിയിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഉത്തരോത്തരം ഉജ്ജൃംഭിതമായ അഭിവൃദ്ധിയെ ലാക്കാക്കിയുള്ള ഉദാത്തമായ പ്രയത്നം ഉൽകടമായ സഹനശക്തിയോടുകൂടി ഇന്നും തുടർന്നു പോവുകയാണല്ലോ.

ശ്രീ മന്നത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിദ്യാലയസ്ഥാപനത്തിലും സ്വസമുദായത്തിന്റെ സാമൂഹിക പരിഷ്കാരത്തിലും മാത്രം ഒതുങ്ങിനിന്നില്ല. വിശാലതരമായ ഹിന്ദുസമുദായ ഗാത്രത്തിൽ പറ്റിക്കൂടിയ മാലിന്യങ്ങളെ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യാൻ സംഘടിതമായ പ്രയത്നം നടത്തിയിട്ടുള്ള കേരളീയ മഹാന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ അഗ്ര്യപൂജയ്ക്കു് അർഹനാണു് ശ്രീ മന്നം. അന്ധവിശ്വാസ ജടിലമായി സ്വാത്മചിന്താദൂരമായി അധ:പതിച്ച ഹിന്ദുധർമ്മത്തിന്റെ വൈകല്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള ബുദ്ധി വൈഭവവും ആ വൈകൃതങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കാ

നുള്ള വാക്പാടവവും, ഉപദേശിക്കുന്നതു് സ്വയം അനുഷ്ഠിക്കാനുള്ള ആർജ്ജവവും, ഹൃദയവിശാലതയും, അദ്ദേഹത്തിൽ ഒത്തിണങ്ങി വിരാജിക്കുന്നു. മമ്മഗ്രാഹിയായ ആ മനീഷ്യയുടെ ഗതിവിസ്മയാവഹമാണു്. "വേദങ്ങൾ ഈശ്വരനിർമ്മിതം ആണെന്നും അതിന്റെ നിലനില്പിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഉണ്ടായതാണു വർണ്ണാശ്രമധർമ്മങ്ങളെന്നും അതിനു യാതൊരു മാറ്റവും വരുത്താൻ പാടുള്ളതല്ലെന്നും ഒരു ചെറിയ ചലനമെങ്കിലും ഉണ്ടായിപ്പോയെങ്കിൽ സമുദായബന്ധം തകർന്നുപോകുമെന്നും ഈ പ്രപഞ്ചം നിലനില്ക്കയില്ലെന്നുമുള്ള വിശ്വാസം ശുദ്ധമൂലമാക്കിത്തീർത്ത ബുദ്ധിമാന്മാരെ നമസ്കരിക്കുതന്നെ വേണം". "ആയിരക്കൊല്ലമായി ഇൻഡ്യയിൽ കാണുന്ന അന്യോന്യമത്സരത്തിന്റേയും തന്മൂലമുണ്ടായ നാശത്തിന്റേയും കാരണം ഈ ജാതിഭേദവും ഉച്ചനീചത്വങ്ങളുമാണു്." എന്നിങ്ങനെയുള്ള തത്ത്വഗ്രാഹികളായ പ്രസ്താവനകൾ കൊണ്ടു് ചിന്താനിർഭരമാണു് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളും.

ഈ രാജ്യത്തെ അയിത്തോച്ചാടനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റേയും ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിന്റേയും അടിസ്ഥാനമിട്ട നേതൃത്വം വഹിച്ച പരേതനായ ടി. കെ. മാധവനോടു് ഒത്തുചേർന്നുള്ള മന്നത്തിന്റെ തീവ്രങ്ങളായ പരിശ്രമങ്ങൾ ഇന്നത്തെ ഉൽപതിഷ്ണുക്കളെപ്പോലും വിസ്മയിപ്പിക്കുന്നവയാണു്. ഈഴവസമുദായത്തിൽ ഇന്നു കാണുന്ന സർവ്വാഭ്യുദയങ്ങൾക്കും കാരണം ശ്രീനാരായണഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹവും എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിന്റെ പ്രവർത്തനവുമാണെന്നും യോഗത്തിന്റെ സംഘടനാസെക്രട്ടറിയായിരുന്ന ടി. കെ. മാധവന്റെ ത്യാഗവും ക്ലേശവുമാണു് ആ പ്രവർത്തനത്തിനു് ഊക്കും അടിയുറപ്പും കൈവരുത്തിയതെന്നും അഭിമാനപൂർവ്വം മന്നം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടു്. അകാലചരമം പ്രാപിച്ച മഹാനായ മാധവനോടുള്ള മൈത്രിയും ബഹുമാനവും നിസർഗ്ഗസിദ്ധമായ ഉൽപതിഷ്ണുത്വവും ഒത്തുകൂടിയപ്പോൾ അയിത്തോച്ചാടന സംരംഭങ്ങളിലേക്കു് കുതിച്ചുചാട്ടകയാണു മന്നം. മുൻപോട്ടവെച്ചകാൽ വിജയം വരെ പിൻതിരിക്കാത്ത ആ വിജിഗീഷു വൈയ്ക്കംസത്യാഗ്രഹത്തിനു് ബദ്ധകങ്കണനാകുന്നതാണു് നാം അടുത്തു കാണുന്നതു്. ഉന്നതാദർശസമുൽസുകമായ ഒരു സംഘടനയുടെ ഉത്തമനായ കാര്യദർശിയെന്ന നിലയിൽ ഉറച്ച പിന്തുണയോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുകയാണു്. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ശുഭാശംസകളോടും നിർദ്ദേശ

ങ്ങളോട്ടം കൂടി കെ. പി. കേശവമേനോൻ, കുറൂർ നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്, ടി. കെ. മാധവൻ തുടങ്ങിയ നേതാക്കന്മാരോട്ടു കൂടി സഹകരിച്ചുള്ള ആ സത്യാഗ്രഹസമരം മന്നത്തിന്റെ പ്രവൃത്തിശക്തികളെ ഉത്തേജിപ്പിച്ചു. യാഥാസ്ഥിതികനായിരുന്ന മൂലം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അന്ത്യഘട്ടത്തിൽ 1099 മീനമാസത്തിൽ ആരംഭിച്ച ആ സമരം ഒൻപതുമാസത്തോളം നീണ്ടുനിന്നു. മൂലംതിരുനാളിന്റെ ചരമം കഴിഞ്ഞു് വീണ്ടും മൂന്നുമാസം ചെന്നപ്പോഴാണു് ഹിന്ദുസമുദായചരിത്രത്തിൽ സുവർണ്ണലിപികളിൽ ആ ലേഖനം ചെയ്യേണ്ട സവർണ്ണജാഥാ രൂപം കൊള്ളുന്നതു്. മഹാത്മജിയുടെ ഉപദേശം അനുസരിച്ചു് 500 പേരിൽ കുറയാതെയുള്ള സവർണ്ണ ഹിന്ദുക്കളുടെ ജാഥാ അവർണ്ണഹിന്ദുക്കളുടെ അസമത്വപരിഹാരത്തിനായി 1100 തുലാം പതിനാറാംതീയതി വൈയ്ക്കത്തുനിന്നും തിരിക്കുന്നു. ആ മഹത്തായ സ്വാതന്ത്ര്യസേനയുടെ സർവസൈന്യാധിപസ്ഥാനത്തു് അധിരൂഢനായി വിരാജിക്കുന്നതു് സാക്ഷാൽ മന്നം തന്നെയാണു്. പതിനാറാംതീയതി തുടങ്ങിയ ജാഥയുടെ ജൈത്രയാത്ര നഭോമണ്ഡലഭേദിയായ ജയനിർഘോഷങ്ങൾക്കിടയിൽ ഇരുപത്തിയാറാംതീയതി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. അന്നു് ശംഖുംമുഖം കടപ്പുറത്തു് അനേകലക്ഷം ജനങ്ങൾ തിങ്ങിക്കൂടിയ ആ യോഗമാണു് മനുഷ്യമഹാസമുദ്രമെന്നു് പിൽക്കാലത്തു് പത്രഭാഷയിൽ കടന്നുകൂടിയ അലങ്കാരപ്രയോഗത്തിനു് ആദ്യമുണ്ടായ പ്രേരകോദാഹരണമെന്നു തോന്നുന്നു.

1100 തുലാം ഇരുപത്തിയേഴാംതീയതി സവർണ്ണജാഥയുടെ നിവേദനം റീജൻറു് മഹാറാണിക്കു സമർപ്പിച്ചു. നിയതിയുടെ യദൃച്ഛാനീതിയായാലും അല്ലെങ്കിലും ഒരു വ്യാഴവട്ടം കണക്കിനു കഴിഞ്ഞു് 1112 തുലാം ഇരുപത്തിയേഴാംതീയതി ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവു ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളംബരം പ്രഖ്യാപിച്ചു എന്നുള്ളതു് വിസ്മയാവഹമായ കാലസംവാദമാണു്. 12 കൊല്ലം മുമ്പു് കൂട്ടിയായിരുന്ന തന്ത്രിമാൻ സായന്തനസവാരിക്കിടയിൽ പീതാംബരധാരികളായ സവർണ്ണ ജാഥാംഗങ്ങളുടെ ഘോഷയാത്രയും വികാരവിജൃംഭിതരായ പ്രേക്ഷകലക്ഷങ്ങളുടെ തിരക്കും കണ്ടു് അതിൽ അകപ്പെട്ടതാണു്. അന്നുദിച്ച ആശയാഭിലാഷങ്ങളുടെ അങ്കുരം പന്തീരാണ്ടുകൊണ്ടു് തഴച്ചുവളർന്നു് അനുകൂലസാഹചര്യത്തിൽ ഫലിച്ചിരിക്കണം. അന്നു് ആ ജൈത്രയാത്ര

യുടെ പ്രഗല്ഭനായ സേനാനിയെ നേരിട്ടുകണ്ടു കൺകുളുത്തു് പുളകംകൊണ്ട അനേകായിരം പേരിൽ ഒരുവനാണു് ഇതെഴുതുന്നതു്.

വൈയ്ക്കം സത്യാഗ്രഹകാലത്തു് മന്നത്തു് വീട്ടിലുണ്ടായ ഒരു കൊച്ചു സംഭവം മന്നത്തിന്റെ മനോഗതിക്കു നിദർശനമാണു്. ഒരു് അഴകൻ പുലയനും, ഒരു ഭട്ടതിരിയും, ഒരു നായരും, ഒരു ദിവസം കാലത്തു് മന്നത്തു ചെല്ലുകയാണു്. കഞ്ഞികുടിക്കാനുള്ള സമയവും. "അമ്മ അടുക്കളവാതുക്കൽ വിരിച്ചിരുന്ന മെത്തപ്പായിൽ ഞങ്ങൾ നാലാളും ഇരുന്നു. ഞാനിരുന്ന പായിൽതൊടുവശത്തു് അഴകനെയിരുത്തി. ഭട്ടതിരിയും നായരും മറേപായിൽ ഇരുന്നു. എന്റെ അമ്മയുടെ കൈകൊണ്ടതന്നെ ആദ്യമായി അഴകനു് കഞ്ഞി വിളമ്പി. ഞങ്ങളെല്ലാം കഞ്ഞികുടിച്ചുതീരാറായപ്പോൾ പുതുതായി ഒരു വിചാരം എന്റെയുള്ളിൽ പൊന്തിവന്നു. പാത്രമെടുക്കണ്ടേ? അതാരാണു്? അവരവർക്കാകാം. എങ്കിലും അതല്ലല്ലോ നാം വീടുകളിൽ കാണിക്കുന്ന ആതിഥ്യമര്യാദ. അതു് ഇന്നു മാറേണ്ടി വരുന്നെങ്കിൽ അഴകൻ ഉള്ളതുകൊണ്ടുള്ള വിശേഷം എന്നല്ലാതെ മറെന്താണു് പറയാനുള്ളതു്. ആ വ്യത്യാസം കാണിക്കുന്നതും തെറാണു്. ഇതെല്ലാം നിമിഷമാത്രംകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചു് ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തി. പാത്രമെടുക്കാൻ ഭാവിച്ച അഴകനെക്കൊണ്ടു് അതു് എടുപ്പിക്കാതെ കൈകഴുകാൻ നിർബ്ബന്ധിച്ചു് പറഞ്ഞയച്ചു. അവരെല്ലാം അപ്പുറത്തേക്കു പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അമ്മയുടെ വിമ്മിഷ്ടം വരരുതെന്നുകരുതി, ആരുണ്ടമ്മേ, ഈ പാത്രം എടുക്കാനെന്നു ചോദിച്ചു. വേലക്കാരിയുണ്ടെന്നു് അമ്മ പറഞ്ഞപ്പോൾ ശബ്ദിക്കാത്ത അവൾ മുന്നോട്ടുവന്നു് പുലയന്റെ പാത്രം മെഴുക്കാൻ എനിക്കുസാധിക്കയില്ലെന്നുപറഞ്ഞു. എനിക്കു് അവളോടു് അശേഷം കോപം തോന്നിയില്ല. ഞാൻതന്നെ എടുത്തു കഴുകാമെന്നു പറഞ്ഞു് പാത്രമെടുത്തുതുടങ്ങിയപ്പോൾ അമ്മ തടസ്സപ്പെടുത്തി. അമ്മതന്നെ കഴുകിവെച്ചു."

33 വർഷം മുമ്പാണു് ഈ സംഭവം നടക്കുന്നതു്. അന്നത്തെ ആഭിജാത്യവും അന്ധബോധവും എല്ലാമാലോചിച്ചാൽ ആ മഹാനായ മകന്റെ ആദർശനിഷ്ഠയെക്കാളും നാം വിലമതിക്കുന്നതു് മഹാമനസ്വിനിയായ ആ മാതാവിന്റെ വാത്സല്യവും വിവേകവുമാണു്.

സഖ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സമുദായസേവന സമാരംഭങ്ങളേയോ, പരിപാടികളേയോപറ്റി ഇവിടെ വിശേഷിച്ചു് പ്രസ്താവിക്കണമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. സൊസൈറ്റിവക സ്ഥാപനങ്ങളും സ്കൂളുകളും കാളേജുകളും ഊർജ്ജസ്വലനായ ഒരു മഹാപുരുഷന്റെ നിത്യസ്മാരകമായി നിലനില്ക്കും. വിപുലങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കിടയിൽ വ്യക്തികളും സംഘടനകളുമായുള്ള സംഘർഷങ്ങളും സംഘട്ടനങ്ങളും സ്വാഭാവികമായി സംഭവിക്കും. ആ സംഘട്ടനങ്ങളുടെ സ്മരണകൾ അങ്ങിങ്ങ് നിഴൽ വീശിയാലും അവയിൽ നിന്നുദിക്കുന്ന കാലുഷ്യത്തിന്റെ തിക്തരസം ആ അനുഭവസ്മൃതികളെ മലീമസമാക്കാതിരിക്കുക മഹത്ത്വത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണു്. ആ ലക്ഷണം ഉദാസീനരായ നിഷ്പക്ഷമതികൾക്കു് ഈ സ്മരണകളിൽ കാണാൻ കഴിയുമെന്നു തോന്നുന്നു.

പരമാത്ഥത്തിൽ അപ്രതിമനായ ഒരു കർമ്മയോഗിയാണു് ശ്രീ മന്നം. "ലോകാനുഗ്രഹമേവാപി സംപശ്യൻ കർത്തുമർഹസി" എന്ന ഗീതോപദേശം അദ്ദേഹം അനുഷ്ഠാനത്തിൽ വരുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാം. കോടിക്കണക്കിനു വിലവരുന്ന സ്വത്തു സമ്പാദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ഒരു മനുഷ്യൻ സ്വന്തം കുഞ്ഞുകുട്ടികൾക്കു വേണ്ടിയോ, കൂടപ്പിറന്നവക്കു വേണ്ടിയോ, വേണ്ടതുപോലെ എന്തെങ്കിലും ആർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സ്വാർത്ഥനിരപേക്ഷമായ ആ പ്രവർത്തനമാണു് പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളിലുള്ള വിജയത്തിനു മുഖ്യമായ ഒരു ഹേതു. ബിർളാ, ദാൽമിയ മുതലായ കോടീശ്വരന്മാരുടേയും, കുബേരന്മാരായ നാട്ടരാജാക്കന്മാരുടേയും സംഭാവനയും സഹകരണവും കൊണ്ടു് വാരാണസിയിൽ ഒരു വിശ്വവിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ച മദനമോഹനമാളവ്യയെക്കാളും അഭിനന്ദനമർഹിക്കുന്നതു് ദരിദ്രനാരായണന്മാരിൽനിന്നും ധനമാർജ്ജിച്ചു് അനേകം വിദ്യാമന്ദിരങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ സാധിച്ച മന്നത്തു പദ്മനാഭനാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഛിന്നഭിന്നമായിക്കിടന്ന കൊച്ചുകേരളത്തിന്റെ കോണുകളിൽ വിദ്യാപ്രകാശം പരത്താൻ കൈത്തിരികൊളുത്തിയ മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ കേരളീയർക്കു് എന്നും അവിസ്മരണീയനാണു്; ആരാദ്ധ്യനാണു്.

ശ്രീ മന്നത്തിന്റെ ബഹുമുഖങ്ങളായ സിദ്ധികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യകലാവൈഭവവും ഉൾപ്പെട്ടുന്നു. 45 വർഷം മുമ്പു് ശ്രീ കണ്ണൻമേനോൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ

XII

'സ്നേഹലത' യെന്ന നോവലിൻെറ മുഖവുരയിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. "എനിക്കു് മുജ്ജന്മസുകൃതം ഹേതുവായി ഒരു പ്രിയ സുഹൃത്തിനെ ലഭിച്ചു. സ്വവർഗ്ഗത്തിനും സ്വരാജ്യത്തിനും തന്നാൽ കഴിയുന്ന ഉപകാരങ്ങൾ ചെയ്യാൻ എല്ലാ സമയത്തും ഉത്സുകനായി, തന്നിമിത്തം തനിക്കു നേരിട്ടുന്ന സകലവിധ ഉപദ്രവങ്ങളും കായക്ലേശങ്ങളും പ്രയാസങ്ങളും അതിരില്ലാത്ത ക്ഷമയോടും ധീരതയോടും സഹിച്ചു്, തൻെറ ദാരിദ്ര്യസ്ഥിതിയെ മറന്നു് അന്യന്മാക്കാകാവുന്ന ധനസഹായം പോലും ചെയ്തു് വന്നിരുന്ന കേരളഭാഷാഭിമാനിയായ പെരുന്നയിൽ മന്നത്തു പദ്മനാഭപിള്ളയവർകളാകുന്നു ആ സുഹൃത്തു്". "ആശയത്തിലും വിഷയവിവരണത്തിലും വല്ലനകളിലും കൂടി മിസ്റ്റർ പദ്മനാഭപിള്ളയുടെ ബുദ്ധിവികാസവും വാസനാശക്തിയും അവിടവിടെ കാണപ്പെടുന്നതാണു്." കഷ്ടിച്ചു മുപ്പത്തിയഞ്ചുവയസ്സു പ്രായംവരുന്ന മന്നത്തിനെപ്പറ്റി ദീർഘദർശനപടുവായ കണ്ണൻമേനോൻ അന്നെഴുതിയ വാക്യങ്ങൾ എത്ര സത്യമാണെന്നു് കാലം തെളിയിച്ചു. പഞ്ചകല്യാണീനിരൂപണം, എഫ്. എം. എസ്. യാത്ര മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അസാമാന്യമായ കഴിവുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരൻെറ കൃതികളാണെന്നു് നിസ്സംശയമാണല്ലോ.

അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിലെ സാഹിത്യഭംഗിയെ ബഹുദൂരം അതിശയിക്കുന്നതാണു് വിശാലങ്ങളായ സദസ്സുകളിൽ വിവിധഭാവസ്ഫുരണം കൊണ്ടു് വികസ്വരമായ ആ മുഖത്തുനിന്നും നീരന്ധ്രധാരയായി നിർഗ്ഗളിച്ചു് ശ്രോതാക്കളെ കോൾമയിർ കൊള്ളിക്കുന്ന വചോവിലാസം ആത്മാത്ഥത തുളുമ്പിത്തുളുമ്പുന്ന ആ വചോനിർഝരിയിൽ ആമഗ്നരായി അധീനരാകാത്തവർ അധികംപേർ കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അവഗാഢമായ ആകർഷണശക്തി അഭിമുഖപ്രഭാഷണത്തിൽ ഇത്രയധികം പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിവുള്ള മറ്റൊരു വ്യക്തിയെ ഞാനറിയുകയില്ല.

കഴിഞ്ഞ ചില നൂറാണ്ടുകളിലെ കേരളചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ നിരന്തരമായ പ്രവർത്തനം കൊണ്ടു് ഇത്ര വലിയ സംഘടിതശക്തി സമ്പാദിച്ചു് സമൂഹത്തിൻെറ അഭ്യുദയത്തിനു വേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചു് വിജയം വരിച്ച എത്രപേർ ഉണ്ടു്?

ലോകമാകുന്ന വിശ്വവിദ്യാലയത്തിലെ സുദീർഘമായ അഭ്യസനം കൊണ്ടു സമ്പാദിച്ച വിപുലതരമായ വിജ്ഞാനവും വിശിഷ്ടമായ വിജയവുംകൊണ്ടു് അനുഗൃഹീതനായ ഈ മഹാനുഭാവൻ ഉത്തിഷ്ഠമാനരായ ഭാവിതലമുറകൾക്കു് ഉത്തേജനവും മാർഗ്ഗദർശനവും നൽകി സ്വരാജ്യത്തിന്റേയും ജനതയുടേയും അഭിമാനാദരഭാജനമായി, ചിരായുസ്സായി, വിജയിക്കട്ടേയെന്നു് നമുക്കാശംസിക്കാം.

തിരുവനന്തപുരം,
1–12–1957.

എൻ. ഗോപാലപിള്ള,
(സംസ്കൃതകാളേജ് റിട്ട: പ്രിൻസിപ്പാൽ.)

4334
H263

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

ബാല്യകാലം

എന്റെ പാവപ്പെട്ട അമ്മയ്ക്ക് മൂന്ന് ഇളയ സഹോദരികൾ മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഒരു ആണിനെ പ്രസവിക്കാൻ കഴിയാതെ പോയതിൽ എപ്പോഴും വ്യസനാകുലയായിരുന്ന എന്റെ അമ്മൂമ്മ. വേലചെയ്തെങ്കിലും കുടുംബസംരക്ഷണം ചെയ്യാൻ ഒരു 'ആണിന്റെ പൊടി'പോലുമുണ്ടാകാതെ പോയതു് കുടുംബത്തിന്റെ നിർഭാഗ്യമാണെന്നു് അമ്മൂമ്മ പലപ്പോഴും പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്. 'ലക്ഷ്മിച്ചേടത്തി' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ആ അമ്മൂമ്മ അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിലും, എന്റെ ചെറുഗ്രാമത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ ഇടയിൽ സമ്മതയായ ഒരമ്മയായിരുന്നു. പഴയ തിരുവിതാംകൂറിൽ ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിന്റെ കേന്ദ്രമായ പെരുന്നയിൽ സാമാന്യം സ്വത്തും, അല്പമൊക്കെ പ്രസിദ്ധിയും, വളരെയധികം പഴക്കവുമുള്ള 'ചിറമ്മത്തു്' കുടുംബം എന്റെ ജനനകാലത്തു് ഒരു നിർദ്ധനകുടുംബമെന്ന നിലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നിരുന്നു എന്നു പറയാവുന്നതാണു്. അമ്മൂമ്മയുടെ അമ്മ പ്രസവിച്ച പതിനൊന്നു സ്ത്രീകളുടെ താലികെട്ടു്, തെരുണ്ടകളി, പൂളികുടി മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ 'കുടുംബനില'യനുസരിച്ചു് നടത്തിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, 'ആൺതുണ' ഇല്ലാതിരുന്ന തറവാട്ടു് ദരിദ്രദേവതയുടെ നൃത്തരംഗമായിത്തീർന്നു. കുടുംബാംഗങ്ങൾ ശാഖോപശാഖകളായി കയ്യിൽകിട്ടിയ വസ്തുക്കളിൽ പാർപ്പുറപ്പിച്ച കൂട്ടത്തിൽ എന്റെ അമ്മൂമ്മയും മക്കളും 'മന്നത്തു്' ഉണ്ടായിരുന്ന മൺപുരയി

ലേക്കു താമസം മാററി. മൂത്ത പുത്രിയായ പാവ്വതിയമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തതു് വാകത്താനത്തു് നീലവന ഇല്ലത്തു് ഈശ്വരൻനമ്പൂതിരി എന്ന മലയാള ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. അവക്കുണ്ടായ ആദ്യ പുത്രനാണു് ഞാൻ. കൊല്ലവർഷം 1053 ധനു 20–ാംനു–— ക്രിസ്തുവർഷം 1878 ജനുവരിമാസം 2–ാംനു–,–ബുധനാഴ്ച മൂലംനക്ഷത്രത്തിൽ കന്നിലഗ്നത്തിൽ ജനിച്ച എന്നെ എന്റെ അമ്മൂമ്മ ഒരു 'ആൺകുഞ്ഞു്" ഉണ്ടായ സന്തോഷാധിക്യം കൊണ്ടു് 'നിലംതൊടാതെ' വളത്തി എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിൽ അതിശയോക്തി ഒട്ടുമില്ല.

എന്റെ ജനനശേഷം അധികം താമസിയാതെ അച്ഛൻ വിവാഹബന്ധം വേർപെടുത്തിപ്പോയി. അതിന്റെശേഷം അമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തതു് കളത്തിൽ വേലുപ്പിള്ള എന്ന മാന്യനായിരുന്നു. എന്റെ സഹോദരങ്ങളായി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായ മക്കളേക്കാൾ കൂടുതൽ വാത്സല്യം എന്നോടു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണംവരെ അങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞു. എന്റെ സഹോദരന്മാരായി ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവർ നാലുപേർ മാത്രമാണു്. മന്നത്തു കൃഷ്ണപിള്ളയും, മാധവൻനായരും, പരമേശ്വരൻനായരും, നാരായണനും. അമ്മയും അമ്മയുടെ സഹോദരിമാരും അവരുടെ സന്തതികളും ആരുംതന്നെ ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പില്ല. 'കയ്യോ വളരുന്നു, കാലോ വളരുന്നു' എന്ന മട്ടിൽ വളരെപ്രതീക്ഷകളോടുകൂടി എന്നെ വളത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന വാത്സല്യനിധിയായ എന്റെ അമ്മൂമ്മ എന്നെ എഴുത്തിനിരുത്തുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ചില കീർത്തനങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. മഴക്കാലമെന്നോ മഞ്ഞുകാലമെന്നോ ഉള്ള വ്യത്യാസമില്ലാതെ പതിവായി വെളുപ്പാൻകാലത്തെ അമ്മൂമ്മ എഴീറു് വിളക്കുവച്ചാലുടൻ എന്നെ പിടിച്ചെഴുന്നേല്പിപ്പു് വിളക്കിൻറടുത്തിരുത്തി

"കല്ലിന്മേലും മലമേലും മുള്ളിലും
തല്ലിയതകനെന്നെയിഴയുമ്പോൾ
അല്ലൽപോക്കുവാനായിട്ടു്—"

'തുപ്പുണിത്തുറമേവും ഗോവിന്ദ'നെ വിളിച്ചുള്ള പ്രാർത്ഥനയ്ക്കു് അമ്മൂമ്മയുടെ പങ്കാളിയാകുന്നതൊഴിച്ചു് ഒരപ്രിയവും അമ്മൂമ്മ എന്നോടു ചെയ്തിട്ടില്ല. അമ്മ പറഞ്ഞു് അറിവുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് യാതൊരു ബാലാരിഷ്ടതകളും എന്റെ ഓമ്മയിൽപെടുന്നില്ല. ദരിദ്രകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു എങ്കിലും വളരെയൊന്നും ദാരിദ്ര്യമറിയാതെ ഞാൻ വളർന്നുപോന്നു.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

വിദ്യാഭ്യാസം

അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത എന്റെ അമ്മുമ്മയ്ക്കും അമ്മയ്ക്കും എന്നെ പഠിപ്പിക്കാൻ വളരെ മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. അതു കൊണ്ടു് അഞ്ചു വയസ്സിൽ തന്നെ എന്നെ എഴുത്തിനിരുത്തി. ഞങ്ങളുടെ കരയിലെ 'ആശാൻ കുഡുംബ'ത്തിൽപെട്ട കേശവൻ ആശാൻ എന്ന മാന്യനായിരുന്നു എന്റെ കാതുകുത്തിയതും എന്നെ എഴുത്തിനിരുത്തിയതും. ചീകിമിനുക്കിയ മൂത്ത നാരകമുള്ളു് കാതിൽ കുത്തി മറുപുറം തുളച്ച അദ്ദേഹം ഒരു മൃദുലമനസ്കനെന്നു പറയുന്നതു സൂക്ഷിച്ചുവേണം. എന്നാൽ അന്നത്തെ പെൺകുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കാര്യം ഓർക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഭാഗ്യവാനാണെന്നു വേണം പറയാൻ. പെൺകുട്ടികളുടെ കാതിലെ 'കൊരുട്ടുമാറ്റം' പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. പഴുത്തു നീക്കിട്ടോട്ടകൂടിയ കാതിൽ ചെറിയ കൊരുട്ടു മാറി വലിയ കൊരുട്ടു തിരുകിക്കേറുമ്പോൾ, അവർ പ്രാണവേദനയോടുകൂടി 'ന്യത്തംതത്തു'ന്നതു കണ്ണിൽ ചോരയുള്ളവർക്കു് കണ്ടു സഹിക്കാൻ പ്രയാസമാണു്. കാതിന്റെ ദ്വാരം വളർത്തി വളർത്തി തോളുവരെ എത്താറാകണമെങ്കിൽ മാസങ്ങൾ പലതുവേണ്ടിവരും. അതുവരെ ഈ വേദന സഹിക്കണം. ഒരു മുഴത്തോളം വല്പപ്പമുള്ള 'തോട'യൊ അതിനെക്കാൾ മുഴപ്പുള്ള 'തക്ക'യൊ കാതിലിട്ടു് മുഖത്തിന്റെ സൗന്ദര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കാനാണു് ഈ പാടെല്ലാം പെടുന്നതു്. ഇപ്പോഴത്തെ പെൺകുഞ്ഞുങ്ങൾ ഈ വിഷയത്തിൽ ഭാഗ്യവതികളാണു്. ഈ ഉപദ്രവമൊന്നും അവർക്കില്ലല്ലോ. തോടയുടെ വൃത്തം കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞു് തോടതന്നെ

ഇല്ലാതായി. അതിന്റെ സ്ഥാനത്തു വന്ന ചെറുവൃത്തമുള്ള കമ്മലും ക്രമേണ ഇല്ലാതായി. അതിന്റെ സ്ഥാനത്തു് ചില 'തൊങ്ങല'കളും 'അല്ലക്ക'കളും അവശേഷിച്ചിരിക്കയാണു്. ഇപ്പോൾ കാതുകുത്തു് ഒരു 'ഐച്ഛികവിഷയ'മായി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്റെ കാതുകുത്തിയ ആശാൻ മരിച്ചിട്ടു വളരെക്കാലമായെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മാരകമെന്നവണ്ണം കാതിലെ ചെറുദ്വാരം ഇന്നും അതേപടി നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടു്.

സ്വർണ്ണം കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന 'ഇരട്ടരുദ്രാക്ഷക്കട്ടക്കൻ' ആണു് അന്നു് സാധാരണ നായരുടെ കണ്ണാലങ്കാരം. അതിലുമുപരിയാണു് "കല്ലുകട്ടക്കൻ". വിലപ്പിടിപ്പുള്ള ചുവന്ന കല്ലുകട്ടകനേയും ജയിക്കുന്നതും പ്രഥമസ്ഥാനത്തു നിൽക്കുന്നതും 'വൈരക്കട്ടക്ക'നാണു്. നക്ഷത്രംപോലെ തിളങ്ങുന്ന വൈരജ്ജോടി രാജാക്കന്മാക്കും പ്രഭുകുടുംബജാതന്മാക്കുമുള്ള കാതിലെ അലങ്കാരവിശേഷങ്ങളാണു്. കോഴിയുടെ അങ്കവാൽപോലെ കെട്ടിവയ്ക്കുന്ന നീണ്ട മുൻകുട്ടമയും, കാതിലെ തിളങ്ങുന്ന വൈരജ്ജോടിയും കൈവിരലുകളിൽ ചിലതിൽ അണിയുന്ന രത്നഖചിതമായ മോതിരങ്ങളും നേത്ത പരിവാട്ടത്തിനിടയിൽ കൂടി പുറത്തേക്കു പ്രകാശിക്കുന്ന പൊന്നേലസ്സു് കോത്ത പൊന്നരഞ്ഞാണവുമാണു് അന്നത്തെ പ്രഭുസ്ഥിതിയിലുള്ള ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ മലയാളിപുരുഷന്മാരുടെ അലങ്കാരങ്ങൾ. മാത്താണ്ഡവർമ്മയിലെ ശ്രീപദ്മനാഭൻ തമ്പിയുടെ വേഷവിധാനം അന്നത്തെ ശരിയായ മാതൃകയെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതാണു്. ദരിദ്രലോകം വരെ ഈ മാതൃക ചെന്നെത്താതിരുന്നിട്ടില്ല. രത്നത്തിനുപകരം സ്വർണ്ണവും വെള്ളിയും പിത്തളയും ആയി കീഴോട്ടിറങ്ങുമെന്നേയുള്ളു. അന്നത്തെ സാധുവായ പുലയന്റെ കാതിൽ പിത്തളകൊണ്ടുള്ള 'മാൻകണ്ണൻ കട്ടക്കൻ' എങ്കിലും കാണുമായിരുന്നു. ഞാൻ സ്വർണ്ണത്തിലുള്ള ഇരട്ട രുദ്രാക്ഷക്കട്ടക്കൻകാരനായിട്ടാണു് പത്തിരുപതു വയസ്സുവരെ കഴിഞ്ഞതു്. എന്റെ മറ്റൊരു അലങ്കാരസാധനം ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മോതിരമായിരുന്നു. അദ്ധ്യാപകവൃത്തി ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ഇതു രണ്ടും ഞാൻ കൈവെടിഞ്ഞു.

കേശവൻ ആശാൻ തന്നെയാണു് എന്നെ നിലത്തെഴുത്തും എൺചുവടും പഠിപ്പിച്ചതു്. വേറെ ചില ആശാന്മാരുടെ കള

രികളിൽ പോയി വാക്യവും, പരല്പേറും, അമരേശവും, പതിന്നാല്വൃത്തവും, ചില തമിഴ്കണക്കുകളും, 'മൂന്നാപേക്കൊന്ന്' മുതലായ വീതക്കണക്കുകളും, കീഴ്കണക്കുകളും, ഓലയിലെഴുത്തും അഭ്യസിച്ചു. അതിരാവിലെ പഴങ്കഞ്ഞിയും കഴിച്ച്, ഒരു കൂട്ടുക്കാരനുമണല്യം, കൊണ്ടുകെട്ടിയ ഓലച്ചുരുളും, മുഴം ചതുരത്തിലുള്ള പനമ്പാത്തട്ടുകും, നെറ്റിയിൽ അമ്മ തൊട്ടുവിച്ച ഭസ്മക്കുറിയുമായി 'ഏലാൻ' കേറാൻ പോകുന്ന കൌപീനധാരിയായ എന്നെ കണ്ടിട്ടുള്ള അപൂർവ്വം ചിലർ ഇന്നും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്. കളരിയിൽ ആദ്യം ചെല്ലുന്ന ആളിനാണ് 'ഏലാൻ' സ്ഥാനം. പിന്നെ ചെല്ലുന്നവരെല്ലാം താമസിച്ചവരാണ്. ഏലാൻകേറിയ മുറയ്ക്കു വൈകിട്ട് നൂറാമനു നൂറടിക്കണക്കിനു് ഉള്ളം കയ്യിൽ ആശാന്റെ ചെറുതോതിലുള്ള അടി വാങ്ങിയും കൊണ്ടുവേണം വീട്ടിലേക്കു പോകാൻ. എന്റെ ഒന്നോ രണ്ടോ 'ഗുരുകുല'ത്തിലെ 'ആചാര്യ'ന്മാർ കർണ്ണപർവ്വത്തിലെ 'പരാപര'ക്കാരായ 'എഴുത്തച്ഛ'ന്മാരായിരുന്നതിനാൽ ഞങ്ങൾക്കു കളരിയിൽ പോകാൻ വലിയ ഭയമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ രണ്ടു കൂട്ടികൾ തമ്മിൽ വഴിക്കു വഴക്കുണ്ടാകി എന്ന കാരണത്താൽ അവിടെ പഠിക്കുന്ന നിരപരാധികളായ ഞങ്ങളെല്ലാം, വീട്ടിൽനിന്നും കളരിയിലേക്കും കളരിയിൽനിന്നു വീട്ടിലേക്കും പുറപ്പെട്ടമ്പോൾ, രണ്ടുകയ്യും നെഞ്ചത്തു ചേർത്തു് പിണച്ചു വച്ചുകൊള്ളണമെന്നും വീട്ടിലും കളരിയിലുമെത്താതെ അതഴിക്കാൻ പാടില്ലെന്നും അദ്ദേഹം അപ്പീലില്ലാത്ത ഒരു കല്പന പുറപ്പെടുവിച്ചു. യാദൃഛികമായി വഴിയിലെങ്ങാൻ മറിഞ്ഞു വീണാൽ തന്നെയും ആശാനെ ഭയന്നു് കെട്ടിയ കൈ അഴിയാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുമായിരുന്നു. കളരിയിൽ ചെല്ലാൻ മടിക്കുന്നവക്കും, ആജ്ഞാനിഷേധം ചെയ്യുന്നവക്കും ഉള്ള ശിക്ഷ 'കോലണ്ട്രാമ'ത്തിൽ തൂക്കുകയാണെന്നറിയാമായിരുന്നതിനാൽ എത്ര അധികപ്രസംഗിയായ കുട്ടിയും ആശാന്റെ ആജ്ഞക്കു കീഴ്വഴങ്ങുമായിരുന്നു. 'കോലണ്ട്രാമ'ത്തിൽ തൂക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും അതെന്താണെന്നു് ഞങ്ങളെ എല്ലാം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. നിലം പറ്റെ, ഇറമ്പു താണ, കള്ളുഷാപ്പുപോലെ, നീണ്ട ഒരു നെടുമ്പുരയാണു് അന്നത്തെ കളരി. അതിന്റെ കുമുകിൻ മോന്തായത്തിലിട്ടിരിക്കുന്ന കയറുവളയത്തിൽ അപരാധിയായ കുട്ടിയുടെ രണ്ടു കയ്യിലേയും വിരലുകൾ അന്യോന്യം കോർത്തുപിണച്ചു്, ഊരിയെടുക്കാൻ പാടില്ലാത്ത മട്ടിലാക്കി തൂക്കിയിടും. അടിയിൽ

നാരായം മേല്പോട്ടാക്കി നിത്തിയ, തീയിട്ട നെരുപ്പോടം ഉണ്ടായിരിക്കും. ആശാന്റെ അടികൊണ്ടു പിടയുമ്പോഴും കോത്ത കൈവിടാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കാതിരിക്കയില്ല. എങ്ങിനെ എങ്കിലും വിട്ടുപോയാൽ തീയുടേയും നാരായത്തിന്റേയും മീതെ. ചില രക്ഷകത്താക്കന്മാർ കൂടെനിന്നതന്നെ ഈ ശിക്ഷ നടത്താറുണ്ടെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അക്കാലവും, കുട്ടികളുടെ അധിക്ഷേപത്തേയും എതുപ്പിനേയും മാത്രമല്ല, അടിയെത്തന്നെ, ഭയപ്പെട്ട് വിദ്യാശാലകളിൽ പോകാൻ വിഷമിക്കുന്ന ഗുരുക്കന്മാരുള്ള ഇക്കാലവും ഈ നൂറാണ്ടിൽ തന്നെയുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരെങ്കിലും വിശ്വസിക്കുമോ?

അക്കാലത്തു് കാലത്തു് എഴുമണിക്കുമുമ്പു കുട്ടികളെല്ലാം കളരിയിൽ എത്തിക്കഴിയും. പഠിക്കുന്നവരിൽ പ്രമാണിയായ ഒരു കുട്ടി 'ചട്ടമ്പി' സ്ഥാനം വഹിച്ചുകൊണ്ടു് കുട്ടികളുടെ ചെയ്തികളെല്ലാം നോട്ടംചെയ്യുവിക്കും. കുട്ടികൾ വന്നാലുടൻ നിലത്തെഴുത്തു മുഴുവൻ എഴുതുകയും പഠിച്ചതു മുഴുവൻ ചൊല്ലുകയും വേണം. 'കീയ' (ക്യ) 'കേറ' (ക്ര) എന്നു് ഒരാൾനീട്ടി ചൊല്ലുമ്പോൾ ബാക്കിയുള്ളവരെല്ലാം അതേ ഈണത്തിൽ ചൊല്ലുമ്പോഴുള്ള മുഴക്കം ആ ദിക്കിനെ ഭയാനകമാക്കും. പഠിച്ചതുമുഴുവൻ ചൊല്ലിക്കഴിയുമ്പോൾ ആശാനും വന്നെത്തും. പിന്നീടു്, തലേദിവസം എഴുതിത്തന്നതിനെ കാണാപ്പാഠം പഠിച്ചു്, ആശാന്റെ മുമ്പിൽചെന്നു കൈകെട്ടിനിന്നുകൊണ്ടു ചൊല്ലികേൾപ്പിക്കണം. ഇടയ്ക്കു ഒരു തെറ്റോ തടവോ വന്നെങ്കിൽ, അപ്പോഴൊക്കെ ഉടൻ അടി കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഉറക്കെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടായാലും തെറ്റു കൂടാതെ വീണ്ടും ചൊല്ലിക്കൊള്ളണം. പാഠം ശരിയായി എന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടാൽ ഓല വാങ്ങി അടുത്ത പാഠം എഴുതും. അതിനിടയിൽ അടുത്ത കുട്ടി വന്നു ചൊല്ലി തുടങ്ങും. ആശാൻ 'അഷ്ടാവധാനി'യുടെ മട്ടിൽ 'കിറു കിറ' എഴുതുന്നതിനിടയ്ക്കു് പാഠം കേൾക്കയും, 'എടാ വ്യക്തമായി ചൊല്ലു്' എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു്—

"ആലവട്ടം കുടതഴയെന്നിയെ
ശേഷിച്ചില്ലൊന്നും ഭൂപനു ഗോവിന്ദ."

എന്നു തിരുത്തിക്കൊടുക്കയും, അതു കൊണ്ടും മതിയാകാത്തപക്ഷം തുടയ്ക്കു ചൂരൽ വടിപ്രയോഗം തെറ്റാതെ നടത്തുകയും ചെയ്യും. നൂറു കുട്ടികളുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു കുട്ടിയുടേയും പാഠങ്ങൾ തമ്മിൽ സംബന്ധമില്ലാതെ നൂറുതരത്തിലായിരിക്കും. ഒരാൾക്കു നിലത്തെഴുത്തു

ങ്കിൽ, മറ്റൊരാൾക്കു് കണക്കു്, പിന്നൊരാൾക്കു് അമരേശം, ഇനി ഒരാൾക്കു് ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം ഇങ്ങനെ പോകും. അന്യോന്യ സംബന്ധമില്ലാത്ത വിവിധ പാഠങ്ങൾ കേട്ടു്, ഉപരിപാഠങ്ങൾ എഴുതിക്കൊട്ടക്കാൻ ആശാനു് ഒന്നു് ഓർമ്മിക്കേണ്ട അവശ്യം പോലുമുണ്ടാകാറില്ല. അതെല്ലാം ഒരു യന്ത്രവേലപോലെ നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കും.

കുറ്റാന്വേഷണവും ശിക്ഷയുമാണു് ഒട്ടുവിലത്തെ 'പീരിയേഡു്'. അപ്പോൾ നിരപരാധികൾ ഉൾപ്പെടെ ഭയചകിതന്മാരും നിശ്ശബ്ദന്മാരുമായി എല്ലാവരും 'എന്നെ വിളിയ്ക്കാൻ ഇടയാകരുതേ' എന്നുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി ആശാനെ നോക്കിയുള്ള ഇരിപ്പിൽ പലരുടേയും ഉള്ളിൽ തീകോരിഇട്ടുനുണ്ടാവും. വീട്ടിൽ ശണ്ഠയുണ്ടാക്കിയവരും, വഴിക്കു ഗുസ്തിപിടിച്ചവരും, പതിവായി കളരിയിൽ വരാത്തവരും, കുളത്തിൽ ചാടിയവരും, വീട്ടിനുള്ളിൽ ചെറുമോഷണം നടത്തിയവരും—എന്നിങ്ങനെ പലകേസുകളിൽ പെട്ടവരായി ദിവസവും എട്ടു പത്തുപേരെങ്കിലും ഉണ്ടാകും. വിചാരണയും വിസ്താരവുമെല്ലാം അരനിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ കഴിയും. തൃശ്ശൂർപൂരത്തിന്റെ അവസാനത്തെ കൂട്ടവെടിയ്ക്കുപോലെ, പുറം വഴിയുള്ള കൂട്ടയടിയും, മരണവേദനയിൽ ഗതഗതിയില്ലാത്ത നൃത്തം ചവിട്ടും, വാവിട്ടുള്ള നിലവിളിയും എല്ലാംകൂടി അന്തരീക്ഷത്തെ സ്തംഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അന്നത്തെ മഹോത്സവം അങ്ങിനെ അവസാനിക്കും. ആശാനെ ഭയപ്പെട്ടവരല്ലാതെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടിയെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നൊ എന്നു സംശയമാണു്. ചില അമ്മമാർ കുസൃതികാട്ടുന്ന കുട്ടികളെ 'അതാ ആശാൻ വരുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു ഭയപ്പെടുത്തുന്നതുപോലും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഞാൻ കളരിയിൽ പോകാൻ മടിയ്ക്കുയോ പാഠം പഠിക്കാതിരിക്കയൊ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടു്, ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കാണിക്കാറുള്ള കുസൃതിയ്ക്കുള്ള അടിയിൽ കവിഞ്ഞു് വലിയ ശിക്ഷകൾക്കൊന്നും വിധേയനാകേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. എനിക്കു് പ്രായമാകുന്നതിനു മുമ്പു തന്നെ എന്റെ അമ്മൂമ്മ മരിച്ചുപോയി. അതു് എന്റെ വലിയ ഒരു നിർഭാഗ്യമായിത്തന്നെ ഞാനെന്നും സ്മരിക്കാറുണ്ടു്.

പത്തുവയസ്സായപ്പോൾ എന്നെ ചങ്ങനാശേരി സർക്കാർ മലയാളം സ്കൂളിലയച്ചു. നാലുക്ലാസാണു് അവിടുണ്ടായിരുന്നതു്.

ഏറ്റവും കൂടിയ ക്ലാസിനു് ഒന്നാംക്ലാസെന്നാണു് അന്നു പറഞ്ഞിരുന്നതു്. ഞാൻ രണ്ടാംക്ലാസിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ പിസിനും പുസ്തകത്തിനും വേണ്ട നിസ്സാരസംഖ്യ ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് എന്റെ ആ ചെറുരൂപത്തിലുള്ള പഠിപ്പുപോലും നിന്നേണ്ടിവന്നു. അതിന്റെ ശേഷം ഞാൻ കയ്യക്ഷരം നന്നാകാൻ വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കച്ചേരിയിൽ പോയി തമിഴും മലയാളവും തണ്ടപ്പേർ പകർത്താറുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മയുടെ ബുദ്ധിമുട്ടോർത്തു് താലൂക്കു കച്ചേരിയിൽപോയി ഹർജി എഴുതിക്കൊടുത്തു കാശുണ്ടാക്കാൻശ്രമിക്കും. കിട്ടുന്ന കാശു് അമ്മയെ ഏല്പിക്കും. ഇതിനിടയിൽ വഞ്ചിപ്പാട്ടും തുള്ളക്കഥയും മറ്റു കിട്ടുന്ന പുസ്തകങ്ങളും വായിക്കും.

അക്കാലത്താണു് സുപ്രസിദ്ധ നടനായിരുന്ന തിരുവട്ടാർ നാരായണപിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ശാകുന്തളം മലയാളനാടകം ആരംഭിച്ചതു്. അതിനെ തുടർന്നു ചങ്ങനാശേരിയിലും ഒരുനാടകസംഘമുണ്ടായി. അതിന്റെ നായകൻ, കൈനിക്കര കുമാരപിള്ള— ഇപ്പോഴത്തെ കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയുടെ അച്ഛൻ— എന്ന പണ്ഡിതനായിരുന്നു. അതിലെ ഒരു 'കുട്ടിത്തരം' വേഷക്കാരനായിഞാനും ചേർന്നു. ഞാൻ ശാകുന്തളത്തിലെ സർവ്വദമനനായിരുന്നു. എന്നെ നല്ല നടനെന്നു പലരും പ്രശംസിച്ചു. എനിക്കു് ചില സമ്മാനങ്ങളും ലഭിക്കാതിരുന്നില്ല. രണ്ടുകൊല്ലം അങ്ങനെപോയി. കേരളീയരുടെ നാടകഭ്രാന്തും ഒട്ടൊക്കെ അവസാനിച്ചു. നാടകത്തിൽ ചേർന്നതുകൊണ്ടു് ഒരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. അക്കാലത്തുള്ള മിക്ക മലയാളപുസ്തകങ്ങളും മാസികകളും പത്രങ്ങളും വായിക്കാൻ സൌകര്യം കിട്ടിയതുകൊണ്ടു് വായനയിൽ എനിയ്ക്കു് എന്തെന്നില്ലാത്ത ആസക്തിയുണ്ടായി. ഇന്നും അതെന്നെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നു പറയാവുന്നതാണു്.

1068-ൽ 15-ാം വയസ്സിൽ ഞാൻ വീണ്ടും സക്കാർ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്നു. എന്നെ ഒന്നാംക്ലാസിൽ എടുത്തു. അന്നത്തെ ഒന്നാം വാദ്ധ്യാർ പ്രസിദ്ധനായ അമ്പലപ്പുഴ ശിവരാമകൃഷ്ണയ്യരായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിക്ഷണത്തിൽ ഞാൻ നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചു. അക്കൊല്ലം പുതുതായി ഏർപ്പെടുത്തിയ സക്കാർ കീഴ്-ജീവനപരീക്ഷയിൽ ചേർന്നു ഞാൻ ജയിച്ചു. ചങ്ങനാശേരി

യിൽ ലോവർ ഫോത്ത് വരെ ക്ലാസ്സുള്ള ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, പഠിക്കാൻ എനിക്കു് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും, സാധിക്കാതെപോയതു് ദാരിദ്ര്യം കൊണ്ടുമാത്രമാണു്. ഉപജീവനത്തിനു മാർഗ്ഗമന്വേഷിക്കേണ്ടതു് എന്റെ ബാദ്ധ്യതയായതുകൊണ്ടു് സ്കൂൾ പഠിപ്പു് അങ്ങനെ അവസാനിപ്പിച്ചു.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ഉദ്യോഗജീവിതവും വക്കീൽപണിയും

1069 കന്നിയിലാണെന്നു തോന്നുന്നു എന്റെ പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ ഞാൻ ഒരു സക്കാർ ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. കോട്ടയം റേഞ്ചു് ഇൻസ്പെക്ടറായി പുതുതായിവന്ന പ്രസിദ്ധനായ സി. കൃഷ്ണപിള്ള എന്നെ അഞ്ചുരുപാശമ്പളത്തിൽ കാഞ്ഞിരപ്പള്ളിപ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടം രണ്ടാംവാദ്ധ്യാരായി നിയമിച്ചു. ടെയിനിംഗിനുശേഷം പത്തുകൊല്ലത്തിനിടയ്ക്കു് പല പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ പ്രഥമാദ്ധ്യാപകനായിരിക്കാനും, പല സ്നേഹിതന്മാരുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്താനും, നാട്ടുകാരുടെ അഭിനന്ദനം സമ്പാദിക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, കഷ്ടിച്ചുമാസക്കാലം മാത്രമുണ്ടായിരുന്ന കാഞ്ഞിരപ്പള്ളിയിലെ അദ്ധ്യാപകജീവിതമാണു് എന്റെ സ്മരണമണ്ഡലത്തിന്റെ മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്നതു്. അവിടത്തെ അന്നത്തെ ഒന്നാംവാദ്ധ്യാർ നിരണത്തുകാരൻ ഒരു 'തോമ്മാസ്സാറാ'യിരുന്നു. പത്തൻപതു വയസ്സു പ്രായംവരും. കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി പള്ളിയുടെ മുൻവശത്തുള്ള വഴിയരികിൽ കഷ്ടിച്ചു മുപ്പതടി നീളവും പതിനഞ്ചടി വീതിയുമുള്ള ഒരു ഓലക്കെട്ടിടമുണ്ടായിരുന്നു. അതാണു് പള്ളിക്കൂടം. രണ്ടു ക്ലാസും, കാലിളകിയ ഈരണ്ടു ബഞ്ചും, ഒരു ബോർഡും, ചൂരൽക്കെട്ടുപോയ ഒരു കസേരയും, ആട്ടമുള്ളതാണെങ്കിലും വലിപ്പുള്ള ഒരു മേശയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നാംവാദ്ധ്യാരുടെ ക്ലാസ്സിൽ—ഒന്നാംക്ലാസിൽ—ഒരു കുട്ടിയും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്റെ ക്ലാസിൽ നിലത്തെഴുത്തുവരും

സ്ലേറ്റിൽ എഴുതുന്നവരും ഒന്നാംപാഠം വായിക്കുന്നവരുമായി അഞ്ചെട്ട കുട്ടികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ രണ്ടുക്ലാസുകളിലേയും റജിസ്റ്റർ പുസ്തകത്തിൽ മുപ്പതിലധികം കുട്ടികളുടെ പേരുചേർത്തിരുന്നു. എല്ലാ കുട്ടികളും എല്ലാദിവസവും ഹാജരുണ്ടെന്നു മാക്കുചെയ്യാൻ ഒന്നാംസാറിനു് ഒരു ക്ലേശവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം സർവ്വീസിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ തയ്യിച്ച ഒരു നീണ്ട ഉടുപ്പു് രാപകൽ ഭേദംകൂടാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തെ ആവരണം ചെയ്യുന്ന ഒരലങ്കാരവസ്തുവായി എപ്പോഴും കാണപ്പെടാറുണ്ടു്. അന്നു അരയ്ക്കുപാവിലയ്ക്കു കിട്ടുന്ന ആറുമുഴം പാപ്പർ തുപ്പട്ടാവു്, നീണ്ട അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ ചുറ്റി നീട്ടി ഉത്തരീയമായിട്ടിരിക്കും. അദ്ദേഹം ആഴ്ചതോറും സ്വന്തം നാട്ടിലേക്കു പോകും. തിങ്കളാഴ്ച വരേണ്ട അദ്ദേഹം ചൊവ്വാഴ്ച ഉച്ചയ്ക്കാണു് സ്കൂളിൽവന്നെത്തുന്നതു്. വീട്ടിൽനിന്നു് 32 മയിൽ ദൂരം നടന്നുവരുന്ന അദ്ദേഹം ക്ഷീണംകൊണ്ടു് വന്നാലുടൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ലാസിലെ ബഞ്ചിൽ നെടുനിളം ഒരു കിടപ്പാണു്. ആഹാരം കഴിക്കുന്നതിലും വലിയ നിർബ്ബന്ധമില്ലാത്ത അദ്ദേഹം ആ മയക്കത്തിൽ നിന്നും ഉണരുന്നതു് നാലുമണി കഴിയുമ്പോഴായിരിക്കും. ഞാൻ എന്റെ താമസസ്ഥലത്തുപോയിട്ടു് പിറേറദിവസം കാലത്തു് 9 മണിക്കുവരുമ്പോൾ, ഒന്നാംസാറിനെ സ്കൂളിൽതന്നെ കാണാം. റോമൻകത്തോലിക്കർ മാത്രമുള്ള ആ ദിക്കിൽ, നേരത്തിനും കാലത്തിനും ഹാജരാകാത്ത—വന്നാലും ഒരക്ഷരം പഠിപ്പിക്കാത്ത—ഈ യാക്കോബായക്കാരൻ ഒന്നാംവാദ്ധ്യാരോടു് ആ നാട്ടുകാർക്കെല്ലാം പിണക്കമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരുവീട്ടിലും പോയതായി ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. എങ്ങിനെ ജീവിച്ചു എവിടെ കിടന്നു അതുമെനിക്കു നിശ്ചയമില്ല.

അക്കാലത്തെ കാഞ്ഞിരപ്പള്ളിയും ഇക്കാലത്തെ കാഞ്ഞിരപ്പള്ളിയുമായി ഒരു ബന്ധവുമുണ്ടെന്നുപറഞ്ഞുകൂടാ. അന്നു് അവിടെ പീരുമേട്ടിലേക്കുള്ളവഴി ഒഴിച്ചു് ഒരു വഴിയൊ നല്ലവീടൊ പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളൊ ഒരു ഹോട്ടലിന്റെ പൊടിപോലുമൊ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പീരുമേട്ടു് കാപ്പിത്തോട്ടത്തിൽ കൂലിപ്പണിക്കുപോകുന്നവക്കുവേണ്ടി പാവപ്പെട്ട വല്ല ക്രിസ്ത്യൻസ്ത്രീയും വഴിയരികിൽ ഉണ്ടാക്കിവച്ച രണ്ടുകുറ്റി പൂട്ടും പാളയങ്കോടൻ പഴവും 'കട്ടൻകാപ്പിയും' മാത്രമെ അപൂർവമായി കാണാറുള്ളു. അതിൽ

കവിഞ്ഞൊരു രക്ഷാമാർഗ്ഗവും നമ്മുടെ 'ഒന്നാംസാറിനും' അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ബുധനും വ്യാഴവും ഒരുവിധം ഉറങ്ങിക്കഴിക്കും. വെള്ളിയാഴ്ച ഉച്ചയാകുമ്പോൾ, തീയതി എഴുതാൻ ഇടയിട്ട ഒരു വധിഫാറം ഒപ്പിട്ട് എന്നെ ഏല്പിച്ചിട്ട് യാത്രയാകും. ഇൻസ്പെക്ടർ വന്നെങ്കിൽ ഒന്നാംവാദ്ധ്യാക്ക് അന്നവധിയാണെന്നു പറയുകയാണ് എന്റെ ജോലി. അന്ന് ഹർജിഎഴുത്തുകാരും പത്രമെഴുത്തുകാരും ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾക്ക് ആരെയും ഭയപ്പെടേണ്ട ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. ഞാൻ തെറ്റാതെ സ്കൂളിൽ സമയത്തിനു ഹാജരാകയും, ഒന്നാംവാദ്ധ്യാർ വന്നാലും വന്നില്ലെങ്കിലും നാലുമണിവരെ ജോലിചെയ്കയും ചെയ്തതുകൊണ്ട് നാട്ടുകാർ വേഗം എന്നെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. എന്റെ ക്ലാസിൽ കുട്ടികളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിച്ചു. അവിടെ അന്നും അപൂർവ്വമായെ നായർവീട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഞാൻ താമസിച്ച ആ പാവപ്പെട്ട നായർവീട്ടിൽ എനിക്കുവേണ്ടി അരിയും കൂട്ടാൻവെയ്ക്കാനും കൊടുക്കുന്ന ചില ക്രിസ്ത്യൻപ്രമാണികളുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അഞ്ചുരൂപാക്കാരനായ ഞാൻ സുഭിക്ഷമായിത്തന്നെ ജീവിച്ചു. സ്കൂൾകഴിഞ്ഞു് ഞാനും ഒന്നാംവാദ്ധ്യാരുംകൂടി ചിലപ്പോൾ നാട്ടിലേക്കു പുറപ്പെടും. 'യഹോവാ'യെ തൊട്ടുള്ള സങ്കീർത്തനം അദ്ദേഹം താളവട്ടം ഒപ്പിച്ചു് വഴിനീളെ ഉറക്കെ പാടിയും കൊണ്ടാണു് യാത്രചെയ്യുന്നതു്. ആ സ്തോത്രം അയൽക്കാർക്കുപദ്രവം ഉണ്ടാക്കുന്നതാണെങ്കിലും, എനിക്കു ദുർമറിയാതെ നടന്നു വീട്ടിലെത്താൻ അതു് ഒട്ടൊക്കെ പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ അവിടത്തെ മൂന്നുമാസത്തെ ഉദ്യോഗകാലത്തിനിടയ്ക്കു്, ഒന്നും പഠിപ്പിക്കാതെയും, ക്ലാസിൽ ഒരു കുട്ടിയുമില്ലാതെയും, ആരുടെ മുമ്പിലും വിദ്വക്കാരനാകാതെയും ഉദ്യോഗംവഹിച്ച സമർത്ഥനായ ആ 'ഒന്നാംസാറി'നെ ഞാനെങ്ങിനെയാണു് മറക്കുന്നതു്.

ഞാൻ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി, മഴവന്നൂർ, പായിപ്പാടു്, തുരുത്തി, കൊണ്ടൂർ, തുറവൂർ, പെരുന്ന, കിളിരൂർ, ചങ്ങനാശേരി ഈ പ്രദേശങ്ങളിലെല്ലാം എനിക്കു നല്ല സ്നേഹിതന്മാരും, പിന്നീടു വലിയ നിലയിൽ എത്തിയ കുറെ ശിഷ്യന്മാരുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഓരോ സ്കൂളിനേയും അവിടുള്ള എന്റെ ജീവിതകാലസ്ഥിതിഗതികളെയും പററി പലതും എഴുതാൻ കാണും. വിസ്മരഭയത്തെ ഓർത്തു് അതിനായി ഒരുങ്ങുന്നില്ല. പഴഞ്ചൻ

മട്ടിൽ കിടന്ന വിദ്യാഭ്യാസ ഡിപ്പാർട്ടമെന്റിനെ ഗവൺമെന്റ് പരിഷ്കരിച്ചു്, ഇന്നു കാണുന്ന മാറ്റത്തിനെല്ലാം അടിസ്ഥാനമിട്ടതു് അക്കാലത്തായിരുന്നു. പള്ളിക്കൂടങ്ങളുടേയും അദ്ധ്യാപകന്മാരുടേയും എണ്ണം ദിവസേന എന്നപോലെ വർദ്ധിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇൻസ്പെക്ടറന്മാരുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിക്കുക മാത്രമല്ല, അവരുടെ അധികാരവും അന്തസ്സും വർദ്ധിച്ചു. ജനങ്ങൾക്കു് അവരുടെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ നവീന പദ്ധതിയനുസരിച്ചു് പഠിപ്പിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങി. അതിനുവേണ്ടി പണം ചെലവുചെയ്യാനും സ്കൂൾ കെട്ടിടം കെട്ടി സർക്കാരിനു വിട്ടുകൊടുക്കാനും അവർ തയ്യാറായി. അദ്ധ്യാപകന്മാർക്കു കായ്ശേഷി ഉണ്ടാകാൻ വേണ്ടി അദ്ധ്യാപകസംഘടനകൾ ഗവൺമെന്റു പ്രേരണപ്രകാരം സൃഷ്ടിച്ചു. ഞാനിരുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലെല്ലാം അക്കായ്ങ്ങളിലും എനിയ്ക്കു് ഒരു പ്രധാന പങ്കുണ്ടായിരുന്നു.

1075-ൽ എന്നെ സ്കൂളർഷിപ്പോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തെ സർക്കാർ ടെയിനിംഗ് സ്കൂളിൽ പഠിക്കാനയച്ചു. ഒരു കൊല്ലം അവിടെ താമസിച്ചു പഠിക്കയും ഉയർന്ന ക്ലാസിൽ പാസാകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ ശേഷം ഞാൻ നാലഞ്ചുകൊല്ലം പല പ്രൈമറി സ്കൂളിലും ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്.

പത്തുകൊല്ലത്തിനുശേഷം ഞാൻ ചങ്ങനാശേരി മിഡിൽ സ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപകനായിരിക്കുമ്പോൾ, എന്റെ ക്ലാസിൽ പഠിക്കുന്ന, പറഞ്ഞാൽ കേൾക്കാത്ത ഒരു കുട്ടിയെ ഞാൻ ബഞ്ചിൽ കേറ്റിനിറുത്തി. അയാൾ ഉറക്കെ കരഞ്ഞു. ഹെഡ്മാസ്റ്റർ വെങ്കിടാചലമയ്യർ വന്നു് കാരണം ചോദിക്കാതെയും എന്നോടു പറയാതെയും ആ കുട്ടിയെ ബഞ്ചിൽനിന്നിറക്കി ക്ലാസിൽ ഇരുത്തി. അതു് എനിക്കു വലിയ അഭിമാനക്ഷയമായി തോന്നി. അന്നു വൈകിട്ടു് നാലുമണിക്കു് ഒരു രാജിക്കത്തെഴുതി ഹെഡ്മാസ്റ്റർക്കു കൊടുത്തു. സർക്കാർ ശമ്പളം അഭികാമ്യമാണെന്നോ ഉപജീവനത്തിനു വേറെ മാർഗ്ഗമില്ലെന്നോ ഉള്ള കായ്ങ്ങളെപ്പറ്റി ഒന്നും ആലോചിച്ചില്ല. ഹെഡ്മാസ്റ്റർ വളരെ സമാധാനം പറഞ്ഞിട്ടും ഞാൻ രാജി പിൻവലിച്ചില്ല. അങ്ങിനെ 1080-ൽ ഞാൻ അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയോടു യാത്രപറഞ്ഞു് സർക്കാർ ജീവനവുമായുള്ള ബന്ധം വേർപെടുത്തി. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു് എന്റെ അമ്മയും ബന്ധുജനങ്ങളും വ്യസനിച്ചു.

വക്കീൽപണി

ഓരോ ഡിവിഷനിലുമുള്ള ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേട്ടന്മാരുടേയും അവരുടെ അധികാരാർത്തിയിൽ പെട്ട മജിസ്ട്രേട്ടന്മാരുടേയും കോടതികളിൽ വ്യവഹരിക്കാൻ മജിസ്ട്രേട്ടപരീക്ഷ ജയിച്ചവർക്ക് സന്ദർഭം കിട്ടുന്നതിനവകാശമുണ്ട്. ഞാൻ മജിസ്ട്രേട്ട പരീക്ഷ ജയിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് സന്നദ്ധേട്ടത്തു പ്രാക്ടീസ് ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചു. അക്കൊല്ലം തന്നെ കോട്ടയം ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേട്ട് കോടതി വക്കീലായി സന്നദ്ധേട്ടുകയും ചങ്ങനാശേരി മജിസ്ട്രേട്ടകോടതി വക്കീലായി വ്യവഹരിക്കാൻ ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. ചെറിയ തുകയെ ശമ്പളമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു എങ്കിലും അതു സ്ഥിരമായി കിട്ടുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോഴത്തെ തൊഴിലിന്റെ രംഗം വിപുലമാണെങ്കിലും ആദായം അനിശ്ചിതമെന്നുള്ള ഒരു ദോഷമുണ്ടായിരുന്നു. ഏതായാലും ഞാൻ ആത്മവിശ്വാസത്തോടും ആഹ്ലാദത്തോടും കൂടിയാണ് പുതിയ ജോലിയിലും പ്രവേശിച്ചതു്. അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ പ്രതിമാസം ഒൻപതു രൂപാ ശമ്പളം കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന എനിക്കു്, വക്കീൽ വേലയിൽ പ്രവേശിച്ച ആദ്യമാസത്തിൽ തന്നെ നാലഞ്ചു കേസുകൾ കിട്ടാനും പത്തുമുപ്പതു രൂപാ ആദായം ലഭിക്കാനും ഇടയായി എന്നു കണ്ടപ്പോൾ എന്റെ കുടുംബത്തിലുള്ളവരെല്ലാം സന്തോഷിച്ചു.

എനിക്കു വക്കീൽ വേലയിൽ ഒരു സല്പേരുണ്ടാകാൻ അധികമാസം വേണ്ടിവന്നില്ല. ഞാൻ ഒരു ചെറിയ കോടതിയിലാണ് വ്യവഹരിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും, അവിടത്തെ ഒന്നാംകിടക്കാരനാണെന്നു് ആളുകൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഒരു കൊല്ലത്തിനകം ഞാൻ മാസം പത്തിരുന്നൂറു രൂപാ ആദായം കിട്ടുന്ന ഒരു വക്കീലായിത്തീർന്നു. ആളുകൾ കേസ് നടത്താൻ എന്നെ മറ്റു കോടതികളിലേക്കും കൊണ്ടുപോയിത്തുടങ്ങി. അന്നു ചേരിയ്ക്കൽ കണ്ടെഴുത്തു നടക്കുന്ന കാലമായിരുന്നു. ചങ്ങനാശേരിയിലായിരുന്ന അതിന്റെ പ്രധാന ആഫീസും, വിസ്താരം നടത്തി വിധി എഴുതുന്ന അസിസ്റ്റന്റ് പേഷ്കാരുടെ ആഫീസും ഉണ്ടായിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ട് റവന്യൂ കേസുകളിലും വക്കാലത്തു സ്വീകരിക്കാനുള്ള സൌകര്യം കിട്ടി. നാലഞ്ചുകൊല്ലംകൊണ്ട്, എന്റെ പ്രതീക്ഷയിലും എന്നെപ്പോലുള്ള ഒരാൾക്കു് ആഗ്രഹിക്കാവുന്നതിലും എത്രയോ കവിഞ്ഞു്,

മാസം പത്തുനാന്നൂറുരൂപാ ആദായവും, എന്റെ നാട്ടിൽ അത്യാവശ്യം വേണ്ട ജനസ്വാധീനവും, സൽപേരും സമ്പാദിക്കാൻ ഈശ്വരൻ എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചു എന്നു പറയാം. അന്നു ചങ്ങനാശേരിയിൽ നടക്കുന്ന ഏതു പൊതുക്കാര്യങ്ങളിലും ഞാനും ഒരു പങ്കാളിയായിരുന്നു.

ചങ്ങനാശേരി മജിസ്ട്രേട്ട കോടതിയിൽ വ്യവഹരിക്കുന്നവരായി നായന്മാരും ക്രസ്ത്യാനികളും ഉൾപ്പടെ അന്നു എട്ടുപത്തു വക്കീലന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരെല്ലാം എന്നെക്കാൾ പ്രായം കൂടിയവരും കൂടുതൽ സമ്പ്രീസുള്ളവരുമായിരുന്നു. അവരുടെ സമ്മതനായ ഒരു യുവസഹോദരനായി കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ എനിക്കു സാധിച്ചു. ഞാൻ അവരെയെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ചങ്ങനാശേരിയിൽ ഒരു വക്കീൽ സംഘം സ്ഥാപിച്ചു. അവർ എന്നെ അതിന്റെ സെക്രട്ടറിയായി തെരഞ്ഞെടുത്തു. സംഘത്തിനു് ഒരു ഫണ്ടും ആഫീസുമുണ്ടാക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. കോടതി വളപ്പിൽ വക്കീൽ ആഫീസിനു് ഒരു കെട്ടിടം കെട്ടിക്കൊള്ളാൻ അനുവാദം വാങ്ങി. പ്രാഭവവും പ്രായവുമുള്ള പഴയ വക്കീൽ പ്രമാണികൾ ഉൾപ്പടെ വേഷം കെട്ടി ഒരു പ്രഹസനം നടത്തി. താലൂക്കൊട്ടുക്കു് ടിക്കറ്റു വില്പന നടത്തി നല്ലൊരു സംഖ്യ പിരിച്ചുണ്ടാക്കി. കെട്ടിടം പണിയുടെ ചുമതലയും അവർ എന്നെത്തന്നെ ഏൽപ്പിച്ചു. ഏതാനും മാസക്കാലംകൊണ്ടു് നല്ല ഒരു കെട്ടിടം ഉണ്ടായി. ആഘോഷപൂർവ്വം ഉൽഘാടനവും നടത്തി. ഞങ്ങളെല്ലാം യോജിച്ചു് അഭിമാനപൂർവ്വം ജീവിച്ചു. ഈ രാജ്യത്തെ മൂന്നാംഗ്രേഡു് വക്കീലന്മാർക്കു് ഒരു സംഘടനയൊ ആഫീസൊ മറ്റൊരുമുണ്ടായതായി കേട്ടിട്ടില്ല.

നിയതിയുടെ നിശ്ചയംകൊണ്ടായിരിക്കാം, പത്തുകൊല്ലം നടത്തിയ അദ്ധ്യാപകവൃത്തിക്കുശേഷം സ്വീകരിച്ച വക്കീൽപണിയും പത്തുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാജിവയ്ക്കാൻ ഇടയായതു്. ഇതിനിടയിലെ ഒരു സംഭവം മാത്രം എടുത്തു പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. സമർത്ഥനെങ്കിലും അഹങ്കാരിയും കോപിഷ്ഠനുമായ ഒരു മജിസ്ട്രേട്ട ചങ്ങനാശേരിയിൽ വന്നിരുന്നു. പിന്നീടു ഡിവിഷൻ പേഷ്കാരായ എൻ. നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയായിരുന്നു അതു്. അദ്ദേഹം ഒരു ദിവസം കോടതിയിൽവച്ചു് ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സാധുവായ ഒരു വക്കീലിനെ അനാവശ്യമായി അധിക്ഷേപിക്കയും ശകാരിക്കയും

ചെയ്തു. അതു മുഞ്ഞ ഭ്രാന്തനായ അദ്ദേഹം അവിടത്തെ വക്കീലന്മാരെ ഒട്ടാകെത്തന്നെ ശകാരിച്ചു. ഞങ്ങൾ—വക്കീലന്മാർ—എല്ലാം ചേർന്ന് മജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ പേരിൽ കേസ് കൊടുത്തു. അതിന്റെ ശേഷം അധികം പേരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കോടതിയിൽ വ്യവഹരിക്കാൻ പോകാതായി. ചിലരെല്ലാം പൊഴിഞ്ഞു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കോടതിയിൽതന്നെ ചെന്നെത്തി. അദ്ദേഹം സ്ഥലം മാറിപോയതിന്റെ ശേഷമേ ഞാൻ പിന്നീട കോടതിയിൽ പോയുള്ളു. ഈ വഴക്കു കാലത്താണു് എന്റെ പൊതുപ്രവർത്തനത്തിനു് അല്പമായുണ്ടായിരുന്ന വാസനയും താല്പര്യവും ശ്രുപം പ്രാപിക്കുവാൻ ഇടയായതു്. പിന്നീട കുറച്ചുകാലംകൂടി കോടതിയിൽ പോയെങ്കിലും, അതിലുള്ള താല്പര്യം ക്രമേണ കുറഞ്ഞു വരികയും, പൊതുജനസേവനത്തിനുള്ള ആഗ്രഹം വർദ്ധിക്കയും ചെയ്തു. 'ഉർവ്വശീശാപമുപകാരം' എന്ന മട്ടിൽ ആ മജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ ചെയ്തി എന്റെ ജീവിതത്തിനു ഒരു പരിവർത്തനംതന്നെ ഉണ്ടാക്കി. വക്കീൽവേലയും പൊതുജനസേവനവുമായി രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലം കൂടി മുമ്പോട്ടു പോയി. ഞാൻ വക്കീൽ വേലയോടു എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി യാത്രപറഞ്ഞതു് 1091-ലാണു് അതിനുള്ള കാരണവും സന്ദർഭവും പിന്നാലെ വ്യക്തമാകും.

നാലാമദ്ധ്യായം

പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തി

തലശ്ശേരി സ്വദേശിയും ഉല്പതിഷ്ണുവുമായ കപ്പന കണ്ണൻമേനോൻ ബി. എ., എൽ. റ്റി. 1085-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു, ചങ്ങനാശേരി സെൻറ് ബർക്ക്മാൻസ് ഹൈസ്കൂൾ ടീച്ചറായി വന്നതു്. അദ്ദേഹം താമസിച്ചതു പെരുന്നയിലായിരുന്നു. താമസിയാതെ ഞങ്ങൾ അന്യോന്യം സ്നേഹിതന്മാരായിത്തീർന്നു. ഞങ്ങൾ അഞ്ചാറു പേർ അദ്ദേഹത്തിൻെറ വീട്ടിൽ കൂടി, സമുദായപരിഷ്കാരകാര്യങ്ങളേയും ലോകത്തിൻെറ പരിവർത്തനത്തേയും പറ്റി സംസാരിക്കുകപതിവായിരുന്നു. നല്ല നല്ല ഇംഗ്ലീഷുപുസ്തകങ്ങൾ വായിച്ചു് അർത്ഥം പറഞ്ഞുതരുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃത്യമായി സ്വീകരിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ ചിന്താവിഷയങ്ങളിലും സംസാരപരിധിയിലും പെടാത്ത നല്ല കാര്യം ചുരുക്കമായിരുന്നു. അതിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത സ്ഥാനം മരുമക്കത്തായ പരിഷ്കാരത്തിനും നായർസമുദായകാര്യങ്ങൾക്കും ഞങ്ങൾ കല്പിച്ചിരുന്നു. കണ്ണൻമേനോൻെറ സങ്കല്പത്തിലെ സമുദായപരിഷ്കാരത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി അദ്ദേഹം എഴുതിയതാണു് ''സ്നേഹലത''. അതിൽ എനിക്കുള്ള സ്ഥാനവും അതിനോടുള്ള ബന്ധവും എന്താണെന്നു് അദ്ദേഹംതന്നെ അതിൻെറ മുഖവുരയിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഞങ്ങളുടെ ഈ വിധത്തിലുള്ള ദൈനംദിന ചിന്തയും സമ്പർക്കവുംകൊണ്ടു് പല നവീനാശയവും ഞങ്ങളിൽ ഉണ്ടായി. എനിക്കു പൊതുക്കാര്യപ്രവർത്തനത്തിനുള്ള ആസക്തി വർദ്ധിച്ചു എന്നുള്ളതു നിശ്ചയം. ഏ

തുവിധത്തിലാണ് സ്വന്തം തൊഴിലിനു തടസ്സം കൂടാതെ എന്തെങ്കിലും ഒരു പൊതുപ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്നതു് എന്നുള്ള ആലോചനയും അല്പാല്പമുണ്ടായിത്തുടങ്ങി. വിശാലവിചാരഗതികൾ എത്രതന്നെയുണ്ടായാലും, ജാതിമതാദികൾക്കതീതമായി നിന്നുകൊണ്ടു് 'മനുഷ്യ'സമുദായസേവനം പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്താൻ സാദ്ധ്യമായ ഒരു അന്തരീക്ഷമല്ല ഇവിടുണ്ടായിരുന്നതു്.

ആചാരമര്യാദകളും, ജീവിതസമ്പ്രദായങ്ങളും, വിശ്വാസനിലകളും, പെരുമാറ്റരീതിയുംകൊണ്ടു് ജനങ്ങൾ വളരെ നാളായി പല ജാതികളായിപ്പിരിഞ്ഞു ജീവിക്കുന്ന ഈ രാജ്യത്തു് പൊതുജനസേവനം സമുദായാടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. സ്വസമുദായസേവനം ചെറുവൃത്തത്തിലുള്ളതാണെങ്കിലും, ഒട്ടും ആക്ഷേപമുള്ളതായി എനിക്കു തോന്നിയില്ല. ഇന്നും തോന്നുന്നില്ല. സേവനത്തിനാവശ്യമുള്ള പല സമുദായമുണ്ടെന്നു് എനിക്കുമറിയാം. എന്നാൽ ഏതൊരു സമുദായത്തേക്കാളും സേവനത്തിനാവശ്യം നായർസമുദായത്തിനാണെന്നു എനിക്കു തോന്നി. സ്ത്രീകളുടെ ക്ലേശംകണ്ടു് ദുഃഖംതോന്നുന്ന ഒരുവൻ, ആദ്യമായി രക്ഷിക്കേണ്ടതു് പെറന്നമ്മയെ ആണെന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനാണു് ഞാൻ. നായർസമുദായത്തിന്റെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി ഹൃദയമുള്ളവരെയെല്ലാം സ്തംഭിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു.

ഒരു കാലത്തു് കേരളത്തിലെ വസ്തുടമസ്ഥന്മാരും ഒരുവിധം സർവ്വാധിപതികളുമായിരുന്ന നായന്മാർ. ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യത്തോടുകൂടി അവരുടെ രാഷ്ട്രീയകർത്തൃത്വം നശിക്കയും, സുഖലോലുപത്വവും തന്മൂലമുണ്ടായ അലസതയും മൂലം പ്രയത്നശീലം അവരെ വിട്ടുപിരിയുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പ്രവർത്തിഗ്നന്യരായ അവർ പഴയ പ്രാഭവത്തെ അയവിറക്കിയുംകൊണ്ടു്, അന്യോന്യമാത്സര്യത്തോടുകൂടി 'തൊഴുത്തിൽക്കുത്തു്' ഒരു തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചു. ഓരോ നായർഭവനവും കൃഷ്ണപക്ഷചന്ദ്രികപോലെ ദിവസംതോറും ക്ഷയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്ധവിശ്വാസവും, അനാചാരവും, ആഡംബരഭ്രമവും, അടിയന്തിരബഹുലതയും, കാലത്തിനു പറ്റാത്ത മരുമക്കത്തായവും കൊണ്ടു് പ്രാഭവമുള്ള മിക്ക തറവാട്ടുകളും 'നാഥനും നമ്പിയു'മില്ലാതെ അധഃപതനത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിലേക്കു് അതിവേഗം പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന വസ്തുത അധികമാരും

ഗ്രഹിച്ചുതന്നെയില്ല. പുറം കണ്ടാൽ വസ്തുതഗ്രഹിക്കാൻ സാദ്ധ്യ മല്ലാത്ത, ഉള്ളുപൊള്ളയായ പയിൻവൃക്ഷംപോലെ, നായർസമു ദായം അതിന്റെ പഴയ പ്രാഭവത്തിൽ നില്ക്കുന്നു എന്നു തെറ്റിദ്ധ രിച്ചു് അവരും മറ്റുള്ളവരും അങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുകൂട്ടുകയായിരുന്നു. എന്നാൽ ദീർഘവീക്ഷണമുള്ള അപൂർവ്വം ചിലർ, സമുദായ ത്തിന്റെ ഈ അപകടനില ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാക്കി ചില പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. 'നായർസമുദായോദ്ധാര കൻ' എന്ന അപരനാമത്താൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന സി. കൃഷ്ണപിള്ള യായിരുന്നു ഈ പ്രമാണികളിൽ പ്രമുഖൻ. 'നായർസമാജം' സ്ഥാപിച്ചു് നായന്മാരെ ഉൽബുദ്ധരാക്കുകയും, അവരെ സംഘടി പ്പിച്ചു് ശക്തന്മാരാക്കുകയും, പ്രവർത്തനമുഖരാക്കുകയും ചെയ്യണമെ ന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശം. എല്ലാ നായന്മാർക്കും പ്രയോജനപ്പെടത്തക്കവണ്ണം സി. കൃഷ്ണപിള്ളയും മറ്റുചില പ്ര മാണികളുംകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് 'കേരളീയ നായർസമാ ജം' സ്ഥാപിച്ചു നടത്താൻ തുടങ്ങിയതു് അക്കാലത്തായിരുന്നു. അതിന്റെ ചെറുശ്രുപത്തിലുള്ള ശബ്ദവും ചലനവും ചങ്ങനാശേ രിയിലും എത്തിയിരുന്നു. അന്നത്തെ സമുദായപരിഷ്കാര ചിന്താ ഗതിക്കാരിൽ ഒരു പ്രമാണിയും എന്റെ ഗുരുജനങ്ങളിൽ പ്രമുഖ നുമായിരുന്ന പരേതനായ കൈനിക്കര ഗോവിന്ദപ്പിള്ള. സമുദാ യത്തിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിനു സ്ത്രീകൾ നന്നാകേണ്ടതു് അത്യാവ ശ്യമെന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അതിനു് അവർക്കു വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുകയാണു് ഒന്നാമത്തെ കൃത്യമെന്നും അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. പെരുന്നയിലെ ആദ്യത്തെ വിദ്യാശാല അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനേജ്മെന്റിൽ നടത്തിയ രണ്ടു ക്ലാസ്സുള്ള പെൺപള്ളിക്കൂടമായിരുന്നു. അതിലെ ആദ്യവിദ്യാർത്ഥിനി അദ്ദേ ഹത്തിന്റെ ഏകസന്താനമായിരുന്ന കളത്തിൽ 'പങ്കിയമ്മ'യായി രുന്നു. അവർതന്നെയായിരുന്നു പ്രൈവറായിട്ടെങ്കിലും ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ച ഞങ്ങളുടെ ദിക്കിലെ ആദ്യത്തെ സ്ത്രീയും. തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചിയിലെ മന്ത്രിമാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന കളത്തിൽ വേലായുധ ൻനായരുടെ ഭാഗ്യവതിയായ മാതാവാണു് അവർ. അവർ ഇഹ ലോകവാസംവെടിഞ്ഞിട്ടു് അധികകാലമായില്ല.

നായർസമുദായ പരിഷ്കാരത്തിനും സംഘടനയ്ക്കും, നഷ്ടപ്പെട്ട രാഷ്ട്രീയകാര്യം വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനുമായി കൈനിക്കര ഗോവിന്ദ

പ്പിള്ള 'നായർ' മാസികയും, 'സുഭാഷിണി' പത്രവും ചങ്ങനാശേരിയിൽനിന്നും ആരംഭിച്ചു. അതു നഷ്ടത്തോടുകൂടിയാണെങ്കിലും കുറെക്കാലം നടന്നു. 'നായർ' മാസികയുടെ പത്രാധിപർ, തെക്കെ മലബാറിൽനിന്നും അക്കാലത്തു ചങ്ങനാശേരിയിൽവന്നു താമസിച്ചിരുന്ന 'കാരുതോടികണ്ണൻനായരും' 'സുഭാഷിണിപ്പത്ര'ത്തിന്റെ പത്രാധിപർ 'പി. കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള'യുമായിരുന്നു. മാസിക അധികകാലം നടന്നില്ല. പത്രം പ്രസിദ്ധീകരണാത്ഥം തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മാറ്റി. കൈനിക്കര ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ കാലശേഷം 'സുഭാഷിണി'യുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള അവകാശം പത്രാധിപർ പി. കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയ്ക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹിതാനുസരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ആഴ്ചതോറും പുറപ്പെടേണ്ട പത്രം, ഒസൌകര്യംപോലെ പുറപ്പെടാനും, ഒട്ടുവിൽതീരെ പുറപ്പെടാതിരിക്കാനും ഇടയായെങ്കിലും, നായർസമുദായാഭിമാനിയായിരുന്ന പി. കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള മരണപര്യന്തം 'സുഭാഷിണിപത്രാധിപർ' തന്നെ ആയിരുന്നു. കുട്ടിത്തരം വേഷക്കാരന്റെ നിലയിലാണെങ്കിലും, ഞാനും ഈ ആലോചനാമണ്ഡലങ്ങളിലും പ്രവർത്തനപരിപാടികളിലും ചെറുതോതിലെ പങ്കാളിയായിരുന്നു എന്നു പറയാവുന്നതാണു്.

ഇങ്ങിനെ പല നല്ല പ്രവർത്തികളും എന്റെ ജന്മദേശത്തും നടന്നുവന്നു എങ്കിലും, അതൊന്നും എന്റെ കുടുംബക്കാരും ബന്ധുക്കളും സ്വജനങ്ങളും ലേശവും അറിഞ്ഞലക്ഷണം കണ്ടില്ല. അവർ പഴയരീതിയിൽ 'ഇണങ്ങുവഴക്കു'കളും 'കക്ഷിമത്സര'ങ്ങളുംകൊണ്ടു് അവരുടെ പ്രാമാണ്യവും സ്വാധിനവും തെളിയിക്കാനും, എല്ലാകാര്യങ്ങളും 'മാമൂലിൻ'പടി നടത്താനും ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയിരുന്നു. മനസ്സുണ്ടായാലും ഇല്ലെങ്കിലും ഒരു കക്ഷിയിൽപെടാതെ ജീവിക്കാനൊ, മാമൂൽ ലംഘനം നടത്താനൊ ആക്കാലം സാദ്ധ്യമായിരുന്നില്ല. അന്നത്തെ 'നാലുവീടനും', 'എട്ടുവീടനും' 'ഇല്ലക്കാരനും', 'സ്വത്രുപക്കാരനും' എന്നുള്ള വ്യത്യാസമില്ലാതെ, നായരെന്നപേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന, പെരുന്നയിൽ കിഴക്കുംഭാഗത്തുള്ള എല്ലാ നായരേയും ചേർത്തു് ഒരു പരിഷ്കൃത കരയോഗം ഉണ്ടാക്കാനും, ജാതിദോഷവും താലികെട്ടുകല്യാണം മുതലായ അനാവശ്യ അടിയന്തിരങ്ങളും ഇല്ലാതാക്കാനും ആഗ്രഹിച്ചു. അല്പാല്പമായ ശ്രമം നടന്നുകൊണ്ടുമിരുന്നു.

കൈനിക്കര ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ അകാലചരമം സമുദായത്തിനും നാട്ടിനും ഒരു നഷ്ടമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിണ്ഡമടിയന്തിരത്തിനുകൂടിയ ബന്ധുജനങ്ങളായ ഞങ്ങളെല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചു്, പെരുന്നയിൽ കീഴക്കുംഭാഗത്തെ നായന്മാരെല്ലാം ചേന്നു് ഒരു പരിഷ്കൃതകരയോഗം രജിസ്റ്റർചെയ്തു നടത്താൻ അന്നവിടെവച്ചതന്റെ തീരുമാനിച്ചു. അതു് 1086-ൽ ആണു്. താമസിയാതെ കരയോഗം രജിസ്റ്റർചെയ്യുകയും എന്നെ അതിന്റെ സെക്രട്ടറിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്തു. വക്കീൽപണിയോടുകൂടി സെക്രട്ടറിജോലിയും നടത്താമെന്നു വിശ്വസിച്ചു. വെറും പ്രസംഗംകൊണ്ടുമാത്രം പ്രയോജനമൊന്നും ഉണ്ടാകയില്ലെന്നു് അറിയാമായിരുന്നതിനാൽ, കരയോഗത്തിനു മൂലധനമുണ്ടാക്കാനും കരയോഗമന്ദിരം പണിയിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു് കെട്ടുതെങ്ങും പിടിയരിയും ഉടനെ നടപ്പിൽവരുത്തി. മന്ദിരത്തിനുള്ള സ്ഥലം എഴുതിവാങ്ങി, വലിയ പണ്ഡിതനും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനുമായ തീർത്ഥപാദ പരമഹംസസ്വാമികളുടെ നിശ്ചയപ്രകാരമുള്ള മുഹൂർത്തത്തിൽ കരയോഗമന്ദിരത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം നടത്തി. തത്സമയത്തെ ലക്ഷണംനോക്കി സ്വാമികൾ പറഞ്ഞതു്— "വളരെ ക്ലേശങ്ങളും പ്രതിബന്ധങ്ങളും കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും, മന്ദിരം പണിപൂർത്തിയാകും. ഇതിന്റെ മൂന്നവശങ്ങളിലും ഇതിനേക്കാൾ എത്രയൊവലിപ്പമുള്ള പല സഹോദരിസ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമെന്നും ലക്ഷണംകൊണ്ടു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു" എന്നാണു്. അന്നു മിക്കവാറും വിജനപ്രദേശമായിരുന്ന അവിടവും ചുറ്റുപാടും. സ്വാമികളോടു ക്രമത്തിലധികം ഭക്തിവിശ്വാസങ്ങളുണ്ടായിരുന്ന ഞങ്ങൾക്കുപോലും ആ വാക്കുകളെ അപ്പാടെ വിശ്വസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ ഇന്നു് അതു് നൂറുശതമാനവും അതിലധികവും ശരിയെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

'മാരണത്തുകാവു്' എന്നപേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന, അമ്പലമില്ലാതെ ചെറുമതിൽക്കെട്ടും ചുറ്റും ഇരുളടഞ്ഞ കാടും മാത്രമുള്ള പഴയ ഒരു ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രമുണ്ടായിരുന്നതിന്റെ മുൻവശത്തുള്ള പറമ്പിലാണു് കരയോഗമന്ദിരത്തിനു ശിലാസ്ഥാപനം നടത്തിയതു്. പകർച്ചവ്യാധിവന്നു ചാകുന്നവരേയും അനാഥപ്രേതങ്ങളേയും അക്കാലത്തു കുഴിച്ചുമൂടിയിരുന്നതു് ആ ക്ഷേത്രത്തിനു ചുറ്റും കിടന്ന വെറും പറമ്പുകളിലായിരുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിനു മുൻവശത്തു്

വർഷകാലത്തു് മുട്ടോളം വെള്ളം ഒഴുകുന്ന ഒരു തോട്ടം അതിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു മുണ്ടലക്കാൻ ഉണ്ടാക്കിയ ചെറിയ കുളങ്ങളുമാണുണ്ടായിരുന്നതു്. ഇതുതന്നെയായിരുന്ന അപ്രദേശങ്ങളിലേക്കുള്ള വഴിയും. ഭദ്രകാളിയെ ഭയന്നു്, വെള്ളിയാഴ്ചയാണെങ്കിൽ നട്ടുച്ചക്കുപോലും ആളുകൾ ആ വഴിയെ നടക്കാൻ മടിക്കുമായിരുന്ന. ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി എന്താണു്. വളർന്നകാട്ടുകൊണ്ടു് ഇരുളടഞ്ഞു മനുഷ്യക്കു് ഭയമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന അന്നത്തെ ക്ഷേത്രംതന്നെയാണു്, കാടിന്റെ പൊടിപോലുമില്ലാതെ, തെളിഞ്ഞ ആകാശത്തിൻകീഴിൽ, മുൻവശത്തുള്ള പ്രാത്ഥനാമന്ദിരത്തോടും മതിൽക്കെട്ടുകളോടുംകൂടി ആരെയും ആകർഷിച്ചു്, ഭക്തിപ്രചുരിമ ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു്, എൻ. എസ്. എസ്. സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കിഴക്കേഅറ്റത്തു് ഇന്നു് ഉയർന്നുവിലസുന്നതു്. ഞങ്ങളുടെ കരയോഗം വകയായ ഈ ക്ഷേത്രമാണു്, ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തിനും എത്രയോകൊല്ലംമുമ്പു് ഹരിജനങ്ങൾക്കും പ്രവേശനം അനുവദിച്ചതു്. ഇന്നു കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറുനീളത്തിൽ വിശാലമായിക്കിടക്കുന്ന റോഡാണു് അന്നത്തെ തോടെന്നുപറഞ്ഞാൽ ആരും വിശ്വസിക്കയില്ല. ചുറ്റും കിടന്ന വിജനപ്രദേശത്താണു് എൻ. എസ്. എസ്. ഹൈസ്കൂഫിസും, ഹൈസ്കൂളും, കോളേജും, വിദ്യാർത്ഥിസത്രങ്ങളും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അന്നു പകൽപോലും വഴി നടക്കാൻ ഭയപ്പെട്ട സ്ഥലത്താണു് നിത്യം രണ്ടായിരത്തിലധികം വിദ്യാർത്ഥികൾ പഠിച്ചും കളിച്ചും രസിക്കുന്നതു്. സ്വാമിജിയുടെ സ്മരണപുതുക്കാൻ അന്നത്തെ പഴയകാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മിച്ചാൽ മതിയാകും. എന്നെക്കാൾ പ്രായംകുറഞ്ഞ സ്വാമി ഈ പരിവർത്തനങ്ങളെല്ലാം കണ്ടാനന്ദിക്കാൻ ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നില്ലല്ലൊ എന്ന വ്യസനമെയുള്ളു.

മന്ദിരം പണിക്കു ഞങ്ങളുടെ കരയിൽപെട്ടവരുടെ ഒരു പണപ്പിരിവുലിസ്റ്റുണ്ടാക്കി. ഏറ്റവും കൂടിയ സംഖ്യ നൂറുരൂപയായിരുന്ന. ഞങ്ങൾ നാലഞ്ചുവീട്ടുകാർ നൂറുരൂപാവീതവും ബാക്കിയുള്ളവർ അവരുടെ നിലയും സമ്മതവും അനുസരിച്ചുള്ള സംഖ്യയും കൊടുക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. എന്റെ ചുമതലയിൽ പണപ്പിരിവും പണിയും നടന്നു. കല്ലും തടിയും സ്ഥലത്തുകൊണ്ടുവരികയും തറയ്ക്കു മണ്ണെടുത്തിടുകയും ചെയ്യുന്ന ജോലി ആൾഭേദംനോക്കാതെ കരയോഗത്തിൽപെട്ടവർതന്നെ പ്രതിഫലംകൂടാതെ ചെ

യുണമെന്നുള്ള തീരുമാനപ്രകാരം ഞങ്ങളെല്ലാം ചുമട്ടുജോലിയും വിതപ്രകാരം നിർവഹിച്ചു. ജനങ്ങളുടെ ഇടയിലെ ആദ്യത്തെ 'മൂച്ച്' ഒന്നു ശമിച്ചപ്പോൾ മന്ദിരം പണിയുടെ ഊർജ്ജിതവും കുറഞ്ഞു. ഇഴഞ്ഞുമട്ടിലെങ്കിലും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന പണിക്കു കൂലി കൊടുക്കാൻ മാർഗ്ഗമില്ലാതെ പലദിവസങ്ങളിലും ക്ലേശിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ട്. അപൂർവ്വം ചില പ്രമാണികളും അവരുടെ അനുയായികളും കരയോഗത്തിൽ ചേരാതെയും ഒരു കാര്യം തരാതെയും ഇരുന്നെന്നു മാത്രമല്ല കുറ്റവും കുറവും പറഞ്ഞു കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കുകൂടി ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം സഹിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ ലക്ഷ്യം തെറ്റാതെ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും ക്ലേശങ്ങൾക്ക് അതിരില്ലാതെയായി. എന്റെ ജീവിതമാർഗ്ഗമായ വക്കീൽപണിക്കുപോകാത്തതുകൊണ്ടുള്ള ദാരിദ്ര്യദുഃഖം ഒരുവശത്തു്, സുഖക്കേടുനിമിത്തം കിടപ്പിലായ ഭാര്യയുടെ ദുരിതം ഓർത്തുള്ള ദുഃഖം മറുവശത്തു്, മന്ദിരംപണിയിലുള്ള എന്റെ ഏകാഗ്രതയ്ക്കു് ലോപം വരുത്തിയാൽ പണി വീണുപോകുമെന്നുള്ള ഭയം പിന്നൊരുവശത്തു്. അങ്ങിനെ തീതിന്നുകൊണ്ടു് അക്കാലത്തു കഴിഞ്ഞുകൂടിയ ദിവസങ്ങൾ ഒന്നും രണ്ടുമല്ല. ഭാര്യയുടെ ദീനവും എന്റെ ഗ്രഹപ്പിഴയും ഒരുപോലെ മൂർദ്ധന്യാവസ്ഥയിലെത്തി. സാധു! 1076 ലാണു് ഞാൻ അവരെ വിവാഹം ചെയ്തതു്. പെരുന്നയുടെ തൊട്ടുകിഴക്കുള്ള തുക്കൊടിത്താനത്തു് മേച്ചേട്ടുവീട്ടിൽ ജനിച്ച അവരുടെ പേരു് കല്യാണി എന്നായിരുന്നു. വിവാഹം കഴിഞ്ഞശേഷം മരണംവരെ എന്നോടൊരുമിച്ചു താമസിച്ച സുശീലയായ അവർ ഇത്രനേരത്തെ അന്ത്യയാത്രപറയുക എന്നുള്ളതു് ഓർക്കാൻതന്നെ പ്രയാസം. എന്തുചെയ്യാം. അങ്ങിനെയാണു് ദൈവേച്ഛ. ഞങ്ങളുടെ ഏകസന്തതിയായ 9 വയസ്സുള്ള ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയുടെ സംരക്ഷണച്ചുമതല മുഴുവനും എന്നിൽതന്നെ നിക്ഷേപിച്ചിട്ടു് അവർ ഈ പ്രപഞ്ചത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. ശരീരക്ലേശവും മനക്ലേശവും കൊണ്ടു് ഞാനും ഏതാനുംദിവസം രോഗശയ്യാവലംബിയാകേണ്ടിവന്നു. മന്ദിരംപണിയും ഏതാനുംദിവസത്തേയ്ക്കെങ്കിലും നിറുത്തിവയ്ക്കാൻ ഇടയായി.

ഒന്നരണ്ടു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം പണി വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. ഞെരുക്കം വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ പണപ്പിരിവിനായി വേറെ ഒന്നരണ്ടു താലൂക്കുകളിൽ ഞാൻ സഞ്ചരിച്ചുനോക്കി. ചെറിയ ചില സഹാ

യങ്ങൾ കിട്ടിയെന്നല്ലാതെ ആ യാത്ര അത്രവളരെ ഫലപ്രദമായിരുന്നില്ല. പെരുന്നയിൽതന്നെ വന്നു വീണ്ടും ഒരു ചാലുകൂടി ഉഴുവുനടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. പലരേയും ഞെരുക്കിയും, അവധി പറഞ്ഞും തെണ്ടിയും കടംമേടിച്ചും പണി മുമ്പോട്ടുകൊണ്ടുപോയി. അക്കര കണ്ടുതുടങ്ങി എന്നു തോന്നിയപ്പോൾ എനിക്കു് അല്പം ആശ്വാസമുണ്ടായി. ഇക്കാര്യത്തിൽ ആദ്യവസാനം സ്ഥിരമായിനിന്നു് എന്റെ വലംകൈപോലെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ള ഒരാളുണ്ടു്. അതു് കരയോഗം ട്രഷററായിരുന്ന പടിഞ്ഞാറെച്ചെറു കൃഷ്ണപിള്ളയാണു്. കരയിലെ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ആളുകളും എന്നിഷ്ടാനുവർത്തികളായിരുന്നുവെങ്കിലും, കഴിവിന്റെ കുറവും പൊതുക്കാര്യങ്ങളിലെ താല്പര്യമില്ലായ്മയും കൊണ്ടു് അവർ എന്റെ ആശയും ആവശ്യത്തിനും തക്കവണ്ണം മുമ്പോട്ടുവരാൻ മടിച്ചു. ഒരുവിധത്തിൽ മന്ദിരംപണി ചെറിയകടത്തോടുകൂടിയാണെങ്കിലും, പൂർത്തിയായി എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു.

അതിന്റെ ഉൽഘാടനം മോടിയിൽ നടത്തണമെന്നു് ഞാനാഗ്രഹിച്ചു. പുതിയ കരയോഗമെന്നോ കരയോഗമന്ദിരമെന്നോ ഉള്ള ചിന്താഗതിതന്നെ അന്നു നാട്ടിലുണ്ടായിട്ടില്ല. ആദ്യത്തെ കരയോഗമന്ദിരം തിരുവല്ലാതാലൂക്കിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തു് ഇന്നും പ്രാമാണ്യത്തിലിരിക്കുന്ന അയിരൂർ പ്രദേശത്താണുണ്ടായതെന്നു് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. പുതിയ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി സാമുദായികമായി വലിയ പരിവർത്തനമുണ്ടായ ദിക്കാണതു്. അയിരൂരെ 'വലിയതേരു്' പ്രസിദ്ധമാണു്. അത്രവളരെ പൊക്കത്തിലും വീതിയിലും മരത്തിൽ പണിതുണ്ടാക്കിയ തേരു് വേറെ കാണുകയില്ല. കൊത്തുപണിയും ചായവേലയും കൊണ്ടു് ഭംഗിയാക്കപ്പെട്ട വലിയതേരു്, കൊടിമരംപോലെ നിണ്ടു് ഘനമുള്ള ചട്ടത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചു കഴിയുമ്പോൾ അതിനു എത്രയൊടൻ ഭാരമുള്ളതായിതീരുന്നു. അതിനെ, പതിനായിരക്കണക്കിനുള്ള ആളുകളുടെ തോളിൽകേറ്റി പമ്പയാറ്റിൽനിന്നു്, ഉയർന്ന ഭാഗത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ദേവീക്ഷേത്രത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്ന കാഴ്ച ആളുകളെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തുന്നതിലുമധികം പരിഭ്രമിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു. ദേവിയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനുവേണ്ടി അന്ധവിശ്വാസത്തിന്റെ ആധിക്യത്തിൽ 'പാളക്കോലം' കെട്ടിതുള്ളുന്ന പടയണിയുടെ ഒരു ഭാഗമായിരുന്നു ഇതും. സവർണ്ണാവ

ല്ലിവ്യത്യസവും തിണ്ടൽ തൊടിലും കൊണ്ടു് ഈ 'തുള്ളലും' 'ചുമക്കലും' എല്ലാം നായർതന്നെയാണു് വഹിച്ചിരുന്നതെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. ഇതു് അയിത്തരൈമാത്രം ബാധിച്ച ഒരു ദോഷമായിരുന്നില്ല. ഒരു വിധത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറെറാരുവിധത്തിൽ ഈ അന്ധവിശ്വാസപ്രകടനം കേരളമൊട്ടുക്കു വ്യാപിച്ചിരുന്നു. ഇതിൽനിന്നും ഇപ്പോഴെങ്കിലും മോചനം സിദ്ധിച്ച ധീരന്മാർ അയിത്തർകാരായിരുന്നെന്നേയുള്ളു. കേരളീയ നായർസമാജത്തിന്റെ ശംഖധ്വനി ആദ്യമായി ശരിക്കു പതിഞ്ഞതു് അയിത്തരെ നായന്മാരുടെ ശ്രവണേന്ദ്രിയങ്ങളിലായിരുന്നു. അവർ പടയണി വേണ്ടെന്നുവച്ചു. പരിഷ്കരിച്ച കരയോഗമുണ്ടാക്കി, പമ്പാതീരത്തു് ഇന്നുകാണുന്ന കരയോഗമന്ദിരം പണിയിച്ചു. വലിയ തേരിന്റെ തടികൾ മന്ദിരത്തിന്റെ മേൽക്കൂരയ്ക്കുപയോഗിച്ചു. അതിന്റെ മുൻവശത്തുള്ള വിശാലമായ മണൽപ്പുറത്തു നീണ്ട പന്തൽ കെട്ടി, അവിടെവച്ചു ഹിന്ദുമതപണ്ഡിതന്മാരെക്കൊണ്ടു് കൊല്ലംതോറും ഏതാനുംദിവസത്തെ തുടർച്ചയായ മതസമ്മേളനം നടത്തുന്നതു് കരയോഗത്തിന്റെ പ്രധാന പ്രവർത്തിയായി സ്വീകരിച്ചു. ആ മതസമ്മേളനത്തിന്റെ അഗ്രാസനത്വം മിക്കവാറും സദാനന്ദസ്വാമിയിലാണു് അവർ സമർപ്പിച്ചിരുന്നതു്. സദാനന്ദസ്വാമികൾ വലിയ പണ്ഡിതനും വാഗ്മിയും കർമ്മയോഗിയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചതാണു് കൊട്ടാരക്കരയുള്ള 'സദാനന്ദപുര'വും 'സദാനന്ദാശ്രമ'വും. സന്യാസിമാക്കു ജാതിയില്ലെങ്കിലും, അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു് കൊച്ചിരാജ്യത്തെ തത്തമംഗലത്തുള്ള ഒരു നായർഭവനത്തിലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യം സംസ്കൃതത്തിലും കവിഞ്ഞു് തമിഴ്ഭാഷയിലായിരുന്നു. കേരളീയ നായർസമാജത്തിന്റെ ആരംഭകാലത്തു് അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നെത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തമിഴ്പ്രസംഗം ആ പട്ടണവാസികളെ അത്ഭുതപ്പെട്ടുത്തുകയും ആകർഷിക്കയും ചെയ്തു. അവിടത്തെ നായർസമുദായപ്രമാണികളിൽ ചിലർ വളരെ ശ്രമപ്പെട്ടു് അദ്ദേഹം ഒരു നായരാണെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചു. അഭിമാനം കൊള്ളുകയുംപ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും ചെയ്യേണ്ട അവർ അങ്ങിനെ ചെയ്തില്ലെന്നുമാത്രമല്ല, ദുരാരോപണങ്ങൾകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തു കരിതേച്ചു് ഓടിക്കാനും ശ്രമിച്ചു. പത്രപ്രസ്താവനകളും ചോദ്യശരങ്ങളും കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു. അവരിൽ പ്രമാണി സ്വദേശാഭിമാനി രാമകൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു. സ്വാശ്രയശീ

ലനായ സ്വാമികൾ അതുകൊണ്ടൊന്നും നിരാശനാകാതെ നാട്ടിൻ പുറങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ച് തന്റെ പരിപാടിയനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തികൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെയാണ് അയിരൂർ ചെന്നെത്തിയതും അവരുടെ ഹാർദ്ദമായ സ്വീകരണം ലഭിച്ചതും. അവിടത്തെ ഹിന്ദുമതമഹാസമ്മേളനം പതിനായിരക്കണക്കിന് ആളുകൾ കൂടുന്ന വലിയസമ്മേളനമായി വളരെക്കൊല്ലം നടന്നു. ഞാനും ആ സമ്മേളനത്തിൽപല പ്രാവശ്യം സംബന്ധിച്ച സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നമ്മുടെ സമുദായത്തിൽ എവിടെയും കാണുന്ന ദുഷ്പ്രതമില്ലായ്മ അയിരൂക്കാരിലും ലയിച്ചുകിടന്നതിന്റെ ഫലമായി അതു് സദാനന്ദസ്വാമി സമാധിയടയുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ നിന്നുപോകാൻ ഇടയായി. ഇപ്പോൾ വീണ്ടും ആരംഭിച്ച് ഭംഗിയിൽ നടത്തുന്നുണ്ട്.

രണ്ടാമത്തെ കരയോഗമന്ദിരം പെരുന്നയിലേതാണ്. അതിന്റെ ഉൽഘാടനത്തിനു് തിരുവനന്തപുരത്തുപോയി സി. കൃഷ്ണപിള്ള മുതലായ പ്രമാണികളെ ക്ഷണിച്ചു. അവരെല്ലാം വരാമെന്നു സന്തോഷപൂർവ്വം സമ്മതിച്ചു. 1088 ധനുമാസം 12-നു് ഉൽഘാടനയോഗവും പിറ്റേ ദിവസം മഹാസമ്മേളനവും നടത്താൻ തിരുമാനിച്ചു. ക്ഷണക്കത്തുകൾ നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഒരുക്കങ്ങൾ മുറയ്ക്കു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. എനിക്കു പ്രാമാണ്യമുണ്ടാകുന്നു എന്നു ധരിച്ചുകൊണ്ടു് കണ്ണുകടിയോടുകൂടി വ്യസനിക്കുന്ന ഒന്നു രണ്ടു പ്രമാണികൾ കരയോഗത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിനുവേഗം പൂർത്തിയാകുമെന്നു അവർ തിരെ വിചാരിച്ചിരുന്നതല്ല. എങ്ങിനെയൊതിനും. അതു് ഉൽഘാടനം ചെയ്യാനും പോകുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു പ്രമാണികളെല്ലാം വന്നെത്തും. എനിയ്ക്കുണ്ടാകാൻ പോകുന്ന സ്ഥിതിയോർത്തു് അവർ ദുസ്സഹരായിത്തീർന്നു. അവർ അതിനു് ഒരു പ്രതിവിധി കണ്ടുപിടിച്ചു. കരയോഗാംഗങ്ങളിൽ ഒരു നല്ല കക്ഷിയെ സ്വാധീനമാക്കിയും കൊണ്ടു്, നിശ്ചയിച്ച തീയതിയിൽ മന്ദിരം തുറക്കാതാക്കണം. പ്രമാണികളെല്ലാം വന്നതുപോലെ മടങ്ങിപ്പോകണം. ഇതായിരുന്നു ആ പ്രതിവിധി. ഉൽഘാടനക്കായ്മ കമ്മറിമെമ്പറന്മാരേയും മറ്റു പ്രമാണികളേയും ധരിപ്പിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, നിയമപ്രകാരം പൊതുയോഗംകൂടി തിരുമാനിച്ചില്ലെന്നുള്ളതാണു് അവർ എന്റെ പേരിൽ കണ്ടുപിടിച്ച ആക്ഷേപം. ഈ

പെടാപ്പാടിനിടയിൽ ഈ കാര്യം ഞാൻ അത്രതന്നെ ശ്രദ്ധിച്ചില്ലെന്നുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണു്. ഞാൻ "സേവാധികാരം ചെല്ലുന്നു. അതിനെ തടയണം" എന്നു് ഓരോരുത്തരേയും കണ്ടു പറഞ്ഞു് ഒരു ഇളക്കമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പ്രസിഡണ്ടിനെ സ്വാധീനപ്പെട്ടുത്തിയാൽ കാര്യം ജയിച്ചു എന്നും അവർ വിശ്വസിച്ചു. പഴയ 'കരനാഥൻ' എന്ന നിലയിൽ വളരെക്കാലമായി ഞങ്ങളുടെ കരഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കുന്നപറമ്പിൽ ശങ്കുപ്പിള്ള എന്ന പ്രമാണിതന്നെയാണു് പുതിയ കരയോഗത്തിന്റെയും പ്രസിഡണ്ടു്. അദ്ദേഹം പത്തെഴുപത്തഞ്ചു വയസ്സു പ്രായമുള്ള പഴയ ആളും ഒരു ശുദ്ധഗതിക്കാരനുമായിരുന്നു. ആക്കം എങ്ങോട്ടു വേണമെങ്കിലും തിരിയ്ക്കുകയും വളയ്ക്കുകയും ചെയ്യാം. ബന്ധുബന്ധത്തിൽ അദ്ദേഹം എന്റെ ഒരു അച്ഛപ്പനുമായിരുന്നു. എന്നോടുള്ള വാത്സല്യം കൊണ്ടു്, മിക്കവാറും എന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിച്ചുപോകാനാണു് അദ്ദേഹത്തിനു താല്പര്യം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുമതി കൂടാതെയും ഞാൻ തനിച്ചു് ഒപ്പിട്ടും ഇത്രവലിയ സമ്മേളനത്തിനു് ക്ഷണക്കത്തയച്ചതുതന്നെ പ്രസിഡണ്ടിനോടുള്ള ധിക്കാരമാണെന്നും അതിനെ തടയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നും പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിലും ഒരു ചലനമുണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. "എല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിക്കുന്ന തീയതിയിൽ നടത്താം. അതുവരെ ഒന്നുമാറ്റിവയ്ക്കണമെന്നെ ഉള്ളു" എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ ഇതൊരു നിസ്സാരകാര്യമാണെന്നോണ്ണ അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. പിറേറദ്ദിവസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസതിയിൽതന്നെ മിക്ക ആളുകളേയും അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടുതന്നെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തിച്ചു. 'അവരെ എല്ലാം ധിക്കരിച്ചു് ഞാൻ ഏകാധിപതിയാകുന്നു.' എന്നുള്ള പല്ലവിപ്രയോഗത്തിൽ മിക്ക ആളുകളേയും സ്വാധീനപ്പെട്ടുത്താൻ കഴിഞ്ഞു. അപൂർവ്വം ചിലർ എന്നെ വരുത്തിച്ചോദിച്ചിട്ടവേണം തീയതി മാറ്റിവയ്ക്കാൻ എന്നു പറഞ്ഞതിനോടു പ്രസിഡണ്ടു് യോജിച്ചു് എനിയ്ക്കാളയച്ചു. ഈ ദുരാലോചനകളൊന്നുമറിയാത്ത ഞാൻ, ഉൽഘാടനം മോടിപിടിപ്പിക്കാനുള്ള പ്ലാൻ മനോരാജ്യത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയും കൊണ്ടു്, മന്ദിരത്തിനുള്ള ജന്നലിന്റെ ഇരുമ്പുകമ്പിയുടെ തുരുമ്പു സ്വന്തം കൈകൊണ്ടുതന്നെ കളഞ്ഞു് ചായമിട്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കയായിരുന്നു. മണിപതിനൊന്നായിട്ടും മുഖത്തു വെള്ളമൊഴിക്കാനുള്ള സൌകര്യംപോലും എനിക്കു കിട്ടിയിരുന്നില്ല. വന്നയാൾ അവിടത്തെ ആലോ

ചനകൾ എല്ലാം എന്നെ ചുരുക്കമായി പറഞ്ഞുധരിപ്പിച്ചു. ഞാൻ ക്ഷീണചിത്തനായിത്തീർന്നു. എതിരാളികളുടെ ദുരാഗ്രഹം ഫലിച്ചാലുള്ള അവമാനം എന്നെ ക്രമത്തിലധികം ദുഃഖിപ്പിച്ചു. ഞാൻ അവിടെ ചെന്നെത്തി. ആരുമൊന്നുംപറഞ്ഞില്ല. "എല്ലാവരുടേയും അനുവാദംവാങ്ങി തീയതി നിശ്ചയിക്കാത്തതിൽ ഇവക്കെല്ലാം അസുഖമുണ്ട്. ഒന്നു മാറ്റിവയ്ക്കുമോ?" എന്നു പ്രസിഡണ്ടു ചോദിച്ചു. എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിട്ടും സമ്മതിച്ചിട്ടുമുണ്ടെന്നും, തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും പ്രമാണികൾ ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടകഴിഞ്ഞു എന്നും ഉൽഘാടനത്തിനു് ഇനി രണ്ടുമൂന്നുദിവസമേയുള്ളു എന്നും മാറ്റിവയ്ക്കുന്നതു നാട്ടിനുതന്നെ അവമാനമാണെന്നും എന്റെ പ്രവർത്തിയിൽ വല്ല തെറ്റുമുണ്ടെങ്കിൽ അതു ക്ഷമിക്കേണ്ടതാണെന്നും എല്ലാവരും കൂടി ചുമതലകൾ ഏറ്റെടുത്തു് കാര്യങ്ങൾ ഭംഗിയിൽ കലാശിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കണമെന്നും ഞാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ, ആ ഒന്നാരണ്ടു പേരൊഴിച്ചുള്ളവരെല്ലാം അതു ശരിയാണെന്നു സമ്മതിച്ചുകൊണ്ടു് പ്രസിഡണ്ടുൾപ്പടെ ഒരു ഘോഷയാത്രയെന്ന മട്ടിൽ മന്ദിരസ്ഥലത്തേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. എല്ലാവരും ഒത്തൊരുമിച്ചു് ഉത്സാഹപൂർവ്വം അഹോരാത്രം പ്രവർത്തിച്ചതുകൊണ്ടു്, സമുദായത്തിനും ദിക്കിനും അഭിമാനകരമായി എല്ലാം വിജയപൂർവ്വം നടത്താൻ കഴിഞ്ഞു. എതുകക്ഷി പ്രമാണിയുടെ പേരു പറയാൻ എനിയ്ക്കിഷ്ടമില്ലെങ്കിലും, ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ ജീവിചരിത്രസ്ഥത്തിൽ സർവീസ്സൊസൈറ്റിക്കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പല സ്ഥലത്തും എന്റെ ശത്രുഗണത്തിൽപെട്ടതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരു് ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു്, ആ പേരു് പറയാതിരിക്കുന്നതിൽ അർത്ഥമൊന്നും കാണുന്നില്ല. എന്റെ പഴയ സ്നേഹിതനായ പൊതുവാടത്തു പത്മനാഭപിള്ള കരയോഗപ്രസ്ഥാനത്തിൽ തുടങ്ങിയ ശത്രുത, സന്ദർഭം വന്നപ്പോഴെല്ലാം പ്രകടീകൃതമാക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ ആ കാരും കോളുമൊന്നും ഒരിക്കലും പെയ്യാൻ ഇടയാകാതെ കാറ്റത്തുപറന്നപോയതുകൊണ്ടു് ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഇന്നു ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട സ്നേഹിതന്മാരായി ജീവിക്കുന്ന കാലമാണെന്നു പറയാൻ സന്തോഷമുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് പേരുപറഞ്ഞാലും അദ്ദേഹത്തിനു തെറ്റിദ്ധാരണയൊന്നും ഉണ്ടാകയില്ല.

ദിവാൻ ബഹദൂർ എ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്ന മന്ത്രി

രോൽഘാടനം നടത്തിയതു്. സി. കൃഷ്ണപിള്ള ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചു. കെ. കണ്ണൻമേനോൻ, കെ. ചിന്നമ്മ മുതൽപേർ പ്രസംഗകരായിരുന്നു. മഹിളാമന്ദിരസ്ഥാപകയും ദൃഢചിത്തയുമായ ശ്രീമതി ചിന്നമ്മ മന്ദിരോൽഘാടനചടങ്ങു മോടിപിടിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്ഥലത്തെ സ്ത്രീകളിൽ വേണ്ട ഉൽബുദ്ധതയുണ്ടാക്കുന്നതിനും കാലേകൂട്ടി വരികയും വളരെ ശ്രമിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും വളരെയധികംകൂടിയ ചങ്ങനാശേരിയിലെ ഒന്നാമത്തെ യോഗമായിരുന്നു അതു്. മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ സമുദായബോധമുണ്ടാക്കാൻ ആ സമ്മേളനങ്ങൾ ഏറ്റവും പ്രയോജകീഭവിച്ചു. എന്റെ ഒന്നാമത്തെ സമുദായപ്രവർത്തനം ഈ വിധത്തിൽ വിജയപര്യവസായിയായതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കയും കൃതകൃത്യനാകയും ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം ഞാൻ പൂർവ്വാധികം പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തനായിത്തീർന്നു. എന്റേയും കൂടി ശ്രമംകൊണ്ടു് നായർസർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് പല മന്ദിരങ്ങളും ചില മഹാസൌധങ്ങൾതന്നെയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, എന്നെ ഇന്നും അഭിമാനംകൊണ്ടു പുളകാഞ്ചിതനാക്കുന്നതു് നാല്പത്തഞ്ചു കൊല്ലം മുമ്പുണ്ടായ എന്റെ കരയോഗമന്ദിരം തന്നെയാണു്. എന്റെ കരയിൽ ഇന്നുകാണുന്ന സർവ്വൈശ്വര്യങ്ങൾക്കും കാരണം ആ കരയോഗമന്ദിരമാണെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. ഈ കരയോഗം പിന്നീടുണ്ടാക്കിയ "മന്നം ഷഷ്ടിപൂർത്തി സ്മാരകകരയോഗമന്ദിര"വും, പുതുക്കിപ്പണിയിച്ച ദേവിക്ഷേത്രവും പഴയ കരയോഗമന്ദിരത്തിനു പുറമെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളും സ്വത്തുക്കളുമാണു്. പെരുന്ന കരയോഗത്തിനു് കൊല്ലത്തിൽ ആയിരംരൂപാ വാടക മേല്പറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും ഇന്നു് ലഭിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇപ്പോൾ ലക്ഷത്തിൽപരം രൂപ ചിലവുവരുന്ന ഒന്നാന്തരം ഒരു വായനശാലാകെട്ടിടം ഈ കരയോഗം പണിതുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. എന്റെ ജന്മദേശമായ ചെറുഗ്രാമത്തിലെ കാര്യം തൽകാലം ഈ വിധത്തിൽ പറഞ്ഞവസാനിപ്പിക്കാം.

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം

ചങ്ങാശേരിതാലൂക്ക് നായർസമാജം

അടുത്ത പടിയുള്ള എന്റെ ആഗ്രഹം ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിലെ നായന്മാരുടെ സംഘടനയ്ക്കുള്ള അടിസ്ഥാനമിടണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു. അധികം താമസിയാതെ അതിനൊരു സന്ദർഭമുണ്ടായി. 1089 കന്നിയിൽ ശ്രീമൂലംതിരുനാളാഘോഷം പതിവുപോലെ ഉദ്യോഗസ്ഥാനുദ്യോഗസ്ഥന്മാർചേർന്ന് നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. പണപ്പിരിവും മറ്റൊരുക്കങ്ങളും വേണ്ടവണ്ണം നടന്നു. ഞങ്ങളെല്ലാം കമ്മറ്റിമെമ്പറന്മാരും ഉത്സാഹപൂർവ്വം മുൻനിന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുമായിരുന്നു. വക്കീലന്മാരിൽ സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരായിരുന്നു അന്നത്തെ തഹശീൽദാർ. ഘോഷയാത്ര ഒഴിച്ചുള്ള എല്ലാ ചടങ്ങുകളും കച്ചേരിക്കും പള്ളിക്കും അടുത്തുള്ള ടൌൺഹാളിലും അതിന്റെ മൈതാനത്തും വച്ചാണ് മുമ്പെതന്നെ നടത്തിവന്നതു്. അക്കൊല്ലവും അതിനൊന്നും മാറ്റമുണ്ടായില്ല.

ചങ്ങനാശേരി ടൌണിന്റെ കേന്ദ്രത്തിലും പടിഞ്ഞാറുള്ള ചന്തയിലും ക്രിസ്ത്യാനികളും, മറ്റു മൂന്നു ഭാഗങ്ങളിലായി നായന്മാരും പാർത്തിരുന്നു. സാമീപ്യവും താല്പര്യവും കൊണ്ടു് യോഗത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതു് അധികവും ക്രിസ്ത്യാനികളായിരുന്നു. എല്ലാ ഭാഗത്തെ നായന്മാരിൽനിന്നും അവിടുള്ള വക്കീലന്മാരും പ്രാമാണ്യത്തിനവകാശവും യോഗ്യതയുമുള്ള മറ്റു ചിലരും വന്നെത്തുക പതിവാണു്. അക്കൊല്ലവും അവരെല്ലാം ഹാജരുണ്ടായി

രുന്നു. പാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടും വാഗ്മിത്വംകൊണ്ടും മറെറല്ലാനില കൊണ്ടും അവിടെ ഹാജരാകുന്നവരിൽ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലെ പ്രമാണി കൈനിക്കര കുമാരപിള്ള ആയിരുന്നു, എന്നു പറയുന്ന തിൽ തെറെറില്ല. അദ്ദേഹം നല്ല ഒരു കവിയും വൈദ്യനുമായി രുന്നു. വിനയാധിക്യം കൊണ്ട് സൌമ്യനും ശാന്തനുമായ അ ദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിക്കയും ആദരിക്കയും ചെയ്യാത്തവർ ചുരുങ്ങും. ആരു് എന്താക്രമണം നടത്തിയാലും സഹിക്കയല്ലാതെ പ്രതിക്രിയ കൊരുങ്ങുന്ന സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തിനില്ലായിരുന്നു.

അക്കാലത്തു് ചങ്ങനാശേരി കത്തോലിക്കാപള്ളിയിലെ വികാരി ജനറാൽആയി കണ്ടങ്കരി കത്തനാർ എന്നൊരു മാന്യനു ണ്ടായിരുന്നു. ജനസ്വാധീനവും പ്രതാപവും ഉണ്ടായിരുന്ന അ ദ്ദേഹം എല്ലാ സമുദായത്തിൽ പെട്ടവരേയും ആകർഷിക്കാനും വിദഗ്ധനായിരുന്നു. ഞങ്ങളെല്ലാം അന്യോന്യം സ്നേഹിച്ചും ബഹു മാനിച്ചുമാണു് പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നതു്. തിരു നാളിനു് സാധാരണ കാലത്തും വൈകിട്ടും രണ്ടു യോഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്ക പതിവാണു്. ഒന്നിൽ ഒരു ഹിന്ദുവും മറ്റൊന്നിൽ ഒരു ക്രിസ്ത്യനുമായിരിക്കും അദ്ധ്യക്ഷൻ. അതു് മിക്കവാറും കൈ നിക്കര കുമാരപിള്ളയും കണ്ടങ്കരികത്തനാരുമാണു് നിർവഹിക്ക പതിവുള്ളതു്. അക്കൊല്ലം മൂന്നുയോഗങ്ങൾ കൂടി. കാലത്തും ഉച്ചക്കും നടന്ന യോഗങ്ങളിൽ കൈനിക്കര കുമാരപിള്ള ഹാജ രുണ്ടായിരുന്നിട്ടും പരിഗണിക്കാതെ സാധാരണന്മാരായ രണ്ടു കത്തനാരന്മാരെ അവർ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഞങ്ങളിൽ അധികം പേർക്കും അതു ഹിതമായില്ലെങ്കിലും അഭംഗിയോർത്തു സഹിച്ചു. രാത്രിയിൽകൂടിയ യോഗത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനത്തേയ്ക്കു് വികാരി ജനറാലിന്റെ പേരു് അവർ നിർദ്ദേശിച്ചു, അപ്പോഴും കൈനി ക്കര കുമാരപിള്ള ഹാജരുണ്ടു്. അപ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരി ക്കുന്ന ആളുകളിൽ അധികവും ക്രിസ്ത്യാനികളായതുകൊണ്ടും ചങ്ങ നാശേരിയുടെ തൽകാലനിലയിൽ നായന്മാരെ അവഗണിച്ചാലും തരക്കേടില്ലെന്നു വിചാരിച്ചും കാല്യമുമ്പോട്ടു വയ്ക്കുന്നതാണെ ന്നു ഞങ്ങൾക്കുതോന്നി. ഇതിനെ എതിർക്കാതെ കീഴടങ്ങുന്നതു് സമുദായത്തോടു ഞങ്ങൾചെയ്യുന്ന ദ്രോഹമാണെന്നും വിചാരിച്ചു. ഒരു ചെറിയ പത്രാധിപരായിരുന്ന കടപ്പന നാരായണപ്പണിക്കർ അദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനത്തേക്കു കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയുടെ പേർ

നിർദ്ദേശിച്ചു. മറെറാരാൾ പിന്താങ്ങി. രംഗസ്ഥിതിയ്ക്കു മാറ്റമുണ്ടായി. ചില അപശബ്ദം അങ്ങിങ്ങായി പുറപ്പെട്ട. കാര്യങ്ങൾ എല്ലാം അറിവുണ്ടായിരുന്ന വികാരി ജനറാൽ കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയെ അദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനത്തേക്കു ക്ഷണിക്കേണ്ടതായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിലക്കും മര്യാദയ്ക്കും വേണ്ടതെന്നു നിതിബോധമുള്ളവർക്കെല്ലാം തോന്നി. അദ്ദേഹം മൌനംഭജിച്ചതേയുള്ള. വോട്ടെടുത്താൽ ക്രിസ്ത്യാനിക്കു ജയം കിട്ടുമെന്നറിയാമെങ്കിലും തിരുനാൾയോഗത്തിൽ ബലാബല പരീക്ഷ ശരിയൊ എന്നൊരു ശങ്ക അവരേയും അലട്ടാതിരുന്നില്ല. ഇതിനിടയിൽ സംസ്കാരസമ്പന്നനായ കൈനിക്കര കുമാരപിള്ള അതിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞിരിക്കണം എന്നു പ്രസ്താവിച്ചു. അതിനെ എങ്കിലും ഒരു മാതൃകയായി സ്വീകരിച്ചു് ഒഴിഞ്ഞുമാറേണ്ട വികാരി ജനറാൽ അദ്ധ്യക്ഷപീഠത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്കയാണു് ചെയ്തതു്. അതു് എന്നെ ദുസ്സഹനാക്കിത്തീർത്തു. ഈ നാട്ടിലെ ഹിന്ദുക്കളെ അവമാനിക്കയും അവരുടെ അവകാശങ്ങളെ അഹങ്കാരത്തോടുകൂടി പിടിച്ചടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തികളാണു് ഇന്നിവിടെ നടന്നിട്ടുള്ളതെന്നും, അതിനു കീഴടങ്ങാൻ ഞങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നില്ലെന്നും, മേലാൽ തിരുനാൾ ആഘോഷം ഞങ്ങൾ പ്രത്യേകമായി നടത്തുന്നതാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടു് ഞാൻ സദസ്സിൽനിന്നും ഇറങ്ങിപ്പോന്നു. പ്രശാന്തനായ കൈനിക്കര കുമാരപിള്ള ഉൾപ്പടെ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന എല്ലാ നായന്മാരും ഭാഗ്യംകെട്ടവൻ എന്നെ അനുഗമിച്ചു. ഞങ്ങൾ നേരെ പെരുന്നയിൽ കരയോഗമന്ദിരത്തിലേയ്ക്കാണു പോയതു്. അവിടെച്ചെന്നു് നമ്മുടെ വക തിരുനാളാഘോഷം ഇക്കൊല്ലം തന്നെ പ്രത്യേകമായി ഉടനടത്താണെന്നും താല്പര്യമുള്ള നായന്മാരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി മോടിയിൽ നടത്തണമെന്നും തീരുമാനിച്ചു. അതിനടുത്തദിവസമൊ പിറ്റേദിവസമോആയിരുന്ന വിജയദശമി. അന്നു നടത്താൻ അപ്പോൾതന്നെ ഒരു കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചശേഷം പിരിഞ്ഞു.

ഈ അപശബ്ദം താലൂക്കു് ഒട്ടാകെ വ്യാപിച്ചു. എല്ലാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ധാരാളം നായർപ്രമാണികൾ 'വിജയദശമിയോഗ'ത്തിൽ സംബന്ധിക്കാൻ പെരുന്ന കരയോഗമന്ദിരത്തിൽ വന്നെത്തി. മന്ദിരത്തിനകത്തും പുറത്തും ആളുകൾ തിങ്ങിക്കൂടിയിരുന്നു. കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽതന്നെ

യോഗം ആരംഭിച്ചു. നായരുടെ ഇന്നത്തെ കെട്ടപാടില്ലാത്ത കിടപ്പിനേയും, തന്മൂലമുണ്ടായിട്ടുള്ള നാശത്തേയും, അവസരം നോക്കി മറ്റു സമുദായം നടത്തുന്ന ആക്രമണത്തേയും, തന്മൂലമുണ്ടാകുന്ന നാശത്തേയും അവമാനത്തേയും, നാം ഉണർവ്വോടുകൂടി യോജിച്ചു നിന്നു പ്രവർത്തിച്ചില്ലെങ്കിലുണ്ടാകുന്ന ഭവിഷ്യത്തിനേയുംപറഞ്ഞു ചൂടോടുകൂടിയ പല പ്രസംഗങ്ങളും നടന്നു. ഈ താലൂക്കിലുള്ള എല്ലാനായന്മാരും ചേർന്ന് ഒരു താലൂക്കുസമാജം സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണെന്നും അതിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ തിരുനാൾ ആഘോഷം നടത്തേണ്ടതാണെന്നും താലൂക്കു നായർസമാജത്തിന്റെ വാർഷികയോഗം വിജയദശമിദിവസം കൊണ്ടാടേണ്ടതാണെന്നും തീരുമാനിച്ചു. ഒരു കമ്മറ്റി ഉണ്ടാക്കുകയും എന്നെ അതിന്റെ സെക്രട്ടറിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്തു. സന്ധ്യയോടുകൂടി യോഗം പിരിഞ്ഞു. യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചവരെല്ലാംചേർന്ന് കരയോഗമന്ദിരത്തിൽനിന്നു വാദ്യമേളങ്ങളോടുകൂടി ഘോഷയാത്രയായി പുറപ്പെട്ട് പെരുന്നയിൽ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽഎത്തി ദീപാരാധനയിൽ സംബന്ധിച്ചു. ഭഗവദനുഗ്രഹത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് എല്ലാവരും അവരവരുടെ ഭവനങ്ങളിലേക്കു പോയി. ചങ്ങനാശ്ശേരിതാലൂക്കു നായർസമാജത്തിന്റെ വാർഷികയോഗമായ ഈ 'വിജയദശമിയോഗം' ഇന്നും തെറ്റാതെ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ കൊല്ലവും താലൂക്കിന്റെ ഓരോ ഭാഗത്തുവച്ചാണ് ഈ വാർഷികമഹോത്സവം കൊണ്ടാടുന്നത്. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയോടു സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു താലൂക്കുയൂണിയനായി പരിവർത്തനം ചെയ്യണമെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു മാറ്റവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ചങ്ങനാശ്ശേരിതാലൂക്കിലെ നായന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നുകാണുന്ന ഉണർവിനും സംഘടനാബലത്തിനും കാരണം ആ വിജയദശമിയോഗങ്ങളായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് നിർവിവാദമാണ്. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഉത്ഭവത്തിനുപോലും കാരണം ഈ താലൂക്കുനായർസമാജമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. അതെങ്ങിനെയിരുന്നാലും താലൂക്കുനായർസമാജം എന്നപേരിൽ ആദ്യമായുണ്ടായതും ഇന്നും നിലനില്ക്കുന്നതുമായ സമാജം ഇതുതന്നെയാണെന്നു രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിൽ തെറ്റുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ഒരു സംഭവവൃത്താന്തംകൂടി വിവരിച്ചിട്ട് ഈ അദ്ധ്യായം അവസാ

നിപ്പിക്കാം. 1090 തുലാം 15-ാനു- ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിനെന്നല്ല നായർ സമുദായത്തിനു് ഒട്ടാകെത്തന്നെ സ്മരണീയമായ ഒരു ദിവസമാണു്. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതൊരു പുനർജ്ജന്മദിനമാണെന്നു പറഞ്ഞാലും തെറ്റില്ല.

അക്കൊല്ലത്തെ ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭാപ്രതിനിധിയുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പു് അന്നായിരുന്നു. അൻപതുരൂപാ കരംതിരുവയുള്ളവർക്കു മാത്രമെ അന്നു വോട്ടുള്ളൂ. അങ്ങിനെയുള്ള നായർ വോട്ടറന്മാരുടെ എണ്ണം അന്നു ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിലും കൂടുതലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, നായരുടെ യോജിപ്പില്ലായ്മകൊണ്ടു് അവരുടെവോട്ടു പല പാത്രത്തിൽ വീഴുകയും, എതുസ്ഥാനാത്ഥിയെക്കാൾ യോഗ്യനായാലും നായർ സ്ഥാനാത്ഥി തോല്ക്കുയുമാണു് മിക്കപ്പോഴും പതിവു്. ഇതിനൊരു മാറ്റം വരുത്തണമെന്നു് ഞങ്ങളിൽ ചിലർ കാലേകൂട്ടി കരുതി. ആ തവണ സ്ഥാനാത്ഥിയായി നിന്നതു് ഞങ്ങളുടെ എല്ലാം സ്നേഹിതനും ഒരു പ്രമാണിയുമായിരുന്ന വാഴപ്പറമ്പിൽ വേലായുധൻപിള്ളയായിരുന്നു. എതുസ്ഥാനാത്ഥി പതിവുപോലെ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയും. ഞങ്ങളുടെ ശ്രമവും കരുതലുംകൊണ്ടു് ഏറെറവും കൂടുതൽ വോട്ടോടുകൂടി വേലായുധൻപിള്ളക്കു ജയിക്കാൻ സാധിച്ചു. യോജിപ്പിനേറെയും ശ്രമത്തിനേറെയും ഫലം വിജയമാണെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ട ഞങ്ങൾ ആ സന്തോഷത്തിലും ഉത്സാഹത്തിലും അപ്പോൾതന്നെ പെരുന്നയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു് മന്നത്തുവീട്ടിലെത്തി. ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കുകാരായ ഞങ്ങൾ 13 പേരും വടക്കെ മലബാർകാരനായ കേളപ്പൻനായരും ഉണ്ടായിരുന്നു. കേളപ്പൻനായർ അന്നു് ബർക്കു്മാൻസു് ഹൈസ്കൂളിലെ ഒരു ടീച്ചറായിരുന്നു. അടുത്തു താമസക്കാരായ ഞങ്ങൾ സ്നേഹിതന്മാരാകാൻ താമസമുണ്ടായില്ല. ആവശ്യം വരുമ്പോൾ മാത്രം ഒരുമിച്ചു കൂടുകയും, ഓരോകാര്യത്തിനും അപ്പപ്പോഴപ്പോൾ ഓടിനടക്കയും ചെയ്യുന്ന ഇപ്പോഴത്തെ നിലക്കു് ഒരു മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതാണെന്നും സ്ഥിരപ്രവത്തനത്തിനു് ഒരു ചെറുസംഘം അത്യാവശ്യമെന്നും ഞങ്ങൾക്കു തോന്നി. സേവനം ചെയ്യാനുണ്ടാക്കുന്ന ആ സംഘം എത്ര ചെറുതായിരുന്നാലും അതിനു താലൂക്കുത്തിയൊ സംസ്ഥാനവിഭജനമൊ പാടില്ലെന്നും സേവനസന്നദ്ധതയുള്ളവർക്കെല്ലാം പ്രവേശനം അനുവദിക്കുന്നതും ആവശ്യമുള്ളടത്തെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കാൻ അവകാശമുള്ളതും ആയിരിക്കണമെന്നും ഞങ്ങൾ വിചാരിച്ചു.

ഇന്നു ഇവിടെവച്ചുതന്നെ ഇതിന്റെ പ്രാരംഭപ്രവർത്തനം തുടങ്ങേണ്ടതാണെന്നും ഞങ്ങൾക്കഭിപ്രായമുണ്ടായി. ഞാൻ ഉടനെതന്നെ അതിനുവേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു.

ആറാമദ്ധ്യായം

നായർ സമുദായ ഭൃത്യജനസംഘം.

മുൻഅദ്ധ്യായത്തിന്റെ ഒടുവിൽ വിവരിച്ചതിനുള്ളിൽ ഞാൻ പെട്ടന്നതന്നെ അല്പം ചില ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. മന്നത്തു വീടിന്റെ പൂമുഖം വൃത്തിയാക്കി. ചുറ്റും പായ് വിരിച്ചു. തുടച്ചു മിനുസമാക്കിയ നിലവിളക്കു കത്തിച്ചു" എന്റെ അമ്മതന്നെ ആ പൂമുഖത്തിന്റെ നടുവിൽ കൊണ്ടുവന്നു വച്ചു. അതിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു ചെറിയ തുശനിലയിൽ കുറെ പുഷ്പവും ഭസ്മവും കൊണ്ടുവന്നു വച്ചതിനോടുകൂടി ഒരുക്കം പൂർത്തിയായി. ഞങ്ങൾ 14 പേരും വിളക്കിനു ചുറ്റും നിന്നു് ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന നടത്തി. "സമുദായക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി ജീവിതകാലംമുഴുവൻപ്രവർത്തിക്കും" എന്നു് ഞങ്ങളെല്ലാവരും പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. കേളപ്പൻ നായരെ പ്രസിഡണ്ടായും എന്നെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായും പരേതനായ പനങ്ങോട്ട കേശവപ്പണിക്കരെ ഖജാൻജിയായും തിരഞ്ഞെടുത്തു. നിബന്ധന എഴുതിയുണ്ടാക്കാൻ എന്റെകൂടെ വേറെ രണ്ടുപേരെയും ചേർത്തു് ഒരു സബ്കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചു. ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖലേയുടെ 'സർവ്വൻറ് സ് ഓഫ് ഇൻഡ്യാ സൊസൈറ്റി'യുടെ സേവനമാതൃകയാണു് തങ്ങളുടെ ഉള്ളിലുണ്ടായിരുന്നതു്. ഇങ്ങനെ കൊല്ലവർഷം 1090 തുലാം 15 (1914 ഒക്ടോബർ 31) -ാംനു-സന്ധ്യക്കുമുമ്പു് മന്നത്തുവീട്ടിൽവച്ചു് 'നായർ സമുദായ ഭൃത്യജന സംഘം' എന്ന പേരിൽ ഭൂലോകജാതം ചെയ്ത ശിശുവാണു് ഇന്നത്തെ 'നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി'. ഇതിന്റെ ഉത്ഭവത്തിനു

കാരണക്കാർ നായർ സമുദായത്തിലെ സാധാരണന്മാരായ താഴെ ക്കാണുന്ന 14 പേരാണു്.

1. കെ. കേളപ്പൻനായർ, ബി. എ., വടക്കേമലബാർ.
2. മന്നത്തു പത്മനാഭപിള്ള, പെരുന്ന, ചങ്ങനാശേരി.
× 3. പനങ്ങോട്ട കേശവപ്പണിക്കർ, മുട്ടാർ, ചങ്ങനാശേരി.
× 4. എൻ. സി. ത്രിവിക്രമക്കൈമൾ, നൈനാടത്തു്, ഈര, ചങ്ങനാശേരി.
5. കാക്കനാട്ട നാരായണപ്പണിക്കർ, വെളിയനാട്ടു്, ചങ്ങനാശേരി.
× 6. പനയ്ക്കാടെ പരമേശ്വരക്കുറുപ്പു്, വേഴപ്ര, ചങ്ങനാശേരി.
7. നാഗവള്ളിൽ കൊച്ചുകുഞ്ഞുകുറുപ്പു്, രാമങ്കരി, ചങ്ങനാശേരി.
8. പടിഞ്ഞാറെക്കുറു കൃഷ്ണപിള്ള, പെരുന്ന, ചങ്ങനാശേരി.
× 9. കൊറ്റനാട്ടിൽ പത്മനാഭപിള്ള, പുഴവാതു്, ചങ്ങനാശേരി
× 10. പള്ളിപ്പുറത്തു നാരായണപിള്ള, തൃക്കൊടിത്താനം, ചങ്ങനാശേരി.
× 11. കൊണ്ടൂർ കൃഷ്ണപിള്ള, തൃക്കൊടിത്താനം, ചങ്ങനാശേരി.
x 12. തളിയിൽ മാധവൻപിള്ള, വാഴപ്പള്ളി, ചങ്ങനാശേരി.
× 13. വാല്പറമ്പിൽ വേലായുധൻപിള്ള, വാഴപ്പള്ളി,
14. പൊതുവാടത്തു പത്മനാഭപിള്ള, വാഴപ്പള്ളി, ചങ്ങനാശേരി.

ഇതു് ഇത്രവലിയ ഒരു മഹാസ്ഥാപനമാകുമെന്നു് ഞങ്ങളിലാരെങ്കിലും അന്നു സങ്കല്പിച്ചിരുന്നോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ചോ കരുതലോടുകൂടിയോ ചെയ്ത ഒരു കാര്യമല്ലാത്തതിനാൽ ദൈവനിശ്ചയം അതായിരിക്കാം എന്നു വിചാരിക്കാവുന്നതാണു്. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് പ്രതിബന്ധങ്ങളും വിഷമങ്ങളും പലതുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഈ സ്ഥാപനം ഉണ്ടായ തീയതിമുതൽ നാളതുവരെ സജീവമായ പ്രവർത്തനംമുടങ്ങാതെ നടന്നിട്ടുള്ള ഒന്നാണെന്നുള്ളതാണു് ഇതിന്റെ ഗ്രഹനിലയുടെ ഒരു വിശേഷം. ഇതിനോടു് ഏതെങ്കിലും പ്രകാരത്തിൽ ബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കെല്ലാംതന്നെ—അവർ തിരിഞ്ഞു കടിയ്ക്കുന്നവരായിരുന്നാൽപോലും—ഗുണമെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു. അവരെല്ലാം ഈ മാതൃസ്ഥാപനത്തെ അതിന്റെ മഹി

× ഈ അടയാളമിട്ടവരെല്ലാം മരിച്ചുപോയി.

മണ്ണും ബന്ധത്തിനും തക്കവണ്ണം സ്മരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഈ സ്ഥാപനത്തിനുവേണ്ടി ഒരു സഹായവും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തവക്കും അതിനെ ദ്രോഹിച്ചവക്കും സന്തതികൾക്കും കൂടി അവകാശമുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം നിയമപരിഷ്കാരം ചെയ്ത് നായർ ജനതയ്ക്കായി വിട്ടുകൊടുത്ത എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. അംഗങ്ങൾ ആരായാലും ആദരണീയരാണ്.

എന്റെ ജന്മദേശമായ പെരുന്നയിൽ നാല്പത്തഞ്ചുകൊല്ലത്തിനുമുമ്പ് ആരംഭിച്ച കരയോഗസേവനം താമസിയാതെ താലൂക്കുനായർസേവനമായും, യാദൃച്ഛികമെന്നവണ്ണം ഒട്ടാകെയുള്ള നായർസമുദായസേവനമായും വികസിച്ച് ഒരു വിപുലമായ രംഗത്തേക്ക് എന്നെ ദൈവം തള്ളിവിട്ട എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും ഞാൻ വിചാരിച്ചിട്ടില്ല.

സെക്രട്ടറിയുടെ നിലയിൽ ആ ചുമതല അന്ന് അവിടെവച്ച ഞാനേറെറടുത്തു. ഒരു പൈസയൊ ഒരുതുണ്ടു കടലാസൊ ഇല്ലാതെ ഒരു മഹാകാര്യം ഏറെറടുത്തത് ബുദ്ധിപൂർവ്വമാണെന്നു് ആരും പറയുകയില്ലെന്നറിയാം. അങ്ങിനെ സംഭവിച്ചു എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് എനിക്കു് അതിനും സമാധാനം പറയാനില്ല. പ്രാരംഭപ്രവർത്തനത്തെപ്പററി എഴുതുന്നതിനുമുമ്പു് അന്നത്തെ സമുദായസ്ഥിതിഗതികളേയും സമുദായപ്രവർത്തനങ്ങളേയും പററി അല്പം പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്.

ഇന്നും സമുദായചിന്തയില്ലാത്തവർ ആരെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ അതു നായന്മാർ മാത്രമാണു്. രാജ്യമൊട്ടാകെയുള്ള നായന്മാർ ഒരു സമുദായത്തിൽ പെട്ടവരാണെന്നചിന്ത ഏതു കാലത്തെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നൊ എന്നു സംശയിക്കുന്നു. അവർ ജാതിവ്യത്യാസംകൊണ്ടും ദേശഭേദംകൊണ്ടും അന്യോന്യബന്ധമില്ലാത്തവരായി ജീവിക്കുന്നവരാണു്. ഒരു കരയ്ക്കുതുപോലും നായർഭവനങ്ങളെല്ലാം ഒരു സമുദായത്തിൽ പെട്ടതാണെന്നുള്ള തോന്നൽ ഇതുവരെ സമ്പൂർണ്ണമായി ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഏതൊ ഒരദൃശ്യശക്തി 'നായരും' 'ശൂദ്രരും' ഒന്നാണെന്നുള്ള വിശ്വാസം പരത്തുകയും നായർശബ്ദം തന്നെ ഇല്ലാതാക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. അതു് ഒരു നൂറാണ്ടുകൊണ്ടുണ്ടായ മാറ്റമാണു്. 'ഇല്ല'ക്കാരും, 'സ്വരൂപ'ക്കാരും, 'ഇടശ്ശേരി'യും,

ചക്കാല'യും എന്നിങ്ങനെ ഉച്ചനീചതയുള്ള അവാന്തരവിഭാഗങ്ങൾ ഉപജാതികളായി പിരിഞ്ഞു. അനുലോമവിവാഹവും ഭക്ഷണവും അല്ലാതെ, അന്യോന്യവിവാഹവും ഭക്ഷണവും പാടില്ലാത്തുള്ള വ്യവസ്ഥയിലും, യാതൊരു നടപടികൊണ്ടും ഒരു സമുദായത്തിൽപെട്ടവരാണെന്നു ചിന്തിക്കാൻപോലും സാദ്ധ്യമല്ലാതെയും, സൃഷ്ടിയിൽതന്നെ വിഭജിക്കപ്പെട്ടവരെന്ന വിശ്വാസത്തിലും വളരെനാളായി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന ഒരു കൂട്ടരുടെ ഇടയിലെ സമുദായബോധവും ബന്ധവും എങ്ങിനെയിരിക്കുമെന്നു് ഏറെക്കുറെ ഊഹ്യമാണല്ലൊ. ഒരുമിച്ചിരിക്കാൻ പാടില്ല, സമനിലയിൽ സംസാരിക്കാൻ പാടില്ല, എന്നിങ്ങനെ പല 'പാടില്ലായ്മ'യ്ക്കുകൂടി, ഒരു കൂട്ടിൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ട പുലിയും പശുവും പോലെ ഒരു ദേശാന്തരത്തിയിൽപെട്ട അന്നത്തെ 'കരക്കാർ' ഒരു സാമൂഹ്യബന്ധമുള്ളവർ എന്നുള്ളതിലും കവിഞ്ഞു, അന്യോന്യവിദ്വേഷികൾ എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും അധികം ശരി. മരുമക്കത്തായത്തിന്റെ ഗുണവശങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു, ദോഷംമാത്രമവശേഷിച്ച ഒരു ദായക്രമമായിരുന്നു ഈ അധഃപതിച്ച കാലഘട്ടത്തിൽ നായർസമുദായത്തിനുണ്ടായിരുന്നതു്. ഭഗിനീഭാഗിനേയന്മാരോടുകൂടി ഒരു കുടുംബത്തിൽ താമസിച്ചും, കുടുംബാഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി ഒത്തൊരുമിച്ചു ശ്രമിച്ചും, കാരണവരുടെ വരുതിയിൽ ജീവിക്കാനും അനന്തിരവരുടെ സുഖാന്വേഷണത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കാനും ബാദ്ധ്യതപ്പെട്ടും കഴിഞ്ഞ പഴയ മരുമക്കത്തായം, അനന്തിരവരെ ശത്രുക്കളെപ്പോലെ കരുതി പുറന്തള്ളിയും, ഭാര്യാപുത്രാദികളോടുകൂടി തറവാട്ടിൽതന്നെ താമസിച്ചു് തറവാട്ടസ്വത്തുക്കൾ അന്യാധീനംചെയ്തു് മക്കൾക്കു് സമ്പാദ്യമുണ്ടാക്കിയും, 'അടക്കിബ്ഭരിക്കുന്ന' നിലയിലേക്കു് എത്തിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, തറവാടുകൾ സുഖൈശ്വര്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തപ്പെടാത്ത യുദ്ധക്കളങ്ങളായി പരിഗണിച്ചതിൽ അത്ഭുതത്തിനവകാശമില്ലല്ലൊ.

നായന്മാരുടെ മതാനുഷ്ഠാനം, അമ്പലങ്ങളിൽ അവരുടെ സ്ത്രീകളുടെ വിളക്കെട്ടുപ്പും, ഉത്സവം നടത്തിപ്പും, വെടിക്കെട്ടുകത്തിയ്ക്കലും, കുതിരകെട്ടും, പടയണിതുള്ളലും, പുണ്യസമ്പാദനത്തിനായി ബ്രാഹ്മണർക്കുള്ള സദ്യകൊടുക്കലും എന്നിങ്ങനെയുള്ള നടപടികളും ചടങ്ങുകളുമായി പരിണമിച്ചു. അവരുടെ സ്വന്തം അമ്പലത്തിൽപോലും അടിമകളെപ്പോലെ പാത്തും പതുങ്ങിയുമെ

പ്രവേശിക്കാൻ അവർ ധൈര്യപ്പെട്ടുള്ളു. മണിയടിച്ചു തൊഴാനൊ മണ്ഡപത്തിൽ കയറിയിരുന്നു് ഈശ്വരഭജനം ചെയ്യാനൊ അവക്കും അവകാശമുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നതുപോലും പാപമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന കൂട്ടർക്കു്, ബ്രാഹ്മണരെപ്പോലെ ഈശ്വരനെ നേരിട്ടു പൂജിക്കാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടാകാഞ്ഞതിൽ അത്ഭുതമില്ല. ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ ഏറ്റവും ന്യൂനപക്ഷമായ ബ്രാഹ്മണരുടെ സർവ്വാധിപത്യത്തിനു് ക്ഷേത്രങ്ങളെ ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കുകമാത്രമല്ല തങ്ങൾ അവിടത്തെ വേലക്കാരും സൂക്ഷിപ്പുകാരും മാത്രമാണെന്നു സമ്മതിച്ചു പെരുമാറുകയുംകൂടി ചെയ്തു. ക്ഷേത്രസംരക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി അവർ അടിമകളായതിനോടുകൂടി ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ ബഹുഭൂരിപക്ഷക്കാരായ 'അവർണ്ണരെ' എന്നും അടിമകളായി വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാനുള്ള ചുമതല ഏറ്റെടുക്കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ സ്വസമുദായംമാത്രമല്ല, ഹിന്ദുസമുദായം ഒട്ടാകെത്തന്നെ അജ്ഞതയിലും അന്ധവിശ്വാസത്തിലും അടിമത്വത്തിലും ആണ്ടുകിടക്കാൻ ഇടയാക്കിയതു് നായർസമുദായമാണെന്നുള്ള പേരും, തന്മൂലം അവർണ്ണർക്കുള്ള തിരാവൈരാഗ്യവും അവർ സമ്പാദിച്ചു.

വിജാതിയ ഭാര്യമാരിൽ ഉണ്ടാകുന്ന സ്വന്തം സന്താനങ്ങളെ തൊട്ടാൽ കുളിക്കണമെന്നുള്ള ആചാരമര്യാദയോടുകൂടിയ ബ്രാഹ്മണാദികളുടെ സംബന്ധം അഭിവൃദ്ധിക്കുതകുന്നതല്ലെങ്കിൽകൂടിയും, കാര്യമായി കരുതുന്ന 'അന്ധതാമിശ്ര'മായ വിശ്വാസം സമുദായത്തിൽ ദൃഢതരമായിരുന്നതുകൊണ്ടു്, വിവാഹം മൂലമുണ്ടാകുന്ന യാതൊരു ഗുണവും രക്ഷയും ലഭിക്കാത്ത അനവധി സ്ത്രീകളും സന്താനങ്ങളും അനാഥരായി, കൂടംവത്തെമാത്രം സംരക്ഷണോപാധിയായി കരുതിക്കൊണ്ടു ജീവിക്കേണ്ടിവന്നു. രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിൽ മുൻകൈ എടുത്തു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന നായന്മാരെ, ബ്രിട്ടീഷ് മേൽക്കോയിമ്മയുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി വന്ന വിദേശീയ ഭരണം, ഒരുവിധം പുറന്തള്ളപ്പെട്ടിരുന്നു.

ഇങ്ങിനെ നായർ സമുദായം നാനാപ്രകാരത്തിലും നാശോന്മുഖമായി പ്രയാണം ചെയ്തിരുന്ന ആ കാലഘട്ടത്തിൽ, സമുദായസ്നേഹത്താൽ പ്രേരിതരായ ചില പ്രമാണികൾ ചില പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ സമുദായ സമക്ഷം സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിലൊന്നാണു് ദേശംതോറുമുള്ള നായർ സമാജസ്ഥാപനം. കേന്ദ്രസഭയുടെ

മട്ടിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു് 'കേരളീയ നായർസമാജം' സ്ഥാപിച്ചു. അതു് 1080-ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണെന്നാ തോന്നുന്നു. അതിന്റെ സെക്രട്ടറി സമുദായോത്തേജകൻ സി. കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു. പാഠപുള്ള ചില പ്രമാണികൾ മാത്രമായിരുന്ന അതിലെ അംഗങ്ങൾ. അവരെല്ലാം തന്നെ സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാരും വക്കീലന്മാരുമായിരുന്നതിനാൽ സ്വന്തജോലി കഴിഞ്ഞിട്ടു് സമുദായസേവനത്തിനു സമയമില്ലായിരുന്നു. അവരിലെ ആത്മാർത്ഥക്കാരുടെ സേവനം പോലും പെക്ഷേഷൻകാലത്തെ വിശ്രമസഞ്ചാരത്തിനിടയ്ക്കു് നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽ കണ്ടുകിട്ടുന്ന പ്രമാണികളോടുള്ള അഭിമുഖസംഭാഷണം മാത്രമായിരുന്നു. സമുദായപരിഷ്കാരത്തിനുള്ള ആശയഗതികൾ സാധാരണന്മാരുടേയും സാധുക്കളുടേയും ഇടയിൽ പ്രചരിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമെ വേരോടുകയുള്ളു എന്നുള്ള വസ്തുത ഗ്രഹിക്കാതിരുന്നതുകൊണ്ടോ, അതു ക്ലേശകരമായ ജോലിയാണെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടോ എന്തോ സമുദായത്തിന്റെ ഉപരിതലത്തിൽ മാത്രമെ അവരുടെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. അതുതന്നെ എത്രയോ ദുർല്ലഭം.

നായർ സമാജത്തിന്റെ അന്നത്തെ പരിപാടികളിൽ പെട്ടിരുന്നതു്, 'മലയാളശ്രുദ്ധൻ' എന്ന വിളിയും എഴുത്തുകുത്തും മാറ്റി 'നായർ' എന്നാക്കുക; നിരർത്ഥകവും അവമാനകരവുമായ 'താലികെട്ടുകല്യാണം' 'തെരുണ്ടുകുളി' മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കുക; ക്ഷേത്രബന്ധവും ബ്രാഹ്മണബന്ധവും കൊണ്ടുള്ള അടിമത്തം നശിപ്പിക്കുക; കുതിരകെട്ടും, വെടിക്കെട്ടും, കോലംകെട്ടും അതുപോലുള്ള ഉത്സവാഘോഷങ്ങളും നിറുത്തൽ ചെയ്യുക; നായരുടെ ഇടയിലെ അവാന്തരജാതിവ്യത്യാസം ഇല്ലാതാക്കുക; ഹിന്ദുസമുദായ വിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അനൈക്യം നിലനിറുത്തുന്നതും അന്ധതാപൂർണ്ണവുമായ തീണ്ടൽ തൊടീൽ മുതലായ അനാചാരങ്ങൾ നശിപ്പിക്കുക; വിദ്യാഭ്യാസം പ്രചരിപ്പിക്കുക; നായർസമുദായത്തെ സംഘടിതമാക്കുക; എന്നിവയായിരുന്നു. എത്രയൊ കൊല്ലത്തെ പഴക്കമുള്ള വിശ്വാസത്തിലും നടപടികളിലും നിന്നും സമുദായത്തെ വിണ്ടെടുക്കുക എന്നുള്ളതു് വളരെ ശ്രമകരമായ കാര്യമായിരുന്നു. നിസ്സാരവും നിർദ്ദോഷവും കഷ്ടിച്ചു നൂറ്റാണ്ടത്തെ പഴക്കം മാത്രമുള്ളതുമായ 'ശ്രുദ്ധനാമം' മാറുന്നതിനുപോലും വളരെ പാടുപെടേണ്ടിവന്നു. സർക്കാർ എഴുത്തുക

ത്തുകളിൽ നിന്നു് 'മലയാളശൂദ്ര' പദംമാറി 'നായർ' പദമാക്കാൻ അന്നത്തെ വിദേശഗവണ്മെന്റിനു വളരെ വിഷമതമായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് റസിഡണ്ടന്മാരുടെ പിന്നാലെ വന്നു്, സേവയും ഏഷണിയും കൊണ്ടു് ഇവിടത്തെ ഭരണാധികാരികളായിത്തീർന്ന, ഏറ്റവും ചെറിയ ന്യൂനപക്ഷമായ വിദേശീയ ബ്രാഹ്മണർക്കു്, നായന്മാരുടെ ഈ പുതിയ സംരംഭത്തിൽ വെറുപ്പും ഭയവുമായിരുന്നു. നായന്മാരെ, 'ഭൃത്യപ്പണിക്കാർ' എന്നത്തന്നെയുള്ള 'ശൂദ്ര' പദത്തിൽത്തന്നെ എന്നും വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം അവർ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ ഭരണമേധാവിയേയും അവർ സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ നിസ്സാരകാര്യംപോലും കുറേനാൾ നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ അവർക്കു സാധിച്ചു. നായർ സമാജത്തിനു് അന്നു പേരിനുമാത്രമുള്ള പ്രവർത്തിയും യോജിപ്പുമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു എങ്കിലും, അതിനുപോലും അതിന്റെ താല്പര്യം ഒട്ടൊക്കെ സാധിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഒരു 'ശൂദ്രറെഗുലേഷൻ' ഉണ്ടായി പോകുമായിരുന്ന പരിതസ്ഥിതി മാറി 'നായർ റെഗുലേഷൻ' ഉണ്ടാക്കാനുള്ള അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിച്ചതു് ആ നായർ സമാജമാകുന്നു.

ബ്രാഹ്മണമേധാവിത്വത്തേയും വിദേശഭരണത്തേയും എതിർത്തുകൊണ്ടു്, 'മലയാളി മെമ്മോറിയൽ' പ്രക്ഷോഭണം നടത്തിയവരിൽ പ്രമാണികൾ നായന്മാരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഇവിടത്തെ ഗവർമ്മെന്റിനു അവരോടും അവരുടെ എല്ലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങളോടും വിരോധമായിരുന്നു. അവരുടെ ഈ ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തെ തല്ലിക്കെടുക്കാൻ, സ്വജനദ്രോഹവും കൂട്ടുകെട്ടും കുലക്രമാഗതമായിത്തന്നെ സംസിദ്ധമായിട്ടുള്ള നായന്മാരെത്തന്നെ കിട്ടാൻ ഗവണ്മെന്റിനു് ഒരു പ്രയാസവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. രാജധാനിയിലെ മിക്ക നായന്മാരും സർക്കാർബന്ധത്തിൽപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. പട്ടാളത്തിൽ ശിപായിയെങ്കിലും കൊട്ടാരത്തിൽ തൂപ്പുകാരനെങ്കിലുമെങ്കിലും ഇല്ലാത്ത നായർവീട്ടുകാർ തിരുവനന്തപുരം പ്രദേശത്തു് ചുരുക്കമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഉയർന്തോതിലുള്ള ഉദ്യോഗത്തിൽപെട്ട അപൂർവ്വം ചില ധീരന്മാർക്കും ഉദ്യോഗകാംക്ഷയില്ലാത്ത വക്കീലന്മാർക്കും മാത്രമെ നായർസമാജകാര്യങ്ങളിൽ പരസ്യമായി പങ്കെടുക്കാൻ സാധിച്ചിരുന്നുള്ളു.

താലികെട്ടുകല്യാണം, തെരുണ്ടുകൂളി മുതലായ വ്യായഹേതുകങ്ങളായ അടിയന്തിരങ്ങളെപ്പറ്റിയും ഒരു വാക്കു പറയണം. കല്യാണം എന്നുകേട്ടാൽ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാരാക്കുന്ന ഒരടിയന്തിരമെന്നാണല്ലൊ സാധാരണ മനസ്സിലാക്കുന്നതു്. ഇക്കാര്യത്തിൽ മതഭേദമൊ, സമുദായഭേദമൊ, ദേശഭേദമൊ ഉയർച്ചതാഴ്ചയൊ ഇല്ല. ഇതു് സാർവത്രികമായ ഒരു നടപ്പാണു്. ഒരു നമ്പൂതിരി ഒരന്തർജ്ജനത്തേയൊ, ഒരു പുലയൻ ഒരു പുലയിയേയൊ കല്യാണം കഴിച്ചു എന്നു കേട്ടാൽ പുരുഷനു് ഒരു ഭാര്യയും സ്ത്രീക്കു് ഒരു ഭർത്താവുമുണ്ടായി എന്നാണു് നാം മനസ്സിലാക്കുന്നതു്. ക്രിസ്ത്യാനിക്കും, മുസൽമാനും, യൂറോപ്യനും, അമേരിക്കനും ഇതിൽ മാറ്റമില്ല. എന്നാൽ നായരുടെ വീട്ടിൽ ഒരു കല്യാണം നടന്നു എന്നു കേട്ടാൽ സ്ത്രീക്കു് ഒരു ഭർത്താവും പുരുഷനു് ഒരു ഭാര്യയുമുണ്ടായില്ലെന്നാണു് നാം ധരിക്കേണ്ടതു്. കല്യാണം കഴിഞ്ഞാൽ ഭാവിജീവിതത്തിനു അവർ ഒരു കുടുംബമായിചേർന്നു് ഒന്നാകുന്നതിനുപകരം, നായരുടെ വീട്ടിലെ കല്യാണം കഴിഞ്ഞാൽ, യാതൊരു ബന്ധവുമുണ്ടായ ചരായപോലുമില്ലാതെ അവർ എന്നെന്നേക്കുമായി അവിടെ വച്ചുതന്നെ പിരിയുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ഈ അവമാനകരമായ നില പരസ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനു വേണ്ടി ഓരോ കുടുംബവും ചിലവാക്കുന്ന സംഖ്യയ്ക്കു് കണക്കില്ല. നെടുംപുരയും വിതാനവും, കൊട്ടും കുഴലും ഘോഷയാത്രയും, നാലുദിവസത്തെ സദ്യയും, തുള്ളലും ആട്ടവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആ മഹാ 'മേള' കഴിയുമ്പോൾ തറവാടിനു താങ്ങാൻ വയ്യാത്ത ഒരു ഋണഭാരം അതിന്റെ കഴുത്തിൽ തൂങ്ങുന്നതായികാണാം. തെരുണ്ടുകൂളിയെപ്പറ്റി എഴുതാൻ എനിക്കുലജ്ജതോന്നുന്നു. അതു് പുരുഷന്മാർ അറിയേണ്ടതൊ പരസ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതൊ ആയ ഒരു കാര്യമല്ല. യൌവനയുക്തയായ സ്ത്രീയെ 'ഋതുശാന്തി'യുടെ പേരിൽ കൊട്ടും കുഴലുമായി ഘോഷയാത്ര നടത്തുന്ന ഏർപ്പാടും നമ്മുടെ തറവാട്ടുകളെ കുറെയൊക്കെ ശോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഋതുവാകുന്നതിനുമുമ്പു താലികെട്ടുകല്യാണം നടത്തിയില്ലെങ്കിൽ പോരായ്മയും പാപവുമാണെന്നുള്ള വിശ്വാസവും സമുദായത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിശ്വാസാചാരാദികളെ മാറ്റി താലികെട്ടു മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങളെ നിറുത്തൽ ചെയ്തു് സ്ത്രീക്കു പ്രായമാകുമ്പോൾ ദാമ്പത്യബന്ധച്ചടങ്ങായി നടത്താറുള്ള 'സംബന്ധം' മാത്രം മതിയെന്നും സമുദായത്തെക്കൊണ്ടു വിശ്വ

സിപ്പിക്കാനും നടപ്പിൽ വരുത്താനും വളരെ പണിപ്പെടേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്.

അതുപോലെ തന്നെയായിരുന്ന മതാന്ധ്യം കൊണ്ടുള്ള അവമാനവും നാശവും. നായരുടെ സംഖ്യാബലവും പ്രാമാണ്യവുമുള്ള മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലായിരുന്ന അതിന്റെ പ്രകടനം അധികവും നടന്നതു്. അവിടുള്ള നായരുടെ ഈശ്വരബോധവും ക്ഷേത്രബന്ധവും 'കുതിരകെട്ടി'ൽ ലയിച്ചിരുന്നു. 'കുതിര' എന്താണു് എന്നു ചോദിച്ചാൽ, ചതുരാകൃതിയിലുള്ള എന്തോ ഒന്നു് എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും പറയാൻ സാധിക്കയില്ല. 'എട്ടുപ്പുകുതിര'യും 'വലിപ്പുകുതിര'യുമുണ്ടു്. എട്ടപ്പുകുതിര എന്നാൽ എട്ടുക്കുന്ന കുതിരയാണെന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലൊ. നായരുടെ തോളിൽ കുതിരകേറി സവാരിചെയ്യുന്ന ഘിദ്യയാണതു്. ആളുകൾ കുതിരപ്പുറത്തുകേറുന്നതല്ലാതെ കുതിര ആളിൻപുറത്തു കേറുന്ന ഏർപ്പാട് നമ്മുടെ രാജ്യത്തും നായന്മാരുടെ ഇടയിലും മാത്രമെ നടപ്പുള്ളു. ജീവനുള്ള കുതിരയാണെങ്കിലും വേണ്ടില്ല. മരക്കുതിരയെ ആണ ചുമക്കുന്നതു്. ചിലപ്പോൾ കുതിരമൂത്തു് കഴുതയും കാളയും ആനയുമൊക്കെയാകും. എന്തോന്നായാലും നായരുടെ തോളിൽ കേറാൻ അവയ്ക്കൊ, കൊണ്ടുനടക്കാൻ നായക്കോ മടിയില്ല. ഇങ്ങിനെ നായരുടെ പിടലിയിൽ നൂറാണ്ടായി നടന്ന 'കുതിരകേറ്റം' നിമിത്തമാണു് നമുക്കു പൗരുഷമില്ലാതെ പോയതു് എന്നുപോലും തോന്നാറുണ്ടു്. മാവേലിക്കര താലൂക്കിലെ ചെട്ടിക്കുളങ്ങരയാണു് കുതിരയ്ക്കു വളരെ പ്രാധാന്യം. കൊല്ലംതാലൂക്കും മോശമല്ല. 'പട്ടാഴിക്കുതിര' യുദ്ധരംഗത്തു പോകാതെതന്നെ വിജയം കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

തിരുവല്ലാമുതൽ വടക്കോട്ട കുതിരയില്ലെങ്കിലും, അതിനെ ജയിക്കുന്ന കാളയും തേരും കോലവുമുണ്ടായിരുന്നു. പോരട്ടകാവിലെ കാളയുടെ കൊമ്പിനു ആറുകോൽ നീളമുണ്ടുപോലും. തേരിന്റെ രാജസ്ഥാനം അയിരൂർക്കാക്കായിരുന്നു. ജീവനെ പണയം വച്ചും നട്ടെല്ലൊടിച്ചും കൊണ്ടുള്ളതാണു് നായരുടെ ഈശ്വരഭജനം. അതിനെ തുടർന്നുള്ള 'പടയണി'യും കാണേണ്ടതാണു്. പച്ചപ്പാളയിൽ കരിയും ചെങ്കല്ലും കൊണ്ടു വരച്ചു് വികൃതവും ഭയാനകവുമായ രൂപമുണ്ടാക്കി മുഖത്തും തലയിലും ശരീരത്തിലും വച്ചുകെട്ടി 'ഓലച്ചൂട്ടി'ന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ പാട്ടിനും താളത്തി

നും ഒപ്പിച്ചു ആട്ടുകയും കറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നതും നായരുടെ ഈ ശ്വരാരാധനതന്നെയായിരുന്നു. 101 പാളയുടെ കോലം, പള്ളിയുടെ മുഖപ്പുപോലെ ഏതാനുംകോൽ പൊക്കത്തിൽ കൂത്ത ആകൃതിയിൽ ഉണ്ടാക്കിയതു് അഞ്ചാറാളുകൾകൂടി തലയിൽ പിടിച്ചുകേറ്റി കൊട്ടത്താൽ, അതും കൊണ്ടു അമ്പലത്തിനു ചുറ്റും ഓടേണ്ടതും നായരുടെ ചുമതലയാണു്. ഓട്ടപാച്ചു കാറു പിടിക്കുന്നതുപോലെ വല്ല കാറും അടിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അവന്റെ പിടലി ഒടിഞ്ഞതുതന്നെ. അങ്ങിനെ സംഭവിക്കാത്തതു് ആരുടെ ഭാഗ്യമൊ നിർഭാഗ്യമൊ കൊണ്ടെന്നറിഞ്ഞില്ല. പണക്കൊഴുപ്പുള്ളവർ ആയിരം പാളയുടെ കോലംതന്നെ കെട്ടുമെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഒരു പാളയ്ക്കു് ഒരു മണി എന്ന കണക്കിനു് നിണത്തിൽ മുക്കിയ ആയിരം കൊഴക്കട്ട മാലയാക്കി ചാത്തിയ 'ആയിരം മണിയൻകോലം' അപൂർവ്വമായി പണ്ടുണ്ടായിരുന്നുപോലും. അതു കണ്ടാൽ ഒഴിയാത്ത ബാധയൊ അനുഗ്രഹിക്കാത്ത ദൈവമൊ ഇല്ലെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഏതായാലും അതു കാണാനുള്ള നിർഭാഗ്യം എനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ല. 101 പാളക്കോലം ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ അടുത്ത ദിക്കുകാരായ പായിപ്പാട്ടുകാർ പടയണി നിറുത്തീട്ടു അധികകാലമാകാത്തതുകൊണ്ടു് എനിയ്ക്കു് അതിനുവേണ്ടി ദൂരദിക്കിൽ പോകേണ്ടി വന്നിട്ടില്ല. പാളക്കോലം കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവരെ അതെങ്ങിനെയിരിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസം. ഭയങ്കരമായ ആ ബീഭത്സരൂപംകണ്ടു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള സഹോദരിമാരുടെ ഉള്ളിൽനിന്നും ആ ചിന്താഗതി അത്രവേഗം മായുന്നതല്ല. ആ വികൃതരൂപവും സ്വഭാവവും അവരുടെ സന്തതികളിൽ പകരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ മാനസിക ശാസ്ത്രപ്രകാരം അതു തെറ്റല്ല.

ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഓടാതെയും, ചാടാതെയും, വെയിൽ കൊള്ളാതെയും, ചുമടെടുക്കാതെയും, നിശ്ശബ്ദമായി ഒരിടത്തിരുന്നു് ഈശ്വരഭജനം ചെയ്യുന്നതു് എത്രയൊ നൂറാണ്ടായി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും, പിന്നെയും നായരു പൂരംതുള്ളാനും, കുതിരയെ ചുമക്കാനും, കോലം കെട്ടാനും പോകുന്നതാണത്ഭുതം. ഇതിനെല്ലാം സമൂലപരിവർത്തനം വരുത്തേണ്ടതു് സമുദായക്ഷേമത്തിനു് അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. അതിനുള്ള ഭഗീരഥപ്രയത്നവും സുവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ചെയ്തു. ഒട്ടൊക്കെ ഫലിച്ചു. മിക്ക കുതിരയും ചത്തു. തേരുകൾ പൊളിഞ്ഞു. പടയണി നിന്നു. അ

ങ്ങിനെ ആ രംഗത്തും സമുദായം വളരെ പുരോഗമിച്ചു. എന്നാൽ പരിഷ്കാരം മൂത്തപ്പോൾ വീണ്ടും ക്രമത്തിര അവിടവിടെ ഉയർത്തെഴുനേല്ക്കുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്. ദുർവ്വാസനയും നിർഭാഗ്യവുമെന്നല്ലാതെ എന്തുപറയാനാണു്!

ഒന്നുരണ്ടു ദൃഷ്ടാന്തവുംകൂടി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. പ്രയോജനപ്രദമായ ഒരൊറ്റ സ്ഥാപനംപോലും ഇതുവരെ ഉണ്ടാക്കീട്ടില്ലാത്ത തൃശ്ശൂരിലെ നായർപ്രമാണികൾ, വിട്ടുവേലക്കാരും അനാഥകളുമായ അനവധി നായർസ്ത്രീകൾ അവമാനകരമായ നരകയാതന അനുഭവിക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടു്, അതിനു് ഒരു പരിഹാരവും കാണാതെ കൊല്ലംതോറും പൂരത്തിന്റെ പേരിൽ പതിനായിരക്കണക്കിനു് ഉറുപ്പിക വെടിക്കെട്ടിനായി ആഹുതിചെയ്കൊണ്ടു്, വടക്കുന്നാഥനുൾപ്പെടെ 'ചക്ഷു' ശ്രവണഗളസ്ഥമാംദർദ്ദുര'ങ്ങളായി മരിച്ചുജീവിക്കുന്നതിനിടയാക്കുന്ന അവിടുത്തെ വിദ്യാസമ്പന്നരെ ഓർത്താൽ, നാം ഇന്നും എവിടെ കിടക്കുന്നു എന്നു് ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്.

നായരുടെ മറ്റൊരു ആരാധനാസമ്പ്രദായം 'ഗരുഡൻതൂക്ക'മാണു്. മങ്കൊമ്പിനും, ആലപ്പുഴയുള്ള തിരുവാമ്പാടിക്കുമാണു് അതിനു് ഇന്നു മുൻഗണന നൽകേണ്ടതു്. നായരെ 'ചാട്ടേക്കേറുക' മാത്രമല്ല, അവന്റെ 'മുതുകത്തു ചൂണ്ടകോർക്ക'കൂടി ചെയ്യുന്ന ഈ മൂഢാചാരം ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്നതോർക്കുമ്പോൾ, നായർ അവസാനിച്ചെ ഇതും അവസാനിക്കു എന്നു പറയണമെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു.

തിരുവനന്തപുരത്തു സ്ഥാപിച്ച കേരളീയ നായർ സമാജത്തിനു് പറയത്തക്ക പ്രവർത്തനം ഒന്നും ചെയ്യാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിലും, രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗത്തുവച്ചു് അഞ്ചാറുനല്ല വാർഷികയോഗം നടത്താനും തന്മൂലം പൊതുവിൽ ഒരുണർവുണ്ടാക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യത്തെ സമ്മേളനം 1082-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് മന്നത്തു കൃഷ്ണൻനായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിലാണു് നടന്നതു്. അടുത്ത സമ്മേളനം കോഴിക്കോട്ടുവച്ചു നടത്താൻ കൃഷ്ണൻനായർ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ പ്ലേഗ് നിമിത്തം അവിടെവച്ചു നടത്താൻ സാധിക്കാതെപോയി. കൊല്ലത്തും കീ

രിസ്ഥാട്ടം കോട്ടയത്തും തൃശ്ശൂരും മറ്റും വച്ച് ഓരോ സമ്മേളനം നടന്നു എങ്കിലും, 1084 ൽ സർ. സി. ശങ്കരൻനായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു നടന്ന സമ്മേളനമാണ് അവയിൽ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നത്. ഈ സമ്മേളനങ്ങൾ കൊണ്ട് നായർ സമാജത്തിനു ഒരു പ്രശസ്തിയും സമുദായാംഗങ്ങളിൽ ഒരു ചലനവും ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിച്ചു. എന്നാൽ സമാജത്തിനു വേരോട്ടത്തിനു മുമ്പുതന്നെ പ്രമാണികൾ തമ്മിൽ അല്പാല്പം കിടമത്സരം ഉണ്ടാകാനും തുടങ്ങി. സമാജം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാത്സര്യം ഒന്നുകൂടി മൂത്തു. അപ്പോഴത്തെ പ്രസിഡണ്ട് സി. കൃഷ്ണപിള്ളയും ജനറൽ സെക്രട്ടറി സി. വി. രാമൻപിള്ളയും അസിസ്റ്റൻറ് സെക്രട്ടറി മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും ആയിരുന്നു. 1091 തുലാത്തിൽ സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ വസതിയിൽ വച്ച് കേരളീയനായർസമാജത്തിന്റെ ഒരു യോഗം കൂടി. ഞാനും ആ യോഗത്തിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. സി. കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചത്. സി. വി. രാമൻപിള്ളയും മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും മറ്റും ഒരു കക്ഷിയും, സി. കൃഷ്ണപിള്ളയും എം. എ. പരമുപിള്ളയും ചങ്ങനാശേരിയും മറ്റും മറുകക്ഷിയുമെന്നു യോഗാരംഭത്തിൽ തന്നെ ഒരുവിധം പ്രകടമായി. ഏതുവിധത്തിലെങ്കിലും കൂടുതൽ വോട്ടുപിടിച്ച് നായർ സമാജത്തിന്റെ അധികാരാവകാശങ്ങൾ കൈവിട്ടു പോകാതിരിക്കാൻ മള്ളൂർ കൂട്ടർ ചില ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തുവച്ചിരുന്നു. സി. വി. യുടെ വീട്ടിൽവച്ചായിരുന്നു യോഗം കൂടിയതു്. റിപ്പോർട്ടുവായിക്കയൊ കണക്കു പാസ്സാക്കുകയൊ ചെയ്യുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ തിരഞ്ഞെടുപ്പു നടത്താൻ സി. വി. യും മള്ളൂരും തിടുക്കംകൂട്ടി. അതിനു പുതുതായി ചില ആളുകളെ ഒരുക്കിക്കൊണ്ടു വന്നിരുന്നു. ആ വാദപ്രതിവാദം മൂത്തു് സി. കൃഷ്ണപിള്ളയും കൂട്ടരും യോഗത്തിൽ നിന്നു് ഇറങ്ങിപ്പോകേണ്ടിവന്നു. ഞാനും ഇറങ്ങിപ്പോയവരിൽ പെട്ടവനാണു്. അതിന്റെ ശേഷം അവർ ഹിതാനുസരണം ഒരു തിരഞ്ഞെടുപ്പു നടത്തി. അങ്ങിനെ അവർ കേരളീയ നായർ സമാജസ്ഥാപകനായ സി. കൃഷ്ണപിള്ളയെ അതിൽനിന്നും ബഹിഷ്കൃതനാക്കി. ഈ സംഭവഗതികൾ വളരെ ഒച്ചപ്പാടുണ്ടാക്കി. പ്രമാണികൾ രണ്ടു കക്ഷികളായി തിരിഞ്ഞു് പേനയും നാവുംകൊണ്ടു് ഒരു ഭാരതയുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. അല്പാല്പം കണ്ണുരുന്നവരുന്ന സമുദായാംഗങ്ങളുടെ ഇടയിൽ കുഴപ്പവും നിരാശയും അവി

ശ്വാസവും ഉണ്ടാക്കി അവരെ ഇതികർത്തവ്യതാമൂഢരാക്കിത്തീർത്തു.

ഇതിനു് ഒരുകൊല്ലം മുമ്പാണു് നായർ സമുദായ ഭൃത്യജന സംഘം ഉണ്ടായതെന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ഞങ്ങളുടെ കഴിവനുസരിച്ചു് ചെറുതോതിലുള്ള പ്രവർത്തനം ചങ്ങനാശേരിയിലും സമീപപ്രദേശങ്ങളിലും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. കേരളീയ നായർ സമാജപ്രവർത്തകരുമായി ഇടപെടാറുണ്ടെങ്കിലും ആ സമാജവും ഞങ്ങളുടെ പ്രവർത്തിയുമായി ഒരു ബന്ധവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പെരുന്ന കരയോഗത്തിന്റേയും ചങ്ങനാശേരി താലൂക്കു നായർ സമാജത്തിന്റേയും പ്രാരംഭ പ്രവർത്തനം കൊണ്ടു് ഒരു കായ്വും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു; പ്രസംഗംകൊണ്ടുമാത്രം പ്രയോജനമില്ലെന്നും അതനുസരിച്ചു പ്രവർത്തനം ചെയ്യാനും ചില ആളുകൾ അത്യാവശ്യമാണെന്നും. ഈ ചിന്താഗതി രൂപം പ്രാപിച്ചതാണു് നായർ സമുദായ ഭൃത്യജനസംഘം. ജീവിതകാലമത്രയും സമുദായസേവനം ചെയ്യുന്നതിനു് ഏതാനും യുവാക്കന്മാരെ പരിശീലിപ്പിച്ചു് സമുദായ മദ്ധ്യത്തിലേയ്ക്കയക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു സ്ഥാപനമായിത്തീരണമതെന്നാണു് ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിച്ചതു്. പൂർണ്ണഫല പ്രാപ്തിയിൽ എത്തിയില്ലെങ്കിലും പത്തിനു് അഞ്ചെങ്കിലും ഫലിച്ച എന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനാണു് ഞാൻ.

ഏഴാമദ്ധ്യായം

പ്രാരംഭപ്രവർത്തനം

നായർ സമുദായ ഭൃത്യജനസംഘത്തിൽ അംഗങ്ങളെ കൂട്ടാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിച്ചേയില്ല. ഇതിൽ അംഗമാകാൻ ഒരാൾ എന്നെ നോക്കുമായി കൊട്ടയ്ക്കേണ്ടതു് പന്ത്രണ്ടുരൂപാ മാത്രമായിരുന്നു. എന്നാൽ സേവനത്തിനു കഴിവും സന്നദ്ധതയുമുള്ളവരെ മാത്രമെ ചേർക്കാവൂ എന്നും അവർ അനുബന്ധമായിരുന്ന നിബന്ധനയിലെ പ്രതിജ്ഞാവാചകം അക്ഷരംപ്രതി അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരായിരിക്കണമെന്നും നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ളവരെ കിട്ടാൻ പ്രയാസമാണല്ലൊ.

സമുദായപ്രവർത്തനത്തിനായിത്തന്നെ ഈ സ്ഥാപനംവകയായി ഒരാളെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നാൽ, ബാക്കിയുള്ളവരെല്ലാം മറ്റു വിധത്തിൽ സഹകരിക്കയും സഹായിക്കയും ചെയ്യാല്യം കഴിച്ചു കൂട്ടാമെന്നു വിചാരിച്ചു. എന്നാൽ ഞങ്ങളിൽ ആക്കുംതന്നെ ആ ഒരാളാകാൻ സൌകര്യമില്ലായിരുന്നു. പുതുതായുണ്ടായ ഞങ്ങളുടെ സമുദായസേവനസംഘത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പത്രപ്രസ്താവനകൾ വായിച്ചും കേട്ടറിഞ്ഞും കാർമേഘംകണ്ട വേഴാമ്പലിനെപ്പോലെ, നാട്ടിൻപുറങ്ങളിൽ വഴക്കും വ്യവഹാരവുംമൂലം ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന സാധുക്കൾ സഹായാഭ്യർത്ഥനയോടുകൂടി ഞങ്ങളെ സമീപിച്ചു തുടങ്ങി. കുടുംബത്തിലുള്ളവരോടുള്ള ശത്രുതനിമിത്തം വസ്തുക്കൾ അന്യാധീനം ചെയ്യുന്ന കാരണവന്മാരെ പറ്റിയുള്ള പരാ

തി; അവാന്തര ജാതിഭേദംകൊണ്ടുള്ള കുഴപ്പങ്ങളും തന്മൂലമുള്ള വഴക്കുകളും; അടിയന്തിരവഴക്കുകൾ; കീറാമുട്ടിപോലെ ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്ത കുടുംബവ്യവഹാരങ്ങൾ; കുട്ടികളുടെ സംരക്ഷണച്ചുമതലയും കൈവെടിഞ്ഞു, ഭാര്യാബന്ധവും വിട്ടുപോയ ഭർത്താക്കന്മാരെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കടനിവേദനങ്ങൾ; സന്തതികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനോ സ്വന്തം ജീവിതത്തിനോ മാർഗ്ഗമില്ലാത്ത വിധവകളുടെ പരിദേവനങ്ങൾ; ഉത്സവാഘോഷങ്ങൾക്കു നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം നടത്തുന്ന പണപ്പിരിവു സംബന്ധിച്ച സങ്കടങ്ങൾ; കരയോഗമുതലുകൾ നശിപ്പിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റിയുള്ള പരാതി; നവീനരീതിയിൽ കരയോഗമുണ്ടാക്കാനുള്ള അപേക്ഷ; പ്രസംഗിക്കാൻ ചെന്നെത്താനുള്ള ക്ഷണം; ഇങ്ങിനെ വിവിധരൂപത്തിൽ വരുന്ന എല്ലാ എഴുത്തുകൾക്കും മറുപടി അയയ്ക്കാൻതന്നെയും എനിക്കു സാധിക്കാതെ വന്നു. കാലക്ഷേപമാർഗ്ഗമായ എന്റെ വക്കിൽപണിയ്ക്കിടയിൽകൂടിവേണമായിരുന്നു ഈ കാര്യങ്ങളെല്ലാം നിർവഹിക്കാൻ. എന്റെ കൂട്ടുകാരായ മറ്റംഗങ്ങളെല്ലാം എന്നേക്കാൾ സ്ഥിതിയുള്ളവരും മറ്റൊന്നിനും സമയമില്ലാത്തവരുമായിരുന്നു. അത്യാവശ്യത്തിനുമാത്രം കോടതിയിൽ പോകയും ബാക്കിസ്സമയമെല്ലാം രാപകൽ ഭേദമില്ലാതെ ചങ്ങനാശേരിയിലും സമീപപ്രദേശത്തും സഞ്ചരിച്ചു ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യം നിറവേറ്റിക്കൊടുക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്മൂലം അവരുടെ സ്നേഹവിശ്വാസങ്ങൾ ഒരുവിധം സമ്പാദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരും കഴിവുള്ളമട്ടിലെല്ലാം എന്നെ സഹായിച്ചു. പ്രവർത്തനത്തിനു കഴിവും സൌകര്യവുമുള്ള ഒരാളെ—ഇതിനായിത്തന്നെ ജീവിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരാളെ— എത്ര അന്വേഷിച്ചിട്ടും കിട്ടാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിൽ എം. എ. ബിരുദധാരിയായി, എം. എ. പരമുപിള്ള എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന, കെ. പരമുപിള്ള കോട്ടയം ഡിവിഷൻ സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടരായി വന്നതു് ആ ഇടയ്ക്കാണു്. കുപ്പന കണ്ണൻമേനോൻ എഴുതിയതും എനിക്കുകൂടി പങ്കുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുന്നതുമായ 'സ്നേഹലത' എന്ന പുസ്തകം വായിച്ചിട്ടു്, പുസ്തകത്തേയും അതിലെ സമുദായ പരിഷ്കാരചിന്താഗതികളേയും അഭിനന്ദിച്ചുകൊണ്ടു് എം. എ. പരമുപിള്ള എനിയ്ക്കു് ഒരു എഴുത്തയച്ചു. ഞങ്ങളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സമുദായ

സേവനത്തെ പ്രശംസിച്ചും, സമുദായ സേവനത്തിനു മാതൃക സ്വീകരിക്കേണ്ടതു് 'ബുക്കർ ടി. വാഷിംഗ്ടൺ'നെയാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചും അതിൽ എഴുതിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം മലയാളത്തിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തിരുന്ന ബുക്കർ ടി. വാഷിംഗ്ടന്റെ ഏതാനും പ്രതികൾ അയച്ചുതരികയും കണ്ടു സംസാരിക്കാനായി എന്നെ ക്ഷണിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചങ്ങനാശേരിക്കാരനാണെങ്കിലും, ഞങ്ങൾതമ്മിൽ പരിചയപ്പെടാനുള്ള സന്ദർഭം അതുവരെ ഉണ്ടായില്ല. താമസിയാതെ ഞാൻ കോട്ടയത്തുപോയി അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുസംസാരിച്ചു. മൂലധനം ശേഖരിക്കാനും പ്രവർത്തകന്മാരെ ഉണ്ടാക്കാനും ഒരു വിദ്യാശാലയെങ്കിലും ആരംഭിക്കാനുമുള്ള ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം അദ്ദേഹത്തെ ധരിപ്പിച്ചു. ബുക്കർ ടി. വാഷിംഗ്ടന്റെ സ്ഥാപനംപോലെ വിദ്യാർത്ഥികളെക്കൊണ്ടുതന്നെ പണിചെയ്യിക്കുന്ന തൊഴിൽശാലയോടുകൂടിയ വിദ്യാലയമാണുണ്ടാക്കേണ്ടതെന്നും, ടൗണിൽനിന്നും അകലെയായാലും വേണ്ടില്ല കൂടുതൽ വസ്തു സമ്പാദിക്കാൻ ശ്രമിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ആ അഭിപ്രായഗതിയോടു ഞങ്ങളെല്ലാം യോജിച്ചു. പല അന്വേഷണവും ശ്രമവും നടത്തി. അദ്ദേഹത്തിനു സ്ഥാപനത്തോടു ഹൃദയപൂർവമുള്ള സ്നേഹബന്ധമുണ്ടായി.

കൂടെക്കൂടെ കമ്മറ്റി കൂടുകയും പരിപാടികൾ വികസിപ്പിക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. സംഘപ്രവർത്തനം മുമ്പോട്ടു പോകണമെങ്കിൽ ആളെപ്പോലെതന്നെ പണവും ആവശ്യമെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. അതുകൊണ്ടു് ഈ ജോലിത്തിരക്കിനിടയിൽത്തന്നെ മൂലധനമുണ്ടാക്കാനുള്ള ശ്രമവും ആരംഭിച്ചു. ഏതുകാര്യത്തിലും സംഘാംഗങ്ങൾ മാതൃകയായി പ്രവർത്തിക്കണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായം എനിയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു്. എങ്കിൽ മാത്രമേ ആളുകൾ വിശ്വസിക്കയുള്ളു. ഇക്കാര്യത്തിലും അവർതന്നെ മാതൃകകാണിച്ചുകൊടുത്തു് നമ്മുടെ ആത്മാർത്ഥത തെളിയിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു് സംഘാംഗങ്ങളായ സ്നേഹിതന്മാരിൽ പലരോടും പറഞ്ഞു. ഒരു മഹായോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി പരസ്യമായി ഈ അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഖജാൻജി പനങ്ങോട്ടു കേശവപ്പണിക്കരുടെ സ്വന്തംനാടായ ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിലെ പടിഞ്ഞാറൻപ്രദേശത്തിൽപെട്ട മുട്ടാറ്റിൽവച്ചു് വൻപിച്ച ഒരു മഹായോഗം കൂടി. അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു് കെ. പരമുപിള്ള, എം. എ. ആയിരുന്നു.

ഞങ്ങളുടെ അതുവരെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളേയും അതുകൊണ്ടുണ്ടായ പ്രയോജനത്തേയും തുടരേണ്ട ആവശ്യത്തേയും മൂലധനമില്ലാതെ ഒരിഞ്ചു മുമ്പോട്ട പോകയില്ലെന്നുള്ള വസ്തുതയേയും കൂറിച്ചു ഞാൻ സംസാരിച്ചു. സംഘാംഗങ്ങൾതന്നെ മാതൃകകാണിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള ഉൽബോധനവും നടത്തി. ഖജാൻജിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാരണവർ പനങ്ങോട്ട പരമേശ്വരപ്പണിക്കർ അവരുടെ കുടുംബത്തിൽനിന്നും ഈ സംഘത്തിലേക്കു് അയ്യായിരംരൂപാ വിലപ്പിടിപ്പുള്ള നിലം ദാനം തരുന്നതാണെന്നു് ആ യോഗസമക്ഷം പ്രഖ്യാപിച്ചു. അയ്യായിരം രൂപാ അന്നത്തെ നിലയിൽ വലിയ ഒരു സംഭാവനയാണു്. പനങ്ങോട്ട കുടുംബക്കാർ നല്ലനിലയിൽ ഇരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമല്ല ഈ സംഭാവനയ്ക്കു തയ്യാറായതു്. അവരെക്കാൾ സ്വത്തുള്ള പലരും ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിൽതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും പനങ്ങോട്ടുകാരെ അനുകരിക്കാൻ പോലും അവരാരും തയ്യാറാകാത്തതിൽനിന്നും അതു ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണു്. ഈ വിഷയത്തിൽ സ്വത്തിലും കവിഞ്ഞു് പ്രേരകമായി നിന്നതു് അവരുടെ സമുദായസ്നേഹവും ഔദാര്യവും മഹാമനസ്കതയുംതന്നെയാണെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കും. നായർസമുദായ ഭൃത്യജനസംഘം ആദ്യം വിളിച്ചുകൂട്ടിയ പൊതുസമ്മേളനം ഇതാണു്. ഈ സമ്മേളനത്തിൽവച്ചു് ആദ്യംലഭിച്ച വാഗ്ദാനം നല്ലനേരത്തു നല്ലവരിൽനിന്നുണ്ടായതാണെന്ന പിന്നീടുള്ള ചരിത്രം തെളിയിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇന്നു് ഒരുകോടിരൂപയിലധികം സ്ഥാവരജംഗമസ്വത്തുക്കളുള്ള ഈ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ പനങ്ങോട്ടകുടുംബത്തിനുള്ള സ്ഥാനം അദ്വിതീയമാണു്. പനങ്ങോട്ട പണിക്കരുടെ വാഗ്ദാനശബ്ദം തിരുവിതാംകൂർ നായന്മാരെ അത്ഭുതപ്പെട്ടുത്തുകയും തിരുവനന്തപുരത്തുള്ള സമുദായ നേതാക്കന്മാരിൽ ചിലരെക്കൊണ്ടെങ്കിലും ഇതൊരു സൂത്രവും കളവുമാണെന്നു പറയിക്കയും ചെയ്തു. പനങ്ങോട്ട പണിക്കർ പിന്നീടു് ദാനാധാരംമൂലം വിട്ടതന്ന എൺപതുപറ നിലത്തിൽനിന്നും കൊല്ലംതോറും നാനൂറുപറ നെല്ലു് ഇന്നും കിട്ടുന്നു. ഇന്നു് ആ നിലത്തിനു കുറഞ്ഞപക്ഷം പതിനായിരം രൂപാ വിലപ്പിടിപ്പുണ്ടു്. എം. എ. പരമുപിള്ളക്കു് ഇതിലധികം ഒരു സന്തോഷം ഉണ്ടാകേണ്ടതില്ല.

ചങ്ങനാശേരി ടൌണിൽ നിന്നും എട്ടുമയിൽ കിഴക്കു്, പീരു

മേട്ടറോട്ടവക്കിൽ 'കുറുകച്ചാൽ' എന്നൊരു പ്രദേശമുണ്ട്. ജനബാഹുല്യമില്ലാത്ത ഫലപ്രദമായ മലംപ്രദേശമാണ്. അവിടെയും സമീപദേശത്തുമുള്ള വസ്തുവകകൾ അന്നു മിക്കവാറും നായന്മാരുടേതായിരുന്നു. അവിടുണ്ടായിരുന്ന നായർ പ്രമുഖന്മാർ വിദ്യാഭ്യാസവും പരിഷ്കാരവും കുറഞ്ഞവരായിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. അവരിൽ ഒരു പ്രമാണിയായിരുന്ന നടമേൽ ഇരവിക്കുറുപ്പ്. പ്രജാസഭാമെമ്പറായിരുന്ന അദ്ദേഹം അവിടുള്ളവരിൽ പരിഷ്കൃതനും വലിയ സ്വദേശസ്നേഹിയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം കൊണ്ടുണ്ടായതാണ് അവിടത്തെ അഞ്ചൽ ആഫീസും പോലീസ് സബ് സ്റ്റേഷനും. സക്കാരും അല്ലാത്തതുമായ പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ ഇവരണ്ടും മാത്രമാണ്. കുറുകച്ചാലിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി ഏതു നല്ലകാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം പങ്കുകൊള്ളും. അവിടത്തെ കിരീടംവയ്ക്കാത്ത രാജാവിനെപ്പോലെ സർവ്വാധിപതിയായി വാഴുന്ന 'കുറുപ്പുചേട്ട'നെ ഞങ്ങളിൽ ചിലർ സമീപിച്ചു ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം ധരിപ്പിച്ചു. റോട്ടവക്കിൽ പത്തുനൂറു് ഏക്കർസ്ഥലം സൌജന്യമായി കിട്ടിയാൽ ഈ സ്ഥാപനങ്ങളെല്ലാം അവിടെ ഉണ്ടാക്കാമെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ, കുറുകച്ചാലിനെ ലണ്ടൻപട്ടണമാക്കണമെന്നു ആഗ്രഹിക്കുന്ന അദ്ദേഹം ഒരുവിധം വഴിപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബക്കാർക്കും അവരുടെ ബന്ധുക്കളായ കുന്നപ്പള്ളിക്കാർക്കും കൂട്ടവകാശമുള്ള 'കൊടിഞ്ഞാങ്ങുന്നി'ൽനിന്നും കുറെ സ്ഥലം തരാമെന്നു സമ്മതിക്കയും കുന്നപ്പള്ളിലെ കാരണവരായ നാരായണൻനായരുടെ സമ്മതം വാങ്ങേണ്ടതു് ഞങ്ങളുടെ ബാദ്ധ്യതയാണെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു.

കുന്നപ്പള്ളിൽ നാരായണൻനായർ വളരെ വസ്തുവകകളുള്ള ആളാണ്. കുടുംബത്തിൽ ആളുകൾ ചുരുക്കുമായിരുന്നു. 'കുന്നപ്പള്ളിൽ നാരായണഗ്രാർ' എന്നപേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന അദ്ദേഹത്തെ നാട്ടുകാർ ജാതിമതഭേദംകൂടാതെ 'വലിയച്ചൻ' എന്നാണ് വിളിച്ചുവന്നിരുന്നതു്. ഔദാര്യവാനായിരുന്നെങ്കിലും, എൺപതോളം വയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹം, വൈക്കത്തെ പ്രാതല്യം, പെരുന്നയിലെ കാവടിഉത്സവവും സ്വന്തം ഊട്ടുപുരയിലെ സ്ഥിരമായുള്ള ദ്വാദശിഊട്ടും ബ്രാഹ്മണപൂജകളുമല്ലാതെ മറൊന്നും തന്നെ, താൻ ചെയ്യാനുള്ള സൽകർമ്മങ്ങളിൽപെട്ടതായുണ്ടെന്നു

ധരിച്ചിരുന്നില്ല. കരിങ്കൽപണിയിലും കൊമ്പനാനയിലും വലിയതാല്പര്യമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ യാതൊരു സമുദായപരിഷ്കാരചിന്തകളും വിളമ്പിയാൽ ദഹിക്കയില്ലായിരുന്നു എന്നറിയാം. ഒരു വലിയ വ്യവഹാരപ്രിയനും അതിൽ വാശിക്കാരനുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു സക്കാർഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെപ്പറ്റി മാത്രം വലിയമതിപ്പായിരുന്നു. അതിൽതന്നെ ജഡ്ജിമാരെ ആയിരുന്നു ഭ്രമം. നല്ല വക്കീലന്മാരെപ്പറ്റിയും ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു.

ഇങ്ങിനെയെല്ലാമുള്ള വയോവൃദ്ധനെ എങ്ങിനെ സമീപിച്ചാൽ കാര്യം സാധിക്കാമെന്നായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ആലോചന. കാര്യസ്ഥന്മാർ മുഖാന്തിരം ചെറിയ ചില അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തി. വലിയ വിസമ്മതം കണ്ടില്ലെങ്കിലും ഇന്നതിനാണെന്നു പറഞ്ഞുമനസ്സിലാക്കാൻ വിഷമിച്ചു. കൂട്ടവകാശമുള്ള നടമേൽ കൂട്ടം ബക്കാക്കു സമ്മതമാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ പാതി വിസമ്മതം നീങ്ങി. എന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു കുറേശ അറിയാമായിരുന്നു. 'വക്കീലേ' എന്നാണു് വിളിയ്ക്കുപതിവു്. പ്രത്യേകം കാര്യംപറയാതെ ഈ ഇടയ്ക്കു് ഞാനും എന്റെ സഹപ്രവർത്തകരിൽ ചിലരും കൂടി ഒന്നരണ്ടപ്രാവശ്യം അദ്ദേഹത്തെകണ്ടു സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരുദിവസം രാത്രി എന്നോടു ഭാഗവതം വായിക്കാൻ അറിയാമൊ എന്നു ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഒരു വായനക്കാരനല്ലെങ്കിലും അറിയാമെന്നു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി കുറെ വായിച്ചു. ഞങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള സ്നേഹവിശ്വാസം അല്പാല്പം വർദ്ധിക്കുന്നതായി തോന്നി.

വസ്തു തരുന്നതിനുള്ള സമ്മതവിസമ്മതങ്ങൾ മാറിയും മറിഞ്ഞും കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ എം. എ. പരമുപിള്ള കുറുകച്ചാലിൽ സക്കീട്ടവന്നു. ഞങ്ങളുടെ സംരംഭങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി 'മൂപ്പിലെ' അടുക്കൽ പറയിച്ചു. നടയിൽ കുറുപ്പു തരുന്നിടത്തോളം സ്ഥലം അദ്ദേഹവും തരാമെന്നു് ഒരുവിധം സമ്മതിച്ചു. ദിക്കിന്റെ ശ്രേയസ്സിനെകരുതി കാര്യസ്ഥന്മാരും ബന്ധുജനങ്ങളുമെല്ലാം ഞങ്ങൾക്കനുകൂലമായിരുന്നു. മേൽവിവരിച്ച കൊടിഞ്ഞാങ്ങനിൽപെട്ട റോട്ടവക്കിലുള്ള എഴുപതേക്കർ സ്ഥലവും അതി

നോട്ടത്തൊട്ട് വ്യവഹാരത്തിൽ കിടക്കുന്ന 17 ഏക്കറും ഉൾപ്പെടെ 87 ഏക്കർ സ്ഥലം ഇരുകക്ഷികളും കൂടി ഈ സമുദായസേവകസംഘത്തിനു ദാനംതരാൻ തീരുമാനിച്ചു. അവരുടെ മതിപ്പിനും വിശ്വാസത്തിനുംവേണ്ടി എം. എ. പരമുപിള്ളയെക്കൂടി സംഘാംഗമാക്കാമെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർകൂടി ആധാരത്തിൽ ചേർക്കാമെന്നും സമ്മതിച്ചു. സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ അദ്ദേഹം, ഒരു അനുദ്യോഗസ്ഥപ്രമാണിയുടെ പേരുകൂടി ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ എന്നും, അതിനു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയെക്കൂടി സംഘാംഗമാക്കിയും കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരും ആധാരത്തിൽ ചേർത്തുകൊള്ളണമെന്നും കെ. പരമുപിള്ള നിർദ്ദേശിച്ചു. അന്നു കൊല്ലംബാറിൽ പ്രാക്ടീസ് ചെയ്യുന്ന ചങ്ങനാശേരിപരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ പേരുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുവാദത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടു് ആധാരത്തിൽ ചേർത്തു. അങ്ങിനെ അവർ രണ്ടാളേയും സെക്രട്ടറി ഖജാൻജി ഉൾപ്പടെ മറ്റു നാലുപേരേയും സംഘപ്രതിനിധികളായി കരുതി അവരുടെ പേർക്കു് ദാനാധാരം എഴുതി റജിസ്റ്റരാക്കിത്തന്നു. നടമേൽ ഇരവിക്കുറുപ്പിന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ പദ്മനാഭക്കുറുപ്പാണു് അവർക്കുവേണ്ടി ആധാരം എഴുതിത്തന്നതു്. ഇതു് 1090 കർക്കടകം 13-ാംനു-യാണു്. ആദ്യത്തെ വാദാനപ്രകാരം ഒട്ടു പണിക്കരുടേതായിരുന്നെങ്കിലും, ആദ്യത്തെ ആധാരം കുറുകച്ചാൽ വസ്തുവിന്റേതായിരുന്നു. വ്യവഹാരത്തിൽപെട്ട 17 ഏക്കർ സ്ഥലത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കേസ് പത്തിരുപതുകൊല്ലം നടത്തി. ജില്ലാക്കോടതിയിൽ സംഘത്തിനനുകൂലമായി വിധിച്ചുവെങ്കിലും ഹൈക്കോടതി ആ വിധി അസ്ഥിരപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ടു് ആ അവകാശം കൈവിട്ടുപോയി. പ്രസിദ്ധനായ പി. കെ. നാരായണപിള്ള യാതൊരു പ്രതിഫലവും വാങ്ങാതെ സംഘത്തിനുവേണ്ടി കേസ് നടത്തിത്തന്നു. ഇപ്പോൾ കുറുകച്ചാൽ ഉള്ളതു് 70 ഏക്കർ സ്ഥലമാണു്. അവിടെ ഒന്നാന്തരം ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളും മറ്റുചില നല്ല കെട്ടിടങ്ങളുമുണ്ടു്. എണ്ണൂറോളം തെങ്ങും രണ്ടായിരത്തിലധികം റബ്ബറുമുള്ള അവിടത്തെ തോട്ടത്തിൽനിന്നും കൊല്ലംതോറും നല്ല ഒരാദായം കിട്ടുന്നുണ്ടു്. ഇന്നു് ആ സ്ഥലം നല്ല വിലപ്പിടിപ്പുള്ള വസ്തുവായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി

'നായർ സമുദായ ഭൃത്യജനസംഘം' എന്ന പേരു് സ്ഥാപകന്മാരുടെ ഉദ്ദേശ്യം അതുകൊണ്ടുതന്നെ വ്യക്തമാക്കാൻ പര്യാപ്തമല്ലെന്നും, ഇംഗ്ലീഷിലെ 'സർവ്വീസ്' എന്ന പദത്തെ കുറിയ്ക്കാൻ 'സേവനം' എന്നു് പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയാൽപോലും മതിയാകയില്ലെന്നും, അത്ഥപ്പിഴവുമാത്രമല്ല അഭിമാനക്ഷയം കൂടാതെയും ഇരിക്കാൻ ഇംഗ്ലീഷിൽ തന്നെ പേരിടുന്നതിൽ തെറ്റില്ലെന്നും ക്രമേണ ആ പദം മലയാളമായി തീർന്നുകൊള്ളുമെന്നും, അതുകൊണ്ടു് നായർ സമുദായ ഭൃത്യജനസംഘം എന്ന പേരു മാറ്റി, 'നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി' എന്നാക്കണമെന്നും പണ്ഡിതനായ കെ. പരമുപിള്ള ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശം സ്വീകരിച്ചു് യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി, ഈ സംഘത്തിന്റെ പേരു മേലാൽ 'നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി' എന്നായിരിക്കുമെന്നു തീരുമാനിച്ചു.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ചുമതലകൾ ക്രമത്തിലധികം വർദ്ധിച്ച ആ അവസരത്തിൽ, ആവശ്യമുള്ള ഉപദേശങ്ങളും സഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന പരമുപിള്ളയെ റേഞ്ചു് ഇൻസ്പെക്ടർ സ്ഥാനത്തുനിന്നും തിരുവനന്തപുരം കാളേജിലെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസ്സറായി പ്രമോഷൻ ചെയ്ത എന്ന കേട്ടപ്പോൾ സന്തോഷിക്കേണ്ടതിനുപകരം അറിയാതെതന്നെ ഞങ്ങൾക്കു ദുഃഖമാ

ണ്ടായതു്. അദ്ദേഹം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ താങ്ങും തണലുമായിരുന്നു. ആത്മാർത്ഥ സ്നേഹത്തോടുകൂടി സൊസൈറ്റിയുടെ ഉൽക്കർഷത്തിനു കഴിവുള്ളതെല്ലാം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിയോഗം എന്നെ പ്രത്യേക നിലയിൽ കൂടുതൽ ദുഃഖിപ്പിച്ചു. പ്രവർത്തനത്തിനു് ആളില്ലാഴിക, പണമില്ലാഴിക മുതലായ കായ്ങ്ങളും കൂടി ഓർമ്മിച്ചപ്പോൾ ക്ലേശം ദുസ്സഹമായി തീർന്നു. ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആരെങ്കിലും സ്വന്തം ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു്, സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനം തന്നെ ഏറ്റെടുത്തില്ലെങ്കിൽ, ശക്തിയോടുകൂടി വളർന്നു വരുന്ന ഈ സ്ഥാപനം, ആരംഭശൂരന്മാരായ കേരളീയരുടെ മൺമറഞ്ഞ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഒന്നായിത്തീരുമോ എന്നവരെ ശങ്കിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആരും തന്നെ അതിനു സൌകര്യമോ സമ്മതമോ ഉള്ളവർ ഇല്ലെന്നു ദിവസം ചെല്ലുതോറും കൂടുതൽ വെളിപ്പെട്ടുകൊണ്ടുമിരുന്നു. എനിക്കു സമ്മതമില്ലാത്ത കായ്ത്തിനു മറ്റൊരാൾ സമ്മതിക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കുന്നതു് തെറ്റാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരനാണു് ഞാൻ. അതുകൊണ്ടു് കഴിവുകേട്ട എന്തുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നാലും, സ്വന്തം ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനത്തിനായിത്തന്നെ ജീവിക്കാമെന്നു തനിയെ പറയേണ്ട ബാദ്ധ്യത എനിയ്ക്കുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു. "എന്നാൽ വക്കിൽപണി വിട്ടാൽ ജീവിതവൃത്തി എങ്ങിനെ നിർവ്വഹിക്കും. എന്റെ അമ്മയേയും തള്ളമരിച്ച പുത്രിയേയും രക്ഷിക്കാനുള്ള ബാദ്ധ്യത എനിയ്ക്കുണ്ടല്ലെ. വക്കിൽ പണിക്കാലത്തെ വരവുകൊണ്ടു ഒരുവിധം മോടിയിൽ കഴിയുകയും സഹോദരന്മാരെ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കയും പൊതുവായി വന്ന കുടുംബകായ്ങ്ങളും നാട്ടുകായ്ങ്ങളും അനേഷിക്കയും ചെയ്തു എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് മിച്ചമൊന്നും വയ്ക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ദീർഘസൂത്രക്കാരന്റെ മട്ടിൽ സമ്പാദ്യത്തിനു കാലം കിടപ്പുണ്ടെന്നായിരുന്നു എന്റെവിശ്വാസം. ഞാൻ ജനിച്ചതും വളർന്നതുമായ മൺപുര അല്പം പരിഷ്കരിച്ചു് ഭംഗി പിടിപ്പിച്ചതല്ലാതെ, അതു പൊളിച്ചുമാറ്റി പുതിയ ഒരു 'ഗൃഹം ചമയ്ക്കാൻ'പോലും എനിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് സമ്മതമുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ, ഒരു കാര്യവും കൈവശമില്ലാത്ത ആ സ്ഥാപനം എന്നെയോ എന്റെ ചെറുകുടുംബത്തേയോ എങ്ങിനെ രക്ഷിക്കും." എന്നിങ്ങനെയുള്ള ചിന്താഗതികളും എന്നെ പിന്തുടരാതിരുന്നില്ല.

എം. എ. പരമുപിള്ളയുടെ യാത്രയയപ്പു യോഗം വന്ന. പൊരുന്ന കരയോഗമന്ദിരത്തിൽവച്ചു്, ചങ്ങനാശേരി താലൂക്കി ലെ മിക്ക പ്രമാണികളും ഒട്ടധികം സാമാന്യജനങ്ങളും ചേർന്നു് വൻപിച്ച തോതിലായിരുന്ന ആ യോഗം നടന്നതു്. എന്റെ മന സ്സിലെ അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങളൊന്നും ഏറ്റവുംഅടുത്ത സ്നേഹിതന്മാരെ പോലും ഞാൻ ധരിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. പരമുപിള്ളയുടെ മറുപടി പ്രസംഗത്തിൽ, 'അല്പകാലംകൊണ്ടു് സർവ്വീസ്'' സൊസൈറ്റിക്കു ണ്ടായ വളർച്ചയേയും, സൊസൈറ്റിപ്രവർത്തനത്തിനുതന്നെ ഒരാ ളെങ്കിലും ഉണ്ടാകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യത്തേയും, ത്യാഗം ചെയ്യാനു ള്ള സന്നദ്ധതയിലാണു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഭാവി സ്ഥി തിചെയ്യുന്നതെന്നുള്ള വസ്തുതയേയു,'' എടുത്തുപറഞ്ഞിരുന്ന. അ പ്പൊഴെല്ലാം എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നറിയാതെ എന്റെ മനസ്സു് ഇളകി മറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന. ഞാനായിരുന്ന കൃതജ്ഞതാപ്രകട നക്കാരൻ. പലതും പറഞ്ഞുവന്ന കൂട്ടത്തിൽ, 'സർവ്വീസ് സൊ സൈറ്റി പ്രവർത്തനത്തിനു് മറ്റെല്ലാ ജോലികളും ഉപേക്ഷിച്ച ഒരാളെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണെന്നുള്ള പരമു പിള്ള അവർകളുടെ അഭിപ്രായത്തോടു് ഞാൻ യോജിക്കുന്നു എ ന്നും; ഞാൻ ചെയ്യാൻ തയ്യാറില്ലാത്ത ഒരു കാര്യം മറ്റൊരാൾ ചെ യ്യാൻ പറയുന്നതു് ശരിയല്ലാത്തതുകൊണ്ടു്, എന്തെല്ലാം ക്ലേശങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നാലും അതെല്ലാം സഹിക്കാൻ ഞാൻ തീരു മാനിച്ചു എന്നും, എന്റെ വക്കിൽപണി ഈ ബഹുജനസമക്ഷം രാജി വച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും, ബാക്കി ജീവിതകാലം സമുദായപ്രവ ർത്തനത്തിനായി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും, പ്രസ്താവിക്കയാണു് ഈ സന്ദർഭത്തിൽ എന്റെ കർത്തവ്യമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. നാളെമുതൽ ഞാൻ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകൻ മാത്രമാ യിരിക്കുന്നതാണു്.'' എന്നുംകൂടി പ്രസ്താവിച്ചു.

ഈ പ്രസ്താവന സദസ്യരെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുപകരം, ബന്ധുശത്രുഭേദം കൂടാതെ എല്ലാവരേയും വ്യസനിപ്പിക്കയും പല രേയും സ്തംഭിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. എന്റെ അഭ്യുദയകാംക്ഷികളായ ലോലചിത്തന്മാരിൽ ചിലർ കരയുകകൂടി ചെയ്തു. ഇതു് ഒരു സാ ഹസകൃത്യമാണെന്നു സ്നേഹപൂർവ്വം കുറ്റപ്പെടുത്തിയ ചിലരും ആ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. വളരെ ആലോചനാപൂർവ്വം ചെയ്ത ഒരു കൃത്യമാണെന്നൊന്നും ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നില്ല. വരേണ്ടതു വന്നു

എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും സമാധാനം പറയാനുമില്ല. ഇതു നടന്നതു് 1091 ചിങ്ങമാസം 9-ാംതീയതിയായിരുന്നു. അതിൽ പിന്നെ ഇതുവരെയും ഞാൻ ഒരു ദിവസവും കോടതിയിൽ പോയിട്ടില്ല. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു പ്രത്യക്ഷമൊ പരോക്ഷമൊ ആയി ഗുണമുണ്ടാകുന്ന കാര്യങ്ങളിലല്ലാതെ ഇതുവരെ ഇടപെട്ടിട്ടുമില്ല.

എം. എ. പരമുപിള്ളയെ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു യാത്ര അയച്ചശേഷം താമസിയാതെ ഒരു കമ്മറിട്ടിയോഗംകൂടി, രാജ്യമൊട്ടാകെ പ്രചരണത്തിനായി ഞാൻ സഞ്ചരിക്കാനും, ആവശ്യമുള്ള ധനശേഖരം ചെയ്യാനും, കുറുകച്ചാലിൽ കിട്ടിയ സ്ഥലത്തു് ഒരു ചെറിയ കെട്ടിടമുണ്ടാക്കി എന്റെ താമസവും ആഫീസും തൽകാലം അങ്ങോട്ടു മാറ്റാനും തീരുമാനിച്ചു. പിരിയുന്ന പണത്തിൽ നിന്നും എന്റെ ചിലവിനു മാസം 25 രൂപാ എടുക്കാനും അനുവദിച്ചു. ഇതൊക്കെയും തന്നെ അവിടെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂളിലെ ആദ്യക്ലാസ് ആരംഭിക്കേണ്ടതാണെന്നും നിശ്ചയിച്ചു. ഞാൻ ഒരു തപോവൃത്തിയിൽ പ്രവേശിച്ചു എന്നു തോന്നുമാറുണ്ടായതിനാൽ, ഒരു വ്രതാനുഷ്ഠാനത്തിന്റെ മട്ടിൽ ഒരു കൊല്ലത്തേക്കു് 'ദീക്ഷ'യോടുകൂടിയ ജീവിതം നയിക്കാൻ ഞാൻ സ്വയമേവ തീരുമാനിച്ചു.

പ്രസംഗങ്ങൾക്കും പ്രചരണങ്ങൾക്കുമായുള്ള എന്റെ ആദ്യത്തെ സഞ്ചാരപരിപാടി തയ്യാറാക്കിയതു് ചങ്ങനാശേരിയിൽനിന്നും മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽകൂടി തെക്കൻ പ്രദേശത്തേയ്ക്കായിരുന്നു. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ശബ്ദം പ്രസംഗപീഠം വഴിയും അല്ലാതെയും എല്ലാ നായർഭവനങ്ങളിലും ചെന്നെത്തണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു ഈ സഞ്ചാരത്തിന്റെ പ്രധാനോദ്ദേശ്യം. ഇക്കാര്യത്തിൽ പട്ടണങ്ങളേക്കാൾ പ്രാമാണ്യം ഞങ്ങൾ നാട്ടിൻപുറങ്ങൾക്കു കല്പിച്ചിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ വേരോടേണ്ടതു് സമുദായത്തിന്റെ ഉപരിതലത്തിലല്ല, താഴ്ന്ന പ്രദേശത്താണെന്നു ഞങ്ങൾ പൂണ്ണമായും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ചുവടു പിടിക്കാനും വളരാനും എളുപ്പമുള്ളതും, വളർന്നാൽ യാതൊരു കൊടുങ്കാറ്റിനും തല്ലിത്തകർക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്തവണ്ണം ബലവത്തരമാ

യി നിൽക്കാൻ കഴിയുന്നതും അപ്രദേശത്താണ്. രണ്ടുമൂന്നുമാസം കൊണ്ട് എന്റെ ആ പരിപാടി പൂർത്തിയാക്കിട്ട ഞാൻ മടങ്ങി വന്നു. ഉടനെതന്നെ കുറുച്ചാലിലേക്ക് ആഫീസ് മാറാനുള്ള ഒരുക്കം ചെയ്തു.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

കുറുക്കച്ചാലിലേക്ക് ആഫീസ് മാറ്റം

കുറുക്കച്ചാലിലേക്ക് ആഫീസ് മാറുന്നതിനും എന്റെ താമസം അവിടെയാക്കുന്നതിനും തീരുമാനിച്ചിരുന്നതിനാൽ, അമ്മയുടെ അനുഗ്രഹം വാങ്ങി യാത്രപറയുന്നതിനായി ഞാൻ മന്നത്തുചെന്നെത്തി. അമ്മയുടെ പാദങ്ങളിൽ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്ത എന്നെ ഗൽഗദസമ്പൂർണ്ണയായ അമ്മ രണ്ടുകൈകൊണ്ടും തലയിൽതൊട്ടനുഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ ഈ പുതിയ ജീവിതം സ്വീകരിച്ചതുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ മനോരാജ്യങ്ങളിൽ പലതും തകർന്നിരിക്കാം. പഴയ ദാരിദ്ര്യം അമ്മയെ വീണ്ടും ബാധിക്കുമെന്നോർത്തു വ്യസനിച്ചിരിക്കാം. ഈ 'സീമന്തപുത്രന്റെ' സുഖത്തിലും പ്രതാപത്തിലും അത്യധികം ആകാംക്ഷയുള്ള അമ്മ അതെല്ലാം തവിട്ടുപൊടിയായതിൽ കുണ്ഠിതപ്പെട്ടിരിക്കാം. പട്ടണത്തിൽ ഒരുവിധം പദവിയിൽ ജീവിച്ച ഞാൻ, ഈ കാട്ടജീവിതവും ക്ലേശവും സ്വയമേവ സ്വീകരിച്ചതു് സാഹസമായിപ്പോയി എന്നു് ആ മാതൃഹൃദയം അറിയാതെ കുറപ്പെട്ടുന്നുണ്ടാവാം. അമ്മയുടെ ഹൃദയവികാരം പലതും എന്നിലുംകൂടി കടന്നുപോകാതിരുന്നില്ല. എഴീക്കാനുള്ള കെൽപു എന്നെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞതായി തോന്നി. നിശ്ശബ്ദരായി ഞങ്ങൾ രണ്ടാളും ഏതാനും നിമിഷം അങ്ങിനെ കരഞ്ഞുകഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്റെ കണ്ണുനീർകൊണ്ടു മാതൃപാദം കഴുകി ശുദ്ധീകരിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തിയില്ല. ഞാൻ എഴീറ്റു. അമ്മയെ വീണ്ടും തൊഴുതു് അമ്മക്കു സമാധാന

മുണ്ടാകാനുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി യാത്രയായി. അമ്മയും മകനും തമ്മിലുള്ള ഈ വിടവാങ്ങലിനു് ചെറുകുട്ടിയായിരുന്ന എന്റെ പുത്രി മാത്രമേ സാക്ഷി ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

ഞാൻ ഏകാകിയായി കറുകച്ചാലിൽ ചെന്നെത്തി. അവിടെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് ഈയ്യിടെ ലഭിച്ച കാട്ടുപിടിച്ച കുന്നിൻപുറം മാത്രമെ എന്നെ സ്വാഗതം ചെയ്യാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കേറിയിരിക്കാൻ ഒരു കുടിൽ പോലുമില്ലായിരുന്നു. ക്ലാർക്കും ശിപായിയും ഞാൻതന്നെയായിരുന്നു. ഒരു സഹായി ഉണ്ടായിരുന്നതു് നടമേൽ ഇരവിക്കുറുപ്പു മാത്രമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ താമസിച്ചുകൊണ്ടു് ആ കിഴക്കൻ ദിക്കിൽ കാൽനടയായി സഞ്ചരിച്ചു് ഒന്നും രണ്ടും രൂപാ പിരിച്ചും, കെട്ടിടം പണിക്കു് കിട്ടുന്ന പാഴ്തടികൾ സൌജന്യമായി വാങ്ങിയും പാർപ്പിനും സ്കൂളിനുമുള്ള പണി ആരംഭിച്ചു. സ്വാമി വിവേകാനന്ദന്റെ ജന്മനക്ഷത്ര ദിവസമാണു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആദ്യസ്ഥാപനമായ 'കറുകച്ചാൽ ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂളി'ന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം നടത്തിയതു്. മെല്ലെമെല്ലെ പണി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. വൈകുന്നതുവരെ നടന്നാലും ദിവസം അഞ്ചും പത്തും രൂപാ പിരിഞ്ഞുകിട്ടാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. കല്പനയേയും ആശാരിയേയും പണിക്കിരുത്തീട്ടാണു് അവക്കു് അന്നു കൊടുക്കേണ്ട കൂലിയുണ്ടായി സഞ്ചരിക്കുന്നതു്. രാത്രിവരെ നടന്നാലും ഒന്നും കിട്ടാത്ത ദിവസവും അപൂർവ്വമല്ല. അതുകൊണ്ടു് ചില ദിവസങ്ങളിൽ കൂലികൊടുക്കാൻ കഴിയാതെ പോയിട്ടുണ്ടു്. പാവപ്പെട്ട വേലക്കാരുടെ കുടുംബം ഞാൻനിമിത്തം പട്ടിണികിടക്കേണ്ടിവന്നതിൽ ഞാൻ വ്യസനിച്ചു. എങ്ങിനെയും പിറ്റേദിവസം അതു നികത്തികേറും. അങ്ങിനെ ദിവസങ്ങൾ തള്ളിവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ നടന്ന ഒരു ദിവസത്തെ സംഭവം എന്റെ സ്മരണയിൽനിന്നു് ഒരു കാലത്തും വിട്ടുപോകുന്നതല്ല.

ഒരുദിവസം കാലത്തുമുതൽ വൈകുന്നതുവരെ മുപ്പതുനാഴികയും നടന്നിട്ടും, പല വീടുകളിൽ കയറിഇറങ്ങിട്ടും ഒരു കാശും കിട്ടിയില്ല. നേരവും സന്ധ്യയായി. ആശാരിയും കല്പനും അറപ്പുകാരനുമായി അഞ്ചെട്ടുപേർ വേലയ്ക്കു നിൽപുമുണ്ടു്. വെറുങ്കയ്യോടെ ആ പാവപ്പെട്ട വേലക്കാരുടെ മുമ്പിൽ ചെല്ലാൻ എനിക്കു

ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. ആഹാരം കഴിയ്ക്കാൻ എനിയ്ക്കുന്ന സൌകര്യപ്പെട്ടില്ല. ക്ഷീണിച്ചു വലഞ്ഞു, കുകച്ചാലിൽനിന്നും അഞ്ചാറു മയിൽ കിഴക്കു, കാട്ടിൻനടുവിൽ 'കാനം' എന്ന പ്രദേശത്തുള്ള എരുമക്കുഴി അയ്യപ്പൻനായരുടെ വീട്ടിൽ രാത്രി എട്ടുമണിക്കു ചെന്നെത്തി. വെള്ളംകുടിയ്ക്കാഞ്ഞു് നാവുവലയുന്നു. ക്ഷീണംകൊണ്ടു് തലകറങ്ങുന്നെന്നുതോന്നി. ചാണകംകൊണ്ടു് മെഴുകിയ തറയുള്ള ഒരു ചെറുപുരയാണു് അവിടെ കണ്ടതു്. അയ്യപ്പൻനായർ അവിടെയില്ലെന്നും 14 മയിൽ ദൂരമുള്ള ചങ്ങനാശേരി ചന്തയ്ക്കുപോയിരിക്കയാണെന്നും ഗൃഹനായിക പറഞ്ഞു. അതിനോടെ ഞാൻ നിർജ്ജീവനായെന്നതന്നെ പറയാം. കുടിയ്ക്കാൻ കുറെ കഞ്ഞിവെള്ളം തരാമൊ എന്നു ചോദിച്ചു. വിശന്നിട്ടാണെന്നു് അവർ മനസ്സിലാക്കിയെന്നതോന്നുന്നു. ഒരു പരന്ന ഓട്ടതളികനിറച്ചു് കഞ്ഞിവെള്ളവും അതിനകത്തു് അങ്ങിങ്ങായി ഓടിനടക്കുന്ന വറുമായി, അന്നത്തെ കിഴക്കൻപ്രദേശത്തുള്ള മാദ്ധ്യകാകഞ്ഞിയും ഒരിലനിറച്ചു് ചക്കപ്പുഴുക്കും തിണ്ണയിൽ കൊണ്ടുവന്നുവച്ചു. പപ്പടവട്ടം വെളിച്ചംകാണുന്ന ഒരു ചെറു നിലവിളക്കുമുണ്ടായിരുന്നു. അത്യാർത്തിയോടുകൂടിയുള്ള 'ഒറവലി'യിൽ പകുതിക്കഞ്ഞി അകത്താക്കിയ ശേഷം മുറപ്രകാരമുള്ള കഞ്ഞികുടി ആരംഭിച്ചു. മുഴുവൻ കഞ്ഞിയും, കിട്ടിയ പുഴുക്കും കഴിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്റെ ജീവൻ നേരെവീണു എന്നുതോന്നി. പാത്രം മെഴുക്കിവച്ചശേഷം നിർവ്വൃതനായി നടുനിവൃത്തു് ഒന്നുകിടക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അവർ ഒരു തഴപ്പായുകൊണ്ടുവന്നു് ആ തിണ്ണയിൽ ഇട്ടുതന്നു. എത്ര ഇരുട്ടിയാലും അയ്യപ്പൻനായർ വരാതിരിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും കാണാതെ പോകാനുള്ള വൈമനസ്യംകൊണ്ടും ഞാൻ ആ പായിൽ കിടന്നു. അതിനുമുമ്പൊ പിമ്പൊ അന്നത്തെപ്പോലെ തൃപ്തികരമായി ഞാൻ ആഹാരം കഴിച്ചിട്ടുണ്ടൊ എന്നു സംശയമാണു്. കിടക്കാത്ത താമസമെയുള്ളു, രണ്ടുനാലു നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഞാൻ സുഖമായുറങ്ങി.

ഏതാനും മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അയ്യപ്പൻനായർ വന്നു ചേർന്നു. അദ്ദേഹം തിണ്ണയിൽകിടക്കുന്ന ആളെ അന്വേഷിച്ചെന്നും അവർക്കറിഞ്ഞുകൂടെന്നു പറഞ്ഞെന്നും പിന്നീടു മനസ്സിലായി. വിളക്കെടുത്തു മുഖംനോക്കി ആളെ മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ, എന്നെ വേണ്ടവണ്ണം സൽക്കരിക്കാഞ്ഞതിൽ കോപാകുലനായി ഭാര്യയോടു

കയക്കുന്ന ശബ്ദംകേട്ട് ഞാനുണർന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ സമാധാനപ്പെടുത്തി. അയ്യപ്പൻനായർ അത്യുദ്ധാനം ചെയ്യുന്ന നല്ല ഒരു കൃഷിക്കാരനാണ്. ഉള്ളാതെയും ഉടുക്കാതെയും കാശുസൂക്ഷിക്കുന്ന നല്ല ഒരു ലുബ്ധനുമാണ്. ധാരാളം പണമുണ്ടാക്കിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഒരുകായ്ത്തിനും ഒരു കാശുകൊടുത്തിട്ടുള്ള ആളല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലുബ്ധിനു് അദ്ദേഹം പാർക്കുന്ന വീടിൽകവിഞ്ഞു് ഒരു തെളിവുവശ്യമില്ല. മുമ്പൊരിക്കൽ ഒരു കേസിൽ പ്രതിയായിവന്ന അയ്യപ്പൻനായരുടെ വക്കാലത്തു് എനിയ്ക്കായിരുന്നു. ആകേസിൽ പ്രതിയെ വിട്ടയച്ചതുകൊണ്ടു് എന്നെ എന്നും കായ്മയായി കരുതിയിരുന്നു. അയ്യപ്പൻനായരുടെ പഴയ 'അങ്ങുന്നു്' കഞ്ഞിവാങ്ങികുടിച്ചതും തഴപ്പായിൽ കിടന്നതും ദുസ്സഹമെന്നു വീണ്ടും വീണ്ടും പറഞ്ഞു ക്ലേശിക്കുന്ന ആ ശുദ്ധഗതിക്കാരനെ, ഞാൻ ഈ അസമയത്തു് ഇവിടെ വന്നകായ്മയും ഇപ്പൊഴത്തെ അടിയന്തിരാവശ്യവും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. വേലക്കാർ കാത്തുനിൽക്കുമെന്നും എനിക്കു് ഇപ്പോൾതന്നെ പോകണമെന്നും കഴിവുള്ള സഹായം ചെയ്യണമെന്നും പറഞ്ഞു. സ്വന്തം ദാരിദ്ര്യമെല്ലാം പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം പുറത്തേക്കു പോയി. മടങ്ങിവന്ന ഒരു കടലാസ്സുപൊതി കയ്യിൽതന്നു. ചൂട്ടുകത്തിച്ചു് എന്നെ റോട്ടിൽകൊണ്ടുവന്നാക്കി. അവിടെനിന്നു് ഞാൻ തനിച്ചു് അത്യുമയിൽ നടന്നു് കുറുകച്ചാൽ എത്തിയപ്പോൾ മണി പന്ത്രണ്ടു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വേലക്കാരെല്ലാം അവിടെ നിൽപുണ്ടു്. പൊതി അഴിച്ചപ്പോൾ അതിൽ 14 ബ്രിട്ടീഷ് രൂപയുണ്ടെന്നുകണ്ടു് ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. കൂലികൊടുത്തു് അവരെ യാത്രയാക്കി. കഷ്ടതനിറഞ്ഞിരുന്നു എങ്കിലും, അന്നത്തെപ്പോലെ ഒരു നല്ലദിവസം അപൂർവ്വമായെ ഉണ്ടാകാറുള്ളു എന്നു തോന്നി. ആക്കം ഒന്നും കൊടുക്കാത്ത അയ്യപ്പൻനായർ പതിന്നാലുരൂപാ തന്നതിലുള്ള സന്തോഷത്തോടുകൂടി ഞാൻ കൂളിക്കാൻ പോയി.

കേളപ്പൻനായർ പ്രസിഡണ്ടസ്ഥാനം രാജിവച്ചതുകൊണ്ടു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയെ പ്രസിഡണ്ടായിതിരഞ്ഞെടുത്തു. അദ്ദേഹം അന്നുമുതൽ തുടർന്നു് 10 കൊല്ലം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നു.

കറുകച്ചാലിൽ എഴുതിക്കിട്ടിയ ദാനയാധാരം അസ്ഥിരപ്പെടുത്താൻ നടമേൽക്കുറുപ്പന്മാരിൽ ചിലർ സൊസൈറ്റിയെ പ്രതിയാക്കി താമസിയാതെ അന്യായം കൊടുത്തു. പലതരക്കാരായ വളരെ ആളുകൾഉള്ള ഒരു കൂട്ടംബമായിരുന്നു അതു്. കോടതി അടച്ചുടൻ ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള കറുകച്ചാലിൽ വന്നു. സപ്ലീസ് സൊസൈറ്റി ഉണ്ടായതിൽപിന്നെ അദ്ദേഹം ചങ്ങനാശേരിയിൽ വരുന്നതു് അന്നാണു്. സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകരായ ഞങ്ങളിൽ പലരും അദ്ദേഹവുംകൂടി കേസ് രാജിയാക്കാൻ ഇരവിക്കുറുപ്പിന്റെ വീട്ടിലെത്തി. കക്ഷിപ്രതികക്ഷികളെ എല്ലാം വരുത്തി, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വസ്തുതന്നതിൽ അവക്കാക്കും വിരോധമില്ലെന്നും എന്നാൽ കൂട്ടംബഭാഗം നടക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നും പറഞ്ഞു. വളരെ വസ്തുക്കളും ആളുകളുമുള്ള ആ കൂട്ടംബത്തിലെ ഭാഗം എല്ലാവർക്കും തൃപ്തികരമായി നടത്താൻ ഒട്ടധികം ക്ലേശിക്കേണ്ടിവന്നു. കുറഞ്ഞൊരുദിവസത്തെ ശ്രമം കൊണ്ടു് ഭാഗപത്രം റജിസ്റ്റർചെയ്യിക്കാനും അന്യായം പിൻവലിപ്പിക്കാനും സാധിച്ചു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രാരംഭകാലത്തെ നേട്ടങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു അതു്. പ്രതിബന്ധങ്ങളെ കടന്നുകേറിപ്പോകാനുള്ള അതിന്റെ ശേഷി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുതുടങ്ങി.

പത്താമദ്ധ്യായം

കേരളീയ നായർസമാജം വഴക്കു്

കേരളീയ നായർ സമാജം രണ്ടുകക്ഷിയായി പിരിയുകയും സ്ഥാപകനായ സി .കൃഷ്ണപിള്ളയെ പുറന്തള്ളുകയും ചെയ്ത കാര്യം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അതിനു മുമ്പു തൃശ്ശൂർവച്ചു നടത്തിയ കേരളീയ നായർ സമാജ വാർഷികയോഗത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം പ്രമാണികൾ പങ്കുകൊണ്ടതുതന്നെ കക്ഷിചിന്തയോടുകൂടിയായിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രതിനിധികൾ തൃശ്ശൂർ സമ്മേളനത്തിലും ഹാജരായിരുന്നു. അവിടത്തെ സമ്മേളനം ജനബാഹുല്യമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നും ധാരാളമായും കൊച്ചിയിൽനിന്നു് സാമാന്യമായും മലബാറിൽനിന്നു് അപൂർവ്വമായും ആളുകൾ പങ്കുകൊണ്ടു. കൊച്ചിയിൽ അന്നും നായന്മാർക്കു സ്വസമുദായ താല്പര്യം വളരെ കുറവായിരുന്നു. സാമാന്യ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മാത്രമല്ല പ്രമാണികളുടെ ഇടയിൽപോലും അതു് ആവശ്യമുള്ള ഒരു കാര്യമായി അവർ പരിഗണിച്ചിട്ടില്ല. എത്രയൊ അധികം നായന്മാരുള്ള തൃശ്ശൂർ പട്ടണത്തിന്റെ നടുവിൽ, അവരുടെ കണ്മുമ്പിൽവച്ചു് മൂന്നു സംസ്ഥാനത്തേയും നായന്മാരെ സംബന്ധിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ആലോചിക്കാൻ അവർ മുന്നകൂട്ടരും യോജിച്ചു നടത്തുന്ന സമ്മേളനത്തിലെ നടപടികൾ എന്താണെന്നറിയാനുള്ള ആഗ്രഹം പോലും അവിടെ കണ്ടില്ല. അത്ര ഉദാസീനതയായിരുന്നു അവിടുള്ള നായന്മാർക്കു്. അതുപോലെതന്നെയായിരുന്ന മലബാറിലെ വടക്കും തെക്കുമുള്ള

നായന്മാരുടെ സ്ഥിതിയും. അവിടെ അല്പാല്പം വളർന്നു വരുന്ന കോൺഗ്രസ്സ് മനോഭാവത്തെ ബാധിക്കുന്നതാണ് സാമുദായിക ചിന്താഗതിയെന്നുപോലും അവർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പ്രമാണികൾ അതിൽനിന്നു ഒഴിഞ്ഞുമാറി നടന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലേയും കൊച്ചിയിലേയും പോലെ സാമാന്യ വിദ്യാഭ്യാസം ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിൽ ഇരുന്ന മലബാറിൽ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അവിടത്തെ സാമാന്യ ജനങ്ങൾ മിക്ക കാര്യങ്ങളിലും കേവലം അജ്ഞരായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ നായന്മാരെ ഒന്നാകെ ബന്ധിക്കുന്ന ഒരു നായർസമാജം ഉണ്ടായിട്ട് അല്പകാലമായെങ്കിലും, ചില വാർഷിക യോഗങ്ങളും നടന്നെങ്കിലും, കൊച്ചിക്കും മലബാറിനും അതിനുള്ള പങ്കും അതുകൊണ്ടുള്ള പ്രയോജനവും കേവലം തുച്ഛമായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിനു പുറത്തുവച്ചുള്ള ആദ്യത്തെ നായർ സമ്മേളനമായിരുന്നു തൃശ്ശൂർവച്ചു നടന്നതു്. അടുത്ത കൊല്ലത്തെ വാർഷികയോഗം കോഴിക്കോട്ടവച്ചുനടത്താൻ മലബാർകാർ ക്ഷണിച്ചു എങ്കിലും, തിരുവിതാംകൂറിലെ കക്ഷിമത്സരം നിമിത്തം മലബാർകാർ ആ ക്ഷണം പിൻവലിക്കയും, അങ്ങിനെ അവർ സാമുദായിക കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നു എന്നേക്കുമായി യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞ മട്ടിൽ ആയിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

കേരളീയ നായർ സമാജത്തെ തൃശ്ശൂരേക്കു ക്ഷണിച്ചതു് കൊട്ടിലിൽ കൊച്ചുകൃഷ്ണമാരാരായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ ഹൈക്കോടതിയിൽ പ്രാക്ടീസ് ചെയ്തുന്ന വക്കീലന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമതലയിൽ തന്നെയാണ് ആ സമ്മേളനം നടന്നതു്. പുറമെനിന്നും ചെന്നിരുന്നവരെയെല്ലാം അദ്ദേഹം വേണ്ടവണ്ണം സ്വീകരിക്കുകയും സൽക്കരിക്കയും ചെയ്തു.എല്ലാ ചിലവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ നിന്നുതന്നെയായിരുന്നു. രണ്ടാം ദിവസം രാത്രി മാരാരുടെ തോട്ടം ബഗ്ളാവിൽ വച്ചു നടത്തിയ ഉദ്യാനവിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഷ്കാരത്തിനും സൽകാര സാമർത്ഥ്യത്തിനും മാതൃകതന്നെയായിരുന്നു. വിഭവസമൃദ്ധമായ സദ്യയുടെ മോടിയെപ്പറ്റി ഒന്നുംതന്നെ പറയാൻ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. സുപ്രസിദ്ധ ഗായികയായ കോമാട്ടിൽ പാർവതിയമ്മയുടെ പാട്ടുകച്ചേരി സദസ്യരെ മുഴുവൻ പുളകം കൊള്ളിക്കയും നിർവൃതരാക്കയും ചെയ്തു. അതെല്ലാം നന്നായി. എ

ന്നാൽ എന്തിനുവേണ്ടിയാണു് തൃശ്ശൂർ കൂടിയതെന്നുമാത്രം ആരും മറിഞ്ഞു കൂടാ. ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായ സി. വി. രാമൻപിള്ള സമ്മേളനത്തിനു വന്നെത്താതിരുന്നതും, അസിസ്റ്റൻറ് സെക്രട്ടറി മളളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ വന്നവരോട അവഗണനയായി പെരുമാറിയതും, റിപ്പോർട്ടപോലും വായിക്കാതെ 'ലാപായിൻറ്' പറഞ്ഞൊഴിഞ്ഞതും മാത്രമെ അക്കൊല്ലത്തെ സമ്മേളന നടപടികളിൽ ഉൾപ്പെട്ടത്താൻ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കേരളീയ നായർസമാജ നടപടിയെപ്പറ്റി ചോദ്യം ചെയ്യാൻ വിരലിൽ എണ്ണാൻമാത്രമുള്ള അതിലെ അംഗങ്ങൾക്കല്ലാതെ സമുദായത്തിനു് അധികാരമില്ലെന്നു അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

കേരളീയ നായർ സമാജത്തിലെ കക്ഷിപിണക്കംമൂലം നായർ സമുദായാന്തരീക്ഷം അശാന്തമായിത്തീർന്നു. ആ ഇടയ്ക്കാണു് സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി നടന്നതു്. ചെറിയ തോതിൽ മോടിയായ ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാമുണ്ടായിരുന്നു. ഞാനും ക്ഷണമനുസരിച്ചു പോയിരുന്നു. എത്രകക്ഷികൾ ആരും തന്നെ അതിൽ പങ്കുകൊണ്ടില്ല. പല ചടങ്ങുകളും അനുമോദനങ്ങളും നടന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ മതാനുഷ്ഠാന ചടങ്ങുകളിൽ ഒന്നായി നായന്മാർ നടത്തിവന്നതു് ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കു് ആറുദിവസം മുമ്പെ രാമായണമൊ ഭാഗവതമൊ വായനതുടങ്ങി ഏഴാം ദിവസം അവസാനിപ്പിക്കുന്ന 'സപ്താഹ' പാരായണമായിരുന്നു. എന്നാൽ സമുദായ പരിഷ്കർത്താവായ സി. കൃഷ്ണപിള്ള ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കു് ആറുദിവസം മുമ്പു ജനങ്ങളിലും സ്നേഹിതന്മാരിലും ചിലരെഎല്ലാം ക്ഷണിച്ചു വരുത്തി നിലവിളക്കും കത്തിച്ചുവച്ചു് രാമായണത്തിനു പകരം, അമേരിക്കയിലെ സജ്ജനങ്ങളായ 'നീഗ്രോ'ജാതിക്കാർക്കു് ഉൽകർഷമുണ്ടാക്കിയ ബുക്കർ. ടി. വാഷിംഗ്ടണിന്റെ ജീവചരിത്രം വായിപ്പിച്ചു. ഏഴുദിവസംകൊണ്ടു് അതു പൂർത്തിയാക്കലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'സപ്താഹം' വായന. ഷഷ്ടിപൂർത്തി ദിവസം പലരും ചെയ്യാറുള്ള ബ്രാഹ്മണദാനത്തിനു പകരം ഓരോ വയസ്സിനും ഓരോ പണം കണക്കാക്കി 61 പണം ഒരു അഭിനന്ദനക്കത്തോടുകൂടി നായർസമുദായ സേവനം ചെയ്യുന്ന സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു തരികയായിരുന്നു അദ്ദേഹം ചെയ്തതു്. സമുദായ നായകനായ അദ്ദേഹത്തിനു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ നിന്നും ഒരു ആശംസാപത്രികയും സമർപ്പിച്ചു. എല്ലാം ഒരുവിധം ഭം

ഗിയിൽ നടന്നു. പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ അഭിപ്രായഭേദം വരാവുന്നതാണെന്നും, അതു വ്യക്തികൾ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹബന്ധത്തിനൊ, മര്യാദയായ പെരുമാറ്റത്തിനൊ ബാധകമല്ലെന്നും, വിശേഷ സന്ദർഭങ്ങളിലെങ്കിലും ഒന്നിച്ചു കൂടേണ്ടതും ബന്ധുകൃത്യം പുലത്തേണ്ടതും ഓരോ വ്യക്തിയുടേയും ധർമ്മമാണെന്നും ഉള്ള ധർമ്മം പോലും ഈ പഠിച്ച പണ്ഡിതന്മാരായ പ്രമാണികൾ വിസ്മരിച്ചു പെരുമാറുക മാത്രമല്ല, സമുദായത്തിനു മാതൃക കാണിച്ചുകൊടുക്കേണ്ട അവർ അന്നത്തെ 'സുഭാഷിണി' പത്രത്തിൽ 'വണ്ണാരക്കിട്ടന്റെ രാജസൂയം' എന്ന തലക്കെട്ടിൽ സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തിയെ അധിക്ഷേപിച്ചു് ഒരു നീണ്ട ലേഖനം പ്രസിദ്ധീകരിയ്ക്കുകൂടി ചെയ്തു. പൊതുജനങ്ങൾ ഇവരെ സ്നേഹിക്കാനും വിശ്വസിക്കാനും, ഇവരുടെ നേതൃത്വം സ്വീകരിക്കാനും വിസമ്മതിച്ചതു വെറുതേയല്ലായിരുന്നു. ഇവർ അന്യന്മാരെ ഉപദേശിക്കാനല്ലാതെ ഉപദേശത്തിൽ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ സ്വന്തം ജീവിതത്തിൽ വരുത്തണമെന്നു ആഗ്രഹിക്കാത്തവരായിരുന്നു. ആത്മാർത്ഥതയില്ലായ്മയായിരുന്ന അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആദ്യവസാനം ഉണ്ടായിരുന്നതു്. അതിന്റെ ഫലം അപജയമാണെന്നു അവസാന രംഗങ്ങളിൽപോലും അവർക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്തതിലെ വ്യസനമുള്ളൂ.

നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാർ വലിയ പരീക്ഷാ വിജയികളൊ പ്രമാണികളൊ അല്ലായിരുന്നെങ്കിലും, ജനങ്ങളോടു പറയുന്നതുപോലെ പ്രവർത്തിക്കയും, കഴിയുന്നിടത്തോളം മാതൃകയായി ജീവിക്കയും ചെയ്യണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമുള്ളവരായിരുന്നു. നായരുടെ ഇടയിലെ ജാതിഭേദം പാടില്ലെന്നു പ്രസംഗിക്കയും സ്വന്തം കാര്യം വരുമ്പോൾ മറിച്ചു പ്രവർത്തിക്കയും ചെയ്യുന്നവരല്ല ഞങ്ങളെന്നു് ഈ കുറച്ചു കാലത്തിനകമുള്ള പ്രവർത്തികൊണ്ടു് സമുദായാംഗങ്ങൾക്കു ബോദ്ധ്യമായിരുന്നു. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ വളരെ കുറച്ചു് അംഗങ്ങൾ മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ, 'കൊമ്പും കുഴലു'മുള്ള 'ആഡ്യൻ'നായരും 'വെറും നായരും' അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. അവർ തമ്മിൽ മാത്രമല്ല ഒരു നായരും തമ്മിലും ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ലെന്നുള്ള ബോദ്ധ്യത്തിൽ അന്യോന്യ ഭക്ഷണവും പെരുമാറ്റവും സമനിലയിൽ പരസ്യമായിത്തന്നെ നടത്തിയിരുന്നു. യാഥാസ്ഥിതികന്മാരിൽ ചില

പിറുപിറുപ്പുകൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും, ഞങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തക്കും അവരവരുടെ ദിക്കിൽ വേണ്ട സ്വാധീനവും ഒട്ടൊക്കെ പ്രാമാണ്യവുമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അതൊന്നും പുറത്തേക്കു വരാൻ ഇടയായില്ല. കറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരും അഭിപ്രായൈക്യം കൊണ്ട് ഞങ്ങളിൽ ഒന്നായി ത്തീർന്നു.

അതുപോലെ തന്നെ താലികെട്ടകല്യാണം, തെരുണ്ടുകൂളി, പുളികുടി, മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ നിറുത്തൽ ചെയ്യണമെന്നും, പെൺകുട്ടിക്കു പ്രായമാകുമ്പോൾ വിവാഹം—സംബന്ധം—മാത്രം നടത്തിയാൽ മതിയെന്നും ജനങ്ങളെ യുക്തിപൂർവ്വം മനസ്സിലാക്കി. ബ്രാഹ്മണസംബന്ധമെ പാടുള്ളു എന്നു നിർബ്ബന്ധമുള്ള എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലെ ഒരു പ്രമുഖാംഗമായ കാക്കനാട്ട നാരായണപ്പണിക്കരുടെ അനന്തിരവളുടെ താലികെട്ട കല്യാണം വേണ്ടെന്നു വയ്ക്കുയും ഒരു നായർ യുവാവിനെക്കൊണ്ട് ആഡംബരപൂർവ്വം സംബന്ധം ചെയ്യിക്കയും ചെയ്തു. ഞാനായിരുന്നു അതിന്റെ പൌരോഹിത്യം വഹിച്ചതു്. ആയിരം പ്രസംഗത്തെക്കാൾ അപ്രവൃത്തിയാണു് ഫലപ്രദമാകുന്നതെന്നു്, ആ പ്രദേശത്തെ താലികെട്ട കല്യാണം അതിനോടെ അവസാനിച്ചതിൽ നിന്നും ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

അക്കാലത്തു് 'സംബന്ധ'വും അതിന്റെ ചടങ്ങുകളും അപ്രധാനമായി കരുതിയിരുന്നു. ധനസ്ഥിതിയുള്ള നായരുടെ ഇടയിൽ പോലും അന്നത്തെ സംബന്ധം അടുത്ത ബന്ധുക്കളെമാത്രം വിളിച്ചും, ചെറിയ തോതിലും, അനാഡംബരമായ നിലയിലുമാണു് നടത്തിവന്നതു്. ഒരു നിലവിളക്കുമാത്രം കത്തിച്ചുവച്ച മുറിയിൽ, വന്ന ബന്ധുക്കൾക്കുപോലും കാണാൻ സൌകര്യം കൊടുക്കാതെ, വധുവിനെ ഉന്തിത്തള്ളി കൊണ്ടുവന്നു്, അവിടെ വച്ചു നടത്തുന്ന 'വസ്ത്രദാന' മാണു് വിവാഹച്ചടങ്ങു്. വധുവിനെ വരനൊ, വരനെ വധുവിനൊ മുൻകൂട്ടിക്കാണാനും അവരുടെ സമ്മതവിസമ്മതം പ്രകടിപ്പിക്കാനും അവസരമൊ അവകാശമൊ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചില പ്രദേശങ്ങളിൽ സംബന്ധം നടത്തുന്നതുപോലും വരനുവേണ്ടി അമ്മയൊ മൂത്ത സഹോദരിയൊ ആയിരിക്കും. അതായിരുന്നു 'നല്ല തറവാട്ട്'കാരുടെ ലക്ഷണം. അല്ലാതുള്ള നടപടികളെല്ലാം തറവാടിതപംവിറുതിനുന്ന 'അഴിഞ്ഞാട്ട്'ത്തിന്റെ

ലക്ഷണമാണെന്നാണ് നാട്ടിൻ പുറത്തെ പല കാരണവന്മാരുടേയും അഭിപ്രായവും വിശ്വാസവും. മരിച്ചാലും അതിനു് ഒരയവു വരുത്താൻ അവർ തയ്യാറില്ലായിരുന്നു. ഞാൻ ജനിച്ചപ്പെരുന്നയിൽ അന്നുതന്നെ ഈ വിഷയത്തിലും അല്പസല്പം ചില പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിൽ വന്നിരുന്നെങ്കിലും, പെരുന്നയുടെ തൊട്ടു കിഴക്കുള്ള തൃക്കൊടിത്താനം യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിനു മാതൃകതന്നെയായിരുന്നു. അവർക്കു പെരുന്നയെപ്പറ്റി അല്പം പുച്ഛവുമായിരുന്നു. ഭക്ഷണത്തിലും സംബന്ധത്തിലും ജാതിനിർബ്ബന്ധം ആവശ്യം പോലെ മാത്രം പാലിക്കുന്ന പട്ടണവാസികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അവർ ഞങ്ങളേയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നതു് തൃക്കൊടിത്താനത്തു് പണ്ടെ, 'ഒന്നാംസ്ഥാന'മുള്ള പെരിഞ്ചേരി വീട്ടിൽ നിന്നായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ പഴയ കാലത്തുതന്നെ അന്യോന്യബന്ധുക്കളായിരുന്നിട്ടും, എന്റെ ഭാര്യയായിത്തീരാൻ പോകുന്ന പെൺകുട്ടിയെ മുൻകൂർ ഒന്നു കാണാൻ അനുവാദം സിദ്ധിച്ചിരുന്നില്ല. വിവാഹദിവസംപോലും അതിനുള്ള ഭാഗ്യം എനിയ്ക്കുണ്ടായില്ല. എന്റെ ഭാര്യയാകാൻ പോകുന്നവൾ, 'പക്ഷിയൊ മൃഗമൊ' എന്നറിയാൻ പോലും അവകാശമില്ലാത്ത ആ നാട്ടുനടപ്പിൽ എനിക്കു പ്രതിഷേധമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, അതു പ്രകടിപ്പിച്ചാൽ വിവാഹം വെള്ളത്തിലാകുമെന്നു് അറിയാമായിരുന്നതുകൊണ്ടു്, സ്വന്തം കാര്യം വരുമ്പോൾ ധൈര്യപൂർവ്വം കീഴ്ടങ്ങുന്ന പരിഷ്കൃത പ്രമാണികളെപ്പോലെ എന്റെ പ്രതിഷേധവും പുറത്തേയ്ക്കു വരാതെ ഉദിച്ചിടത്തുതന്നെ അസ്തമിപ്പിക്കേണ്ടിവന്നു. വിവാഹനിശ്ചയം ചെയ്തതു് എന്റെ ഒരു വലിയ 'മുത്തശ്ശി'യായിരുന്നു. ബന്ധുജനങ്ങളോടുകൂടി പോയി എനിക്കുവേണ്ടി വധുവായ കല്യാണിക്കു വസ്ത്രദാനം ചെയ്തതു് എന്റെ കൊച്ചമ്മയായിരുന്നു. ഞാൻ അന്നു് ആ ദിക്കിൽപോലും കേറാൻ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല.

എന്നാൽ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി എന്താണു്? സമുദായത്തിൽ ഒട്ടാകെത്തന്നെ ഈ വിഷയത്തിൽ വലിയ പരിവർത്തനമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. താലികെട്ടുകല്യാണവും തെരുണ്ടുകൂളിയും പുളികുടിയും സമുദായത്തിൽ നിന്നും എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. നായന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സംബന്ധമാണു് സാക്ഷാൽ വിവാഹമെന്നു് സമുദായവും ഗവണ്മെൻറും അംഗീകരിച്ചു കഴി

ഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇരിട്ടമുറിയിൽ വച്ചു നടന്ന വിവാഹച്ചടങ്ങു് വെളിച്ചമുള്ള കതിർമണ്ഡപത്തിൽ വച്ചു പരസ്യമായി നടത്തുന്ന വ്യവസ്ഥ സാവ്ത്രികമായി സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വിവാഹച്ചടങ്ങുകൾ ദേശഭേദം കൂടാതെയുള്ള ഏകീകരണത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. എങ്കിലും മിക്കവാറും ഒരേ മട്ടിലായിട്ടുണ്ടു്.

മോടിയിൽ അലങ്കരിച്ച പന്തലും കതിർമണ്ഡപവും ഇപ്പോൾ മിക്ക വിവാഹത്തിനുമുണ്ടു്. വധൂവരന്മാരെ അഷ്ടമംഗല്യവും വിളക്കുമായി സ്വീകരിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു് വരനെ കതിർമണ്ഡപത്തിൽ വലത്തുഭാഗത്തും വധുവിനെ ഇടത്തുഭാഗത്തും കിഴക്കോട്ടഭിമുഖമായി ഇരുത്തുന്നരീതി എല്ലായിടത്തും ഒരുപോലെതന്നെ നടക്കുന്നു. പിന്നീടുള്ള ചടങ്ങുകളിൽ ചിലമാറ്റം മറിച്ചിലുകളെല്ലാമുണ്ടു്. വരൻ വധുവിന്റെ കഴുത്തിൽ ആദ്യമായി മിന്നുകെട്ടുകയും പിന്നിട്ടു് അന്യോന്യം പുഷ്പമാലയിടുകയും, അതിന്റെ ശേഷം വരൻ സ്വർണ്ണമാലയിടുകയും വസ്ത്രം കൊടുക്കയും വധുതൊഴുതു വാങ്ങുകയും അന്യോന്യം മോതിരം ഇട്ടുവിക്കയും പാണിഗ്രഹണശേഷം കതിർമണ്ഡപത്തിനു പ്രദക്ഷണം വച്ചു് അകത്തേക്കു പോകയുമാണു് മറ്റു ചടങ്ങു്. ഇതിനു കുറച്ചുമില്ലായ്കയുണ്ടു്. രണ്ടുപേരും ഇരുന്ന ഇരുപ്പിൽ മിന്നുകെട്ടുകയും വരൻ എഴുനേറ്റു നിന്നു് മിന്നുകെട്ടുകയും ചെയ്യുന്നതായി കാണാറുണ്ടു്. വസ്ത്രം ഇരുന്നു വാങ്ങുകയും എഴുനേറ്റു നിന്നു തൊഴുതു വാങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. പാണിഗ്രഹണത്തോടുകൂടിയും അല്ലാതെയും ചടങ്ങു് അവസാനിപ്പിക്കാറുണ്ടു്. വലത്തുകയ്യും ഇടത്തുകയ്യും തമ്മിലും വലത്തുകയും വലത്തുകയും തമ്മിലും പിടിക്കാറുണ്ടു്. അച്ഛൻ രണ്ടാളുടേയും കൈ ചേർത്തുകൂട്ടി പിടിപ്പിക്കാറുണ്ടു്. തനിയെകേറി പിടിയ്ക്കാറുമുണ്ടു്. ആചാര്യന്മാരായി പലരും വന്നുനിന്നു് ഉപദേശിച്ചു് കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാറുണ്ടു്. എല്ലാം നിശ്ശബ്ദമായി ചിട്ടയിൽ നടക്കത്തക്കവെണ്ണമുള്ള ഒരു ഐകരൂപ്യം മാത്രമെ ഇനി ആ വിഷയത്തിൽ ഉണ്ടാകാനുള്ളു. അതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധക്കു വിഷയമാകേണ്ട ഒരു കാര്യമാണു്.

കേരളീയനായർസമാജപ്രചരണം നിമിത്തമുണ്ടായ സമുദായത്തിന്റെ ഉൽബുദ്ധതയാണു് ഈ പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കെല്ലാം ആ

ദികാരണമെന്നാ പൊതുവിൽ പറയാവുന്നതാണു്. എന്നാൽ നാ ട്ടിൻപുറങ്ങളിലും, സമുദായം ഒട്ടാകെയും ഇത്രവേഗത്തിൽ ഈ മാറ്റമുണ്ടായതു് നായർ സർവ്വിസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സംഘ ടിതബലവും സ്വാധീനതയുംപ്രചരണവും കൊണ്ടാണെന്നു് പറയു ന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ആദികാലത്തു് വിവാഹച്ചടങ്ങിന്റേയും മരണാ നന്തര കർമ്മങ്ങളുടേയും പൌരോഹിത്യം ഞാൻ പലപ്പോഴും വഹിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്.

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം

സമസ്തകേരള നായർമഹാസമ്മേളനം

തൃശ്ശൂർ വച്ച് കോഴിക്കോട്ടേക്കു ക്ഷണിച്ച കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ വാർഷിക സമ്മേളനം, ഇവിടത്തെ നേതാക്കന്മാരുടെ കക്ഷിമത്സരം നിമിത്തം അവർ നടത്താൻ തയ്യാറില്ലെന്ന് എഴുതിയയച്ചു. കേരളീയ നായർസമാജത്തിന്റെ ഭാരവാഹിത്വം തന്നെ തർക്കവിഷയമായതിനാൽ വാർഷികയോഗം നടത്താനുള്ള ചുമതല ആർക്കാണെന്നുള്ളതും സംശയാസ്പദമായി. ആരു ഭാരവാഹിയായാലും ഈ ഭാരമേറിയ ചുമതല ഏറ്റെടുക്കാനുള്ള ആളുകളൊ ദേശക്കാരൊ ഇല്ലായിരുന്നു. സമ്മേളനം മുടങ്ങുമെന്നുള്ള മട്ടിലായി. നായർ സമാജ കാര്യങ്ങളിൽ ആളുകൾക്കു പൊതുവെ ഉണർവും താല്പര്യവുമുണ്ടായിരിക്കുന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സമ്മേളനം മുടക്കുന്നതു് സമുദായത്തോടു ചെയ്യുന്ന വലിയ ദ്രോഹമാണെന്നുപോലും പലർക്കും തോന്നി. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഈ ചുമതല ഏറ്റെടുത്തു് സമ്മേളനം മുടക്കാതെ നടത്തണമെന്നു പലരും എഴുതിയും പത്രങ്ങൾ മുഖാന്തിരവും പ്രേരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് അതിനുള്ള പ്രായവും കെല്പും ഇല്ലെന്നു് അതിന്റെ ചുമതലക്കാർക്കു് അറിയാവുന്നതുകൊണ്ടു് അവർ മടിച്ചു. ഗത്യന്തരമില്ലാതെ വന്നതുകൊണ്ടു് ഒടുവിൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ആ ചുമതല ഏറ്റെടുക്കുകയും, 1091 മേടത്തിൽ ചങ്ങനാശേരിയിൽ വച്ചു് സമ്മേളനം നടത്താൻ തീരു

മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. താമസിയാതെതന്നെ ചങ്ങനാശേരി താലൂക്കിലെ നായർ പ്രമാണികളെ ക്ഷണിച്ചു വരുത്തി ഒരു സ്വാഗത സംഘം രൂപീകരിച്ചു. എം. എ. പരമുപിള്ളയെ സ്വാഗത സംഘാദ്ധ്യക്ഷനായും എന്നെയും കാ. കണ്ണൻനായരേയും സെക്രട്ടറിമാരായും തിരഞ്ഞെടുത്തു. പണപ്പിരിവും നെട്ടന്യൂരയുടെ പണിയും മറ്റു ചട്ടവട്ടങ്ങളും മുറയ്ക്കു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സമ്മേളനത്തിനു പുറമെനിന്നു വരുന്നവർക്കെല്ലാം തന്നെ സൌജന്യഭക്ഷണം കൊടുക്കാനുള്ള ഒരുക്കവും ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ബഹുജനക്കൂട്ടം ഇന്നത്തെപ്പോലെ അന്നുണ്ടാകാറില്ലെങ്കിലും രണ്ടുമൂന്നായിരംപേരെ എങ്കിലും പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. അവർക്കെല്ലാം രണ്ടുമൂന്നുദിവസത്തേയ്ക്ക് മൂന്നാനേരത്തെ ഭക്ഷണത്തിനും വിശ്രമത്തിനും വേണ്ട സൌകര്യമുണ്ടാക്കുക എന്നുള്ളതുതന്നെ ഭാരമേറിയ ഒരു ജോലിയായിരുന്നു. എങ്കിലും എല്ലാം ഊർജ്ജസ്വലമായിനടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനായി ഹൈക്കോർട്ട് വക്കീൽ കൊച്ചുകൃഷ്ണമാരാരെയാണ് ക്ഷണിച്ചതെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം കൊച്ചി ചീഫ് കോർട്ട് ജഡ്ജിയായിരുന്ന പെൻഷൻപറ്റിയ വടക്കെകുറുപ്പത്തു ശങ്കരമേനോനെയാണ് അദ്ധ്യക്ഷനായി സ്വീകരിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി കൊച്ചുകൃഷ്ണമാരാർ ഉൾപ്പടെ ഏതാനും മാന്യന്മാർ കൊച്ചിയിൽനിന്നും വന്നിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു സി. കൃഷ്ണപിള്ളയും മറേറതാനും മാന്യന്മാരും കാലേക്കൂട്ടിവന്നു സമ്മേളനവിജയത്തിനുള്ള ശ്രമങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. എം. എ. പരമുപിള്ള നേരത്തെ വന്നെത്തിയെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല സുഖമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ട് സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയിലേക്ക് കൈമാറേണ്ടിവന്നു. കൊല്ലം മുതൽ വടക്കോട്ടുള്ള താലൂക്കുകളിൽ നിന്നും ധാരാളം നായന്മാർസമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ ഉത്സാഹപൂർവ്വം വന്നെത്തിയിരുന്നു. സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ എതുകക്ഷികൾ നിസ്സഹരണവും എതുപ്രചരണവും നടത്തിയെങ്കിലും പറയത്തക്ക പ്രയോജനമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല.

ഇപ്പോൾ പെരുന്ന എൻ. എസ്. എസ്. ഹൈസ്കൂൾ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുവച്ചാണ് സമ്മേളനം നടന്നതു്. ആ സ്ഥലം അന്നു് അന്യരുടെ വകയും കൈവശത്തിലുള്ളതുമായിരുന്നു. ഇന്നു്

ആ സ്ഥലവും സമീപപ്രദേശങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. അവിടെ നിന്നു വന്നതിനുശേഷം ഞാൻ ഒരു ലേഖനമെഴുതി. അതിൽ ഞാൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരുന്നു: "ഇന്നത്തെ ഹിന്ദുക്കൾ ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടമായ തത്ത്വങ്ങളെ അനുസരിച്ചു ജീവിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ അവർ ഈ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാരായിരിക്കുന്നതിനു പകരം ഈ ക്ഷേത്രം അവരുടെ ഉടമസ്ഥതയില

പിച്ചും, നായന്മാരുടെ അപരക്രിയക്കുള്ള മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളെ വിവരിച്ചും ഒരു പുസ്തകമെഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യപ്രധാനരായ കരുനാഗപ്പള്ളിൽ താഴത്തോട്ടത്തു വേലുപ്പിള്ള മുതൽപേർ അവരുടെ ദിക്കിൽ അതു് നടപ്പിൽ വരുത്തി. എന്നാൽ അക്കാര്യത്തിൽ ഒരു ഒച്ചപ്പാടുണ്ടാക്കിയതു് മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലെ ഒരു പ്രമാണിയായിരുന്ന അമ്പലപ്പാട്ടു് രായിംഗൻ ശരങ്കൻആശാൻ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മാവൻ മരിച്ചപ്പോൾ പത്തുദിവസത്തെ പുലയാചരിച്ചശേഷം പതിനൊന്നാം പന്ത്രണ്ടിനും അടിയന്തിരം നടത്തി. വലിയ സദ്യയോടുകൂടി മോടിയിൽ നടന്ന ആ അടിയന്തിരം നായരുടെ പുലകുളി പരിഷ്കാരത്തിനു് ഒരു ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. ഇങ്ങിനെ ഒന്നാം രണ്ടടിയന്തിരങ്ങളെ നടന്നുള്ളു എങ്കിലും നായന്മാർ പുല പത്താക്കിയിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള ശബ്ദം രാജധാനിയിലും ചെന്നെത്തി. അന്നു് രാജ്യം ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു് ഏറ്റവും യാഥാസ്ഥിതികനും ബ്രാഹ്മണഭക്തനുമായിരുന്ന ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവായിരുന്നു. നായന്മാരുടെ ഈ പരിഷ്കാരം അദ്ദേഹത്തെ കുപിതനാക്കിത്തീർത്തു. നായന്മാർ പഴയതുപോലെ പുലയാചരിക്കണമെന്നും പതിനാറുദിവസം കഴിഞ്ഞെ ക്ഷേത്രത്തിൽ കടക്കാൻ പാടുള്ളു എന്നും അന്നത്തെ ദിവാൻ ആയിരുന്ന മന്നത്തു കൃഷ്ണൻനായരെക്കൊണ്ടു ഒരു സർക്യുലർ അയപ്പിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യബോധമുള്ള നായന്മാരെ എല്ലാം ആ സർക്യുലർ അസഹ്യപ്പെടുത്തി. ആചാരങ്ങളെ പരിഷ്കരിക്കാനും സമുദായത്തിനു് ആവശ്യമുള്ള നവീനവ്യവസ്ഥിതികൾ ഉണ്ടാക്കാനും അതാതു സമുദായക്കാർക്കു് അധികാരമുണ്ടെന്നുള്ള ബോദ്ധ്യം അന്നുണ്ടായിവരുന്ന കാലമായിരുന്നു. വളരെ പഴക്കമുള്ളതും ശുദ്ധവാകുന്നതിനുമുമ്പു നടത്തിയില്ലെങ്കിൽ തറവാട്ടതന്നെ നശിക്കുമെന്നു വിശ്വാസമുള്ളതുമായ താലികെട്ടുകല്യാണം നിറുത്തൽ ചെയ്തതു് ഗവൺമെൻറിന്റെയൊ വൈദികന്മാരുടെയൊ അനുമതിയോടുകൂടിയല്ലായിരുന്നു. അതുപോലെ 'പുലയും' പരിഷ്കരിക്കാൻ സമുദായത്തിനുതന്നെ അധികാരമുണ്ടെന്നുള്ള അഭിപ്രായം പലരിലും ഈ സർക്യുലർമൂലം പ്രകടമായിത്തന്നെ ഉണ്ടായി.

ആ സമ്മേളനത്തിലെ സ്വാഗതപ്രസംഗത്തിൽ പുല സർക്യുലറിനെപ്പറ്റി ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള വളരെ ആക്ഷേപരസത്തിൽ വിമർശിച്ചിരുന്നു. ആ സർക്യുലറിനെ നഖശിഖാ

ന്തം എതുക്കണമെന്നു് സദസ്യർ ഐകകണ്ഠ്യേന തീരുമാനിച്ചു.

ഇതുപോലെ അനാവശ്യവും അപ്രായോഗികവുമായ ഒരു തീരുമാനം സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത കൊച്ചി മഹാരാജാവുമാത്രമെ ചെയ്തിട്ടുള്ളു. അദ്ദേഹം 'കുട്ടമ്മമുറി പ്രതിരോധന'ത്തിനു് ഒരു സർക്യുലർ അയപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം പല പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കും എന്നപോലെ 'ക്രാപ്പി'നേറയും വിരോധിയായിരുന്നു. ഇത്ര ഇഞ്ചുനീളം തല രോമമില്ലാത്തവക്കു ക്ഷേത്രപ്രവേശനമില്ലെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർക്യുലറിന്റെ സാരം. ഇതും അധികവും നായന്മാരെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്ന സർക്യുലറായിരുന്നു. ഗോപുരവാതുക്കൽ ശിപായി, 'ഹൂട്ടറുള്ള'മായിനിന്നു് കൂലിച്ചു തൊഴാൻ വരുന്ന ആളുകളുടെ തലരോമത്തിന്റെ നീളം അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തി അകത്തേയ്ക്കയക്കുന്ന ഏർപ്പാടു എങ്ങിനെ നടപ്പിൽ വരുത്താനാണു്. ഉത്സവകാലങ്ങളിലെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കും. നീളം കുറഞ്ഞ തലരോമക്കാരെ ക്ഷേത്രത്തിൽ കടത്തുകയില്ലെങ്കിൽ, രോമം തീരെയില്ലാത്ത കഷണ്ടിത്തലയന്മാരെ അകത്തു കടത്തുന്നതു ശരിയൊ എന്നു ചോദിക്കുന്ന യുക്തിവാദികളോടു് എന്തുത്തരം പറയും. അതുപോലെ ആരുടെയെല്ലാം വീട്ടുകളിൽ ആരെല്ലാം ചത്തു എന്നും ചത്തവരുടെ ദായാദികൾ ആരെല്ലാമാണെന്നും അതു തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതു് ആരാണു്, എന്നിങ്ങനെയാണു് എന്നും ഒന്നുമാലോചിക്കാതെ അയച്ച 'പുലസർക്യുലറും' ഒരു നാഴിക എങ്കിലും ജീവിച്ചിരുന്നതായി എനിയ്ക്കറിവില്ല. സർക്യുലറിനെ എതുത്തുകൊണ്ടുള്ള നായർ സമ്മേളനപ്രസംഗവും തീരുമാനവും ഗവണ്മെൻറിനു് ഒരു പ്രഹരം തന്നെയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഗവർമ്മെൾറു് ശ്രുതിപിടിച്ചതിൽ അത്ഭുതമില്ല. ഏതായാലും ആ സർക്യുലർ നായർ സമുദായത്തെ ലേശവും ബാധിച്ചില്ലെന്നുള്ളതു ഒരു വസ്തുതയാണു്.

സി. കൃഷ്ണപിള്ള തന്റെ ഔദ്യോഗികപ്രവർത്തികൾക്കു ലോപം വരുത്താതെ, അതിനിടയിൽ കൂടി കഴിവുള്ളടത്തോളം സമയമുണ്ടാക്കി, നായർ സമുദായോൽക്കർഷത്തിനു് അശ്രാന്തം പരിശ്രമച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മാന്യനാണു്. അദ്ദേഹം മുൻനിന്നു സ്ഥാപിച്ച കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധങ്ങളായ സ്ഥാനത്തുനിന്നും എതുകക്ഷികൾ മനഃപൂർവ്വം നീക്കം ചെയ്തു് അവമാനിച്ചതുനിമിത്തം ദുസ്സഹദുഃഖമനുഭവിക്കേണ്ടിവന്ന അദ്ദേഹത്തിനു്, ചങ്ങനാ

ശേരിയിലെ ഈ മഹാസമ്മേളനം ആശ്വാസമുണ്ടാക്കുക മാത്രമല്ല, ആനന്ദമുളവാക്കുകകൂടി ചെയ്യ എന്നുള്ളതു നിസ്തുക്കമാണു്. ജനങ്ങളുടെ പിന്തുണയുള്ള 'നായർസമുദായനായകൻ' അദ്ദേഹമാണെന്ന ആ സമ്മേളനം പരസ്യപ്പെടുത്തി. ചൈതന്യസമ്പൂർണ്ണമായ സമ്മേളനനടപടികൾ ആത്മാർത്ഥത നിറഞ്ഞ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിനു കുളിർമ്മ ഉണ്ടാക്കുകയും, പലപ്പോഴും ആനന്ദാശ്രു പൊഴിക്കാൻ ഇടയാക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആനന്ദാശ്രുക്കളാൽ സംശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ട ആ സമ്മേളനസ്ഥലവും സമീപപ്രദേശങ്ങളും മുഴുവൻ ഇന്നു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അധീനതയിലാണു്. അവിടെത്തന്നെയാണു് ചങ്ങനാശേരിയിലെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്ഥാപനങ്ങളും ഹൈസ്കൂളും കോളേജും സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതും.

നായർ സമ്മേളനം വിജയപൂർവ്വം പര്യവസാനിച്ചതുകൊണ്ടു ചുമതലക്കാരെല്ലാം കൃതകൃത്യരായി. സി. കൃഷ്ണപിള്ള ചങ്ങനാശേരിയിൽതന്നെ ഏതാനും ദിവസംകൂടി വിശ്രമിച്ചു. യാത്രാമദ്ധ്യേ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു പ്രചരണപ്രവർത്തനം ചെയ്യാനുള്ള പരിപാടിയോടുകൂടി അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. മാന്നാത്തും ഓച്ചിറയുമുള്ള പരിപാടികളിൽ അദ്ദേഹം എന്നെയുംകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഞങ്ങൾ രണ്ടാളും ഒരുമിച്ചു മാന്നാത്തുചെന്നെത്തി. നായർ സമുദായംവക ആദ്യത്തെ സ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായിരുന്നു മാന്നാർ ഇംഗ്ലീഷ്ഹൈസ്കൂൾ. മറ്റൊന്നു് ആനപ്രാമ്പാൽ ഹൈസ്കൂൾ ആയിരുന്നു. അതു ഭരണദോഷംനിമിത്തം നിന്നുപോയി. നായന്മാർക്കു് അന്നും വളരെ പ്രാബല്യമുള്ള പ്രദേശങ്ങളായിരുന്ന അതു രണ്ടും. നായർ സമുദായതറവാട്ടിലെ ഏക സന്തതിയായി മാന്നാർ ഹൈസ്കൂൾ വളർന്നുവന്നു. പിന്നീടു പല സന്തതികളും ഉണ്ടായെങ്കിലും 'മാന്നാർ ഹൈസ്കൂൾ' ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയുടെ നിലയിൽ, സമുദായത്തിന്റെ പ്രത്യേക ദൃഷ്ടിയിൽ അന്തസ്സോടുകൂടിത്തന്നെ പരിലസിക്കുന്നു. മരിച്ചുപോയെങ്കിലും സമുദായത്തിൽ ഇന്നും സ്മരണീയനും 'മാനേജർ' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ആളുമായ വെച്ചൂരേത്തു കൃഷ്ണപിള്ളയും ഒരുമിച്ചു ഞങ്ങൾ താമസിച്ചു. സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഹൈസ്കൂൾ ഹാളിൽവച്ചു് ഒരു നായർ സമാജയോഗംകൂടി. അവിടത്തെ പ്രമാണികളും ഒട്ടധികം സാമാന്യജനങ്ങളും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ

അന്ന് അല്പം ദീർഘമായി പ്രസംഗിച്ചു. പ്രസംഗം കഴിഞ്ഞ ഉടൻ അദ്ധ്യക്ഷൻ സി. കെ. പി. സന്തോഷാശ്രുക്കൾ പൊഴിച്ചു കൊണ്ട് എഴുനേറ്റുവന്ന് എന്നെ ആലിംഗനം ചെയ്തു, ഗൽഗദാക്ഷരസമ്പൂർണ്ണനായി അനുഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ എന്റെ 'ദീക്ഷ'; നിമിത്തം നീണ്ട കറുത്ത താടിയിൽ കൈവച്ചുകൊണ്ട്, ഗുരുവിന്റെ മുമ്പിലെ ശിഷ്യനെന്നവണ്ണം വിനീതനായി കുനിഞ്ഞുനിന്ന് ദീർഘശ്വാസം ചെയ്കമാത്രം ചെയ്തു.

ഒന്നരണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞു ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുതന്നെ 'ഓച്ചിറ'യും ചെന്നെത്തി. സുപ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ച വളരെ പഴക്കമുള്ള 'ഓച്ചിറകളി'ക്കാലമായിരുന്ന അതു്. ഓച്ചിറ 'പരബ്രഹ്മമൂർത്തി' എന്നുള്ള ശബ്ദം, ക്ഷേത്രവും പ്രതിഷ്ഠയും ഉത്സവവും കൂടാതെ ഭക്തജനങ്ങളെ നിത്യമെന്നപോലെ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ആകർഷിക്കുന്ന ഒരു സങ്കേതമായിരുന്നു പണ്ടേ. നിരീശ്വരന്മാർ വർദ്ധിച്ചിട്ടും ആ വിശ്വാസവും നടപടിയും ഇന്നും നിലനിന്നുപോരുന്നു. ആ പരബ്രഹ്മസന്നിധിയിൽ, കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറുമുള്ള ഏതാനും കരകളിലെ നായന്മാർ രണ്ടു കക്ഷിയായി നിന്ന് ഏതോ കാലത്തു യുദ്ധം ചെയ്തിരുന്നതിന്റെ സ്മരണയെ നിലനിർത്തുന്നതാണ് ഓച്ചിറകളി. ഇരു കക്ഷിയിലേയും സേനാനായകന്മാർ, നിരായുധരോട്ടം, കിന്നരിതലക്കെട്ടം, പരിശയും, മരവാളുമായി അന്യായികളോടുകൂടി യുദ്ധരംഗത്തിറങ്ങുന്നതും, അവരുടെ 'പയിറ്റും' കാലം കഴിഞ്ഞു ജീവിക്കുന്ന ഒരു മാമൂലാണെങ്കിലും 'ഓച്ചിറകളി'യുടെ പേരിൽ അതു് ഇന്നും നിലനിന്നുപോരുന്നുണ്ട്. മിഥുനം ഒന്നും രണ്ടും, തിയതികളിൽ നടത്തുന്ന ഓച്ചിറകളി കേരളപ്രസിദ്ധിയുള്ളതാണ്. അക്കാലത്തു് അതിനോടു് അനുബന്ധിച്ചു് നവീനരീതിയിലുള്ള കൃഷി വ്യവസായപ്രദർശനവും അവിടെവച്ചു നടത്തുക പതിവായിരുന്നു. ബാരിസ്റ്റർ പദ്മനാഭപിള്ള സി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റി മുതലായ നേതാക്കന്മാരുടെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് അതു നടന്നുവന്നിരുന്നതു്. അതാതു കാലത്തെ ദിവാൻജിമാരാണ് ആ കൃഷിവ്യവസായപ്രദർശനം ഉൽഘാടനം ചെയ്യുക പതിവു്. അക്കൊല്ലത്തെ ഉൽഘാടനം നടത്തിയതു് ദിവാൻ എം. കൃഷ്ണൻ നായരായിരുന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥാനുദ്യോഗസ്ഥന്മാരും കൃഷിക്കാരും കച്ചവടക്കാരും ഭക്തന്മാരും ഉൾപ്പെടെ ലക്ഷോപലക്ഷം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ തിക്കുംതിരക്കുമുള്ള കൂട്ടം ആരെയുംഅമ്പരപ്പിക്കുന്നതാണ്.

ഈ ബഹളത്തിനിടയിൽ സമീപമുള്ള ഒരു സ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിൽവച്ചു ഒരു നായർ സമാജം കൂടാനും ഏർപ്പാട്ട ചെയ്തിരുന്നു. സി. കൃഷ്ണപിള്ളയും മറ്റും ഹാജരുള്ള ആ യോഗത്തിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു് എം. എ. പരമുപിള്ളയായിരുന്നു. കെ. ചിന്നമ്മയും ഞാനുമായിരുന്ന പ്രസംഗകർ. അവിടുത്തെ സംഘടനയ്ക്കുള്ള ഏർപ്പാട്ട ചെയ്തശേഷം ഞാൻ സി. കൃഷ്ണപിള്ളയോടുകൂടി യാത്രപറഞ്ഞു് ചങ്ങനാശേരിക്കുമടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തോടു ഞാൻ യാത്രപറയുമ്പോൾ ഇനി അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടാകയില്ലെന്നോ അതു് അവസാനത്തെ യാത്രയാണെന്നോ ഞാൻ സ്വപ്നേപി വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ സംഭവിച്ചതു് അങ്ങിനെയായിരുന്നു.

രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞു് സി. കൃഷ്ണപിള്ള ഓച്ചിറനിന്നും ഒരു കെട്ടുവള്ളത്തിൽ കൊല്ലത്തേക്കു തിരിച്ചു. പകലാണു്. കായംകുളം കായലിൽ വച്ചുണ്ടായ കാറ്റിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വള്ളം മുങ്ങാൻതുടങ്ങി. അപ്പോഴത്തെ പരിഭ്രമത്തിനിടയിൽ'വളപുര'യിൽ കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലിനു് ഒരു മുറിവുപറ്റി. കൊല്ലത്തെത്തി, ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ കൂടെ ഏതാനും ദിവസം താമസിച്ചു ചികിത്സിച്ചു എങ്കിലും, അദ്ദേഹം ഒരു പ്രമേഹരോഗിയായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പഴുപ്പു അല്പാല്പം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി സ്വന്തം ഭവനത്തിൽ പാർത്തു ചികിത്സിച്ചു. ക്രമേണ രോഗം വർദ്ധിക്കയും 1091 മിഥുനം 25-നു രാത്രി 1½മണിക്കു് അദ്ദേഹം ദിവംഗതനാകയും ചെയ്തു.

അന്നത്തെ വിദ്യാസമ്പന്നന്മാരിൽ അധികം പേരും സ്വാർത്ഥസാധുക്കളായിരുന്നു. സമുദായോൽകർഷത്തിനുവേണ്ടി പറയത്തക്കവല്ലതും ഒന്നും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും, സമുദായത്തിന്റെ അധഃപതനത്തിലും അഭിമാനക്ഷയത്തിലും വ്യസനമുള്ളവരായിരുന്നു. അന്നു ജീവിച്ചിരുന്ന ആരേക്കാളും നായർ സമുദായത്തെ സ്നേഹിക്കയും അതിന്റെ ഉൽകർഷത്തിനായി നിരന്തരം ചിന്തിയ്ക്കയും കഴിവുള്ളതു പ്രവർത്തിക്കയും, ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് സി. കൃഷ്ണപിള്ളയാണെന്നു നിഷ്പക്ഷമതികളെല്ലാം സമ്മതിക്കും. ഒരുദ്യോഗസ്ഥൻ കൂടിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഈ സാമുദായിക ചിന്ത നിമിത്തം ഇതരസമുദായ പ്രമാണികളിൽ പലരുടേയും, ഗവർമ്മെൻറിന്റെ തന്നെയും വിരോധം സമ്പാദിക്കാൻ

ഇടയായിട്ടുണ്ട്. സ്വജനദ്രോഹത്തിനും നായകധ്വംസനത്തിനും പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള നായന്മാരുടെ കാര്യം പറയുകയും വേണ്ട. പ്രതിബന്ധങ്ങളുടേയും ക്ലേശങ്ങളുടേയും ഇടയിൽകൂടി മരണംവരെ സമുദായസേവനം നടത്തിട്ടുള്ള മഹാനാണ് സി. കൃഷ്ണപിള്ള. ശ്രുദ്രരായിത്തീർന്നിരുന്ന നായന്മാരെ നായരാക്കുന്നതിനും, നിരർത്ഥകങ്ങളായ അടിയന്തിരങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനും, അവരിൽ ഒരു സമുദായബോധം ഉളവാക്കുന്നതിനും സി. കെ. പി. യുടെ പ്രാരംഭ ശ്രമങ്ങളും ഉൽബോധനങ്ങളുമാണ് കാരണമായിട്ടുള്ളതു്. അതുകൊണ്ടു് ഒന്നാമത്തെ 'നായർസമുദായസേവകൻ' സി. കൃഷ്ണപിള്ള ആയിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതിൽ യാതൊരു തെറ്റുമില്ല. ജനങ്ങൾ 'നായർ സമുദായോത്തേജകൻ' എന്ന ബഹുമതി നൽകി ഇന്നും ആരാധിച്ചു പോരുന്നതു് അതുകൊണ്ടാണു്. നായർ സമുദായോൽകർഷത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ആശ മുഴുവൻ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിലാണു് സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു് അദ്ദേഹം എന്നോടു പല പ്രാവശ്യം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഇന്നത്തെ അത്ഭുതകരമായ വളർച്ചകണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവു് ആനന്ദിക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിശ്ചയം. സ്വജനപ്രമാണികളിൽ ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ അവമാനിച്ചു പുറം തള്ളിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ ആശ്വസിപ്പിച്ചതു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയായിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ബഹുസഹസ്രം ആളുകൾ കൂടിയ വൻപിച്ച തോതിലുള്ള സമസ്തകേരള നായർമഹാസമ്മേളനത്തിലെ പ്രസംഗങ്ങളും പരിപാടികളും കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ നിർവൃതനാക്കിയതും നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും ചങ്ങനാശേരി പ്രദേശവുമാണു്. സി. കൃഷ്ണപിള്ള അവസാനം സംബന്ധിച്ച നായർ മഹാസമ്മേളനവുംഅതുതന്നെയായിരുന്നു. ഓച്ചിറ വച്ചുകൂടിയ നായർ സമാജമാണു് അദ്ദേഹം സംബന്ധിച്ച അവസാനത്തെ യോഗം. അദ്ദേഹം ഏറ്റവും വാത്സല്യപൂർവ്വം കരുതിയിരുന്ന കെ. ചിന്നമ്മക്കും എനിക്കുമാണു് അദ്ദേഹത്തെ അവിടെവച്ചു് അവസാനമായി പ്രസംഗിച്ചു കേൾപ്പിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായതു്. അദ്ധ്യക്ഷനാകാൻ കഴിഞ്ഞതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അടിസ്ഥാനം കെട്ടിപ്പടുത്തവരിൽ പ്രമാണിയായ എം. എ. പരമുപിള്ളയ്ക്കുമാണു്. സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ മരണസമയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽകൂടി കടന്നുപോയതു് ചങ്ങനാശേരി സമ്മേളനത്തിന്റെ ചലനചിത്രമായിരിക്കും. അ

വസാനകാലത്തു് അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിയ്ക്കാനും ആനന്ദിപ്പിക്കാനും കഴിഞ്ഞ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അതിന്റെ നേട്ടങ്ങളുടെ അഗ്രിമസ്ഥാനത്തു കരുതിയിരിയ്ക്കുന്നതും അതിനെത്തന്നെയാണു്.

പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം

നായർ സമ്മേളനങ്ങൾ

കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ, തിരുവനന്തപുരത്തും, കൊല്ലത്തും, കോട്ടയത്തും, കീരിക്കാട്ടും, തൃശ്ശൂരുംവച്ച് വാർഷികസമ്മേളനങ്ങൾ നടന്ന കാര്യം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഭിന്നിച്ചുപോയതിന്റെ ശേഷം അതിന്റെ അപ്പോഴത്തെ ഭാരവാഹികൾ ആറുങ്ങലും തിരുവനന്തപുരത്തുംവച്ച് പേരിനു് ഓരോ യോഗം കൂടിട്ടുള്ളതല്ലാതെ എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രവർത്തനം നടന്നിട്ടുള്ളതായി ഇന്നുവരെ ആരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതു മരിച്ചോ ജീവിക്കുന്നോ എന്നുള്ള വിവരവും ആർക്കും അറിവില്ല. ആലോഹരി ഭാഗത്തെ എതുക്കാൻ വേണ്ടി തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചുകൂടിയതായിരിക്കണം അതിന്റെ അവസാനയോഗം. അതുകൊണ്ടു് നായർ സമ്മേളനങ്ങൾ എന്നു പറഞ്ഞാൽ, സമസ്തകേരളനായർസമാജത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽകൂടിയ സമ്മേളനങ്ങൾ എന്നേ തൽക്കാലം അർത്ഥമാക്കേണ്ടതുള്ളു.

ചങ്ങനാശേരി സമ്മേളനത്തെ തുടർന്നു നടന്ന വാർഷികയോഗങ്ങൾ അയിരുരും മാന്നാത്തും വച്ചായിരുന്നു. അയിരൂർ മണൽപുറത്തെ പന്തലിൽ കൂടിയ യോഗത്തിൽ പ്രമാണികളും സാധാരണന്മാരുമായി ഒട്ടധികം പേർ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. ദിവാൻ ബഹദൂർ എ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നു ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു്. അദ്ദേഹം രണ്ടു കക്ഷിയിലും ഉൾപ്പെടാതെ നിൽക്കുന്ന ഒരാളായിരുന്നു.

ആ സമ്മേളനത്തിൻ പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന രണ്ടു സംഭവങ്ങൾ ഉണ്ടായി. ഒന്നു മഹാവാഗ്മിയായിരുന്ന പാലിയത്തു ചെറിയകുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചന്റെ പ്രസംഗം. അദ്ദേഹം അപ്പോഴത്തെ നായർ സമുദായപ്രവർത്തനങ്ങളേയും നേതാക്കന്മാരേയും അധിക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടു് ചെയ്ത പ്രസംഗം അവിടെ അല്പം കോളിളക്കമുണ്ടാക്കി. അതിനെ എതുത്തു് മറുചിലരും സംസാരിച്ചു. കുഞ്ഞുണ്ണിയച്ചന്റെ വാചാലതയും ആക്ഷേപപ്രസംഗങ്ങളും യുവാക്കന്മാരിൽ ചിലരിലെല്ലാം ഒരാവേശമുണ്ടാക്കാതിരുന്നില്ല. മറെറാന്നു് സർവ്വീസ് സൊസൈററി പ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പററിയുള്ള എന്റെ പ്രസംഗത്തിനുശേഷമുണ്ടായ ഒരു സംഭവമാണു്. സർവ്വീസ് സൊസൈററിയുടെ പ്രവർത്തനപരിപാടികളും, പ്രവർത്തിക്കാൻ ആളില്ലാത്തതുകൊണ്ടുള്ള വൈഷമ്യവും, പാടിപ്പുള്ള യുവാക്കന്മാർ ഈ ചുമതല ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ആവശ്യവും എന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ വിവരിച്ചിരുന്നു. കാളേജ് വിദ്യാർത്ഥികളിൽ പലരും ആ യോഗത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ അധികം പേരും അക്കൊല്ലത്തെ ബി. എ. പരീക്ഷയും കഴിഞ്ഞുവന്നവരാണു്. എം. എൻ. നായർ, കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കർ, എം. ആർ. നീലകണ്ഠപ്പിള്ള മുതലായി പലരും അന്നു് ഹാജരുണ്ടായിരുന്നവരിൽ പെട്ടം. എന്റെ പ്രസംഗം കഴിഞ്ഞ ഉടൻ കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കർ മുമ്പോട്ടു വന്നു്, സർവ്വീസ് സൊസൈററിയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം അതിലെ ഒരു പ്രവർത്തകനായിരുന്നുകൊണ്ടു് സമുദായസേവനം ചെയ്യാൻ താൻ തയ്യാറാണെന്നും, തന്നെ സർവ്വീസ് സൊസൈററിക്കു് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും പ്രസ്താവിച്ചപ്പോൾ സദസ്സിലുണ്ടായ ആഹ്ലാദപ്രകടനം ചെറുതൊന്നമല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അടുത്ത സ്ലൈഡ് തുറപ്പിനു മുമ്പു പ്രാക്കുളത്തുവരണമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് തൽക്കാലം ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു.

പിന്നത്തെ കൊല്ലത്തെ വാർഷികയോഗം (1093-ൽ) മാന്നാത്തുവച്ചാണു് നടന്നതു്. അദ്ധ്യക്ഷൻ ആർ. ഈശ്വരപിള്ളയായിരുന്നു. നായർസമുദായം വകയായി മാന്നാത്തു് ഒരു കോളേജ് സ്ഥാപിക്കണമെന്നു് ആ സമ്മേളനം തീരുമാനിച്ചു. കാളേജ് സംബന്ധിച്ച ആദ്യനിശ്ചയം അതാണു്. സന്തോഷപ്രകടനങ്ങൾക്കിടയിൽ ഉത്സാഹപൂർവ്വം പല പ്രമാണികളും വസ്തുക്കൾ ദാനം ചെയ്യാനും ആയിരക്കണക്കിനു് രൂപാ സംഭാവന ചെയ്യാനുമുള്ള

സമ്മേതം ഉറക്കെപ്പറഞ്ഞു രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഭാഗകാര്യത്തെപ്പറ്റി ശക്തിമത്തായി ചില വാദപ്രതിവാദങ്ങളും അന്നു നടന്നു. ഇതിൽകവിഞ്ഞു് പറയത്തക്ക ഒരു സംഭവവും അവിടെ ഉണ്ടായില്ല.

ചങ്ങനാശേരി സമ്മേളനം ഒഴിച്ചുള്ളതെല്ലാം അതാതുദേശക്കാരുടെ മുമതലയിലാണു് നടന്നതു്. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കാരും പങ്കുകൊണ്ടു എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് പ്രത്യേകം ഒരു മുമതലയും അവക്കതിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പിന്നെ കുറച്ചുകാലത്തേക്കു് വലിയ സമ്മേളനങ്ങൾ ഒന്നുംതന്നെ നടന്നില്ല. സമസ്ത കേരളീയ നായർസമാജവും കേരളീയ നായർസമാജംപോലെതന്നെ, പ്രവർത്തനപരിപാടിയൊ മുമതലക്കാരൊ ഇല്ലാത്ത ഒരു സംഘടനയായിരുന്നു. ഒരു വാർഷികയോഗം നടത്തുക എന്നുള്ളതിൽകവിഞ്ഞു് ഒരു ചിന്താഗതി അതിനുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സർവ്വീസ്സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനങ്ങൾ അപ്പോഴും സജീവമായി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു എങ്കിലും അതും സമസ്തകേരള നായർസമാജവുമായി ഒരു ബന്ധവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരു പ്രവർത്തിയും ചെയ്യാതെ വെറും വാർഷികയോഗം മാത്രം നടത്താൻ നടക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളോടും നേതാക്കന്മാരോടും സാമാന്യജനങ്ങൾ സഹകരിക്കാൻ തയ്യാറില്ലെന്നു് അവർ എഴുതിയും പറഞ്ഞും മാത്രമല്ല പ്രവർത്തിമൂലവും കാണിച്ചു തുടങ്ങി. അതുകൊണ്ടു് സമ്മേളനബഹളങ്ങൾ ഒന്നൊതുങ്ങി എന്നു പറയാവുന്നതാണു്.

നായർ സമ്മേളനവുമായി ബന്ധമുള്ള ഒരു കാര്യവും കൂടി ഈ അവസരത്തിൽ പറയാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഭൂലോകജാതം ചെയ്തകാലത്തെ ദിവാൻ മന്നത്തു കൃഷ്ണൻനായരായിരുന്നു. അതിനു് ഏതാനും കൊല്ലംമുമ്പു് അദ്ദേഹം കോഴിക്കോട്ട വക്കീലായി പ്രാക്റ്റീസ് ചെയ്യുന്നകാലത്താണു്, കേരളീയ നായർസമാജത്തിന്റെ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കാൻ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നതു്. അതു് 1082-ലാണു്. ആ സമ്മേളനത്തെവേണം കേരളത്തിലെ വൻതോതിലുള്ള ഒന്നാമത്തെ നായർസമ്മേളനമായി കണക്കാക്കാൻ. അധികം താമസിയാതെ എം. കൃഷ്ണൻനായരെ തിരുവിതാംകൂർ ഹൈക്കോടതിയിലെ ചീഫ് ജസ്റ്റിസായി നിയമിച്ചു. നാലഞ്ചുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ

അദ്ദേഹം ഇവിടത്തെ ദിവാൻജിയുമായി. കൃഷ്ണൻനായരെ ദിവാൻജിയായി നിയമിച്ചു നീട്ടുകൊട്ടുത്തു എന്ന കമ്പിസന്ദേശം വായിച്ചതു്, കെ. പി. രാമൻമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കോട്ടയത്തുനടന്ന നായർമഹാസമ്മേളനത്തിൽവച്ചു് സി. വി. രാമൻപിള്ളയാണു്. അതു് 1090-ലാണു്. അദ്ദേഹം ആറുകൊല്ലം ഇവിടെ ദിവാൻജിയായിരുന്നു. മുളച്ചുവരുന്ന നായർസർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ജനറൽസെക്രട്ടറിയുടെ നിലയിൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചിതനായിത്തീർന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അന്നത്തെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയും അദ്ദേഹവും തമ്മിൽ ചില അഭിപ്രായഭേദങ്ങളും അസുഖങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും, സമുദായസ്നേഹിയായ അദ്ദേഹം എന്നെയും നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയേയും സ്നേഹിക്കാതിരുന്നില്ല. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് അദ്ദേഹം ചെറിയ ചില സഹായങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു് പിന്നാലെ വ്യക്തമാക്കുന്നതാണു്.

ഒരു കാര്യവും കൂടി ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽതന്നെ ഉൾപ്പെടുത്തുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

ഞാൻ ഓച്ചിറനിന്നും പിരിഞ്ഞതിന്റെശേഷം കറുകച്ചാൽ താമസിച്ചുകൊണ്ടു്, അവിടത്തെ സ്കൂൾകെട്ടിടംപണിയും പണപ്പിരിവും നടത്തിവരികയായിരുന്നു. അക്കാലത്തുണ്ടായ ചില സംഭവങ്ങളേയും ഞാൻ അനുഭവിച്ച ദുരിതങ്ങളിൽ ചിലതിനേയും പറഞ്ഞു എങ്കിലും രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാവശ്യമാണു്. അതു് മറ്റൊരദ്ധ്യായത്തിലേക്കു മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു. എന്നാൽ എന്നെ പ്രത്യേകം സംബന്ധിക്കുന്ന ഒരു സംഭവം കുറിയ്ക്കാൻ ഈ അവസരംതന്നെ വിനിയോഗിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

എന്റെ വലിയമ്മാവൻ ചിറമറത്തു വേലുപ്പിള്ള എന്നയാൾ മരിച്ചതു് ആയിടയ്ക്കാണു്. പുലസർക്യൂലർ വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഞങ്ങൾപത്തു ദിവസത്തെ പുലയെ ആചരിക്കുന്നുള്ളു എന്നും പന്ത്രണ്ടാം ദിവസം സപിണ്ഡി നടത്തണമെന്നും തീരുമാനിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ കുടുംബക്കാരുടേയും ബന്ധുജനങ്ങളുടേയുമെല്ലാം ആനുകൂല്യത്തോടുകൂടി അതിനു വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. പുരോഹി

തൻ—നമ്പ്യാതി—വരികയില്ലെന്നു ശഠിച്ചു. സജ്ജനങ്ങളുടെ പൌരോഹിത്യത്തിൽ കമ്മങ്ങൾ നടത്താൻ തിരുമനസ്സിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കളിൽ ഒരാൾ മന്ത്രതന്ത്രാദികളെല്ലാം പറഞ്ഞുതന്നു. എല്ലാം ഭംഗിയിൽ നടന്നു. അമ്മാവന്റെ ആത്മശാന്തിയ്ക്കായി ദാനം ചെയ്യേണ്ടതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കാണെന്നുള്ള വിശ്വാസത്താൽ, അദ്ദേഹത്തിനു ചിലവിനു വച്ചിരുന്ന 20 പറ നിലം എന്റെ കുടുംബത്തിലുള്ളവരെല്ലാം ചേർന്നു് അടിയന്തിരത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ദാനപത്രം എഴുതി രജിസ്ട്രാക്കി എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഖജാൻജിയെ ഏല്പിച്ചു. അതെല്ലാം നടന്നതു മന്നത്തു വീട്ടിൽ വച്ചാണു്.

പത്തു ദിവസം കൊണ്ടു് പുലമാറുമെന്നുള്ള ബോധ്യം വീട്ടുകാർക്കും നാട്ടുകാർക്കുമുണ്ടാകാൻവേണ്ടി, ഞാൻ പതിമൂന്നാംപക്കം പെരുന്നയിൽ ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ കുളിച്ചു് അമ്പലത്തിൽ കേറി ശ്രീ കോവിലിൽ വാതുക്കൽ നിന്നു തൊഴുതു് പൂവും പ്രസാദവും വാങ്ങിപ്പോന്നു. പെരുന്നയിൽ സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിക്ഷേത്രം സാമാന്യം പ്രസിദ്ധിയും നാലഞ്ചു നമ്പൂതിരിമാർക്കു ഊരാണ്മയുമുള്ള ഒരു ദേവാലയമാണു്. അവരിൽ പ്രമാണിയായ ഒരു നമ്പൂതിരി ഞാൻ ക്ഷേത്രത്തിൽ കടക്കുന്നതു കണ്ടു. ഞാൻ തൊഴിൽ കഴിഞ്ഞു് എന്റെ ജോലിക്കു കറുകച്ചാലിലേക്കു പോയി. നമ്പൂതിരിമാർ ഉടനെതന്നെ യോഗംകൂടി, ഞാൻ പുലയിൽ അമ്പലത്തിൽ കടന്നു ക്ഷേത്രം അശുദ്ധമാക്കിയെന്നും വേണ്ട പരിഹാരമുണ്ടാക്കണമെന്നും വിവരിച്ചു് ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനു ഒരപേക്ഷ അയച്ചു. കൊട്ടാരത്തിൽ നിന്നും ദിവാൻജി ഖാന്തിരം തഹശീൽദാർക്കു് വിചാരണയ്ക്കായി അതയച്ചുകൊടുത്തു. തഹശീൽദാരുടെ നോട്ടീസ് വന്നപ്പോഴാണു് നമ്പൂതിരിമാരും ഗവണ്മെന്റും ഇതിനു ഇത്ര വളരെ ഗൌരവം കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നറിയാൻ ഇടയായതു്. ഈ സംഭവം ആളുകളുടെ ഇടയിൽ ഒരു ഭ്രാന്തിയിളക്കമുണ്ടാക്കി. ഇപ്പോൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹെഡാഫീസിനു പുറകുവശത്തു കാണുന്ന അന്നത്തെ കുടിപ്പുരയിൽ വെച്ചാണു് വിചാരണ നടന്നതു്. അവിടെ വലിയ ഒരാൾക്കൂട്ടം വന്നുകൂടി. അന്നത്തെ കോട്ടയം പേഷ്കാർ കപ്പാഴം രാമൻപിള്ളയും തഹശീൽദാർ ചിറങ്ങര സി. കെ. കൃഷ്ണപിള്ളയുമായിരുന്നു. തഹശീൽദാർ ധീരനും പരിഷ്കൃതനും വലിയ സമുദായാ

ഭിമാനിയുമായിരുന്നു. വക്കീൽ പണിയോടുകൂടിയുള്ള എന്റെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനകാലത്ത് എന്നെ കഴിവുള്ള സൌകര്യങ്ങൾ തന്നു സഹായിച്ചിട്ടുള്ള ആളാണ് അദ്ദേഹം.

നമ്പൂതിരിയുടെ ഈ ഹർജിക്കേസിൽ ഞാൻ പ്രത്യേകം വക്കീലിനെ ഏർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നില്ല. ഹർജിക്കാരൻ നമ്പൂതിരിയേയും സാക്ഷികളേയും ഞാൻ തന്നെയാണ് ക്രാസ് വിസ്താരം നടത്തിയതു്. നമ്പൂതിരി അപ്പോഴും ഒരു നായർസ്ത്രീയുടെ ഭർത്താവായിരുന്നു. ക്രാസ് വിസ്താരത്തിൽ നായരും ശൂദ്രനും ഒന്നാണെന്നു് സ്ഥാപിക്കാൻ അദ്ദേഹം വളരെ സാഹസപ്പെട്ടു. അതു് അദ്ദേഹത്തെ അപകടത്തിൽ ചെടുത്തുമെന്നു് അദ്ദേഹം ആശിക്കിടയിൽ ഓർത്തില്ല. ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു ശൂദ്രസ്ത്രീയുമായി ഒരു പ്രാവശ്യം ശയിച്ചാൽ അയാൾ സമുദായഭ്രഷ്ടനാകുമെന്നും, ഭ്രഷ്ടനായാൽ ചണ്ഡാലസമനാകുമെന്നും അങ്ങനെയുള്ളവർ മതില്ലകത്തു കടന്നാൽ ക്ഷേത്രം അശുദ്ധമാകുമെന്നും സ്മൃതികളെ ഉദ്ധരിച്ചുള്ള എന്റെ ചോദ്യങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹം ഉത്തരം പറയേണ്ടിവന്നു. ശൂദ്രസ്ത്രീയുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുകയൊ അവരിൽ സന്തതിയെ ജനിപ്പിക്കയൊ ചെയ്താൽ ഭ്രഷ്ട മാത്രമല്ല നിത്യ നരകവും കൂടിയാണെന്നാണു് ശാസ്ത്രമെന്നു് അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു് സമ്മതിപ്പിച്ചു. ശൂദ്രസ്ത്രീയിൽ പല പുത്രന്മാരുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയെന്താണെന്നുള്ള ചോദ്യത്തിനു് ഉത്തരം പറയാൻ സാധ്യമല്ലാതെ കുഴങ്ങി. നിത്യവും ക്ഷേത്രദർശനത്തിനു പോകുന്ന ഭ്രഷ്ടനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവേശനം കൊണ്ടു് അമ്പലം മുമ്പെതന്നെ അശുദ്ധമായി കാണുമെന്നും എന്റെ പുല പോയിട്ടില്ലെങ്കിൽ തന്നെ അശുദ്ധമായ അമ്പലത്തിൽ ഞാൻ പ്രവേശിച്ചതുകൊണ്ടു് പുത്തനായി ഒരു അശുദ്ധവും വരാനില്ലെന്നും സമ്മതിക്കേണ്ടിവന്നു. ആക്കയാലും പത്തുദിവസത്തെ പുലയെ ഉള്ളു എന്നുള്ള സ്മൃതിവാക്യവും അതനുസരിച്ചു് ഞാൻ ശൂദ്രനായിരുന്നാൽ തന്നെയും പത്തു ദിവസത്തെ പുല ആചരിച്ചാൽ മതിയാകുമെന്നുള്ള ന്യായവും അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കേണ്ടി വന്നു. ഒരു ദിവസം കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിസ്താരം അവസാനിച്ചില്ല. ഹർജിക്കാരൻ നമ്പൂതിരിയുടെ വിസ്താരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തന്നെ കേസ് മുമ്പോട്ടു കൊണ്ടുപോകണമെന്നുണ്ടായിരുന്ന നമ്പൂതിരിയുടെ ആഗ്രഹം അവസാനിച്ചു. പേ

രിനു ഒന്നരണ്ട സാക്ഷികളെ വിസ്തരിച്ചു തെളിവു പൂത്തിയായി എന്നു പറഞ്ഞു.

തഹശീൽദാർ' ഉടനെതന്നെ എന്റെ മൊഴി വാങ്ങി. എന്റെ മൊഴിയുടെ ചുരുക്കം താഴെക്കാണുംവിധം ആയിരുന്നു.

"എന്റെ അമ്മാവൻ മരിച്ചിട്ട് പത്തുദിവസത്തെ പുലയെ ഞാനും എന്റെ വീട്ടുകാരും ആചരിച്ചുള്ള. പന്ത്രണ്ടാംപക്കം സപിണ്ഡീകരണം നടത്തി. 13-ാം പക്കം ഞാൻ പെരുന്ന ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ കുളിച്ചു് സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ ശ്രീകോവിലിൻ വാതുക്കൽ ചെന്നുനിന്നു് തൊഴുതിട്ടുണ്ട്. വാദി വലിയകൊട്ടാരത്തിൽ കൊടുത്തതും ഇവിടെ വിചാരണക്കു വന്നതുമായ ഹർജി വായിച്ചുകേട്ട. എന്റെ പ്രവേശനം നിമിത്തം ക്ഷേത്രത്തിനു യാതൊരു അശുദ്ധിയുമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഞാൻ ശൂദ്രനല്ല, നായരാണു്. നായരും ശൂദ്രനും ഒന്നല്ല, രണ്ടാണു്. ഒന്നായിരുന്നാൽ തന്നെയും ഏതു മനുഷ്യനും പത്തുദിവസത്തെ പുലയെ ഉള്ള എന്നുള്ള പരാശരസ്മൃതിയിലെ ശ്ലോകംകൊണ്ടു കാണാവുന്നതാണു്. ആചാരങ്ങളും അതനുസരിച്ചു സ്മൃതികളും കാലത്തിനനുസരിച്ചു മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഓരോ സമുദായത്തിനും അവരുടെ ഇടയിലെ ആചാരങ്ങളെ പരിഷ്കരിക്കാനും അനാചാരങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കാനും അധികാരവും സ്വാതന്ത്ര്യവുമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു് നടപ്പെങ്ങിനെയിരുന്നാലും അതു മാറാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം എനിയ്ക്കുമുണ്ട്. തീണ്ടലും തൊടിലുമുള്ള കാലത്തുതന്നെ അതിനെ നിശ്ലേഷം ആചരിക്കാത്ത പ്രമാണികളായ ബ്രാഹ്മണരിൽ പലരേയും ഞാൻതന്നെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ബ്രാഹ്മണനായ ദിവാൻ രാജഗോപാലാചാരി വക്കല ശ്രീ നാരായണഗുരുവിന്റെ ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി ദർശനം കഴിച്ചു് തീർത്ഥവും പ്രസാദവും വാങ്ങീട്ടും മരിക്കുന്നതുവരെ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാത്ത ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. പല ബ്രാഹ്മണരും യൂറോപ്യന്മാരും മറ്റു ജാതിമതസ്ഥന്മാരുമായി പരസ്യമായി 'ഡിന്നറു'കളിൽ പങ്കുകൊള്ളാറുണ്ട്. ബ്രാഹ്മണർ തന്നെ വിധവാവിവാഹം നടത്തുന്നവരുണ്ട്. സമുദ്രയാത്ര ചെയ്യുന്നവരുണ്ട്. അവക്കെല്ലാം അതെല്ലാം ആകാമെങ്കിൽ, നായന്മാക്കു ഇത്രദിവസത്തെ പുല മതിയെന്നു നിശ്ചയിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലെ? ഉണ്ടെന്നുള്ള അഭിപ്രായവും വിശ്വാ

സവുമാണു് എനിക്കുള്ളതു്. അതുകൊണ്ടു് ഇക്കായ്മത്തിൽ എന്റെ പേരിൽ യാതൊരു നടപടിയും നടത്താൻ ആവശ്യവും അവകാശവുമില്ല.''

ഞങ്ങളുടെ മൊഴികളും തെളിവുകളുമെല്ലാം പേഷ്കാർ മുഖാന്തിരം ഹജൂർകച്ചേരിയിൽ പോയതായും, ഗവണ്മെൻറിനു് ഇതിൽ പ്രവേശിക്കാൻ കായ്മമില്ലെന്നു തീരുമാനിച്ചതായും അറിയാം. അതോടുകൂടി നായർ സമുദായത്തിന്റെ പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കു പ്രതിബന്ധമുണ്ടാക്കാൻ മറാക്കും അവകാശമില്ലെന്നും അതിനെല്ലാം സമുദായത്തിനു പൂർണ്ണ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്നും ഉള്ള ബോദ്ധ്യം സമുദായാംഗങ്ങൾക്കും ഗവണ്മെൻറിനുമുണ്ടായി. ഈ ഹർജിയും വിസ്താരവും തീരുമാനവുമെല്ലാം അക്കാലത്തെ പത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഉണ്ടാകേണ്ട പ്രയോജനം പൂർണ്ണമായിത്തന്നെ ഉണ്ടായി. അതിൻറശേഷം നായരുടെ പുലയെപ്പറ്റി ആരും ഇതുവരെ അന്വേഷിച്ചിട്ടില്ല.

പതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

മരുമക്കത്തായ പരിഷ്കാരം

മരുമക്കത്തായക്കാരായ നായന്മാരുടെയും മറ്റും വിവാഹം നിയമസാധുതവുള്ളതല്ലെന്നു ചില ജഡ്ജിമാർ വിധിയെഴുതിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ മുതലാണു്, ആ സ്ഥിതി സമുദായത്തിനു് അഭിമാനകരമല്ലെന്നു് നായർ സമുദായ പ്രമാണികൾക്കുതന്നെയും തോന്നിത്തുടങ്ങിയതു്. ഈ ആക്ഷേപം തീർക്കുന്നതിനായി തിരുവിതാംകൂർ ഗവണ്മെൻറിൻെറ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന പി. താണുപിള്ള അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ ഒരു ബിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. അതു് 1072-ലായിരുന്നു.

ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ മാത്രമുള്ള ഒരു നിയമസഭയായിരുന്നു അതു്. ബ്രാഹ്മണാധിപത്യം മുകടംവച്ച കാലമായിരുന്നതുകൊണ്ടും, അന്നത്തെ ഗവണ്മെൻറും ഭരണമേധാവിയും നായന്മാരുടെ അഭിമാന സംരക്ഷണത്തിലും ഉൽകർഷത്തിലും സന്തോഷമുള്ളവരല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും ആ ബിൽ സിലക്ററ് കമ്മറ്റിക്കു പോലും അയക്കാൻ ഇടയാകാതെ അതങ്ങിനെതന്നെ അലസിപ്പോയി. 1082-ൽ മരുമക്കത്തായ പരിഷ്കാരത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ചിലർ പ്രജാസഭയിൽ വാദിച്ചു. വിവാഹത്തിനു നിയമസാധുതവുണ്ടാകാനും, തറവാട്ടഭരണം ഒരു വ്യവസ്ഥിതിയിലും കുടുംബത്തിനു ഗുണകരമായും നടത്താനും കുടുംബവഴക്കുകൾ ഇല്ലാതാകാനും തക്കവണ്ണം മരുമക്കത്തായ റെഗുലേഷൻ ഉണ്ടാകാൻ പലരും ആഗ്രഹിക്കയും നിവേദനങ്ങൾ സമർപ്പിക്കയുംചെയ്തു. അതിൻെറ എല്ലാം ഫലമായി ഗവണ്മെൻറിൽനിന്നും 'മരുമക്കത്തായം കമ്മറ്റി' ഏർപ്പെടുത്തി.

ആ കമ്മറിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ ദിവാൻ ബഹദൂർ എ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നു. കമ്മറി അംഗങ്ങളായി ജഡ്ജി എം. കൃഷ്ണപിള്ള, കെ. കൃഷ്ണൻ പണ്ടാല, കപ്പാഴം എൻ. രാമൻപിള്ള, കെ. പി. പദ്മനാഭമേനോൻ എന്നിവരെ നിയമിച്ചു. ജനാഭിപ്രായമറിയാനായി ഈ കമ്മറി ചോദ്യക്കടലാസുണ്ടാക്കി പരസ്യപ്പെടുത്തുകയും രാജ്യമൊട്ടാകെ സഞ്ചരിച്ചു് സാക്ഷിവിസ്താരം നടത്തുകയും ചെയ്തു. മരുമക്കത്തായക്കാരായ സവർണ്ണസമുദായത്തിൽപെട്ടവരെ എല്ലാം ബാധിക്കത്തക്കവണ്ണം ഒരു നിയമമുണ്ടാക്കാൻ ആവശ്യമുണ്ടോ സാദ്ധ്യമാണോ എന്നുള്ള പരീക്ഷണമാണു് പ്രാരംഭത്തിലുണ്ടായിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് നായർ സമുദായത്തിലുള്ളവരെ മാത്രമല്ല, മരുമക്കത്തായക്കാരായ തമ്പുരാക്കന്മാർ, പണ്ടാലമാർ മുതലായവരെയും, കമ്മറിക്കാർ സാക്ഷികളായി വരുത്തി വിസ്തരിച്ചു. ഈ കമ്മറി ഏർപ്പെട്ടത്തിയതു് 1083-ലായിരുന്നു. വിസ്താരം പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം കമ്മറി അക്കൊല്ലംതന്നെ റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിച്ചു. നായരേതരന്മാരായ മരുമക്കത്തായികൾക്കു് നായന്മാരോളംതന്നെ ഇക്കാര്യത്തിൽ താല്പര്യമുള്ളതായി കണ്ടില്ല. അപൂർവ്വം ചില താല്പര്യമുള്ളവർ വിഭിന്നാഭിപ്രായക്കാരുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അവരെ ഈ ബില്ലിന്റെ പരിധിയിൽനിന്നു് ഒഴിവാക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു വന്നു. കമ്മറിയുടെ റിപ്പോർട്ടും അതനുസരിച്ചു തയാറാക്കിയ ബില്ലും നായന്മാരായ മരുമക്കത്തായികളെ മാത്രം ബന്ധിക്കത്തക്ക നിലയിലാണു് ഉണ്ടാക്കിയതു്. എന്നിട്ടും ഏകാഭിപ്രായത്തിലുള്ള റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിക്കാൻ അവർക്കു സാധിച്ചില്ല. വിവാഹസാധുത്വവും, കാരണവന്മാരുടെ കൂട്ടുംബഭരണത്തിനുള്ള നിയന്ത്രണവും, താഴ്വഴിഭാഗവ്യവസ്ഥയും ഉൾപ്പെട്ട ഭൂരിപക്ഷറിപ്പോർട്ടിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണു് ബിൽ തയ്യാറാക്കിയിരുന്നതു്. സർ. പി. രാജഗോപാലാചാരിയായിരുന്ന അന്നത്തെ ദിവാൻ. ജനഹിതമനുസരിച്ചു് തായ്വഴി ഭാഗത്തോടുകൂടിയ ഒരു ബിൽ ഗവണ്മെൻറിൽനിന്നുതന്നെ തയ്യാറാക്കി 1086-ൽ നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ ഹാജരാക്കി. രാജഗോപാലാചാരിയുടെ ഗവണ്മെൻറു് ഈ ബില്ലിനു അനുകൂലമായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, പുരയത്തക്ക ഭേദഗതി കൂടാതെ ആ ബില്ലു് നിയമമാകണമെന്നു നിർബന്ധവും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു.

നായർ സമുദായത്തിലെ ഭൂരിപക്ഷം ആളുകളും സജീവമായി

ത്തന്നെ ബില്ലിന്റെ പിന്നിൽ അണിനിരന്ന എങ്കിലും പ്രമാണികളായ ഏതാനും യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ തായ്‌വഴി ഭാഗത്തെ കഠിനകഠിനം എതുക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. നിർഭാഗ്യത്തിനു് അന്നു് നിയമനിർമ്മാണസഭയിലുണ്ടായിരുന്ന നായർ മെമ്പറന്മാരെല്ലാം തന്നെ ഭാഗത്തിനു് എതിരാളികളായിരുന്നു. ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തേക്കാൾ സ്വാഭിപ്രായത്തിനു കൂടുതൽ വില കല്പിച്ചിട്ടുള്ള അവർ, കാലത്തിന്റെ മാറ്റവും സമുദായത്തിന്റെ ആവശ്യവും അറിയാതെ മക്കടമുഷ്ടിപിടിച്ചു് ഭാഗവകുപ്പിനെ ആദ്യവസാനം എതുക്കതന്നെ ചെയ്തു. നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്ന നായർ മെമ്പറന്മാർ ഇല്ലിക്കുളം കേശവപിള്ളയും വക്കിൽ മാധവൻതമ്പിയും ശ്രീനാരായണൻതമ്പിയും, ആർ. ഈശ്വരപിള്ളയുമായിരുന്നു. അവരുടെ പ്രാമാണ്യം സമുദായത്തിനു് ആപത്തായി ഭവിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു. സമർത്ഥനായ രാജഗോപാലാചാരി പഠിച്ച പണി പതിനെട്ടും നോക്കിയിട്ടും, ആ നേതാക്കന്മാരെ എള്ളളവും ചലിപ്പിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. നായർ സമുദായത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തെ നിയമപ്രകാരം പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു എന്നു സമ്മതിക്കേണ്ട ആ നാലു മാന്യന്മാരുടെയും ഏകോപിച്ച അഭിപ്രായത്തെ നിരാകരിച്ചുകൊണ്ടു്, ഒരു സാമുദായികബിൽ ഗവർമ്മെൻറു് നിർബന്ധപൂർവ്വം പാസാക്കുന്നതു് അനീതിയാണെന്നു രാജഗോപാലാചാരിക്കു് അറിയാമായിരുന്നു. ബിൽ മുഴുവനെ തള്ളുകയൊ ഭാഗവ്യവസ്ഥയെ ഉപേക്ഷിക്കയോ ഏതാണു് വേണ്ടതെന്നുള്ള ആലോചനയിലെത്തി. വളരെക്കാലത്തെ പ്രതീക്ഷയും പരിശ്രമവും കൊണ്ടുണ്ടായ ബിൽ തള്ളിപ്പോകുന്നതു വലിയ കഷ്ടവും നഷ്ടവും ആണെന്നു തോന്നിപ്പോയി. നായർ സമുദായസ്നേഹിയും മഹാമനസ്കനുമായ രാജഗോപാലാചാരി വ്യസനത്തോടുകൂടിയെങ്കിലും അവക്കു കീഴടങ്ങുകയും, ബിൽ മുഴുവൻ തള്ളിപ്പോകാതിരിക്കാൻ, വൈമനസ്യത്തോടുകൂടി തായ്‌വഴി ഭാഗവ്യവസ്ഥയെ പിൻവലിക്കാൻ സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. നായർ സമുദായപ്രമാണികളായ അവർ ചെയ്യുന്ന കഠിന തെറ്റിനെ ചൂണ്ടികാണിച്ചു് അദ്ദേഹം അവസാനത്തിൽ ചെയ്ത ഹൃദയസ്പർശിയായ പ്രസംഗം സമുദായം ഒരു കാലത്തും മറക്കുന്നതല്ല. അങ്ങിനെ ആ ബിൽ ഭാഗവ്യവസ്ഥയില്ലാത്ത നിയമമായിത്തീർന്നു. സവർണ്ണ മരുമക്കത്തായക്കാരെ മുഴുവൻ പരിഷ്കരിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു് ആരംഭിച്ച നിയമനിർമ്മാണപ്രവർത്തനം ഇടയ്ക്കുവച്ചു് മരുമ

ക്കത്തായികളായ നായന്മാരെ മാത്രം സംബന്ധിക്കുന്നതായി മാറുക യും ഒടുവിൽ അത് സമുദായത്തിനു് അത്യാവശ്യമെന്നു കരുതിയ തായ് വഴി ഭാഗമില്ലാത്ത നിയമമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഉണ്ടാ കാമായിരുന്ന മരുമക്കത്തായ റഗ്രുലേഷൻ ഒടുവിൽ? 1088-ലെ 1-ാം റെഗ്രുലേഷനായ നായർ റെഗ്രുലേഷനായി പരിണമിച്ചു. ഇതാണു് തിരുവിതാംകൂർ നായന്മാരെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഒന്നാമത്തെ റെഗ്രു ലേഷൻ.

4334
H263

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

ആളോഹരിഭാഗവും മക്കത്തായവും

ദീർഘകാലപ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെ ഫലമായി നായർസമുദായത്തിനു ഒരു നിയമം ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിച്ചു എങ്കിലും, അതു് 'മല എലിയെ പ്രസവിച്ചു' മട്ടിൽ സമുദായത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനും പ്രതീക്ഷക്കും അനുസരിച്ചുവിധത്തിലല്ലാത്തതായിട്ടാണു് പരിണമിച്ചതെന്നു കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിട്ടുണ്ടല്ലോ. ദുഷിച്ച മരുമക്കത്തായംകൊണ്ടു് നായർ തറവാടുകൾ ഓരോന്നോരോന്നായി നശിച്ചു തുടങ്ങിട്ടു് ഒരു നൂറ്റാണ്ടു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ദിവസം ചെല്ലുന്തോറും നാശത്തിന്റെ എണ്ണവും വേഗവും വർദ്ധിച്ചുവരികയാണു്. ഒരു മഹാരോഗമെന്നവണ്ണം അതു് സമുദായമൊട്ടാകെ വ്യാപിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സമുദായമൊന്നാകെ അവസാനിക്കാനുള്ള "കൂട്ടവെടി" പൊട്ടാനുള്ള സന്ദർഭത്തിലേക്കു അതിവേഗം പാഞ്ഞുപോകയാണെന്നു കണ്ണുള്ളവർക്കെല്ലാം കാണാമായിരുന്നു. കാരണവന്മാർ അവരുടെ മക്കളെ പുലർത്താൻവേണ്ടി മാത്രമല്ല അനന്തിരവരെ ദ്രോഹിക്കാൻവേണ്ടിയും, കണ്ടമാനം ആധാരം എഴുതുന്നതു് മിക്ക കുടുംബങ്ങളിലേയും ഒരു സാധാരണ പതിവായിത്തീർന്നു. അതിനോടുകൂടി ഒട്ടധികം വസ്തുക്കൾ അന്യാധീനമാകയും കുടുംബവ്യവഹാരം വർദ്ധിക്കയും ചെയ്തു. ക്രിമിനൽകേസിനും സിവിൽകേസിനും സമരിക്കേസിനും പുറമെ അന്യോന്യവൈരാഗ്യംമൂത്തു് അടിപിടിയും കൊലപാതകവും സാധാരണസംഭവമെന്നുള്ള നിലയിൽവരെ

ചെന്നെത്തി. അത്താഴമുണ്ടിട്ട് പൂമുഖത്തുവന്ന ചാരുകസേരയിൽ കിടന്നു മയങ്ങുന്ന കാരണവരെ—ഭാര്യയും മക്കളും നാലുകെട്ടിൽ സൈരസംഭാഷണം ചെയ്യു ഭക്ഷണംകഴിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ—ഒരു മൂളലൊ ഞരങ്ങലൊപോലും പുറത്തേക്കു വരാത്തമട്ടിൽ വെട്ടി കഷണംകഷണമാക്കി കൊലപാതകം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നും, രാത്രിയിൽ കണ്ണടച്ചുകിടന്നു വിശ്രമിക്കുന്ന കാരണവരുടെ കഴുത്തിൽ നീണ്ട കച്ചമുണ്ടു പിരിച്ചുചുറ്റി അനന്തിരവർ അപ്പുറത്തും ഇപ്പുറത്തുംനിന്നു 'പാലാഴിമഥനം' നടത്തിയതുനിമിത്തം ശ്വാസം മുട്ടിമരിച്ച കാരണവരുടെ മൂക്കിൽക്കൂടി തെറിച്ച ചോര മോന്തായത്തിൽ പറ്റിയിരിക്കുന്നു എന്നുംമറ്റുമുള്ള വിശേഷവാർത്തകളോടുകൂടിയാണു് അക്കാലങ്ങളിൽ മിക്ക വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളും പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നതു്. അന്നത്തെ മരുമക്കത്തായംകൊണ്ടു് കാരണവരെ ചുറ്റിപ്പറ്റിനിന്നു് സേവയും നാണയും പറഞ്ഞു് ചതിക്കാൻ ശേഷിയുള്ളവർക്കും, പോലീസ്കാർക്കും, വക്കീലന്മാർക്കും മാത്രമെ പ്രയോജനമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. നായർതറവാട്ടുകളെ നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു് 'താലികെട്ടു്' 'കുതിരകെട്ടു്' 'വെടിക്കെട്ടു്' 'കേസ്കെട്ടു്' ഈ നാലുപാധികളായിരുന്നു. നായന്മാരുടെ അഭിമാനഭാജനമായിരുന്ന 'നാലുകെട്ടു'കളെ നാമാവശേഷമാക്കിയതു് ഈ നാലു'കെട്ടു'കളുമാണെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാണു്. കാരണം എന്തുകൊണ്ടായാലും വേണ്ടില്ല, സഹോദരികളോടും അനന്തിരവരോടുമുള്ള സ്നേഹവും ബാദ്ധ്യതയും നശിക്കയും; കാരണവർ ഭാര്യയേയും മക്കളേയും സ്നേഹിക്കയും, അവരെ രക്ഷിക്കയും അവർക്കു സമ്പാദ്യമുണ്ടാക്കി കൊടുക്കയുമാണു് തന്റെ കർത്തവ്യമെന്നു വിശ്വസിക്കയും ചെയ്തപ്പോൾ മരുമക്കത്തായം പോയെന്നും മക്കത്തായം വന്നെന്നും ധരിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു് ഭാഗം പിരിയാനും മക്കത്തായമുണ്ടാകാനും തക്കവണ്ണം കാലേക്കൂട്ടി നിയമം മാറ്റേണ്ടതുമായിരുന്നു. കാരണവരുടെ ഭാര്യാസ്നേഹത്തേയും തറവാട്ടഭിമാനത്തേയും ആക്ഷേപിക്കയും എതിർക്കയും ചെയ്യുന്ന അനന്തിരവൻ കാരണവരായാലും ഫലം അതുതന്നെ എന്നു നാട്ടുനീളെ ദൃഷ്ടാന്തം കണ്ടിട്ടും, ആഗ്രഹത്തിനും അനുഷ്ഠാനത്തിനും എതിരായി സ്വാർത്ഥത്തിനുവേണ്ടി മരുമക്കത്തായത്തെ പുകഴ്ത്തുന്ന പ്രമാണികളുടേയും നിയമജ്ഞന്മാരുടേയും എണ്ണം കുറയാഞ്ഞതാണത്ഭുതം. എത്ര ന്യായവും അനുഭവവുമുണ്ടായാലും ഒരു സമുദായം അതിന്റെ മാമൂൽപ്രിയത്വത്തിൽനിന്നും അത്യവേഗം രക്ഷപ്പെടുക

യില്ലെന്നുള്ളതിനും തെളിവു് അന്നത്തെ നായർസമുദായംതന്നെ യായിരുന്നു.

സമുദായരക്ഷയ്ക്കു് ഇത്ര അത്യാവശ്യമായ ഭാഗവ്യവസ്ഥയെ യാണു് നായർസമുദായത്തിനു ലഭിക്കാത്ത ഗവർമ്മെൻറാനു കൂല്യം ലഭിച്ചിട്ടും, നായർസമുദായ പ്രാതിനിദ്ധ്യം വഹിക്കുന്ന നിയമസഭാമെംബറന്മാർ കണ്ണടച്ചുകൊണ്ടു് ദൂരെ വലിച്ചെറി ഞ്ഞതു്. മേൽ വിവരിച്ച പല ദുസ്സംഭവങ്ങളും കൊണ്ടു് ദൈനം ദിനമെന്നപോലെ പല വലിയ തറവാട്ടുകളും വെണ്ണീറാകുന്നതു കണ്ടിട്ടും, അതിനുകാരണം ഈ കൂട്ടുകുടുംബവ്യവസ്ഥിതിയാണെന്നു റിയാൻ പ്രയാസമില്ലാതിരുന്നിട്ടും മാറത്തിലുള്ള വൈമുഖ്യംകൊണ്ടു് ഇരിമ്പുകൂടംപോലെ ഉറച്ച ഹൃദയത്തോടുകൂടിയ പല നേതാക്കന്മാരും അന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, സമുദായനിലയ്ക്കു സമൂലപരിവർത്തനം അത്യാവശ്യമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന പ്രമാണികളും അപൂർവ്വമല്ലായിരുന്നു. വിവാഹബന്ധത്തിനു് നിയമപ്രകാരം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതും, താഴ്ന്നഭാഗമെങ്കിലും അനുവദിക്കുന്നതും, ഏതു സമുദായത്തിൽപ്പെട്ട ഭർത്താവായാലും സ്വന്തസമ്പാദ്യത്തിനു് നായർ ഭാര്യക്കും മക്കൾക്കും അവകാശമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു വ്യവസ്ഥയുള്ളതുമായ ഒരു നിയമം വേണമെന്നുള്ള പ്രക്ഷോഭണം ആരംഭിച്ചതു് അവരായിരുന്നു. അന്നത്തെ പ്രക്ഷോഭണമെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഇന്നത്തേതുമായി യാതൊരു സാമ്യവുമില്ല. യോഗം കൂടി ചില നിശ്ചയങ്ങൾ പാസാക്കി അയക്കയും നിവേദനങ്ങൾ സമർപ്പിക്കയും പത്രത്തിൽ എഴുതുകയുമാണു് അന്നത്തെ പ്രക്ഷോഭണങ്ങൾ. ചെറിയ തോതിലുള്ള അന്നത്തെ പ്രക്ഷോഭണംപോലും സമുദായത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ ചെന്നെത്താൻ വളരെകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. "നായന്മാക്കു വിവാഹബന്ധമില്ലെന്നും, അവരുടെ അച്ഛൻ ആരാണെന്നു നിശ്ചയമില്ലെന്നും, അവർ വേശ്യാപുത്രന്മാരാണെന്നും, അവരുടെ സന്തതികൾക്കു് അഛനിൽനിന്നും സംരക്ഷണാവകാശം ആഗ്രഹിക്കാൻതന്നെ അവകാശമില്ലെന്നും" ഹൈക്കോടതിയിലെ ബ്രാഹ്മണജഡ്ജിമാരിൽ ചിലർ വിധിയെഴുതിയ വസ്തുത ജനസാമാന്യം ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരുടെ തണുത്തരക്തത്തിലും അല്പം ചൂടുകേറാതിരുന്നില്ല. ശ്രുതൻ വേദംകേട്ടാൽ ചെവിയിൽ ഈയ്യം ഉരുക്കിഒഴിക്കണമെന്നും, സംസ്കൃതം ഉച്ചരിച്ചാൽ നാവുമുളയ്ക്കണമെന്നും എഴുതിവച്ച സ്മൃതികാരന്മാ

രുടെ പിന്തുടർച്ചയ്ക്കുവകാശപ്പെട്ടന്ന ന്യായാധിപന്മാർ ഇക്കാലത്തു മുണ്ടെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ അത്ഭുതപ്പെട്ട. കേരളത്തിന്റെ നട്ടെല്ലായ നായർ സമുദായം ഈ നാശഗർത്തത്തിൽനിന്നും കരകേറി ഒരു പരിഷ്കൃതസമുദായമായില്ലെങ്കിൽ അതു നായർ സമുദായത്തിനു മാത്രമല്ല രാജ്യത്തിനുതന്നെയും ആപത്താണെന്നു് നായർ സമുദായത്തിലെ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കും ഇതരസമുദായങ്ങളിലെ സന്മനസ്സുള്ള ബുദ്ധിമാന്മാക്കും ഈ പ്രക്ഷോഭണം കൊണ്ടു് ഒട്ടൊക്കെ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. അങ്ങിനെ, വളരെ കാലമായി, ഗാഢനിദ്രയിൽപെട്ടു് കുംഭകർണ്ണനെപ്പോലെ കിടന്ന 'നായർ സമുദായമഹാമനുഷ്യൻ' സമുദായപ്രക്ഷോഭണം നിമിത്തം മൂരിനിവർന്നു്, കൈകാലുകൾ കുടഞ്ഞു്, കണ്ണുതുറന്നു് ലോകത്തെ ശരിക്കുതന്നെ കാണാൻ ആരംഭിച്ചു. സാവധാനത്തിലെങ്കിലും കാല്യ മുന്നോട്ടവച്ചുതുടങ്ങി. ആ സമയത്താണു് മുന്നാല്യ യാഥാസ്ഥിതിക പ്രമാണികളുടെ പ്രാതികൂല്യം കൊണ്ടു്, തായ്വഴിഭാഗവ്യവസ്ഥ ബില്ലിൽനിന്നും എടുത്തുകളയേണ്ടിവന്നതു്. അവരുടെ പ്രവൃത്തി സമുദായത്തെ നിരാശപ്പെടുത്തിയതിലധികം ഊർജ്വസ്വലമാക്കുകയാണു് ചെയ്തതു് എന്നു് പിന്നീടുണ്ടായ സംഭവപരമ്പര തെളിയിക്കുന്നു.

ഇവിടുത്തെ ഗവർമ്മെൻറു് ഒരു യാഥാസ്ഥിതിക ഗവർമ്മെൻറായിരുന്നെങ്കിലും. ഉല്പതിഷ്ണുവായ സർ. പി. രാജഗോപാലാചാരി ദിവാൻജിയായി വന്നതോടുകൂടി ചില പ്രകാശങ്ങളെല്ലാം കണ്ടുതുടങ്ങി. നിലവിലിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു മാറ്റം വരുത്തണമെന്നു പറയുന്ന ഏതു കായ്വും വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനമാണെന്നുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണകൊണ്ടു്, നശിക്കാൻ പോകുന്ന ഒരു സമുദായത്തിന്റെ ഉദ്ധാരണത്തിനുള്ള ഒരു സാമുദായികനിയമമാണു് ആവശ്യപ്പെട്ടന്നതെന്നുള്ള വസ്തുത മറന്നു്, എതുമനോഭാവത്തോടുകൂടിയിരുന്ന ഇവിടുത്തെ ഗവർമ്മെൻറിനു് രാജഗോപാലാചാരിയുടെ വരവോടുകൂടി വലിയ മാറ്റമുണ്ടായി എന്നു് കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ ദൃഷ്ടാന്തസഹിതം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഭാഗ്യാന്വേഷികൾ തോൽവിക്കു കീഴടങ്ങാതെ ശക്തിമത്തായ പ്രക്ഷോഭണം ആരംഭിച്ചു. അവരുടെ പിന്നീടുള്ള പ്രക്ഷോഭണം തായ്വഴിഭാഗത്തിനല്ലായിരുന്നു. ആളോഹരിഭാഗവും മക്കത്തായവും നടപ്പിൽ വരുത്തുക്കവെണ്ണം നിയമം പരിഷ്കരിക്കാനായിരുന്നു. ആളോ

ഹരിഭാഗവാദക്കാരും മക്കത്തായവിചാരക്കാരും നായന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അപൂർവ്വമായിട്ടെങ്കിലും മുമ്പെതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രാമാണി പരേതനായ മുരണി ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നു. ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയിൽ, തിരുവല്ലാ പ്രതിനിധിയായ മുരണി ഗോവിന്ദപ്പിള്ള 'നായന്മാക്ക് മക്കത്തായമാവശ്യം' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ 'എന്താണ് ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പറയുന്നത്. നായന്മാക്ക് മക്കത്തായമൊ?' എന്ന് ദിവാൻ അത്ഭുതപരതന്ത്രനായി ചോദിച്ച കാലം പോയി. 'ആളോഹരിഭാഗവും മക്കത്തായവും' എന്ന് ഉച്ചൈസ്സ്വരം ഘോഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രക്ഷോഭണകാലമായി. രണ്ടു കക്ഷിയായി പിരിഞ്ഞിരുന്ന കേരളീയ നായർ സമാജത്തിലെ സി. കൃഷ്ണപിള്ള കക്ഷി ആളോഹരിഭാഗവും മക്കത്തായവും വേണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരും, സി. വി. രാമൻപിള്ള കക്ഷി തായ്വഴിഭാഗം മതിയെന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരുമായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ കൂട്ടർ സമസ്തകേരളനായർസമാജം വഴിയും പിന്നത്തെ കൂട്ടർ കേരളീയനായർസമാജം വഴിയും പ്രചരണവും പ്രക്ഷോഭണവും നടത്തി. സമസ്തകേരളനായർ സമാജപ്രക്ഷോഭണം കായ്മയായി നടത്തിയതു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയായിരുന്നു. ആളോഹരി വാദപ്രചരണത്തിന്റെ പ്രമാണികളിൽ ഒരാൾ പരേതനായ എം. എൻ. നായരായിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാരിൽ ഒരാളും വലിയ പുരോഗമനവാദിയും ആയിരുന്ന എം. എൻ. നായരുടെ വാഗ്മിത്വം എതിർവാദികളുടെ കോട്ടയെ തകർത്തുകൊണ്ട് ഭാഗാനുകൂലികളെ നിമിഷം പ്രതി ആയിരക്കണക്കിനു വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ആളോഹരിഭാഗപ്രമേയം പാസാക്കുന്നതിനും ബിൽ നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളിലേയും നായന്മാരുടെ പ്രാതിനിദ്ധ്യത്തിലും സമസ്തകേരളനായർസമാജത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിലും തിരുവനന്തപുരം ശാസ്തമംഗലത്തുവച്ച് ഒരു നായർ മഹാസമ്മേളനം നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. അതു് 1096-ൽ ആണ്. വലിയ തോതിൽ വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സ്വാധീനശക്തികൊണ്ട് എല്ലാ താലൂക്കിൽനിന്നും ധാരാളം പ്രമാണികളും സാധാരണന്മാരും ഹാജരാകാൻ വേണ്ട വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു.

രാജ്യമൊട്ടാകെയുള്ള അഭിപ്രായം ആളോഹരി ഭാഗത്തിനു് അനുകൂലമാണെന്നു വെളിപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. രാജധാനിയിലും അതിന്റെ ഓളം അടിച്ചതുകൊണ്ടു്, തായ്‌വഴിഭാഗക്കാരായ കേരളീയ നായർ സമാജക്കാർ പരിഭ്രാന്തരായി സമസ്തകേരള നായർ സമാജം ആളോഹരിഭാഗത്തിനു് അനുകൂലമായി നിശ്ചയം പാസാക്കുന്നതിനു മുമ്പേ, രാജധാനിയിൽ വച്ചുതന്നെ കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഒരു നായർ സമ്മേളനം നടത്തി തായ്യഴി ഭാഗത്തിനനുകൂലമായി ഒരു നിശ്ചയം പാസാക്കാൻ അവരും നിശ്ചയിച്ചു, സി. വി. രാമൻപിള്ള, പി. കെ. കേശവപിള്ള, മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള മുതലായവരുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ജൂബിലിഹാളിൽവച്ചു് സമ്മേളനം നടന്നു. കക്ഷിപ്രതികക്ഷികളിൽ പലരും സന്നിഹിതരായിരുന്നു. തായ്‌വഴിഭാഗപ്രമേയം കേരളീയ നായർ സമാജഭാരവാഹികൾ തന്നെ ഹാജരാക്കി അതിനെ അനുകൂലിച്ചു് വലിയ ചില പ്രസംഗങ്ങളും നടന്നു. ആളോഹരി ഭാഗവാദികളുടെ കൂട്ടത്തിലെ യുവകേസരിയായ എം. എൻ. നായർ, ആ പ്രമേയത്തെ എതുത്തുകൊണ്ടു് ചെയ്ത ഉജ്വലത്തായ പ്രസംഗം അവരുടെ വാദമുഖങ്ങളെ എല്ലാം തകർത്തു തരിപ്പണമാക്കി. തായ്യഴിഭാഗത്തെ അനുകൂലിക്കാൻ വന്നവർപോലും എം. എൻ. നായരുടെ പ്രസംഗപ്രവാഹത്തിൽ മുഴുകി പരിശുദ്ധന്മാരായി എതുത്തു വോട്ടചെയ്യുകയാണുണ്ടായതു്. തായ്യഴിഭാഗപ്രമേയം അതിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാരുടെ കൺമുൻപിൽ വച്ചു് ബഹുഭൂരിപക്ഷത്തോടെ തള്ളപ്പെട്ടു. കേരളീയനായർ സമാജക്കാർ സാഹസപ്പെട്ട കെട്ടിപ്പൊക്കിയ കോട്ടയ്ക്കകത്തു് ഏകനായി പ്രവേശിച്ചു യുദ്ധംചെയ്തു കോട്ട പിടിച്ചടക്കി ആളോഹരി ഭാഗ കക്ഷിയുടെ മുമ്പിൽ സമർപ്പിച്ച എം. എൻ. നായർ സമുദായത്തിന്റെ മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസക്കു പാത്രീഭവിച്ചു.

ഈ അവസരത്തിൽ എം. എൻ. നായരെപ്പറ്റി ഒരു വാക്കു പറയേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. എം. എൻ. നായർ കുമരകം സ്വദേശിയാണു്. മണിമലവീട്ടിൽ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള എന്നാണു് പേരു്. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിലെതന്നെ സമുദായസ്നേഹിയും പ്രസരിപ്പും വാഗ്മിത്വവും ഉള്ള ആളുമായിരുന്നു. കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കർ മുതലായി ആ നിലയിൽ കാണുന്ന പലരുടേയും സഹപാഠിയായ അദ്ദേഹം ബി. എ. പാസായ ആളാ

ണു്. 1091-ൽ ചങ്ങനാശേരിയിൽവച്ചുനടന്ന നായർമഹാസമ്മേളനത്തിൽവച്ചാണു് ഞാൻ ആദ്യമായി എം. എൻ. നായരെ കണ്ടതു്. അദ്ദേഹം ആ സമ്മേളനത്തിൽവച്ചു് ഞങ്ങളെ എല്ലാം അഭിനന്ദിച്ചുകൊണ്ടു് യുവജനപ്രതിനിധിയുടെ നിലയിൽ ശക്തിയായ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തതായും ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. പിന്നീട്ടുണ്ടായ നായർസമ്മേളനങ്ങളിലൊന്നിലുംതന്നെ അദ്ദേഹം പങ്കുകൊള്ളാതിരുന്നിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഞാൻ ആദ്യംകണ്ടതിയതിമുതൽ മരിക്കുന്ന സമയംവരെ അദ്ദേഹം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഒരുറച്ച ബന്ധുവായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു സർവീസ് സൊസൈറ്റിയിലുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാനവും, സഹപ്രവർത്തകന്മാരുടെ നിലയിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രവർത്തികളും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണു്.

1096 തുലാത്തിലെ ജൂബിലിഹാൾ യോഗത്തിൽവച്ചു് എം. എൻ. നായരുടെ പ്രഹരമേറ്റു ബോധക്ഷയംവന്നുവീണ കേരളീയ നായർസമാജം പിന്നെ അനങ്ങിയതായും ശബ്ദിച്ചതായും ഇതുവരെ കേട്ടിട്ടില്ല. മരിച്ചു എന്നുവിചാരിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

ജൂബിലിഹാൾയോഗം കഴിഞ്ഞു് താമസിയാതെതന്നെ ശാസ്തമംഗലം യോഗംകൂടി. ഏറ്റവും മോടിയിൽതന്നെ യോഗം നടന്നു. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്നു അദ്ധ്യക്ഷൻ. പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളും ധാരാളം കൂടിയ ഒരു മഹായോഗമായിരുന്നു അതു്. ആലോഹരിഭാഗം, ഏകഭാര്യാവ്രതം, ഏതുസമുദായത്തിൽപെട്ട ഭർത്താവായിരുന്നാലും അവരുടെ സ്വന്തസമ്പാദ്യത്തിനു ഭാര്യാപുത്രാദികൾക്കുള്ള അവകാശം ഇവ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രമേയങ്ങളെല്ലാം ബഹുഭൂരിപക്ഷത്തോടെ പാസായി. ഇവയനുസരിച്ചുള്ള ബിൽ തയ്യാറാക്കി നിയമസഭയ്ക്കയക്കാൻ ചങ്ങനാശേരിയെ അധികാരപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം ബിൽ തയ്യാറാക്കി അയച്ചു. ഇതു് 1097 ലായിരുന്നു.

ആരും പ്രത്യേകം അധികാരപ്പെടുത്തീട്ടില്ലെങ്കിലും കെ. പി. രാമൻപിള്ള ബി. എ., ബി. എൽ. ഒരു നായർബിൽ തയ്യാറാക്കി

നിയമസഭയ്ക്കയച്ചു. അദ്ദേഹം എൻ. എസ്. എസ്. കക്ഷിയിൽ പെട്ട ആളായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബില്ലും ഞങ്ങളുടെ ആശയഗതിക്കനുസരിച്ചുള്ളതായിരുന്നു. വഴക്കുണ്ടാകാതിരിക്കാൻവേണ്ടി, കെ. പി. രാമൻപിള്ളയുടെ ബില്ലിനെ ബാക്കിയുള്ളവർ അനുകൂലിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അങ്ങിനെ രാമൻപിള്ളയുടെ ബിൽ അവതരിപ്പിക്കാൻ അനുവദിക്കയും സിലക്ട് കമ്മറിയ്ക്കയക്കയും ചെയ്തു. ദിവാൻ രാഘവയ്യായായിരുന്നു നിയമസഭാ പ്രസിഡണ്ടു്. പരിഷ്കരിച്ച നിയമസഭയിൽ കൂടുതൽ മെമ്പറന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാ സമുദായങ്ങളിലേയും ഏറ്റവും പ്രമാണികളായിരുന്ന അന്നത്തെ നിയമസഭയിലെ മെമ്പറന്മാരിൽ അധികവും. ലാസുബ്രയ്യൻ, കെ. കൃഷ്ണയ്യങ്കാർ, എം. രാജരാജവർമ്മ തമ്പുരാൻ, പി. കെ. നാരായണപിള്ള, ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള, കെ. സി. മാമ്മൻമാപ്പിള മുതലായവരെല്ലാം അന്നത്തെ മെംബറന്മാരിൽപെട്ടവരാണു്. സിലക്ട് കമ്മറി റിപ്പോർട്ടു വരുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ ബിൽ പ്രയോക്താവായ കെ. പി. രാമൻപിള്ള പെട്ടെന്നുണ്ടായ സന്നിപാതജ്വരംനിമിത്തം അകാലചരമം പ്രാപിക്കാൻ ഇടയായി. ബില്ലിന്റെ ചുമതല ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള ഏറ്റെടുത്തു. ശക്തന്മാരായ പ്രതിബന്ധികൾ പലതും ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് സിലക്ട് കമ്മറിറിപ്പോട്ടിനു കാലതാമസം വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചു. ഒരുവിധത്തിൽ ബിൽ രണ്ടാംവായനയ്ക്കു വന്നു. പലരും പലഭേദഗതികളും അയച്ചിരുന്നു. അസംബ്ളിമെമ്പറന്മാരിൽ ആക്കുംതന്നെ ഈ ബില്ലിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഉദാസീനമായിരിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. നായന്മാക്കള്ള ബില്ലാണിതെങ്കിലും ഒരു പ്രകാരത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറെറാരു പ്രകാരത്തിൽ ഈ രാജ്യത്തുള്ള മിക്കസമുദായങ്ങളിൽപെട്ടവരേയും അല്പാല്പമായിട്ടെങ്കിലും ബാധിക്കുമായിരുന്നു. വിശേഷിച്ചു നായരേതരരായ സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളുടെ സ്വത്തുക്കളേയും അവകാശങ്ങളേയും ബാധിക്കുന്ന വകുപ്പുകളും ബില്ലിലുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഈ ബില്ലിനു മറേറതൊരു സാമുദായിക ബില്ലിനെക്കാളും പ്രാമാണ്യം ജനങ്ങൾ കല്പിച്ചിരുന്നു. നായർസമുദായത്തിൽതന്നെ ബില്ലിലെ പല വകുപ്പുകളേയുംപറ്റി അഭിപ്രായഭേദമുള്ള പല ആളുകളും ചില കക്ഷികളുമുണ്ടായിരുന്നു. ആളോഹരിഭാഗം വേണമെന്നും, തായ്വഴിഭാഗം മതിയെന്നും, സ്വന്തസമ്പാദ്യം മുഴുവനും ഭാര്യക്കും മക്കൾക്കും കിട്ടണമെന്നും, പകുതി അനന്തിരവക്കും

പക്കതി മക്കൾക്കും ആയിരിക്കയാണ് ശരിയെന്നും, ഏകഭാര്യാവ്രതം വേണമെന്നും വേണ്ടെന്നും, നായരേതരഭർത്താക്കന്മാരെയും ഈ നിയമം ബാധിക്കണമെന്നും പാടില്ലെന്നും, വിവാഹബന്ധം വേർപെടുത്താൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നും പാടില്ലെന്നും ഇങ്ങിനെ വിചിത്രമായ പല അഭിപ്രായഭേദങ്ങളും വാദമുഖങ്ങളും കൊണ്ട്, അസംബ്ളിക്കു് അകവും പുറവും മാത്രമല്ല രാജ്യമൊട്ടാകെത്തന്നെ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ഏകഭാര്യാവ്രതം നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടെന്നായിരുന്ന നായർപ്രമാണികളിൽ പലരുടേയും പുരുഷന്മാരിൽ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റേയും അഭിപ്രായം. എന്നാൽ വിവരമുള്ള നായർസ്ത്രീകളെല്ലാം അതത്യാവശ്യമെന്നു വാശിയോടുകൂടിത്തന്നെ വാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവരെ അനുകൂലിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരും ചെറുതല്ലായിരുന്നു എന്നു് ശാസ്തമംഗലം നായർസമ്മേളനം 'ഏകഭാര്യാവ്രത'പ്രമേയം പാസാക്കിയതുകൊണ്ടുതന്നെ സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലൊ. നായർസമ്മേളനം അങ്ങിനെ പാസാക്കിയെങ്കിലും ചങ്ങനാശേരിയുടെ ബില്ലിലും കെ. പി. രാമൻപിള്ളയുടെ ബില്ലിലും അതുൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അതിനും ഭേദഗതിവന്നിരുന്നു. എ. ജി. മേനോൻ ആയിരുന്ന ആ ഭേദഗതിക്കാരൻ. അതിനെ പിന്താങ്ങാൻ ഒരു 'ഫ്ലഗർഫും' ഉണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യം അതുവളരെ കാര്യമായി കരുതാതിരുന്ന ആ ഭേദഗതി വാദംമൂത്തു വോട്ടിനിട്ടപ്പോൾ ഭേദഗതി പാസാകയും തന്നിമിത്തം ബില്ലിനു പല മാറ്റങ്ങളും വരുത്തേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. ബിൽ പാസാകാതെ തള്ളിപ്പോകണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കുന്ന പലരും സമുദായത്തിനകത്തും പുറത്തുമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനുള്ള കാരണം പലതാണു്. നായരേതരവിവാഹബന്ധത്തെയും അവകാശത്തെയും ബാധിക്കുന്ന വകുപ്പുകൾക്കുപുറം പോകയില്ലെന്നും ആ പാറയിൽമുട്ടി ഈ കപ്പൽ തകരുമെന്നും വിശ്വസിച്ച പലരും സന്തോഷിക്കയും വ്യസനിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. നായർഭാര്യമാരേയും മക്കളേയും സ്നേഹിക്കുന്നവരാണു് ബ്രാഹ്മണരും തമ്പുരാക്കന്മാരുമായ മിക്ക ഭർത്താക്കന്മാരും. അവരിൽപെട്ടം കൃഷ്ണയ്യങ്കാരും രാജരാജവർമ്മതമ്പുരാനുമെല്ലാം. എന്നിരുന്നിട്ടും അവർ യോജിച്ചുനിന്നു, നായരേതരഭർത്താക്കന്മാരുമായുള്ള ബന്ധത്തിനും അവരിൽ ജനിച്ച കുട്ടികൾക്കുള്ള അവകാശത്തിനും നിയമപ്രാബല്യമുണ്ടെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്ന വകു

പ്പിനെ എതിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതിലാണതുതം. രണ്ടുഭാഗത്തു നിന്നും ശക്തിയായി യുക്തിപൂർവ്വമുള്ള വാശിയോടുകൂടിയ ഉഗ്രപ്രസംഗങ്ങളെല്ലാം നടന്നു. സാഹിത്യകേസരി പി. കെ. നാരായണപിള്ള ഫലിതസമ്മിശ്രമായ ആക്ഷേപപ്രസംഗകുരമ്പുകൊണ്ട് രാജരാജവർമ്മ പ്രഭൃതികളുടെ മർമ്മം തുളച്ച് അവരെ സ്തബ്ധഹൃദയരാക്കിത്തീർത്തു. ഒടുവിൽ രാജിയായി നിയമത്തിൽ ഇപ്പോൾ കാണുന്ന മട്ടിലുള്ള ഭേദഗതികളെല്ലാംവരുത്തി ബില്ലിന്റെ രണ്ടാംവായന പൂർത്തിയായി. ആ അസംബ്ലിയുടെ അവസാനത്തേതായ അടുത്ത യോഗത്തിൽ ബില്ലിന്റെ മൂന്നാംവായനയും കഴിഞ്ഞു് ബിൽ നിയമായിത്തീർന്നു. ഇതു് 1100 ലാണു്. 1088-ൽ പാസായ നായർ റെഗുലേഷൻ, പല പ്രക്ഷോഭണങ്ങൾക്കുശേഷം 12 കൊല്ലം കഴിഞ്ഞാലെങ്കിലും ആവശ്യമുള്ള ഭേദഗതിവരുത്തി നിയമത്തിലെ അപൂർണ്ണതകൾക്കുപരിഹാരമുണ്ടാക്കാൻ കഴിഞ്ഞതിൽ ചുമതലക്കാർക്കും സമുദായത്തിനും അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണു്. വിജയപ്രദമായ ഈ പരിണാമത്തിനു് പ്രധാനപങ്കുവഹിച്ചതു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയാണെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കും. ഈ നിയമത്തെത്തുടർന്നു് കൊച്ചിയിലും കുറെകഴിഞ്ഞു് മലബാറിലും നായന്മാരുടെ വിവാഹത്തെയും അവകാശക്രമങ്ങളേയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഓരോ നിയമം ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ടു്. അവക്കു പറയത്തക്ക പ്രക്ഷോഭണത്തിനു് ആവശ്യമുണ്ടായില്ല. ഇന്നു കേരളീയനായന്മാരെല്ലാംതന്നെ സാമുദായികനിയമബന്ധത്തിൽപെട്ടവരാണു്.

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

അയിത്തോച്ചാടനം

ഇൻഡ്യയുടെ—വിശേഷിച്ച് കേരളത്തിന്റെ—ഒരു 'ശാപ'മെന്നപോലെ വന്നുസംഭവിച്ചൊന്നാണ് 'അയിത്തം'. അതെങ്ങിനെ ഉണ്ടായെന്നോ, എന്നുണ്ടായെന്നോ, എങ്ങിനെ നിലനിൽക്കുന്നെന്നോ പറയാൻ പ്രയാസം. കേരളത്തിലെപോലെ 'അയിത്താചരണം' ഭയങ്കരമാംവണ്ണം മൂർദ്ധന്യദശയിലെത്തിയ ഒരു ഭൂവിഭാഗം ലോകത്തിൽ മറെറങ്ങും കാണുകയില്ല. നമ്പൂതിരിബ്രാഹ്മണൻ ഒഴിച്ചുള്ളവക്കെല്ലാംതന്നെ കേരളത്തിൽ അയിത്തമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറയാം. വർണ്ണാശ്രമത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ജാതിഭേദവും ഉച്ചനീചത്വങ്ങളും തീണ്ടലും തൊടീലുമുണ്ടായതെന്നു പറയുന്നവരുണ്ട്. വേദങ്ങൾ ഈശ്വരനിർമ്മിതങ്ങളാണെന്നും, അതിന്റെ നിലനില്പിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഉണ്ടായതാണ് വർണ്ണാശ്രമധർമ്മങ്ങളെന്നും, അതിനു യാതൊരുമാററവും വരുത്താൻ പാടുള്ളതല്ലെന്നും, ഒരു ചെറിയ ചലനമെങ്കിലും ഉണ്ടായിപ്പോയെങ്കിൽ സമുദായബന്ധം തകർന്നുപോകുമെന്നും, ഈ പ്രപഞ്ചം നിലനില്ക്കയില്ലെന്നുമുള്ള വിശ്വാസം ശുദ്ധമൂലമാക്കിത്തീർത്ത ബുദ്ധിമാന്മാരെ നമസ്കരിക്കതന്നെവേണം. ഈ വിശ്വാസം മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ വളർച്ചക്കും ലോകത്തിന്റെ ശ്രേയസ്സിനും വളരെയധികം പ്രതിബന്ധമുണ്ടാക്കിയെന്നു അവർ ഇപ്പോഴെങ്കിലും അല്പാല്പം സമ്മതിക്കുന്നതുതന്നെ ഒരു ഭാഗ്യമാണ്. ലോകത്തോടു ചെയ്ത ഈ മഹാദ്രോഹം ഒരു പുണ്യകർമ്മമാണെന്നു സാവ്ത്രിക

മായി വിശ്വസിപ്പിച്ച ചെറു ന്യൂനപക്ഷമായ ബ്രാഹ്മണസമുദായവും ആ ദുഷ്കർമ്മഫലം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്ന എന്നുള്ളതാണ് ദൈവനീതിയുടെ വൈശിഷ്ട്യം. ആയിരകൊല്ലക്കാലമായി ഇൻഡ്യയിൽകാണുന്ന അന്യോന്യമത്സരത്തിനേറയും തൻമൂലമുണ്ടായ നാശത്തിനേറയും കാരണം ഈ ജാതിഭേദവും ഉച്ചനീചത്വങ്ങളുമാണെന്ന് എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്ന ഒരു വസ്തുതയായി തീർന്നതിൽ സന്തോഷിക്കാം.

അയിത്തമെന്ന പറഞ്ഞാൽ ഏറ്റവും താഴ്ന്ന പടിയിലുള്ള ഹരിജനങ്ങൾക്കൊ ഈഴവരാദിയായവക്കൊ മാത്രമുള്ള ഒരു 'അപകട'മാണെന്ന ചിലർ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അയിത്തം ഹിന്ദുസമുദായത്തെ ആകമാനം ബാധിച്ച ഒരു മഹാരോഗമാണ്. അതിൽ നിന്നും കഷ്ടിച്ച് ഒഴിവാക്കാവുന്നതു് ബ്രാഹ്മണരെ മാത്രമെയുള്ള. കോടാനകോടി ജനങ്ങളുള്ള ഇൻഡ്യയിൽ വിരലിൽ എണ്ണാൻ മാത്രമുള്ള ബ്രാഹ്മണനു വേണ്ടിയാണ് ഈ ദുരിതങ്ങളെല്ലാം വരുത്തിവച്ചതെന്ന പറയേണ്ടി വരുന്നതിൽ വ്യസനമുണ്ട്. ബ്രാഹ്മണന്റെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്തെക്കാൾ ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ബുദ്ധിശൂന്യതയെ ആണ് ഞാൻ അത്ഭുതത്തോടും വ്യസനത്തോടും കൂടി വീക്ഷിക്കുന്നതു്.

പുലയനും പറയനും നീണ്ട തീണ്ടലുണ്ട്. അവർ തമ്മിലും തീണ്ടലുണ്ട്. അതിൽ കൂറഞ്ഞ തീണ്ടൽ ഈഴവനുണ്ട്. ആശാരിക്കും മൂശാരിക്കും തീണ്ടലുണ്ട്. ഇങ്ങിനെയുള്ളവരെയെല്ലാം 'അവണ്ണർ' എന്നൊരു മഹാ വലയത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടത്തി എങ്കിലും, അവർ ആ വലയത്തിനുള്ളിൽ ഒന്നായിത്തീന്ന ശക്തി സംഭരിക്കാൻ ഇടയാകാത്തവണ്ണം, തീണ്ടലിന്റെ നീളഭേദവും തൊഴിലിന്റെ വ്യത്യാസവും കൊണ്ട് അന്യോന്യം പൊരുത്തമുള്ളവരല്ലാതാക്കിത്തീർത്തു. നായർ മുതൽ നമ്പൂതിരിവരെയുള്ളവർ 'സവണ്ണ'വിഭാഗത്തിൽ പെട്ടവരാണ്. അവർ തമ്മിലും 'തൊട്ടുകൂടായ്മ' എന്ന ചെറു തീണ്ടലുണ്ട്. വീരശൂരന്മാരും ക്ഷത്രിയവംശജന്മാരും കേരളത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥരും അധികാരികളും എന്നു് അഭിമാനിക്കുന്നവരുമായ നായന്മാരെ, അഗ്ര്യജന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർക്കു മാത്രമല്ല, അന്തരാളവർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട തമ്പുരാക്കന്മാർക്കും വായ്ക്കും പിഷാരടിക്കുമെല്ലാം തീണ്ടലുണ്ട്. നായരെ തൊ

ട്ടാൽ അവരെല്ലാം കൂളിയ്ക്കണമെന്നാണ് വ്യവസ്ഥ. പുലയനെ തീണ്ടിയാലും തൊട്ടാലും അതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും വേണമെന്നില്ല. ഇതെല്ലാം ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളും സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചതു്, അവരവർക്ക തീണ്ടലുള്ള മറെറാരു കൂട്ടർ താഴെയുണ്ടെന്നുള്ള സമാധാനം കൊണ്ടുമാത്രമാണു്. സർവ്വാധിപതിയായ രാജാവിനേയും ബ്രാഹ്മണനു 'തീണ്ടൽ' ഉണ്ടെന്നു അവരെക്കൊണ്ടും സമ്മതിപ്പിച്ചു്, അതിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനു വേണ്ടിയാണു് ഭരണം നടത്തുന്നതെന്നു വിശ്വസിപ്പിച്ച കൌശലപ്പണി നിമിത്തം തങ്ങൾ തീണ്ടൽ ജാതിക്കാരാണെന്നുള്ള വസ്തുത അറിയാതിരുന്നപോയെന്നെയുള്ളു. പുലയനു് 64 അടി, ഈഴവനു് 12 അടി, നായർക്ക മൂന്നാലടി, രാജാവിനു രണ്ടടി എന്നിങ്ങനെ അടിക്ക വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നല്ലാതെ, എല്ലാവർക്കും തീണ്ടൽ ഉണ്ടെന്നു തന്നെയല്ലെ അർത്ഥം. തൊടീൽ മൂത്തതാണു് തീണ്ടൽ. അല്ലാതെ വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. 'അയിത്ത'ത്തിന്റെ അർത്ഥവിവരണത്തിൽ തീണ്ടലും തൊടീലുമുൾപ്പെടുന്നു.

ജാതികൃതമായ ഉച്ചനീചത്വങ്ങൾ തീണ്ടലിലും തൊടീലിലും മാത്രമല്ല, ജീവിതത്തിലും ഭാഷയിലും വേഷഭൂഷാദികളിലും കൂടി ചെന്നെത്തി. 'അടിയനും' 'എറാനും' 'കുപ്പപ്പാട്ടം' 'കരിയ്ക്കാടി'യും 'എഴുന്നള്ളത്തും' 'കല്പനയും' 'പഴങ്കാലും' 'വിടകൊള്ളലും' എന്നുവേണ്ടാ മനുഷ്യനെ അധപ്പതിപ്പിക്കുന്ന ഭാഷാപദപ്രയോഗങ്ങൾക്ക കണക്കില്ല.

ഈ അധ:സ്ഥിതിയിൽ ശ്വാസം മുട്ടിയവരും പരിഹാരമുണ്ടാക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചവരും കേരളത്തിലെ ഈഴവരാണു്. തീണ്ടൽകൊണ്ടു് വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാൻ സൌകര്യം കിട്ടാത്തവരിൽ ഈഴവരും ഉൾപ്പെട്ടം. എന്നാൽ അവരിൽ അപൂർവ്വം ചിലരെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തവരായി എങ്ങിനെയൊ ഉണ്ടായി. അങ്ങിനെയുള്ള അപൂർവ്വം ചിലരിൽ അപൂർവ്വമായിട്ടെങ്കിലും സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരും മഹാവൈദ്യന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. ചിലക്കെങ്കിലും നല്ല വീട്ടുകളും സാമാന്യസ്വത്തുക്കളും ഉണ്ടായിരുന്നു. കായികാഭ്യാസവിരുതന്മാർ അപൂർവ്വമല്ലായിരുന്നു. അവരാണു് സംഖ്യാബലം കൊണ്ടു് കേരളത്തിൽ മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ. ഈ നല്ല ലക്ഷണമെല്ലാം ഉള്ള ഈഴവസമുദായം

സമുദായത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ കിടന്ന് കൂടുതൽ കഷ്ടതയനുഭവിക്കുന്നഹരിജനങ്ങളെക്കാൾ അസംതൃപ്തരായതു് മേൽ വിവരിച്ച കാരണം കൊണ്ടായിരിക്കണം.

അയിത്തം നിമിത്തം വന്ന മറെറാരു ആപത്തു് മതപരിവർത്തനമാണു്. തിരുവിതാംകൂറിലേയും കൊച്ചിയിലേയും പോലെ ഇത്രയധികം മതപരിവർത്തനം ഇൻഡ്യയിൽ മറെറാരു ഭാഗത്തും നടത്തിയിട്ടില്ല. ഇൻഡ്യയിൽ ആകെയുള്ള ക്രിസ്ത്യാനികളിൽ പകുതിയിലധികം ഈ കൊച്ചു തിരുവിതാംകൂർകൊച്ചിരാജ്യത്താണു്. അയിത്തംമൂലം വഴിനടക്കാൻപോലും സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതിരുന്ന ഹിന്ദുസമുദായത്തിൽ പെട്ട സാധു ജനങ്ങളെ ബ്രിട്ടിഷ് ഭരണത്തിന്റെ തണലിൽ നിന്നുകൊണ്ടു്, ഹിന്ദുരാജാക്കന്മാരുടെ പ്രോത്സാഹനത്തോടും സഹായത്തോടും കൂടി ക്രിസ്തുമതോപദേശികൾ മതപരിവർത്തനം ചെയ്തതു് ഒന്നോ രണ്ടോ പേരെയല്ല. അനേകലക്ഷം പേരെയാണു്. ഇന്നുള്ള ക്രിസ്ത്യാനികളിൽ പകുതിയിലധികംപേർ ഹരിജനങ്ങളിൽ നിന്നും ഈ ഒരു നൂറാണ്ടിനിടയിൽ മതപരിവർത്തനം ചെയ്തവരാണെന്നും അവരെ 'സാക്ഷാൽ ക്രിസ്ത്യാനി' കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതു ശരിയല്ലെന്നും പിന്നോക്ക ക്രിസ്ത്യാനികൾ തന്നെ അവകാശവാദം ചെയ്യുന്നതായി കാണുന്നുണ്ടു്. ഇങ്ങിനെ അയിത്തം ഈ രാജ്യത്തിനും വിശിഷ്യ ഹിന്ദുസമുദായത്തിനും വരുത്തിവച്ച അധഃപ്പതനവും ആപത്തും ഒന്നും രണ്ടുമല്ല. അനവധിയാണു്.

നാലു് ആചാരങ്ങളും 64 അനാചാരങ്ങളുമാണു് കേരളത്തിലുള്ളതെന്നു പറയുന്നു. ഈ അനാചാരങ്ങളും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും ഓരോ ഹിന്ദുവിന്റേയും രക്തധമനികളിൽകൂടി പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു മാറ്റം വരുത്താൻ കഴിവുള്ളവർ പണ്ഡിതന്മാരിലും ഇല്ലായിരുന്നു എന്നുതന്നെ പറയാം. ജനനവും മരണവും വളർച്ചയും ജീവിതവുമെല്ലാം ഈ അന്ധവിശ്വാസത്തിൽ കൂടിയായിരുന്നല്ലൊ. എന്റെ വിശ്വാസങ്ങളിലും അനുഭവങ്ങളിലും ചിലതു് ഞാൻ ഇന്നും ഓർക്കുന്നു. എന്റെ കുട്ടിക്കാലത്തു് ഈഴവർ തുടങ്ങിയുള്ളവരെ തീണ്ടലും, ക്രിസ്ത്യാനികളെ തൊട്ടാൽ കുളിയും നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം ആചരിച്ചുവന്നിരുന്നു. അതു തെറ്റിയാൽ പാപമാണെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. തൊട്ടൊ തീണ്ടിയൊ അയിത്തമുണ്ടായാൽ 'ഉമി

നീരു്" ഇറക്കരുതെന്നും ഇറക്കിയാൽ കണ്ണും ചെവിയും പൊട്ടുമെന്നും എന്റെ അമ്മ കാലെക്കൂടിത്തന്നെ എന്നെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പോകുമ്പോഴാണു് ഇതിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരുന്നതു്. ഈഴവരാദിയായവർക്കു് പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പ്രവേശനം അനുവദിച്ചിട്ടില്ലാതിരുന്നതിനാൽ തീണ്ടലിനെപ്പറ്റി അവിടെ ഭയപ്പെടേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വഴിയെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ തീണ്ടാതിരിക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യത തീണ്ടൽജാതിക്കാക്കുള്ളതാണു്. അവർ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ 'വഴിയെ, വഴിയെ' എന്നു് 'തീണ്ടുള്ളവർ വരുന്നു' എന്നറിയിക്കുന്ന ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. അയാളെക്കാൾ ഉയർന്ന ജാതിക്കാരനെകണ്ടാൽ ജാതിക്രമമനുസരിച്ചു മാറികൊടുക്കണം. മാറാൻ സ്ഥലമില്ലെങ്കിൽ സ്ഥലം കാണുന്നിടംവരെ പുറകോട്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളണം. ഉയർന്നജാതിയാണു് എതിരേവരുന്നതെങ്കിൽ—അതൊരു ബ്രാഹ്മണനുമാണെങ്കിൽ—തീണ്ടൽഅകലത്തിനു സ്ഥലംകാണാതെവന്നാൽ പാവങ്ങൾ പരക്കംപാഞ്ഞുതുടങ്ങും. ഉയർന്ന ജാതിക്കാരനും അന്നു വെറുതെ സഞ്ചരിക്കാറില്ല. 'ഫോ ഫോ' ശബ്ദത്തോടുകൂടിയാണു് അവരുടെ ഘോഷയാത്ര. ഒരിയ്ക്കൽ ഒരു നമ്പൂതിരിക്കു് ഒരു പുലയൻ വഴിമാറികൊടുത്തു. റോഡിന്റെ അരികിൽ വിസ്താരമുള്ള ഭാഗത്തിന്റെ അങ്ങേ അറ്റംവരെ ആരും പറയാതെതന്നെ മാറികൊടുത്തു. തീണ്ടലിന്റെ അളവു ശരിയായൊ എന്നു നമ്പൂതിരിക്കു് ഒരു സംശയം. 'കുറച്ചുകൂടി' എന്നു നമ്പൂതിരിപറഞ്ഞു. അയാൾ പിന്നെയും കയ്യാലഅരികിലേക്കു നീങ്ങി. നമ്പൂതിരിക്കു സംശയം തീർന്നില്ല. 'അല്പംകൂടി' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ കയ്യാലമുകളിലേക്കു കേറി. നമ്പൂതിരിക്കു തൃപ്തിആയില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം മക്കിടമുഷ്ടിക്കാരനല്ലായിരുന്നതിനാൽ കാലംമാറിയ മാറ്റമോർത്തു് വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടു് എതുവശത്തെ കയ്യാലഅരികിൽകൂടി വിഷമിച്ചു കടന്നുപോയി. ഇതു് അക്കാലത്തെ സാധാരണസംഭവമായിരുന്നു. തീണ്ടൽ അകലത്തിന്റെ അളവു സൂക്ഷ്മമായിരിക്കാൻവേണ്ടി, "അല്പംകൂടി" പിന്നെയും 'അല്പംകൂടി' എന്നുപറയുന്നതുകേട്ടാൽ കഷായത്തിനു കഴഞ്ചിക്കോലിൽ മരുന്നുതൂക്കുന്ന സൂക്ഷ്മത തീണ്ടലിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഉണ്ടെന്നു തോന്നും. ഈ നടപടികളിലും ചുറ്റുപാടുകളിലുംനിന്നു വേണ്ടിയിരുന്ന നമുക്കു പുരോഗമിക്കാൻ.

എനിക്കു പ്രായപൂർത്തിയായതിനോടുകൂടി ഈ അനാചാരങ്ങളെപ്പറ്റിയെല്ലാം അല്പാല്പമായ വെറുപ്പുതോന്നിത്തുടങ്ങി. ചിന്തിക്കുംതോറും ഈ നടപടികളുടെ അർത്ഥമില്ലായ്മയും, അന്ധവിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനരാഹിത്യവും അതിന്റെ വലിപ്പത്തിൽ തന്നെ കാണാൻ സാധിച്ചു. അവയെ ഇല്ലായ്മചെയ്യേണ്ടതു് എന്റേയും കർത്തവ്യമാണെന്നു തോന്നി. എന്റെ കഴിവനുസരിച്ചു് എനിക്കു ശരിയെന്നു തോന്നുന്നതു ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചു. നായന്മാരുടെ ഇടയിൽ തന്നെ താഴ്ന്ന പടിയിൽ ഉള്ള നായരുമായി സന്ദർഭം വന്നപ്പോഴെല്ലാം ഞാൻ പരസ്യമായി ഭക്ഷണം കഴിച്ചു് അവർക്കു സമത്വം ഉണ്ടാക്കാനും, എന്റെ ഉള്ളിൽ അറിയാതെ തങ്ങിക്കിടന്ന ജാതിയുടെ ഉച്ചനീചത്വചിന്ത ഇല്ലാതാക്കാനും ശ്രമിച്ചു. തീണ്ടലും തൊടീലും എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എന്താപത്തു വന്നാലും ഞാൻ ആചരിയ്ക്കയില്ലെന്നു തീരുമാനിച്ചു. എന്റെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിൽ അതു നടപ്പിൽ വരുത്തി. ഇങ്ങിനെ ജാതിയുടേയും തീണ്ടൽതൊടീലിന്റേയും കാക്കശ്യം എന്റെ ചെറുവൃത്തത്തിൽ കുറച്ചു കൊണ്ടുവരുന്ന സന്ദർഭത്തിലാണു് പെരുന്ന കരയോഗം ഉണ്ടാക്കാനും അതിന്റെ ചുമതല വഹിക്കാനും ഇടയായതു്. കരയോഗങ്ങളുടെ ധർമ്മങ്ങളിൽ ഒന്നായി അധ:കൃതോദ്ധാരണവും സ്വീകരിച്ചിരുന്നു.

അയിത്താചരണംകൊണ്ടു് ദുസ്സഹത അനുഭവിച്ച ഈഴവസമുദായം അതിൽനിന്നു് രക്ഷപ്പെട്ടു് മനുഷ്യസ്വാതന്ത്ര്യം കൈവരിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം അന്വേഷിച്ചു. തീണ്ടലുള്ളതുകൊണ്ടു് സർക്കാർ വിദ്യാശാലകളിൽപോലും അവർക്കു് പ്രവേശനം ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് കാലോചിത വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു സൌകര്യമുണ്ടാകാതെ അവർ പഴയതുപോലെ പിന്തള്ളപ്പെട്ടിരുന്നു. പുറമെപോയി ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്ത ഒന്നുരണ്ടു് ഈഴവരെ അന്നുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവർ ഇവിടത്തെ സർക്കാർ സർവീസിൽ പ്രവേശനത്തിനു് അപേക്ഷിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും, തീണ്ടലുള്ള ജാതിയിൽപെട്ടവരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ കാരണംപറഞ്ഞു് അവരുടെ അപേക്ഷ നിരസിച്ചു. ഇങ്ങിനെ തീണ്ടലിന്റെ ഉപദ്രവം അവർ കൂടുതലായി അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. അവരിൽ ഒരാൾ ഡാക്ടർ മൈസൂർ പപ്പുവായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമംകൊ

ണ്ട്, അന്ന് അരുവിപ്പുറത്ത് ആശ്രമത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന 'നാണുഗുരു'സ്വാമികളുടെ നാമധേയത്തിലും പരമാധികാരത്തിലും 'ശ്രീനാരായണ ധർമ്മപരിപാലനയോഗം' എന്നൊരുസംഘം സ്ഥാപിച്ചു. അതാണ് ഇന്നത്തെ എസ്സ്. എൻ്. ഡി. പി. യോഗം. ഈഴവസമുദായത്തിൽ ഇന്നുകാണുന്ന സർവ്വാഭ്യുദയങ്ങൾക്കും കാരണം ശ്രീനാരായണഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹവും എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിന്റെ പ്രവർത്തനവുമാണെന്നു എല്ലാവർക്കും അറിയാം. അവരുടെ പ്രവർത്തനഫലം അവർക്കുമാത്രമല്ല പ്രയോജനപ്പെട്ടതു്. അവരേക്കാൾ കഷ്ടതയനുഭവിക്കുന്ന പുലയർ പറയർ മുതലായ സമുദായങ്ങളിൽപെട്ടവർക്കും ഉപയോഗപ്പെട്ടു. എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യുടെ സംഘടനാബലവും പ്രക്ഷോഭണവുംകൊണ്ട് സവർണ്ണഗുരുക്കന്മാരുടേയും ഗവർമ്മെൻറിന്റേയും കണ്ണുതുറന്നു. സവർണ്ണരിലെ ഉല്പതിഷ്ണുക്കളെല്ലാം ഈ പരിഷ്കാരങ്ങളെ ഹൃദയപൂർവ്വം പിന്താങ്ങി. അയിത്തം നീങ്ങാനും ക്ഷേത്രസമീപത്തുള്ള വഴികളിൽകൂടി സഞ്ചരിക്കാനും അനുമതിലഭിക്കാൻ കാലതാമസം നേരിട്ടെങ്കിലും, വിദ്യാലയപ്രവേശനം തീണ്ടൽ ജാതിക്കാർക്കും ഇതിനകം തന്നെ അനുവദിച്ചു കൊടുത്തു. ക്രിസ്തുമതമൊ ഇസ്ലാംമതമൊ സ്വീകരിച്ച പുലയനും പറയനും ഏതു സ്കൂളിൽ ചേർന്നു പഠിക്കുവാനും ക്ഷേത്രസാമീപ്യമുള്ള വഴികളിൽ കൂടിയും സഞ്ചരിക്കാനും അവകാശമുള്ളപ്പോൾ, ഹിന്ദുക്കളിലെ ഒരു വിഭാഗം ആളുകൾ ഒഴിഞ്ഞുമാറി നടക്കണമെന്നു പറയുന്നതിന്റെ അനൌചിത്യത്തെപ്പറ്റി ആരുംതന്നെ ഗൌനിച്ചില്ല. ഹിന്ദുക്കൾ ബഹുഭൂരിപക്ഷമുള്ളതും ഹിന്ദുരാജാവു ഭരിക്കുന്നതുമായ ഒരു രാജ്യത്തെ ഹിന്ദുക്കളിലെ ഒരു വിഭാഗക്കാരുടെ സ്ഥിതി ഇതായിരുന്നു എന്നു പറയാൻ തന്നെ ലജ്ജ തോന്നുന്നുണ്ട്.

ഈ രാജ്യത്തെ അയിത്തോച്ചാടന പ്രസ്ഥാനത്തിന്റേയും ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിന്റേയും അടിസ്ഥാനമിട്ടതും നേതൃത്വം വഹിച്ചതും പരേതനായ ടി. കെ. മാധവനായിരുന്നു. ഏറ്റവും ശേഷിമാനായ ഒരു സംഘടനാപ്രവർത്തകനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിന്റെ സംഘടനാ സെക്രട്ടറി സ്ഥാനം അദ്ദേഹം കയ്യേറതിനോടുകൂടി യോഗത്തിനു ഒരു നവജീവൻ വിണു. പ്രചരണവേലയ്ക്കും അദ്ദേഹം അദ്വിതീയനായിരുന്നു. ഈഴവസമുദായത്തെ ഇന്നു കാണുന്ന മട്ടിൽ അടിയുറച്ച

അടിസ്ഥാനത്തിൽ കെട്ടിപ്പടുത്തതു് മാധവന്റെ ക്ലേശവും ത്യാഗവുംകൊണ്ടു് മാത്രമായിരുന്നു. മഹാക്ഷേത്രങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ, ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും മുസ്ലീമുകൾക്കും നടക്കാവുന്ന വഴിയിൽ, 'ഈഴവർക്കു ഈ വഴിയെ നടക്കാൻ പാടില്ല' എന്നുള്ള തീണ്ടൽപലക എഴുതിവച്ചു് അവരെ അവമാനിച്ചതിൽ അവർക്കുണ്ടായ ക്ലേശവും ശത്രുതയും, ചെറുതല്ലായിരുന്നു. ഈ പലകകൾ മാറുകയും സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം സമ്പാദിക്കയും ചെയ്യുന്നതു് അയിത്തോച്ചാടനപ്രവർത്തിയുടെ ഒന്നാമദ്ധ്യായമായി മാധവൻ കരുതിയിരുന്നു. സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം സമ്പാദിക്കാനായി അദ്ദേഹം ഇൻഡ്യൻ നാഷനൽകാൺഗ്രസ്സിലെ ഒരംഗമായി ചേരുകയും മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ പരിചയം സമ്പാദിക്കയും ചെയ്തു. കാൺഗ്രസ്സിന്റെ പരിപാടികളിൽ അയിത്തോച്ചാടനം ഒരു പ്രധാനവിഷയമായി കാൺഗ്രസ്സ് അംഗീകരിച്ചിരുന്നു. മാധവന്റെ നിവേദനഫലമായി അതിനെ കറെക്കുടി ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്താൻ മഹാത്മജിയുടെ അനുമതി സമ്പാദിക്കാൻ സാധിച്ചു.

പല മഹാക്ഷേത്രങ്ങളുടേയും മുമ്പിലെന്നപോലെ വൈക്കം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുമ്പിലുള്ള റോഡുവക്കിലും ഒരു 'തീണ്ടൽപലക'ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിനപ്പുറമുള്ള പബ്ലിക്കു് വഴിയെ ഈഴവർ തുടങ്ങിയുള്ള തീണ്ടൽജാതിക്കാർക്കു നടക്കാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. യാഥാസ്ഥിതികന്മാരായ ഏതാനും നമ്പൂതിരിമാരുടേയും നായന്മാരുടേയും സങ്കേതമായിരുന്നു വൈക്കം. അയിത്തോച്ചാടനത്തിനു ശക്തിയായ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കാനുള്ള സ്ഥലം എന്തുകൊണ്ടും വൈക്കംതന്നെയാണെന്നു് കെ. പി. സി. സി. യുടെ അയിത്തോച്ചാടനക്കമ്മറ്റിക്കാരായ കെ. പി. കേശവമേനോൻ, കുറൂർ നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു്, ടി. കെ. മാധവൻ മുതൽപേർ യോഗം കൂടി തീരുമാനിച്ചു. അവിടെ 'സത്യഗ്രഹം' നടത്താനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ എല്ലാം ചെയ്തു. അതിനു സവർണ്ണരുടെ—വിശേഷിച്ചു നായന്മാരുടെ—ആനുകൂല്യം അത്യാവശ്യമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് മാധവനും കൂട്ടരും നായർസർവ്വീസ് പ്രവർത്തകന്മാരെ സമീപിച്ചു. അങ്ങിങ്ങായി ചില നായർസംഘടനകൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും സമുദായത്തിന്റെ ഒട്ടാകെയുള്ള പ്രതിനിദ്ധ്യം വഹിക്കത്തക്ക നിലയുള്ള ഒരു സംഘടനയുമില്ലായിരുന്നു. ഉള്ളസംഘടനകളിൽ എന്തുകൊണ്ടും പ്രാമാണ്യവും സ്വാധീനവുമുണ്ടായിരുന്നതു് സർവ്വീസ് സൊ

സൈറ്റിക്കായിരുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഭാരവാഹികളും പ്രവർത്തകന്മാരുമെല്ലാംതന്നെ ഉല്പതിഷ്ണുക്കളും അയിത്തോച്ചാടനകാര്യത്തിൽ നിർബ്ബന്ധമുള്ളവരുമാണെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആദർശങ്ങളിലും ഉദ്ദേശങ്ങളിലും ഒന്നു് അതായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അയിത്തോച്ചാടനക്കമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങളെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അനുകൂലിക്കയും അതിന്റെ പ്രാരംഭംമുതൽ അവസാനംവരെ സഹകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കയുംചെയ്തു. എൻ. എസ്. എസ്. ജനറൽ സെക്രട്ടറിയുടെ നിലയിലും എന്റെ സ്വന്തനിലയിലും ഈ സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വിജയത്തിനു് നിർഭയമായും നിർവ്യാജമായും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു സുവിദിതമാണു്. ഗവൺമെൻറും വൈക്കത്തെ നായന്മാരിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷമുൾപ്പടെ സവർണ്ണരും മുഴുവനും എതിരായുള്ള സത്യഗ്രഹത്തിനു് പരസ്യമായി പിന്തുണ നിൽക്കുക എന്നുള്ളതു് അന്നു് അത്ര ലഘുവായ കാര്യമായിരുന്നില്ല. ജയിലിനെക്കാൾ ഭയപ്പെടേണ്ടിയിരുന്നതു് 'റൌഡി'കളേയും പോലീസുകാരേയുമായിരുന്നു. അടിപിടിയും അക്രമവും ഭീഷണിയും ചെറിയതോതിലല്ലായിരുന്നു നടന്നതു്.

വൈക്കത്തു് നിത്യമെന്നപോലെ കൂടുന്ന മഹായോഗങ്ങളിലേയും, രാജ്യമൊട്ടാകെ സഞ്ചരിച്ചു് സവർണ്ണരുടെ അനുകൂല്യം സമ്പാദിക്കാൻ കൂടുന്ന യോഗങ്ങളിലേയും സ്ഥിരം പ്രസംഗകരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ഞാൻ. സത്യഗ്രഹികളേയും പ്രസംഗകരേയും അറസ്റ്റ് ചെയ്യുകയും ശിക്ഷിക്കയും ചെയ്യുന്നകാലമായിരുന്നു. ഗവൺമെൻറിനേയും ജയിലിനേയും കൊള്ളക്കാരനും കൊലപാതകിയും പോലും ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു. ന്യായാവകാശങ്ങൾക്കും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുംവേണ്ടി ഗവൺമെൻറിനെപ്പോലും എതിർക്കാനുള്ള തൻേറടവും നിർഭയത്വവും ഈ രാജ്യത്തുണ്ടാക്കിയതു് വൈക്കം സത്യഗ്രഹമാണു്. അതിലെ പ്രധാനഭാഗഭാഗിത്വം വഹിച്ചതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുമാണു്. 1099 കുംഭം 16-നു് കെ. പി. കേശവമേനോൻ അയിത്തോച്ചാടനക്കമ്മിറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വൈക്കത്തുവച്ചുകൂടിയ യോഗസമക്ഷം പ്രസംഗിച്ചതു് സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി ക്ഷേത്രനടയിൽ പിറേറദ്ദിവസംമുതൽ സത്യഗ്രഹം ആരംഭിക്കുമെന്നാണു്. നാട്ടുകാരുടെ താല്പര്യപ്രകാരം ഒരു മാസത്തേക്കുമാറ്റിവച്ചെങ്കിലും നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട തീയതിയിൽ

സത്യഗ്രഹം ആരംഭിക്കുതന്നെ ചെയ്യു. സത്യഗ്രഹം എന്താണെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഈ രാജ്യവാസികൾ അതു കാണാൻ വേണ്ടിത്തന്നെ ലക്ഷക്കണക്കിനു് വന്നെത്തി. ഗവമ്മേൻറിനേറയും വിശേഷിച്ചു് പോലീസിനേറയും ശ്രദ്ധമുഴുവൻ വൈക്കത്തേക്കു നിങ്ങി. സത്യഗ്രഹികളുടെ സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ തടുക്കാൻ വേണ്ടി, വൈക്കത്തെ തിണ്ടൽപലകയുടെ സമീപത്തു പോലീസ്കാർ അണിനിരന്നു. സത്യഗ്രഹാശ്രമത്തിൽനിന്നും അന്നു് അതിരാവിലെ കൂളിച്ചു് ഈശ്വരഭജനയും കഴിഞ്ഞു്, വാളൻറ്യറന്മാരായ ഒരു നായരും ഒരു ഈഴവനും ഒരു പുലയനും ഖദർമുണ്ടും ഷർട്ടും ഗാന്ധിത്തൊപ്പിയും ധരിച്ചു്, അയിത്താചരണത്തിൻെറ ഭയങ്കരതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പാട്ടോട്ടുകൂടി സത്യഗ്രഹസ്ഥലത്തു വന്നെത്തി. ആശ്രമത്തിലെ നടപടികളിലെല്ലാം തലേദിവസം മുതൽ ഞാനും പങ്കാളിയായിരുന്നു. ഞങ്ങളാരും ഉറങ്ങിട്ടില്ല. പിറ്റേദിവസം ആരംഭിക്കുന്ന പ്രവർത്തിയുടെ ഗൌരവം ഏറെക്കുറെ ഞങ്ങൾക്കറിയാമായിരുന്നു. തടുക്കുന്ന പോലീസിൻെറ നടപടി എന്തെന്നു നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നു. മദ്ദനമാണോ ജയിലെഉള്ളോ എന്നൊന്നും വെളിപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. സത്യഗ്രഹ വാളൻറ്യറന്മാരുടെ സത്യഗ്രഹസ്ഥലത്തുവച്ചു സ്വീകരിച്ചതു് ജനപ്രതിനിദ്ധ്യം വഹിച്ചുകൊണ്ടു് ഞങ്ങളിൽചിലരായിരുന്നു. ഒരു വാളൻറ്യറുടെകഴുത്തിൽ ഞാൻ മാലയിട്ടു സ്വീകരിച്ചു. അവരെ മൂന്നാളേയും അറസ്റ്റ് ചെയ്തു കോട്ടയത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകയും ശിക്ഷിക്കയും ചെയ്തു. പിറേറദിവസവും മേൽവിവരിച്ച ജാതിക്രമത്തിനു തന്നെ മൂന്നു വാളൻറ്യറന്മാർ സത്യഗ്രഹത്തിനു വന്നു. അവരേയും അറസ്റ്റ് ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ദിവസവും അറസ്റ്റ് നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. പണം ശേഖരിക്കാനും പ്രചരണ വേലക്കുമായി ഞങ്ങളിൽ പലരും പോയും വന്നുംകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നുംതന്നെ വൈകിട്ട കായൽ വാരത്തു കൂടുന്ന യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാനും സത്യഗ്രഹാശ്രമത്തിലെ സ്ഥിതികൾ അന്വേഷിക്കാനുമായി വന്നുകൂടുന്ന ആളുകൾക്കു കണക്കും കയ്യുമില്ലായിരുന്നു. ഒരു ഘട്ടം വന്നപ്പോൾ കെ. പി. കേശവമേനോനും, ടി. കെ. മാധവനും സത്യഗ്രഹവാളൻറ്യറന്മാരായി. അവരേയും അറസ്റ്റ് ചെയ്തു ശിക്ഷിച്ചു. അങ്ങിനെ സത്യഗ്രഹം ഊർജ്ജിതമായിത്തന്നെ നടന്നു. ഗവണ്മെൻറു വിഷമിച്ചുതുടങ്ങി. ഒടുവിൽ ഗവണ്മെൻറ് അറസ്റ്റ് ചെയ്യണ്ടാ, തടുത്താൽ മതിയെന്നു തീരുമാനിച്ചു. അതു സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനത്തിനു്

അല്പം ക്ഷീണമുണ്ടാക്കി. എങ്കിലും ഒഴക്കിൽ വീണുകഴിഞ്ഞതു കൊണ്ട് മുറ്റു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇതിനിടയിൽ ഉണ്ടായ ഒരു സംഭവം എന്നെ പ്രത്യേകം ബാധിക്കുന്നതാണു്. ഞാൻ ഒരു കാര്യമായി ചങ്ങനാശേരിയിൽ വന്നു് മന്നത്തുവീട്ടിൽ പാക്കുകയായിരുന്നു. കാലത്തു് എട്ടോൻ പതുമണികഴിഞ്ഞപ്പോൾ വൈക്കത്തുനിന്നും, പത്തനംതിട്ടക്കാരൻ ഭട്ടതിരിയും, ആറന്മുളക്കാരൻ അഴകനും വേറെ ഒരാളുംകൂടി എന്റെ വീട്ടിൽവന്നു. തലേദിവസത്തെ വൈക്കം സംഭവഗതികൾ എന്നെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അവർ ആഹാരം കഴിച്ചിട്ടില്ലെന്നു മനസ്സിലായി. അമ്മയോടു സ്വകാര്യം ചോദിച്ചപ്പോൾ എല്ലാവക്കും കഞ്ഞി തരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. വീണ്ടും വന്നു സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽകൂടെയുള്ള അഴകനു കഞ്ഞികൊടുക്കുന്ന കാര്യം എന്റെ ആലോചനയിൽ വന്നു. അഴകനു എവിടുത്തി കഞ്ഞി കൊടുക്കും. തിരിച്ചിരുത്തി കഞ്ഞികൊടുക്കുന്നതു് എന്റെ നിലയ്ക്കു ശരിയൊ. ജാതിനോക്കാതെ പൊതുസ്ഥലത്തു് ഒരുമിച്ചിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കാനുള്ള പരിചയം ഞാനും സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ വീട്ടിൽ തിന്നൽ ആചരണം കൂടാതെ ഒരുമിച്ചിരുന്നു സംസാരിക്കാമെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു പരീക്ഷണം നടത്തേണ്ട സന്ദർഭമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഞാൻ തന്നെ ഇത്ര വിഷമിക്കുമ്പോൾ എന്റെ അമ്മക്കു എത്ര ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാകും. അഴകനെ ഭക്ഷണത്തിനു മാറ്റിയിരുത്താനും ഒരുമിച്ചിരുത്താനും ശക്തനല്ലാതെ ഞാൻ കുഴങ്ങി. ജാതി വേണ്ടെന്നു് ഉറക്കെ പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഞാൻ—അയിത്തോച്ചാടനത്തിൽ സജീവമായി പങ്കുകൊള്ളുന്ന ഞാൻ—ബ്രാഹ്മണനും പുലയനും നായരും ഉൾപ്പെടെ എന്റെ വീട്ടിൽ വന്ന അതിഥികളെ അവരുടെ ഉയച്ചതാഴ്ചയനുസരിച്ചു് വേർതിരിച്ചു് ഇരുത്തി ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതു് ശരിയല്ലെന്നുതോന്നി. വർത്തമാനത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നെങ്കിലും എന്റെ മനസ്സു മുഴുവൻ വ്യാപരിച്ചിരുന്നതു് ഈ വിഷയങ്ങളിലായിരുന്നു. എന്റെ വിശ്വാസത്തിനും സംസാരത്തിനും എതിരായി എന്തായാലും ഞാൻ എന്റെ വീട്ടിൽവച്ചു പ്രവർത്തിക്കയില്ലെന്നു മനസ്സുകൊണ്ടു തീരുമാനിച്ചു. എന്നല്ല ഇന്നത്തെ അതിഥികളിൽ അഗ്രഗണ്യൻ അഴകപ്പുലയനാണെന്നും എനിക്കുതോന്നി. അനവധി നൂറ്റാണ്ടുകാലമായി പുലയരോടും മറ്റും എന്റെ പൂർവ്വിക

ന്മാർ അറിയാതെ ചെയ്ത പാപകർമ്മങ്ങൾക്കു പരിഹാരമായി, എന്റെ വീട്ടിൽവച്ചു തന്നെ ഈ പ്രായശ്ചിത്തം നടത്തണമെന്നായിരിക്കും ദൈവനിശ്ചയം. മുറ്റത്തു നടക്കട്ടെ എന്നുള്ള വിചാരഗതിയോടുകൂടി സകായ്മയായി അമ്മയെ വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. ഈഴവനുപോലും തീണ്ടലുള്ള അക്കാലത്തു്, ഞാൻ പതിവായി ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന അടുക്കള വാതുക്കൽ പുലയനോടുകൂടി ഒരുമിച്ചിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ അനുവദിക്കണമെന്നും അമ്മതന്നെ വിളമ്പിത്തരണമെന്നും പറഞ്ഞാൽ വൃദ്ധയായ ഒരു മാതാവിനുണ്ടാകാവുന്ന വികാരഗതികളെന്തായിരിക്കാമെന്നു് ഏറെക്കുറെ ഊഹിക്കാവുന്നതാണു്. എന്നാൽ എന്റെ അമ്മയ്ക്കു് പഠിപ്പില്ലാതിരുന്നെങ്കിലും തീണ്ടലും തൊടീലും അസമത്വങ്ങളും വലിയ അന്യായമാണെന്നു തോന്നീട്ടുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ ദിക്കിലൊ സമീപത്തൊ ഉണ്ടാകുന്ന നായർ യോഗങ്ങളിലെല്ലാം മുടങ്ങാതെ തന്നെ അമ്മ പങ്കുകൊള്ളുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു നായരുടെ ഇടയിലെ ജാതിഭേദം അത്ഥമുള്ളതല്ലെന്നും തീണ്ടലും തൊടീലും മാറേറണ്ടതാണെന്നും അമ്മ ധരിച്ചിരുന്നു. നായരുടെ കായ്ത്തിൽ അവസരം വന്നപ്പോഴെല്ലാം എന്റെ അമ്മ അതു കൂസൽകൂടാതെ ലംഘിച്ചിരുന്നു. അതിനപ്പുറം പോകാൻ അമ്മ ഇതുവരെ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനുള്ള ആവശ്യമൊ സന്ദർഭമൊ ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. എന്റെ അഭ്യർത്ഥന അമ്മയെ അമ്പരപ്പിച്ചിരിക്കാം. മകൻ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം ശരിയെന്നു വിചാരിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള പുത്രവാത്സല്യമുള്ള എന്റെ അമ്മ 'നിന്റെ ഹിതമതാണെങ്കിൽ അങ്ങിനെയാകട്ടെ' എന്നു പറഞ്ഞതേയുള്ളു. എന്റെ അപേക്ഷക്കു് അമ്മ വഴിപ്പെട്ടിരുന്നില്ലെങ്കിൽ എന്റെ അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കുമെന്നു് വായനക്കാർ ഊഹിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതി.

അമ്മ അടുക്കളവാതുക്കൽ വിരിച്ചിരുന്ന മെത്തപ്പായിൽ ഞങ്ങൾ നാലാളും ഇരുന്നു. ഞാനിരുന്ന പായിൽ ഇടത്തുവശത്തു് അഴകനെ ഇരുത്തി. ഭട്ടതിരിയും നായരും മറ്റെ പായിൽ ഇരുന്നു. എന്റെ അമ്മയുടെ കൈകൊണ്ടുതന്നെ ആദ്യമായി അഴകനു കഞ്ഞി വിളമ്പി. ഞങ്ങളെല്ലാം കഞ്ഞികുടിച്ചു തീരാറായപ്പോൾ പുതുതായി ഒരു വിചാരം എന്റെ ഉള്ളിൽ പൊന്തിവന്നു. പാത്രമെടുക്കണ്ടെ. അതാരാണു്. അവരവക്കാകാം. എ

ങ്കിലും അതല്ലല്ലൊ നാം വീട്ടുകളിൽ കാണിക്കുന്ന ആതിത്ഥ്യമ
യ്യാദ. അതു് ഇന്നു മാറേറണ്ടി വരുന്നെങ്കിൽ അഴകനുള്ളതുകൊ
ണ്ടുള്ള വിശേഷമെന്നല്ലാതെ മറെറന്താണു് പറയാനുള്ളതു്.
ആ വ്യത്യാസം കാണിക്കുന്നതും തെററാണു്. ഇതെല്ലാം നിമി
ഷമാത്രം കൊണ്ടു ചിന്തിച്ചു ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തി. പാത്ര
മെടുക്കാൻ ഭാവിച്ച അഴകനെക്കൊണ്ടു് അതെടുപ്പിക്കാതെ കൈ
കഴുകാൻ നിർബന്ധിച്ചു പറഞ്ഞയച്ചു. അവരെല്ലാം അപ്പുറ
ത്തേയ്ക്കു പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, അമ്മയ്ക്കു വിഷമിഷ്ടം വരുതെ
ന്നു കരുതി, ആരുണ്ടമ്മെ ഈ പാത്രമെടുക്കാൻ എന്നു ചോദി
ച്ചു. വേലക്കാരിയുണ്ടെന്നു അമ്മ പറഞ്ഞപ്പോൾ ശബ്ദിക്കാത്ത
അവൾ മുന്നോട്ടവന്നു് പുലയന്റെ പാത്രം മിഴക്കാൻ എനിക്കു
സാധിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. എനിക്കവളോട്ടു് അശേഷം കോ
പം തോന്നിയില്ല. ആരും കാണുകയില്ലല്ലൊ. ഞാൻതന്നെ എ
ടുത്തു കഴുകാം എന്നു പറഞ്ഞു് പാത്രമെടുത്തു തുടങ്ങിയപ്പോൾ
അമ്മ തടസ്സപ്പെടുത്തി അമ്മതന്നെ അതു കഴുകിവച്ചു.

ഇന്നു് ഇതത്ര കാര്യമായി അധികംപേർ കരുതുമെന്നു തോ
ന്നുന്നില്ല. എന്നാൽ 32 കൊല്ലം മുമ്പുള്ള സ്ഥിതി അതല്ലായി
രുന്നു. ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളംബരത്തോടുകൂടി ഒരു 'യുഗംമാറ്റം'
തന്നെ വന്നിട്ടും ഇന്നും അപൂർവ്വമായെങ്കിലും തീണ്ടലിനെ സ്പ
ർശിക്കാണുന്നവരും പുലയരെ ചായക്കടയിൽ കടത്താത്തവരുമു
ണ്ടെന്നു ഓർമ്മിക്കണം. എന്റെ അമ്മയുടെ സന്മനസ്സും അനുഗ്ര
ഹവുമാണു് എന്റെ സകലശ്രേയസ്സുകൾക്കും അടിസ്ഥാനം. യാദൃ
ച്ഛികമായിട്ടാണെങ്കിലും ഈ വിഷമഘട്ടത്തിലും അമ്മയുടെ, ത്രുപം
പ്രാപിച്ച അനുഗ്രഹം എന്നെ രക്ഷിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ കു
ഴിഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ കഞ്ഞി കുടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ എന്റെ
ഇവിടത്തെ ഒരു പ്രധാന ബന്ധു വന്നു കാണാനും പെട്ടെന്നു
മ്ലാനവദനനായ അദ്ദേഹം ഇറങ്ങിപ്പോകാനും ഇടയായി. അ
തുകൊണ്ടു് ഈ സംഭവം നാട്ടുനീളെ പരസ്യപ്പെടാൻ സമയമ
ധികം വേണ്ടിവന്നില്ല. കുറെ നാളത്തേക്കു് അനുകൂലപ്രതികൂല
ഭാവത്തിലുള്ള വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്കു് ഇപ്രദേശത്തെ പ്രധാന
വിഷയം അക്കാലത്തു് അതുമാത്രമായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ദൈവ
നിശ്ചയമനുസരിച്ചു്, സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും അയിത്തോച്ചാ
ടനത്തിനും ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിനും ജാതി നശീകരണത്തിനു

ആത്മാത്മമായി പ്രവത്തിക്കാൻ ഞാൻ അവകാശിയായിത്തീന്നി രിക്കുന്നു എന്നു് അന്നുമുതൽ എനിക്കു ബോദ്ധ്യമുണ്ടായി. അ തിനൊരശേഷം ജാതിയുടെ ഉച്ചനീചതപചിന്താഗതി എന്നെ ഇതു വരെ ബാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് ഒരു വസ്തുതയാകുന്നു.

വൈക്കം സത്യഗ്രഹം പല കാലഘട്ടങ്ങളെ തരണംചെയ്തു് പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സത്യഗ്രഹികളെ തടുക്കാൻ ഒരു വേ ലികെട്ടി പോലീസ്കാർ കാവൽനിന്നിരുന്നു. 99 കർക്കടകത്തിൽ ഭയങ്കരമായ വെള്ളപ്പൊക്കമുണ്ടായി. സത്യഗ്രഹികൾ നിന്നിരു ന്നസ്ഥലത്തു് നെഞ്ചളവു വെള്ളമുണ്ടായിരുന്നു. ആ വെള്ളത്തി ലും നേരം നീക്കംവരുത്താതെനിന്നു സത്യഗ്രഹികൾ തപസ്സുചെയ്തു. സത്യഗ്രഹത്തിനു ശക്തിവർദ്ധിപ്പിക്കാനും നായന്മാരുടെ ആനു കൂല്യം കൂട്ടുതലായി പ്രകടിപ്പിക്കാനുംവേണ്ടി, നായർസർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിലും മലബാർ കാരുതോടി മാധ വൻനായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിലും ഒരു നായർസമ്മേളനം നടത്തി സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള പ്രമേയം പാ സ്സാക്കി. അവിടെവച്ചുതന്നെ എൻ. എസ്. എസും, എസ്. എൻ. ഡി. പി. യും ചേന്നു് സംയുക്തസമ്മേളനം നടത്തി. നാ യരും ഈഴവരും ഇത്രഅധികം ചേർന്നുള്ള സമ്മേളനം അതിനുമു മ്പു പിമ്പുമുണ്ടായിട്ടില്ല. സത്യഗ്രഹപ്രതികൂലികളുടെസംഖ്യ ദിവ സേന കുറഞ്ഞുവന്നു എങ്കിലും, ഇവിടത്തെ യാഥാസ്ഥിതിക ഗവ ൺമെൻറിന്റെ മർക്കടമുഷ്ടിക്കും മൌഢ്യത്തിൽ അടിയുറച്ച 'അന്ത സ്സു്' പാലനത്തിനുള്ള ആഗ്രഹത്തിനും പറയത്തക്ക കുറവുണ്ടാ യില്ല. സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം എല്ലാപൌരന്മാർക്കും അനുവദിക്കേ ണ്ടതാണെന്നു ഗവൺമെൻറു് സമ്മതിക്കാറുണ്ടു്. കീഴ്നടപ്പി നേയും ന്യൂനപക്ഷത്തിനുണ്ടാകാവുന്ന ദുഃഖത്തേയും ചൂണ്ടിക്കാണി ച്ചു് സത്യഗ്രഹികളെ തോല്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം കണ്ടുപിടിപ്പാനാ ണു് അവർ ആഗ്രഹിച്ചതു്. അതുകൊണ്ടു് സത്യഗ്രഹികളും പോ ലീസുകാരുമായുള്ള 'പല്ലുവും പുലിയുംകളി' തുടർന്നു് നടത്തേണ്ടി വന്നു. ലോകപ്രസിദ്ധന്മാരായ പലരും വൈക്കത്തുവന്നു പ്രസം ഗിക്കയും ഉപദേശിക്കയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാനും പ്രയോജനമുണ്ടാ യില്ല. മഹാത്മജിയുടെ ഉപദേശം കേട്ടാലും ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥംമുഖാ ന്തിരം യുക്തിവാദം ചെയ്താലും കണ്ണുതുറക്കാത്ത അപൂർവംചില 'ഇണ്ടൻതുരുത്തി'മാരല്ലാതെ ആരുംതന്നെ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു്

എതിരായുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഗവർമ്മെൻറിന്റെ തടസ്ഥവും പിന്തുണയും മാത്രമായിരുന്ന പ്രധാനപ്രതിബന്ധം.

ഒരവസരത്തിൽ ഈ. വി. രാമസ്വാമിനായ്ക്കരും കൂറെ തമിഴന്മാരും വൈക്കത്തുവന്ന സത്യഗ്രഹത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. അവരിൽ വാഗ്മികളായ നാലഞ്ചുപേരും ഒരുമിച്ചു് പ്രചരണത്തിനായി ഞാൻ രാജ്യത്തിന്റെ പലഭാഗത്തും സഞ്ചരിച്ചു. ഞങ്ങൾ തിരുവനന്തപുരം മൈതാനത്തിൽഎത്തി പ്രസംഗിച്ചു. ഞങ്ങളെല്ലാവരുംതന്നെ ഗവമ്മെൻറിനെ കഠിനമായി വിമർശിക്കയും കുറ്റപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ആ യോഗം കഴിഞ്ഞു് ഞങ്ങൾതമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു. പിറേറദിവസം അവരെയെല്ലാം അറസ്റ്റുചെയ്തതായി പത്രങ്ങളിൽ കണ്ടു. ഞാൻ ചങ്ങനാശേരിയിലെത്തി അറസ്റ്റുവാറണ്ടിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചു് രണ്ടുമൂന്നുദിവസം ഇരുന്നു. എന്റെ കാത്തിരുപ്പു വെറുതെയായി. എന്നെമാത്രം ഒഴിവാക്കിയതിന്റെ കാരണം ഇതുവരെ അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

99 കർക്കടകത്തിൽ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ നാടുനീങ്ങി. ഭരണഭാരം കയ്യേല്ക്കേണ്ടതു് ശ്രീ ചിത്തിരതിരുനാൾ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം മേജർ അല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആറുങ്ങൽ മൂത്തതമ്പുരാനായ, സേതുലക്ഷ്മീഭായി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് റിജൻറായി ഭരണം കയ്യേറ്റു. അപ്പൊഴും ദിവാൻ രാഘവയ്യായായിരുന്നു. മഹാറാണിറീജൻസിഭരണം കയ്യേറപ്പോൾ ജയിലിൽകിടന്ന സത്യഗ്രഹികളെ എല്ലാം വിട്ടയച്ചു. എങ്കിലും സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു് അനുകൂലമായ മനോഭാവമൊന്നും പുതുതായുണ്ടായില്ല. അതുകൊണ്ടു് സത്യഗ്രഹം തുടർന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സത്യഗ്രഹത്തിന്റെ പുതുമഎല്ലാം അവസാനിച്ചതുകൊണ്ടും പൊതുജനശക്തി ഒരേരൂപത്തിൽ ദീർഘകാലം നിലനിൽക്കുന്നതല്ലാത്തതുകൊണ്ടും വൈക്കത്തെ സത്യഗ്രഹപ്രസ്ഥാനത്തിനു തണുപ്പുബാധിച്ചലക്ഷണം കണ്ടുതുടങ്ങി. അവകാശവാദത്തിന്റെ ന്യായത്തെപ്പറ്റി ആക്ഷേപം തർക്കമില്ല. സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളുടെ തടസ്സംമാത്രമെ അപ്പൊഴും പ്രതിബന്ധമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. വാസ്തവത്തിൽ അവരുടെ സംഖ്യ വളരെ പരിമിതമെന്നു ഗവർമ്മെൻറിനറിയാമായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ മറവിൽ കൂറെക്കൂടി കാലംപോക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു.

പതിനാറാമദ്ധ്യായം

സവർണ്ണജാഥ

ബുദ്ധിമാനായ മഹാത്മജി ഈ പരിതസ്ഥിതികളെയെല്ലാം പരിഗണിച്ച് സവർണ്ണരുടെ സമ്മതവും അവക്കുള്ള നിർബന്ധവും രേഖപ്പെടുത്താൻ, വൈക്കത്തുനിന്നും ഒരു സവർണ്ണജാഥ കാൽനടയായി പുറപ്പെട്ട് തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി, സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കാൻ മഹാറാണിറീജൻറിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു മെമ്മോറാണ്ടം സമർപ്പിക്കണമെന്നു നിർദ്ദേശിച്ചു. ആ സവർണ്ണജാഥയിൽ അഞ്ഞൂറുപേരിൽ കുറയരുതെന്നും വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു.

സവർണ്ണജാഥാരൂപീകരണം ശ്രമസാദ്ധ്യമായ ഒന്നായിരുന്നു. എങ്കിലും അതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ഉടനെ ആരംഭിച്ചു. എ. കെ. പിള്ളയും, ഞാനും, ടി. കെ. മാധവനുംകൂടി രാജ്യമൊട്ടാകെ സഞ്ചരിച്ച് അതിനുവേണ്ട പ്രചരണമെല്ലാം നടത്തി. ആവശ്യമുള്ള വ്യവസ്ഥകളും, സവർണ്ണജാഥയുടെ വൈക്കംമുതൽ തിരുവനന്തപുരംവരെയും, നാഗർകോവിൽ മുതൽ തിരുവനന്തപുരം വരേയും ഉള്ള സഞ്ചാരകാര്യപരിപാടിയും തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. എന്നെ അതിന്റെ സർവ്വസൈന്യാധിപനാക്കി. 1100 തുലാം 16-ാംനു കാലത്തെ ജാഥാംഗങ്ങൾ വൈക്കംക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനവും കഴിച്ച്, അഭീഷ്ടസിദ്ധിക്കുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു കാൽനടയായി പുറപ്പെട്ടു. "സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം എല്ലാ

പൌരന്മാരുടേയും ജന്മാവകാശ''മാണെന്നു് എഴുതിയബോർഡും കാൺഗ്രസ്കൊടിയും ജാഥയുടെ മുമ്പിൽ പിടിച്ചിരുന്നു. സർവ്വ സൈന്യാധിപന്റെ പിന്നിൽ, ഖദർമുണ്ടും ഷർട്ടും ഗാന്ധിത്തൊപ്പിയും ധരിച്ച ജാഥാംഗങ്ങൾ രണ്ടുവരിയായി അണിനിരന്നു്, ഇതിനുവേണ്ടി പ്രത്യേകം നിർമ്മിച്ച പാട്ടുകളുംപാടി പോകുന്ന കാഴ്ച ആരുടേയും ഹൃദയത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതായിരുന്നു. വഴിയുടെ ഇരുവശങ്ങളിലും കണക്കില്ലാതെ കൂടുന്ന ജനങ്ങൾ, ഹാരസമർപ്പണം കൊണ്ടും മംഗളാശംസകൊണ്ടും അവരുടെ അനുഭാവപ്രകടനവും അനുഗ്രഹാനുകൂല്യങ്ങളും പ്രത്യക്ഷമാക്കി. എല്ലാദിവസങ്ങളിലും കാലത്തെ പുറപ്പെട്ടു് ഉച്ചക്കു് ഒരു താവളത്തിലും, പകലെ അവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ടു് സന്ധ്യക്കുമുമ്പു് അടുത്തതാവളത്തിലും എത്തി വിശ്രമിക്കത്തക്ക വ്യവസ്ഥയായിരുന്നു ചെയ്തിരുന്നതു്. ഓരോതാവളത്തിലേയും വിശ്രമസ്ഥലങ്ങളെല്ലാം അപ്രദേശത്തുള്ളവർ കെട്ടിഅലങ്കരിച്ചു് യോഗംകൂടാനുള്ള സൌകര്യവും ചെയ്തിരുന്നു. ഓരോസ്ഥലത്തും ചെന്നാലുടൻ സർവ്വസൈന്യാധിപന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ യോഗംകൂടി ജാഥയുടെ ഉദ്ദേശത്തേപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കും. അയിത്തം ഇല്ലാതാക്കാനും സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടാക്കാനും സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കുള്ള ബാദ്ധ്യതയേയും അവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കു് ഇന്നുള്ള ക്ലേശത്തേയും പറ്റിയായിരിക്കും പ്രസംഗം. ഏതു താവളത്തിൽകൂടുന്ന യോഗവും ആളുകളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കൾ തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂർമുതൽ തെക്കോട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ സ്വീകരണവും യോഗവും എത്രവമ്പിച്ചനിലയിലുള്ളതായിരുന്നു എന്നു പറയാൻപ്രയാസം. വഴിയുടെ ഇരുവശങ്ങളിലുമുള്ള ഹിന്ദുഭവനങ്ങളുടെ മുൻഭാഗം കെട്ടിയലങ്കരിച്ചും, നിറപറയും വിളക്കുംവച്ചും, ഭവനദേവതകളായ സ്ത്രീജനങ്ങൾ വാദ്യഘോഷങ്ങളോടും സവർണ്ണജാഥയെ ഭക്തിപൂർവം സ്വീകരിക്കുന്നതുകണ്ടാൽ ഈ വിഷയത്തിൽ സവർണ്ണാനുകൂല്യം വേണ്ടവണ്ണമുണ്ടെന്നു് ആർക്കും ബോദ്ധ്യപ്പെടുന്നതാണു്.

ഓരോ താവളങ്ങളിലും പുതുതായി ജാഥാംഗങ്ങൾ വന്നുചേർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവരെ എല്ലാം അപ്പോഴപ്പോൾ രജിസ്റ്ററിൽ ചേർക്കുന്നതിനും അവർക്കുവേണ്ട നിർദ്ദേശം നൽകുന്നതിനും മറ്റുമായി ചേർത്തല കെ. ജി. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ സർവസൈന്യാധിപന്റെ പ്രൈവറ്റ്സെക്രട്ടറിയുടെ ചാർജ്ജു് വഹിച്ചുകൊണ്ടു്

എന്റെകൂടെത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. വൈക്കത്തുനിന്നും പുറപ്പെട്ട സവർണ്ണജാഥാ, കടത്തുരുത്തി, ഏറ്റുമാനൂർ, കോട്ടയം, ചങ്ങനാശേരിവഴി ചെങ്ങന്നൂരെത്തിട്ട്, വെണ്മണിവഴി മാവേലിക്കരയും, അവിടെനിന്നു് തട്ടാരമ്പലം, കായംകുളംവഴി കരുനാഗപ്പള്ളിലും, ചവറയിലും തേവലക്കരയിലുംകൂടി വള്ളംവഴി അഷ്ടമുടിക്കായൽ താണ്ടി പ്രാക്കുളത്തും, പടിഞ്ഞാറെക്കൊല്ലംവഴി കൊല്ലംടൌണിലെത്തി പരവൂർ കടപ്പുറത്തുകൂടി കായിക്കരയിലും, വക്കം കടയ്ക്കാവൂർവഴി ആറ്റുങ്ങലും അവിടെനിന്നു് റോട്ടുവഴി തിരുവനന്തപുരത്തും ചെന്നെത്താനുള്ള ഏർപ്പാടാണു് ചെയ്തിരുന്നതു്. ആളുകൾ തിങ്ങിപ്പാക്കുന്ന ഇപ്രദേശങ്ങളിലെ ചെറുകായലുകളിൽ താല്ക്കാലികപാലംപോലുമുണ്ടാക്കി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. വഴിയിലും താവളസ്ഥലങ്ങളിലുംഉള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ശരിയൊ എന്നു പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടു് എ. കെ. പിള്ളയും ടി. കെ. മാധവനും മുമ്പെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഒന്നിനും ഒരു കുറവൊ കാലതാമസമൊ എങ്ങുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആയിരത്തിൽപരം ജാഥാംഗങ്ങൾക്കും അനുയായികൾക്കും ഭക്ഷണത്തിനും വിശ്രമത്തിനുമുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ അതാതുസ്ഥലത്തെ ജനങ്ങൾതന്നെ ചെയ്തിരുന്നു. നമ്പൂതിരിമുതൽ നായർവരെ സവർണ്ണരിലെ എല്ലാ വിഭാഗത്തിൽപെട്ട ആളുകളും, സമുദായത്തിൽ കുറ്റപ്പു്, പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻപിള്ള, കോട്ടൂർ പപ്പുപിള്ള മുതലായ മഹാപ്രമാണികളും ജാഥയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. വഴിനിളെയുള്ള ആൾത്തിരക്കുകൊണ്ടു് ജാഥാംഗങ്ങൾക്കു സഞ്ചരിക്കാൻപോലും വിഷമം നേരിട്ടു. ജാഥാംഗങ്ങൾക്കു ദാഹംതീർക്കുന്നതിനായി പല സ്ഥലത്തും കരിമ്പുചെത്തി കൂനകൂട്ടിയിരിക്കുന്നതുകണ്ടാൽ ആളുകൾ അമ്പരന്നുപോകും. നിമിഷംതോറുമെന്നവണ്ണം സഞ്ചാരത്തിനിടയിലും താവളസ്ഥലങ്ങളിലുംവച്ചു് സർവസൈന്യാധിപന്റെ കഴുത്തിൽ ബഹുജനങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്ന പുഷ്പമാലയ്ക്കു കയ്യും കണക്കുമില്ലായിരുന്നു. ഒന്നിനുമീതെ ഒന്നായി സമർപ്പിക്കുന്ന പൂമാലകൾ പല സന്ദർഭങ്ങളിലും തലയ്ക്കുമീതെവരെ പൊന്താറുണ്ടെന്നു പറയുന്നതിൽ യാതൊരു അതിശയോക്തിയുമില്ല. ഒരു താവളസ്ഥലത്തുനിന്നും പുറപ്പെടുമ്പോൾ അവിടുള്ളവർ വാദ്യമേളസഹിതം ചെയ്യുന്ന അനുയാത്ര അവസാനിപ്പിക്കുന്നതു് പലപ്പൊഴും അടുത്ത താവളക്കാരുടെ സ്വീകരണം ആരംഭിക്കുമ്പൊഴായിരിക്കും. കായലുകളിലെ പാലങ്ങൾ കേറിഇറങ്ങുന്ന വഴികളിലെല്ലാം, സീ

താദേവിയെ വീണ്ടെടുക്കാൻ വാനരസൈന്യസമേതനായി സേതു ബന്ധനംചെയ്ത് ലങ്കയിലേക്കുപോയ ശ്രീരാമനെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ട്, സ്വാതന്ത്ര്യദേവതയെ വീണ്ടെടുക്കാൻ പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സവർണ്ണജാഥയ്ക്കു വിജയാശംസചെയ്യുന്ന പദ്യഖണ്ഡങ്ങളും ഗദ്യശകലങ്ങളുംകൊണ്ട് അലംകൃതമായിരുന്നു. കൊല്ലംടൌണിനു കിഴക്കുവച്ച് മയ്യനാട്ടേക്കുള്ള സ്വീകരണത്തിന്റെ പ്രത്യേകത ഞാനിന്നും ഓർക്കുന്നു. വെള്ളമുണ്ടും, അലക്കിതേച്ചുമിനുസപ്പെടുത്തിയ വെള്ളക്കോട്ടും പ്രത്യേകതരം ബാഡ്ജുമായി ഒരു സംഘം പ്രസരിപ്പുള്ള യുവജനങ്ങൾ ജാഥയ്ക്ക് അഭിമുഖമായി രണ്ടണിയായി നിന്നുകൊണ്ട് അന്നത്തെ പ്രഭാതത്തിൽ നൽകിയ സ്വാഗതം ഏറ്റവും ഹൃദ്യമായിരുന്നു. ഇതിലേയ്ക്കായുണ്ടാക്കിയ സ്വാഗതഗാനവും ആശംസാഗാനവും, ആ യുവസംഘത്തിന്റെ നേതാവായ നമ്മുടെ സി. കേശവൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'കളകണ്ഠകണ്ഠമുരളീനാദ'ത്തിൽ, അവസരോചിതമായ ആംഗ്യത്തോടുകൂടി പാടിക്കൊടുക്കുന്നതും അന്നയായികളായ വാളൻറ്യറന്മാർ ഏറ്റുപാടുന്നതും അന്നത്തെപ്പോലെതന്നെ ഇന്നും എന്റെ ചെവിയിൽ മുഴങ്ങുന്നുണ്ടെന്നുതോന്നുന്നു. ജാഥയെ അകമ്പടിസേവിച്ചുകൊണ്ട്, താളം തെറ്റാതെയും ക്ഷീണംപറ്റാതെയും മാർച്ചുചെയ്യത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഗാനവിശേഷത്തോടുകൂടി മയ്യനാട്ടുവരെവന്ന ആ വാളൻറ്യർ സംഘം എന്റെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽനിന്നും മായാൻ പ്രയാസം.

ജാഥയുടെ വക്കല സ്വീകരണം എടുത്തുപറയേണ്ട ഒന്നാണ്. 'ശിവഗിരി'യിൽ അധിവസിച്ചിരുന്ന പരിശുദ്ധനായ ശ്രീ നാരായണഗുരുദേവരുടെ സന്നിധിയിലേക്ക്, അവിടെ കൂടിയ ബഹുജനങ്ങൾ ഭക്തിപൂർവ്വമാണ് സ്വാഗതം ചെയ്തത്. ഞങ്ങൾ അണിനിരന്ന് അദ്ദേഹത്തെ പ്രദിക്ഷണംവച്ചു നമസ്കരിച്ച് അനുഗ്രഹം വാങ്ങിയശേഷമെ വിശ്രമിച്ചുള്ളൂ. അവിടെയും എന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വമ്പിച്ച യോഗം നടന്നു. വക്കല തീർത്ഥത്തിലെ സ്നാനവും സ്വാമി സന്നിധിയിലെ വിശ്രമവുംകൊണ്ട് ജാഥാംഗങ്ങളുടെ ക്ഷീണമെല്ലാം ഒരുവിധം നീങ്ങി. ഞങ്ങളിൽ ചിലർ സ്വാമികളെ പ്രത്യേകം കണ്ട സംസാരിച്ചു. കുശലപ്രശ്നത്തിനു ശേഷം, അവർണ്ണരുടെ സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി സവർണ്ണർ ചെയ്യുന്ന ഈ നിസ്വാർത്ഥസേവനം അഭിനന്ദനീയവും അത്ഭുതകരവുമാണെന്നും, സവർണ്ണാഭിപ്രായം

രേഖപ്പെട്ടത്താൻ ഇതിനേക്കാൾ കവിഞ്ഞ മാർഗ്ഗമില്ലെന്നും, ഈ സവർണ്ണജാഥയുടെ സഞ്ചാരം മൂലം ഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിൽ ഒരു സമൂല പരിവർത്തനം തന്നെ ഉണ്ടായിക്കാണുമെന്നും വഴി തുറന്നു കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ തന്നെയും അതു വലിയ ഒരു സമ്പാദ്യമാണെന്നും സ്വാമികൾ പ്രസ്താവിച്ചു. സവ്വ സൈന്യാധിപൻ ഉൾപ്പടെയുള്ള ജാഥാംഗങ്ങളെല്ലാം അവിടെവച്ച് സ്വാമികളുടെ അനുഗ്രഹവും വാങ്ങിയും കൊണ്ടാണ് തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടതു്. തീണ്ടലും തൊടീലും ജാതിയും ഉപജാതിയും ഇല്ലാതാക്കുകമാത്രമല്ല, പറയിയായ മാതംഗിയെ സന്യാസിയാക്കി മറ്റുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പാപ്പിക്കുകകൂടി ചെയ്ത ശ്രീ ബുദ്ധദേവന്റെ സ്മരണ ശിവഗിരി സങ്കേതത്തിലെപ്പോലെ മറെറങ്ങും അത്യുത്സാഹത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നതല്ലല്ലൊ. ബുദ്ധസന്യാസിമാരുടെ മഞ്ഞവസ്ത്രം ധരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ജാഥയുടെ യാത്ര, ബഹുജനങ്ങളെ കൂട്ടത്തിൽ ആകർഷിച്ചു. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള, വൈക്കം രാമകൃഷ്ണപിള്ള മുതലായ നേതാക്കന്മാർ മഞ്ഞവസ്ത്രധാരികളായി കഴക്കൂട്ടത്തുവച്ച് ജാഥാംഗങ്ങളായി വന്നുചേന്നു.

തുലാം 26-ാം നു വൈകിട്ട് സവർണ്ണജാഥ തിരുവനന്തപുരം പുത്തൻകച്ചേരി മൈതാനത്തെത്തി. അതേസമയംതന്നെ ഡാക്ടർ എം. ഈ. നായിഡുവിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള തെക്കൻജാഥയും വന്നുചേന്നു. രണ്ടു ജാഥയും ഒന്നായിചേന്നപ്പോഴുണ്ടായ ജനപ്പെരുപ്പം വർണ്ണനാതീതമാണ്. ലക്ഷക്കണക്കിനല്ല ആളുകൾ വന്നുകൂടിയിരുന്നതു്. അന്നത്തെപ്പോലെ ജനനിബിഡത തിരുവനന്തപുരം പട്ടണം അതിനു മുമ്പും പിമ്പും കണ്ടു കാണുകയില്ല. സമുദ്രം പോലെ പരപ്പേറിയ ആ ജനക്കൂട്ടത്തിൽ ശ്രീ ചിത്തിര തിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ സായന്തനസവാരിയ്ക്കിടയിൽ അവിടുന്നു യാദൃച്ഛികമായി അകപ്പെട്ടപ്പോയി. തിരുമനസ്സിലെപ്പററി വളരെ ഭക്തിബഹുമാനമുള്ള ജനസംഘമായിരുന്നിട്ടും, ആ തിരത്തള്ളലിൽ നിന്നും പുറത്തുപോരാൻ വളരെ സമയമെടുക്കേണ്ടിവന്നു. അന്നു തിരുവനന്തപുരം പട്ടണം ഒരു മഹോത്സവരംഗമായി മാറി. ജാഥാംഗങ്ങളും പശ്ചിമാഭിമുഖമായി കടപ്പുറത്തേക്കു പ്രയാണം ആരംഭിച്ചു. അസ്തമനസൂര്യന്റെ കിരണംതട്ടി, ജാഥാംഗങ്ങളുടെ മഞ്ഞവസ്ത്രങ്ങൾ സുവർണ്ണപ്രഭാപൂരിതമായെന്നോ, മുമ്പോട്ടു നീങ്ങുന്ന ജാഥയുടെ ചലനം ക

ണ്ടാൽ, ഓളം വെട്ടുന്ന മഞ്ഞക്കടലിന്റെ പ്രതീതി ഉണ്ടാകുമെന്നോ പറയുന്നതു് ആലങ്കാരികതലത്തിനുവേണ്ടിയല്ല. വസ്തുത ശരിക്കു ഗ്രഹിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണു്.

കടപ്പുറത്തെ യോഗം ചങ്ങനാശേരിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിലാണു് നടന്നതു്. ഞങ്ങളെല്ലാം സംസാരിച്ചു. സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കാനുള്ള മെമ്മോറിയൽ മഹാറാണി റിജൻറു തിരുമനസ്സിലെ സന്നിധിയിൽ സമർപ്പിക്കാൻ ചങ്ങനാശേരിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു ഡപ്യൂട്ടേഷൻ തിരഞ്ഞെടുത്തു. അതിൽ എന്നെയും ഡാക്ടർ നായിഡുവിനേയുംകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. പിറേറദിവസം—തുലാം 27-ാം നു കാലത്തെ റിജൻറ് തിരുമനസ്സിലെ മുഖം കാണിച്ചു മെമ്മോറിയൽ സമർപ്പിച്ചു. അസംബ്ളിയിലെ സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യ പ്രമേയത്തിന്റെ തീരുമാനം എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു എന്നറിയട്ടെ എന്നും പെട്ടെന്നു ഒരു തീരുമാനം ചെയ്യുന്നതു ശരിയായിരിക്കയില്ലെന്നുമായിരുന്നു മറുപടി. നിരാശാജനകമായ ഈ മറുപടി ജാഥാംഗങ്ങളേയും പൊതുജനങ്ങളേയും ക്ഷോഭിപ്പിച്ചു. അനുകൂലമായ തീരുമാനമുണ്ടാകുന്നതുവരെ തിരുവനന്തപുരം വിട്ടുന്നതല്ലെന്നും കൊട്ടാരവാതുക്കൽ തന്നെ സത്യഗ്രഹം ആരംഭിക്കുമെന്നും ചിലർ പറഞ്ഞു. ഇത്രവളരെ ക്ലേശങ്ങൾ സഹിച്ചിട്ടും, ന്യായമായ തീരുമാനത്തിനൊരുങ്ങാതെ, വളരെ കുറച്ചു മാത്രമുള്ള യാഥാസ്ഥിതികരുടെ ഉപദേശങ്ങൾക്കു വഴിപ്പെട്ടതിലുള്ള കുണ്ഠിതം കൊണ്ടാണു് അവരങ്ങിനെ പറയുന്നതെന്നറിയാമായിരുന്നു. അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി ഞാൻ ദീർഘമായി പ്രസംഗിക്കേണ്ടിവന്നു. സ്നേഹപൂർവ്വവും യുക്തിയുക്തവുമായ എന്റെ നിർദ്ദേശം അവരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും സമാധാനമായി പിരിഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ സവർണ്ണജാഥാപ്രസ്ഥാനം അവസാനിച്ചു. ഉടനെ സമ്പൂർണ്ണ വിജയമുണ്ടായില്ലെങ്കിലും, പിന്നീടുണ്ടായ സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കും, സമാധാനപരമായി ക്ഷേത്രപ്രവേശനം നടപ്പിൽ വന്നതിനും പ്രധാന സഹായകമായിത്തീർന്നതു് ഈ സവർണ്ണ ജാഥാപ്രവർത്തനമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണു്.

സവർണ്ണജാഥയുടെ സഞ്ചാരം നിർവിഘ്നമായും സമാധാനപരമായും നിർവഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതു് ജാഥാംഗങ്ങളുടെ യോ

ഗൃതകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, സവർണ്ണാനുകൂല്യത്തിന്റെ ശക്തികൊണ്ടും കൂടിയാണു്. യാഥാസ്ഥിതികരായ സവർണ്ണരിൽ നിന്നോ, അവരുടെ പ്രേരണനിമിത്തമോ യാതൊരു അസ്വസ്ഥതയും ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ പോലീസ് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പ്രവർത്തിച്ചു. അന്നത്തെ പോലീസ്മേധാവി പിറ്റ്സായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശാലചിന്തയും സമാധാനകാംക്ഷയും കൊണ്ടു് പോലീസ് സൈന്യത്തിന്റെ മനോഭാവത്തിനു വലിയ മാറ്റമുണ്ടായി. പോലീസിന്റെ മനം മാറ്റത്തോടുകൂടി, സത്യഗ്രഹകാലത്തു്, അഹിംസാസിദ്ധാന്തക്കാരും പരമശാന്തന്മാരുമായ സത്യഗ്രഹികളെ ദേഹോപദ്രവം ഏല്പിക്കയും, അവരുടെ കണ്ണിൽ ചുണ്ണാമ്പെഴുതുകയും ചെയ്ത ദുഷിച്ച സവർണ്ണരുടെ പൊടിപോലും പുറത്തു കാണാതായി. ഗവണ്മെൻറിന്റെ തണലിൽ നിന്ന അവർ അത്ര ധീരന്മാരായിരുന്നു.

ആ യാത്രയിൽ ജാഥാംഗങ്ങൾ മറ്റുവിധത്തിൽ പല ക്ലേശങ്ങളും അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. ജാഥയിൽ പെട്ടവർ കുടപിടിക്കാനും ചെരിപ്പുപയോഗിക്കാനും അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. തുലാവർഷകാലമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് വലിയ മഴയും ഇടിയും മിന്നലുമുണ്ടായിരുന്നു. മഴ പെയ്യുമ്പോഴും യാത്ര തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ അവർ പലപ്പൊഴും നനഞ്ഞു വിഷമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നനഞ്ഞു ചാക്കുപോലായ ഖദർ വസ്ത്രം അവർക്കു വലിയ ഭാരമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. മഴയില്ലാത്തപ്പോൾ വെയിലായി. ഉച്ചസമയത്തെ ചൂടു്, കാലിനും തലക്കും ക്ലേശമുണ്ടാക്കാതിരുന്നില്ല. മഴനനഞ്ഞും ചൂടേറ്റും തുടർന്നു നടന്നും ബുദ്ധിമുട്ടിയിട്ടും അതിനു തക്ക ക്ഷീണമോ ദീനമോ ആർക്കുമുണ്ടായില്ല. ഞാൻ നേതൃത്വത്തിന്റെ ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിച്ചതു് അക്കാലത്തായിരുന്നു. എന്റെ കർത്തവ്യകർമ്മബോധം നിമിത്തം ജാഥാംഗങ്ങളിൽ ആരെക്കാളും മുമ്പെ ഉണരുന്നതു് ഞാനായിരുന്നു. വെളുപ്പാൻകാലത്തു് നാലുമണിക്കുമുമ്പെ ഉണർന്നു് ജാഥാംഗങ്ങളെ എല്ലാം പ്രഭാതദിനചര്യക്കു് തയ്യാറാക്കുന്ന ചുമതല ഞാൻ തന്നെ ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു. ഓരോ സ്ഥലത്തുനിന്നും മിന്നിട്ടു തെറ്റാതെ യാത്ര പുറപ്പെടണമെന്നുള്ളതു എന്റെ നിർബ്ബന്ധ വിഷയങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. അതിനു കാലേകൂട്ടി കരുതുന്നതു് എന്റെ പതിവുമായിരുന്നു. ജാഥാംഗങ്ങൾ ഡിസിപ്ലിൻ തെറ്റിയ്ക്കാതിരിക്കുന്നതിലും, ബീ

ഡി, സിഗറററു മുതലായവ ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുന്നതിലും അണിതെറ്റാതെ സഞ്ചരിക്കുന്നതിലും ഞാൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ഭക്ഷണം ഉറക്കം മുതലായ കായ്മുങ്ങളിൽ അവക്കുള്ള സുഖാന്വേഷണം ഞാൻ ഒരു ദിവസവും മാറിവച്ചിട്ടില്ല. ഈ യാത്രാപരിപാടി വിനോദത്തിനൊ സുഖത്തിനൊ ഉള്ളതല്ല. തപസ്സിനുള്ളതാണെന്നു ഞാൻ ധരിച്ചിരുന്നു. ഇരുപതു ദിവസത്തെ തുടർന്നുള്ള ദീർഘയാത്രയ്ക്കിടയിൽ, എന്റെ നിയന്ത്രണത്തിനു വിധേയരൊ അനുചരരൊ ആയി ഒരുത്തരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു സൈന്യാധിപന്റെ നിലയിൽ എനിക്കു കൃതാർത്ഥതയ്ക്കു മറ്റെന്തുവേണം. പുതിയ ജാഥാംഗങ്ങളെ ചേർക്കുക, അടുത്ത ദിവസത്തെ പരിപാടി ശരിപ്പെടുത്തുക മുതലായ ആഫീസ് ജോലികളും തീർത്തിട്ടാണു് ഞാൻ കിടക്കുക. ഈ ചുമതലയേറിയ കൃത്യനിർവഹണവും, തുടർന്നുള്ള സഞ്ചാരവും, ദിനചര്യയിലുള്ള മാറ്റം മറിച്ചിലും, ദിവസേന നടത്തേണ്ട പല പ്രസംഗങ്ങളും എന്നെ കുറെയൊക്കെ ക്ഷീണിപ്പിച്ചു. കാലിന്റെ പത്തിയിൽ നീക്കെട്ടും, കൈകളുടെ എല്ലാ വിരല്യകൾക്കിടയിലും ഉള്ളംകയ്യിലും നിരും വേദനയുമുള്ള വലിയ ചൊറിയും ഉണ്ടായി. വിരൽ മടക്കാനും ആഹാരം കഴിക്കാനും വിഷമം നേരിട്ടു. ഈ വിഷമസന്ധിയിൽ സഹോദരസ്നേഹത്തോടുകൂടി എന്നെ ശുശ്രൂഷിക്കയും സഹായിക്കയും ചെയ്തതു് ഞങ്ങളുടെകൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന സത്യവ്രതസ്വാമികളായിരുന്നു. ആരോഗ്യസമ്പന്നനും യുവാവുമായിരുന്ന അദ്ദേഹം എന്റെ എല്ലാസുഖസൌകര്യങ്ങളും നോക്കി. വൈദ്യനെകൊണ്ടുവന്നു ചികിത്സനിശ്ചയിപ്പിക്കയും മരുന്നു ശേഖരിച്ചു നേരംതെറ്റാതെ തരികയും, കയ്യിൽ കുഴമ്പുപുരട്ടി തേച്ചുകഴുകുകയും എന്റെ വസ്ത്രം അദ്ദേഹംതന്നെ ശുദ്ധികരിച്ചുതരികയും ചിലപ്പോൾ കുളിപ്പിക്കയുംകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. വക്കലവന്നപ്പോഴാണു് എന്റെ വേദന മൂർദ്ധന്യാവസ്ഥയിലെത്തിയതു്. എന്റെ സഞ്ചാരത്തിനൊ പ്രസംഗത്തിനൊ പ്രവർത്തനത്തിനൊ ഒരു നിമിഷവും തെറ്റുവരാത്തവണ്ണം എന്നെക്കൊണ്ടു നടന്നതു് സ്വാമി സത്യവ്രതനായിരുന്നു. മനുഷ്യസ്നേഹിയും സേവനതല്പരനുമായ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഒരുവാക്കെങ്കിലും പറയേണ്ടതു് എന്റെ ബാധ്യതയാണു്.

സ്വാമി സത്യവ്രതന്റെ സ്വദേശം ചങ്ങനാശേരിയുടെ പടി

ഞ്ഞാറുഭാഗത്തുള്ള വേഴപ്രയാണു്. അദ്ദേഹം ജനിച്ചതും വളന്നതും ഒരു നായരായിട്ടായിരുന്നു. അയ്യപ്പൻപിള്ള എന്നായിരുന്നു പേരു്. അദ്ദേഹം ഒരു മലയാളം സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു എന്നാണെനിക്കറിവു്. ജാതിഭേദത്തിലും തീണ്ടൽതൊടീലിലും അദ്ദേഹത്തിനു നേരത്തെതന്നെ വെറുപ്പായിരുന്നു. അതുമൂത്തപ്പോൾ പരിഹാരത്തിനു കഴിവുള്ളതെല്ലാം ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചു. ആദ്യമായി താൻ ജാതിയിൽനിന്നു പുറത്തുചാടി. ശ്രീ. നാരായണഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യനായി. ക്രമേണ സന്യാസിയുമായി. 'സത്യവ്രത'നെന്നായിരുന്ന അപ്പോഴത്തെ പേരു്. അദ്ദേഹം ഈഴവസമുദായത്തിന്റേയും എസ്സു്. എൻ. ഡി. പി. യുടേയും നന്മയ്ക്കുള്ള പ്രചരണവേലയിൽ ഏർപ്പെട്ടു. സവർണ്ണേതരുമായുള്ള നിത്യജീവിതവും ഭക്ഷണവും നിമിത്തം അദ്ദേഹം ഭ്രഷ്ടനെന്നു സ്വഭവനവും സ്വസമുദായവും തീരുമാനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു നായരെന്നുള്ള ചിന്തപോലും ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ സ്വഭവനത്തിൽകടന്നു് കുഴപ്പത്തിനിടയാക്കിയില്ല. അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിക്കു് ഇതൊന്നും സഹിക്കാനുള്ള കെൽപു് നായർസമുദായത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇങ്ങിനെ കാലേക്കൂട്ടി സ്വജീവിതംകൊണ്ടു് ജാതി നശീകരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു് വിജയം കൈവരിച്ച ഒരു മഹാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. നായരിലും ഈഴവരിലും പലരും ധരിച്ചിരുന്നതു് അദ്ദേഹം ഒരു ഈഴവസന്യാസിയാണെന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വപ്നംകണ്ട ആദർശങ്ങളെല്ലാം സഫലീഭവിച്ചതു് കാണാനുള്ള ഭാഗ്യമില്ലാതെ അകാലചരമം പ്രാപിച്ചതിൽ ആരേക്കാളും അധികം കുണ്ഠിതം എനിയ്ക്കാണു്. നിസ്വാർത്ഥസേവകനും കർമ്മയോഗിയുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിനു നിത്യശാന്തിയുണ്ടായിക്കാണുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം.

സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു തടസ്സക്കാരെന്നു പറഞ്ഞ സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾക്കു് പ്രതികൂലമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല തൊണ്ണൂറുശതമാനംആളുകൾക്കും അനുകൂല്യം ഉണ്ടെന്നും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിട്ടും ഗവർമ്മെൻറു് എതിരാളിയുടെ കക്ഷിയിൽതന്നെ ഒതുങ്ങിനിൽക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതിൽ അധികമാളുകളും അതൃപ്തരായി. അവരെല്ലാം അസംബ്ലിയിലെ സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യപ്രമേയത്തിന്റെ ഗതി നോക്കി ഇരിപ്പുമായി. ഗവർമ്മെൻറും വെറുതെയിരുന്നില്ല. കാലേക്കൂട്ടിത്തന്നെ വോട്ടപിടിത്തം തുടങ്ങി. അതിന്റെ സർവ്വശ

കതിയും പ്രേരണയും ഉപയോഗിച്ചു. എൻ. കുമാരന്റെ സഞ്ചാര സ്വാതന്ത്ര്യപ്രമേയം വാദപ്രതിവാദം കഴിഞ്ഞു് വോട്ടിനിട്ടു. ഒറ്റ വോട്ടിന്റെ കൂടുതലോടുകൂടി പ്രമേയം തള്ളപ്പെട്ടു. ആ വോട്ടു് ഈഴവസമുദായത്തിലെ ഒരു പ്രമാണിയായ പരമേശ്വരന്റേതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രമേയത്തിനു് അനുകൂലമായി വോട്ടുചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ, പ്രമേയം പാസ്സാകുമായിരുന്നു. അതു പാസ്സായിരുന്നെങ്കിൽ, ഗവർമ്മെൻറിനു മനസ്സില്ലെങ്കിൽതന്നെയും, ഗത്യന്തരമില്ലാഴികകൊണ്ടു് സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കേണ്ടിവരുമായിരുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള പരീക്ഷണഘട്ടത്തിലാണു്, പരമേശ്വരൻ ഈ മഹാദ്രോഹം ചെയ്തതു്. സ്വാതന്ത്ര്യച്ചൂക്കളുടെ ആഗ്രഹത്തിന്റെ നാരായവേരിനുതന്നെ അദ്ദേഹം കോടാലിവച്ചു. അങ്ങിനെ പരമേശ്വരൻ ഈഴവസമുദായത്തിന്റെ മാത്രമല്ല, പുരോഗമനവാദികളുടെ എല്ലാം അവഹേളന പാത്രമായിട്ടാണെങ്കിലും നിത്യസ്മരണീയനായിത്തീർന്നു. പരമേശ്വരന്റെ ആ ഇരുണ്ടനിഴലിൽതന്നെ ഗവർമ്മെൻറു് അഭയംപ്രാപിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. അസംബ്ലിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന നായർമെമ്പർമാർ അന്യോന്യ പൊരുത്തമില്ലാത്ത പല അഭിപ്രായക്കാരായിരുന്നിട്ടും അവരെല്ലാം ആ പ്രമേയത്തിനു് അനുകൂലമായി വോട്ടുചെയ്തു എന്നുള്ളതു് നായർസമുദായത്തിനു് അഭിമാനാർഹതന്നെയാണു്. മറ്റു ന്യൂനപക്ഷസമുദായങ്ങളിലുംപെട്ടവർ രണ്ടുകക്ഷിയിലുമുണ്ടായിരുന്നു.

പതിനേഴാമദ്ധ്യായം

ക്ഷേത്രപ്രവേശനവാദം

അയിത്തോച്ചാടനവും ക്ഷേത്രപ്രവേശനവും തമ്മിൽ അടുത്ത ബന്ധമുണ്ടെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കും. അയിത്തമില്ലാതായാൽ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിനു അവകാശം സിദ്ധിച്ചു എന്നതത്ഥമാക്കാവുന്നതാണു്. അതുകൊണ്ടുംകൂടിയാണു് വക്രഗതിക്കാരായ സവർണ്ണരിൽ ചിലർ അയിത്തോച്ചാടനത്തെ എതിർത്തുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്നതു്. ഏതായാലും സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കാതെ മർക്കടമുഷ്ടി പിടിക്കുന്ന ഗവർമ്മെൻറിനേയും യാഥാസ്ഥിതികന്മാരേയും ഇനി ഇതിനുവേണ്ടി ഈ രൂപത്തിൽ സമീപിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നു പ്രവർത്തകന്മാർ തീരുമാനിച്ചു. സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിച്ചാലും തീണ്ടലും തൊടീലും അവശേഷിക്കുന്നതാണു്. അഭിമാനമുള്ളവർക്കു സഹിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത തീണ്ടലും തൊടീലും ഇല്ലാതാക്കാനുള്ള ജോലി ആരംഭിച്ചാൽ, അതിനോടുകൂടി വഴിതാനെ തുറന്നുകൊള്ളും എന്നവർക്കു മുമ്പെതന്നെ അറിയാമായിരുന്നു. എന്നാൽ അതു് ഒരു വിപ്ലവചരായയിലുള്ള പ്രക്ഷോഭണമാകുമെന്നു ശങ്കിച്ചു് പടിപടിയായി പോകാമെന്നുകരുതി സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യസമ്പാദനത്തിനായി ശ്രമിച്ചതാണു്. ന്യായബോധമൊ, മനുഷ്യത്വചിന്തയൊ സമസൃഷ്ടിസ്നേഹമൊ അനുകമ്പയെങ്കിലുമൊ ഉള്ള ആർക്കും എളുപ്പം അനുകൂലിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരു കാര്യമായിരുന്നിട്ടും, 'അടുക്കുംതോറും അകലുന്ന' ഹൃദയശൂന്യതയാണു് അവരിൽ കണ്ടതു്. അതുകൊണ്ടു്, സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യല

ബ്ധിക്കും അയിത്തോച്ചാടനത്തിനുംഉള്ള 'ഒറ്റമൂലി' ക്ഷേത്രപ്രവേശനംതന്നെ എന്നും, അതിനുള്ള പ്രക്ഷോഭണം ആരംഭിക്കണമെന്നും ഉല്പതിഷ്ണുക്കളായ ഹിന്ദുക്കൾക്കെല്ലാം ഒരു തോന്നലുണ്ടായി. അവർണ്ണസമുദായത്തിന്റെ അഗ്രിമസ്ഥാനത്തിരിക്കുന്ന ഈഴവസമുദായത്തിനാണ് ഈ വിഷയത്തിലും താല്പര്യവും നിർബ്ബന്ധവുമുണ്ടായതു്.

അയിത്തോച്ചാടനപ്രക്ഷോഭണത്തിനും ഏതാനുംകൊല്ലം മുമ്പെ 'ഈഴവർക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കണം' എന്നു് ടി. കെ. മാധവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേശാഭിമാനിപ്പത്രത്തിൽ ഒരു മുഖപ്രസംഗം എഴുതി. വഴിനടക്കാൻ അവകാശമില്ലാത്ത തീണ്ടലുള്ള ഈഴവനും ക്ഷേത്രപ്രവേശനമൊ? എന്നു് സവർണ്ണരിലെ മയ്യാദക്കാരുടെ ഉള്ളിലും ഒരു ചോദ്യമുണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. മയ്യാദയെപ്പറ്റി അത്രവളരെ ചിന്തിച്ചിട്ടില്ലാത്ത, അഭിപ്രായഭേദം വന്നാൽ ആരോടും എന്തും പരുഷമായി പറയുന്ന സ്വഭാവക്കാരനായ വൈദ്യൻ ഓലയിൽ കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്, ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടവിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്രത്തിൽ, മാധവനേയും ഈഴവസമുദായത്തേയും കഠിനമായി അധിക്ഷേപിച്ചും എതിത്തും ഒരു മുഖപ്രസംഗമെഴുതി. ഭാഗ്യംകൊണ്ടു് അതു വളരെ മൂക്കാതെകഴിഞ്ഞു.

ടി. കെ. മാധവൻ പിന്നീടുചെയ്തതു് ഈഴവർക്കു ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കണമെന്നു് പ്രജാസഭയിൽ വാദിക്കാനുള്ള ശ്രമമായിരുന്നു. മാധവന്റെ ചോരത്തിളപ്പിൽ അതിരുകവിഞ്ഞ മോഹംകൊണ്ടാണെങ്കിലും, അനാവശ്യമായിചെയ്യുന്ന ഒരു വാദമെന്നാണു് ഈഴവപ്രമാണികളിൽതന്നെയും അധികംപേർക്കും തോന്നിയതു്. ആ കാലത്തു് അതൊരു അസാദ്ധ്യകാര്യമെന്നല്ലാതെ ആർക്കും ചിന്തിക്കാൻതന്നെ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ ഈ അനാചാരങ്ങളും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും അസമത്വങ്ങളും തീർന്നില്ലെങ്കിൽ മതത്തിനും സമുദായത്തിനും രക്ഷയില്ലെന്നു വിചാരിച്ചു വ്യസനിക്കുന്ന അപൂർവ്വംചില സവർണ്ണരും സ്ഥാപനങ്ങളും ഈ രാജ്യത്തുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ ആ അഭിപ്രായം ശബ്ദരൂപത്തിൽ പുറത്തേക്കുവന്നിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. മാധവൻ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവാദം പ്രജാസഭയിൽ ആദ്യമായി ഉന്നയിച്ചതു് 1094 ലാണു്. അതിനുമുമ്പാണു് മുഖപ്ര

സംഗമെഴുതിയതു്. (93 ൽ). അക്കൊല്ലത്തെ എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗം മാധവന്റെ അഭിപ്രായം സ്വീകരിച്ചു ഒരു പ്രമേയം പാസാക്കി. അങ്ങിനെ മാധവൻ അതിനു സമുദായത്തിന്റെ അംഗീകാരം സമ്പാദിച്ചു. 95 ലും മാധവൻ പ്രജാസഭയിൽ അതേവിഷയത്തെപ്പറ്റിത്തന്നെയാണു് വാദിച്ചതെങ്കിലും, 96—ൽ കൃഷ്ണൻനായർക്കുപകരം ദിവാൻജിയായിവന്ന രാഘവയ്യാ ടി. കെ. മാധവന്റെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവാദം നിവേദനം ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കുന്നതല്ലെന്നു് എഴുതിയയച്ചു. അതിനെ പ്രതിഷേധിച്ചു് താൻ പ്രജാസഭയിൽ ഹാജരാകുന്നതല്ലെന്നു മാധവൻ മറുപടി കൊടുത്തു. അക്കൊല്ലം അങ്ങിനെപോയി. 1097-ൽ എന്നെ പ്രജാസഭാപ്രതിനിധിയായി ചങ്ങനാശേരി മുൻസിപ്പാലിറ്റി തെരഞ്ഞെടുത്തു. എന്റെ നിവേദനങ്ങളിൽ ഒന്നു് എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിക്കണമെന്നും, മറ്റൊന്നു് ദിവാൻ ക്രിസ്ത്യാനിയെ പ്രീണിപ്പിക്കാൻ നായന്മാരെ അഗണ്യമാക്കി പക്ഷപാതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്നുമായിരുന്നു. ടി. കെ. മാധവന്റെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിഷയം കഴിഞ്ഞകൊല്ലം തള്ളിയതുകൊണ്ടു് ഞാൻ പരീക്ഷണത്തിനുമാത്രമയച്ചതല്ലായിരുന്ന ആ വിഷയം. എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കണമെന്നുള്ള എന്റെ അഭിപ്രായം മുമ്പെതന്നെ ശ്രുദ്ധമൂലമായിരുന്നു. തെളിവിനു മറ്റൊന്നും പോകണമെന്നില്ല. എന്റെ ജന്മദേശമായ പെരുന്നയിൽ, ഞങ്ങളുടെ പരദേവതയായി കരുതി ഇന്നും ആരാധിച്ചുപോരുന്ന ദേവീക്ഷേത്രം, ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തിനു പത്തിരുപതുകൊല്ലംമുമ്പെതന്നെ പുലയക്കും പറയക്കും തുറന്നു കൊടുത്തതു് എന്റെ നേതൃത്വത്തിലായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് രഹസ്യമായ കാര്യമല്ല. ക്ഷേത്രപ്രവേശനകാര്യത്തിൽകിട്ടിയ അവസരമൊന്നും ഞാൻ പാഴാക്കീട്ടില്ല. ദിവാൻ രാഘവയ്യാ, പ്രജാസഭയിലെ എന്റെ രണ്ടു നിവേദനവിഷയവും സ്വീകരിച്ചു. ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ ശക്തിയായി വാദിച്ചു. ദിവാൻജിയ്ക്കു് അത്ര സുഖമായിതോന്നിയില്ലെങ്കിലും മൌനംഭജിച്ചതെയുള്ളു. എന്റെ അടുത്തവിഷയവും വാദവും അദ്ദേഹത്തെ കൂടുതൽ ക്ഷുഭിതനാക്കി. അതിനെപ്പറ്റി എന്റെ രാഷ്ട്രീയകാര്യത്തിൽ വിശദീകരിക്കാം.

എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കുന്നതിൽ

നായർ ജനസാമാന്യം പൊതുവിൽ പ്രതികൂലമനസ്ഥിതിക്കാരായിരുന്നു. നായർ പ്രമാണികളിൽതന്നെ വളരെ കുറച്ചുപേർക്കേ അനുകൂലാഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ടി. കെ. മാധവന്റെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിഷയം ദിവാൻ തള്ളിയതിനെ പ്രതിഷേധിക്കാൻ 96-ൽ തിരുവനന്തപുരം വൈ. എം. സി. എ. ഹാളിൽ എൻ. കുമാരന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു യോഗംകൂടി. ആ യോഗത്തിൽ സി. രാമൻതമ്പിയും, ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ളയും, പി. കെ. കേശവപിള്ളയും, ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയും ഞാനും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. രാഘവയ്യായുടെ തീരുമാനത്തെ ഞങ്ങളെല്ലാം എതുത്തു നിശ്ചയം പാസാക്കി. എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിൽ എന്നവണ്ണം എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കൂടുന്ന നായർ സമ്മേളനങ്ങളിലും എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കണമെന്നുള്ള നിശ്ചയം പാസാക്കി അയയ്ക്കുമായിരുന്നു. 92-ൽ കൂടിയ മാന്നാർ നായർ സമ്മേളനം അതിനും പുറമെ നായന്മാർ അയിത്തം ആചരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള പ്രമേയവും പാസാക്കി. 98-ൽ അമ്പലപ്പുഴ നായർ സമ്മേളനം ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിക്കണമെന്നു മാത്രമല്ല എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രത്തിൽ പൂജാകർമ്മം നടത്താനുള്ള അവകാശം ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നുകൂടി തീരുമാനം ചെയ്തു. ആ പ്രമേയം ഹാജരാക്കിയതും പ്രമാണങ്ങളെ ഉദ്ധരിച്ചും യുക്തിയുക്തമായും വാദിച്ചതും സാഹിത്യ പഞ്ചാനനായ പി. കെ. നാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. നായർ സമ്മേളനങ്ങളിലെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനപ്രമേയം ഇതുവരെ ഐകൃകണ്ഠ്യേനയല്ലാതെ പാസായിട്ടില്ല.

നായന്മാർ പൊതുവിൽ തുല്യദുഃഖിതരെപ്പോലെ ഈ വിഷയത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടെങ്കിലും, അവർക്ക് പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള കഴിവു ചുരുക്കമായിരുന്നു. പ്രധാന ക്ഷേത്രങ്ങളെല്ലാം ഗവണ്മെൻറിന്റെ അധീനതയിലായിരുന്നതുകൊണ്ട്, നായന്മാരുടെ ഭരണത്തിൽ അപൂർവ്വമായുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളേയും ആ രീതിയിൽ നടത്താനല്ലാതെ മാമൂലുകളെ ലംഘിക്കാൻ അവർക്ക് ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു. അവരുടെ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ പൂജയും ബ്രാഹ്മണരാണ് നടത്തിവന്നിരുന്നതു്. അവർ ശാന്തിവിട്ട് പുറത്തുപോയെങ്കിൽ അതിനു കാരണക്കാർ നിത്യനരകത്തിൽ പെടുമെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് നായന്മാർ പ്രമേയം പാസാക്കീട്ട് അതു

പോലെ ചെയ്യാത്തതു് അവരുടെ ആത്മാർത്ഥതക്കുറവുകൊണ്ടാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. പാസാക്കിയ പ്രമേയത്തിനനുസരിച്ചു് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ ഏതു സമുദായത്തിലും കുറച്ചുപേരെ കാണുകയുള്ളു. അതുകൊണ്ടു് നായർ സമുദായത്തെയും ഈ വിഷയത്തിലും മറ്റു സമുദായങ്ങളെപ്പോലെ പരിഗണിച്ചാൽ മതിയാകുന്നതാണു്. പ്രമേയം പോലെ നടന്നില്ലെങ്കിലും അതിന്റെ വാദപ്രതിവാദങ്ങളിലും ന്യായങ്ങളിലും പങ്കുകൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടു മനസ്സിനു വികസനവും യുക്തിബോധവും ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ ഫലമാണു് ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം വന്നപ്പോൾ കണ്ട ശാന്തത. പ്രതീക്ഷക്കപ്പുറത്തു് യാദൃച്ഛികമായുണ്ടായ വിളംബരം നായന്മാരെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയിരിക്കാം. എന്നാൽ അവരെ ലേശവും പരിഭ്രമിപ്പിച്ചില്ല. അതിനു കാരണം നായർസർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രാരംഭകാലംമുതൽ, തീണ്ടലിനെയും തൊടീലിനെയും വെറുക്കുകയും ഹിന്ദുക്കളുടെ സമത്വത്തിനും യോജിപ്പിനും വേണ്ടി ശ്രമിക്കയും ചെയ്തതാണു്. ഹിന്ദുസമുദായത്തിന്റെ ഇടയിലെ എല്ലാ അവശതകളും തീർക്കുന്നതിനു സന്ദർഭം വന്നപ്പൊഴെല്ലാം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും അതിന്റെ പ്രവർത്തകന്മാരും മുൻകൈയെടുത്തു പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രധാന ചുമതലകൾ പലതും വഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നമ്പൂതിരിമാരുടെ യോഗക്ഷേമസഭയിലും ഈഴവരുടെ എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിലും പുലയരുടെ സാധുജന പരിപാലന സംഘത്തിലും മറ്റും ഹാജരായി പ്രസംഗിക്കയും യോഗനടപടികളിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നതു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാരുടെ വിശേഷിച്ചു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായ എന്റെ—പതിവുകൃത്യങ്ങളിൽ പെട്ടതായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഞാൻ ഹാജരുള്ള ഒരു യോഗക്ഷേമസഭയിൽവച്ചു് (ഗുരുവായൂരാണെന്നു തോന്നുന്നു) ഒരു സരസനായ നമ്പൂതിരി പ്രസംഗിച്ചതു്, പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലം മുടങ്ങാതെ യോഗക്ഷേമസഭയിൽ ഹാജരാകുന്ന യാതൊരാൾക്കും നമ്പൂതിരിയാകാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ മന്നത്തു പദ്മനാഭപിള്ള എപ്പൊഴെ നമ്പൂതിരിയായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നാണു്. അങ്ങിനെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഇരുപതുകൊല്ലക്കാലത്തിലധികം നിരന്തരം ചെയ്ത പ്രചരണജോലിയും പ്രവർത്തകന്മാരുടെ മാതൃകാപരമായ ജീവിതവും കൊണ്ടു് ഹിന്ദുസമുദായം ഒട്ടാകെയും നായർ സമുദായം പ്രത്യേകിച്ചും ഏ

ത പരിഷ്കാരസ്വീകരണത്തിനും സന്നദ്ധമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ക്ഷേത്രപ്രവേശനം പ്രശാന്തമായി നടന്നതും അതിന്റെ ശേഷം നാമെല്ലാം സഹോദരനിലയിൽ തുടർന്നു കഴിയുന്നതും എന്നോക്കുമ്പോൾ നായർസമ്മേളനപ്രമേയവും പ്രചരണവും ഫലവത്തായി എന്നു വിചാരിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല.

96-ൽ ടി. കെ. മാധവന്റെ, ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയിലെ ക്ഷേത്രപ്രവേശനനിവേദനം സമർപ്പിക്കാനുള്ള അനുവാദം പോലും ദിവാൻ രാഘവയ്യാ നിഷേധിച്ചതിൽ ഈഴവസമുദായം നിരാശപ്പെട്ടുകയല്ല അമർഷം കൊള്ളുകതന്നെ ചെയ്തു. മതം മാറിയ പുലയനും പറയനും സഞ്ചരിക്കാവുന്ന വഴിയെ, ഹിന്ദുസമുദായത്തിൽ ഗണനീയരായ ഈഴവർക്കുപോലും നടക്കാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള അസഹനീയമായ മാമൂലിനെ ഭേദപ്പെടുത്താൻ സവർണ്ണരുൾപ്പെടെ ഭഗീരഥപ്രയത്നം ചെയ്തിട്ടും സമ്മതിയ്ക്കാത്ത ഒരു ഗവണ്മെൻറിന്റെ കീഴിൽ എങ്ങിനെ കഴിച്ചുകൂട്ടുമെന്നു് ഈഴവക്കു തോന്നിയതിൽ അത്ഭുതമില്ല. ഈശ്വരനെ ആരാധിക്കാൻ ഹിന്ദുമതം വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരുവനു ക്ഷേത്രത്തിൽ കടക്കാൻ പാടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ഇതരമതസ്ഥർക്കു നടക്കാൻ അവകാശമുള്ള ക്ഷേത്രസങ്കേതത്തിലെ വഴിയിൽകൂടി നടക്കാൻപോലും പാടില്ലെന്നു നിരോധിക്കുന്ന—'ധർമ്മോസ്മൽകുലദൈവതം' എന്ന മുദ്രാവാക്യമുള്ള ഒരു ഹിന്ദുരാജ്യം ഭരിക്കുന്ന—ഒരു രാജ്യത്തു് അഭിമാനമുള്ള ഒരു ഹിന്ദു എങ്ങിനെയാണു് തലയുയർത്തി നടക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് ഈഴവർക്കുണ്ടായ അമർഷം അവർ അഭിമാനമുള്ള മനുഷ്യരായതുകൊണ്ടുമാത്രമാണു്.

ദുസ്സഹരായ ഈഴവപ്രമാണികൾ വക്കീലവച്ചു് മഹാകവി കുമാരൻ ആശാന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ— 96-ലാണെന്നു തോന്നുന്നു— ഒരു യോഗംകൂടി ഈഴവൻ സവർണ്ണക്ഷേത്രങ്ങളെല്ലാം ബഹിഷ്കരിയ്ക്കുണമെന്നു് ഒരു നിശ്ചയം പാസാക്കി. അന്ധവിശ്വാസികൾ അധികമുള്ള ഈഴവസമുദായത്തിൽ പ്രായോഗികവൈഷമ്യമുള്ള ആ പ്രമേയം നടപ്പിൽ വരുത്താൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ആ പ്രമേയം പ്രയോജനപ്രദമായിരുന്നു എന്നാണെന്റെ അഭിപ്രായം.

ഒരു കാര്യവുംകൂടി ഈ അവസരത്തിൽ പറയേണ്ടതാണെന്നു

തോന്നുന്നു. ഈഴവസമുദായത്തിൽ ഇന്നുകാണുന്ന ആത്മീയപ്രചോദനങ്ങൾക്കെല്ലാം കാരണഭൂതനായ ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമികൾ ദീർഘദൃഷ്ടിയോടുകൂടി താൻ ജനിച്ച ഈഴവസമുദായത്തെ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രമാക്കാനും അവർക്കാവശ്യമുള്ള എല്ലാകാര്യങ്ങളും അവർതന്നെ ചെയ്യാനും നേരത്തെകൂട്ടി പലതും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്റെ ചെറുപ്പത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ കേട്ടറിഞ്ഞതു് നാണുആശാൻ എന്ന പേരിലാണു്. അന്നു് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പല അത്ഭുതകഥകളും പലരും പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഈഴവരുടെ സാമൂഹ്യപരിഷ്കാരങ്ങൾക്കുള്ള, പ്രചരണവും പ്രവർത്തിയും നടത്തിയതു് എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗമാണെങ്കിലും, അതിന്റെ നിശ്ശബ്ദനേതൃത്വം വഹിച്ചതു് നാണുഗുരുസ്വാമികളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗങ്ങളിൽ അപൂർവമായെ സംബന്ധിച്ചിരുന്നുള്ളു. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു് അതുമായുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം അഭേദ്യമായിരുന്നു. ഈഴവസമുദായ ഐക്യത്തിന്റെ ഭൌതികരൂപമാണു് എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗമെങ്കിൽ, അതിന്റെ ആത്മചൈതന്യമാണു് ശ്രീനാരായണഗുരുദേവൻ. അദ്ദേഹം ദീർഘദൃഷ്ടിയുള്ള വിപ്ലവകാരിയായ ഒരു സാമൂഹ്യപരിഷ്കർത്താവാണെന്നു പറയുന്നതിൽ യാതൊരു തെറ്റുമില്ല. ബ്രാഹ്മണനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും കൈകാര്യംചെയ്യാൻ പാടില്ലെന്നു് ഇന്നും വിശ്വസിക്കുന്ന ക്ഷേത്രപ്രതിഷ്ഠയും ഈശ്വരപൂജയും കൊടിയേറും ഉത്സവകമ്മിറ്റിയും, എഴുന്നള്ളിപ്പും, തീണ്ടൽനിമിത്തം വഴിനടക്കാൻ അനുവാദമില്ലാത്ത ഈഴവരെക്കൊണ്ടു് അക്കാലത്തുചെയ്യിച്ച അദ്ദേഹം എത്ര വലിയ ഒരു ധീരാത്മാവാണു്. വിപ്ലവകാരിയാണു്. എവിടെയൊ ഒരു ശിവപ്രതിഷ്ഠകഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്ന ഗുരുദേവരോടു്, പണ്ഡിതനെന്നു് അഭിമാനിക്കുന്ന അസൂയാലുവായ ഒരു സവർണ്ണപ്രമാണി, ഒരു ഈഴവനായ നിങ്ങൾക്കു് ശിവപ്രതിഷ്ഠ നടത്താൻ ശാസ്ത്രം അനുവദിക്കുന്നുണ്ടൊ എന്നു ചോദിച്ചതായും, അല്പം ഫലിതരസത്തിലും യുക്തിപൂർവമായും മറുപടി പറയാറുള്ള സ്വാമികൾ, ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം സവർണ്ണരുടെ ശിവനെ സംബന്ധിച്ചുള്ളതാണെന്നും, ഞാൻ അവർണ്ണശിവനെയാണു് പ്രതിഷ്ഠിച്ചതെന്നും മറുപടി പറഞ്ഞതായും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. പൂജാവിധികളും തന്ത്രങ്ങളും പഠിച്ച പലരും ഇന്നു ഈഴവസമുദായത്തിലുണ്ടു്. ക്ഷേത്രത്തിനുവേണ്ടിയും പൂജയും എഴുന്നള്ളിപ്പും നടത്തുന്ന ഈഴവതന്ത്രിമാരെകണ്ടു് മനംമയങ്ങിയ ബ്രാ

ഹണതന്ത്രിമാരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഈഴവരുടെവക പറവൂർ വടക്കെക്കര ക്ഷേത്രത്തിലെ, എട്ടുപത്താനപ്പുറത്തുള്ള എഴന്നള്ളിപ്പും, ചെണ്ടമേളവും പാണ്ടിവാദ്യവും മറുപല മോടികളും ആൾക്കൂട്ടവും കണ്ടാൽ ആ മഹോത്സവവും വൈക്കം മഹോത്സവുമായി എന്തു വ്യത്യാസമാണുള്ളതെന്നു ആർക്കും തോന്നാതിരിക്കയില്ല. സവർണ്ണാവർണ്ണഭേദംകൂടാതെ ഇപ്പോൾ ആ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും എല്ലാവരും ദർശനം നടത്തുന്നുണ്ട്. നമ്മുടെ ഇടയിലെ ഉച്ചനീചത്വങ്ങൾപോക്കാനും ജാതിതന്നെ ഇല്ലാതാക്കാനും സ്വാമികളുടെ അന്നത്തെ പ്രവർത്തി വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. മഹാത്മാവായ സ്വാമികളെ മുന്നാലുപ്രാവശ്യമെ എനിക്കു നേരിട്ടുകാണാനും സംസാരിക്കാനും സന്ദർഭം കിട്ടീട്ടുള്ളു. ജന്മോദ്ദേശം സഫലമാക്കീട്ട് ദിവംഗതനായ അദ്ദേഹം ഈഴവരുടെ മാത്രമല്ലാ, കേരളീയരുടെ എല്ലാംതന്നെ നിത്യസ്മരണീയനായ ഒരു മഹാപുരുഷനാണ്.

സഞ്ചാരസ്വാതന്ത്ര്യപ്രക്ഷോഭണം പൂർണ്ണവിജയത്തിൽ എത്തിയില്ലെങ്കിലും, വൈക്കം പടിഞ്ഞാറെനടയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന തീണ്ടൽപലക മാറുകയും, കിഴക്കെനട ഒഴിച്ചുള്ള എല്ലാവഴികളും എല്ലാജാതിക്കുമായി തുറന്നുകൊടുക്കയുംചെയ്തു. അതു 1100-ൽ ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള അഫിഷ്യേറ്റിംഗ് ദിവാൻ ആയിരുന്ന കാലത്താണ്. വാട്സ് ദിവാൻ ആയിരുന്നപ്പോൾ അഹിന്ദുക്കൾക്കു പ്രവേശിക്കാവുന്നിടത്തെല്ലാം അവർണ്ണർക്കും പ്രവേശിക്കാമെന്നു തീരുമാനിച്ചു.

ടി. കെ. മാധവൻ മഹാത്മജിയെകണ്ട്, ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിനു എല്ലാഹിന്ദുക്കൾക്കും അവകാശമുണ്ടെന്നു വിവരിക്കുന്ന ഒരു എഴുത്തുവാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു. അതു പ്രസ്യപ്പെടുത്താൻ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ച് 101 കുംഭം 19-നു ഒരു ഡർബാർകൂടി. ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ളയായിരുന്നു യോഗാദ്ധ്യക്ഷൻ. ഞങ്ങളെല്ലാം ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെശേഷം ഹിന്ദുജനസാമാന്യത്തിന്റെ —വിശേഷിച്ചു സവർണ്ണരുടെ— അനുകൂലാഭിപ്രായരൂപീകരണത്തിനായി ഞാനും ടി. കെ. മാധവനുംകൂടി രാജ്യത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു വലിയവലിയ യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുകൂട്ടി പ്രസംഗിച്ചു. ലഘുപത്രികകളും പുസ്തകങ്ങളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അങ്ങിനെയുള്ള മഹായോഗങ്ങളിൽ പ്രാമുഖ്യം വഹിക്കുന്നതു് ഓച്ചിറ പടനിലത്തുകൂടിയ മഹായോഗമായിരുന്നു.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനപ്രക്ഷോഭണത്തിൽ ഞാനും ടി. കെ. മാധവനും ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാരെപ്പോലെയുള്ള സാഹോദര്യബന്ധത്തിൽ മാധവന്റെ അന്ത്യനിമിഷംവരെ ഞങ്ങൾക്കു യോജിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിച്ചു. 105 മേടത്തിലാണ് അദ്ദേഹം ഈ പ്രപഞ്ചബന്ധം കൈവെടിഞ്ഞതു്. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ചങ്ങനാശേരിയിൽവച്ചു് മൂന്നുദിവസം തുടർന്നുനടന്ന നായർസമ്മേളനങ്ങൾക്കിടയിൽ പ്ലാറ്റുഫാറത്തിൽവച്ചാണു് അദ്ദേഹം മരിച്ച കമ്പി എനിക്കുകിട്ടിയതു്. ആ കമ്പി വായിച്ചുകേൾക്കാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ലായിരുന്നു. തടഞ്ഞിട്ടുനില്ക്കാത്ത കണ്ണുനീരോട്ടകൂടിയെ എനിക്കു ബാക്കിയോഗനടപടികളിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ സാധിച്ചുള്ളു. എന്റെ മനോരാജ്യങ്ങളിൽ പലതും തകർന്നുപോലെ തോന്നി. എസ്. എൻ. ഡി. പി. യിലും എൻ. എസ്. എസ്സിലും ഞങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകതാല്പര്യവും ചുമതലയുമാണുണ്ടായിരുന്നതെങ്കിലും, ഹിന്ദുക്കളുടെ ഏകീകരണമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ രണ്ടാളുടേയും ജീവശ്വാസം. അതിനുള്ള കളംഒരുക്കലാണു് ക്ഷേത്രപ്രവേശനം. അതു് സമ്പാദിക്കാൻ മാധവനോളം തീഷ്ണമായും ശേഷിയോടുകൂടിയും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ള മറെറാരാളെ കാണാൻ പ്രയാസം. ഈഴവസമുദായത്തിനേറെയും ഹിന്ദുസമുദായത്തിനേറെയും ഉൽകർഷത്തിനുവേണ്ടി നിരന്തരം ക്ലേശിച്ചിട്ടുള്ള ആ മഹാപുരുഷന്റെ സംഘടനാശക്തിയും പ്രചരണസാമർത്ഥ്യവും ആക്കും മറക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. നിത്യരോഗം (വായുമുട്ടൽ) നിമിത്തം കൃശഗാത്രനായ അദ്ദേഹം വിശ്രമമെന്നതു് അറിഞ്ഞിട്ടെ ഇല്ല. കൃഷ്ണവർണ്ണനായ മാധവൻ കുളിച്ചു ചന്ദനക്കുറിയും തൊട്ടു് വെളുത്ത ഖദർമുണ്ടും ഷർട്ടുംധരിച്ചു് ഒരു വടിയുമായി യോഗസ്ഥലത്തേക്കുവരുന്ന കാഴ്ച എന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും മായുന്നില്ല. അനുയായികളെ എല്ലാം ആകർഷിക്കാനും അവർക്കു ആവശ്യമുള്ളതെല്ലാം നിർല്ലോഭമായി കൊടുക്കാനും മാധവനെപ്പോലെ സന്മനസ്സുള്ള നേതാക്കന്മാർ ചുരുക്കമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അകാലദേഹവിയോഗം സമുദായസ്നേഹികളെ എല്ലാം ദുഃഖിപ്പിച്ചതിൽ അത്ഭുതമില്ല. എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ദർശനത്തിനു ക്ഷേത്രം തുറന്നുകൊടുക്കുന്നതു കാണാൻ അത്യൗത്സുക്യമുണ്ടായിരുന്ന മാധവനു് അതു കാണാൻ കഴിയാതെ ഈ ലോകത്തിൽ നിന്നു യാത്രപറയേണ്ടിവന്നതാണു് വലിയ നിർഭാഗ്യം. ഏഴുകൊല്ലംകൂടി അദ്ദേഹത്തിനു ജീവിച്ചിരിക്കാൻ

കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം ലഭിച്ചതുകണ്ട് നിർവൃതിയടഞ്ഞു മരിയ്ക്കാമായിരുന്നു.

ടി. കെ. മാധവന്റെ മരണത്തോടുകൂടി ക്ഷേത്രപ്രവേശന പ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെ ചൂടുകുറഞ്ഞു എന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ക്രമേണ അതു് സമയംപോലെ നടത്തുന്ന ഒരു പ്രക്ഷോഭണമായിത്തീർന്നു. ഈഴവ സമുദായപ്രമാണികൾക്കു് ഈ സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണത്തേക്കാൾ കായ്മയായി തോന്നിയതു് രാഷ്ട്രീയാവകാശം പിടിച്ചുപറ്റുന്നതിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയാണെന്നായിത്തീർന്നു. അതിനു ചേരേണ്ടതു് ക്രിസ്ത്യാനികളോടും മുസ്ലീമുകളോടുമാണെന്നും അവർ തീരുമാനിച്ചു. നായന്മാരോടുള്ള ബന്ധം വിട്ടു് അവരെ ശത്രുക്കളായി കരുതിയും കൊണ്ടു്, 'മുപ്പിരി' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന സംയുക്തസംഘടനയിൽ ഉൾപ്പെട്ടു. പ്രക്ഷോഭണവും ആരംഭിച്ചു. അതിനോടുകൂടി ഹൈന്ദവൈക്യത്തിന്റെ അടിത്തറ പൊളിയുകയും ക്ഷേത്രപ്രവേശനപ്രക്ഷോഭണത്തിലെ വിജയാശ അവസാനിക്കയും ചെയ്തു.

അക്കാലത്താണു് ഭാരതസ്വാതന്ത്ര്യം ലബ്ധിക്കുള്ള രണ്ടാമത്തെ വട്ടമേശസമ്മേളനം ഇംഗ്ലണ്ടിൽവച്ചു നടന്നതു്. ഇൻഡ്യയിൽ ഒരു പിളർപ്പും കൂടി ഉണ്ടാക്കാൻവേണ്ടി ബ്രിട്ടീഷ് മേധാവികൾ അംബദ്കരെ ആയുധമാക്കി സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടു്, തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ അധികൃതർക്കു് സംവരണം ചെയ്ത സീറ്റു വേണമെന്നു് ആവശ്യപ്പെടുവിച്ചു. ഹിന്ദുക്കളെ എന്നെന്നേക്കുമായി വേർപിരിക്കുന്ന ഈ ഏർപ്പാടിനെ മഹാത്മജി അവിടെവച്ചു തന്നെ എതിർത്തു. മഹാത്മജി ഇൻഡ്യയിലേക്കു മടങ്ങി വന്നപ്പോൾ സ്വാഗതം ചെയ്തതു് യുവ്റാജയിലാണെന്നും, വൈസ്രായി വെല്ലിംഗ്ടൻപ്രഭു കാൺഗ്രസ്സു് പ്രമാണികളെ ഒന്നടങ്കം ജയിലിലാക്കാൻ ആരംഭിച്ചു എന്നും അവസാനത്തെ മർദ്ദനം അഴിച്ചുവിട്ട എന്നും ഉള്ളതു് എല്ലാവർക്കും അറിവുള്ള കായ്മാണല്ലൊ. ഇതിനിടയിൽ കൂടി ഇൻഡ്യൻഭരണപരിഷ്കാരം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്നും ഇവിടെ വന്നെത്തി. അതിൽ മഹാത്മജിയുടെ വാദത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ടു് ഹരിജനങ്ങൾക്കുള്ള സീറ്റ് പ്രത്യേകം സംവരണം ചെയ്തിരുന്നു. അതു കണ്ടപ്പോൾ മഹാത്മജി ദുസ്സഹവേദനയോടെ മരണംവരെ ഉപവാസം അനുഷ്ഠിച്ചതും, ഇൻഡ്യ

ഒട്ടാകെ മരണവേദന അനുഭവിച്ചതും ഗത്യന്തരമില്ലാതെ ബ്രിട്ടീഷ്കാർ ആ വ്യവസ്ഥക്കു മാറ്റം വരുത്തിയതും ഗാന്ധിജിയെ വിട്ടയച്ചതും പ്രസിദ്ധമായ കാര്യങ്ങളാണു്.

ഗാന്ധിജി പുറത്തിറങ്ങിയ ഉടനെ ഹിന്ദുക്കളിലെ അസമത്വം ഇല്ലാതാക്കാൻ ഇൻഡ്യ ഒട്ടാകെ സഞ്ചരിച്ചു് ഹരിജനോദ്ധാരണത്തിനായി വലിയ ധനശേഖരം നടത്തുകയും ഹരിജനങ്ങൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം നൽകാൻ ശക്തിമത്തായ പ്രചരണം ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. മഹാത്മജിയുടെ താല്പര്യം പരിഗണിച്ചു് ഇൻഡ്യയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള അപൂർവ്വം ചില ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഹരിജനങ്ങൾക്കു് ആരാധനയ്ക്കായി അധികാരികൾ തുറന്നു കൊടുത്തു. അങ്ങിനെ കാൺഗ്രസ്സിന്റെ പ്രധാന പ്രവർത്തനം രാഷ്ട്രീയത്തിൽനിന്നും സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണത്തിലേക്കു പരിവർത്തനം ചെയ്തു എന്നു തോന്നത്തക്ക വിധത്തിൽ ഇൻഡ്യ ഒട്ടാകെ ഒരിളക്കവും ആവേശവും ഉണ്ടായി. അതു് കേരളത്തേയും ബാധിക്കാതിരുന്നില്ല. തിരുവിതാംകൂറിൽ സാമുദായിക സംഘടനാ മുഖാന്തിരം സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണത്തിനു ശബ്ദമുയർത്തിയ കാലത്തും കൊച്ചിയും മലബാറും ആ വിഷയത്തിൽ നിശ്ശബ്ദമായിരിക്കയായിരുന്നു. സാമുദായിക പ്രവർത്തനം രാഷ്ട്രീയ പ്രസ്ഥാനത്തിനും തന്മൂലം കാണ്മഗ്രസ്സിനും എതിരാണെന്നുപോലും അവർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഇന്നും അങ്ങിനെ വിശ്വസിക്കുന്ന ദേശാഭിമാനികൾ, അവിടെ ധാരാളമുണ്ടു്. ഏതായാലും മഹാത്മജിയുടെ ഈ ഹരിജനപ്രസ്ഥാനമുണ്ടായപ്പോൾ അതിന്റെ ഓളം അധികമടിച്ചതു് കേരളത്തിന്റെ വടക്കേ അറ്റമായ മലബാറിലായിരുന്നു.

കേരളത്തിലെ സുപ്രസിദ്ധിയുള്ള ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രം എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കുമായി തുറന്നുകൊടുക്കാനുള്ള പ്രക്ഷോഭണം കേരളത്തിലെ കാൺഗ്രസ്സ് പ്രമാണിയായ കേളപ്പന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അതിന്റെ ആലോചനയ്ക്കായി അദ്ദേഹം എന്നെയും ക്ഷണിച്ചു. ഞാൻ ഉടനെ തന്നെ ഗുരുവായൂരെത്തി ആലോചനകളിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. എന്നെ 'ഗുരുവായൂർ സത്യഗ്രഹക്കമ്മറ്റി'യുടെ പ്രസിഡണ്ടായി തിരഞ്ഞെടുത്തു. ആവശ്യമുള്ള പരിപാടികളും തയ്യാറാക്കി, പല കമ്മറ്റി

കൾ ഉണ്ടാക്കിയതിൽ ഒന്നായിരുന്നു പ്രചരണക്കമ്മറ്റി. അതിന്റെ നായകനായും എന്നെത്തന്നെ നിശ്ചയിച്ചു. ഏതാനും ആളുകളോടുകൂടി തെക്കെ മലബാറിലും വടക്കെ മലബാറിലുമുള്ള എല്ലാ പട്ടണങ്ങളിലും മിക്ക ഗ്രാമങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു് യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുകൂട്ടി ഹരിജനങ്ങൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യത്തേയും ന്യായത്തേയും വിശദീകരിച്ചു പ്രസംഗിച്ചു. മലബാർകാരായ ചില സ്നേഹിതന്മാരും ഒരുമിച്ചു് ഗുരുവായൂർ സത്യഗ്രഹ വിജയത്തിനുവേണ്ടി ഞാൻ കൊച്ചിയിലും തിരുവിതാംകൂറിലും സഞ്ചരിച്ചു. അപ്രദേശങ്ങളിലും അനവധി യോഗങ്ങളിൽ സംബന്ധിച്ചു പ്രസംഗിച്ചു. എന്റെ ആ പ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ പ്രധാന പങ്കാളികൾ ഏ. കെ. ഗോപാലനും, എം. പി. ദാമോദരനുമായിരുന്നു.

ഗുരുവായൂർ സത്യഗ്രഹം ആരംഭിച്ചു. കിഴക്കെ നടയിൽ തീണ്ടൽജാതിക്കാക്കു ചെല്ലാൻ അവകാശമുണ്ടായിരുന്ന അതുത്തിയിലാണു് സത്യഗ്രഹം നടത്തിയതു്. നിത്യമെന്നവണ്ണം കിഴക്കെ നടയിലുള്ള ആലിൻചുവട്ടിൽ വച്ചു് പ്രസംഗങ്ങളും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. വൈക്കം സത്യഗ്രഹത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലുണ്ടായ കോളിളക്കമൊ ആൾക്കൂട്ടമൊ അവിടെ ഉണ്ടായില്ലെങ്കിലും, യോഗങ്ങളിലെ പ്രസംഗങ്ങൾ കേൾക്കാൻ ദിവസേന ആളുകൾ കൂട്ടതലായി വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ആരംഭകാലത്തു് അവിടത്തെ സവർണ്ണരുടെ മാത്രമല്ല അവർണ്ണരുടെയും ആനുകൂല്യം വളരെ കുറച്ചു മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവിടെ സത്യഗ്രഹാശ്രമത്തിനു സ്ഥലം കിട്ടാൻ തന്നെ വളരെ വിഷമിച്ചു. സത്യഗ്രഹാശ്രമത്തിൽ നിന്നും വാളൻറ്യറന്മാർ പാട്ടം പാടി നേരനീക്കം വരുത്താതെ പോകുകയും വരികയും ചെയ്യുന്നതും കിഴക്കെ നടയിൽ നിന്നു ഭജനം നടത്തുന്നതും ഉൽബോധജനകമായ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതും കണ്ടും കേട്ടും അവിടത്തെ സവർണ്ണരുടെ ഇടയിൽപോലും മട്ടമാറ്റം ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങി. സാമൂഹ്യപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രയോജനം, അതു ധാരാളം നടന്ന തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തെ വൈക്കം സത്യഗ്രഹവും, അതൊട്ടും നടക്കാത്ത മലബാറിലെ ഗുരുവായൂർ സത്യഗ്രഹവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം കൊണ്ടു് ജനങ്ങളെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. എങ്കിലും ആത്മാർത്ഥമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഫലമുണ്ടാകുമെന്നു ഗുരുവായൂർ സത്യാഗ്രഹവും തെളിയിക്കാതിരുന്നില്ല. വൈക്കത്തെ

ഇണ്ടംതുത്തികളുടെസ്ഥാനം പാലിയത്തു് ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണി അച്ചനും മുകുന്ദരാജാവുമുതൽപേരും ഗുരുവായൂരിൽ ഏറെറടത്തു്, സത്യഗ്രഹത്തിനു് എതിരായുള്ള പ്രചരണവും പ്രവത്തിയുംനടത്തിതുടങ്ങി. ആളുകൾ കൂടാറില്ലെങ്കിലും അവരും പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുമായിരുന്നു. അഹിംസാവ്രതക്കാരായ സത്യഗ്രഹികളിൽ നിന്നും സമാധാനലംഘനമുണ്ടാകാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി, ഒന്നരണ്ടിൻസ്പെക്ടറന്മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സംഘം ബ്രിട്ടീഷ് പോലീസിനെ അവിടെ സ്ഥിരമായിത്തന്നെ പാർപ്പിച്ചിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ പ്രസംഗം അവരുടെ മുമ്പാകെ വച്ചാണു് പതിവായി നടത്തുക. സത്യഗ്രഹാശ്രമത്തിന്റെ മാനേജർ അവിടത്തെ ഒരു തീയ്യപ്രമാണിയായിരുന്ന പി. എ. രാമൻ ബി. എ. ആയിരുന്നു.

സത്യഗ്രഹവും പ്രസംഗവും മറു പ്രചരണങ്ങളും കൊണ്ടു് ഹിന്ദുക്കളുടേയും, സവർണ്ണരിൽ ഒരു നല്ല വിഭാഗത്തിന്റേയും അനുകൂല്യം സമ്പാദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എങ്കിലും ക്ഷേത്രാധികാരിയായ സാമൂതിരിയുടെ അനുകൂല്യം സമ്പാദിക്കാൻ അവകൊണ്ടോ മെമ്മോറിയലും നിവേദനങ്ങളും സെപ്യൂട്ടേഷനും കൊണ്ടോ സാധിച്ചില്ല. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ശിലാഹൃദയത്തെ ദ്രവിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്നു വിശ്വസിച്ചു്, ഗത്യന്തരമില്ലാഴികയാൽ, ക്ഷേത്രം തുറന്നുകൊടുക്കുന്നതുവരെ കേളപ്പൻ നിരാഹാരസത്യഗ്രഹം തുടങ്ങാൻ തീരുമാനിച്ചു. നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട തീയതിയിൽ തന്നെ സത്യഗ്രഹം ആരംഭിച്ചു.

അതിന്റെ ശേഷം കേരളത്തിന്റെ ഒട്ടാകെയുള്ള ശ്രദ്ധ ഗുരുവായൂരേക്കു് ആകർഷിക്കാതിരുന്നില്ല. കാൺഗ്രസ്സ് കേന്ദ്രങ്ങളിലും ഇൻഡ്യ ഒട്ടാകയും ഗുരുവായൂർ സത്യഗ്രഹം ഒരു ചിന്താവിഷയമായിത്തീർന്നു. പലഭാരതീയ പ്രമാണികളും അനേഷണാർത്ഥം ഗുരുവായൂർ എത്താതിരുന്നുമില്ല. പല പ്രമാണികളും സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സമീപിച്ചെങ്കിലും ഫലമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ ഗാന്ധിജിയുടെ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വമുള്ള ആജ്ഞയനുസരിച്ചു് കേളപ്പൻ സത്യഗ്രഹം പിൻവലിച്ചു. ഞാൻ നാട്ടിലേക്കുപോന്നു. സവർണ്ണഹിന്ദുക്കൾ പ്രതികൂലിക്കുന്നു എന്നാണു് സാമൂതിരിപ്പാട്ടം സമാധാനം പറഞ്ഞതു്. കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഗുരുവായൂരും സമീപ പ്രദേശത്തുമുള്ള സവർണ്ണരുടെ അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്താൻ

'റഫ്റണ്ടം' എടുക്കണമെന്നു മഹാത്മജിനിർദ്ദേശിച്ചു. സവർണ്ണരുടെ ഇടയിൽ പ്രചരണവേലയ്ക്കായി കസ്തൂരിബാഗാന്ധി, ഊർമ്മിളാദേവി, സി. രാജഗോപാലാചാരി മുതലായവർ മലബാറിൽ വന്നെത്തി. അതിന്റെ ചുമതലവഹിച്ചതു് കേരളത്തിലെ കാൺഗ്രസ്സു് പ്രമാണികളിൽ പ്രമുഖനും ശേഷിമാന്യമായ കാരുതോടി മാധവൻനായരായിരുന്നു. മലബാറിലെ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ അവരോടുകൂടി സഞ്ചരിച്ചു് മലയാളത്തിൽ പ്രസംഗിക്കാൻ ഞാൻകൂടി ചെല്ലണമെന്നു് മാധവൻനായർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. വീണ്ടും ഞാൻ മലബാറിലെത്തി. ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം താമസത്തിനായി വി. ടി. ഭട്ടതിരിപ്പാട്ടിലെ ഇല്ലം ഒഴിഞ്ഞുതന്നിരുന്നു. നമ്പൂതിരിമാരുടെ കൂട്ടത്തിലെ ഉല്പതിഷ്ണുക്കളിൽ അഗ്രഗണ്യനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തർജ്ജനം തന്നെയായിരുന്നു ഞങ്ങൾക്കു് ആഹാരം തയ്യാറാക്കി വിളമ്പിത്തന്നതു്. അവിടെ മുറ്റവും മുറിയും അടിക്കുന്നതു പുലയിയായിരുന്നു. ഭട്ടതിരിപ്പാട്ടിലെ അച്ഛൻ വൃദ്ധനായ ഒരു സന്യാസജീവിതക്കാരനായിരുന്നു. അയിത്തോച്ചാടനത്തിൽ തല്പരനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രന്മാർ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തിലും ജാതിനാശത്തിലും നിർബ്ബന്ധവും കൂടിയുള്ളവരായിരുന്നു. പിന്നീടു് അവരുടെ സഹോദരിയെ ഒരു മാന്യനായ ബി എ. ക്കാരൻ നായക്കും ആ ഇല്ലത്തുവച്ചുതന്നെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുത്ത സഹോദരന്മാരാണു് അവരെന്നുപറഞ്ഞാൽ, അവരെപ്പറ്റി വളരെയൊന്നും പറയേണ്ട ആവശ്യം നേരിടുകയില്ലല്ലൊ. കേരളചരിത്രത്തിൽ 'പറച്ചിപെറ പന്തിരു കുല'ത്തിലെ 'മേളത്തോടു് അഗ്നിഹോത്രി'യുടെ സുപ്രസിദ്ധമായ വംശത്തിൽപെട്ടവരാണു് വി. റ്റി. ഭട്ടതിരിയുടെ കുടുംബക്കാർ എന്നുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്.

പ്രചരണ ജോലിക്കു ഞങ്ങൾ പലഗ്രൂപ്പുകളായിട്ടാണു് ഗ്രാമങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചതു്. ചില ദിവസങ്ങളിൽ കസ്തൂരിബായും കൊണ്ടവെങ്കിടപ്പായും ഞാനും, ചിലദിവസങ്ങളിൽ ഊർമ്മിളാദേവിയും ഞാനും, ചിലദിവസങ്ങളിൽ രാജഗോപാലാചാരിയും ഞാനുമായി സഞ്ചരിച്ചു. ഹിന്ദിയിലും ഇംഗ്ലീഷിലുമുള്ള പ്രസംഗങ്ങൾ തർജ്ജിമ ചെയ്യാൻ ഞങ്ങളുടെ കൂടെ ആൾകാണും. അവരുടെ കൂട്ടത്തിലെ മലയാള പ്രസംഗകൻ ഞാൻ മാത്രമാണു്. രാത്രിയിൽ ഞങ്ങൾ മടങ്ങി ഭട്ടതിരിപ്പാട്ടിലെ ഇല്ലത്തെത്തും. ഇങ്ങനെ ഞങ്ങൾ ഒരാഴ്ചയിലധികം സഞ്ചരിച്ചു എന്നാണെന്റെ

ഓമ്മ. ഞങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം ഫലപ്രദമായി. 'റഫ്രണ്ടം' എടുത്തപ്പോൾ എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നു സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും സമ്മതം രേഖപ്പെടുത്തി. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ പിന്നത്തെ വാദം അയൽരാജ്യമായ കൊച്ചിയിലും തിരുവിതാംകൂറിലും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിക്കാതെ ഗുരുവായൂർക്ഷേത്രം തുറന്നുകൊടുക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നായിരുന്നു. അങ്ങിനെ അതു് വീണ്ടും ഒരു ചോദ്യചിഹ്നമായി അവശേഷിച്ചു. ഗുരുവായൂർക്ഷേത്രം തുറന്നതു് ഗത്യന്തരമില്ലാതെവന്ന മറ്റൊരവസരത്തിലാണു്.

ഉമ്മിളാദേവിക്കു കൊച്ചിയിലും തിരുവിതാംകൂറിലുമുള്ള ചില സങ്കേതങ്ങൾ കാണുകയും കന്യാകുമാരിയിൽ ദർശനം കഴിക്കയും ചെയ്യണമെന്നു താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു. മാധവൻനായരുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ഞാനും അതിനുവേണ്ട പരിപാടി ഉണ്ടാക്കുകയും ചില യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടു സംസാരിക്കാൻ വ്യവസ്ഥചെയ്കയും ചെയ്തു. അവരും പുത്രനും ഞാനുംകൂടി കന്യാകുമാരിവരെ യാത്രചെയ്തിട്ടു് അവരെ യാത്രയാക്കി.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനകാര്യത്തിലെ സാദ്ധ്യത മഹാത്മജിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ തിരുവിതാംകൂറിലാണു് സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു്. അന്നു് തിരുവിതാംകൂർ ഭരിച്ചിരുന്നതു് പരിഷ്കൃതനായ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവും ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരും ആയിരുന്നു മഹാത്മജിക്കുവേണ്ടി ചില പ്രമാണികൾ സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരെ സമീപിച്ചു് ക്ഷേത്രങ്ങൾ തുറന്നുകൊടുക്കുന്നകാര്യം ആലോചനാവിഷയമാക്കി. അദ്ദേഹം ഒരു ക്ഷേത്രപ്രവേശനാന്വേഷണക്കമ്മറ്റി ഉണ്ടാക്കി. അതു് 1108 വൃശ്ചികത്തിലായിരുന്നു. കമ്മറ്റിപ്രസിഡണ്ടായി ദിവാൻ ആയിരുന്ന വി. എസ്സു്. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരേയും അംഗങ്ങളായി ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള, ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യർ, ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ള, മഹാദേവയ്യർ, എം. ഗോവിന്ദൻ, പുന്നശ്ശേരി നമ്പിനീലകണ്ഠശർമ്മാ എന്നിവരേയും നിശ്ചയിച്ചു. കമ്മറ്റി രാജ്യമൊട്ടാകെ സഞ്ചരിച്ചു് ഹിന്ദുക്കളുടെ അഭിപ്രായഗതി അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു. പലരേയും വിസ്തരിച്ചു. നായന്മാർ ഭൂരിപക്ഷവും ക്ഷേത്രം തുറന്നുകൊടുക്കുന്നതിനു് അനുകൂലമായിട്ടാണു്

മൊഴികൊടുത്തതു്. കമ്മറിക്കാരിൽ ഭൂരിഭാഗവും യാഥാസ്ഥിതികന്മാരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് റിപ്പോർട്ടു് ഏതുവിധത്തിൽ ഇരിക്കുമെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി ആക്കും ശങ്കയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ പ്രയോജനമില്ലാത്ത ഒരു റിപ്പോർട്ടാണു് അവർ സമർപ്പിച്ചതു്. ചില പ്രധാനക്ഷേത്രങ്ങൾ തുറന്നുകൊടുത്തോ കൊടിമരംവരെ പ്രവേശനം കൊടുത്തോ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കണമെന്നായിരുന്നു ഭൂരിപക്ഷറിപ്പോർട്ടു്. ഇതിനോടുകൂടി ഓരോ മെമ്പറും പ്രത്യേകം റിപ്പോർട്ടും സമർപ്പിച്ചു. ശ്രീകോവിലിൻ മുമ്പിൽചെന്നുനിന്നു് എല്ലാ ഹിന്ദുവിനും ദർശനം കഴിക്കാൻ അനുവദിക്കണമെന്നു ചങ്ങനാശ്ശേരിയും എം. ഗോവിന്ദനും ചേർന്നെഴുതി. മതില്ലകത്തുനിന്നുതന്നെ നീലകണ്ഠശർമ്മാവും ഇടയ്ക്കുകൂടി മറുചിലരുമെഴുതി. അവർ നിരുപയോഗമായി കുറെ പണവും സമയവും ചിലവഴിക്കുക മാത്രം ചെയ്തു.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനം സംബന്ധിച്ചു് പിന്നീടു പ്രകടനങ്ങൾ അധികമുണ്ടായില്ലെങ്കിലും, ഓരോ ഹിന്ദുവിന്റേയും ഉള്ളിൽ അതു് ഒരു നിരന്തര ചിന്താവിഷയമായിരുന്നു. പൊട്ടാറായ അഗ്നിപർവതം അതിന്റെ ഉള്ളിലെ ചൂടുകൊണ്ടു് ഉരുകി ശരിപ്പെട്ടുംപോലെ ഇവിടുത്തെ ഹിന്ദുക്കളെല്ലാം അറിഞ്ഞും അറിയാതെയും ക്ഷേത്രപ്രവേശന കവാടത്തിലേക്കു പൂരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ ഈഴവസമുദായത്തിലെ ചിലർ ക്ഷേത്രപ്രവേശനാന്വേഷണക്കമ്മറിയുടെ റിപ്പോർട്ടു കണ്ടു് നിരാശരായി കൂട്ടത്തോടെതന്നെ ക്രിസ്തുമതസ്വീകരണത്തിനു തയ്യാറായി. ക്രിസ്ത്യൻപ്രമാണികളുമായുള്ള പലദിവസത്തെ കൂടിയാലോചനകളും മതം മാറാതെതന്നെ പള്ളിയിൽപോയുള്ള പരിശോധനകളും നടന്നു. അതിന്റെ നേതാവു് പരേതനായ സി. വി. കുഞ്ഞുരാമൻ ആയിരുന്നു. അതും അക്കാലത്തു് ഹിന്ദുക്കളിലും ക്രിസ്ത്യാനികളിലും വിഭ്രമമുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു വിഷയമായിരുന്നു. കോട്ടയമായിരുന്നു അതിന്റെ സങ്കേതം. എന്തുകാരണം കൊണ്ടായാലും വേണ്ടില്ല, ആ ആലോചന അലസിപ്പോകാൻ അധികകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. ഒരുതുള്ളിമഴയും പെയ്യാതെ ആ കാർമേഘപടലം കാറ്റത്തു പാറിപ്പറന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു.

സംവത്സരം ഒന്നുകൂടി മുമ്പോട്ടുപോയി. 1112-ാ മാണ്ടു പിറന്നു. തുലാമാസം വന്നു. ഇരുപത്താറാംതീയതിയായി. പിറേറദിവസത്തെ പ്രഭാതത്തിൽ ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു അവിചാരിതമായി പുറപ്പെട്ടവിച്ച ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം ആളുകളെ അത്ഭുതാധീനരാക്കി. അപേക്ഷകരുടെ പ്രതീക്ഷയിലും കവിഞ്ഞ ഒരു സംഭാവനയായിരുന്നു അതു്. ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങൾക്കും സമത്വം കല്പിച്ചും കൊണ്ടു്, നമ്പൂതിരിക്കും പുലയനും ഒരുപോലെ ശ്രീകോവിലിൻ വാതുക്കൽ ചെന്നുനിന്നുകൊണ്ടു് സ്വാമിദർശനം കഴിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നുള്ള ആ പ്രഖ്യാപനം ഹിന്ദുമതത്തെ എന്നെന്നേക്കുമായി രക്ഷിക്കുന്ന ഒരു ദൈവാനുഗ്രഹവചസ്സായിരുന്നു. ആ ഒറവെടിക്കു് അനവധി പക്ഷികൾ ഒരുമിച്ചു ചത്തുവീണു. അനാചാരങ്ങൾ, അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ, തീണ്ടൽ, തൊടീലുകൾ, അടിമത്വങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം കൂട്ടത്തോടെ നശിച്ചു. ഹിന്ദുമതസ്നേഹികളെല്ലാം ആനന്ദസമുദ്രത്തിൽ ആറാട്ടുകതന്നെ ചെയ്തു. യാഥാസ്ഥിതികന്മാരും ഈ ഇടിനാദം കേട്ടു് ഞെട്ടുങ്ങി, അവരുടെ മായാവലയത്തിൽ നിന്നും ഉണർന്ന കണ്ണുതുറന്നു് രാജകല്പനയുടെ മഹത്വമോർത്തു് സന്തോഷിച്ചു തുടങ്ങി. മനുഷ്യസ്നേഹിയായ തിരുമനസ്സിലെ മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിക്കുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അവരും പെട്ടു. 'കല്പന കല്ലെപ്പിളക്കും' എന്നുള്ള പഴമൊഴി ഒരു വസ്തുതയായി തീരുമെന്നറിയാതെ, ക്ഷേത്രപ്രവേശനം എന്തായാലും അസാദ്ധ്യമെന്നു തീരുമാനിച്ചിരുന്ന കടുത്ത യാഥാസ്ഥിതികന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരും ബ്രാഹ്മണേതരരും ശക്തിയേറിയ രാജകല്പനയുടെ പ്രവാഹത്തിൽപെട്ടു് ഒട്ടൊക്കെശ്വാസം മുട്ടൽ അനുഭവിച്ചെങ്കിലും ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കകം അവർ പോലും ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടവരായി തീർന്നതു് ഒരത്ഭുത സംഭവം തന്നെയാണു്. അവരുടെ എതിർവാദങ്ങളെല്ലാം സ്തുതിഗീതങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്കമാത്രമല്ല, ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ ഇറങ്ങി കുളിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പുലയനേയും പറയനേയും കുളിച്ചു ശുദ്ധമാക്കാനുള്ള പ്രേരണ നൽകുകകൂടി ചെയ്തു. കൃഷ്ണവർണ്ണന്മാരായ അവർ ശുഭ്രവസ്ത്രവും ശുഭ്രഭസ്മവും ധരിച്ചു്, സവർണ്ണാവർണ്ണഭേദം കൂടാതെ ശ്രീകോവിലിൻവാതുക്കലേക്കു് തിരക്കിട്ട പോകുന്ന ആ കാഴ്ച, ആരെങ്കിലും മരിച്ചാലും മറക്കാൻ സാധിക്കുമൊ. ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ ഒറ്റക്കൽമണ്ഡപത്തിൽ ആദ്യൻനമ്പൂതിരി

പ്പാട്ടം ഏഴപ്പുലയനും തോളോടുതോൾ ചേർന്നു ഉരസി നിന്നുകൊണ്ടു് ഭക്തിപൂർവ്വം സ്വാമിദർശനം നടത്തുന്നതും പൂജാരിയുടെ കയ്യിൽനിന്നുതന്നെ നേരിട്ടു പ്രസാദം വാങ്ങുന്നതും അതിന്റെ തന്മയത്വത്തിൽ വർണ്ണിക്കാൻ വള്ളത്തോൾ മഹാകവിക്കും സാദ്ധ്യമാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രാജ്യമൊട്ടാകെയുള്ള മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം ഹരിജനങ്ങളും ബ്രാഹ്മണരും മറ്റാളുകളും ഭക്തിപൂർവ്വം കൂടിച്ചു് ആരാധന നടത്തിയ ആ ദിവസമാണു് ഭാരതത്തെ കളങ്കരഹിതമായി ശുദ്ധീകരിച്ച ദിവസം. മഹാത്മാഗാന്ധിയെ ആനന്ദാതിരേകം കൊണ്ടു് രോമാഞ്ചകഞ്ചുകിതനാക്കിയ സംഭവവും ദിവസവും അതുതന്നെയായിരുന്നു. ഭാരതത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുവന്ന അനുമോദന സന്ദേശങ്ങൾകൊണ്ടു് തിരുവിതാംകൂറിൽ കുന്നുകൂടിയതു് അന്നായിരുന്നു. സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർക്കു് എന്തെല്ലാം ദോഷങ്ങൾ ആരെല്ലാം പറഞ്ഞാലും ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരത്തിനു തിരുമനസ്സിലേക്കുവേണ്ടി പ്രേരണയും ഉപദേശവും നൽകി ഒരുപനിഷദ്വചനം പോലെ കണക്കാക്കാവുന്ന ഭാഷാവൈശിഷ്ട്യത്തോടുകൂടിയ ആ വിളംബരം തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കയും, പ്രശാന്തമായിത്തന്നെ അതു നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്ത മഹൽകൃത്യത്തെ ലോകാവസാനംവരെ പുകഴ്ത്താതിരിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. മഹാത്മാഗാന്ധിയും, രാജഗോപാലാചാരി മുതലായ മഹാ ബുദ്ധിമാന്മാരും, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഈ വിശിഷ്ടകൃത്യം കണ്ടു് കുതൂഹലചിത്തരായി അശോകചക്രവർത്തിക്കു തുല്യനെന്നു അവിടുത്തെ പ്രശംസിച്ചതിലും കവിഞ്ഞു് നമുക്കെന്തൊരഭിമാനമാണു് സമ്പാദിച്ചുതരേണ്ടതായിട്ടുള്ളതു്. പിന്നീടു ഇവിടെയും ഭാരതമൊട്ടാകെയും നടന്ന സന്തോഷപ്രകടനങ്ങൾക്കു കയ്യും കണക്കുമില്ല.

തിരുമനസ്സിലെ ഈ മഹൽകൃത്യത്തിന്റെ സ്മാരകമായി ബഹുജനങ്ങളുടെ വകയായി തിരുമനസ്സിലെ വൻതോതിലുള്ള ഒരു പ്രതിമ തിരുവനന്തപുരം കോടയ്ക്കകത്തു തെക്കേത്തെരുവിൽ സ്ഥാപിച്ചു. തിരുമസ്സിലേയ്ക്കു് വേണ്ട പ്രചോദനം നൽകിയ അമ്മമഹാറാണി തിരുമനസ്സിലെ ഒരു പ്രതിമ കാഴ്ചബംഗ്ലാവിൻ വാതുക്കൽ ബഹുജനങ്ങളുടെ വകയായിത്തന്നെ സ്ഥാപിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വളരെനാളായി ആഗ്രഹിച്ചതും, വളരെ പണിപ്പെട്ടിട്ടെങ്കിലും ലഭിച്ചതുമായ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തോടുകൂടി, ഹിന്ദു

സമുദായത്തെ നശിപ്പിച്ചും കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു മഹാബാധ എന്നെന്നേക്കുമായി ഇല്ലാതായി. ഈ പരിഷ്കാരത്തെ എതൃത്ത കൊച്ചി രാജാവു തിരുവിതാംകൂർ ക്ഷേത്രങ്ങളുമായി നിസ്സഹകരണം നടത്തി. ഇതിന്റെ ശേഷവും സാമൂതിരിപ്പാട്ടിന്റെ വാക്കു പാലിക്കാൻ തയ്യാറാകാതെ അദ്ദേഹം ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തെ അടച്ചുപൂട്ടിക്കൊണ്ട് പഴയതുപോലെ നിന്നതേയുള്ളു. എന്നാൽ കൊച്ചി രാജാവിനൊ, സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കൊ അവരുടെ ക്ഷേത്രങ്ങളെ അടച്ചു വളരെനാൾ അങ്ങിനെതന്നെ വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. കാലഗതി ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രവും തൃപ്പൂണിത്തുറ ക്ഷേത്രവും ഉൾപ്പെടെ അവരുടെ സമ്മതം കൂടാതെ തന്നെ എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കുമായി തുറന്നു കൊടുക്കുതന്നെ ചെയ്തു.

എന്നാൽ അവിടത്തെ അസമത്വങ്ങളും ഹിന്ദുക്കളിലെ വിഭാഗീയതയും പഴയപോലെ നിലനിറുത്താൻ ബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വാർത്ഥവും അബ്രാഹ്മണരുടെ മൌഢ്യവും ഇന്നും സഹായിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം

മൂലധനസംഭരണശ്രമം

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി നിലനില്ക്കണമെങ്കിലും അതിന്റെ പ്രവർത്തനം ശരിക്കു നടത്തണമെങ്കിലും ആവശ്യമുള്ള വസ്തുക്കളും പണവും ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നു എനിക്കു കാലേകൂട്ടി അറിയാമായിരുന്നു. എത്ര ചിന്തിച്ചിട്ടും അതിനുള്ള മാർഗ്ഗം കാണാതെ വിഷമിച്ചു. പനങ്ങോട്ടു കുടുംബക്കാർ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത അയ്യായിരം രൂപയുള്ള നിലവും കുന്നപ്പള്ളി നാരായണൻനായരും നടമേൽ പത്മനാഭക്കുറുപ്പുംകൂടി എഴുതിത്തന്ന 87 ഏക്കർ പറമ്പും ആണു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ലഭിച്ച സ്വത്തുക്കൾ. സമുദായത്തിനു മാർഗ്ഗദർശനം നൽകിയ അവരുടെ പ്രവർത്തികളെ അനുകരിക്കാൻ പിന്നീടു് ആരെയും കണ്ടില്ല. അന്നന്നു പിരിക്കുന്ന പണം നിത്യപ്രവർത്തനത്തിനു തന്നെയും മതിയാകാതിരിക്കുമ്പോൾ അതിൽനിന്നു മിച്ചം വരുത്തീട്ടു് മൂലധനമുണ്ടാക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിലും യാതൊരർത്ഥവുമില്ലായിരുന്നു. എങ്ങിനെയെങ്കിലും കുറെ വസ്തുക്കൾ സമ്പാദിക്കണമെന്നായിരുന്നു എന്റെ അതിമോഹം. പണമുണ്ടാക്കുന്നതിലും എളുപ്പം അതാണെന്നും ഞാൻ വിശ്വസിച്ചു. എന്റെ മനസ്സു് കാടിലും പടപ്പിലും തപ്പിസഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

റബ്ബർ കൃഷിക്കും മറ്റുമായി മലമ്പ്രദേശം ധാരാളം പതിപ്പിക്കുന്ന കാലമായിരുന്നു അതു്. എനിക്കും അങ്ങിനെ ഒരാവേശമുണ്ടായി. ഞാൻ ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായരെക്കണ്ടു് തൊട്ടുപുഴ

താലൂക്കിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തുള്ള കാട്ടുകളിൽ നിന്ന് ആയിരം ഏക്കർ സ്ഥലം സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു പതിച്ചുതരണമെന്നു് അപേക്ഷകൊടുത്തു. റിപ്പോർട്ടിനായി ഡിവിഷൻ പേഷ്കാക്കും അവിടെ നിന്നും തഹശിൽദാക്കും മുറപ്രകാരം അയച്ചു. വസ്തു അന്വേഷിച്ചും നടപടികൾ അന്വേഷിച്ചും ഞാൻ ചങ്ങനാശേരിയിൽ നിന്നും അൻപതുമയിൽ ദൂരമുള്ള തൊട്ടുപുഴയ്ക്ക് അനവധി പ്രാവശ്യം കാൽനടയായി പോകയും വരികയും ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ദരിദ്രനായി വെറുങ്കയ്യോടെ ചെല്ലുന്ന എന്റെ കായ്ക്കും ഗൗനിയ്ക്കാൻ ഡിവിഷൻ കച്ചേരിയിലും താലൂക്കുകച്ചേരിയിലും ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആശ്രയിച്ചും അവധി പറഞ്ഞും ഒരു വിധത്തിൽ താലൂക്കുകച്ചേരിയിൽ നിന്നും ഒരു റിപ്പോർട്ട ഡിവിഷൻകച്ചേരിയിലേയ്ക്കയച്ചു. അപ്പോഴേക്കു് കൊല്ലം മൂന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മാസത്തിൽ ഒന്നുവീതമായാലും എന്റെ നടപ്പു എത്രയായിക്കാണുമെന്നു വായനക്കാർ കണക്കുകൂട്ടിക്കൊണ്ടാൽ മതിയാകും. അന്നത്തെ കോട്ടയം പേഷ്കാർ പ്രസിദ്ധനായ അനന്തനാരായണയ്യരായിരുന്നു. ധർമ്മസ്ഥാപനമെന്നോ, നായർ സമുദായമെന്നോ, നീതിപാലനമെന്നോ കേട്ടാൽ സ്നേഹമോ ചലനമോ ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം അദ്ദേഹം അത്ര മൃദുലമനസ്കനായിരുന്നില്ല. വിശേഷിച്ചു പുതുവൽ പതിപ്പു മിക്ക റവന്യു അധികാരികൾക്കും സ്വന്തനിലയിൽ ആദായകരമായ ഒരു കായ്വുമായിരുന്നു. പരദേശികളുടെ ഭരണത്തെ എതുത്തു് മലയാളി മെമ്മോറിയൽ കൊടുത്തു് വഴക്കുണ്ടാക്കിയവരിൽ പ്രമാണികൾ നായന്മാരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഇവിടുത്തെ പരദേശബ്രാഹ്മണ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു പൊതുവിൽ നായന്മാരോടും അവരുടെ സമുദായത്തോടും വെറുപ്പായിരുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ളവരിൽ അനന്തനാരായണയ്യർ തീരാപ്പകയുള്ള ഒരു 'വേന്ദ്രഹൃദയ' നായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ സ്ഥലം സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു പതിച്ചു തരാതിരിക്കാൻ അദ്ദേഹം കാലേക്കൂട്ടി തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അന്നത്തെ ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായരായതുകൊണ്ടു്, ഈ വിചാരഗതി ഒതുക്കിവച്ചു. നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു പരിപാടിയാണു് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചതു്.

ഞാൻ ദിവാൻജിയെ കണ്ടു പരാതി പറഞ്ഞതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹം രണ്ടുമൂന്നു റിമൈൻഡറുകൾ അയച്ചു. ദിവാൻജിക്കു് അപ്രിയം വരാതെയും സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് സ്ഥലം കിട്ടാ

തെയും ഇരിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം ചില സമാധാനങ്ങൾ പറഞ്ഞു കൊണ്ട് ഫ്യൽ അയയ്ക്കാതിരിക്കയാണെന്നു് ആ തഴമ്പിച്ച റവന്യു ഉദ്യോഗസ്ഥനറിയാമായിരുന്നു. ദിവാൻജിയുടെ കാലാവധി അവസാനിയ്ക്കാറായതുകൊണ്ടു്, എങ്ങിനെയും അതുവരെ ഉന്തിത്തള്ളിക്കൊണ്ടു പോയാൽ മതിയല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു. കൃഷ്ണൻനായർ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നും പിരിയുന്നതിശ മുമ്പു ഒരു തീരുമാനമുണ്ടായില്ലെങ്കിൽ, എന്റെ മൂന്നാലുകൊല്ലത്തെ ക്ലേശം നിഷ്ഫലമാകുമെന്നോർത്തുള്ള വ്യസനത്തിൽ, ഗതികേടുകൊണ്ടു പേഷ്കാരെ കണ്ടൊന്നു പറയാൻ തന്നെ തീരുമാനിച്ചു. അന്നത്തെ പേഷ്കാരുടെ പദവി ചെറുതല്ലാത്തതുകൊണ്ടു് വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടാണു് അകത്തു കടന്നതു്. കണ്ടു സംസാരിച്ചപ്പോൾ സൊസൈറ്റി ഉറപ്പുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമല്ലെന്നും, എന്റെ കാലം കഴിഞ്ഞാൻ തുടർന്നു നടത്താൻ വേറെ ആരെ കാണുന്നില്ലെന്നും ഈ സ്ഥാപനം നിലനിൽക്കുമെന്നു വിചാരിക്കാൻ പ്രയാസമാണെന്നും, അതുകൊണ്ടു് ഇത്രവളരെ വിലപ്പിടിപ്പുള്ളവസ്തു പതിച്ചു തരുന്നതിനു ശുപാർശ ചെയ്യാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും തുറന്നു തന്നെ പറഞ്ഞു. ദുസ്സഹനായ ഞാൻ ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറഞ്ഞു. "എന്റെ കാലം കഴിഞ്ഞുള്ള കാര്യമൊന്നും അങ്ങ് ആലോചിക്കേണ്ടതില്ല. അങ്ങയുടെ കാലം കഴിഞ്ഞാലും ഈ ഡിവിഷൻ കച്ചേരിയുടെ ഭരണം നടക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നില്ലെ. അതുപോലെ വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതി. സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉറപ്പിനെപ്പറ്റിയും അതുവളരെ ആലോചിക്കേണ്ടതില്ല. ഈ രാജ്യത്തിനകത്തും പുറത്തുമുള്ള എത്ര പേർക്ക് അയ്യായിരക്കണക്കിനു സ്ഥലം പതിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ഇവിടുള്ളവരാണല്ലോ. ഭൂമിയെങ്ങും കൊണ്ടുപോകയുമില്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു് അങ്ങ് ഈ സ്ഥാപനത്തിനുവേണ്ടി ഒന്നു ശുപാർശ ചെയ്യണം." ആലോചിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു് എന്നെ യാത്രയാക്കി.

ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായർ ചാർജ്ജുവിടാനുള്ള ദിവസം സമീപിച്ചു. ഞാൻ വേലായുധപ്പണിക്കരോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി ദിവാൻജിയെ കണ്ടു് വസ്തുതകളെല്ലാം ധരിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം ഫ്യൽ അയക്കാൻ കമ്പി അടിച്ചു. ഇതെല്ലാം ഒക്കെ ആയപ്പോൾ 250 ഏക്കർ സ്ഥലം പതിച്ചുതരണമെന്നു് പേഷ്കാർ ശുപാർശചെയ്തു. ദിവാൻ 400 ഏക്കർ സ്ഥലം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേ

രിൽ പതിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നും ഏക്കറിന 25 രൂപാവീതം തറവില കെട്ടിവയ്ക്കണമെന്നും ആർഡറിട്ട. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔദ്യോഗികബന്ധം വിടാൻ നാലഞ്ചുദിവസമെയുള്ളു. തിരക്കായിട്ടും എന്നെ വിളിച്ചു് ഉത്തരവിന്റെ കാര്യം പറഞ്ഞു. എന്റെ ശ്രമം അവസാന ശ്വാസത്തിലെങ്കിലും സ്ഫലമായെന്നു വിശ്വസിച്ചു സന്തോഷിച്ചു. എന്നാൽ പ്രതിബന്ധം അവസാനിച്ചില്ലെന്നും എന്റെ ശ്രമമെല്ലാം നിഷ്ഫലമായെന്നും ഞാൻ അറിയാൻ പോകുന്നതെയുള്ളു. 4334

അന്നത്തെ ചീഫ് സെക്രട്ടറി രാജാരാമറാവുവാണു്. സമുദായ വിദ്വേഷമില്ലാത്ത ശാന്തനെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി കേട്ടിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു് ദിവാൻജിയുടെ ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പാവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ, ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുള്ള ചില സ്വീകരണങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടുകൊണ്ടു് ആലുവാച്ചെന്നു ചാർജ്ജു വീടാൻ തക്കവണ്ണം ദിവാൻജി തിരുവനന്തപുരത്തോട്ടു യാത്രപറഞ്ഞുപിരിഞ്ഞ ധൈര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു്, ആ ഉത്തരവു നടപ്പിൽ വരുത്തത്തക്കതല്ലെന്നും അതുകൊണ്ടു് അതു കിട്ടുന്നതല്ലെന്നുമാണു്. നായർസമുദായ വിദ്വേഷകരിൽ 'നീർക്കോലിപ്പരു'വത്തിൽ സൌമ്യനായി കാണപ്പെടുന്ന അദ്ദേഹവും ആകുന്നവണ്ണം അവസരംനോക്കി കടിയ്ക്കാനും അത്താഴം മുടക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. ഞാൻ ഉടനെ ആലുവായിലെത്തി ദിവാൻജിയെ കണ്ടു് ചീഫ്സെക്രട്ടറിയുടെ നില വിശദീകരിച്ചു. ഞങ്ങൾക്കു ആഡർതരാൻ അദ്ദേഹം കമ്പിയടിച്ചു. പോകുന്ന ദിവാൻജിയുടെ ആഡർ അനുസരിക്കാനാരാണു്. അതുകൊണ്ടു് അതും പ്രയോജനപ്പെട്ടില്ല. അടുത്ത ദിവാൻജി രാഘവയ്യാ ആയിരുന്നു. ഈ ഉത്തരവു നടപ്പിൽ വരുത്തേണ്ടതില്ലെന്നു പുതിയ ദിവാൻജിയെക്കൊണ്ടു ചീഫ്സെക്രട്ടറി ഉടൻതന്നെ ഉത്തരവു ചെയ്യിച്ചു് ഫയൽ കുറവുചെയ്തു. അങ്ങിനെ എന്റെ നാലുകൊല്ലത്തെ 'പെടാപാടു്' നിഷ്ഫലമായിത്തീർന്നു. കയ്യിൽ കിട്ടിയെന്നു വിശ്വസിച്ച നിധി ആ ബ്രാഹ്മണസത്തമന്റെ 'കാരുണ്യം' കൊണ്ടു് അങ്ങിനെ ഇല്ലാതായി. എന്നിരുന്നാലും ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായരുടെ സന്മനസ്സിനേയും സമുദായസ്നേഹത്തേയും അതിന്റെ യഥാർത്ഥനിലയിൽതന്നെ ഞാൻ ഇന്നും കാണുന്നുണ്ടു്. അക്കാലത്തു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രസിഡണ്ടായി

രുന്നതു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്നു. രാഷ്ട്രീയന്യായം പറഞ്ഞു് കൃഷ്ണൻനായരെ എതിർക്കുന്ന ആളായിരുന്ന ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള. ആവശ്യത്തിൽ കവിഞ്ഞും വ്യക്തിവിദ്വേഷത്തോടുകൂടിയും അദ്ദേഹം നടത്തിയ പ്രക്ഷോഭണംനിമിത്തം അവർ തമ്മിൽ ശത്രുക്കളായിതീർന്നു. ആ അവസരത്തിലാണു് എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയുടെ നിലയിൽ ഞാൻ കൃഷ്ണൻനായരെ സമീപിക്കുന്നതും ചില സഹായങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതും. എന്നോടു് അദ്ദേഹം സ്നേഹപൂർവ്വം അല്ലാതെ ഒരിക്കലും പെരുമാറീട്ടില്ല. പുതുവൽപതിവ്യകാര്യത്തിലും അങ്ങേഅറ്റംവരെ നിർബ്ബന്ധപൂർവം താല്പര്യത്തോടുകൂടി പ്രവർത്തിച്ചു. ഫലിക്കാതെ പോയതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തെറ്റുകൊണ്ടല്ലെന്നു സ്പഷ്ടമാണു്.

പിന്നീടും സൂര്യോദയങ്ങൾ ചിലതു കഴിഞ്ഞു. ഞാൻ ആരുകൊണ്ടും ഇച്ഛാഭംഗപ്പെടാതെ പുതിയ ദിവാൻജിയെ പരിചയപ്പെടാനുള്ള മാർഗ്ഗം അന്വേഷിച്ചു. തിരുവിതാംകൂർ ദിവാൻജിയായിരുന്ന സർ. പി. രാജഗോപാലാചാരി അന്നു മദ്രാസ് അസംബ്ലിയിലെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന ആളായിരുന്ന രാഘവയ്യാ. ഇപ്പോൾ ദിവാൻജിയാകാനും സഹായി അദ്ദേഹമായിരുന്നു. രാജഗോപാലാചാരി അവധിയിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയുടെ വീട്ടിൽ—ലേഡിരാജഗോപാലാചാരിയുടെ വീട്ടിൽ—താമസിക്കുന്നുവെന്നറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹവുമായി എനിക്കുനേരിട്ടു പരിചയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുപോലെതന്നെയായിരുന്ന ലേഡിരാജഗോപാലാചാരിയേയും. അതിനുമുമ്പു കണ്ടുപോലും പരിചയപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ലേഡീരാജഗോപാലാചാരിയെ കണ്ടു്, നായർസമുദായ സ്ഥിതിഗതികളേയും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കാര്യങ്ങളേയും പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കയും, ഇപ്പോഴത്തെ ദിവാൻജിയെക്കൊണ്ടു് ചില സഹായം ചെയ്യിച്ചുതരണമെന്നാവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സ്വസമുദായസ്നേഹിയായ അവർ എന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നു് രാജഗോപാലാചാരിയെ പരിചയപ്പെടുത്തി. വേണ്ട സഹായം ചെയ്യുതരണമെന്നും ആ മഹാമനസ്വിനിപറഞ്ഞു. അവർ അവിടെത്തന്നെനിന്നു, ഞാൻ ആവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങൾ എന്റെ 'പൊട്ടത്തമിഴിൽ' അദ്ദേഹത്തെ ധരിപ്പിച്ചു. രാഘവയ്യാ ഇപ്പോൾ

ഇവിടെ വരുമെന്നും വേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യുകൊള്ളാമെന്നും പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു.

ഒരുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാഘവയ്യാ വടക്കൻ സക്കിട്ടിനായി പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ആലപ്പുഴ വന്നയുടൻ പിറേറദിവസം ചങ്ങനാശേരിയിൽവച്ചു കാണണമെന്നു എൻെറപേക്ഷ കമ്പി അയച്ചു. തമ്മിൽ കണ്ടപ്പോൾ തള്ളപ്പെട്ട പുതുവൽകായ്മുൾപ്പടെ ആവശ്യമുള്ളതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ ധരിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം തന്നെ തള്ളിയ പുതുവൽക്കായ്ത്തിൽ രക്ഷയൊന്നും കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും ആ പരിചയപ്പെട്ടത്തലിൻെറ ഫലമായി ചെറിയ ചില സഹായങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും പിന്നീട് ലഭിക്കാൻ ഇടയായി. ആ വിവരം പിന്നാലെ വിവരിക്കുന്നതാണു്.

അട്ടത്തശ്രമം എഫ്. എം. എസ്സിൽപോയി കുറെ പണം ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയുമൊ എന്നുള്ളതായിരുന്നു.

എൻ. എസ്. എസ്സിൻെറ ധനശേഖരത്തിനായി ഞാനും എം. എൻ. നായരും കൂടി എഫ്. എം. എസ്സിലേക്കു പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു. അവിടെ ധാരാളം മലയാളികൾ സപ്രയത്നം കൊണ്ടു് ഉയർന്നതോതിൽ ജീവിക്കുന്നവരുണ്ടെന്നറിയാമായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രമാണിയായിരുന്ന ചേത്തല പി. കെ. പിള്ളയുടെ ക്ഷണവും ഞങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചിരുന്നു. ഞങ്ങൾ 102 തുലാം 10-ാനു് ഇവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ടു. 13-ാനു് മദ്രാസിൽനിന്നും കപ്പൽകേറി. അതുവരെ കപ്പൽയാത്ര ചെയ്തിട്ടുള്ളവരല്ല ഞങ്ങൾ രണ്ടാളും. ഞങ്ങൾ യാത്രചെയ്ത കപ്പലിൻെറ പേർ 'ടേറിയാ' എന്നു് ആയിരുന്നു. രണ്ടാംക്ലാസിലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഞങ്ങൾക്കു് എല്ലാസൌകര്യങ്ങളും ലഭിച്ചിരുന്നു. എം. എൻ. നായക്കു കടൽ ചൊരുക്കുണ്ടാകയും ഛർദ്ദിക്കയും ക്ഷീണിക്കയും ചെയ്തു. എനിക്കു കുഴപ്പമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. മത്സ്യമാംസാദികൾ കഴിക്കാത്ത ഞാൻ 'തീൻമേശ'യുടെ മുമ്പിൽ പോകുമ്പോൾ മാത്രം പരിഭ്രമിക്കാറുണ്ടു്. ഏതിൽ മുട്ട ചേർന്നിട്ടുണ്ടു്, ഏതെല്ലാമാണു് മത്സ്യമൊ മാംസമൊ ചേർന്നകറി, എന്നറിയാതെ വല്ലതും കഴിച്ചുപോയെങ്കിൽ അപകടമായി എന്നു വിചാരിച്ചു്, നിവേദ്യത്തിൻെറ മുമ്പിലെ ദേവനെപ്പോലെ ഒന്നും തൊടാതെതന്നെ

ഞാൻ അവിടിരിക്കും. എന്റെ അടുത്തിരിക്കുന്ന എം. എൻ. നായർ 'മെനു'നോക്കി പറഞ്ഞുതരുന്ന സാധനം മാത്രം കഴിക്കും. പരിപ്പുകഞ്ഞി, റൊട്ടി, ഉരുളക്കിഴങ്ങ്, പുഡ്ഡിംഗ്, കാപ്പി, പച്ചവെള്ളം ഇവയായിരുന്നു എന്റെ ആഹാരം. അതെല്ലാം കൂടുതൽ കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, മറ്റുള്ളവർക്കു കൊടുക്കുന്ന അളവിലെ മത്സ്യമാംസവിഹീനനായ എനിക്കും കിട്ടിയിരുന്നുള്ളൂ. നമ്മുടെ ഇടയിലെപ്പോലെ വിളിച്ചുകൂകി മേടിക്കുന്ന നടപ്പു് ഇംഗ്ലീഷ്കാരിതികളിൽ ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു്, മാനംമര്യാദവിട്ടുതെ ഞാൻ കിട്ടിയതുകൊണ്ടു് തൃപ്തിപ്പെട്ടു. കത്തിയും മുള്ളും സ്പൂണും കൊണ്ടുള്ള പ്രയോഗവും അതിന്റെ മര്യാദകളും അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഞാൻ ഒരുദിവസമെങ്കിലും കൂടിയുണ്ണുന്നതിനിടയ്ക്കു് സ്പൂൺ കമത്തിവച്ചതുകണ്ടു്, മതിയായിട്ടാണെന്നു ധരിച്ച ബട്ലർ കഞ്ഞിയും പിഞ്ഞാണവും കൊണ്ടു കടന്നുകളഞ്ഞു. കഞ്ഞിയുംകൊണ്ടുപോയ വേലക്കാരനെ ഞാൻ ആത്തിയോടുകൂടി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നതല്ലാതെ, എന്റെ ഘനഭാവത്തിനും മര്യാദയ്ക്കും ഭംഗം വരത്തക്കവണ്ണം ഒന്നു ശബ്ദിക്കുപോലും ചെയ്തില്ല. ഇങ്ങിനെ ചില അമളികൾ പറ്റിയെങ്കിലും അതെല്ലാം എനിയ്ക്കു് ഒരു രസമായിട്ടല്ലാതെ ബുദ്ധിമുട്ടായിട്ടു തോന്നിയില്ല. ഞങ്ങളുടെ മേശയിലെ ഒരു കൂട്ടുകാരനായിത്തീർന്ന ജപ്പാൻകാരൻ, ആഹാരകാര്യത്തിലെ എന്റെ സാധുതപംഓർത്തു് ഫലിതമായി എന്നെ 'പൊട്ടറ്റോസ്പ്രൗറു്' എന്നാണു് വിളിക്കാറുള്ളതു്. യാതൊരു അസുഖവും കൂടാതെ എന്റെ കപ്പൽയാത്ര സന്തോഷമായിത്തന്നെ നിർവഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഏഴു് അഹോരാത്രങ്ങൾക്കുശേഷം കര കണ്ടുതുടങ്ങി. കാലത്തെ കപ്പൽ പെനാംഗ് തുറമുഖത്തടുത്തു.

പി. കെ. പിള്ളയുടെ ആൾ കപ്പലിൽവന്നു് ഞങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു്, തീവണ്ടിയിൽ പി. കെ. പിള്ളയുടെ താമസസ്ഥലത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. സ്വീകരിക്കാൻ വന്ന മാധവൻ നായർ മാവേലിക്കരക്കാരനായിരുന്നു. ദരിദ്രനായ ഒരു കുട്ടിയെ ഞാൻ കുറുച്ചാലിൽ എന്റെ കൂടെ താമസിപ്പിച്ചു പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. ആ കൊച്ചുമാധവനാണു്, ഈ മാധവൻനായർ എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ എനിയ്ക്കുണ്ടായ സന്തോഷം അപരിമിതമായിരുന്നു. പി കെ. പിള്ള തീവണ്ടിസ്റ്റേഷനിൽവന്നു് ഞങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാറിൽ സ്വന്തം ബംഗ്ലാവിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. പി. കെ. പിള്ളക്കു് അവിടെ ഒരു പ്രഭുജീവിതമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരുമിച്ചു ഏതാനും ദിവസം താമസിച്ചുവിശ്രമിച്ചശേഷം ഞങ്ങൾ തെക്കേ അറ്റത്തുള്ള സിംഗപ്പൂർവരേയും വടക്കെ അറ്റത്തുള്ള പെനാംഗ് വരേയും സഞ്ചരിച്ചു് പലരെ കണ്ടു് ധനശേഖരം ചെയ്തു. 50 ദിവസത്തെ സഞ്ചാരംകൊണ്ടു് പന്ത്രീരായിരത്തോളം രൂപാ പിരിഞ്ഞുകിട്ടി. പരിഷ്കൃതവും ഐശ്വര്യസമ്പൂർണ്ണവുമായ ആ രാജ്യം സഞ്ചരിച്ചു കണ്ണാനും ഔദാര്യവാന്മാരും സ്വദേശസ്നേഹികളുമായ പല മാന്യന്മാരുടേയും സൽക്കാരവും സംഭാവനയും സ്വീകരിക്കാനും ഇടയായതു് ഞാൻ ഒരു ഭാഗ്യമായി കരുതി. ഏറ്റവും കൂടുതൽ സംഖ്യ–2000ക. തന്നതും പല വ്യാപാരികളെക്കൊണ്ടും സംഭാവന തരുവിച്ചതും സഹായിച്ചതു് പി. കെ. പിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചേത്തല സ്വദേശിയും പ്രസരിപ്പുള്ള ആളുമായിരുന്നു. അവിടത്തെ ദീർഘകാലതാമസവും അത്യദ്ധ്വാനവും സൂക്ഷ്മജീവിതവുംകൊണ്ടു് മലയാളികളിൽ പ്രമാണിയായിത്തീർന്നു. സാധാരണ മലയാളികളെപ്പോലെ ഉദ്യോഗജീവിതംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്ന ആളല്ല അദ്ദേഹം. വസ്തു സമ്പാദിച്ചും കൃഷിചെയ്തും പണമുണ്ടാക്കി. ഞങ്ങൾ അവിടെ ചെല്ലുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒന്നാന്തരം അഞ്ഞൂറു ഏക്കർ റബ്ബർതോട്ടമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ആ വിഷയത്തിൽ മാതൃകയാക്കാൻ അധികം മലയാളികൾ ഉണ്ടായില്ലെന്നേയുള്ളൂ. അദ്ദേഹം ഞങ്ങൾക്കു തിരിച്ചുപോരാനുള്ള സൌകര്യങ്ങളുമെല്ലാം ഉണ്ടാക്കിത്തന്നു. പെനാംഗിൽ വന്നു ഞങ്ങളെ കപ്പൽ കേറ്റി അയച്ചു. പഴയ 'ടേറിയാ'തന്നെ ഞങ്ങൾക്കു തിരിയെ പോകാനും ലഭിച്ചു. ഞങ്ങളുടെ എഫ്. എം. എസ്സ്. യാത്രയെപ്പറ്റി കൂടുതൽ വിവരം അറിയേണ്ടവർ ആ പേരിൽ ഞാൻ എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പുസ്തകം വായിച്ചാൽ മതിയാകുന്നതാണു്. ധനുമാസം 6–നു- ഞങ്ങൾ സുഖമായി മദ്രാസിൽ തിരിച്ചെത്തി. ധനു 8–നു- ഞങ്ങൾ സ്വന്തം നാട്ടിലും വന്നുചേർന്നു. ഞങ്ങളുടെ യാത്ര വിജയപ്രദമായതിൽ സ്നേഹിതന്മാരെല്ലാം സന്തോഷിച്ചു. സപ്ലീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് അത്രയും വലിയ സംഖ്യ ശേഖരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതു് അന്നു് ആദ്യമായിട്ടാണു്. സൊസൈറ്റി പ്രസിഡണ്ടിന്റെ പേരിൽ ബാങ്കിൽ ഒരു നിക്ഷേപക്കണക്കാരംഭിച്ചതും ആദ്യമായിട്ടായിരുന്നു.

പിന്നീട് സമുദായത്തെ അത്ഭുതപ്പെട്ടത്തിയതും ആകർഷിച്ചതുമായ സംഭാവന സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പിന്റേതായിരുന്നു. കരുവാറ്റാ ഹൈസ്കൂളിനു് ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലവും അയ്യായിരത്തിലധികം രൂപയും സംഭാവന ചെയ്തതിനും പുറമെ രണ്ടു സംഭാവനകൂടി അദ്ദേഹം നൽകീട്ടുണ്ടു്. ഒന്നു് ഒരു വിഷ്ണുവിന്നാൾ കാലത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വക എണ്ണായിരം രൂപാ വിലയുള്ള ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥൻ എന്ന കൊമ്പനാനയെ നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് 'വിഷുക്കൈനീട്ട'മായി എന്നെ ഏൽപിച്ചു തന്നതാണു്. ആ സംഭാവന മഹാകവി വള്ളത്തോളിനെക്കൊണ്ടും, മള്ളൂരിനെക്കൊണ്ടും ഗദ്യകവിതയിൽ പ്രസംഗിപ്പിക്കാൻ ഇടയാക്കി. വള്ളത്തോൾ ഒരിക്കൽ ഇങ്ങനെ പ്രസംഗിച്ചു. 'എനിക്കു ജാതിയില്ല. ആരെങ്കിലും നിർബന്ധിച്ചു് ചോദിച്ചാൽ ഞാൻ കൊമ്പനാനയെ വിഷുക്കൈനീട്ടം കൊടുത്ത സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ ജാതി'യാണെന്നു പറയും. മള്ളൂർ സന്ദർഭവശാൽ പ്രസംഗിച്ചു, 'സമുദായത്തിൽ, കുറുപ്പോ' 'കുറുപ്പിൽ സമുദായമൊ' എന്നു്. സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പു്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വത്തുക്കൾ മക്കൾക്കു വീതിച്ചു, കൊടുത്തപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വക കരുവാറ്റാ പടിഞ്ഞാറുള്ള പന്ത്രണ്ടേക്കർ തെങ്ങിൻതോപ്പു് പതിനായിരം രൂപാ വില വച്ചു് ദാനപത്രമെഴുതിത്തന്നു. ഇങ്ങനെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സ്വത്തുക്കളും സ്ഥാപനങ്ങളും ദിവസേന എന്നപോലെ വർദ്ധിക്കാൻ തുടങ്ങി. സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കാര്യം പിന്നാലെ വിവരിക്കുന്നതാണു്.

പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം

തോട്ടങ്ങൾ

പട്ടാഴി പി. ഡി. ദേവസ്വംവക മലമ്പ്രദേശങ്ങൾ പാട്ടത്തിനുകൊടുക്കുന്നതായി അറിഞ്ഞു. ദേവസ്വംവകയാണെങ്കിലും അതു പാട്ടത്തിനുവാങ്ങുന്നതു് അധികവും ഇതരമതസ്ഥരാണെന്നും ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ആ വസ്തുവിലെ ഒരു നല്ലഭാഗം 108 ഏക്കർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽ പാട്ടമായി പതിച്ചുതരുന്നതിനു് ഞാനപേക്ഷ കൊടുത്തു. കുണ്ടറയൊമറ്റൊള്ള ഒരു ശെമ്മാശും ആ സ്ഥലത്തിനപേക്ഷ കൊടുത്തിരുന്നു. അന്നത്തെ ദേവസ്വം കമ്മീഷണർ അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു. ദിവാൻ കഴിഞ്ഞാൽ അടുത്ത പദവിയിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്ന അന്നു ദേവസ്വം കമ്മീഷണർ. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള അവസരം വന്നപ്പോഴെല്ലാം ദിവാൻജിയുടെ ചാജ്ജുവഹിച്ചുകൊണ്ടു്, ദിവാൻപദവിക്കു കാത്തിരിക്കുന്ന കാലവുമാണു്. ആരെത്രതന്നെ പറഞ്ഞാലും അദ്ദേഹം നല്ല നീതിമാനും സമുദായസ്നേഹിയുമായിരുന്നു എന്നാണു് എന്റെ അനുഭവം. നിഷ്പക്ഷപാതിയാകാൻ വേണ്ടി സ്വസമുദായത്തെ മറന്നിട്ടും, ഇതരസമുദായക്കാരോടു് ദാക്ഷിണ്യമായി പെരുമാറുന്ന സ്വഭാവം മറ്റു നായരുദ്യോഗസ്ഥന്മാരെപ്പോലെ അദ്ദേഹത്തിലും കണ്ടെത്തുന്നില്ല. സ്ഥലം പതിയ്ക്കാൻ ശെമ്മാശിന്റേയും എന്റേയും കൂടി അപേക്ഷ കണ്ടപ്പോൾ, അതു ദേവസ്വം വസ്തുവായിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹം അല്പം വിഷമിച്ചു. ഞാൻ മുറപ്രകാരം എന്റെ അവകാശവാദവും കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ സ

മീപിച്ചു. ശെമ്മാശ്, വൈസ്രോയിയുടെ പ്രൈവറ്റു് സെക്രട്ടറിയുടെ എഴുത്തുംകൊണ്ടും സമീപിച്ചു. ദേവസ്വമാണെങ്കിലും സക്കാർഭരണമായതുകൊണ്ടു് അതിന്റെ മുതലിന്മേൽ എല്ലാ ജാതിക്കും അവകാശമുണ്ടെന്നുള്ള ഒരു മിഥ്യാബോധവും അന്നു പരന്നിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഞാൻ ശക്തിയായിത്തന്നെ അവകാശവാദം നടത്തി പ്രേരണകളും വിഷമങ്ങളും പലതുണ്ടായിട്ടും അദ്ദേഹം ആ നൂറ്റെട്ടു് ഏക്കറും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽ പതിച്ചുതരികതന്നെ ചെയ്തു. അന്നത്തെ നിലയ്ക്കു് അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്മനസ്സുകൊണ്ടെന്നല്ലാതെ മറ്റു ന്യായങ്ങളൊന്നുംതന്നെ പറയാനില്ല. പിന്നീടു് അതിനു സമീപത്തുണ്ടായിരുന്ന കുറെ ഏക്കർ തീറുവാങ്ങിയതുൾപ്പടെ ഇപ്പോൾ അവിടെ 140 ഏക്കർ ഭൂമിയുണ്ടു്. അതുമുഴുവനും റബ്ബറും കശുമാവും മറ്റു ചില ദേഹണ്ഡങ്ങളും ഉൾപ്പടെ സാമാന്യം നല്ല ആദായം കിട്ടുന്ന ഒരു തോട്ടമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ നല്ല വസ്തുക്കളിൽ ഒന്നാണു് നൂറോക്കാട്ടു തോട്ടം. അതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അധീനതയിൽ വന്നിട്ടു് 17 കൊല്ലമായി. ആദ്യം 12 കൊല്ലത്തേക്കും പിന്നീടു സ്ഥിരമായിട്ടും കുത്തകപ്പാട്ടം കിട്ടിയതനുസരിച്ചാണു് അതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ കൈവശം വന്നതു്. നൂറോക്കാടിന്റെ പ്രസിദ്ധി ഈ നാട്ടിൽ ചെറുതൊന്നുമല്ല. ശബരിമലയെപ്പോലെ ഇല്ലെങ്കിലും സാമാന്യം പ്രശസ്തിയുള്ള ഒരു ശാസ്താക്ഷേത്രത്തിന്റെ വകയായി അതിരിക്കുന്ന സ്ഥലമുൾപ്പടെ ഒരുകാലത്തു് ഏഴായിരം ഏക്കർ ഭൂമിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സ്ഥലം മുഴുവനും ഗവണ്മെന്റു് റിസർവിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ക്ഷേത്രവും അതിനുള്ളിലായി. എങ്കിലും അയ്യപ്പന്മാർ ഈ ക്ഷേത്രത്തിലും ദർശനം നടത്തിട്ടാണു് ശബരിമലയ്ക്കു പോക പതിവു്. അതു തുടർന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

'പൊട്ടനെ ചട്ടൻ ചതിച്ചാൽ ചട്ടനെ ദൈവം ചതിക്കും' എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലനുസരിച്ചു്, ദേവസ്വങ്ങളെ ആക്രമിച്ചു് കൈവശപ്പെടുത്തുന്ന ഗവണ്മെൻറിനെ ആക്രമണം നടത്തി വസ്തുക്കൾ കൈവശപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു കത്തനാരുണ്ടായി. നൂറോക്കാട്ടു കത്തനാർ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ ക്രൈസ്തവവൈദി

കൻ' നൂറോക്കാട്ട ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പരിസരപ്രദേശങ്ങളിൽ ഏതാനും ആൾക്കാരോട്ടകൂടി പ്രവേശിച്ചു് അമ്പലത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളും നശിപ്പിക്കയും, ബിംബം തല്ലിപ്പൊട്ടിച്ചു് കുളത്തിലിട്ട മൂടുകയും, ഏതാനും ഏക്കർ സ്ഥലം വെട്ടിതെളിച്ചു് പുരവച്ചു പാക്കയും ദേഹണ്ഡങ്ങൾ ചെയ്കയും ചെയ്തു. അക്കാലത്തു് അതു് പ്രക്ഷോഭജനകമായ ഒരു സംഭവമായിരുന്നു. ആയിടയ്ക്കു കൂടിയ നായർ സമാജത്തിൽ, ഈ ക്ഷേത്രനശീകരണത്തെയും കത്തനാരേയും എതുത്തുകൊണ്ടുള്ള പ്രമേയം ഹാജരാക്കി പ്രസംഗിച്ചതു് ഞാനായിരുന്നു എന്നാണു് എന്റെ ഓർമ്മ. ഗവർമ്മെൻറു് കത്തനാരുടെ പേരിൽ കേസെടുത്തു. ഹിന്ദുക്കളുടെ മനസ്ഥിതിയ്ക്കനുസരിച്ചുള്ള പ്രക്ഷോഭണവും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. റവന്യൂക്കാരും ഫ്ാറസ്റ്റുകാരും പലപ്പോഴും കത്തനാരേയും കൂട്ടരേയും പുറത്തിറക്കിവിട്ടിട്ടുണ്ടു്. പിന്നെയും കേറാനും പാക്കാനും കൂടുതൽ കാട്ടവെട്ടിതെളിക്കാനും കൃഷി ചെയ്യാനും കത്തനാർ മടിച്ചിട്ടില്ല. സ്ത്രീകളുടെ 'പഞ്ചുവുംപുലിയും കളി'പോലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഇറക്കിവിടലും കത്തനാരുടെ കേറിപ്പാക്കലും തുടർന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവസാനിക്കാത്ത പലതരം കേസുകളും പോലീസിലും പകുതിക്കച്ചേരിയിലും ഫ്ാറസ്റ്റാഫീസിലും തുടങ്ങി പല കോടതികളിലും ഹജൂർക്കച്ചേരിയിലും വരെ തുടന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈശ്വരനെ സേവിക്കുന്നതിനിടയിൽ എന്തു പ്രതിബന്ധമുണ്ടായാലും ഭഗവൽ പാദങ്ങളെ മുറുകെപ്പിടിക്കണമെന്നുള്ള ഭക്തന്റെ നിർബന്ധബുദ്ധി നമ്മുടെ വൈദികശ്രേഷ്ഠനായ കത്തനാക്കു പള്ളിയിലുണ്ടായിരുന്നോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. എന്നാൽ നൂറോക്കാടിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹം പ്രഹ്ലാദനേക്കാൾ തീഷ്ണവ്രതനായിരുന്നു എന്നു് ആരും സമ്മതിക്കും. ഈ ഒളിച്ചുകളികൾക്കിടയിൽകൂടി സംവത്സരം പത്തിരുപതു കടന്നുപോയി. കത്തനാരെ പിന്തുടന്നു പ്രവേശിക്കയും ദേഹണ്ഡിക്കയും ചെയ്ത പലരും സക്കാരുമായുള്ള ഈ യുദ്ധത്തിനിടയിൽ പോകുകയും ചാകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഉടമസ്ഥനില്ലാതെ വരുന്ന വകകളെല്ലാം 'പണ്ടാര'വകയാകുന്നതുപോലെ അവിടെ ആരു ദേഹണ്ഡിച്ചതും കത്തനാരുടെ പണ്ടാരവകയായിത്തീന്നു. തീരുമാനങ്ങളെല്ലാം കത്തനാക്കെതിരായിരുന്നെങ്കിലും, കത്തനാർ പോകയില്ലെന്നും കത്തനാരെ ഇറക്കിവിടാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും ഉള്ള അഭിപ്രായം നാട്ടിൽ പരന്നിരുന്നു. വഴക്കിന്റെ പഴക്കവും നൂലാമാലക

ളുമാണ് കത്തനാക്കുള്ള അവകാശം. സക്കാർ വസ്തുവിൽ അവകാശമില്ലാതെ പ്രവേശിച്ചതൊ വനം വെട്ടിയഴിച്ചു കൃഷിചെയ്തതൊ, ക്ഷേത്രം പൊളിച്ചതൊ ബിംബം തകർത്തതൊ ഒന്നും ഒരു വൈദികനായിരുന്നിട്ടപോലും തെറ്റൊ അവമാനമൊ ആണെന്നു തോന്നാത്ത ആ കത്തനാർ ദിവാൻജിമാരെപ്പോലും നേരിട്ടുകണ്ട് അവകാശവാദം ചെയ്തതും എല്ലാം അവസാനിച്ചിട്ടും ഇന്നും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും ഈ ലോകത്തെ ആശ്ചര്യങ്ങളിലൊന്നെന്നല്ലാതെ മറെറാന്നും പറയാനില്ല. ഇതാണ് നൂറോക്കാടിന്റെ സംഗ്രഹചരിത്രം.

25 കൊല്ലമായി തുടർന്നുനടന്ന ശിക്ഷയും ഒഴിപ്പിക്കലും അപ്പീലും എല്ലാംകൂടി ഫ്യലിനുണ്ടാക്കിയ വലിപ്പം ചെറുതല്ലായിരുന്നു. ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്ത ഈ കേസ് അവസാനിപ്പിക്കാനും കത്തനാരെ എന്നെന്നേക്കുമായി ഇറക്കിവിടാനും ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ തീരുമാനിച്ചു. കത്തനാരെ ഇറക്കിവിട്ട് വസ്തു സക്കാർ അധീനതയിൽ എടുത്തശേഷം അതു ആക്കെക്കിലും കുത്തകപ്പാട്ടത്തിനു കൊടുക്കാൻ കൊല്ലം പേഷ്കാർക്ക് ആജ്ഞയയച്ചു. ഈ തവണത്തെ ഗവണ്മെൻറ് ആജ്ഞ നടപ്പിൽ വരികതന്നെ ചെയ്തു. കത്തനാരെ ഇറക്കിവിട്ട. വസ്തുവും വീട്ടം പാവ്ത്യകാരുടെ അധീനതയിലുമായി. കുത്തകപ്പാട്ടത്തിനു ലേലം ചെയ്തുകൊടുക്കാൻ പോകുന്നു എന്നു കേട്ട് ഞാൻ കൊല്ലം ഡിവിഷൻ കച്ചേരിയിൽ പോയി അന്വേഷിച്ചു. ഡിവിഷൻ പേഷ്കാർ എൻ. ഗോവിന്ദനായിരുന്നു. ലേലം മാററിവയ്ക്കാൻ പല പ്രേരണയും പ്രലോഭനങ്ങളുമുണ്ടായിട്ടും ഗോവിന്ദൻ അതിനൊന്നിനും വഴിപ്പെട്ടില്ല. ലേലദിവസം ഞാനും കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയും കൂടി ഡിവിഷൻ കച്ചേരിയിലെത്തി. റാന്നിയിൽനിന്നും പത്തിരുപതു മയിൽ വടക്കുകിഴക്കുള്ള മഹാവനത്തിനുള്ളിൽ കിടക്കുന്ന ഈ സ്ഥലം പാട്ടത്തിനേറാൽ, നല്ല വഴിപോലുമില്ലാത്ത ആ സ്ഥലത്തു് ചെന്നെത്താനൊ, കത്തനാരേയും കൂട്ടരേയും ഭയന്നിട്ട് അവിടെ പാക്കാനൊ ആദായമെടുക്കാനൊ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു പരസ്യപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ വളരെയാളുകൾ ലേലത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ വന്നെത്തിയിരുന്നില്ല. ഞാനൊ സുഹൃത്തുക്കളൊ ലേലത്തിൽ പിടിക്കുന്നതും നന്നല്ലെന്നുള്ള ഉപദേശവും താക്കീതും എനിക്കു പല ഭാഗത്തുനിന്നും ലഭി

ച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വസ്തു ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. യാത്രാസൗകര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയും എനിക്കറിവില്ല. എന്നാലും അതു ലേലത്തിൽ പിടിക്കണമെന്നതന്നെ തീരുമാനിച്ചു. ഒരു കത്തനാരെ പേടിച്ച് സർക്കാർ വസ്തു ലേലത്തിൽ പിടിക്കാൻപോലും ആളില്ലെന്നു വരുന്നതു് രാജ്യത്തിനു് അപമാനമാണെന്നു തോന്നി. നശിപ്പിച്ച അമ്പലത്തെ പുനരുദ്ധരിക്കേണ്ടതു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ബാദ്ധ്യതയാണെന്നും വിചാരിച്ചു. ലേലത്തിൽ വന്ന കൂട്ടത്തൽ സംഖ്യയായ അഞ്ഞൂറ്റി ചില്വാനം രൂപക്കു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽ 12 കൊല്ലത്തേക്കു കുത്തകപ്പാട്ടം സ്ഥിരപ്പെടുത്തിത്തന്നു.

ഈ വസ്തുത പത്തനംതിട്ട താലൂക്കിൽ കാട്ടുതീപോലെ പരന്നു. അളവിൽ കൂട്ടത്തൽ സ്ഥലമുണ്ടെന്നുള്ള ന്യായവും പറഞ്ഞു് കത്തനാരും കൂട്ടരും വസ്തുവിന്റെ മറ്റൊരു ഭാഗത്തു് താവളമുറപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി വസ്തു ഏറ്റെടുക്കാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ കാട്ടിൻ നടുവിൽ പല അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളുമുണ്ടാകുമെന്നു ആരോ പറഞ്ഞുപരത്തി. ഞാൻ എന്റെ പ്രത്യേകചില സ്നേഹിതന്മാരുമൊരുമിച്ചു് പത്തനംതിട്ട ടൌണിലെത്തി ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ കണ്ടു് രേഖകളെല്ലാം കൈമാറി. അവിടെനിന്നും പത്തുമുപ്പതു മയിൽ അകലെ എത്തും പിടിയുമില്ലാത്ത കാട്ടിൻനടുവിൽ വച്ചു് വഴക്കും അതിനെ തുടർന്നു പല ദുസ്സംഭവങ്ങളും ഉണ്ടാകുമെന്നു ശങ്കിച്ചു്, ഗവർമ്മെന്റു് ആഡർ നടപ്പിൽ വരുത്താനും വഴക്കുണ്ടാകാതെ സൂക്ഷിക്കാനും ബാദ്ധ്യതയുള്ള പോലീസ്കാർപോലും ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ ശ്രമിച്ചു. യാതൊരു കാരണംകൊണ്ടും അതിൽനിന്നു പിന്മാറാൻ ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല. ന്യായാവകാശമുള്ള ഒരു കാര്യം ചെയ്യാൻപോലും നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ശേഷിയില്ലെന്നു വരുന്നതു് സമുദായത്തിനുതന്നെ അപമാനമാണെന്നു തോന്നി. ഞാൻ പോകേണ്ടെന്നും ആരെ എങ്കിലും അയച്ചു കൈവശം വാങ്ങിയാൽ മതിയെന്നും ചിലർ ഗുണദോഷിച്ചു. ഇത്രയുമൊക്കെ ശങ്കയും ശങ്കുവുമുണ്ടാക്കിയ ഒരു കാര്യത്തിന്റെ നിർവ്വഹണത്തിനു് ഞാൻ ഒഴിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതു് ശരിയല്ലെന്നു എനിക്കു ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് എന്റെ നേതൃത്വത്തിൽതന്നെ എല്ലാം പൂർത്തിയാക്കാൻ തീരുമാനിക്കയും സ്നേഹിതന്മാരെ സമ്മതിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. സ്വാ

ക്ഷയ്ക്ക് ആവശ്യമുള്ള കരുതലോടുകൂടി ഞാൻ നൂറോക്കാട്ടെത്തി. വലിയ തുരുത്തിൽ രാമപ്പണിക്കരായിരുന്ന എന്റെ പ്രധാന സഹകാരി. പാർവത്യകാർ വീട്ടം വസ്തുവും ഏൽപിച്ചതനുസരിക്കാർട്ടകൾ ഒപ്പിട്ട കൈമാറി. ഞങ്ങൾ ചെല്ലുമ്പോൾ ഈ വസ്തുവിൽ ആരുമില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഒരപശബ്ദവും കൂടാതെ കായ്യം ഭംഗിയിൽ നിർവഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

ഗൃഹപ്രവേശനം കഴിഞ്ഞ ഉടനെതന്നെ കത്തനാർ നശിപ്പിച്ച ക്ഷേത്രത്തിൽ ഞങ്ങൾ എല്ലാവരുംകൂടി പോയി വിളക്കുവച്ച് ഈശ്വരാരാധന നടത്തുകയായിരുന്നു ആദ്യമായി ചെയ്തത്. ഇന്നും ആ വിളക്കുവെയ്പും ആരാധനയും മുട്ടാതെ നടക്കുന്നുണ്ട്. എന്റെ കൂടെ വന്ന മിക്ക ആളുകളേയും അന്നുതന്നെ മടക്കി അയച്ചിട്ട് ഞാൻ രണ്ടുമൂന്നുദിവസംകൂടി അവിടെ താമസിച്ചു. വലിയതുരുത്തിൽ രാമപ്പണിക്കർ എന്ന ഒരു യുവപ്രമാണിയെ തോട്ടം മാനേജരായി നിയമിച്ചു. അവിടത്തെ വസ്തു അളവിലും വികസനത്തിലും പെട്ടതായി മുന്നൂറോളം ഏക്കർ വരുമെന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ.

ലേലനടപടി നിറുത്തിവയ്ക്കാൻ കത്തനാർ റവന്യൂക്കമ്മീഷണരുടെ അടുക്കൽ അപ്പീൽ കൊടുത്തിരുന്നു. നടപടി നിറുത്തിവയ്ക്കാൻ അദ്ദേഹം കമ്പിവഴി ആർഡർ കൊടുത്തു. അതു കിട്ടുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ വസ്തു ഏറെറടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ട് കമ്മീഷണർ രാമചന്ദ്രയ്യായുടെ കമ്പി നിഷ്ഫലമായിത്തീർന്നു. നിമിഷം തെറ്റാതെ കായ്യങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നില്ലെങ്കിൽ നൂറോക്കാട്ട് സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അധീനതയിൽ ഇരിക്കുമായിരുന്നോ എന്നുള്ളതു സംശയാസ്പദമായ കായ്യമാണ്. രാമചന്ദ്രയ്യായുടെ പോക്കും ആ വഴിക്കുകൂടിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നായർ പക്ഷയോടുകൂടി കത്തനാർപക്ഷം ചേർന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ആ കേസ് തീരുമാനം ചെയ്യാൻ അവസരം കിട്ടിയില്ല. ഇരാഭംഗത്തോടുകൂടി ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നും പിരിയേണ്ടിവന്നു. ആ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുതന്നെ അതിനോടുകൂടി ഇല്ലാതായി ഗവൺമെൻറിൽ ലയിച്ചു. അതിനോടുകൂടി കത്തനാരുടെ അപ്പീലും ഗവൺമെൻറിൽ ചെന്നെത്തി. പാട്ടം അല്പംകൂടെ കൂട്ടി, സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽ തന്നെ ലേലം സ്ഥിരപ്പെടുത്തിത്തന്നു. ആ തീ

രുമാനം ചെയ്തതു് ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരായിരുന്നു. വസ്തുക്കൾ നന്നാക്കിയും പുതുതായി ദേഹണ്ഡങ്ങൾ ചെയ്തും ഇപ്പോൾ അതു് നല്ല ആദായമുള്ള വസ്തുവായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. കത്തനാർ ഗവണ്മെൻറിൽ പിന്നെയും പല ഹർജികൾ കൊടുക്കയും തള്ളുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇതിൽ ഏതാനും വസ്തു സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിക്കു തന്നതിൽ ഉൾപ്പെട്ടതല്ലെന്നും അതു് നഷ്ടസഹിതം ഒഴിപ്പിച്ചു കൊടുക്കണമെന്നും കത്തനാർ മാവേലിക്കര ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് കോർട്ടിൽ കൊടുത്ത ഒരു കേസും കൃത്തകപ്പാട്ടത്തിൽ പെട്ട വസ്തുവിൻെറ ദേഹണ്ഡവില കൊടുപ്പിക്കണമെന്നു് മറെറാരു കേസും മാത്രം ഇപ്പോൾ നിലവിലുണ്ടു്.

പി. ജി. എൻ. ഉണ്ണിത്താൻ ആക്ടറിംഗ് ദിവാൻ ആയിരുന്നപ്പോൾ, നൂറോക്കാട്ട വസ്തുക്കൾ സവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയ്ക്കു സ്ഥിരപ്പാട്ടമായിത്തരണമെന്നപേക്ഷിച്ചു. പാട്ടവ്യവസ്ഥയിൽ ചില വ്യത്യാസങ്ങളെല്ലാം വരുത്തി സ്ഥിരപ്പാട്ടമായിത്തന്നതനുസരിച്ചു് ഇപ്പോൾ നടന്നുവരികയാണു്.

മലബാർ തോട്ടം

കുറഞ്ഞവിലയ്ക്കു് എത്ര വസ്തുവേണമെങ്കിലും മലബാറിൽ കിട്ടുമെന്നറിഞ്ഞു. ഞാൻ വടക്കേ മലബാറിൽ പല സ്ഥലത്തും പോയി അന്വേഷിച്ചു. നായർ സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിക്കു് ആയിരം ഏക്കർ മലവാങ്ങി തോട്ടമുണ്ടാക്കണമെന്നും, ഇനിയും ഒരു ആയിരം ഏക്കർ വാങ്ങി ഏതാനും നായന്മാരെ കൊണ്ടുപോയി ഒരു കാളനിയാക്കി പാർപ്പിക്കണമെന്നുമായിരുന്നു എൻെറ ആഗ്രഹം. തളിപ്പറമ്പിനു സമീപം അറുനൂറു ഏക്കർ ഭൂമിവാങ്ങി രണ്ടുമൂന്നു നായന്മാക്കു വീതിച്ചുകൊടുത്തു. അതിൽ മുന്നൂറിൽ അധികം ഏക്കർ ചങ്ങനാശേരിക്കാരൻ ഈ. കെ. നാരായണപിള്ളയ്ക്കാണു് കൊടുത്തതു്. അദ്ദേഹം അതു് നല്ല ഒരു തോട്ടമാക്കിയതിൻെറ ശേഷം ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിക്കു വിറ്റു എന്നാണറിവു്. പയ്യന്നൂരിനു വടക്കു് സൌത്ത് കാനറയിൽ ഒരു മുസൽമാൻ പ്രമാണിയോടു് ആയിരംഏക്കർ സ്ഥലം ഞാൻ എഴുതി വാങ്ങി. അതു് ഞങ്ങൾ എട്ടപത്തുപേർ ചേർന്നു് ഒരു സിൻഡിക്കേറായി തോട്ടമുണ്ടാക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഒരു പങ്കാളിയായ

പട്ടാഴി ശങ്കരൻ നായർ അതിന്റെ മാനേജരായി. കുറെ ജോലി മുമ്പോട്ട പോയപ്പോൾ കൂട്ടുകാക്ക കൂട്ടുതൽ പണം മുടക്കാൻ സൌകര്യമില്ലെന്ന മനസ്സിലായി. മുടക്കുള്ള സംഖ്യ വാങ്ങിയും കൊണ്ട് ആ ആയിരം ഏക്കർ കോട്ടയത്തെ സ്വരാജ് കമ്പിനിക്ക വിട്ടുകൊടുത്തു. അവർ കൈതാരം നാരായണയ്യരുടെ മാനേജ്മെൻറിൽ അതു് ഒരു തോട്ടമാക്കാനുള്ള ശ്രമം നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണു്.

തെക്കെ മലബാറിൽ വളരെ വസ്തുക്കളും പണവുമുള്ള ആളാണു് സർ. സീ. ശങ്കരൻ നായരുടെ മകൻ ആർ. എം. പാലാട്ടു്. അദ്ദേഹത്തിനെ മുമ്പൊരിയ്ക്കൽ കോട്ടയം നായർ സമ്മേളനം പ്രസിഡണ്ടായി ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സ്വാധീനവും കഴിവും ഒട്ടൊക്കെ ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടത്തി കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. കൂടിപാർപ്പിനും തോട്ടത്തിനുമായി കുറെ സ്ഥലം തരണമെന്നു് ഞാനെഴുതീട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മറുപടിയനുസരിച്ചു് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ പോയികണ്ടു. അദ്ദേഹം പാക്കുന്നതു് തെക്കെമലബാറിൽ കുമ്പനാട താലൂക്കിൽ കക്കടകാം കുന്ന പ്രദേശത്താണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസസ്ഥലത്തുനിന്നു് അഞ്ചെട്ടമയിൽ ദൂരമുള്ള മലയിൽ പോയി വസ്തുക്കൾ നോക്കി. ഒന്നാന്തരം വസ്തുവാണെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. 'മാനുഷം' കൂടാതെ നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്ക ആയിരം ഏക്കർ ഭൂമി സ്ഥിരപ്പാട്ടമായിത്തരാമെന്നും ഏക്കറിനു് ആണ്ടിൽ നാലണ മിച്ചവാരം കൊടുത്താൽ മതിയെന്നും സമ്മതിച്ചു. മാനുഷം എന്നു പറഞ്ഞാൽ കാണംപോലെ ആധാരത്തിൽ കാണിക്കാത്ത ഒരു സംഖ്യയാണു്. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതു് അത്ഭുതകരമായ സംഭവമാണു്. അന്നു് അവിടെ ഏക്കറിനു് പത്തുരൂപാ മാനുഷം കിട്ടും. അതുപോലെതന്നെ ഏക്കറിനു് ആണ്ടിൽ ഒരുരൂപാവരെ മിച്ചവാരം കൊടുക്കാനും ആളുകൾ തയ്യാറുണ്ടു്. അഡ്വാൻസ് കിട്ടാവുന്ന പതിനായിരം രൂപയും കൊല്ലം തോറും കിട്ടാവുന്ന 750 രൂപയും പാലാട്ടു് ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു അസംഭവ്യകാര്യമായിട്ടെ ആളുകൾ എണ്ണാറുള്ളു. അത്ര ലുബ്ധനും അന്യോപകാരം ചെയ്യാത്ത ആളുമാണെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് അവിടുള്ള പേരു്. കൊല്ലം തോറും എൺപതിനായി

രപ്പറ നെല്ല് പാട്ടം കിട്ടാനുള്ള നിലവും, അൻപതിനായിര ത്തോളം ഏക്കർ കരഭൂമിയും ബാങ്കിൽ എത്രയോലക്ഷം രൂപാ നിക്ഷേപവും ഉള്ള അദ്ദേഹം നാടടക്കം ഇങ്ങിനെ ഒരു പേരു സമ്പാദിക്കണമെങ്കിൽ ആൾ എങ്ങിനെയിരിക്കുമെന്നു് ആലോ ചിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതി. എനിക്കു് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി അങ്ങനെ ഒരഭിപ്രായമൊന്നും ഉണ്ടാകാൻ ഇടയായില്ല. എന്നോടു് ആ വിധത്തിലാണു് പെരുമാറിയതു്. ആളുകളുടെ തെറ്റിദ്ധാരണ യ്ക്കു് ഒരു തെളിവു പറയാം.

ഞങ്ങൾതമ്മിലുള്ള വ്യവസ്ഥകളെല്ലാം പൂർത്തിയായതിന്റെ ശേഷം ആധാരമെഴുതൽ തയ്യാറാക്കി. മുദ്രവില മുതലായതിന്റെ വിവരംചോദിച്ചറിയാൻ ഞാൻ മണ്ണാക്കാട്ടുപോയി സബ്ബ് രജിസ്ട്രാറെ കണ്ടു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ നായരാണു രജിസ്ട്രാർ. ആധാരക്കാര്യ മെല്ലാം പറഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം നേരംപോക്കെ ന്നവണ്ണം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. "പദ്മനാഭപിള്ളേ നിങ്ങളെ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. നിങ്ങൾ സമർത്ഥനായ ആളാണെന്നാണു് എന്റെ കേൾവി. ഇത്ര വിദ്ധ്വിതത്തിനു നിങ്ങൾ സമയം മിനക്കെട്ടത്തു മെന്നു ഞാൻ തീരെ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല." എന്താണങ്ങിനെ പ റഞ്ഞതെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ, "പാലാട്ടു് ഏതെങ്കിലും ഒരു ന ല്ല കാര്യത്തിനൊ ആക്കെങ്കിലുമൊ വല്ലതും കൊടുത്തതായി ആരെ ങ്കിലും കേട്ടിട്ടുണ്ടൊ. ഒരുറുപ്പികയൊ ഒരു സെന്റു ഭൂമിയൊ കൊ ടുക്കാത്ത അദ്ദേഹം നിങ്ങൾക്കു് ആയിരം ഏക്കർ തരാൻ പോവു കയാണു്. ഇതാരു വിശ്വസിക്കാനാണു്. ഇത്ര ഹൃദയശൂന്യനാ യ ആളെ കാണാൻ പ്രയാസം." എന്നു പറഞ്ഞു. ഞാനൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. പാലാട്ടിന്റെ വീട്ടിൽ മടങ്ങിയെത്തി അസ്സൽ ആ ധാരം തയ്യാറാക്കി. നല്ലനേരം നോക്കി ഒപ്പിട്ടു് മുഖ്യാർകാരനേ യും കൂട്ടി ഞാൻ മണ്ണാക്കാട്ടെത്തി. നമ്മുടെ സബ്ബ് രജിസ്ട്രാരുടെ മേശപ്പുറത്തു് ആധാരംകൊണ്ടുചെന്നു വച്ചു. അദ്ദേഹം ഗൗരവ ത്തോടുകൂടിത്തന്നെ അതു വായിച്ചു നോക്കി കഴിയുന്നത്ര വേഗ ത്തിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തുതന്നു. അതുവരെ എന്നോടു് ഒരക്ഷരം മി ണ്ടിയില്ല. ഇപ്പോഴെങ്കിലും പാലാട്ടിനെപ്പറ്റിയുള്ള തെറ്റിദ്ധാര ണ അല്പം മാറിക്കാണുമെന്നു് ഞാൻ വിചാരിച്ചു. നേരെ മറി ച്ചാണു് ഫലമുണ്ടായതു്. അദ്ദേഹം ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു—"ഞാൻ വിചാരിച്ചതിലും അറിഞ്ഞതിലും അധികം സമർത്ഥനാണു് നി

ങ്ങളെന്ന സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. വെറുതെയല്ല നിങ്ങൾക്കു ഇത്ര വലിയ നേട്ടമുണ്ടായതു്.'' ഇതാണു് ലോകത്തിന്റെ പോക്കു്. തെറ്റായിട്ടെങ്കിലും ഇങ്ങിനെ പേരു സമ്പാദിച്ച ഒരാൾ വിശേഷിച്ചു് ആരുടേയും പ്രേരണയൊ വാദപ്രതിവാദമോ കൂടാതെ ഇത്ര വലിയ സ്വത്തു് പ്രയാസം കൂടാതെ എഴുതിത്തരാൻ ഇടയായതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്മനസ്സും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ദൈവാധീനവും കൊണ്ടാണെന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനാണു് ഞാൻ.

അതാണു് ഇന്നു സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കുള്ള വലിയ സ്വത്തു്. അഞ്ഞൂറിലധികം ഏക്കർ സ്ഥലത്തു് റബ്ബറും തെങ്ങും കുരുമുളകും കൃഷി ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടുനാലുകൊല്ലംകൊണ്ടു് ആയിരം ഏക്കറും കൃഷിസ്ഥലമാകും. അതിന്റെ ആദായംകൊണ്ടു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു പോരാതെ വരുന്ന സംഖ്യ നികത്താൻ കഴിയുന്നതാണു്. അവിടെ അല്പമൊക്കെ മലംപനിയുണ്ടായിരുന്നതു് മാറി വരുന്നുണ്ടു്. അതിനടുത്തു് പാർപ്പിനു സുഖപ്രദമായ 40 ഏക്കർ സ്ഥലം ഒരു തരകനോട്ട തീറെഴുതി വാങ്ങി ആവശ്യമുള്ള കെട്ടിടങ്ങളും പണിയിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവിടെയാണു് മാനേജരുടേയും മറ്റും പാർപ്പു്. ഷൊറണൂർ നിന്നു് പത്തുമുപ്പതു നാഴിക വടക്കു് മണ്ണാക്കാട്ടിനു പടിഞ്ഞാറാണു് ഈ സ്ഥലം. പാലക്കാട്ട കോഴിക്കോട്ടുറോഡിൽ അലനല്ലൂരിനു മൂന്നു നാഴിക വടക്കുള്ള ഒരു നാട്ടിൻപ്രദേശമാണിതു്. അലനല്ലൂരിൽനിന്നു വടക്കോട്ടുള്ള വഴി വണ്ടിപോകത്തക്കവണ്ണമാക്കിയാൽ അതു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ 'രത്നഗർഭ' തന്നെ ആയിരിക്കും. വഴിയുടെ പ്രാരംഭപ്രവൃത്തിയും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ''സർ. സി. ശങ്കരൻനായർ മെമ്മോറിയൽ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. എസ്റ്റേറ്റു്'' എന്നാണു് ആ തോട്ടത്തിനു നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. അവിടെ ഞാൻ എന്റെ കൈകൊണ്ടു വച്ച തെങ്ങിൻതൈ ആദ്യം കായിച്ച രണ്ടു തേങ്ങ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. തോട്ടങ്ങളുടെ കമ്മീഷണറായ മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻപിള്ള പെരുന്നയിൽ എന്റെ താമസസ്ഥലത്തുകൊണ്ടുവന്നു തന്നപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ സന്തോഷം ചെറുതൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. ഈയ്യിടെ ഞാൻ അവിടെ പോയി കൃഷികളെല്ലാം കണ്ടു. മക്കപ്പുഴയുടെ ഭരണം തരക്കേടില്ലെന്നു തോന്നി. പാക്കുന്ന സ്ഥലത്തു് ഞാൻകൂടെ നിന്നു വയ്പിച്ച മംഗലാപുരം മാവിൽ കണ്ട മുഴുത്ത മാങ്ങ എന്നെ

ആനന്ദിപ്പിച്ചു. അവിടെവച്ചുതന്നെ ആ മാവിലെ മാങ്ങ തിന്നാനും ഇടയായി. എന്റെ പ്രവർത്തി ഫലപ്പെട്ടതിലും എനിക്കുകൂടി അനുഭവിക്കാൻ ഇടയായതിലും ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു.

മലബാർ അട്ടപ്പാടിതോട്ടം

മലബാറിൽ ദൈനംദിനം ക്ഷയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പഴയ പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിൽ പ്രാമാണ്യമുള്ള ഒന്നാണ് മണ്ണാർക്കാട്ട നായരുടെ കുടുംബം. ആളധികമില്ലാത്ത ആ കുടുംബം പറയത്തക്ക വിലവാങ്ങാതെ എഴുതി വിറ്റ വസ്തുക്കൾക്കു കണക്കില്ല. സർവ്വ ജാതി മതസ്ഥരുടെ വ്യാപാരകേന്ദ്രമാണ് മണ്ണാർക്കാട്ട ടൌൺ. അവിടത്തെ ഒരു സാധാരണ കൂടിയാനും വ്യാപാരിക്കുമുള്ള ജീവിതസൌകര്യംപോലും ആ ടൌണിനേറെയും ആ പ്രദേശത്തിനേറെയും ഉടമസ്ഥനായ മണ്ണാർകാട്ട നായരുടെ കുടുംബത്തിനില്ല. തറവാട്ടിനെറ തൊട്ട മുൻവശത്തു സ്ത്രീകൾക്കു പ്രത്യേകാവകാശമുള്ള കനകം വിളയുന്ന വസ്തുക്കൾപോലും പുരുഷന്മാർ അനധികൃതമായി തുച്ഛവിലയ്ക്ക് ഇതരമതസ്ഥർക്ക് എഴുതിക്കൊടുത്തിരിക്കയാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ അവരെപ്പറ്റി അധികമൊന്നും എഴുതാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടാം. അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന വിസ്തൃതമായ ഭൂമിയുടെ ഒരു ഭാഗമാണ് അട്ടപ്പാടി എസ്റ്റേറ്റ്. അനവധി ഏക്കർസ്ഥലം ഒറ്റ ബ്ലാക്കായി കിടക്കുന്ന മലം പ്രദേശമാണത്. അതിൽനിന്ന് ആയിരവും രണ്ടായിരവും ഏക്കർ സ്ഥലം തുച്ഛമായ വിലയ്ക്ക് എഴുതിക്കൊടുത്തതുനിമിത്തം ഇനി വളരെ ആയിരം ഏക്കർ ഭൂമി ബാക്കി കാണണം. കോയമ്പത്തൂരിനു പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്ത് സഹ്യപർവ്വതനിരകളോടു ചേർന്നു കിടക്കുന്ന ഫലപ്രദമായ ഭൂമിയാണ് ഈ അട്ടപ്പാടി. ഒരിക്കലും വെള്ളം വറ്റാത്ത ഭവാനീനദി ഒഴുകുന്നതു് ഇവിടെക്കൂടിയാണ്. ഈ നദിയുടെ ഇരുകരകളിലുമായി രണ്ടായിരം ഏക്കർ ഭൂമി ഈ അടുത്തകാലത്ത് മണ്ണാർക്കാട്ട മൂപ്പിൽ നായരോടു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി എഴുതിവാങ്ങി അവിടവും ഒരു തോട്ടമാക്കാനുള്ള പ്രാരംഭപ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാളനികൾക്കും തോട്ടത്തിനും പറ്റിയ സ്ഥലമാണ്. ആഗ്രഹിക്കുന്നവണ്ണം അവിടം കൃഷിസ്ഥലമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ വമ്പിച്ച ഒരു നേട്ടമായിരിക്കും അതു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ഇന്നത്തെ ജനറൽ സെക്രട്ട

റിയായ ശ്രീ. മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻപിള്ളയുടെ ഈ വിഷയത്തി ലുള്ള ശ്രമം ഫലവത്തായതിൽ നായർസമുദായം അദ്ദേഹത്തെ അഭിനന്ദിക്കേണ്ടതാണു്. കൃഷി കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേക പരിച യവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവുമുള്ള അദ്ദേഹം സർവ്വീസ് സൊസൈററി ബ്ഭരണം ഏറ്റെടുത്തതിന്റെ ശേഷം സൊസൈററി തോട്ടങ്ങ ളെല്ലാം സാമാന്യം നല്ല നിലയിൽ എത്തീട്ടുണ്ടെന്നും ആരും സമ്മ തിക്കും.

സർവ്വീസ് സൊസൈററിക്കു് അതിന്റെ വളർച്ചക്കും ആ വശ്യത്തിനുമനുസരിച്ചു് സ്വത്തുണ്ടായതും അതെല്ലാം ദേഹണ്ഡം ചെയ്തു് ഫലപ്രദമായ വസ്തുവായിത്തീരുന്നതും അഭിമാനിക്കാവുന്ന ഒരു വലിയ ദൈവാധീനംതന്നെയാണു്. സർവീസ് സൊസൈ ററിക്കു് 3500 ലധികം ഏക്കർ കരഭൂമിയും, നൂറൻപതു പറ നില വും, ലക്ഷോപലക്ഷം ക. വിലപ്പിടിപ്പുള്ള അനവധി കെട്ടിടങ്ങളും ഇന്നു സ്ഥാവര സ്വത്തുക്കളായിട്ടുണ്ടു്. ഗവമ്മെൻറു ബാണ്ടും ഓഹരികളും നിക്ഷേപവുമായി പത്തുലക്ഷം ക. യുടെ മറു സ്വ ത്തുക്കളുമുണ്ടു്. കേരളത്തിലെ ഏതു സാമുദായിക സ്ഥാപനത്തി നേറയും മുന്നണിയിൽ നിൽക്കാനുള്ള നിലയും കഴിവും ഇന്നു് എ ന്തുകൊണ്ടും നായർ സർവീസ് സൊസൈററിക്കുണ്ടെന്നുള്ളതു് നി ർവ്വിവാദമാ നു്.

ഇരുപതാമദ്ധ്യായം

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഘടന

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രാരംഭത്തിലുണ്ടാക്കിയ സംഗ്രഹമായ നിയമാവലിയനുസരിച്ചാണ് പ്രവർത്തനവും, ഭരണവും നടന്നുവന്നിരുന്നതെങ്കിലും, മുമ്പോട്ടപോകുന്തോറും സ്ഥാപനകാലത്തു് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പല കാര്യങ്ങളിലും ഇടപെടേണ്ടതായും പല രംഗങ്ങളിലും പ്രവേശിക്കേണ്ടതായും വന്നിട്ടുണ്ട്. പരിശീലനം കഴിച്ച പരിമിതമായ അംഗങ്ങളുള്ള ഒരു സേവന സംഘമായിരിക്കണമെന്നാണ് ആദ്യം ഉദ്ദേശിച്ചതു്. അവരുടെ പ്രവർത്തി സമുദായസേവനം മാത്രമായിരുന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നും ആഗ്രഹിച്ചു. സ്ഥാപകന്മാരിൽതന്നെ അധികം പേരും അതിനു സൌകര്യമുള്ളവരല്ലെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അതനുസരിച്ചു ഒരു മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതായി വന്നു. പ്രവർത്തകന്മാരും പണം കൊടുത്തോ മറ്റു പ്രകാരത്തിലൊ സഹായിക്കുന്നവരും അംഗങ്ങളായിരിക്കാമെന്നുള്ള വ്യാഖ്യാനത്തിൽ അൽപം മുമ്പോട്ടു പോയി. പ്രവർത്തനം ചെയ്യുന്നവർ പിരിസൊന്നും കൊടുക്കേണ്ടതില്ലെന്നും, അല്ലാത്തവർ അന്നുള്ള പന്ത്രണ്ടു രൂപക്കു പകരം ജീവിതകാലം മെമ്പറായിരിക്കാൻ അഞ്ഞൂറുരൂപായും, മരണശേഷം പിന്തുടർച്ചയ്ക്കു് അവകാശമുണ്ടായിരിക്കണമെങ്കിൽ ആയിരം രൂപയും കൊടുക്കണമെന്നും വ്യവസ്ഥചെയ്തു. അങ്ങിനെ അവരെ ആയുഷ്കാലമെമ്പറെന്നും സ്ഥിരംമെമ്പറെന്നും രണ്ടായി തിരിച്ചു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനപരിധി വിസ്തൃത

മാകയും സ്വാധീനം വിപുലമാകയും ചെയ്തപ്പോൾ അതിനു അംഗങ്ങളായി ചേരാനുള്ള ആഗ്രഹം പലക്കുമുണ്ടായി. മെമ്പർഷിപ്പിനുള്ള വരിസംഖ്യ അധികമായതുകൊണ്ട് ആഗ്രഹക്കാരിൽ വളരെ പേരും മുമ്പോട്ട വന്നില്ല. ഏതു സംഘത്തിലായാലുംകൊള്ളാം ഒന്നും പ്രവർത്തിക്കാതെയും ഒന്നും കൊടുക്കാതെയും അംഗമാകാനാണ് അധികം പേർക്കും ആഗ്രഹം. അതിനോട്ട സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു യാതൊരാനുകൂല്യവുമില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട നിയമപരിഷ്കാരം വരുത്തിയ പത്താംകൊല്ലമായപ്പോൾ പോലും ആയുഷ്കാലമെമ്പറന്മാരും സ്ഥിര മെമ്പറന്മാരുമായി ഏതാനുംപേർ മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ അംഗമാകാനൊ അധികാരം ചെലുത്താനൊ ആഗ്രഹിക്കാതെ, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്രദമെന്നു അനുഭവപ്പെട്ട നാട്ടിൻപുറത്തുള്ള സാധാരണന്മാർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ആത്മാർത്ഥമായി സ്നേഹിക്കയും അതിനു വിധേയരായി ജീവിക്കയും കഴിവുള്ള സഹായം ചെയ്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് പരീക്ഷാവിജയികളുടേയും പ്രമാണികളുടേയും എണ്ണം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ കുറവായിരുന്നെങ്കിലും നായർ സമുദായത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഏക സ്ഥാപനം നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയാണെന്നുള്ള വിശ്വാസം ജനസാമാന്യത്തിനിടയിൽ വേരുറച്ചു വരികയായിരുന്നു. കേരളീയ നായർ സമാജവും സമസ്തകേരളീയ നായർസമാജവും എല്ലാം വിപുലമായ പേരിലും മഹാപ്രമാണികളുടെ നേതൃത്വത്തിലും ഉണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലുംനിത്യപ്രവർത്തനമില്ലാത്ത ആ സംഘടനകൾക്കു് നേതാക്കന്മാരുടെപരിധിയിൽനിന്നും പുറത്തേക്കു പോകാൻ സാധിച്ചില്ല. സമുദായനന്മയിലുള്ള ആകാംക്ഷയെക്കാൾ നേതൃത്വവടംവലിയിലുള്ള താല്പര്യമാണു് അവക്കുള്ളതെന്നു്, അവരുടെ മാത്സര്യങ്ങളും പ്രഖ്യാപനങ്ങളും കക്ഷിപിടിത്തങ്ങളും കൊണ്ടു് മറ്റുള്ളവർക്കു മനസ്സിലായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

സാധാരണന്മാരായ വളരെ കുറച്ചുപേരാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ചെറിയ തോതിലെങ്കിലും വളർന്നവരുന്നതിൽ സന്തോഷിക്കേണ്ടതിനു പകരം, പ്രമാണികളിൽ പലക്കും നിർഭാഗ്യംകൊണ്ടു് ഒരു എതുമനോഭാവമാണുണ്ടായതു്. സൊസൈറ്റി മെമ്പർഷിപ്പിനു 500 രൂപയും 1000 രൂപയും ആയി

ഫീസ് വർദ്ധിപ്പിച്ചു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവരുടെ അസുഖം അതിലുമധികം വർദ്ധിച്ചു. അവർ അതിനു് 'പ്രഭുസഭ' എന്നു പേരിട്ടു. പണക്കാക്കില്ലാതെ പ്രവേശനസാദ്ധ്യതയില്ലാത്ത ആ സ്ഥാപനം നായർ ജനസാമാന്യത്തിനവകാശമൊ പ്രയോജനമൊ ഉള്ളതല്ലെന്നും, പറഞ്ഞു പരത്താൻ ശ്രമിച്ചു. "താൻ നാഴി കറക്കയുമില്ല, മോരിനു പോകുന്നവരെ കുത്തുകയും ചെയ്യും." എന്നു് ഒരു പഴുവിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞ പരാതിപോലെ പ്രമാണികൾ ഒന്നും ചെയ്യുകയുമില്ല, വല്ലതും ചെയ്യുന്നവരെ തടസ്സപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും എന്നു വന്നു ചേർന്നു. സവ്വീസു് സൊസൈറ്റി അതിന്റെ കീഴിൽ ഒരു സംഘടനയുണ്ടാക്കാനൊ, സമുദായത്തിന്റെ പ്രാതിനിദ്ധ്യം വഹിക്കാനൊ ആ നിമിഷംവരെ ആഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. അതു് ഏതു സമാജം വഹിച്ചാലും വേണ്ടില്ല, സമുദായക്ഷേമത്തിനു് കഴിവുള്ള സേവനം ചെയ്യണമെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊരു ചിന്താഗതിയും അവക്കുണ്ടായില്ല. എങ്കിലും ബലമുള്ള കൈകൾ ഒറ്റയൊറ്റയായിട്ടാണെങ്കിലും അതിന്റെ വാലിൽ പിടിച്ചു വലിച്ചുതുടങ്ങി. അതിനെ ഒന്നും കാര്യമായി കണക്കാക്കാതെ, പത്താംകൊല്ലത്തിൽ 1100 ൽ സവ്വീസ് സൊസൈറ്റി തിരുവിതാംകൂർ കമ്പനി ആക്ടിൻപ്രകാരം 12–ാം നമ്പരായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു.

കേരളീയ നായർ സമാജം രണ്ടു് കക്ഷിയായി പിരിയുകയും സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കാർ, സി. കൃഷ്ണപിള്ള കക്ഷിയിൽ ചേരുകയും ചെയ്തതിനോടുകൂടി സാക്ഷാൽ കേരളീയ നായർ സമാജക്കാക്കുള്ള പക ആരംഭിച്ചതാണു്. അതു വർദ്ധിച്ചുവന്നതല്ലാതെ രമ്യപ്പെടാനുള്ള സന്ദർഭമുണ്ടായില്ല. വൻപ്രമാണികൾ നേതൃത്വം വഹിക്കുന്ന 'നായർസമാജ'ങ്ങളുടെ പിന്നിൽ നായർ സമുദായമില്ലെന്നും, അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പ്രാമാണ്യം കുറഞ്ഞ സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ കൂടെയാണു് നായർജനസാമാന്യമെന്നും ദിവസംതോറും കൂടുതൽ കൂടുതൽ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ 'മൂക്കു മുറിച്ചിട്ടും ശകുനം മുടക്കാൻ' അവർ തീരുമാനിച്ചു. പണം കൊടുക്കാതെ അവക്കു പ്രവേശനം ലഭിക്കാത്ത സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ നശിപ്പിക്കയാണു് കർത്തവ്യമെന്നും ചിലരെല്ലാം വിചാരിച്ചു. അതിനുള്ള മാർഗ്ഗാന്വേഷണവും ശ്രമവും പല ഭാഗത്തു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ അതു രൂപം പ്രാപിച്ചതു് തിരുവല്ലായിലാണു്. 'നായർമഹാസഭ' എന്ന പേരിൽ ഭൂലോകജാതം

ചെയ്ത ആ മഹാശിശുവിന്റെ ജന്മോദ്ദേശ്യം നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി സംഹാരമായിരുന്നു. ഒരു രൂപാ കൊട്ടക്കുന്ന ഏതു നായക്കും അതിൽ എന്നെന്നേക്കും അംഗമായി ചേരാൻ അവകാശമുണ്ടെന്നുള്ളതാണ് അതിലെ പ്രധാന വ്യവസ്ഥ. ആയിരമൊ അഞ്ഞൂറൊ രൂപാ കൊടുത്താലെ സർവ്വീസ് സൈസൈറ്റിയിൽ അംഗമാകാൻ സാധിക്കയുള്ളു. എന്നാൽ നായർ മഹാസഭയിലെ മെംബർഷിപ്പിനു ഒരു രൂപാമാത്രം. എന്തു വ്യത്യാസം. അതു് ആരെയാണു് ആകർഷിക്കാത്തതു്. പത്തുലക്ഷം നായന്മാരെ അംഗങ്ങളാക്കാൻ നിഷ്പ്രയാസം സാധിക്കും. അപ്പോൾ മഹാസഭയ്ക്കു് പത്തുലക്ഷം രൂപാ മൂലധനവുമായി. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ പിന്നെ നായരെവിടെയാണു്. നായരില്ലാത്ത നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അങ്ങിനെ, ഇരുന്ന ഇരുപ്പിൽ ചത്തുകൊള്ളും. പണ്ടത്തെ ആനാം മാപ്പിളയുടെ 'ആകെനീരു് അരനീരു്' കണക്കുംകൂട്ടി മുൻകയ്യെടുത്തു പ്രവർത്തിക്കാൻ പുറമെ കണ്ടതു് തിരുവല്ലായിലെ ഒരു പ്രധാന വക്കീലായ മാടത്താനി മാധവൻപിള്ളയേയും, ബുദ്ധസന്ന്യാസിവേഷത്തിൽ, മഞ്ഞപ്പട്ടുടയാടയാക്കി പലപ്പൊഴും ബഹുജനസമക്ഷം കാണാറുള്ള കവിയൂർ ഗോപാലഗിരി എന്ന പ്രശസ്തനേയും ആയിരുന്നു. ഒരാൾ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയും മറേറയാൾ ഓർഗ്ഗനൈസിംഗ് സെക്രട്ടറിയുമായിരുന്നു. പ്രസിഡണ്ടു്, റിട്ടയർഡ് ഹൈക്കോർട്ടുജഡ്ജി പി. രാമൻതമ്പി എം. എൽ. ആയിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിൽ കവിഞ്ഞ ഒരു വലിയ ആളെ കണ്ടു പിടിക്കാൻ അക്കാലത്തു സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കുമല്ലൊ. ഈ രാജ്യത്തെ പഠിപ്പുള്ളവരും പണക്കാരും പ്രമാണികളുമെല്ലാം അംഗങ്ങളായി ചേർന്നു വിവരത്തിനു വലിയ ചുവർപഞ്ചാംഗക്കടലാസിൽ അച്ചടിപ്പിച്ച ഒരു പട്ടികയും കൊണ്ടാണു് ഗോപാലഗിരി സഞ്ചരിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നതു്. വലിയ ചില യോഗങ്ങൾ കൂടി മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള മുതലായ ചില ബഹുമാന്യന്മാർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ എതുത്തും ആക്ഷേപിച്ചും ഉഗ്രപ്രസംഗം നടത്തി. പേരു വച്ചു ലേഖനങ്ങൾ എഴുതി. ഇവരുടെ ഈ നൂതനസംരംഭംകണ്ടിട്ടു ഞങ്ങൾക്കാക്കും ഒരു പരിഭ്രമവുമുണ്ടായില്ല. നായരുടെ വംശപാരമ്പര്യം തുടരുന്നു എന്നു സമാധാനപ്പെട്ടു. ഞാനും ചില മറുപടിപ്രസംഗങ്ങളും ലേഖനങ്ങളുംകൊണ്ടു് മള്ളൂർ പ്രഭൃതികളെ എതുക്കാതിരുന്നില്ല. മഹാരഥന്മാരുടെ പേരുകളും ദുഷ്പ്രചര

ണവും കൊണ്ട് സമുദായം ഒട്ടാകെ ചലനവും ചിലടത്തെല്ലാം ചി ലവേലിയേററങ്ങളും ഉണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ആ നൂറും പതയുമെല്ലാം അടങ്ങാൻ അധികകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. ഒട്ട വിൽ 'മഹാസഭാപ്രസ്ഥാനം' എന്നുകേട്ടാൽ ജഡ്ഡിമാരും വക്കീ ലന്മാരും ഓടിഒളിക്കുന്ന മട്ടായി. മഹാസഭയുടെ ശബ്ദം നിശ്ശ ബ്ദമായിക്കഴിഞ്ഞു കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ പിന്നാലെ നായർ മഹാസഭയും അന്തരിച്ചു എന്ന് പറയാൻ സംവത്സരം അധികം വേണ്ടിവന്നില്ല.

നായന്മാരുടെ പൊതുവായ പേരിൽ ഉണ്ടായസമാജങ്ങളെ ല്ലാം ഇല്ലാതാകയൊ, ഉണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലാത്തഫലത്തിൽ എത്തി ച്ചേരുകയോ ചെയ്ത കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ട് നായർസമുദായത്തിന്റെ പ്രാതിനിദ്ധ്യം വഹിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനം ഉണ്ടായെതീരു എ ന്നുള്ള ഘട്ടത്തിലെത്തി. മറുമാർഗ്ഗങ്ങളൊന്നും കാണാഴികകൊ ണ്ട്, നായർ സമാജത്തിന്റെ വിശ്വാസം ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള നാ യർ സർവ്വീസ് സൊസൈററി തന്നെ അതിന്റെ ഘടനയിൽ ആവശ്യമുള്ള മാററം വരുത്തി സമുദായത്തിന്റെ പ്രാതിനിദ്ധ്യ മുള്ള ഒരു സംഘടനയായി പരിവർത്തനംചെയ്യണമെന്നുള്ള അഭി പ്രായം പലരിലുമുണ്ടായി. സേവനത്തിനു മാത്രമെന്ന സങ്കല്പി ച്ചുണ്ടാക്കിയതും മിക്കവാറും ആ നിലയിൽ തന്നെ വളർന്നു വന്ന തുമായ സർവ്വീസ് സൊസൈററിക്കു ഇന്നു കാണുന്ന നിലയിലു ള്ള മാററമുണ്ടാകാനുള്ള കാരണമതാണു്.

അടിയുറച്ച വ്യവസ്ഥിതിയിൽ വേണം സംഘടന കെട്ടിപ്പ ടുക്കാൻ എന്നു് സർവ്വീസ് സൊസൈററി നിശ്ചയിച്ചു. സൊ സൈററിക്കു് ഒരു സംഘടനാശാഖ ഉണ്ടാക്കി. അതിന്റെ മേ ധാവിയായി 'കരയോഗം രജിസ്ത്രാർ' എന്നപേരിൽ ഒരുദ്യോഗ സ്ഥനെ നിയമിക്കാനും തൽക്കാലം ആ ജോലി കൂടി ജനറൽ സെ ക്രട്ടറിയായ ഞാൻതന്നെ വഹിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. അസി സ്റ്റന്റു് രജിസ്ത്രാറായി ടി. പി. വേലുക്കുട്ടി മേനോനെ നിയമിച്ചു. 'വേദശാസ്ത്രപുരാണേതിഹാസങ്ങളിലെല്ലാം വേണ്ടതിലധികം പ രിജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ച മഹാ വാഗ്മിയായ വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ സം ഘടനാശാഖയ്ക്കും കരയോഗങ്ങൾക്കും വേണ്ട നിബന്ധനകൾ എ ഴുതി ഉണ്ടാക്കി എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടർ ബോർ

ഡിൽ സമർപ്പിച്ചു. ആ ഉപചട്ടങ്ങൾ അനുവദിച്ചതു് 1100-ൽ ആണു്. അദ്ദേഹം കരകൾതോറും സഞ്ചരിച്ചു് സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുൾപ്പടെയുള്ള യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി സനാതന ധർമ്മബോധമുളവാക്കുന്നതും സംഘടിതരായി നില്ക്കേണ്ടതിന്റെ അത്യാവശ്യം ഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നതുമായ മാധുര്യമേറിയ പ്രസംഗങ്ങൾചെയ്തു് ആളുകളെ ആകർഷിച്ചു. കരയോഗങ്ങൾ മുറക്കു രജിസ്റ്റർ ചെയ്വാനും തുടങ്ങി. ഒന്നാം നംബർ കരയോഗം മാവേലിക്കര താലൂക്കിൽ പന്തളം പ്രദേശത്തുള്ള തട്ടയിലാണു് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തതു്. വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ പ്രസംഗമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞാൽ ക്ഷണിച്ചില്ലെങ്കിലും വലിയ ഒരാൾക്കൂട്ടമുണ്ടാകുന്നതു് സാധാരണയായിത്തീർന്നു. ഒരു യോഗം കഴിഞ്ഞാൽ രണ്ടും മൂന്നും കരയോഗം രജിസ്റ്റർ ചെയ്വാനുള്ള സൌകര്യം കിട്ടും പുതുതായി മൂന്നാലുദിക്കിലേക്കുള്ള ക്ഷണനവുമുണ്ടാകും.

ഇങ്ങിനെ വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ ശേഷിയും അഹോരാത്രമുള്ള ശ്രമവും ക്ലേശവും കൊണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങളുടെ സംഖ്യ ദിവസേന വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പുതുതായി കരയോഗസംഘടന ആരംഭിച്ചതു് 105 ലാണെന്നു തോന്നുന്നു.

വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ ക്ഷണിക്കുന്ന യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും കരയോഗം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു് സർട്ടിഫിക്കറ്റു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് സംഘടനാശാഖ സംബന്ധിച്ചു് ഞാൻ പറയത്തക്ക ജോലിയൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല. നാടിന്റെ നാനാ ഭാഗങ്ങളിലും കാണുന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങളിൽ അധികവും ഉണ്ടായതു് വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ ശ്രമംകൊണ്ടാണെന്നുള്ളതു നിർവിവാദമാണു്. കരത്തോടും കരയോഗങ്ങളും അവയെക്കൂട്ടിച്ചേർത്തു് താലൂക്കുതോറും താലൂക്കുയൂണിയനും ഉണ്ടാക്കണമെന്നായിരുന്നു വ്യവസ്ഥ. അതനുസരിച്ചു് കരയോഗങ്ങൾ വളരെയുണ്ടാകയും അവയുടെ മേൽ ഭരണം സവ്വീസ് സൊസൈറ്റി നടത്തുകയും ചെയ്തെങ്കിലും കരയോഗങ്ങൾക്കു സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിബ്ഭരണത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളത്തക്കവണ്ണം അംഗമാവാൻ വിഷമമുണ്ടായിരുന്നു. കരയോഗങ്ങളെല്ലാം എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗമായതിന്റെ ശേഷം, ആയിരം രൂപയടച്ചു് സ്ഥിരം മെമ്പർഷിപ്പെടുക്കുന്ന വ്യവസ്ഥ

യാണു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി നിബന്ധനയിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങൾ വളരെ ഉണ്ടായെങ്കിലും അവയിൽ വളരെ കുറച്ചു കരയോഗങ്ങൾ മാത്രമെ സൊസൈറ്റിയിൽ മെമ്പർഷിപ്പെടുക്കാൻ ശക്തമായുള്ളു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ അംഗമാകാൻ മിക്കകരയോഗങ്ങൾക്കും താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ആയിരം രൂപ അടയ്ക്കാൻ കഴിവുള്ള കരയോഗങ്ങൾ ചുരുക്കമായിരുന്നു.

ഇതിനും പുറമെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ സ്നേഹിക്കുന്ന സാമാന്യജനങ്ങളിലും– വിശേഷിച്ചു യുവജനങ്ങളിലും– എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മെമ്പറാകാനുള്ള താല്പര്യവും അതു സാധിതപ്രായമല്ലാത്തതിലുള്ള ഇച്ഛാഭംഗവും വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതായും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഒരു സേവന സംഘമെന്നു നിലവിട്ടു്, ഗത്യന്തരമില്ലാഴികകൊണ്ടാണെങ്കിലും സമുദായത്തിന്റെ പ്രാതിനിദ്ധ്യം ഏറ്റെടുത്ത മുറയ്ക്കു് കഴിവുള്ളടത്തോളം കൂടുതൽ അംഗങ്ങൾ ചേരാനുള്ള സൌകര്യമുണ്ടാക്കേണ്ടതാണെന്നു സൊസൈറ്റിമെംബറന്മാരുടെ ഇടയിലും അഭിപ്രായമുണ്ടായി. അതുകൊണ്ടു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി നിബന്ധന ഒന്നുകൂടി പരിഷ്കരിക്കണമെന്നു തീരുമാനിച്ചു.

വ്യക്തിമെംബർഷിപ്പു കഴിയുന്നിടത്തോളം കുറയ്ക്കാനും കരയോഗങ്ങളുടെ മെംബർഷിപ്പു വർദ്ധിപ്പിച്ചു് സമുദായത്തിന്റെ പ്രാതിനിദ്ധ്യം കൂടുതലും തക്കവണ്ണമുള്ള നിയമവ്യവസ്ഥ എർപ്പെടുണ്ടാക്കി. മെംബർഷിപ്പിനു് അടയ്ക്കേണ്ട സംഖ്യ ആയിരം രൂപയിൽ നിന്നു് നൂറുരൂപയായി കുറച്ചു. വ്യക്തികൾക്കു്, സ്ഥിരം മെംബറായി ചേർന്നു് പിന്തുടർച്ചാവകാശം നിലനിർത്താനുണ്ടായിരുന്ന അവകാശം മേലാൽ വേണ്ടെന്നുവച്ചു. സ്ഥിരം മെംബർഷിപ്പു് കരയോഗങ്ങൾക്കു മാത്രമാക്കിത്തീർത്തു. വ്യക്തികൾക്കു് ആയുഷ്കാലമെമ്പറായി ചേരാം. അവരും നൂറുരൂപാ അടയ്ക്കണം. മെംബർഷിപ്പനുവദിച്ചാൽ 30 ദിവസത്തിനകം ഒന്നായി പണം അടയ്ക്കുകയും വേണം. കരയോഗങ്ങൾ സ്ഥിരാംഗമായി ചേരുന്നതിനുള്ള നൂറുരൂപാ നാലുതവണകളിലായി മൂന്നുകൊല്ലം കൊണ്ടടച്ചാൽ മതി. ആദ്യതവണയുള്ള 25 രൂപാ അടയ്ക്കുമ്പോൾതന്നെ അംഗമെന്നുള്ള നിലയിൽ യോഗത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാനും വോട്ടുചെയ്യാ

നും അവകാശമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണു്. ഇങ്ങിനെ ജനകീയ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള തനി പ്രാതിനിദ്ധ്യവ്യവസ്ഥ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി സ്വീകരിച്ചതു് 1117 ലാണു്. അതിനോടുകൂടി സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രഭുസഭയാണെന്നും സാമാന്യജനങ്ങൾക്കുള്ള പ്രവേശനദ്വാരം അടച്ചിരിക്കയാണെന്നുമുള്ള ആക്ഷേപം അവസാനിച്ചു. ഇപ്പോഴത്തെ വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ഏതു സാധാരണനും സാധുവിനും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ഒരു പൈസയും സ്വന്തനിലയിൽ കൊടുക്കാതെ പ്രതിനിധിയായിവരാം. അയാൾ പാക്കുന്നദിക്കിലെ കരയോഗത്തിൽ അംഗമായി ചേർന്നു് മാസം ഒരു ചക്രം (അരഅണ) പീസടയ്ക്കുന്ന ഏതൊരാളേയും കരയോഗത്തിനു മൂന്നു കൊല്ലത്തേക്കു പ്രതിനിധിയായി തിരഞ്ഞെടുത്തയക്കാം. ആ കരയോഗം 100 രൂപാ അടച്ചു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി മെമ്പർഷിപ്പെടുത്തിരിക്കണമെന്നെയുള്ളു. ഈ പരിഷ്കാരത്തെ ജനകീയവാദിയായ ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള മാത്രം എതുത്തു. ഏതുതരക്കാരായ നായന്മാക്കും അംഗമാകാൻതക്കവണ്ണം വാതിൽ തുറന്നിട്ടാൽ പല വഴക്കുകാരും അകത്തു കടക്കുമെന്നും അവർ വഴക്കുണ്ടാക്കി സൊസൈറ്റിയെ നശിപ്പിക്കുമെന്നും അതുകൊണ്ടു് ഈ ജനകീയ സമ്പ്രദായം സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു പറ്റിയതല്ലെന്നുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. അതിനെ ആരും തന്നെ അത്ര കാര്യമായി കരുതിയില്ല. ഈ പരിഷ്കാരം കരയോഗക്കാരേയും മറ്റു പൊതുജനങ്ങളേയും സന്തുഷ്ടിപ്പെടുത്തി. സാധാരണന്മാരായ എത്രയോ ചില ആളുകൾ ഉണ്ടാക്കി, അവരുടെ പത്തിരുപതുകൊല്ലക്കാലത്തെ പ്രയത്നവും പണവും കൊണ്ടു വളത്തിക്കൊണ്ടുവന്നതും ഭരണാധികാരം മുഴുവൻ അവരുടെ കൈവശമിരുന്നതും പേരും പെരുമയും ആർജ്ജിച്ചതും പല സ്ഥാപനങ്ങളോടുകൂടിയതുമായ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ പരപ്രേരണകൂടാതെ നായർ ജനസാമാന്യത്തിനായി സർവസ്വദാനം ചെയ്ത അന്നത്തെ സർവീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാരുടെ നിസ്വാർത്ഥ ചിന്താഗതിയേയും നിഷ്പ്രയോജന സമുദായസ്നേഹത്തേയും നായർ സമുദായം മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിച്ചു.

അനവധി എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങൾ സൊസൈറ്റിയിൽ അംഗങ്ങളായി ചേർന്നു. പ്രമാണികളായ കുറെ വ്യക്തികളും അംഗങ്ങളായി ചേർന്നു. എങ്കിലും ഭൂരിപക്ഷം അംഗങ്ങളും കര

യോഗക്കാരായതുകൊണ്ട്, അവരുടെ പ്രതിനിധികളായ അരയണക്കാരുടെ കയ്യിലാണ് ഇന്നു സർവീസ് സൊസൈറ്റി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. ഈ പരിഷ്കാരമുണ്ടായിട്ടു്, 15 കൊല്ലമായി. ഇതുവരെ പറയത്തക്ക യാതൊരു വൈഷമ്യവും കൂടാതെതന്നെ ഭരണം ശാന്തമായി മുന്നോട്ടുപോകുന്നുണ്ടു്. അംഗങ്ങളുടെ എണ്ണം കുറവാണെന്നു് ആക്ഷേപമുണ്ടായിരുന്ന സർവീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ ഇന്നു 897 കരയോഗപ്രതിനിധികളും 268 വ്യക്തിമെംബർമാരുമുണ്ടു്. 1225 കരയോഗങ്ങൾകൂടി മെമ്പർഷിപ്പെടുക്കാനുണ്ടു്. അവരുടെ പ്രാതിനിദ്ധ്യം നിയമപ്രകാരം കണക്കാക്കാറായില്ലെങ്കിലും, രണ്ടുലക്ഷം നായന്മാരുടെ സംഘടനാബലവും സമ്മതവും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഈ പ്രതിനിധി സഭ ആണ്ടിൽ ഒരു പ്രാവശ്യമെങ്കിലുംകൂടി സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ വരവുചിലവുകണക്കുകളും റിപ്പോർട്ടുകളും, അടുത്തകൊല്ലത്തേക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റും കുലങ്കഷമായ നിരൂപണത്തിനുശേഷം പാസ്സാക്കുന്ന നടപടിയാണു് ഇപ്പോഴുള്ളതു്. കണക്കുകളും ബഡ്ജറ്റും അപ്പടെ തള്ളാനും ആവശ്യമുള്ള ഭേദഗതികൾചെയ്യാം അല്ലാതെയും പാസാക്കാനും സ്വതന്ത്രമായ സർവ്വാധികാരം പൊതുയോഗത്തിനുണ്ടു്. ഭരണം നടത്താനുള്ള ഡയറക്ടർ ബോർഡിൽ പൊതുയോഗം തിരഞ്ഞെടുത്ത 21 ഡയറക്ടറന്മാർ ഇപ്പോഴുണ്ടു്. അവരിൽനിന്നു് ഒരു പ്രസിഡണ്ടിനേയും ജനറൽ സെക്രട്ടറിയേയും ട്രഷററേയും പൊതുയോഗംതന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. അവരുടെ കാലാവധി മൂന്നുകൊല്ലമാണു്. ഡയറക്ടർ ബോർഡു്, എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടും, ജന. സെക്രട്ടറിയും ഉൾപ്പെടെ അഞ്ചുപേരെ നിത്യപ്രവർത്തനം നടത്തുന്നതിനുള്ള കൌൺസിലറന്മാരായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം, സംഘടന, കൃഷിവ്യവസായം ഇങ്ങിനെ പ്രധാനമായി മൂന്നു ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകൾ ശമ്പളംപറ്റി ജോലിചെയ്യുന്ന മൂന്നു മേധാവികളുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നുണ്ടു്. ജനറൽ സെക്രട്ടറിയാണു്, ഇവരുടെ പൊതുവായ മേലനേഷണവും മറ്റു പൊതുപ്രവർത്തനവും നടത്താൻ ബാദ്ധ്യസ്ഥൻ. എപ്പോഴും എൻ. എസ്. എസ്. പ്രവർത്തനം ചെയ്യാൻ ചുമതലയുള്ള അദ്ദേഹത്തിനു് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ഓണറേറിയവും സഞ്ചാരപ്പടിയും വാങ്ങാൻ അവകാശമുണ്ടു്. പ്രസിഡണ്ടു് പ്രതിഫലം പറ്റാറില്ല ആളാണു്. ഭരണാ

ധികാരത്തിന്റെ തലവനായ അദ്ദേഹത്തിനു നിയമപ്രകാരം പല ചുമതലയും അധികാരവുമുണ്ട്. പുതിയ വ്യവസ്ഥയനുസരിച്ച് ഭരണം പഴയ ആളുകളുടെ കയ്യിൽനിന്നു പഠിപ്പും പ്രാതിനിദ്ധ്യവുമുള്ള യുവജനങ്ങളുടെ കയ്യിൽ വന്നിട്ട് സംവത്സരം അഞ്ചേട്ട കഴിഞ്ഞു.

സർവീസ് സൊസൈറ്റി ഉണ്ടായ തീയതിമുതൽ 1121 ചിങ്ങമാസം 1–നു വരെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായി എന്നെ ഐകകണ്ഠ്യേനയാണു തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളതു്. തിരഞ്ഞെടുപ്പ് ആദികാലത്തു് കൊല്ലംതോറും പിന്നീട് മൂന്നുകൊല്ലത്തിൽ ഒരിയ്ക്കലും നടന്നിരുന്നു. അന്നു ജനറൽ സെക്രട്ടറിസ്ഥാനത്തുനിന്നും പിരിയേണ്ടിവന്നതു് എന്നെ എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടായി തിരഞ്ഞെടുത്തതുകൊണ്ടാണു്. രണ്ടുകൊല്ലം തുടർന്നു പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നശേഷംഞാൻ ആ സ്ഥാനം രാജിവച്ചു പിരിഞ്ഞു. എനിക്കു രാഷ്ട്രീയരംഗത്തേക്കു പോകേണ്ട അത്യാവശ്യം നേരിട്ടതുകൊണ്ടാണു് ഞാൻ സ്വയമേവ പ്രസിഡണ്ടുസ്ഥാനം രാജിവച്ചതു്. ഞാൻ രാജിവയ്ക്കുന്ന തീയതിവരെ മുപ്പത്തിമൂന്നുകൊല്ലം ജനറൽ സെക്രട്ടറിയുടെ നിലയിലായാലും പ്രഡിഡണ്ടിന്റെ നിലയിലായാലും കഴിവുനുസരിച്ചു് എന്റെ ചുമതലകൾ സന്തുഷ്ടമായി നിർവഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരുപൈസയും പ്രവർത്തനത്തിനു പ്രത്യേക രാഗവുമില്ലാതെ ആരംഭിച്ച ഈ സ്ഥാപനത്തിനു് ഞാൻ രാജിവച്ചു പിരിയുമ്പോൾ പത്തുലക്ഷം രൂപയുടെ സ്വത്തുണ്ടെന്നു് അക്കൊല്ലത്തെ വാർഷികറിപ്പോർട്ടുകൊണ്ടു കാണുന്നു. അന്നത്തെ വരവുചിലവു് ഏഴേമുക്കാൽലക്ഷം രൂപയാണു്. തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യം മുഴുവൻ വ്യാപകമായ പ്രവർത്തനരംഗമായിതീർന്നിട്ടുണ്ടു്. സൊസൈറ്റിക്കു യാതൊരു സ്വത്തും ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് എന്റെ ചിലവിനുവേണ്ടി എന്റെ സ്വയം സമ്മതപ്രകാരം മാസം 25 രൂപാ പറ്റാണു് ആദ്യത്തെ തീരുമാനം. മാസം പത്തുനാനൂറുരൂപാ വരുത്തി ചിലവുചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഞാൻ എന്റെ വക്കീൽപണി വിട്ടു് സേവനരംഗത്തേയ്ക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ അപ്പോഴത്തെ നിലയിൽ ഒതുങ്ങിജീവിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള തീരുമാനിക്കയും ക്ലേശവും ദാരിദ്ര്യവും സ്വയം വരിക്കയും ചെയ്തു. 25 രൂപാകൊണ്ടു് എങ്ങിനെ ജീവിച്ചു എന്നുള്ളഅന്വേഷണം ഇനി ആവശ്യമില്ല. മരിക്കുന്നതുവരെ എൻ. എസ്. എസ്. ട്രഷററായിരുന്ന പനങ്ങോട്ട

കേശവപ്പണിക്കർ സമ്പന്നനും ഉദാരമതിയും എന്റെ ആത്മമിത്രവുമായിരുന്നു. എന്റെ വീട്ടുചിലവിനുള്ള അരികുത്തിച്ചു് ഒരു വിധം മുടങ്ങാതെതന്നെ അദ്ദേഹം അയച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ മുഷിഞ്ഞ മുണ്ടുടുത്തു നടക്കുന്നതു കണ്ടാൽ എന്നോടു പറയാതെതന്നെ അദ്ദേഹം ആവശ്യമുള്ള മുണ്ടു വാങ്ങി അയക്കും. മാസത്തിൽ ഒരു പ്രാവശ്യമെങ്കിലും എന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി വിശ്രമിപ്പിക്കും. ക്ഷീണംകണ്ടാൽ ചികിത്സിപ്പിക്കും. എന്നെക്കാൾ പ്രായം കുറഞ്ഞ ആളാണു് അദ്ദേഹമെങ്കിലും ഒരുരക്ഷകത്താവിന്റെ നിലയിൽ എന്റെ സർവ്വസുഖങ്ങളും ഞാൻ പറയാതെയും അറിയാതെയും അദ്ദേഹം അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഞാൻ വളരെ ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഏതായാലും ആ 25 രൂപാശമ്പളത്തിൽ ഞാൻ പത്തുകൊല്ലം ഒരുവിധം സംതൃപ്തനായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. എന്റെ ആത്മസുഹൃത്തായിരുന്ന പനങ്ങോട്ടു കേശവപ്പണിക്കരുടെ അകാലദേഹവിയോഗം സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കുമാത്രമല്ല എന്റെ സ്വന്തജീവിതത്തിനും ക്ലേശം വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് അല്പം ഒരു നില വന്നപ്പോൾ എന്റെ ഓണറേറിയം അൻപതുരൂപയാക്കി. അങ്ങിനെ ഒൻപതുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. എന്റെ മകളുടെ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു പഠിപ്പിനുള്ള ഫീസ് കൊടുക്കാൻ ഞെരുക്കമാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവരെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. വിദ്യാലയങ്ങളിൽ സൌജന്യമായി പഠിപ്പിക്കേണ്ടതാണെന്ന പൊതുയോഗം തീരുമാനിച്ചു. ഏതാനും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അഭിവൃദ്ധിയും എന്റെ ബുദ്ധിമുട്ടും ഓർത്തു് എന്റെ ഓണറേറിയം 150 രൂപയാക്കി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഞാൻ രാജിവയ്ക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടായിരുന്ന ഓണറേറിയം അതായിരുന്നു. എന്റെ രാജിക്കത്തു് വ്യസനത്തോടുകൂടിയാണെങ്കിലും ഡയറക്ടർബോർഡ് ആ സന്ദർഭത്തെ പരിഗണിച്ചു് സ്വീകരിക്കയും എന്റെ അതുവരെയുള്ള സേവനങ്ങളെ അഭിനന്ദിച്ചു റിക്കാർട്ടു ചെയ്കയും, എനിയ്ക്കപ്പോൾ തന്നു കൊണ്ടിരുന്ന 150 രൂപയും എന്റെ മരണംവരെ പെൻഷനായി മാസംതോറും തരേണ്ടതാണെന്നു തീരുമാനിക്കയും ചെയ്തു.

ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

ടി. പി. വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ

ടി. പി. വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ നിരന്തരശ്രമം കൊണ്ട് പഴയ തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങൾ ദിവസേന എന്നപോലെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ മുരളീനാദം മുഴങ്ങാത്ത ഒരു മൂലയും ഇല്ലാതായി. കൊല്ലംതോറും പരിഷ്ക്കൃത നിലയിൽ രാജ്യവ്യാപകമായ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കൂട്ടുന്നതായ നായർമഹാസമ്മേളനങ്ങൾ സംഘടനയെ ഉറപ്പിക്കയും വ്യാപിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ അസാധാരണ നിലയിലും വേഗത്തിലും തിരുവിതാംകൂർ ഒട്ടാകെത്തന്നെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഘടന പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് സമുദായത്തിന്റെ നിർഭാഗ്യം കൊണ്ട്, അതിന്റെ ജീവനും ശബ്ദവുമായിരുന്ന മേനോൻ അകാലചരമം പ്രാപിച്ചതു്. സംഘടനാശാഖയെ ആകെയും എന്നെ പ്രത്യേകിച്ചും സ്തംഭിപ്പിച്ച ആ ദുസ്സംഭവം നിമിത്തം ആ ശാഖയ്ക്കുണ്ടായ ക്ഷീണം പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ഒരു പ്രചാരകനേയും പ്രവർത്തകനേയും ഇന്നുവരെ കിട്ടാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും കിട്ടാൻ കഴിവുള്ളതിൽ ഭേദപ്പെട്ടവരെക്കൊണ്ടു് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുമ്പോട്ട കൊണ്ടുപോകാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. ഫലം മോശമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

എം. പി. മന്മഥൻ എം. എ. യാണു് സംഘടനാശാഖാപ്രവർത്തനം തുടർന്നു നടത്തിയതു്. അതിനുവേണ്ട പല നല്ല ലക്ഷണവും ഉള്ള ആളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മനുഷ്യനെ പ്രസംഗംകൊണ്ടു് ആകർഷിക്കാൻ അസാധാരണ കഴിവുണ്ടെന്നു തെളിയിക്കാൻ മന്മഥനു് വളരെക്കാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. സ്വാധീനവും കഴിവും വർദ്ധിച്ചു വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു നായർ സമുദായ പരിധിയ്ക്കകത്തു നിൽക്കുന്നതു് ഒരു ശ്വാസം മുട്ടലായിതോന്നി. എന്നൊരു നിർഭാഗ്യമെ വന്നുകൂടിയുള്ളു. മനുഷ്യനിൽ കുറഞ്ഞ ഒന്നുമായാൽ അദ്ദേഹത്തിനു മതിയാകാതെവന്നു. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ സങ്കുചിതമായ ആ രംഗത്തുനിന്നും ക്രമേണ ഒഴിഞ്ഞുമാറി. അദ്ദേഹം ഒരു സർവോദയക്കാരനായിത്തീർന്നു. മന്മഥന്റെ യോഗ്യതയും ശേഷിയും സ്വഭാവഗുണവും നോക്കിയാൽ അദ്ദേഹം നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്റെ സ്വത്താണെന്നു സങ്കല്പിക്കണം. സമുദായത്തിന്റെ സ്വത്തൊന്നും നമുക്കനുഭവിക്കാനുള്ളതല്ലല്ലൊ. അതിന്റെ അവകാശികൾ സമുദായത്തിന്റെ പുറത്തുള്ളവരാണെന്നുള്ള പരമ്പരാഗതമായ വ്യവസ്ഥയെ മന്മഥനും തെറ്റിച്ചില്ലെന്നുള്ള കൃതാർത്ഥതക്കു് അവകാശമുണ്ടു്.

സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയുടെ ഉദ്ദേശവും നിയമവുമനുസരിച്ചു് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനം കൊച്ചിയിലും മലബാറിലും കൂടി നടത്തേണ്ടതാണു്. രണ്ടു രാജ്യത്തും സഞ്ചരിച്ചു പ്രചരണജോലി നടത്തീട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് സ്ഥിരമായ ഒരു പ്രവർത്തനവും അവിടെ സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിക്കു നടത്താൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അതിനുള്ള പ്രധാന കാരണങ്ങളിൽ ഒന്നു് പണത്തിന്റേയും ആളിന്റേയും കുറവാണു്. മറ്റൊന്നു് കൊച്ചിരാജ്യത്തു് പ്രത്യേകമൊരു നായർസമാജം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതാണു്. മലബാറിൽ സാമുദായികചിന്ത രാഷ്ട്രീയത്തെ കുഴപ്പത്തിൽ ചാടിക്കുമെന്നു് അവിടുള്ള നായന്മാക്കുണ്ടായിരുന്ന ഭയവും മിഥ്യാബോധവുമാണു്. തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചി സംയോജനത്തോടുകൂടി കൊച്ചി നായർസമാജത്തെ നായർ സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയിൽ ലയിപ്പിക്കാൻ അവർ തീരുമാനം ചെയ്യുകിലും അതു് നടപ്പിൽ വരുത്താൻ വളരെ പ്രയാസപ്പെടേണ്ടിവന്നു.

സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റി സംഘടനയുടെ അടിസ്ഥാനം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് കരയോഗങ്ങളിലാണു്. ഓരോ കരയോഗ

വും സ്വയം ഭരണസ്ഥാപനമായതുകൊണ്ട് കരയോഗാംഗങ്ങളിൽ തന്നെ അവയുടെ ഭരണവും നിയന്ത്രണവും സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. കരയോഗങ്ങളുടെ മേൽ, പേരിനുമാത്രമുള്ള നിയന്ത്രണമെ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കുള്ളു. എന്നാൽ അവയെ നേർവഴി നയിക്കാനുള്ള മേലധിഷ്ഠാനത്തിനു ബാദ്ധ്യതയുണ്ടുതാനും. കരയോഗങ്ങളും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുമായുള്ള ബന്ധം അഭേദ്യമാണ്. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഒരു മഹാ വൃക്ഷമായി സങ്കല്പിക്കാമെങ്കിൽ കരയോഗങ്ങൾ അതിന്റെ വേരുകളാണ്. പല പ്പോഴും എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനെ മറിച്ചിടാൻ പല കൊടുങ്കാറ്റുമടിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അതു ലേശവും ഏശാതെ പർവ്വതസമാനം അടിയുറച്ചു നിൽക്കുന്നതു് ഈ കരയോഗവേരുകളുടെ ശക്തികൊണ്ടാണ്. രണ്ടായിരത്തിലധികം എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങൾ ഇന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിന്റെ സംഘടനാശക്തി ഏറെക്കുറെ ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. രണ്ടായിരത്തിലധികം കരയോഗം പ്രസിഡണ്ടന്മാർ, അത്രയും തന്നെ സെക്രട്ടറിമാരും ട്രഷറർന്മാരും കുറഞ്ഞപക്ഷം അഞ്ചുപേർ വീതമുള്ള കമ്മറ്റിമെമ്പറന്മാർ എന്നിങ്ങനെ പതിനയ്യായിരത്തിലധികം സമുദായപ്രവർത്തകന്മാർ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡൻറിന്റെ കീഴിൽ അണിനിരക്കാനുള്ള ഒരു വ്യവസ്ഥാപിത പ്രസ്ഥാനമാണ് ഈ സംഘടനയ്ക്കുള്ളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. കരയോഗങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഇടയ്ക്കിടക്കുണ്ടാകുന്ന കുടിപ്പകയും അലസതയും ഇല്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ—ഇടമുറിയാതെ പ്രവർത്തനം നടത്താനുള്ള ഊർജ്ജിതം കരയോഗ പ്രവർത്തകന്മാക്കുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ — ഒരു കരയിൽ ഒരു പ്രവർത്തകനെങ്കിലും സ്ഥിരമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ—സർവീസ് സൊസൈറ്റി ഇതിന്റെ പതിന്മടങ്ങു ശക്തിയുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമായിത്തീരുമായിരുന്നു. ദീർഘകാലം കെട്ടപൊട്ടി താറുമാറായി കിടന്ന ഒരു സമുദായത്തിനു സംഘടനാബോധവും അടിയുറച്ച നിൽപും അത്രവേഗം ഉണ്ടാകുന്നതല്ലല്ലൊ. ഇത്രയുമെങ്കിലുമുണ്ടായതിൽ നമുക്കു് ആശ്വസിക്കയും, എല്ലാ വിഷയങ്ങളിലും നായന്മാർ ചെറിയതോതിലെങ്കിലും പുരോഗമിക്കുന്നുണ്ടെന്നു വിശ്വസിച്ചു സമാധാനപ്പെടുകയും ചെയ്യാം. നായർ സമുദായത്തിന്റെ നാഡീപരിശോധന സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ സ്പർശിച്ചു ചെയ്താൽ ഇതു് ഒട്ടൊക്കെ വെളിപ്പെട്ടും.

സർവീസ് സൊസൈറ്റി നായർ സമുദായത്തിന്റെ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട ഒരു സംഘടനയായിത്തീർന്നിട്ട് കുറച്ചുകാലമായി. സമുദായകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അവസാനതീരുമാനം ചെയ്യാനുള്ള അനിഷേദ്ധ്യമായ അധികാരം സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കാണെന്നുള്ളതു് ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാത്ത ഒരു വസ്തുതയായി തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പ്രസിഡണ്ടുസ്ഥാനം ഇന്നു് ആരും ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഉന്നതപദവിയിലുള്ള ഒന്നാണു്. ആദ്യത്തെ പ്രസിഡണ്ടു് പ്രസിദ്ധനായ കേളപ്പനായിരുന്നു എന്നും അടുത്ത പ്രസിഡണ്ടു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്നു എന്നും നേരത്തെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ചങ്ങനാശേരി പത്തു കൊല്ലം പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഹൈക്കോർട്ടു ജഡ്ജിയായപ്പോൾ പ്രസിഡണ്ടുസ്ഥാനത്തുനിന്നും പിരിഞ്ഞതാണു്. ജഡ്ജിപ്പണികഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം വീണ്ടും പ്രസിഡണ്ടാകാൻ ആഗ്രഹിച്ചു എങ്കിലും, അതിനകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമുദായസ്നേഹവും പൂർവസ്മരണയും ഏറെക്കുറെ വെളിപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു്, അദ്ദേഹം ഹാജരുണ്ടായിരുന്നിട്ടും ആ പൊതുയോഗം അമ്പലപ്പാട്ടു ദാമോദരൻ ആശാനെത്തന്നെ വീണ്ടും പ്രസിഡണ്ടായി തിരഞ്ഞെടുക്കയാണു് ചെയ്തതു്. അന്നു് ഇച്ഛാഭംഗത്തോടുകൂടി അവിടെനിന്നും പുറത്തിറങ്ങിപ്പോയ ചങ്ങനാശേരി മരിക്കുന്നതുവരെ എൻ. എസ്. എസ്. ഭൂമി സ്പർശിച്ചിട്ടേയില്ല. അദ്ദേഹം തീരാപ്പകയോടുകൂടി സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ നശിപ്പിക്കാൻവേണ്ടി നായന്മാർക്കു് സാമുദായികസ്ഥാപനംതന്നെ ആവശ്യമില്ലെന്ന പ്രസംഗിക്കയും പത്രത്തിലെഴുതുകയും മറ്റു പ്രചരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞകളെ അനുസരിച്ച നായർസമുദായം, സ്ഥാനഭ്രംശംവന്നപ്പൊഴും അനുസരിക്കുമെന്നു അദ്ദേഹം തെറ്റായി വിശ്വസിച്ചു. അതിന്റെ ഫലമറിയാൻ കാലതാമസം വേണ്ടിവന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു് അതുവരെ ഉണ്ടായിരുന്ന പൊതുജനപ്രാമാണ്യം അതിന്റെശേഷം എവിടെയൊ ഓടിമറഞ്ഞതായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയിൽനിന്നും അദ്ദേഹം പിരിഞ്ഞതിനോടുകൂടി സൊസൈറ്റി ചൈതന്യഹീനമായ ഒരു നിഴലായിത്തീർന്നു എന്നു അദ്ദേഹം നോട്ടെഴുതിവച്ചിട്ടാണു് മരിച്ചതെങ്കിലും, അങ്ങിനെ ഒരു പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവ്യപ്രസിദ്ധീകരിച്ചെങ്കിലും, അതു വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ചൈതന്യത്തോടുകൂടി നായർസമുദായത്തിന്റെ ഒരു വിജ

യസ്ഥംഭമായി വളർന്നുവരുന്ന എന്ന ആക്ഷം കാണാൻ കഴിയുന്നതാണു്.

അടുത്ത പ്രസിഡണ്ടു് വൈക്കം രാമകൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരുകൊല്ലമേ പ്രസിഡണ്ടുസ്ഥാനത്തിരുന്നുള്ളു. അദ്ദേഹം ചങ്ങനാശേരിയുടെ അനുഗാമിയായിരുന്നു. പിന്നത്തെ പ്രസിഡണ്ടു് അമ്പലപ്പാട്ടു ദാമോദരൻആശാൻ ആയിരുന്നു. സൌമ്യനും സത്യസന്ധനും സമുദായസ്നേഹിയുമായ അദ്ദേഹത്തെ പ്രസിഡണ്ടായി തുടർന്നു പല പ്രാവശ്യം തിരഞ്ഞെടുത്തു. ഗവമ്മെൻറു സർവീസിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതുവരെ അദ്ദേഹം എട്ടു കൊല്ലം പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നു. പിന്നീടു പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നവരുടെ പട്ടികയും ഭരണകാലവും താഴെ ചേർക്കുന്നു.

പേരു്	ഭരണകാലം
5. പുതുപ്പള്ളി കൃഷ്ണപിള്ള	1-1-1113 മുതൽ 13-11-1113 വരെ
6. ജി. നാരായണപിള്ള	1-1-1114 ,, 32-12-1114 ,,
7. ഡാക്ടർ എൻ. കുഞ്ഞൻ പിള്ള	1-1-1115 ,, 8- 5-1115 ,,
8. ബാരിസ്റ്റർ കെ. പി. ഗോപാല മേനോൻ	8-5-1115 ,, 1- 1-1116 ,,
9. ഡാക്ടർ കെ. പി. പണിക്കർ ചാലയിൽ	1-1-1116 ,, 32-12-1117 ,,
10. കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ള	1-1-1118 ,, 1- 1-1121 ,,
11. മന്നത്തു പദ്മനാഭപിള്ള	1-1-1121 ,, 4-10-1122 ,,
12. എൻ. ഗോവിന്ദമേനോൻ	4-10-1122 ,, 4-1-1127 ,,
13. വി. കെ. വേലപ്പൻ	4-1-1127 ,,

ഇന്നത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഘടനക്കു് അടിസ്ഥാനമിട്ടതും അതിനു പ്രചുരപ്രചാരം വരുത്തിയതും കുറെയൊക്കെ വളത്തിക്കൊണ്ടുവന്നതും ടി. പി. വേലുക്കുട്ടിമേനോനാണു് എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അദ്ദേഹത്തിനു നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന തുച്ഛമായ ശമ്പളം കൊണ്ടു് കുടുംബത്തിനു കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. ദാരിദ്ര്യവും ക്ലേശവും അദ്ദേഹം എത്ര അനുഭവിച്ചു എന്നു പറയാൻ പ്രയാസം. ഞങ്ങൾ ഒൻപതുകൊല്ലം സഹപ്രവർത്തകരായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ഇതിനിടയിൽ ഒരു പ്രാവശ്യമെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു ചിലവിനില്ലെന്നൊ ശമ്പളം പോരെന്നൊ എന്നോടു പറ

ഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്റെ ആഫീസും ദാരിദ്ര്യസമ്പന്നമാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. എങ്കിലും പൊറുതികേട്ട വരുമ്പോൾ വല്ലതും പറഞ്ഞുപോകയില്ലെ. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും ഒരു പരാതിയും പരിഭവവും ഞാൻ കേട്ടിട്ടേയില്ല. വീട്ടിൽ ചിലവിനില്ലെങ്കിലും കുട്ടികൾക്കു സുഖക്കേടാണെങ്കിലും അതൊന്നും അന്വേഷിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു നേരമൊ താല്പര്യമൊ ഇല്ല. അവസാനിക്കാത്ത പരിപാടി എപ്പൊഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോക്കറിൽ കാണും. പ്രകാശമായാൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു നാട്ടിലേക്കു പുറപ്പെടുകയായി. ഒരു പറ്റം ആളുകൾ അനുയായികളും കാണും. കുന്നും മലയും കേറിനടന്നും ക്ലേശിച്ചും ഒരു സ്ഥലത്തു ചെല്ലുമ്പോൾ അവിടെ ആയിരക്കണക്കിനു സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടാവും. വിശ്രമമൊ ആഹാരമൊ അദ്ദേഹത്തിനാവശ്യമല്ല. വന്നവഴിതന്നെ പ്രസംഗം തുടങ്ങുകയായി. രണ്ടുമൂന്നു മണിക്കൂർ അല്പം ഒരു രാഗത്തോടുകൂടി നീട്ടിത്തട്ടുന്ന മാധുര്യമേറിയ പ്രസംഗം കഴിയുമ്പോൾ ആ ദിക്കുമുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധീനതയിലായി. അന്നു വേറെ അഞ്ചാറുസ്ഥലത്തു ചെന്നെത്താമെന്നും ഏറ്റുകാണും. ഉടനെ അടുത്ത സ്ഥലത്തേക്കുള്ള പുറപ്പാടായി. അവിടെ ചെന്നെത്തി അർദ്ധരാത്രിവരെ പ്രസംഗിക്കും. ഇതിനിടയിൽ പല പരിപാടികളും തെറ്റിക്കാണും. ആഗ്രഹത്തിന്റെ കൂടുതൽകൊണ്ട് ആവശ്യപ്പെട്ടന്നതെല്ലാം സമ്മതിക്കും. എല്ലാം നിർവഹിക്കാൻ കഴിയാതെ കുഴങ്ങും. പാവം മരണംവരെ ഇങ്ങിനെ അനദ്ധ്യായം കൂടാതെ പ്രവർത്തിച്ചു. അദ്ദേഹം എന്നെ ഒരു ജ്യേഷ്ഠനെപ്പോലെ കരുതി ഭക്തിപൂർവം ആരാധിച്ചു. എന്നെക്കാൾ എത്രയൊ വലിയ ആളാണദ്ദേഹം. എന്നിട്ടും ആരാധിച്ചു. ത്യാഗവും സേവനവും അദ്ദേഹത്തെകണ്ടു പഠിക്കേണ്ടതാണ്. വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ എന്നുള്ള നാമധേയം നായർസമുദായം സ്നേഹമസൃണമായ ചിരാഗതിയോടുകൂടിയല്ലാതെ സ്മരിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്തവിധത്തിൽ അദ്ദേഹം നമുക്കു കടപ്പാടുണ്ടാക്കി.

നായർസമുദായം സംഘടനയിൽ പുരോഗമിച്ചെങ്കിലും സാമ്പത്തികകാര്യങ്ങളിൽ ഒരുണർവും ഉണ്ടായില്ലെന്നുള്ളതു് അർത്ഥവത്തായ ഒരു വസ്തുതയായിരുന്നു. സാമ്പത്തികകാര്യങ്ങളിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധനും ഉന്നതനായ ഒരു സമുദായസ്നേഹിയുമായ എഞ്ചിനീ

യർ മഞ്ചനാടത്തു പരമേശ്വരൻപിള്ളക്കു ചില സാമ്പത്തിക പരി
പാടികളെല്ലാം ഉണ്ടെന്നറിയാമായിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു പ്രവ
ത്തിക്കാത്തതുകൊണ്ടു്, സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ അത്യധികം
സ്നേഹിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു് ഞങ്ങളോടു പരാതിയും പരിഭവവു
മുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അന്നു അവധിയിൽവന്നു് സ്വദേശമായ
ചെങ്ങന്നൂർ പാക്കയായിരുന്നു. ദീർഘമായ ഒരു പരിപാടി ത
യ്യാറാക്കി അദ്ദേഹവും ഞാനും വേലുക്കുട്ടിമേനോനും കൂടി പല
താലൂക്കുകളിൽ സഞ്ചരിക്കാനും പല യോഗങ്ങളിൽ സംബന്ധി
ക്കാനും വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു് ഞങ്ങളെല്ലാവരും കൂടി പത്ത
നംതിട്ടയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. പോകുന്നവഴി, 'ഉള്ളൂന്നൂർ' ഗ്രാമോദ്ധാര
ണസംഘത്തിന്റെ പ്രവർത്തികൾ നോക്കിക്കാണുകയും പലതും
ചോദിച്ചറികയും ചെയ്തു. പകലെ പത്തനംതിട്ട തലാപ്പിൽ അയ്യ
പ്പൻപിള്ളയുടെ വീട്ടിലെത്തി. ആ താലൂക്കിന്റെ പലഭാഗത്തു
നിന്നുമുള്ള ഒട്ടധികം പ്രവർത്തകന്മാർ അവിടെ വന്നുകൂടിയിരുന്നു.
കരയോഗങ്ങളിൽ നടത്താവുന്ന കൂടിൽവ്യവസായങ്ങളെപ്പറ്റി പ
ലതും ആലോചിച്ചു. അർദ്ധരാത്രിവരെ നടന്ന ആ കായ്ലോച
നായോഗത്തിൽ ആദ്യവസാനമായിനിന്ന പ്രവർത്തിച്ചതു വേലുക്കു
ട്ടിമേനോൻ ആയിരുന്നു. അതിന്റെ ശേഷം ഞാനും എൻജിനീ
യരും കിടന്നുറങ്ങി. വന്നുകൂടിയ പല ആളുകളും ആ വീട്ടിനകത്തു
ണ്ടായിരുന്നു. വെളുപ്പാൻകാലത്തു് ഞാനുണർന്നപ്പോൾ മുറിയ്ക്കു
കത്തു വേദനകൊണ്ടുള്ള നിലവിളികേട്ടു. പോയിനോക്കിയപ്പോൾ
വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ മരണവേദനഎട്ടത്തു നിലവിളിയ്ക്കുയാണെന്നു
മനസ്സിലായി. വലിയ വയറുദേവന. അവരാരും കിടന്നിട്ടേ
യില്ല. രാത്രിയിൽതന്നെ ഡാക്ടരേകൊണ്ടുവരികയും ചികിത്സി
ക്കയും ചെയ്തു. ഒരു ഭേദവും കണ്ടില്ല. നേരം പ്രകാശമായ ഉടൻ
വേലുക്കുട്ടിമേനോനെ കാറിൽ കേറ്റിയുംകൊണ്ടു് ഞാൻ പത്തനം
തിട്ട ഡാക്ടരേകണ്ടു. അദ്ദേഹം പരിശോധിച്ചശേഷം ഉടനെ കൊ
ല്ലം ആശുപത്രിയിലൊ ജനറൽ ആശുപത്രിയിലൊ കൊണ്ടുപോക
ണമെന്നും മണിക്കൂർ താമസിക്കുന്നതു ആപത്താണെന്നും പറഞ്ഞു.
എൻജിനീയരോടു യാത്രപറഞ്ഞു് ഒരു സഹായിയോടുകൂടി വേലു
ക്കുട്ടിമേനോനെയും കൊണ്ടു് ഞാൻ സാമീപ്യം ഓട്ടു് കൊല്ലത്തേ
ക്കു പുറപ്പെട്ടു. വേദനകൊണ്ടു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് നിലവിളിയും മയക്ക
വുമായി മേനോൻ കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഞങ്ങൾ കൊല്ലത്തെത്തി. എന്റെ
പഴയ സ്നേഹിതൻ കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്ന അവിടത്തെ പ്രധാന

ഡാക്ടർ. വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ മയക്കം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതായി കണ്ടു. ഡാക്ടർ പരിശോധിച്ചിട്ട കുടലിൽ സുഷിരമുണ്ടായിരിക്കയാണെന്നും ഉടനെ ശസ്ത്രക്രിയ ചെയ്യാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും പറഞ്ഞു. പ്രാരംഭജോലികളെല്ലാം പൂർത്തിയാക്കീട്ട് നാലുമണിക്കു ശസ്ത്രക്രിയ നടത്തി. ഇതൊന്നും ഓർക്കാനൊ സഹിക്കാനൊ കഴിവുള്ളവനല്ല ഞാൻ. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തമാളുകളാരും അവിടെ ഇല്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു മുറിയുടെ പുറത്ത് ഭിത്തിക്കടുത്തു നിന്നു. വലിയ ഒരു നിലവിളി കേട്ടു. എന്റെ അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി വായനക്കാർ ഊഹിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതിയാകും. കുറെ കഴിഞ്ഞു ഡാക്ടന്മാർ പുറത്തുവന്നു. അവരുടെ മുഖം കണ്ടപ്പോൾ തന്നെ ഞാൻ പകുതി മരിച്ചു. ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം അന്ത്യയാത്ര പറയാൻ പോകുന്നു എന്നു മനസ്സിലായി. ഞാൻ മുറിയിൽ കടന്നു് കണ്ണുനീരോടുകൂടി 'മേനോനെ' എന്നു വിളിച്ചു. മൂളിയതല്ലാതെ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ലേശങ്ങളെല്ലാം അവസാനിച്ചു. യാതൊരു ഭാവഭേദവും കൂടാതെ ഒന്നും പറയാതെ അദ്ദേഹം പ്രപഞ്ചത്തിരശ്ശീലയിൽ മറഞ്ഞു. അതു് 1113 ചിങ്ങം 11–ാംനു- യാണു്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും കുഞ്ഞുങ്ങളും സഹോദരിയും ഭർത്താവും അന്നു പരവൂർ താമസിക്കയാണു്. അവരാരും ഇതൊന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു പോയിരിക്കയാണെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും അവർ വിചാരിച്ചിട്ടില്ല. ഒരു ക്ലിപ്പ പരിപാടിയില്ലാത്ത അദ്ദേഹം എവിടെ പോയിരിക്കുന്നു എന്നൊ എപ്പോൾ വരുമെന്നൊ അവക്കൊരു നിശ്ചയവുമില്ല. ദീനം ആരംഭിച്ചിട്ടു വളരെ നാളായെങ്കിലും പലപ്പൊഴും വയറുവേദന കൊണ്ടു കിടന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഒരു ദീനക്കാരനാണെന്നുള്ള വിവരം അടുത്തവരിൽ ആരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ മരണവാർത്ത എങ്ങിനെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയേയും കുഞ്ഞുങ്ങളേയും അറിയിക്കുന്നതു്. അറിയിക്കാതെ എന്തുചെയ്യും. ആ കഠിനകർമ്മത്തിനു് ആളയച്ചിട്ടു് കൊല്ലത്തെ അനിഷേദ്ധ്യനേതാവും പരോപകാരിയുമായ കെ. ജി. പരമേശ്വരൻ പിള്ളയെ കണ്ടു് സംസ്കാരകർമ്മങ്ങൾക്കെല്ലാം ഏർപ്പാടു ചെയ്തു. കുറെ രാത്രിയായ

പ്പോൾ പരവൂർ നിന്നും അവരെല്ലാം വന്നു. നിരാധാരയായ ഭാര്യയുടേയും കുഞ്ഞുങ്ങളുടേയും ഏകാവലംബമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗം അവരെങ്ങിനെ സഹിക്കാനാണു്. കൂട്ടം കരച്ചിൻ തന്നെ. മരണവാർത്ത കേട്ടു് പട്ടണവാസികളിൽ പലരും വന്നെത്തി. കുട്ടികളെക്കൊണ്ടു് അന്ത്യകർമ്മങ്ങൾ എല്ലാം കഴിപ്പിച്ചശേഷം കെ. ജി. പരമേശ്വരൻ പിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഞങ്ങളെല്ലാവരും കൂടി, ബഹുമാന്യനായ ഒരു സമുദായ നേതാവിന്റെ മാന്യതയ്ക്കു് അനുസരിച്ചുതന്നെ ശവസംസ്കാരകർമ്മം നടത്തി. മിസ്സസ് മേനോനേയും കുഞ്ഞുങ്ങളേയും അവരുടെ താമസസ്ഥലത്തു കൊണ്ടുചെന്നാക്കി. പത്തുദിവസത്തേക്കുള്ള മരണാനന്തര കർമ്മങ്ങൾക്കു ഏർപ്പാടു ചെയ്തിട്ടു് ഞാൻ ചങ്ങനാശേരിയിലേക്കു മടങ്ങി.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടർയോഗംകൂടി അനുശോചനവും കൃതജ്ഞതയും രേഖപ്പെടുത്തുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബരക്ഷക്കുവേണ്ടി, ബഹുജനങ്ങളിൽ നിന്നും വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ ഫണ്ടു് ശേഖരിക്കാൻ തീരുമാനിക്കയും ചെയ്തു. ഞാനും എന്റെ ഭാര്യ തോട്ടയ്ക്കാട്ടു മാധവിയമ്മയും കൂടി പരവൂർ പോയി മരണാനന്തര കർമ്മസമാപനത്തിനു ഏർപ്പാടുചെയ്കയും അവർക്കു കഴിവുള്ള ആശ്വാസം നൽകുകയും ചെയ്തു. അവരുടെയൊ മേനോന്റെയൊ വീട്ടിൽ പറയത്തക്ക സൗകര്യം ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും മിസ്സസ്സ് മേനോനു അവരുടെ നാട്ടിലേക്കു പോകാൻ വിസമ്മതമെന്നു കണ്ടതുകൊണ്ടും അവരേയും കുട്ടികളേയും ചങ്ങനാശേരിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ചു. വേലുക്കുട്ടിമേനോനു് മൂന്നാൺകുട്ടികളും രണ്ടു പെൺകുട്ടികളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒട്ടവിലത്തെ കുട്ടി ജനിച്ചിട്ടു് അധികകാലമായില്ല. അവക്കെല്ലാം അത്യാവശ്യം വേണ്ട ചിലവിനു കൊടുക്കയും കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്ന ചുമതല സൗജന്യമായി സൊസൈറ്റിതന്നെ വഹിച്ചു. വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ ഫണ്ടു് 2778 രൂ. 4 ണ 2 സാ പിരിഞ്ഞുകിട്ടിയതു് സൗജന്യമായി സൊസൈറ്റി പ്രത്യേകം സൂക്ഷിച്ചു. അങ്ങിനെ അവർ 7 കൊല്ലം ചങ്ങനാശേരിയിൽതന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. അതിനിടയിൽ മിസ്സസ്സ് മേനോൻ ക്ഷയരോഗബാധിതയായി. ചികിത്സകൊണ്ടൊന്നും പ്രയോജനമുണ്ടായില്ല. അവസാനകാലം സമീപിച്ചപ്പോൾ അവരെ വീട്ടിലേക്കയച്ചു. അവരും ഈ ലോകത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു.

ഉടയവരില്ലാത്ത ആ അഞ്ചു കുട്ടികളേയും വീണ്ടും തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു കൊണ്ടുപോന്നു. മൂത്തമകൻ രാമചന്ദ്രൻ സ്കൂൾ ഫൈനൽ പാസായി. അയാൾക്കു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ ഒരുദ്യോഗം കൊടുത്തു. അയാൾ ഇന്നും എൻ. എസ്. എസ്. സർവ്വീസിൽ തന്നെയുണ്ട്. രണ്ടാമത്തെ മകൻ പരീക്ഷയിൽ ജയിക്കാത്തവനാണു്. അയാൾക്കു് എൻ. എസ്. എസ്. പ്രവർത്തകരിൽ ഒരാളായ മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻ നായർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കമ്പിനിയിൽ ഒരു ജോലികൊടുത്തു. അയാൾ പിന്നീട് എൻ. എസ്. എസിലെ ഒരു ചെറിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്നു. ബാക്കി കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ നിന്നും കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന സംഖ്യ അപ്പോഴും കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. മൂത്ത പെൺകുട്ടിയെ മലബാർ കാരൻ ഒരു നായർ രണ്ടു നാലുകൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പു് വിവാഹം ചെയ്തു. വിവാഹച്ചിലവിനു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ നിന്നും 350 രൂപാ കൊടുത്തു സഹായിച്ചു. വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ ഫണ്ടു കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുട്ടികളുടെ പേരിൽ കോന്നിയിൽ ഒരു വസ്തു വാങ്ങിക്കൊടുത്തു. ഇങ്ങിനെ നേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ കുടുംബത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അതിന്റെ ബാദ്ധ്യതകൾ ഒരുവിധം ചെയ്തുതീർത്തു എന്നു പറയാവുന്നതാണു്.

വേലുക്കുട്ടിമേനോൻ പഴയ കൊച്ചീരാജ്യത്തു് മത്തമംഗലത്താണു് ജനിച്ചതും വളർന്നതും. അദ്ദേഹം മട്രിക്കുലേഷൻ പാസായ ശേഷം ,ശ്രീരാമകൃഷ്ണമിഷനിൽ ചേർന്നു് മതസംബന്ധമായ പരിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. ഒന്നാന്തരം മതപ്രസംഗകനായി ഏതാനും കൊല്ലം കഴിച്ചു. സുമുഖനായ മേനോന്റെ കളകണ്ഠനാളത്തിൽ കൂടിയുള്ള അന്നത്തെ മതപ്രസംഗം കേട്ടാൽ നിരീശ്വരവാദികൾ പോലും ഭക്തിയുള്ളവരായിതീരും. അതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം മലബാർ കോവാപ്പറേറ്റീവു് ഇൻസ്പെക്ടരായി. അതും വിട്ടതിന്റെ ശേഷമാണു് അദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്നതു്. 104 ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു പന്തളത്തു് ഒരു യോഗത്തിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടാളും സംബന്ധിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്നത്തെ പ്രസംഗം സമുദായത്തിനു പറ്റിയതാണെന്നു തോന്നി. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അന്നുതന്നെ നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിലേക്കു ക്ഷണിച്ചു. അദ്ദേഹം വന്നു. അങ്ങിനെയാണു് അ

ദ്ദേഹം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകനായതു്. വന്നതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം മരണം വരെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനുവേണ്ടി ത്തന്നെ ജീവിച്ചു. കൊച്ചിയിൽ ജനിച്ച അദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂറിലെ നായന്മാർക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടു് ഇവിടെവച്ചു മരിച്ചു. അങ്ങിനെയായിരിക്കും ദൈവഹിതം. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ വേലുക്കുട്ടിമേനോനു് മായാത്ത ഒരദ്ധ്യായമുണ്ടെന്നുള്ളതു നിശ്ചയമാണു്.

ഈ അവസരത്തിൽ സമുദായസ്നേഹിയായ തലാപ്പിൽ അയ്യപ്പൻപിള്ളയെപ്പറ്റിയും ഒരു വാക്കു പറയണം. അദ്ദേഹം പത്തനംതിട്ട താലൂക്കിലെ പ്രമാണി നായന്മാരിൽ ഒരാളാണു്. കേരളീയ നായർസമാജം ഉണ്ടായ കാലംമുതൽതന്നെ സമാജകാര്യങ്ങളിലും സമുദായപരിഷ്കാരങ്ങളിലും ശ്രദ്ധാലുവാണു്. അദ്ദേഹം ഹാജരാകാത്ത ഏതെങ്കിലും നായർ മഹാസമ്മേളനം നടന്നിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി ഉണ്ടായ കാലംമുതൽ അതിന്റെ ബന്ധുവാണു്. കുറെക്കഴിഞ്ഞു് അംഗവും പ്രവർത്തകനുമായി. ഇന്നും അഭേദ്യമായി ആ നിലതുടരുന്നു. ഞങ്ങൾ സമപ്രായക്കാരും കണ്ടകാലംമുതൽ സ്നേഹിതന്മാരുമാണു്. ഞങ്ങൾക്കു അഭിപ്രായഭേദമുണ്ടാകാറുണ്ടു്. എന്നാൽ അവസാനം ഏതു കാര്യത്തിലും മന്നത്തു പത്മനാഭന്റെ അഭിപ്രായമായിരിക്കും തലാപ്പിൽ അയ്യപ്പൻപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായം. അത്രഹൃദയപൂർവമുള്ള കൂറാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് എന്നോടുള്ളതു്.

പത്തനംതിട്ടത്താലൂക്കിലെ എൻ. എസ്. എസ്. സംഘടനകൾക്കു നേതൃത്വം വഹിച്ചു് കഴിവിലധികം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പത്തനംതിട്ടതാലൂക്കിൽ ചെന്നാൽ ഞങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിഥികളായിരിക്കുന്നതു് സാധാരണയാണു്. എന്നാൽ വേലുക്കുട്ടിമേനോനാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുലദൈവം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തേയും കുഞ്ഞുങ്ങളേയും അങ്ങേഅറ്റംവരെ സ്നേഹിച്ച ആളാണു്. അവർതമ്മിലുള്ള സ്നേഹബന്ധത്തിന്റെ പാരമ്യം കൊണ്ടായിരിക്കാം വേലുക്കുട്ടിമേനോന്റെ അവസാനകാര്യപരിപാടി അയ്യപ്പൻപിള്ളയുടെ വീട്ടിൽവച്ചു് ആരംഭിക്കാനും, അവസാനയാത്രയുടെ ആരംഭം അറിയാതെ എങ്കിലും അവിടെനിന്നു തുടങ്ങാനും ഇടയായതു്. നായർസമുദായ കാര്യങ്ങളിൽ ആ

രെക്കാളും സ്മരണീയനായ തലാപ്പിൻ അയ്യപ്പൻപിള്ള എന്നേറയും സ്മൃഷ്ടപുരുഷന്മാരിൽ ഒരു പ്രമാണിയാണെന്നു് ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഓർമ്മിക്കുന്നു.

ഇരുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

കൊച്ചിയും മലബാറും

നായർ സമുദായത്തിന്റെ സ്ഥിതിഗതികൾ തിരുവിതാംകൂറിലും കൊച്ചയിലും മലബാറിലും ഏറെക്കുറെ ഒരുപോലെ ആയിരുന്നെങ്കിലും സമുദായകാര്യങ്ങളിൽ തിരുവിതാംകൂർ നായന്മാരോളം ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരുന്നില്ല കൊച്ചി നായന്മാരും മലബാർ നായന്മാരും. നായന്മാരുടെ അധ:പ്പതനം കാണാനും പരിഹാരമുണ്ടാക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കാനും തുടങ്ങിട്ടു് തിരുവിതാംകൂറിൽ അൻപതുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. കൊച്ചിയിൽ അങ്ങനെയൊരു ആഗ്രഹം അപൂർവ്വം ആളുകളിലെങ്കിലും ഉണ്ടായിട്ട മുപ്പതുകൊല്ലം പോലും തികഞ്ഞിട്ടില്ല. മലബാറിൽ ഇന്നും ആ ചിന്താഗതി ഉണ്ടായിട്ടെയില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, ഓരോ സമുദായവും സമുദായ പരിഷ്കരണ സംഘങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതു് രാജ്യക്ഷേമത്തിനു് ഹാനികരമാണെന്നു അവർ വിശ്വസിക്കുന്നുമുണ്ടു്. നായന്മാരിൽ ആരെങ്കിലും സാമുദായികസംഘടനകൾ ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ അതിനെ അവർ എതുക്കയും ചെയ്യും. മറ്റു സമുദായങ്ങളും ഇവരുടെ ആദർശപ്രകാരം നടക്കുമെങ്കിൽ തരക്കേടില്ലായിരുന്നു. ക്രസ്ത്യാനികൾ, മുസ്ലീമുകൾ, ഈഴവർ മുതലായ ഓരോ സമുദായവും പ്രത്യേക സംഘടനകൾ ഉണ്ടാക്കി പ്രവത്തിക്കയും പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും അതുകൊണ്ടു് രാജ്യക്ഷേമത്തിനു് ഹാനി ഉണ്ടാകുന്നില്ലെന്നു കാണിക്കയും ചെയ്തിട്ടും നായന്മാരിൽ മാത്രം യാതൊരു മാറ്റവും കാണാത്തതാണു് അ

തുടരും. സാമുദായിക സംഘടനകൾ രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതു ശരിയല്ലെന്നാണു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അഭിപ്രായം. അവർ അതനുസരിച്ചാണു് ജീവിക്കുന്നതും. എന്നാൽ രാഷ്ട്രീയകാര്യം കൂടി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സമുദായിക സംഘടനകളും കേരളത്തിലുണ്ടു്. അതിനെപ്പറ്റി ഒരക്ഷരം എതിരുപറയാൻ പോലും ഈ കൂട്ടർക്കു ധൈര്യമില്ല. അവരുടെ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം സ്വസമുദായോൽക്കർഷത്തിൽ മാത്രമാണു്.

കൊച്ചിയിലും മലബാറിലുമുള്ള നായന്മാരിലും സ്വസമുദായസ്നേഹമുണ്ടാക്കാനും, സംഘടിതരായി നിന്നു് രക്ഷാമാർഗ്ഗം തേടാനും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അതിന്റെ കഴിവനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഞാനും പരേതനായ എം. എൻ. നായരും കൂടി കൊച്ചിയുടേയും മലബാറിന്റെയും പല പ്രധാന ഭാഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു് പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയും പ്രമാണികളെ കണ്ടു സംസാരിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടു ഭാഗത്തുമുള്ള മഹതീമഹാന്മാരിൽ ചിലരേയെല്ലാം കൊല്ലം തോറും നടക്കുന്ന തിരുവിതാംകൂറിലെ നായർമഹാസമ്മേളനത്തിൽ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി പങ്കാളികളാക്കുകയും യോജിച്ചുനിന്നു പ്രവർത്തിച്ചാലുള്ള കഴിവുകൾ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടൊന്നും പറയത്തക്ക പ്രയോജനമുണ്ടായി എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. എങ്കിലും ഒരു പ്രവർത്തിയും നിഷ്ഫലമല്ലെന്നു തെളിയിക്കുമാറു് കൊച്ചിരാജ്യത്തെ നായർ പ്രമാണികളിൽ ചിലരെല്ലാം ചേർന്നു് 30 കൊല്ലത്തിനുമുമ്പു് കൊച്ചി നായർമഹാസമാജം എന്ന പേരിൽ ഒരു സമാജം സ്ഥാപിച്ചു റജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. സാവധാനഗതിയിലെങ്കിലും അങ്ങിങ്ങായി ചില പ്രവർത്തികൾ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. രണ്ടുഭാഗത്തെ വാർഷികസമ്മേളനങ്ങളിലും ഏതാനും പേരെങ്കിലും അന്യോന്യം പങ്കുകൊള്ളുക എന്നുള്ളതു ഒരു നടപ്പായിത്തീർന്നു. അതുകൊണ്ടു് തിരുവിതാംകൂർ നായരും കൊച്ചി നായരും തമ്മിൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതിനേക്കാൾ സൌഹാർദ്ദബന്ധം സ്ഥാപിക്കാനും നമ്മുടെ പോരായ്മകളേയും കഴിവുകളേയും പറ്റി കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കാനും സാധിച്ചു.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ വൻതോതിലുള്ളതും പരിഷ്കരിച്ചതുമായ മഹാ സമ്മേളനം ആരംഭിച്ചതു് കരുവാറ്റായിൽ വ

ച്ചാണ്. അതു 105 ലായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരം പന്തൽകെട്ടുകാരെ വരുത്തി മൂന്നു നില പന്തൽ കെട്ടി അതിനുതക്ക ഒരുക്കങ്ങളും ചെയ്തു. അതിനോടു് അനുബന്ധിച്ചുതന്നെ കരുവാറ്റാ ഹൈസ്കൂളിന്റെ ഉൽഘാടനകർമ്മം തിരുവിതാംകൂർ ദിവാൻ ആയിരുന്ന എം. ഇ. വാട്സിനെക്കൊണ്ടു നടത്തിച്ചു. അതുപോലെ വലിയ ഒരു നായർ സമ്മേളനം അതിനുമുമ്പു നടന്നിട്ടില്ലെന്നു് എല്ലാവരും സമ്മതിച്ചു. അന്നത്തെ സ്ത്രീസമ്മേളനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷയായി വന്നതു് തോട്ടയ്ക്കാട്ടു മാധവിയമ്മ എക്സ്. എം. എൽ. സി. യാണു്. കൊച്ചീരാജ്യത്തുനിന്നു് നായർ സമ്മേളനത്തിൽ സ്ത്രീസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷയായി ആദ്യമായി വന്നതു് അവരാണു്. തുടർന്നു് പല മഹതികളും മഹാന്മാരും ഇവിടത്തെ നായർ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കാനും അവരോടുകൂടി പല മഹതിമഹാന്മാരും വന്നെത്താനും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനത്തിന്റെ വലിപ്പവും മോടിയും ചിട്ടയും ജീവനും കണ്ടു് അത്ഭുതപ്പെടാനും ഇടയായിട്ടുണ്ടു്. പാറയ്ക്കാട്ടു ദാമോദരമേനോൻ അമ്പാടി ശങ്കരമേനോൻ, കരിമ്പാറ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി നേത്യാരമ്മ, ദേവകീനേത്യാരമ്മ മുതലായ പല മഹതിമഹാന്മാരും ഇവിടത്തെ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കാൻ ഇടയായിട്ടുണ്ടു്. അതുപോലെ കൊച്ചീ നായർസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം ചില തിരുവിതാംകൂർ പ്രമാണികളും സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയും, മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും ഞാനും കൊച്ചീസമ്മേളനങ്ങളിലെ ഓരോ കൊല്ലത്തെ അദ്ധ്യക്ഷന്മാരായിരുന്നു. ഈ സമ്പർക്കസഹകരണങ്ങൾ കൊണ്ടു്, അന്യോന്യമുണ്ടായിരുന്ന അറിവില്ലായ്മയും ഭേദബുദ്ധിയും വളരെ മാറുന്നതിനും തമ്മിൽതമ്മിൽ സ്നേഹവും മതിപ്പും ആത്മവിശ്വാസവും ഉണ്ടാകുന്നതിനും ഇടയായിട്ടുണ്ടു്. യുദ്ധകാലത്തെ ക്ഷാമവും, ഭക്ഷണസാധന നിയന്ത്രണവും പെടോൾ നിയന്ത്രണവും കൊണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനങ്ങൾ നടത്താൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതെ തൽക്കാലം നിർത്തിവച്ചു. തന്നിമിത്തം സമുദായാംഗങ്ങളിലുണ്ടായ ഉണർവും ഊർജ്ജിതവും സംഘടനാബോധവും അല്പം മന്ദീഭവിക്കാനിടയായി.

തിരുവിതാംകൂറിലും കൊച്ചിയിലും ഇത്രയുമൊക്കെ നടന്നിട്ടും മലബാർകാരായ പല പ്രമാണികളെ തിരുവിതാം

ക്കൂർ സളേനത്തിലെ അദ്ധ്യക്ഷന്മാരായി ക്ഷണിച്ചു വരുത്തിയിട്ടും മലബാറിൽ ഒരു അനക്കവും ഉണ്ടാക്കാൻ അവക്കാക്കും സാധിച്ചില്ല. അവർ അതിനു യാതൊരു ശ്രമവും ചെയ്യതായി തെളിവില്ല. തിരുവിതാംകൂർ നായർ സമ്മേളനത്തിലെ അദ്ധ്യക്ഷന്മാരായി വന്നതു് മലബാറിലെ പ്രസിദ്ധന്മാരായ സർ. സീ. ശങ്കരൻനായർ, സർ. എം. കൃഷ്ണൻനായർ, കെ. പി. രാമൻമേനോൻ, കോഴിക്കോട്ട കൃഷ്ണമേനോൻ, കെ. ററി. ചന്തുനമ്പ്യാർ, കാരുതോടി മാധവൻ നായർ, അംബുസ്വാമിഗാഥൻ, കുട്ടിമാളു അമ്മ, മുതലായവരായിരുന്നു. അവരുടെ ജന്മദേശത്തെ സ്വജനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി വായുമണ്ഡലത്തിൽ ഒരു ചലനം പോലും ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചില്ലെന്നുള്ളതു് സമുദായത്തിന്റെ നിർഭാഗ്യംകൊണ്ടെന്നല്ലാതെ അത്യുന്നതന്മാരായ അവരുടെ കുറവാണെന്നു പറയുന്നതു് ശരിയൊ എന്നു ശങ്കിക്കുന്നു. വടക്കെ മലബാറിൽ ഉത്തരകേരളീയ നായർ സമാജം എന്നപേരിൽ ഒരു സമാജം രയിരുനമ്പ്യാർ എന്നൊരു മാന്യൻ സ്ഥാപിച്ചതായി കേട്ടറിയാമെന്നല്ലാതെ ഒരു പ്രവർത്തിയും ചെയ്തതായി ആക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാ. മലബാർ നായന്മാർ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തല്ലാതെ അവക്കൊരു പൊതുപ്രവർത്തനം ഉണ്ടെന്നു് ഭാവം ധരിച്ചിട്ടില്ല. പല സമുദായങ്ങളുള്ള ഒരു രാജ്യത്തു്, അവ ആചാരമര്യാദകളിലും ജീവിത സമ്പ്രദായങ്ങളിലും യാതൊരു സാമ്യവും ബന്ധവുമില്ലാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം, അവരുടെ ഇടയിലെ അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും അനാചാരങ്ങളേയും ഇല്ലാതാക്കാൻ ഉള്ള സമുദായവിഭാഗങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി സംഘടനകളുണ്ടാക്കി സാമുഹ്യപരിഷ്കാരം വരുത്തുകയാണു് അതാതുസമുദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കും മറു സമുദായങ്ങളുമായുള്ള സൌഹാർദ്ദബന്ധത്തിനും പ്രായോഗികമാർഗ്ഗമെന്നും അതു രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനത്തിനു ബാധകമല്ലെന്നും പറഞ്ഞാൽ അവിടത്തെ നായന്മാക്കു ബോദ്ധ്യമാകുന്നില്ല. നായന്മാർ പാർക്കുന്ന ഓരോ ഗ്രാമത്തിലും, 25 ശതമാനം നായന്മാരും അജ്ഞരും ദരിദ്രരും തൊഴിലില്ലാത്തവരുമാണു്. സ്ത്രീകളുടെ കാര്യം പറയുകയും വേണ്ട. അവർ മിക്കവാറും അനാഥകളാണു്. ആണും പെണ്ണും ഭൃത്യപ്പണിക്കായി സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടവരെപ്പോലെ അഗ്രഹാരങ്ങളിലേയും ഹോട്ടലുകളിലേയും കൂലിപ്പണിക്കാരായി എച്ചിലെടുപ്പുകാരായി അവമാനകരമായ നിലയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നു. വേലക്കുതക്കകൂലി വാങ്ങാൻപോലും വിവരമൊ കൂട്ടകെട്ടൊ അവക്കു ഇല്ല. അങ്ങി

നെ എല്ലാ രംഗങ്ങളിലും ഏതൊരു സമുദായത്തെക്കാളും കൂട്ടതലായും വേഗത്തിലും ഇടിഞ്ഞും തകർന്നും വീഴുന്നതു് നായർസമുദായമാണെന്നും അവക്കാണു് യാതൊരു രക്ഷാമാർഗ്ഗവും സഹായികളുമില്ലാത്തതെന്നും അതായതു സമുദായക്ഷേമത്തിനു വേണ്ടി മാത്രമാണു് മറ്റു സമുദായങ്ങളെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുന്നതെന്നും നിത്യബോധ്യമുണ്ടായിട്ടും, നായർ സമുദായ നേതാക്കന്മാർ മാത്രം അപ്രായോഗികമായ ആദർശത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു്, ദുരഭിമാനം മാത്രം കരുതി നിമിഷംപ്രതി നശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്വജാതങ്ങളെ കണ്ടു് കണ്ണു് ഇറുക്കി അടയ്ക്കുന്നതു മനുഷ്യസ്നേഹത്തിന്റെ കണികപോലുമില്ലാത്ത ഹൃദയശൂന്യതകൊണ്ടാണെന്നു പറഞ്ഞു പോകുന്നതിനെ ക്ഷമിക്കണം. നായരേയും തീയനേയുമൊ, നായരേയും പുലയനേയുമൊ കൂട്ടിച്ചേർത്തു് ഇന്നത്തെ നിലയിൽ ഒരു സാമൂഹ്യപരിഷ്കരണപ്രവർത്തനമൊ സഹകരണപ്രവർത്തനമൊ നടപ്പിൽ വരുത്താൻ ആക്കെങ്കിലും സാധിക്കുമോ. സമുദായങ്ങളുണ്ടു്. അന്യോന്യബന്ധമില്ലായ്മയുണ്ടു്. ഉച്ചനീചത്വങ്ങളുണ്ടു്. അവിശ്വാസങ്ങളുണ്ടു്. അവരെ രാഷ്ട്രീയക്കാർക്കു് ഓട്ടിനുവേണ്ടി വല്ലപ്പൊഴും ഒരുമിച്ചു വിളിച്ചുകൂട്ടാമെന്നല്ലാതെ, പന്തിഭോജനം, വിവാഹം, സഹകരിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ ഒരു സംഘടിതനിലയ്ക്കു് അത്യാവശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ ഇന്നത്തെ നിലയിൽ പല സമുദായങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു ചേർന്നു നടത്താമെന്നു പറയുന്നതു് ഒന്നും പ്രവർത്തിക്കാൻ വിചാരിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർ മാത്രമാണു്. സാമുദായിക സംഘടനകൾ ഉണ്ടായാൽ ജനങ്ങൾ വേർപിരിഞ്ഞുപോകുമെന്നാണു് അവരുടെ ആക്ഷേപം. ആയിരമായിരം കൊല്ലമായി വേർപിരിഞ്ഞ സമുദായസംഘടനകളിൽപ്പെട്ട ഒരു രാജ്യക്കാരാണു് നാമെല്ലാം. ജാതിയും സമുദായവും ഇല്ലെന്നു് കൊടിമരത്തിന്റെ മുകളിൽ കേറിനിന്നു പ്രസംഗിക്കുന്നവരുടെ ഉള്ളിലും പുറത്തും നിറച്ചു ജാതിയും സമുദായവും ഉണ്ടു്. ജാതിയില്ലെന്നു പറയുന്ന ഇക്കൂട്ടർ തങ്ങളുടെ സന്തതികൾക്കു് വിവാഹാലോചന നടത്തുന്നതു് അവരവരുടെ സമുദായത്തിൽ പെട്ടവരുടെ ഇടയിൽ തന്നെയാണു്. അതു് ആരുടെയും തെറ്റല്ല. ദീർഘകാലത്തെ വിശ്വാസവും നടപ്പും ആണു് അതിനു കാരണം. ആ നേരിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി സമുദായസംഘടനകൾ ഉണ്ടാക്കി, പാവപ്പെട്ട പത്തു പേക്കെങ്കിലും രക്ഷ നൽകുന്നതാണു് സദ്ധർമ്മമെന്നു് നിർഭാഗ്യംകൊണ്ടു് അവക്കു തോന്നുന്നില്ല. ജാതിഭേദവും ഉച്ചനിച

തപവും ഇല്ലാതാക്കാനുള്ള മാഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിനും, ക്രമേണ എങ്കിലും എല്ലാ സമുദായങ്ങളും തമ്മിൽ സമതപവും സൌഹാർദ്ദവും ഉണ്ടാക്കാനും ഉള്ള ഏകമാഗ്ഗം സാമുദായിക സംഘടനകൾ മുഖാന്തിരമുള്ള പ്രവത്തനം മാത്രമാണു്. നായർ മാത്രം നന്നാകണമെന്നോ മററു സമുദായങ്ങളുമായി എന്നും വേർപിരിഞ്ഞു നിൽക്കണമെന്നോ ഉള്ള ഉപദേശവും പരിപാടിയുമല്ല നായർ സവ്വീസ് സൊസൈററിക്കുള്ളതു്. സാമുദായികനൃായേന ഒന്നാകാൻ എളുപ്പമുള്ള നായന്മാർ സംഘടിതരായി നിന്നു്, അവർ ഓരോരുത്തരും ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും തൊഴിലില്ലായ്മയിൽനിന്നും അന്ധതയിൽ നിന്നും കരകേറാനും മററു സമുദായങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കായി സഹായിക്കാനും നമ്മെക്കാൾ പലതുകൊണ്ടും താഴ്ന്ന പടിയിലുള്ള ഹരിജനങ്ങളുടെ ഉയർച്ചയ്ക്കായി ശ്രമിക്കാനുമാണു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. എസ്സ്. ഇന്നും പറയുന്നതും പ്രവത്തിയ്ക്കുന്നതും. തൻമൂലം എല്ലാ സമുദായങ്ങളും തമ്മിൽ വിശ്വാസവും സഹകരണവും അതിന്റെ ഫലമായി ഹിന്ദുസമുദായത്തിനും രാജ്യത്തിനും ശ്രേയസ്സും യോജിപ്പുമാണു് ഉണ്ടാകാറുള്ളതെന്നും തിരുവിതാംകൂറിലെ അനുഭവം കൊണ്ടു പറയാൻ കഴിയും.

കൊച്ചി നായർസമാജത്തോടു് അനുബന്ധിച്ചു ചില കരയോഗങ്ങൾ അപൂർവം ചില ഹൈസ്കൂളുകളും ഉണ്ടാക്കി നടത്തുന്നുണ്ടു്. ചില കരയോഗങ്ങൾക്കു മന്ദിരങ്ങളും കുറെ മൂലധനവും ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ടു്. കൊച്ചിരാജ്യത്തെ കരയോഗങ്ങളിൽ പ്രഥമസ്ഥാനത്തു നില്ക്കുന്നതു് എറണാകുളം കരയോഗമാണു്. കൊച്ചിയിലും തിരുവിതാംകൂറിലുമുള്ള ഏതു കരയോഗത്തിനും അഭിമാനിക്കത്തക്ക ഒരു മന്ദിരമാണു് എറണാകുളം കരയോഗത്തിനുള്ളതു്. ടൌണിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനസ്ഥലത്തുള്ള മന്ദിരഹാൾ അവിടത്തെ ഏതു സമ്മേളനത്തിനും നാടകത്തിനും കൊള്ളാവുന്ന തരത്തിൽ വിസ്തൃതവും മനോഹരവും സജ്ജീകരണസമ്പൂർണ്ണവുമാണു്. വാടകയിനത്തിൽ നല്ലൊരു ആദായം ഈ മന്ദിരത്തിൽനിന്നും കരയോഗത്തിനു കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കൊച്ചിരാജ്യത്തെ ദിവാൻജിമാരിൽ പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന തോട്ടയ്ക്കാട്ടു ശങ്കുണ്ണിമേനോന്റെ സ്മാരകമായിട്ടു്, 'തോട്ടയ്ക്കാട്ടു ദിവാൻ മെമ്മോറിയൽ ഹാൾ' എന്നുള്ള അത്ഥത്തിൽ 'ടി. ഡി. എം. ഹാൾ' എന്നാണു് അതിനു പേരിട്ടിട്ടുള്ളതു്. വമ്പിച്ച തോതിലുള്ള ഈ മാതൃകാമ

ന്ദിരം പണിയിച്ചതിന്റെ നേതൃത്വം വഹിച്ചതും ക്ലേശം സഹിച്ചതും സമുദായസ്നേഹികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന അമ്പാടി ശങ്കരമേനോനാണു്. പ്രമാണിയാകാനൊ പേരിനുവേണ്ടിയൊ അല്ലാതെ, പിന്നണിയിൽ വലിഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ടു്, സമുദായക്ഷേമം മാത്രം പ്രതിഫലം കരുതി നിസ്വാർത്ഥമായി സമുദായസേവനം ചെയ്യുന്ന മാതൃക തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചിയിലെ നായർ നേതാക്കന്മാർക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്ത ഒരു വിശിഷ്ടവ്യക്തിയായിരുന്നു ശങ്കരമേനോൻ. അദ്ദേഹം നായർസമുദായത്തിലെ പരസ്പരസ്പർദ്ധയും നിത്യക്ഷയവും കണ്ടു് ഹൃദയം ഉരുകി സംസാരിക്കുന്നതു് ഞാൻ പലപ്പോഴും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. നായർ സർവീസു് സൊസൈറ്റിയിൽകൂടിയെ നായർക്കു രക്ഷയുള്ളു എന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്ന മഹാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കേരളീയ നായന്മാക്കെല്ലാംകൂടി എൻ. എസ്. എസ്. എന്ന ഒരു സ്ഥാപനം മതിയെന്നും എല്ലാ നായന്മാരും അതിൽ ചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പരസ്യമായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. കൊച്ചിനായർസമാജത്തെ നായർ സർവീസു് സൊസൈറ്റിയിൽ ലയിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഒരു പ്രേരകനായിരുന്നു. എറണാകുളം കരയോഗത്തെ എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ ഘടകമാക്കാൻ അതിന്റെ സൃഷ്ടികർത്താവായ അദ്ദേഹം അതിവത്സരനായിരുന്നു. അതിന്റെ ഇന്നത്തെ ഭാരവാഹികളെ വിളിച്ചു് വരുത്തി കൊച്ചിയിലെ മറ്റു കരയോഗങ്ങൾക്കെല്ലാം മാതൃകയാകത്തക്കവണ്ണം എറണാകുളം കരയോഗത്തെ എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ ഘടകമാക്കാൻ നിഷ്കർഷിക്കുമാത്രമല്ല നിർബന്ധിക്കുകൂടി ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിയുന്നതിനു് അടുത്തദിവസം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ പോയി കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹമെല്ലാം എന്നെ ധരിപ്പിക്കയും, എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ കൊച്ചി രാജ്യത്തെ പുതിയ സംഘടനാപ്രസ്ഥാനം വിജയിക്കുമെന്നു് ആശംസിക്കയും ചെയ്തു. സമുദായത്തിന്റെ നിർഭാഗ്യംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം കാലേക്കൂട്ടി നമ്മെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ചെയ്തുവച്ച പ്രവർത്തികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇംഗിതാനുസരണം പൂർത്തിയാക്കയും, നിത്യസ്മരണീയനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിനു് ശാന്തിനേരുകയും മാത്രമാണു് അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നമ്മുടെ കൃത്യം.

കൊച്ചി നായർ മഹാസമാജം തനിച്ചുനിന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കാൾ എൻ. എസ്സു്. എസ്സുമായി യോജിച്ചു പ്രവർത്തി

ക്കയാണു് നല്ലതെന്നു് അതിന്റെ ഭാരവാഹികൾക്കും തോന്നി. കൊച്ചി നായർസമാജം പ്രസിഡണ്ടു് കോമാട്ടിൽ അച്ചുതമേനോനും ജനറൽ സെക്രട്ടറി പൂമാല കൊച്ചുകൃഷ്ണമേനോനും ആയിരുന്നു. അവരും മറ്റു ചില ഭാരവാഹികളും എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. ഡയറക്ടർബോർഡംഗങ്ങളുംകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തു മഹാത്മാഗാന്ധി കാളേജിൽവച്ചു് ഒരു സംയുക്തയോഗംകൂടി കൊച്ചി നായർ സമാജത്തെ നായർ സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയിൽ ലയിപ്പിക്കാൻ തീരുമാനിക്കയും അച്ചുതമേനോനെ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. ഡയറക്ടർ ബോർഡിലെ ഒരംഗമാക്കയും ചെയ്തു. ഇതു് 1126 ചിങ്ങമാസത്തിലാണു്. പിന്നീടു് കൊച്ചി നായർ സമാജം പൊതുയോഗംകൂടി അതംഗീകരിച്ചെങ്കിലും വ്യവസ്ഥകൾ പൂർത്തിയാക്കാൻ കൊച്ചിയിലെ ചുമതലക്കാർ തയ്യാറാകാഞ്ഞതിനാൽ അതു നടപ്പിൽ വന്നില്ല. തന്നിമിത്തം കൊച്ചിയിൽ പേരിനെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രവർത്തനവും കൂടി ഇല്ലാതായി. വീണ്ടും രണ്ടു ഭാഗത്തും ആലോചനയുണ്ടായതിന്റെ ഫലമായി 1129 ചിങ്ങത്തിൽ തൃശ്ശൂർവച്ചു് കൊച്ചി നായർ സമാജത്തിന്റെ പൊതുയോഗം, അമ്പലപ്പാട്ടു ദാമോദരൻആശാന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടി എൻ. എസ്സു്. എസ്സിലേക്കുള്ള ലയനപ്രമേയം വീണ്ടും പാസ്സാക്കി. നേരത്തെയുള്ള നിശ്ചയം അനുസരിച്ചു് സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റി, ലയനം അംഗീകരിക്കയും എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. സംഘടനാശാഖാനിയമത്തിൽ വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങളെല്ലാം വരുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു്, പഴയ കൊച്ചി രാജ്യാതൃത്തിയിൽ പെട്ട ഭാഗങ്ങളെ തൃശ്ശൂർ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. ഡിസ്ട്രിക്ടു് യൂണിയനായിതിരിച്ചു് ആവശ്യമുള്ളകമ്മറ്റിയും രൂപീകരിച്ചു. അവിടേക്കു് അസിസ്റ്റൻറു് രജിസ്ട്രാരുടെ നിലയിലുള്ള ഒരു സ്പെഷ്യൽ ആഫിസരേയും നിയമിച്ചു. ആ യൂണിയൻ പ്രസിഡണ്ടായി കോമാട്ടിൽ അച്ചുതമേനോനേയും വൈസ്പ്രസിഡണ്ടായി പുത്തേഴത്തു രാമൻമേനോനെയും തിരഞ്ഞെടുത്തു. അങ്ങനെ കൊച്ചി നായർമഹാസമാജം എന്നൊരു പ്രത്യേക സ്ഥാപനം ഇല്ലാതാകയും എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ പ്രവർത്തനം അവിടെയും നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തു. പഴയ കരയോഗങ്ങളെ എല്ലാം എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. കരയോഗങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്യിക്കയും പുതിയ കരയോഗം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ജോലി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. കോമാട്ടിൽ അച്ചുതമേനോന്റെ

ജോലിത്തിരക്കുമൂലം പ്രസിഡണ്ടുസ്ഥാനം രാജിവയ്ക്കുകയും പുത്തേഴത്തു രാമൻമേനോൻ അദ്ധ്യക്ഷനാകുകയുംചെയ്തു. സാവധാനഗതിയിലെങ്കിലും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഘടന രാജ്യവ്യാപകമായി പുരോഗമിക്കുകയാണു്. കൊച്ചിയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലും കരയോഗങ്ങളും കുറെയൊക്കെ സ്വത്തുമുണ്ടു്. എന്നാൽ അതാതു ദിക്കിലെ ക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവത്തിനും പൂരത്തിനും വേണ്ടിയെന്നല്ലാതെ കരയോഗത്തിനു മറെറാരു പ്രവർത്തിയുണ്ടെന്നു് അവർ ഇന്നും ധരിച്ചിട്ടില്ല. അതിനോടുകൂടിയെങ്കിലും കരയിലെ ആളുകൾക്കു്— വിശേഷിച്ചു പാവങ്ങൾക്കു്— പ്രയോജനപ്പെടത്തക്കവണ്ണം വല്ലതും പ്രവർത്തിക്കണമെന്നുള്ള വിചാരം പോലുമില്ല. തൃശ്ശൂരുള്ള തിരുവമ്പാടി, പാറമേക്കാവു കരയോഗങ്ങൾ ആണ്ടോടാണ്ടു് പൂരത്തിനുവേണ്ടി ചിലവിടുന്നതു പതിനായിരക്കണക്കിനു രൂപയാണു്. ആ കരയോഗാതൃത്തിയിൽ തൊഴിലില്ലാത്ത ചെറുപ്പക്കാരും ദരിദ്രരായ സ്ത്രീജനങ്ങളും എത്രയൊ അധികമുണ്ടു്. ഈ വെടിക്കെട്ടിന്റെ ധൂമപടലത്തിന്റെ ഇടയിൽക്കൂടി ഇതു കാണുന്നവരാരാണു്. കാലത്തിന്റെ മാറ്റവും ആവശ്യത്തിന്റെ നിജസ്ഥിതിയും അറിയാത്ത യാഥാസ്ഥിതിക മനോഭാവക്കാരാണു് അവിടത്തെ അധികപക്ഷം നായന്മാരുമെന്നു പറയേണ്ടിവന്നതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു. അവരുടെ പുരോഭ്രമവും വെടിക്കെട്ടു ഭ്രമവും അല്പം കുറഞ്ഞെങ്കിലല്ലാതെ സമുദായത്തിനു ഒരു രക്ഷയുമില്ല. വെടിക്കെട്ടു സാധനങ്ങളിൽ ചിലതിനു് ഇൻഡ്യാഗവണ്മെൻറു് എർപ്പെടുത്തിയ നിയന്ത്രണം മൂലം ഹിതാനുസരണം വെടിക്കെട്ടുണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ലെന്നു കണ്ടു് അവരിൽ ചിലർ കാണിച്ച മരണവേദന ചെറുതല്ല. ഭരണാധികാരികളായ ഗവണ്മെൻറും മറും തൃശ്ശൂർ സർക്യൂട്ടു വന്നപ്പോൾ നാട്ടുകാർ, കൃഷിവ്യവസായ പരിഷ്കാരത്തേയും വിദ്യാഭ്യാസസഹായത്തേയും പററി നിവേദനം നടത്തിയപ്പോൾ അവിടത്തെ നായർ പ്രമാണികൾ വെടിക്കെട്ടു നിയന്ത്രണം ഇല്ലാതാക്കാൻ മെമ്മോറിയൽ കൊടുത്തതായി അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അവർ അതിനുവേണ്ടി ഡെൽഹിയിലേക്കു ഒരു ഡെപ്യൂട്ടേഷൻ തന്നെ പോയി. എല്ലാം നിഷ്ഫലമായപ്പോൾ ഇൻഡ്യാഗവണ്മെൻറിനോടു പരിഭവിച്ചു് 'പൂരനിസ്സഹകരണം' നടത്തിയതായി അറിയുന്നു. ഇവരുടെ ഈ മൂഢവിശ്വാസവും മനോഭാവവും വടക്കുംനാഥൻതന്നെ ഇല്ലാതാക്കട്ടെ. മറു കാരണം കൊണ്ടാണെങ്കിലും ഇൻഡ്യാഗവണ്മെൻറിന്റെ ഈ തീ

രുമാനത്തിനു നമോവാകം പറയുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു.

ഏതായാലും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനപരിധിയിൽ കൊച്ചീരാജ്യവുംകൂടി ഉൾപ്പെട്ടതായി വന്നുകഴിഞ്ഞു. രാഷ്ട്രീയന്യായപ്രകാരം തിരുക്കൊച്ചി സംസ്ഥാനം ഒന്നായി കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ട് സാമുദായികപ്രവർത്തനവും അതനുസരിച്ച് ഒന്നായി തീരേണ്ട ആവശ്യം നേരിട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഇന്നത്തെ അന്യഥാതപ ചിന്തകളെല്ലാം അചിരേണ നീങ്ങുമെന്നു വിശ്വസിക്കാം. ഞങ്ങൾ വെറുതെയിരുന്നില്ല. 30 കന്നി 1-നു മുതൽ ഏതാനും ദിവസം കൊച്ചി രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽ കൂടിയ യോഗങ്ങളിൽ ഞാൻ സംബന്ധിച്ചു.

സാമുദായികപ്രവർത്തനം അസാദ്ധ്യമെന്നു വിചാരിച്ചിരുന്ന മലബാറിൽ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കാൻ പാലക്കാട്ടനിന്നും ഒരു ക്ഷണം കിട്ടി. അവിടുള്ള രണ്ടും മൂന്നും വില്ലേജുകളിലെ ആളുകൾ ഒരു സ്ഥലത്തുകൂടത്തക്കവണ്ണം താലൂക്കു വ്യാപകമായി ഒരു പരിപാടി തയ്യാറാക്കി അയച്ചതിനു. അതിന്റെ താൽപര്യക്കാരിലും ശ്രമക്കാരിലും പ്രമാണി കൊല്ലങ്കോട്ട മാധവരാജാവിന്റെ മൂത്തപുത്രൻ തോട്ടയ്ക്കാട്ട ബാലകൃഷ്ണമേനോനായിരുന്നു. അവർ സഹോദരീസഹോദരന്മാരെ എല്ലാവരേയും തന്നെ ഈ വിഷയത്തിൽ അതീവ തൽപരരായി കണ്ടു.

955 ജനുവരി 8-നു മുതൽ തുടങ്ങി 27 ദിവസം ഞാൻ പാലക്കാട്ട താലൂക്കിൽ സഞ്ചരിക്കാനും സംസാരിക്കാനുമുള്ള പരിപാടി അവർ തയ്യാറാക്കിയിരുന്നു.

ഇതിനിടയിൽ കുതിരവട്ടത്തു് പ്രഭാകരൻതമ്പാന്റെ വക അൻപതു കൊല്ലമായി സ്തുത്യർഹമായി നടത്തുന്ന ഒറ്റപ്പാലം ഹൈസ്കൂൾ മേൽനടത്തിപ്പിനായി ശരിയായ ഒരു മാനേജ്മൻറിനെ ഏല്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം ആലോചിക്കുന്നതായി അറിഞ്ഞു. തമ്പാനു സുഖമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാൻ കോയമ്പത്തൂക്കു ചെന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരെഴുത്തു കിട്ടി. 954 ഡിസംബർ 13-നു ജനറൽസെക്രട്ടറി മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻപിള്ളയും ഞാനും കൂടി ചങ്ങനാശേരിയിൽ നിന്നു കോയ

മ്പത്തുക്കു പുറപ്പെട്ടു. ഞങ്ങൾ അന്നതന്നെ അവിടെ എത്തിത മ്പാനെ കാണുകയും സംസാരിക്കയും ചെയ്തു. സ്കൂൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു വിട്ടതരാമെന്നു് അന്നതന്നെ അഭിപ്രായമുണ്ടായി. വ്യവസ്ഥകളെപ്പറ്റിയും മറ്റും പല കാര്യങ്ങൾ സംസാരിക്കാനുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും റിക്കാർട്ടുകളും വസ്തുവും നോക്കേണ്ടിയിരുന്നതുകൊണ്ടും ഞങ്ങൾ ഏതാനും ദിവസം കോയമ്പത്തൂർതന്നെ പാർത്തു. എല്ലാ വ്യവസ്ഥയും പൂർത്തിയാക്കി ഡിസംബർ 20–ാനു പാലക്കാട്ട രജിസ്റ്റർ കച്ചേരിയിൽ ആ സ്കൂളിന്റെ സർവ്വസ്വദാനം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ഒരു ലക്ഷം രൂപാ വിലവച്ചാണു് ആധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തതെങ്കിലും അതിലധികം മതിപ്പുവിലയുള്ള ഒരു വസ്തുവും സ്ഥാപനവുമാണതു്. അതു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കും വലിയ ഒരു നേട്ടമായിരുന്നു. മലബാറിലെ പുരാതനപ്രസിദ്ധിയുള്ളതും ഇന്നും നല്ല നിലയിൽ ഇരിക്കുന്നതുമായ ഒരു പ്രഭുകുടുംബമാണു് കുതിരവട്ടത്തു തറവാട്ടു്. അവിടത്തെ ശേഷിമാനായ ഇന്നത്തെ കാരണവരാണു് പ്രഭാകരൻ തമ്പാൻ. അദ്ദേഹം ഇളമുറയായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ അന്യോപകാരം ചെയ്യാൻ തല്പരനും സമ്മതനായ ഒരു പൊതുപ്രവർത്തകനും വലിയ കണ്ണിശക്കാരനും ആക്കും കീഴടങ്ങാത്തവനും ആണു്. സ്വന്തം അഭിപ്രായത്തിനു് നല്ല വില കല്പിച്ചിട്ടുള്ള തനിക്കുതാൻ പോരുന്ന ഒരു പ്രമാണിയാണു്. മദ്രാസ് അസംബ്ളിയിലും വൈസ്രായിയുടെ കൌൺസിലിലും മെംബറായിരുന്നിട്ടുള്ള ആളുമാണു്. ഇപ്പോൾ പോലും മലബാറിലെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥിതി വേണ്ടവണ്ണം ആയിട്ടില്ലെന്നു കാണുന്നമുറയ്ക്കു് അൻപതുകൊല്ലത്തിനുമുമ്പുള്ള സ്ഥിതി എന്തായിരിക്കും. അന്നു് മറ്റാരോടും ഒരു പൈസയും ചോദിക്കാതെ ആരുടെ സഹായവും പ്രതീക്ഷിക്കാതെ സ്വന്തം പണവും ശ്രമവുംകൊണ്ടു മാത്രം ഉണ്ടാക്കി, മലബാറിലെ പ്രസിദ്ധിയുള്ള ഹൈസ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായി നടത്തിക്കൊണ്ടു പോന്ന ഒറ്റപ്പാലം ഹൈസ്കൂളിനെ അദ്ദേഹം പുത്രനിർവ്വിശേഷം സ്നേഹിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതു് സർവ വിദിതമാണു്. വിദ്യാസമ്പന്നന്മാരായ പുത്രന്മാരും അനന്തിരവരും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, അവരെ ആരെയും ഏല്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കാതെ നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിക്കാൻതീരുമാനിച്ചതു് സ്കൂളിന്റെ സ്ഥിരമായ നിലനില്പിനേയും സദ്ഭരണത്തേയും കരുതിയാണെന്നുള്ളതു സ്പഷ്ടമാണു്. അതുകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവസ്വത്തുക്കളേയുംകാൾ സ്നേഹിച്ചിരുന്നതു്

ഈ സ്ഥാപനത്തെയാണെന്നു്. ഈ സ്ഥാപനത്തിനുവേണ്ടി ഇരുപത്തയ്യായിരം രൂപാകൂടി സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഈ വിദ്യാശാലക്കു് ആവശ്യമുള്ള പണം മുടക്കിയതും നേതൃത്വം വഹിച്ചതും പ്രഭാകരൻതമ്പാനാണെങ്കിലും അതിനുള്ള ഇന്നത്തെ പേരും പെരുമയും ഉണ്ടാക്കിയതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ സഹോദരനായ ജനാർദ്ദനൻ തമ്പാനായിരുന്നു. സത്യസന്ധതയ്ക്കും കണിശത്തിനും അദ്വിതീയനെന്നു പേരെടുത്ത മാതൃകാഗൃഹനാഥനായ അദ്ദേഹം മുപ്പതുകൊല്ലം ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു തുടർന്നു നടത്തിയഭരണം ആ സ്കൂളിനെ ഒന്നാംകിടയിൽ എത്തിച്ചു. അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു് ദീനത്തിൽ കിടക്കുന്ന കാലമായിരുന്നു അതു്. രാമലക്ഷ്മണന്മാരെപ്പോലെ ജീവിച്ച ആ സഹോദരന്മാർ അന്യോന്യം ആലോചിച്ചും സമ്മതിച്ചുമാണു് ഈ സ്ഥാപനം സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടതന്നതു്. മാനേജ്മെൻറിന്റെ പരസ്യമായ കൈമാറ്റത്തിനു് കുറച്ചു കാലതാമസം നേരിട്ടെങ്കിലും ആധാരം എഴുതിയ ഉടൻതന്നെ സ്കൂൾ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിച്ചു കൊടുത്തു. എൻ. എസ്. എസ്സിനു് മലബാറിൽ ആദ്യം ലഭിച്ച ഒരു സ്ഥാപനമാണിതു്. അതിന്റെ വിലപ്പിടിപ്പിനേക്കാൾ കാര്യമായി കരുതേണ്ടതു്, പ്രഭാകരൻ നമ്പാനെപ്പോലെ ബുദ്ധിമാനും പ്രഗത്ഭനുമായ ഒരാൾ സർവീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാരെ നേരിട്ടറിയാതിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹം ജീവിത സർവസ്വമായി സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു മഹാസ്ഥാപനം സർവ്വാവകാശങ്ങളും വിട്ടു് എഴുതിത്തന്നതിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ള വിശ്വാസവും ബഹുമതിയുമാണു്. ഈ ദാനപത്രം നിമിത്തം സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു മലബാറിൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതിൽ എത്രയോമടങ്ങു മതിപ്പു വർദ്ധിക്കാൻ ഇടയായി എന്നുള്ളതു് ഒരു വസ്തുതയാകുന്നു. ഏതാനും മാസക്കാലം കഴിഞ്ഞു് റഷ്യൻ സ്ഥാനപതിയായ കെ. പി. എസ്സു്. മേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ പൊതുയോഗസമക്ഷം പരസ്യമായ കൈമാറ്റം നടന്നു. ആ യോഗത്തിൽ എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടു് വി. കെ. വേലപ്പനും ജനറൽ സെക്രട്ടറി മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻപിള്ളയും ജനറൽ മാനേജർ വാസുദേവൻപിള്ളയും ഞാനും, വി. പി. ഗോവിന്ദൻനായരും പുത്തേഴത്തു രാമൻമേനോനും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കാർ എന്നുള്ള നിലയിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ആ നാട്ട

കാരായി ധാരാളം സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. ഒറപ്പാലത്തു് ഒരു കോളേജു് ഉണ്ടായികണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നു് പ്രഭാകരൻ തമ്പാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നാട്ടുകാരുടെ സഹകരണക്കുറവുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ ആഗ്രഹംമാത്രം അവശേഷിച്ചിരിക്കയാണു്.

ദീനത്തിൽ കിടന്ന ജനാർദ്ദനൻ തമ്പാൻ ആധാരം റജിസ്റ്റാക്കി അധികനാൾ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗം കുടുംബത്തിനു മാത്രമല്ല സമുദായത്തിനും നാട്ടിനും തീരാത്ത ഒരു നഷ്ടം തന്നെയായിരുന്നു.

പ്രഭാകരൻ തമ്പാനും വീട്ടിനു പുറത്തിറങ്ങാൻ സാധിക്കാത്ത സുഖക്കേടുകാരനും ക്ഷീണനുമായിട്ടു് കുറച്ചുനാളുകളായി. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലം അവസാനിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിലേക്കു നിങ്ങുകയാണെന്നു ആരും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. സുഖക്കേടു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കൂടുകയും കുറയുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നു് ഞാനും അറിഞ്ഞിരുന്നു. ജോലിത്തിരക്കും മറ്റു പല അസൌകര്യങ്ങളും കൊണ്ടു്, സ്കൂൾ കൈമാറ്റം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹത്തെ കോയമ്പത്തൂർപോയി കാണാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു ദീനം അധികമാണെന്നറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു് ഞാൻ മേ. 12-നു കോയമ്പത്തൂർ പോയികണ്ടു. ഒറപ്പാലം ഹൈസ്കൂൾ ഏഴുതിവാങ്ങിയതിന്റെ ശേഷം മാനേജ്മെൻറു് കൈമാറ്റത്തിനും ഗ്രാൻറിനുമെല്ലാം മദ്രാസ് ഗവർമ്മെൻറു് നിയമതടസ്സം ഉണ്ടാക്കികൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്കൂളാണെങ്കിലും മുപ്പത്തയ്യായിരം ക. സെക്യൂറിറ്റി കെട്ടിവയ്ക്കണമെന്നു നിർബന്ധിച്ചു. അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ ശമ്പളം കൊടുക്കാൻ മറ്റു മാർഗ്ഗമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഒരു വലിയ സംഖ്യ കടം വാങ്ങേണ്ടിവന്നു. ഈ പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും വൈഷമ്യങ്ങളേയും തരണം ചെയ്തു് സ്കൂൾ ഭരണം സർവീസ് സൊസൈറ്റി ശരിക്കു മുമ്പോട്ടു കൊണ്ടുപോകുന്നതിൽ അദ്ദേഹം സന്തുഷ്ടനും സംതൃപ്തനുമായിരുന്നു. എന്നെ കണ്ടയുടൻ അദ്ദേഹം സന്തോഷാശ്രുക്കളോടുകൂടി എന്റെ രണ്ടു കയ്യും അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടു കൈകളും കൊണ്ടു് പിടിച്ചു സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുകയും, ചില ഗൽഗദവാക്കുകൾ ഉച്ചരിക്കയും ചെയ്തു. ഞങ്ങൾ ദീർഘകാല സുഹൃത്തുക്കളെപ്പോലെ ദുഃഖത്തോടു

കൂടി അന്യോന്യം യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. പ്രസന്നവദനനായികണ്ട അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്ത്യകാലം സമീപിച്ചു എന്നു് എനിക്കു ലേശം തോന്നിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഞാൻ പിരിഞ്ഞു് ഏതാനും ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്ഷീണം വർദ്ധിക്കയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുണ്യകൃത്യങ്ങളെല്ലാം ബാക്കിവച്ചിട്ടു് നമ്മോടു് എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി യാത്രപറഞ്ഞു പിരിയുകയും ചെയ്തു. അതു് 132 ഇടവമാസം 16–ാംതീയതിയാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശാശ്വതസ്മാരകമായ ഒറ്റപ്പാലം ഹൈസ്കൂൾ നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം കാലം അദ്ദേഹം നിത്യസ്മരണീയനാണു്.

മലബാറിൽ സംഘടനാപ്രസ്ഥാനം ആരംഭിക്കാൻ കായ്പരിപാടി തയ്യാറാക്കിയ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഒറ്റപ്പാലം സ്കൂൾ ലഭിച്ചതു് ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വിജയത്തിനും കൂടുതൽ പ്രയോജനമായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ മടങ്ങിപ്പോന്നശേഷം സംഘടനാശാഖയുടെ കായ്പരിപാടിപ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനത്തിനായി ഞാൻ വീണ്ടും മലബാറിലേക്കു പോയി. 55 ഫെബ്രുവരി 19–ാംതീയതി പാലക്കാട്ടു ദേവീവിലാസം ബംഗ്ലാവിലെത്തി പാലക്കാട്ടു താലൂക്കിലെ എൻ.എസ്സ്.എസ്സ്. സംഘടനയ്ക്കു് ആഗ്രഹിച്ചതും താലൂക്കിലെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു് വേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു് പരിപാടി തയ്യാറാക്കി അയച്ചതും എല്ലാ ചുമതലയും ഏറ്റെടുത്തതും ബാലകൃഷ്ണമേനോനാണെന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പാലക്കാട്ടു താലൂക്കിന്റെ മിക്ക ഭാഗങ്ങളിലും ചെന്നെത്തത്തക്കവണ്ണമായിരുന്നു പരിപാടി തയാറാക്കിയിരുന്നതു്. ദിവസം രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥലങ്ങളിൽ യോഗം വച്ചിരുന്നു. എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും ഏറെക്കുറെ സമയം തെറ്റാതെതന്നെ ചെന്നെത്തി. യോഗാനന്തരം അപ്പഴപ്പോൾതന്നെ കരയോഗങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തുകൊണ്ടാണു് ഞങ്ങൾ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നതു്. എന്റെ സഹായത്തിനായി കൊച്ചി സ്പെഷ്യൽ ആഫീസർ കെ. പി. ഗോവിന്ദൻ നായരുണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാ യോഗങ്ങളിലും സാമാന്യമായി സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. അതാതു ദിക്കിലെ മിക്ക പ്രമാണികളുടെയും നേതൃത്വത്തിലാണു് യോഗങ്ങളും രജിസ്ട്രേഷനും നടന്നതു്. പലയോഗങ്ങളും നിറപറയും താലപ്പൊലിയും വാദ്യഘോഷവുമായി ആഘോഷപൂർവ്വം ഞങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു. ധാരാളം സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ കൂടിയ വലിയ യോഗ

ങ്ങളും ഇടക്കിടയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. യോഗങ്ങൾ നടന്ന എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലുമുള്ള സ്ത്രീപുരുഷന്മാരും എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ സംഘടനയിൽ വിശ്വാസവും താല്പര്യവും ഉള്ളവരെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു.

ആദ്യമായി യോഗം കൂടിയതും രജിസ്ട്രേഷൻ നടന്നതും കൊല്ലങ്കോട്ടാണു്. മാധവരാജാവിന്റെ ഭവനത്തിൽനിന്നു് ആനയും തലേക്കെട്ടും പാണ്ടിവാദ്യവുമായി അവർ ഞങ്ങളെ ആഘോഷപൂർവ്വം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി അവരുടെ വക സ്കൂളിൽവച്ചു യോഗം കൂടി. സാമാന്യം നല്ല യോഗമായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനും ഭക്തനുമായ കൊല്ലങ്കോട്ടു ഗോപാലൻ നായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിലാണു് യോഗം കൂടിയതു്. അവിടത്തെ കരയോഗം രജിസ്ട്രേഷൻ അന്നുതന്നെ നടന്നു. സന്ധ്യ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞങ്ങൾ വടവന്നൂർ എത്തി. അവിടെയും അടുത്ത ചില കരകളിലും നിന്നെല്ലാം ആളുകൾ വന്നുകൂടിയിരുന്നു. പ്രസിദ്ധ വൈദ്യൻ നാരായണൻ നായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ യോഗം കൂടി. കരയോഗം സ്ഥാപിച്ചു. ഇങ്ങനെ തുടർന്നു സഞ്ചാരം കൊണ്ടു് പല സ്ഥലങ്ങളിൽ ചെന്നെത്താനും പല കരയോഗങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാനും ഒട്ടധികം പ്രമാണികളുടെ പരിചയം സമ്പാദിക്കാനും കഴിഞ്ഞു.

എന്റെ സുഖസൌകര്യങ്ങൾക്കു ഭംഗം വരരുതെന്നു കരുതി എല്ലാ ദിവസങ്ങളിലുമുള്ള താമസം ടി. ബി. കെ. മേനോന്റെ ഭവനമായ ദേവീവിലാസത്തിലാണു് ഏർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നതു്. ദിനചര്യക്കു നേരനീക്കം വന്നിട്ടു് എനിക്കു ക്ഷീണം വരാതിരിക്കാൻവേണ്ടി ചെയ്ത ഏർപ്പാടാണു്. അതു കൊണ്ടു് നിത്യം വളരെ അധികം ദൂരം സഞ്ചരിക്കേണ്ടിവന്നു. എന്നും കാലത്തെ പാലക്കാട്ടു ടൌണിൽ നിന്നു് പുറപ്പെട്ടു് മൂപ്പതും നാല്പതും നാഴികദൂരമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു് പല യോഗങ്ങളിലും സംബന്ധിച്ചശേഷം രാത്രി ചിലപ്പോഴെല്ലാം അകാലത്തു് ദേവീവിലാസത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തീട്ടാണു് വിശ്രമിക്കയും ഉറങ്ങുകയും ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നതു്. നീണ്ടയാത്ര കൂറെയൊക്കെ ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചെങ്കിലും, ദേവീവിലാസത്തിലെ സ്ഥിരതാമസം കൊണ്ടു്, ദിനചര്യകളെല്ലാം സ്വന്തം ഭവനത്തിലെപ്പോലെതന്നെ നടത്താൻ

സൌകര്യപ്പെട്ട. അവർ സഹോദരി സഹോദരന്മാരെല്ലാം എന്റെ സുഖസൌകര്യങ്ങളുടെ അന്വേഷണത്തിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരുന്നു. അവരുടെ നേരെ ഇളയമ്മയാണു് എന്റെ ഭാര്യ മാധവിയമ്മ. ആ കുടുംബ ബന്ധത്തെക്കാൾ അധികം സ്നേഹബന്ധം അവക്കെല്ലാം എന്നോടു എങ്ങിനെയൊ ഉണ്ടായതുകൊണ്ടു് എന്റെ സ്വന്ത ഭവനത്തെക്കാൾ ആ ഭവനം സ്വന്തമായി തോന്നി. അത്ര സ്നേഹബഹുമാനപൂർവ്വമുള്ള ശുശ്രൂഷയും പെരുമാറ്റവുമാണു് എനിക്കു അവരിൽ നിന്നു ലഭിച്ചതു്.

എന്റെ അവിടത്തെ 10 ദിവസത്തെ താമസവും സഞ്ചാരവും കൊണ്ടു് പാലക്കാട്ടു താലൂക്കിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലായി എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാനും ആ താലൂക്കു് ഒട്ടാകെ തന്നെ സമുദായബോധം ഉണ്ടാക്കാനും സാധിച്ചു. രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കരയോഗങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികളെ ചേർത്തു് പാലക്കാട്ടു താലൂക്കു നായർയൂണിയൻ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. യൂണിയന്റെ തൽക്കാല ആവശ്യത്തിനു് ടി. ബി. കെ. മേനോന്റെ വക പാലക്കാട്ടു ടൌണിലുള്ള ഒരു സ്ഥലവും കെട്ടിടവും വിട്ടുകൊടുത്തു. താലൂക്കുയൂണിയന്റെ ഉൽഘാടനം അവിടെവച്ചു നടത്താൻ വേണ്ട ഒരുക്കം ചെയ്തു. 55 ഫെബ്രുവരി 28 -ാം നു എന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ യൂണിയന്റെ ഉൽഘാടനം നടന്നു. മിക്ക കരയോഗങ്ങളുടേയും പ്രതിനിധികളും ടൌണിൽനിന്നും മറ്റുമായി ഒട്ടധികം പ്രമാണികളും സ്ത്രീ ജനങ്ങളും ആ യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. ഉൽഘാടനത്തിനുശേഷം യൂണിയൻ കമ്മറിയെ തിരഞ്ഞെടുത്തു. യൂണിയൻ സെക്രട്ടറിയായി ടി. ബി. കെ. മേനോനെയാണു് തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. നായർ സംഘടന എന്നു പറഞ്ഞാൽ വർഗ്ഗീയ സംഘടനയാണെന്നും, അതു സമുദായാതീതമായ രാഷ്ട്രീയ ഐക്യത്തിനു വിഘാതമാണെന്നും വിശ്വസിക്കുന്നവരാണു് മലബാർ നായന്മാർ എല്ലാവരും തന്നെ എന്നു പറയാം. വിശേഷിച്ചു പഠിപ്പും പട്ടണങ്ങളിലെ പാർപ്പുമുള്ളവർ. അവർ ഏതെങ്കിലും ഒരു രാഷ്ട്രീയ കക്ഷിയിൽ ചേർന്നവരൊ അനുഭാവമുള്ളവരൊ ഉദാസീനരൊ ആയിരിക്കും. രാഷ്ട്രീയമെന്നു പറഞ്ഞു് വാദപ്രതിവാദം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നാൽ മാത്രമതി അവർ പൊതുജനവിശ്വാസികളും നേതാക്കന്മാരുമാകാൻ എന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. മന്ത്രിപദകാംക്ഷയോടുകൂടിയ വോട്ടപിടുത്തത്തിൽ കൂപ്പി

ഞ്ഞു് അവക്കൊരു പ്രവൃത്തിയും ഇക്കാലത്തു് അവശേഷിച്ചിട്ടില്ല. സൃഷ്ടിപരപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒന്നും ചെയ്യാതെ തന്നെ, മുമ്പുള്ളവർ ചെയ്ത ത്യാഗവും ക്ലേശവും കൊണ്ടു വെട്ടിത്തുറന്നവഴിയിലെ ഒഴുക്കുചാലിൽ ചെന്നു കിടന്നുകൊണ്ടാൽ, ആരും അറിയാത്തവരായിരുന്നാലും ഒന്നും ചെയ്തില്ലെങ്കിലുംശരി കുറെയൊക്കെ നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ സാമൂഹ്യസേവനം അത്ര ലഘുവായ കായ്മയല്ല. എരിവും പുളിയുമില്ലാത്ത ശാന്തവും ക്ലേശപൂർണ്ണവും ചിലപ്പോഴെല്ലാം അവഗണനാപരവുമായ മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി സഞ്ചരിച്ചു് അനുഭവം കൊണ്ടു ജനവിശ്വാസം ഉണ്ടാക്കേണ്ട ഒരു പദ്ധതിയാണു് സമുദായസേവനപ്രവർത്തനങ്ങൾ. അതുകൊണ്ടു് സവ്വ സമുദായ മൈത്രിക്കു വിരുദ്ധമാണെന്നും, രാഷ്ട്രം നശിച്ചുപോകുമെന്നും നെഹ്റുവിനു വിരോധമാണെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു് സമുദായ സംഘടനകളെ എതുക്കുന്നവരാണു് മേൽ വിവരിച്ച തരക്കാർ. ഈ തെറ്റിദ്ധാരണയും എതുപ്പും നായന്മാരുടെ ഇടയിൽ മാത്രമെയുള്ളു എന്നു പറയുന്നതു തെറ്റാണെങ്കിൽ, അവരിലാണു് അധികമുള്ളതു് എന്നെങ്കിലും പറയാവുന്നതാണു്. മലബാറിലെ തീയർ എസ്. എൻ. ഡി. പി. സംഘടന അവരുടെ ഇടയിലും ഊർജ്ജിതമായി നടപ്പിൽ വരുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണു്. മുസ്ലീമുകൾ രാഷ്ട്രീയമുൾപ്പടെ മുസ്ലീംലീഗ് സംഘടനവഴി അവരുടെ സമുദായ സേവനവും രാഷ്ട്രീയകായ്മയും പരസ്യമായിതന്നെ നടത്തുന്നു. ഹരിജനങ്ങളെ ഗവർമ്മെൻറുതന്നെ ഏറെറടുത്തിരിക്കയാണു്. ഇതെല്ലാം കഴിഞ്ഞാൽ ബാക്കിവരുന്നതു നായർസമുദായം മാത്രമാണു്. അവർ ഇന്നും ദഹിക്കാത്ത ആദർശം വിഴുങ്ങിയും കൊണ്ടു് മൂഢസ്വർഗ്ഗത്തിൽ ജീവിക്കയാണു്. സ്നേഹം എവിടെ നിന്നെങ്കിലും ഒന്നാരംഭിക്കണ്ടെ. അച്ഛനമ്മമാരേയും കുടുംബത്തേയും സ്നേഹിച്ചു്, സ്വജനങ്ങളേയും സ്വന്തനാട്ടിനേയും സ്നേഹിച്ചു്, ലോകവ്യാപകമായി സ്നേഹത്തെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരികയല്ലാതെ, ചില സന്യാസിമാരെപ്പോലെ 'അഖണ്ഡസച്ചിദാനന്ദ ബ്രഹ്മത്തെ' ഒന്നായി സ്നേഹിക്കാമെന്നു പറയുന്നവരാണു് നമ്മുടെ പ്രമാണികളിൽ അധികം പേരും. അച്ഛനമ്മമാരെ സ്നേഹിക്കാത്തവരും അവരെ പൂജിക്കാത്തവരും ആരെയും സേവിക്കാൻ പോകുന്നില്ല. അതുപോലെ തന്നെയാണു് സ്വജനങ്ങളെ സ്നേഹിക്കയും സേവിക്കയും ചെയ്യാതെ മനുഷ്യലോകത്തെ മുഴുവൻ സേവിക്കാൻ പുറപ്പെട്ടവർ. പട്ടണവാസികളിലും പഠിപ്പുള്ള

വരിലും അധികം പേരും എങ്ങിനെയും സ്വന്തമായി കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ കഴിവുള്ളവരായതുകൊണ്ടും അതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു ചിന്തയും അവക്കില്ലാത്തതുകൊണ്ടും സ്വജനചിന്ത എന്നൊന്നു് അവക്കുണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതാണു്. ഏതായാലും അനന്യശരണന്മാരായി സ്ഥിതിഗതികളെപ്പറ്റി യാതൊരു വിവരവും ഇല്ലാത്തവരായി ജീവിതം ഇരുളടഞ്ഞു് നിത്യം പാതാളത്തിലേക്കു ഇടിഞ്ഞുവീഴുന്നവരായി ലക്ഷോപലക്ഷം സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ നായർസമുദായത്തിലെപ്പോലെ മറെറങ്ങും കാണുകയില്ല. അവക്കൊരു അവലംബവും ആശ്വാസവും ഉണ്ടാക്കുന്ന ജനസേവനമാണു് പ്രധാനമായി നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി നടത്തുന്നതു്. അതിനെപ്പററി പട്ടണവാസികളൊ പ്രമാണികളൊ എത്രതന്നെ വിചാരിച്ചാലും നാട്ടിൻപുറത്തെ നായർ സമുദായാംഗങ്ങൾ വിശ്വസിക്കയും ആദരിക്കയും ചെയ്യുന്നു എന്നു്, പാലക്കാട്ടു താലൂക്കും ഈ കുറച്ചുദിവസംകൊണ്ടു തന്നെ എനിക്കുബോദ്ധ്യമുണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. മലബാറിലെ നായരും നായരായതുകൊണ്ടു് മലബാറിന്റെ ഏതുഭാഗത്തുപോയാലും ഈ അനുഭവം തന്നെ ഉണ്ടാകുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. സർവ്വീസ് സൊസൈററിയുടെ ഏതാനും ദിവസത്തെ പ്രവർത്തി പാലക്കാട്ടു താലൂക്കിൽ ഫലപ്രദമായിത്തന്നെ പരിണമിച്ചു. അന്നു വൈകിട്ടു്, പാലക്കാട്ടുടൗണിന്റെ അടുത്ത ഒരു പ്രദേശത്തെ കരേയാഗ യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചശേഷം മദ്രാസിൽ നടക്കുന്ന ആവടി കാൺഗ്രസ് യോഗത്തിൽ സംബന്ധിക്കാൻ ടി. ബി. കെ. മേനോനും ഒരുമിച്ചു ഞാൻ തീവണ്ടിയിൽ പുറപ്പെട്ടു.

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

നായർ സമ്മേളനങ്ങൾ

സമ്മേളനം 1.

ആദികാലത്തു് നായർസമുദായ പ്രവർത്തനം എന്നു പറഞ്ഞാൽ 'നായർ സമ്മേളനങ്ങൾ' എന്നു മാത്രമായിരുന്നു, സഥാപകന്മാരും മറ്റുള്ളവരും അത്ഥമാക്കിയിരുന്നതു്. ആണ്ടിൽ ഒരിക്കൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു പട്ടണത്തിൽവച്ചു് ഏതാനും നായർ സമുദായ പ്രമാണികൾകൂടി ചില പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുക എന്നുള്ളതാണു് സമ്മേളനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യവും പരിപാടിയും. അതു് പ്രയോജനമില്ലാത്തതല്ല. സമുദായവും സംഘടനയും എന്താണെന്നും പണ്ടത്തെയും ഇന്നത്തേയും സ്ഥിതിഗതികൾക്കുള്ള വ്യത്യാസം എത്രമാത്രമുണ്ടെന്നും കാലഗതി അറിഞ്ഞു പ്രവത്തിക്കാതെ നിന്നിടത്തുതന്നെ നിന്ന ഒരു കൂട്ടരായതുകൊണ്ടു് നായന്മാർ പിന്തള്ളപ്പെട്ടുപോയിരിക്കുന്നു എന്നും സമുദായാംഗങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചു് അവരെ ഉറക്കത്തിൽനിന്നും കണ്ണുതുറപ്പിക്കാൻ ആ സമ്മേളനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും അനാചാരങ്ങളും കൊണ്ടു മൂടിയിരുന്ന നായർ സമുദായത്തിൽ അല്പാല്പമായിട്ടെങ്കിലും പരിഷ്കാരചിന്താഗതി ഉണ്ടാക്കാൻ കാരണം ആ സമ്മേളനങ്ങളായിരുന്നു.

നായന്മാരുടെ ആദ്യസമാജം കേരളീയ നായർ സമാജവും ആദ്യ സമ്മേളനം അതിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ തിരുവനന്തപുര

ത്തുവച്ച് മന്നത്തു കൃഷ്ണൻനായരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ സമ്മേളനവും ആയിരുന്നു എന്നു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതു 1080-ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണു്. നായർ സമുദായ സമ്മേളനചരിത്രത്തിനു് അൻപതു കൊല്ലത്തിനുമേൽ പഴക്കമുണ്ടു്. കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് അവിടവിടെ അപൂർവ്വം ചില കരയോഗങ്ങളുണ്ടായി. നായന്മാർ പരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായപ്രകാരം യോഗം കൂടിയും പ്രസംഗിച്ചും പരിചയിച്ചിട്ടുള്ളവരല്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അവരെ ഒരു പൊതുസ്ഥലത്തു് ഇന്നത്തെപ്പോലെ ഒരുമിച്ചു വിളിച്ചുകൂട്ടാൻ വളരെ പ്രയാസമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് നായന്മാർ ഒരുമിച്ചു കൂടുന്ന ഉത്സവസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രസരിപ്പുള്ള അപൂർവ്വം ചില നായർ യുവാക്കന്മാർ ചെന്നു് ആൽത്തറമേൽ കേറിനിന്നു് പ്രസംഗിക്കുമായിരുന്നു. അതു മിക്കവാറും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ മതപരിവർത്തനത്തെ എതിർത്തുകൊണ്ടുള്ളതായിരുന്നു. അന്നു് ക്രിസ്ത്യാനികൾ ഇന്നത്തെപ്പോലെ സംഖ്യാബലത്തിലൊ പ്രാബല്യത്തിലൊ ഗണനീയന്മാരല്ലാതിരുന്നതിനാൽ മതപരിവർത്തനപ്രചരണപ്രസംഗങ്ങൾ അപൂർവ്വം ഉത്സവസ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രം ചെയ്യാനെ ധൈര്യപ്പെട്ടുള്ളൂ. അവരുടെ തമ്പേറും റബേക്കയും ആയുള്ള ഉപദേശിപ്രസംഗം ആരെയും ആകർഷിക്കത്തക്കതല്ലെങ്കിലും ഹിന്ദുക്കൾക്കു ദുസ്സഹത ഉണ്ടാക്കുന്നതായിരുന്നു. ഒന്നിനെപ്പറ്റിയും പറയത്തക്ക പാണ്ഡിത്യമൊ വിവരമൊ ഇല്ലാത്ത ഉപദേശിമാരുടെ 'വയറുപിഴപ്പൻ പ്രസംഗം' അന്നു ആരും കാര്യമായി കരുതിയില്ലെങ്കിലും, അക്ഷരശൂന്യന്മാരും മൃഗതുല്യന്മാരുമായി തീണ്ടൽ നിമിത്തം 'ദൂരതഃ പരിവർജ്ജിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന' ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെ അടിത്തട്ടിൽ ഉടമസ്ഥരില്ലാതെ കിടന്ന പുലയർ പറയർ ആദിയായ ബഹുലക്ഷം ആളുകളെ മറെറാരു സമുദായമാക്കിത്തീർക്കാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നു. ഉയർന്ന ഹിന്ദുക്കൾ അതു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല. അവരുടെ വൃത്തിഹീനമായ മാടങ്ങളിലും കാട്ടിൻനടുവിലും ചെന്നു് രഹസ്യമായി നടത്തിയ ഹിന്ദുമത വിദ്വേഷപ്രചരണവും ക്രിസ്തുമതമഹത്വസ്ഥാപനവും ഹിന്ദുക്കളുടെ നാരായവേരു പറിക്കുന്നതാണെന്നറിയാൻ ഉടമസ്ഥരില്ലാത്ത ഹിന്ദുക്കൾക്കാരാണുള്ളതു്. അവരുടെ പ്രചരണത്തിന്റെ ഫലമായി വേഷം മാറി പുറത്തേക്കു വന്നവരാണു് ഇന്നത്തെ ബഹുഭൂരിപക്ഷം ക്രിസ്ത്യാനികളും. വിഗ്രഹാരാധന ചെയ്യുന്ന അവർ ഹിന്ദുക്കളുടെ വിഗ്രഹാരാധനയെ അധിക്ഷേപിക്കു

യും, നമ്മുടെ അവതാരപുരുഷന്മാരെ അവമാനിക്കയും ചെയ്യുന്ന ഉപദേശിമാരുടെ ഉത്സവപ്രസംഗം ആണ്ടിലൊരിക്കൽ നടക്കുന്നതെയുള്ളുഎന്നും അതുകൊണ്ടു ദോഷമൊന്നും വരാനില്ലെന്നും നാം വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു് അടങ്ങിയിരുന്നു. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ വിദ്യാശാലാസ്ഥാപനത്തിന്റേയും ദീനശുശ്രൂഷയുടെയും മറവും അടിയിൽ മതപരിവർത്തനമാണു് ഒളിച്ചുകിടക്കുന്നതെന്നു് ഹിന്ദുക്കളും മറന്നാരും അന്നത്ര ധരിച്ചിരുന്നില്ല. ഉപദേശിമാരുടെ വെറുപ്പുണ്ടാക്കുന്ന പ്രസംഗം നിഷ്പ്രയോജനം എന്നു കരുതി അവഗണിക്കപ്പെട്ടുകമാത്രം ചെയ്തു.

ഉപദേശിമാരുടെ ഹിന്ദുമതവിദ്വേഷപ്രസംഗം കേട്ടു് ദുസ്സഹനായി, യുക്തിവാദികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ 'ക്രിസ്തുമതഖണ്ഡനം' എന്നൊരു വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥം എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ടു്. അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി കരുവാ കൃഷ്ണൻ ആശാൻ എന്നൊരു ഈഴവപ്രമാണിയും കാളികാട്ട നീലകണ്ഠപ്പിള്ള എന്നൊരു നായർ പ്രമാണിയും പല പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുമുണ്ടു്. അവരുടെ പ്രസംഗങ്ങൾ ഉപദേശിമാരെ ഓടിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. ഈ വസ്തുത പറയുന്നതു ഇന്നുള്ള ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു ഹിതമുള്ളതായിരിക്കയില്ല. വടക്കെ ഇൻഡ്യയിൽ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറിമാർ കൂട്ടത്തോടെ ചെന്നു്, വിദ്യാശാലാസ്ഥാപനവും ദീനശുശ്രൂഷയും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ശ്രമംകൊണ്ടു മതപരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നു എന്നു ഈയ്യിടെ പരാതിഉണ്ടായപ്പോൾ, അവിടത്തെ ഗവൺമെൻറു് അന്വേഷണത്തിനു് ഒരു കമ്മറിയെ നിയമിച്ചു. ഒരു ക്രിസ്ത്യാനി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആ കമ്മറിയുടെ പ്രസിഡണ്ടു് ഹൈക്കോർട്ട ജഡ്ജിയായിരുന്നു് നീതിമാനെന്നു് സുപ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ച നിയോഗിയായിരുന്നു. ക്രിസ്ത്യൻ മെമ്പർ ഉൾപ്പെടെ ഐകകണ്ഠ്യേന പാസ്സാക്കി സമർപ്പിച്ച നിയോഗീറിപ്പോർട്ടിൽ അവിടത്തെ മതപരിവർത്തനശ്രമത്തേയും പാഠശാലകളും ആതുരശാലകളും മുഖാന്തിരമുള്ള ദുർവ്യാപാരങ്ങളെയും പററി തെളിവിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ചിലതെല്ലാം എഴുതിയിരുന്നു. ഈ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ ഭൂകമ്പം ആ നേരു പറഞ്ഞതിനായിരുന്നു. ആർച്ചുബിഷപ്പന്മാരുടേയും ബിഷപ്പന്മാരുടേയും പാതിരിമാരുടേയും കന്യാസ്ത്രീകളുടേയും അൽമേനിമാരുടേയും ഒരേ സ്വരത്തിൽ ഉണ്ടായ ആക്രമ

ണംകൊണ്ടു നമ്മെ ശ്വാസം മുട്ടിച്ച കായ്യം ഹിന്ദുവായാലും മറക്കാൻ കാലമായിട്ടില്ലല്ലോ. അതു സംബന്ധിച്ചു വടക്കെ ഇൻഡ്യയിലെക്കാൾ ശബ്ദം മുഴങ്ങിയതു കേരളത്തിലാണു്. ഇൻഡ്യൻ ക്രിസ്ത്യാനികളിൽ പകുതിയിലധികം ഇവിടെ ആയതുകൊണ്ടു് മുഴക്കം കൂട്ടാനുള്ള സൗകയ്യം ഇവിടെത്തന്നെയാണു്. അവരാരും വസ്തുത അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞവരല്ല. അവരുടെ മതപ്രചരണത്തിനു് ബാധകമാകുന്ന കാര്യമായതുകൊണ്ടു് നേരന്വേഷിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. നിയോഗിയെ കൊല്ലാതെ വിട്ടതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആയുസ്സിന്റെ വലിപ്പംകൊണ്ടാണു്. ഞാൻ ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ മതാഭിമാനത്തെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. അവരുടെ മതപ്രചരണരംഗത്തു് സത്യാസത്യാന്വേഷണത്തിനു സ്ഥാനമില്ലെന്നു ബിഷപ്പുമാരും മറ്റും പുതുതായി നിശ്ചയിച്ചതല്ല. അതുകൊണ്ടു് അവരുടെ കോലാഹലങ്ങളെ ക്ഷമാപൂർവം നോക്കിയിരിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ലെന്നാണു് മറ്റു ഹിന്ദുവിനെപ്പോലെ എന്റേയും അഭിപ്രായം.

എന്നാൽ നിയോഗിറിപ്പോർട്ടു് എന്താണെന്നു് അന്വേഷിക്കപോലും ചെയ്യാതെ, ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ആയുധമായി തീർന്നു് റിപ്പോർട്ടിനെ എതുക്കാൻ തയ്യാറായ ഹിന്ദുപ്രമാണികളെപ്പറ്റി വ്യസനിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തികളുടെ ഫലമെന്തെന്നറിയാതെ മതകായ്യത്തിനായാലും രാജ്യകായ്യത്തിനായാലും അന്യന്മാരുടെ ആയുധമായി നിന്നുകൊണ്ടു് ആത്മഹത്യാപരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ ഹിന്ദുസമുദായത്തിലെപ്പോലെ മറ്റൊരു സമുദായത്തിലും കാണുകയില്ല. ശത്രുമിത്രഭേദം കൂടാതെ, 'ലോകാസ്സമസ്താസുഖിനോ ഭവന്തു' എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഹിന്ദുമതം വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരുവനാണു് ഞാനും. അതുകൊണ്ടു് ആ തരം ഹിന്ദുവിനെപ്പറ്റി എത്രത്തോളം കുറ്റം പറയാമെന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഏതായാലും ബീഹാറിൽ നടന്ന കായ്യത്തിനു് ഇൻഡ്യയിലെ ക്രിസ്ത്യാനി അനാവശ്യമായി ഒന്നായിനിന്നു് കൂട്ടമിട്ടു് ശബ്ദം ഉയർത്തിയപ്പോൾ മതവിദ്വേഷത്തിനുവേണ്ടിയല്ലാതെ തന്നെ സത്യപ്രസ്താവനക്കുവേണ്ടി എങ്കിലും ഹിന്ദുക്കൾ ഒന്നായിനിന്നു് വസ്തുത തുറന്നു പറയേണ്ടതായിരുന്നു. അതുചെയ്തില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, സത്യം പറഞ്ഞ യേശുക്രിസ്തുവിനെ കുരിശിൽ തറച്ച കൂട്ടരുടെ പിൻഗാമികൾക്കു പിന്തുണ നിന്നുകൊണ്ടു്,

നീതിമാനും സത്യസന്ധനുമായ നിയോഗിയെ കൊല്ലാക്കൊല ചെയ്യുകകൂടിചെയ്തു. അതു് അക്ഷന്തവ്യമാണെന്നു പറയാതിരിക്കാൻ എന്തായാലും സാദ്ധ്യമല്ല. അത്തരം ഹിന്ദുക്കളാണു് ഇല്ലാതാകേണ്ടതു്.

പ്രസംഗരംഗത്തേക്കു നമ്മെ വിളിച്ചുണർത്തി കേറ്റിവിട്ടതു് ഉപദേശിമാരാണെന്നും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ പ്രാബല്യം മുത്തപ്പോൾ ഹൈക്കോർട്ട ജഡ്ജിയായിരുന്ന ആളിനുപോലും സത്യം പറയാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള നിലയിൽവരെ നാം ചെന്നെത്തീട്ടുണ്ടെന്നും വായനക്കാരെ മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടി ഇവിടെ ഇത്രയും പ്രസ്താവിച്ചതാണു്.

നായർ സമാജംമൂലം യോഗംകൂടാനും യോഗസമക്ഷം സംസാരിക്കുന്ന രീതി മനസ്സിലാക്കാനും സാധിച്ചു. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾ യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ അവകാശമൊ ആവശ്യമൊ ഉള്ളവരാണെന്നു് അവരും മറ്റുള്ളവരും ധരിച്ചിരുന്നില്ല. സമുദായകാര്യങ്ങളും പൊതുക്കാര്യങ്ങളും പുരുഷന്മാരുടെ അധികാരാവകാശങ്ങളിൽ പെട്ടതുമാത്രമായിരുന്ന എന്നുള്ള വിശ്വാസവും നടപ്പുമാണു് അന്നുണ്ടായിരുന്നതു്. ക്രമേണ അതു മാറിയതു് ഇന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസപ്രചരണത്തോടുകൂടിയാണു്. നായർ സമുദായത്തിനിടയിൽ സ്ത്രീകളുടെ ഈ മനോഭാവത്തിനു മാറ്റം വരുത്തി, സമുദായരംഗത്തും സ്ത്രീകൾക്കു പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം സ്ഥാനമുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കി കൊടുക്കുകയും അതു നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തതു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയാണു്. അതിനുള്ള വഴി തെളിക്കാൻ സാധിച്ചതു് നായർസമ്മേളനം മൂലവുമാണു്.

ആദ്യമുണ്ടായ കേരളീയ നായർസമാജം തിരുവനന്തപുരത്തുകൂടി അധികനാൾ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ നേതൃത്വവടംവലി ആരംഭിച്ചതുകൊണ്ടു് കൊല്ലംതോറും നടത്താമെന്നു വിചാരിച്ച സമ്മേളനം തന്നെയും മുടങ്ങാതെ നടത്താൻ സാധിച്ചില്ല. കീരിക്കാട്ടുവച്ചാണെന്നതോന്നുന്ന അടുത്ത ഒരു സമ്മേളനം നടന്നതു്. അതും വേണ്ടവണ്ണമൊ രമ്യമായൊ നടന്നു എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തൃശ്ശൂർവച്ചാണു് അതിന്റെ അവസാനയോഗം കൂടിയതെന്നു പറഞ്ഞാൽ തെറ്റില്ല. പിന്നീടു് കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ

പേരിൽ, കൊല്ലത്തും പരവൂരും ആറ്റുങ്ങലും ചില സമ്മേളനങ്ങൾ നടന്നെങ്കിലും അതെല്ലാം കക്ഷിമാത്സര്യത്തിന്റെ ജയാപജയങ്ങൾ വെളിപ്പെട്ടത്താൻ പര്യാപ്തമായവ എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് സമുദായത്തിനു് യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടവ ആയിരുന്നില്ല. ആളോഹരി ഭാഗത്തെ എതുക്കാൻവേണ്ടി കൂടിയതും ഭാരവാഹികളുടെ ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കെതിരായി ആളോഹരി ഭാഗമാണാവശ്യമെന്നു പാസാക്കാൻ ഇടയായതുമായ സമ്മേളനമാണു് യഥാർത്ഥത്തിൽ കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ അവസാനത്തെ സമ്മേളനം. അതിന്റെശേഷം അതു് ഇതുവരെ ശബ്ദിച്ചിട്ടില്ല. ശ്വാസം വിട്ടിട്ടില്ല.

നായന്മാക്കു പൊതുവിൽ അവകാശപ്പെട്ടതെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്ന കേരളീയ നായർസമാജം നേതാക്കന്മാരുടെ ഇടയിലെ കക്ഷിമാത്സര്യം നിമിത്തം പിണങ്ങി പിരിഞ്ഞുപോയവർ ഉണ്ടാക്കിയ സമസ്തകേരള നായർ സമാജവും വാസ്തവത്തിൽ ഒരടിസ്ഥാനമൊ സംഘടനയൊ ഉള്ളതായിരുന്നില്ല.

കേരളീയ നായർ സമാജത്തിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞുപോന്നവർ താല്ക്കാലികാവശ്യത്തിനുവേണ്ടി സ്ഥാപിച്ചതെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് അതിനെപ്പറ്റിയും ഒന്നും പറയാനില്ല. അതിനും ഒരു അടിസ്ഥാനമൊ പരിപാടിയൊ പ്രവർത്തകരോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനു് അടിസ്ഥാനമായ ആദ്യത്തെ സമ്മേളനം ചങ്ങനാശേരിയിൽ വിളിച്ചു കൂട്ടിയതു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകർ ആയിരുന്നു. അതിൽ കവിഞ്ഞൊരു ബന്ധവും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് അതുമായി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പിന്നെ ചില സമ്മേളനങ്ങൾ നടന്നതു് അതാതു നാട്ടുകാരുടെ ചുമതലയിൽ ആയിരുന്നു. 92 -ൽ മാന്നാഞ്ഞുവച്ചും 93-ൽ അയിരൂർ വച്ചും ആ പേരിൽ ഓരോ സമ്മേളനം അതാതു നാട്ടുകാർ നടത്തി. അയിരൂരെ സമ്മേളനം കേരളീയ നായർ സമാജവും സമസ്തകേരള നായർ സമാജവും തമ്മിൽ ഒരു രാജിയുണ്ടാകണമെന്നുള്ള താല്പര്യത്തിൽ ഇരുകക്ഷിയിലേയും ഏതാനും പ്രമാണികൾ ചേർന്നുള്ളതായിരുന്നു. പ്രമാണികളുടെ പിണക്കം തീരുകയും നേതാവാകാനുള്ള മാത്സര്യം വിടുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് യോജിപ്പിനും വിയോജിപ്പിനും കാര്യമില്ലായിരുന്നു.

പ്രമാണികളുടെ അസൂഖക്കേട്ട അത്യവേഗം മാറുന്നതല്ലാത്തതു കൊണ്ടു് അവർ പ്രസംഗം കഴിഞ്ഞു്, വന്നതുപോലെ മടങ്ങിപ്പോയി.

പിന്നീടു് ആ പേരിൽ ഒരു സമ്മേളനവും നടന്നു എന്നു പറയാനില്ല. 98–ൽ അമ്പലപ്പുഴവച്ചു ഒരു സമ്മേളനം നടന്നിട്ടുണ്ടു്. അതു് ഒന്നിനേറെയും ആഭിമുഖ്യത്തിൽ എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. നായർ റെഗുലേഷൻ ഭേദഗതികളെപ്പറ്റി സമുദായത്തിനുള്ള അഭിപ്രായം രേഖപ്പെട്ടത്തി ആളോഹരിഭാഗവും മക്കത്തായവും വേണമെന്നു് 1096–ൽ മരുതംകുഴി സമ്മേളനം നിശ്ചയം പാസാക്കിയിരുന്നു. അതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടത്തി നായർ റഗുലേഷൻ ഭേദഗതിബിൽ അസംബ്ളിയിൽ ഹാജരാക്കി വാദപ്രതിവാദത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന കാലമാണതു്. ഭാഗത്തെപ്പറ്റിയും, നായരേതര വിവാഹബന്ധത്തേയും അവകാശങ്ങളേയും പറ്റിയും തീഷ്ണമായ അഭിപ്രായാന്തരങ്ങൾ ഓരോ കക്ഷിയും നാടൊട്ടുക്കു പ്രചരിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അവയെ എല്ലാം കൂലങ്കഷമായി പരിശോധിച്ചു സമുദായത്തിന്റെ അവസാന തീരുമാനം ഗവൺമെന്റിനേയും നിയമസഭാംഗങ്ങളേയും ധരിപ്പിക്കാൻ കൂടിയ ഒരു നായർ സമ്മേളനമായിരുന്നു അമ്പലപ്പുഴവച്ചു നടന്നതു്. എൻജിനീയർ മഞ്ചനാടത്തു പരമേശ്വരൻപിള്ള ആളോഹരിഭാഗത്തിനു് അനുകൂലിയായിരുന്നെങ്കിലും അല്പം രക്ഷാമാർഗ്ഗങ്ങളോടു കൂടി വേണമെന്നുള്ള വ്യത്യസ്ഥാഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്നു. പറയത്തക്ക ദോഷമില്ലാത്ത ആ മാറ്റം യോജിപ്പിനുവേണ്ടി സമ്മതിയ്ക്കണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരായിരുന്ന ഞങ്ങളിൽ ചിലരെല്ലാം. ചങ്ങനാശേരിയായിരുന്ന യോഗാദ്ധ്യക്ഷൻ. ബില്ലിൽ ഒരു മാറ്റവും വരുത്താതെ പാസാക്കണമെന്നുള്ള പ്രമേയം, നിയമപണ്ഡിതനും സാഹിത്യകേസരിയുമായിരുന്ന പി. കെ. നാരായണപിള്ളയാണു് ഹാജരാക്കിയതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വചോവിലാസം സദസ്യരെ ആകർഷിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. എൻജിനീയർ പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരമുള്ള ഭേദഗതി സ്നേഹിതന്മാരിൽ പലരുടേയും താല്പര്യപ്രകാരം ഞാനാണു് ഹാജരാക്കിയതു്. എന്റെ വിശദീകരണങ്ങളും ന്യായവാദങ്ങളും ഹൃദയസ്പർശിയായിരുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കാം ബഹുഭൂരിപക്ഷം ആളുകളും പ്രമേയപ്രയോക്താവിനേറെയും എന്റേറയും ഘനാഘനങ്ങളെ നോക്കാതെ

ഭേദഗതിയ്ക്കനുകൂലമായി വോട്ട ചെയ്തതു്. ഭേദഗതി പാസായതിൽ പ്രാമാണ്യചിന്തയുള്ള പലർക്കും അസുഖമുണ്ടായി. അതനുസരിച്ചുള്ള ഭേഗതി ബില്ലിൽ വരുത്തിയുമില്ല. 98 നുശേഷം അഞ്ചാറുകൊല്ലത്തേക്കു നായർ സമ്മേളനമെ കൂടിയിട്ടില്ല. ആവശ്യമില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല, ചുമതലക്കാരില്ലാഞ്ഞിട്ടാണു്. കേരളീയനായർ സമാജവും സമസ്തകേരളനായർസമാജവും പ്രമാണികളുടെ നേതൃത്വമത്സരം നിമിത്തം അങ്ങിനെ അവസാനിച്ചു. മാത്സ്യപ്രകടനത്തിനു രംഗം കാണാതെ വിഷമിച്ച നേതാക്കന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽപെടാൻ നായർ സമുദായത്തിനു ഏകസ്ഥാപനമെ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അതു നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ലായിരുന്നു. അതിന്റെ പ്രവർത്തനം പട്ടണങ്ങളിലും പ്രമാണികളുടെ ഇടയിലും അല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവരുടെ കയ്യാങ്കളിക്കു വിധേയമല്ലായിരുന്നു. അതിന്റെ പ്രവർത്തി സമുദായസേവനം കൊണ്ടു് പ്രയോജനമുള്ള നാട്ടിൻപുറങ്ങളിലെ സാധാരണന്മാരുടേയും സാധുക്കളുടേയും ഇടയിലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പ്രമാണികളുടെ മത്സരകൊട്ടകാറെറാന്നും ആ താഴ്വാരങ്ങളിൽ വന്നെത്താൻ സാധിച്ചില്ല. സമുദായസേവനമല്ലാതെ സമുദായനേതൃത്വത്തെപ്പററി സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഒരു കാലത്തും ചിന്തിച്ചിട്ടേയില്ല. നേതൃത്വം വേണ്ടെങ്കിലും സമുദായത്തിന്റെ വിശ്വാസം സേവനംകൊണ്ടു സമ്പാദിക്കണമെന്നുള്ളതു് അതിന്റെ അടിസ്ഥാനധർമ്മങ്ങളിൽ പെട്ടതായിരുന്നു. അതു് ഈ കുറഞ്ഞകാലംകൊണ്ടു് അവകാശമുള്ളതിലും ആശിയ്ക്കാവുന്നതിലും അധികം സമ്പാദിക്കയും ചെയ്തു.

4334
H263
SREE KRISHNA VILASAM GRANTHASALA
Reg. No. 01 NTA 28
ALAYIRAM

ഇരുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

എൻ. എസ്. എസ്. സമ്മേളനങ്ങൾ

കാരണം എന്തായാലും നായർസമ്മേളനം ഇല്ലാതായിട്ട നാലഞ്ചുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. അപ്പൊഴാണ് സമ്മേളനംകൊണ്ടുള്ള പ്രയോജനം കൂട്ടതൽ മനസ്സിലായതു്. സമുദായാംഗങ്ങളുടെ ഇടയിൽ നാമ്പെട്ടുത്തുവന്ന ഉണർവും ഊർജ്വസ്വലതയും സമുദായ ബോധവും അന്യോന്യബന്ധവും വേനൽകാലനദിപ്രവാഹംപോലെ നിർജ്ജീവമായിത്തീന്നു. നായർ സമ്മേളനം നടത്താൻ ഉടമസ്ഥരില്ലാതായി. കേരളീയ നായർസമാജവും സമസ്ത കേരളീയ നായർ സമാജവും സമ്മേളനം നടത്താൻ ആളൊ സ്വാധീനമൊ ഇല്ലാത്ത ചരിത്രവസ്തുക്കളായി തീർന്നു എന്നു ഞാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ബഹുജനങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു രൂപത്തിൽ കാണാനുണ്ടായിരുന്നതു് നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി മാത്രമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അവർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ സമീപിക്കയും, സമ്മേളനം നടത്താൻ പ്രേരിപ്പിക്കയും നിർബന്ധിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നിട്ടും അതു് വിഷമമേറിയ ഒരു ചുമതലയായതുകൊണ്ടു് സർവീസ് സൊസൈറ്റി അല്പം മടിച്ചു് ഒതുങ്ങി നിൽക്കുതന്നെ ചെയ്തു. ആ നില്പിനെ ആളുകൾ കുറ്റപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. അപ്പൊഴാണ് കരുവാറ്റാ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂളിനു പുതുതായി പണിത രണ്ടുനില കെട്ടിടത്തിന്റെ ഉൽഘാടനം മോടിയിൽ നടത്താനുള്ള ആവശ്യം നേരിട്ടതു്. അതിനെ തുടന്നു് വൻതോതിൽതന്നെ ഒരു നായർ മഹാസമ്മേളനവും നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു.

ഒന്നാം സമ്മേളനം

കരുവാറ്റാ.

104 മേടം 17–ാനു-യാണു് കരുവാറ്റാ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ ഉൽഘാടനകർമ്മം ദിവാൻ എം. ഇ. വാട്സണെക്കൊണ്ടു നടത്തിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വമ്പിച്ച തോതിൽ അതു സംബന്ധിച്ചു് ഒരു മഹാസമ്മേളനവും നടന്നു. അതിനു വിപുലമായ നിലയിൽതന്നെ വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്നു. അയ്യായിരത്തിലധികം ആളുകൾക്കു ഇരിക്കാൻ സൌകര്യമുള്ള മൂന്നുനില പന്തൽ ഭംഗിയിൽ കെട്ടി അലങ്കരിച്ചു. സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാക്കും ഇരിക്കാൻ പ്രത്യേകം സ്ഥലനിർണ്ണയം ചെയ്തു. നായരുടെ വംശചരിത്രം കുറിയ്ക്കുന്നതും നേതാക്കന്മാരുടെ മഹത്വം സ്മരിപ്പിക്കുന്നതുമായ മഹദ്വചനങ്ങൾ വലിയ അക്ഷരങ്ങളിൽ എഴുതിയ ബോർഡുകൾ പന്തലിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽ വച്ചു. പത്ര റിപ്പോർട്ടറന്മാക്കു് പ്രത്യേകസൌകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. എല്ലാ ഒരുക്കങ്ങളും പൂർത്തിയായശേഷം രാജ്യത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും വന്ന ബഹുജനസമക്ഷം വിജയപൂർവ്വം നടന്ന ഉൽഘാടനസമ്മേളനത്തെത്തുടർന്നു് മേടം 18–ം 19–ം 20–ം തീയതികളിൽ നായർ മഹാസമ്മേളനവും നടത്താൻ വേണ്ട വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു.

98–നു ശേഷം കൂടുന്ന ആദ്യത്തെ നായർ മഹാസമ്മേളനമാണതു്. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ നേരിട്ടുള്ള ചുമതലയിൽ നടത്തുന്ന ആദ്യത്തെ മഹാസമ്മേളനവും അതുതന്നെയായിരുന്നു. കൊല്ലംതോറും നായർ മഹാസമ്മേളനം കൂടാൻ ജനസാമാന്യത്തിനു് എത്ര അധികം ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു് കരുവാറ്റാ സമ്മേളനത്തിൽ തടിച്ചുകൂടിയ ജനസംഘവും അവരിൽ കണ്ട ആവേശവും വെളിപ്പെടുത്തി. പന്തലിലേക്കുള്ള സ്ത്രീകളുടെയും പുരുഷന്മാരുടെയും പ്രവാഹം ആളുകളെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തുകതന്നെ ചെയ്തു.

നായർ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനായി മദ്രാസിൽനിന്നും വന്നതു് സി. ഗോപാലമേനോൻ എന്ന വ്യവസായപ്രമുഖനായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ വ്യവസായവൈദഗ്ധ്യമുള്ള ആളുകൾ നായർ സമുദായത്തിൽ അപൂർവ്വമായിരുന്നതുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെ അദ്ധ്യക്ഷനായി വരുത്തണമെന്നു തീരുമാനിച്ചതു്. വ്യവസായരംഗത്തു് സ്വന്തപരിശ്രമംകൊണ്ടു വലിയ നിലയിൽ എത്തിയ ഒരാളാണദ്ദേഹം. വ്യവസായരംഗത്തു പുറംതള്ളപ്പെട്ട കിടക്കുന്ന നായർ സമുദായത്തിലെ യുവജനങ്ങൾക്കു് ആ വിഷയത്തിൽ മാതൃകാജീവിതംകൊണ്ടുയർന്നുവന്ന അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ വലിയ ഒരുപദേഷ്ടാവിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാനില്ലായിരുന്നു. ശ്രീ. ഗോപാലമേനോൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃത്യം സ്തുത്യർഹമാംവണ്ണം നിറവേറ്റുകതന്നെ ചെയ്തു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടു് വൈക്കം രാമകൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു.

സ്ത്രീ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷ ശ്രീമതി തോട്ടയ്ക്കാട്ടു മാധവിയമ്മയും, എറണാകുളത്തെ സുപ്രസിദ്ധ തറവാടായ തോട്ടയ്ക്കാട്ടു ഭവനത്തിലെ ഇക്കാവമ്മയുടെ പുത്രിയാണു് ഇവർ. സുഭദ്രാർജ്ജുനം നാടകമെഴുതിയ ഇക്കാവമ്മയുടെ പേരു കേൾക്കാത്തവർ കേരളത്തിൽ ആരുമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സാഹിത്യവിഷയത്തിൽ അമ്മയുടെ വാസന പുത്രിയിലും കലർന്നിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവരും ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കൊച്ചീരാജ്യത്തെ അസംബ്ലിയിലെ ഒന്നാമത്തെ സ്ത്രീമെമ്പർ ശ്രീമതി മാധവിയമ്മയായിരുന്നു. അവരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ സ്ത്രീ സമ്മേളനം, ഈ രാജ്യത്തു് അതുവരെ കൂടീട്ടുള്ള ഏതു സ്ത്രീ സമ്മേളനത്തേയും അതിശയിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. സമുദായ കാര്യങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളും പങ്കാളികളാകാനുള്ള ബാദ്ധ്യത അവർ ഒട്ടൊക്കെ അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു എന്നു് സ്ത്രീകൾ തിങ്ങിക്കൂടിയ ആ മഹാസദസ്സു് പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. 'മഹിളാമന്ദിരമാതാവു്' എന്ന അപരാഭിധാനത്താൽ അറിയപ്പെടുന്ന ശ്രീമതി കെ. ചിന്നമ്മയായിരുന്നു സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷ. സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയിലെ ഒരംഗമായ ആ മഹതിയെപോലെ പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തിയൊ, ത്യാഗശീലമൊ, സംഘടനാചാതുര്യമൊ, ക്ലേശസഹിഷ്ണുതയൊ ഉള്ള മറെറാരു സ്ത്രീയെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. ഒരു സ്ത്രീക്കു് ഈ മാതിരി കാര്യങ്ങളിൽ എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്നുള്ളതിനു തെളിവാണു് അവരാൽ സ്ഥാപിതമായ തിരുവനന്തപുരത്തെ ഹിന്ദുമഹിളാമന്ദിരം. നായർ സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കൂടിയ ആ നായർ

മഹാസമ്മേളനത്തിലാണ് ഉപസമ്മേളനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തിയതും അതിൽ സ്ത്രീ സമ്മേളനവും ഉൾപ്പെടുത്തിയതും. ആ വിധത്തിലുള്ള ഒന്നാമത്തെ സ്ത്രീ സമ്മേളനത്തിൽ സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷയാകാൻ എന്തുകൊണ്ടും അവകാശി ശ്രീമതി ചിന്നമ്മയായിരുന്നു. മരണം വരെ പൊതുജനസേവനം സ്തുത്യർഹമാംവണ്ണം നടത്തി വിജയം വരിച്ച ആ മഹതിയെ അതുപോലെ പിന്തുടരാൻ നായർ സമുദായത്തിൽ അപൂർവ്വമായി പോലും ആരേയും കാണാത്തതു് വലിയ നിർഭാഗ്യംതന്നെയാണു്. എങ്കിലും ഇന്നത്തെ സെക്രട്ടറി ശ്രീമതി തങ്കമ്മ സ്ഥാപകയുടെ ഉദ്ദേശം അറിഞ്ഞു് ആ സ്ഥാപനത്തെ വളർത്തിക്കൊണ്ടു വരുന്നതിൽ നമുക്കു സന്തോഷിക്കാം. ശ്രീമതി കോന്നി മീനാക്ഷിയമ്മ എം. എ. മുതലായ വിദ്യാസമ്പന്നകളും ആ യോഗത്തിൽ ഹാജരാകയും പ്രസംഗിക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ സ്ത്രീസമ്മേളനവും ഏറ്റവും വിജയപ്രദമായിത്തന്നെ നടന്നു.

ആ സമ്മേളനത്തിൽ നടന്ന സ്മരണീയമായ ഒരു വിശേഷസംഭവം എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലെ ഒരു പ്രമുഖവ്യക്തിയായ വാല്യരമ്പിൽ വേലായുധൻപിള്ള അയച്ച ഒരു കത്തായിരുന്നു. ശ്രീമതി ചിന്നമ്മ സ്ഥാപിച്ചതും അവരുടെ ഭരണത്തിൽ ഇരിക്കുന്നതുമായ മഹിളാമന്ദിരത്തിലെ അനാഥക്കുട്ടികൾക്കു ഭക്ഷണത്തിനായി കൊല്ലം തോറും 365 പറ നെല്ലു പാട്ടം കിട്ടുന്ന വസ്തു മഹിളാമന്ദിരത്തിലേക്കു വിട്ടുതന്നിരിക്കുന്നു എന്നു വിവരിക്കുന്നകത്തായിരുന്നു അതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭവനം ചങ്ങനാശേരിയിലുള്ള വാഴപ്പള്ളിലാണെന്നും സപ്ലീസ് സൊസൈറ്റി സ്ഥാപകന്മാരിൽ ഒരാളാണു് അദ്ദേഹമെന്നും സർപ്ലീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽതന്നെ ആയിരം രൂപയും പിന്നീടു പല ഘട്ടങ്ങളിലായി പല സംഖ്യകളും സംഭാവന ചെയ്തതിനും പുറമേ ഇരുപതിനായിരം രൂപയോളം ചെലവുചെയ്തു് പെരുന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂളിനോടു് അനുബന്ധിച്ചു് വേലായുധമന്ദിരം എന്ന പേരിൽ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിമന്ദിരം പണിയിച്ചുകൊടുത്ത ആളാണെന്നും വായനക്കാർ അറിയേണ്ടതാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ എഴുത്തു് സദസ്യരെ ആകമാനം രോമാഞ്ചകഞ്ചുകിതരാക്കിതീർത്തു എന്നു അവരുടെ ആഹ്ലാദപ്രകടനം കൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

നായർ സമ്മേളനത്തോടു് അനുബന്ധിച്ചു് സ്ത്രീ സമ്മേളനം കൂടാതെ വേറെ ചില സമ്മേളനങ്ങളും നടന്നു. അതിൽ ഒന്നാണു് വിദ്യാർത്ഥിസമ്മേളനം. അതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ പ്രൊഫ്സ്സർ വി. കെ. അയ്യപ്പൻപിള്ള എം. എ. (ഓക്സ്ഫൻ) ആയിരുന്നു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയും. മറ്റൊന്നു കരയോഗസമ്മേളനമായിരുന്നു. അദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചിരുന്നതു് ആർ. ഈശ്വരപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു സുഖമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് പ്രസംഗം എഴുതിഅയച്ചതന്നു. വൈക്കം രാമകൃഷ്ണപിള്ള അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചു് ആ പ്രസംഗം വായിക്കുകയും സഭാനടപടികൾ നിയന്ത്രിക്കയും ചെയ്തു. മറെറാന്നു് ഹിന്ദുസമ്മേളനം ആയിരുന്നു. രാമവർമ്മ തമ്പാൻ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചു. അദ്ദേഹം വിപ്ലവകാരിയായ ഒരുല്പതിഷ്ണു ആയിരുന്നു. ഈ തവണത്തെ സമ്മേളനത്തിൽ കക്ഷിപ്രതികക്ഷി ചിന്താഗതി കൂടാതെ മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള മുതലായ പല മാന്യന്മാരും സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. മള്ളൂർ, സർവ്വീസ് സൊസൈററിയുമായി അടുത്തു സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതു് ആ സമ്മേളനത്തിൽ വച്ചായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പങ്കുകൊള്ളുക മാത്രമല്ല പ്രസംഗിക്കയും ചെയ്തു. പ്രസംഗത്തിലെ രണ്ടുഭാഗം സദസ്യരെ ക്രമത്തിലധികം രസിപ്പിച്ചു. സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ ഔദാര്യത്തെ പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ടു് 'സമുദായത്തിൽ, കുറുപ്പോ, കുറുപ്പിൽ സമുദായമോ' എന്നുള്ള ചോദ്യവും, മന്നത്തു 'പദ്മനാഭപിള്ള എന്നുള്ളതു തെറ്റാണെന്നും ശീഘ്രത്തു പത്മനാഭപിള്ള എന്നു തിരുത്തേണ്ടതാണെന്നും' ഉള്ള പ്രശംസയുമായിരുന്നു അവ.

നായർസർവ്വീസ്സൊസൈററി പല സമ്മേളനങ്ങളിലും പങ്കുകൊള്ളുകയും, സൊസൈററിയുടെ ചുമതലയിൽ ചില സമ്മേളനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റേതായി അവർ നേരിട്ടു നടത്തുന്ന ഒന്നാമത്തെ സമ്മേളനം 'കരുവാറാസമ്മേളനം' ആയിരുന്നു. ആകൃതിവിശേഷവും വലിപ്പവും അലങ്കാരസമൃദ്ധിയും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പന്തലിന്റെ മാറാരംതന്നെ സമുദായപ്രവർത്തനത്തിന്റെ പരിവർത്തനത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്ന ഒരുവലിയ ദൃഷ്ടാന്തമായിരുന്നു. പ്രത്യേകഉദ്ദേശവും ലക്ഷ്യവുമില്ലാതെ അതുവരെ നടത്തിയ നായർ സമ്മേളനങ്ങളും, സംഘടനയുടെ അടിസ്ഥാനമിട്ടുകൊണ്ടും ചില പ്രവ

ത്തികൾ ചെയ്ത് സമുദായത്തിന്റെ വിശ്വാസം സമ്പാദിച്ചശേഷവും നടത്തുന്ന ഈ സമ്മേളനവും തമ്മിൽ യാതൊരു സാമ്യവും ഇല്ലായിരുന്നു. സമ്മേളനത്തിന്റെ ഒരുക്കങ്ങളുടെ ആകർഷണീയതകൊണ്ടും സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ട സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ ബാഹുല്യംകൊണ്ടും വന്നെത്തിയ മഹതീമഹാന്മാരുടെ പ്രാമാണ്യംകൊണ്ടും, അതുവരെനടന്ന എല്ലാ നായർസമ്മേളനങ്ങളേയും അതിശയിക്കുന്ന ഒന്നായിരുന്നു കരുവാറ്റാ സമ്മേളനം എന്നു പറയുന്നതിൽ യാതൊരു തെറ്റുമില്ല. ആ നാട്ടിലെ പ്രഭുവും പ്രമാണിയുമായിരുന്ന സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പ് നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളിയായപ്പോൾ മുതൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനരംഗവും സ്വാധീനവും പ്രശസ്തിയും വിപുലമായതോതിൽ വളർന്നുവന്നിരുന്നു. ഔദാര്യവാനായ അദ്ദേഹമായിരുന്നു ഈ സമ്മേളനനടത്തിപ്പിന്റെ നേതൃത്വവും വഹിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമുദായസേവനത്തിന്റേയും ഔദാര്യത്തിന്റെയും യശസ്സുംഭാഗ്യംപോലെ, കൊല്ലം ആലപ്പുഴ റോഡിൽ കരുവാറ്റായിൽ തല ഉയർത്തിനില്ക്കുന്ന മനോഹരമായ ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ ഉൽഘാടനമാണ് ഈ സമ്മേളനത്തിന്റെ പ്രാരംഭമായി നടക്കുന്നതെന്നറിഞ്ഞ ജനസാമാന്യം ജാതിമത വ്യത്യാസംകൂടാതെ അവിടത്തെ ഒരുക്കങ്ങൾ കാണാനും സമ്മേളനം വിജയപ്രദമാകാൻ അവരുടെ വിധപ്രകാരമുള്ള സഹകരണം വാഗ്ദാനം ചെയ്യാനുമായി ഒരാഴ്ച മുമ്പുമുതൽതന്നെ പന്തലിലേക്ക് ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കരുവാറ്റായിലും സമീപപ്രദേശത്തും ഉള്ളവർ മാത്രമല്ല, കാർത്തികപ്പള്ളി താലൂക്ക് ഒട്ടുക്കുതന്നെ സമ്മേളനവിജയത്തിൽ തല്പരരായി ഉത്സാഹപൂർവം പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. സമ്മേളനഭാരവാഹികളുടെ ഉപനായകൻ കലവറ ശങ്കരപ്പിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കാർത്തികപ്പള്ളിതാലൂക്കിലെ ഒരു പ്രഭുകുടുംബമായ "കലവറ ഭവന"ത്തിലെ ഒരു ശാഖാകാരണവരായിരുന്നു. അവിടത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. ഹൈസ്കൂൾപണിയുടെ ആരംഭംമുതൽ അവസാനംവരെ ധനദാനം കൊണ്ടും മറ്റു സഹകരണപ്രവർത്തികൊണ്ടും സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പിന്റെ വലംകയ്യായിനിന്നു പ്രവർത്തിച്ച അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു ഈ സമ്മേളനത്തിന്റേയും പ്രധാനചുമതല വഹിച്ച മറ്റൊരു പ്രമാണി. അതുപോലെ എണ്ണപ്പെട്ട പലരുടെ പേരുകളും എടുത്തു പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. അവരെ അപ്രധാനികളായി കരുതി വിട്ടുകളയുന്നു

തൊ വിസ്മരിച്ചു പോകുന്നതൊ അല്ലെന്നു ക്ഷമാപണപൂർവം അവരെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു. ഒരിക്കലും മറക്കാൻ സാധിക്കാത്ത കരുവാറ്റാ സമ്മേളനം എല്ലാ പ്രകാരത്തിലും നവീനവും വിജയപ്രദവുമായിരുന്നു എന്നു് തുറന്നു പറയാവുന്നതാണു്.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടർ ബോർഡു് പാസാക്കിയ കരയോഗ നിബന്ധനപ്രകാരം നായന്മാർ പാക്കുന്ന ഓരോ കരയേയും ഒരു യൂണിറ്റായി കരുതി, ആയിരക്കൊല്ലത്തിനുമേൽ പഴക്കമുള്ള പഴയ കരയോഗാസ്തിത്വങ്ങളെത്തന്നെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഓരോ കരകളിലും ഓരോ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗം സ്ഥാപിച്ചു് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചതു് ഈ സമ്മേളനം നടക്കുന്നതിനു് ഏതാനും മാസം മുമ്പാണു്. എല്ലാ കരയോഗങ്ങളും ഒരേ നിബന്ധനപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും അവയെ കൂട്ടിച്ചേർത്തു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. താലൂക്കുയൂണിയൻ താലൂക്കുതോറും ഉണ്ടാക്കാനും കരയോഗപ്രതിനിധികൾക്കും യൂണിയൻ പ്രതിനിധികൾക്കും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ മെംബർഷിപ്പു കൊടുക്കാനും അങ്ങിനെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി കേരളത്തിലെ നായന്മാരുടെ പ്രവർത്തന സംഘം മാത്രമല്ല ശരിയായ പ്രാതിനിദ്ധ്യമുള്ള കേന്ദ്രസഭയും കൂടി ആണെന്നു വരുത്താനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും അതു നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തശേഷം ആദ്യമായി കൂടിയ കരുവാറ്റാ സമ്മേളനമാണു് വ്യവസ്ഥാപിതനിലയിൽ വിളിച്ചുകൂട്ടുന്ന ഒന്നാമത്തെ സമ്മേളനം. അതിന്റെ ശേഷം നടന്നിട്ടുള്ള എല്ലാ സമ്മേളനങ്ങളും ഈ സംഘടനക്കു പ്രാതിനിദ്ധ്യവും പ്രാമാണ്യവും കല്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതായിരുന്നു. പതിനായിരക്കണക്കിനു ആളുകൾ കൂടുന്ന ഈ സമ്മേളനത്തിൽ കരയോഗപ്രതിനിധികളെ പ്രത്യേകം ബ്ലാക്കു തിരിച്ചിരുത്തിയിരുന്നു. സമ്മേളനത്തിൽ വരുന്ന പ്രമേയങ്ങൾ വാദപ്രതിവാദം ചെയ്യാൻ എല്ലാവർക്കും അവകാശമുണ്ടെങ്കിലും, വോട്ടുചെയ്യാൻ കരയോഗ പ്രതിനിധികൾക്കു മാത്രമെ അവകാശമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഇങ്ങിനെ നിഷ്കൃഷ്ടമായ വ്യവസ്ഥകളോടുകൂടി കരുവാറ്റായിൽ വച്ചാരംഭിച്ച കരുവാറ്റാ സമ്മേളനം കൊല്ലംതോറും അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തിന്റെ ഓരോ പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ വച്ചു് ഏറ്റവും മോടിയിലും കായ്ക്ഷമമായും ഏതാനും കൊല്ലം തുടർന്നു നടന്നു.

രണ്ടാംസമ്മേളനം

ചങ്ങനാശേരി.

അടുത്ത സമ്മേളനം 105 – ൽ ചങ്ങനാശേരിയിൽ വച്ചാണ് നടത്തിയതു്. കഴിഞ്ഞ സമ്മേളനത്തേയും അതിശയിക്കത്തക്ക ഒരു മഹാസമ്മേളനമായിരുന്നു അതു്. കരുവാറ്റാ സമ്മേളനം മുതൽ തന്നെ സ്വാഗതസംഘം സെക്രട്ടറിമാരിൽ ഒരാൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായിരിക്കണമെന്നു വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നതുകൊണ്ടു് സമ്മേളനത്തിന്റെ ചുമതലയും നിയന്ത്രണവും മിക്കവാറും ജനറൽ സെക്രട്ടറിയിൽ വന്നു ലയിച്ചിരുന്നു. പതിനായിരത്തോളം ആളുകൾക്കു് ഇരിക്കാവുന്ന നാലുനില പന്തലിലാണു് സമ്മേളനം നടന്നതു്. എന്നിട്ടും സ്ഥലം മതിയാകാതെ വന്നു. കൊച്ചി ആക്ടിംഗ് ദിവാൻ ആയിരുന്ന പരേതനായ പാറുക്കുട്ടി ദാമോദരമേനോനാണു് നായർ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു്. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടു് എ. എസ്സ്. ദാമോദരനാശാൻ ആയിരുന്നു. കൊച്ചി നായർ സമാജത്തിൽ പെട്ട ഒട്ടധികം മഹതീമഹാന്മാർ സമ്മേളനം പ്രസിഡണ്ടിനെ അനുഗമിച്ചിരുന്നു. അന്നത്തെ ഏറ്റവും വലിയ കോഹിനൂർ ബോട്ടു് അലങ്കരിച്ചു് അതിലായിരുന്നു പ്രസിഡണ്ടിനേയും പാർട്ടിയേയും എറണാകുളത്തുനിന്നും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നതു്. പരേതനായ എം. എൻ. നായരുടെ നേതൃത്വത്തിലെ ആ യാത്ര ഒരു ഘോഷയാത്രപോലെ എറണാകുളം മുതൽ ചങ്ങനാശേരിവരെ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുള്ള സ്വീകരണങ്ങളോടുകൂടി വലിയ പ്രചരണം നടത്തിയും കൊണ്ടാണു് ചങ്ങനാശേരി ചന്തക്കടവിൽ വന്നെത്തിയതു്. അവിടെ മുൻസിപ്പാലിറ്റിയിൽ നിന്നും കെട്ടി അലങ്കരിച്ച പന്തലിൽവച്ചു് പ്രസിഡണ്ടിനേയും പാർട്ടിയേയും ഇവിടുത്തെ പൊതുജനങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു. സ്വാഗതസംഘക്കാരെ കൂടാതെ എല്ലാ സമുദായങ്ങളിലേയും പ്രമാണികളും സ്വീകരണത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. ഖദർമുണ്ടും ഷർട്ടും ഗാന്ധിത്തൊപ്പിയും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ബാഡ്ജും ധരിച്ചു് ഒട്ടധികം വാളൻറ്യറന്മാരുടെ അകമ്പടിയോടും വാദ്യമേളങ്ങളോടും അനവധി ഗ്യാസ്‌ലൈറ്റുകളോടും ലക്ഷക്കണക്കിനെന്നു പറയാവുന്ന ആൾക്കൂട്ടത്തോടും ചങ്ങനാശേരി ചന്തത്തെരുവിൽകൂടി അനവധി കാറുകളിൽ കടന്നുപോയ ആ നീണ്ട ഘോഷയാത്ര ആ തവണ

ത്തെ സമ്മേളനത്തിന്റെ വലിപ്പം വിളംബരം ചെയ്യുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. ഘോഷയാത്ര തെരുവീഥികളിൽകൂടി കടന്നുപോയപ്പോൾ എല്ലാ സമുദായങ്ങളിൽപെട്ട പ്രമാണികളും പ്രസിഡണ്ടിനു ഹാരസമർപ്പണം ചെയ്തു. കൊച്ചിയിൽ നിന്നു വന്ന പ്രമാണികളെല്ലാം, എല്ലാ പരിഷ്കൃത സൌകര്യങ്ങളുമുള്ള ലക്ഷ്മീപുരത്തു കൊട്ടാരത്തിലെ വലിയ ബംഗ്ളാവിലായിരുന്നു താമസിച്ചിരുന്നത്. സ്ത്രീകളെല്ലാം ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ വക വാഴപ്പള്ളിൽ ഉള്ള പുതിയ ബംഗ്ളാവിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിഥികളായി പാർത്തു. ഭരണസാമർത്ഥ്യമുള്ള മിസ്സസ്സ് ചങ്ങനാശേരി അവരെയെല്ലാം സുഖസമ്പൂർണ്ണരാക്കി താമസിപ്പിച്ചു. ഒടുവിൽ പ്രമാണികളേയും പ്രതിനിധികളേയും ക്ഷണിച്ചു വരുത്തി ശ്രീ. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻ പിള്ളയുടെ ഭവനത്തിൽവച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി ഒരുദ്യാനവിരുന്നും നടത്തിയാണ് യാത്രയാക്കിയതു്.

മേടം 13–ാം നു ഉച്ചക്കുമേൽ പാറക്കാട്ട ദാമോദരമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നായർമഹാ സമ്മേളനം ആരംഭിച്ചു. സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെക്കൊണ്ടു പന്തൽ നിബിഡീകൃതമായിരുന്നു. പഴയ നായർ സമ്മേളനവും ഇപ്പോഴത്തെ സമ്മേളനവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ചെറുതൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. അന്നു സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നവർക്കെല്ലാം സൌജന്യഭക്ഷണം ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഹാജരാകുന്നവരുടെ എണ്ണം പരിമിതമായിരുന്നു. കുറെ പ്രമാണികൾ വന്നെത്തും. ജനസാമാന്യം കുറവായിരുന്നു. ഇന്നു ആ മാതിരിയുള്ള സൌജന്യഭക്ഷണമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ഹാളിൽ പ്രവേശനത്തിനു ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ പണം കൊടുത്തു ടിക്കറ്റു വാങ്ങുകകൂടി ചെയ്യണമായിരുന്നു. അവിടെ നടക്കുന്ന ഓരോ കലാപ്രകടനങ്ങൾക്കും പണം കൊടുത്തു് പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ടിക്കറ്റു വാങ്ങണമെന്നു വ്യവസ്ഥയുണ്ടായിട്ടും, ഏതു സമയത്തും പന്തൽ ആളുകളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞുതന്നെ ഇരുന്നിരുന്നു. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി സമ്മേളനങ്ങൾ ജനസാമാന്യത്തെ അത്രവളരെ ആകർഷിച്ചിരുന്നു. എൻ. എസ്സ് എസ്സ്. സമ്മേളനങ്ങളെല്ലാം തന്നെ സമുദായം ഒരു മഹോത്സവം പോലെ കണക്കാക്കിയിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. സമ്മേളന നടപടികളെല്ലാം വിജയപൂർവ്വം പുരോഗമിച്ചു.

നായർ സമ്മേളനത്തോട്ടു് അനുബന്ധിച്ചു ഒരു കൃഷിവ്യവസായപ്രദർശനവും പല ഉപസമ്മേളനങ്ങളും നടത്തി, പ്രദർശനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തതു് കൃഷി ഡയറക്ടർ ഡാക്ടർ കുഞ്ഞൻപിള്ളയായിരുന്നു. ഉപസമ്മേളനങ്ങളിൽ ആദ്യത്തേതു് വിദ്യാഭ്യാസസമ്മേളനമായിരുന്നു. അതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ വിദ്യാഭ്യാസവിദഗ്ദ്ധനായ എം. രാമവമ്മ തമ്പാനായിരുന്നു. പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന മറെറാന്നു് സ്ത്രീസമ്മേളനമാണു്. അതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ പിന്നീടു് കൊച്ചിരാജ്യം ഭരിച്ച മഹാരാജാവിന്റെ സഹധർമ്മിണിയായ കരിമ്പറ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി നേത്യാരമ്മയായിരുന്നു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷ മിസ്സസ്സു് ചങ്ങനാശേരിയും—ശ്രീമതി അമ്മുക്കുട്ടിയമ്മ—കൃഷിവ്യവസായസമ്മേളനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ ഡാക്ടർ കുഞ്ഞൻപിള്ളയുമായിരുന്നു. കരയോഗസമ്മേളനം സ്വസമുദായത്തെ അത്യധികം സ്നേഹിക്കുന്ന കളംകണ്ടയിൽ കെ. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്നു. ആരോഗ്യസമ്മേളനത്തിലെ അദ്ധ്യക്ഷൻ പ്രസിദ്ധനായ ഡാക്ടർ രാമൻ തമ്പിയുമായിരുന്നു. പരിഷ്കൃതനായ കുമാരമംഗലസ്സു് മനസ്സുൽ കെ. എൻ. കേശവൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഹിന്ദുസമ്മേളനം നടന്നു. നമ്പൂതിരി മുതൽ പുലയൻ വരെയുള്ള എല്ലാ സമുദായവിഭാഗങ്ങളിലേയും സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ ജാതിവിചാരമൊ വലിപ്പച്ചെറുപ്പചിന്താഗതിയൊ കൂടാതെ ഒരു സമുദായത്തിൽപെട്ടവരെപ്പോലെ ഇടതിങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആ സദസ്സു് കണ്ടാൽ ഹൈന്ദവൈക്യത്തിനു കാലതാമസമില്ലെന്നു് ആർക്കും ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയും. എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനവും പൂജാദികർമ്മങ്ങൾ നടത്താനുള്ള അവകാശവും നൽകണമെന്നും സർക്കാർ അധീനതയിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഹിന്ദുക്കൾക്കു വിട്ടുതരണമെന്നും മറുമുള്ള പ്രമേയങ്ങൾ ഐകകണ്ഠ്യേന പാസാക്കി. ഇങ്ങിനെ നാലുദിവസംകൊണ്ടു് സമ്മേളനങ്ങളെല്ലാം ഏറെറവും വിജയപ്രദമായി നടന്നു. സംഗീതവിദ്വാന്മാരുടേയും വിദുഷികളുടേയും പാട്ടുകച്ചേരി, നാഗസ്വരം വായന, സുപ്രസിദ്ധയായ കോമാട്ടിൽ പാറുക്കുട്ടിയമ്മയുടെ ഹരികഥാകാലക്ഷേപം, നാടകം മുതലായവകൊണ്ടു് നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു വന്നെത്തിയ ആളുകളെ ആനന്ദിപ്പിച്ചു. എല്ലാവരും ഉത്സാഹഭരിതരായി മറക്കാത്ത സ്മരണകളോടുകൂടിയാണു് യാത്രയ്ക്കു് ഒരുങ്ങിയതു്.

ഈ മാതിരി സമ്മേളനങ്ങൾ വളരെ പണച്ചിലവുണ്ടാക്കുന്നതാണെങ്കിലും, വിജയപ്രദമായി നടത്താൻ വളരെ ശ്രമമുള്ളതാണെങ്കിലും, ചിലവിലും ശ്രമത്തിലും കവിഞ്ഞു് എത്രയോ അധികം പ്രയോജനം സമുദായത്തിനുണ്ടാകുന്നതാണെന്നു് അനുഭവംകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണു്. ശേഷിമാന്മാരായ പല ആളുകളുടെ പല കാലത്തെ ശ്രമംകൊണ്ടുണ്ടാക്കാൻ കഴിയുന്നതിലും കവിഞ്ഞ പ്രചരണം ഒറ്റ സമ്മേളനംകൊണ്ടുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണു്. സമുദായത്തിനു് ഉൽബുദ്ധതയും ഐക്യവും ഉണ്ടാക്കാൻ ഇതിനെക്കാൾ പറ്റിയ മറ്റൊരുമാർഗ്ഗമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കരുവാറ്റാ സമ്മേളനത്തോടുകൂടിത്തന്നെ നായർ സമുദായത്തിന്റെ അംഗീകൃതമായ പ്രാതിനിദ്ധ്യവും കേരളമൊട്ടുക്കുള്ള പ്രശസ്തിയും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കുണ്ടായികഴിഞ്ഞു. നായർ സമുദായത്തിനു പൊതുവായി അവകാശപ്പെട്ടതെന്നു സങ്കല്പിച്ചിരുന്ന നായർ മഹാസമാജങ്ങളെല്ലാം പ്രവർത്തകന്മാരുടെ അഭാവവും പ്രമാണികളുടെ മാത്സര്യവും കൊണ്ടു് ഇല്ലാതായശേഷം സമുദായത്തിനു് ഏകാവലംബമായി അവശേഷിച്ച നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി, ഒരു സേവനസംഘം എന്നുള്ള നിലക്കും പുറമെ പ്രാതിനിദ്ധ്യസഭാവമുള്ള ഒരു സംഘടനയും ആണെന്നുവന്നപ്പോൾ സമുദായസ്നേഹമുള്ള പ്രമാണികളും ജനസാമാന്യവും ആശ്വസിക്കമാത്രമല്ല സന്തോഷിക്കയും കൂടി ചെയ്തു. എന്നാൽ പ്രവർത്തി ഒന്നും ചെയ്യാതെയും പൊതുക്കാര്യങ്ങൾക്കു ഒരു പൈസചിലവാക്കാതെയും നേതൃത്വസിദ്ധിക്കുവേണ്ടി കാത്തിരിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടരുണ്ടു്. അവരുടെ എണ്ണം മറ്റേതൊരു സമുദായത്തിലെക്കാളും കൂടുതൽ നായർ സമുദായത്തിലാണു്. അവർ ആരിലും ഏതിലും നന്മയൊ വളർച്ചയൊ കണ്ടാൽ ദുസ്സഹരായി, എല്ലാറ്റിനേറയും മുഖത്തു കരിതേയ്ക്കാനും അവയെ എല്ലാം തല്ലിക്കലെക്കാനും ശ്രമിക്കുന്നതു സാധാരണയാണു്. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആരംഭകാലം മുതൽ തന്നെ അസൂയയോടുകൂടി എതിരായി നിന്ന ചില പ്രമാണികൾ, കരുവാറ്റാ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും പ്രശംസാ പ്രസംഗം ചെയ്യുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷവും അതിനെതിരായി പ്രവർത്തിക്കാനാണു് ജന്മസിദ്ധവാസന അവരെ പ്രേരിപ്പിച്ചതു്. നിർഭാഗ്യമെന്നല്ലാതെ എന്തു പറയാനാണു്.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അടിയുറപ്പും പിൻബലവും സാമാന്യജനങ്ങളാണെന്നു കണ്ടറിഞ്ഞ അവർ, ആ പിൻബലം ഇല്ലാതാക്കിയാൽ അവരുടെ നായർ സമാജം പോലെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും ക്രമേണ ഇല്ലാതായിക്കൊള്ളും എന്നവർ വിശ്വസിച്ചു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി സാമാന്യ ജനങ്ങളെ കളിപ്പിക്കുകയാണെന്നും അവക്ക് അതിൽ യാതൊരു കൈകാര്യകർതൃത്വവുമില്ലെന്നും, അതിലെ അംഗമാകാൻ അഞ്ഞൂറും ആയിരവും രൂപാ കൊടുത്തെ സാദ്ധ്യമാകൂ എന്ന വ്യവസ്ഥയുള്ളതുകൊണ്ട് സാധാരണന്മാക്ക് ഒരു കാലത്തും അതിലെ അംഗമാകാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നും അതൊരു പ്രഭുസഭയാണെന്നും ഉള്ള ദുഷ്പ്രചരണം ആരംഭിച്ചു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലെ അംഗങ്ങളുടെ ചുരുങ്ങിയ സംഖ്യ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് അതിൽ ആരേയും അകത്തു കടത്താതെ നേതൃത്വം ഏതാനും ചിലർ എന്നെന്നേക്കുമായി കയ്യടക്കി സൂത്രത്തിൽ പൊതിഞ്ഞുകൊണ്ട നടക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനമാണ് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി എന്നും പറഞ്ഞുപരത്തി. അതുകൊണ്ടുമാത്രം എൻ. എസ്സ്. എസ്സും ജനങ്ങളുമായുള്ള കെട്ടുപാടുകൾ ഇല്ലാതാക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, ആർക്കും നിഷ്പ്രയാസം ചേരാൻ സൌകര്യമുള്ള 'നായർ മഹാസഭ' എന്ന പേരിൽ ഒരു അനാഥ ശിശുവിനെയും പ്രസവിച്ച് അവരുടെ മുമ്പിൽ ഇട്ടുകൊടുത്തു. അതിൽ ചേർന്നു ജീവിതകാലം മുഴുവൻ അംഗമായിരിക്കാൻ ഒരു രൂപാ കൊടുത്താൽ മതിയെന്നുള്ളതായിരുന്നു അതിലെ പ്രധാന വ്യവസ്ഥ. അതിന്റെ നായകസ്ഥാനം റിട്ടയാർഡ് ഹൈക്കോർട്ട് ജഡ്ജി പി. രാമൻതമ്പി ഏറ്റെടുത്തു. മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ള മുതലായി മറ്റനവധി പ്രമാണികളുടെ പേരും അതിനോട് ഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ശ്രീകൃഷ്ണവധത്തിനുവന്ന ശകടാസുരനെപ്പോലെ ആ ചുഴലിക്കാറ്റു സമുദായാന്തരീക്ഷത്തിൽ കുറച്ചുകാലം ചുറ്റിയടിച്ചു. പഴയ കേരളീയ നായർ സമാജ പ്രമാണികളിൽ പലരും ഈ പുതിയ സൃഷ്ടിക്കു കാരണഭൂതന്മാരും പിന്തുണക്കാരുമായിരുന്നു. അതു കൊടുമ്പിരി കൊണ്ടതു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനം ചങ്ങനാശേരിയിൽ നടക്കുന്ന കാലത്താണു്. ദുഷ്പ്രചരണത്തിനായി 'നായർ' എന്നൊരു പത്രവും മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ചു. അംഗങ്ങൾക്കു ഒരു രൂപാ ഫീസാക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം ഒരു സംഘടനയാകയില്ലെന്നും അതു നിലനി

ല്ലയില്ലെന്നും കേരളീയ നായർ സമാജം അവക്കു പാഠം നൽകിയും കൊണ്ടു് മറഞ്ഞു് മണ്ണടിഞ്ഞിട്ടു് കാലം കുറച്ചെ ആയുള്ളു. എങ്കിലും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഹാരത്തിനുവേണ്ടി ആ വഴി തന്നെ വീണ്ടും സ്വീകരിക്കാൻ ആ ബുദ്ധിമാന്മാക്കു് ലേശവും പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. സമുദായത്തിനു കുറെ അവമാനവും സൈരക്കേട്ടമുണ്ടാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും ചെയ്യാൻ സാധിക്കാതെ, ഉദ്ദേശശുദ്ധിയില്ലാതെ ജനിച്ച ആ സംഘടനാശിശു കേരളീയ നായർ സമാജംപോലെ അപമൃത്യുവിനിരയായി. ഈ മഹാരഥന്മാരുടെ എതിപ്പുകളൊന്നും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ബാധിക്കയില്ലെന്നും സമുദായത്തിന്റെ വിശ്വാസം സമ്പാദിച്ച സൊസൈറ്റിയെ ജനങ്ങൾ വിട്ടുപിരികയില്ലെന്നും ഉള്ളതിനു പരസ്യമായ തെളിവായിരുന്നു വിജയപൂർണ്ണതയോടുകൂടി ചങ്ങനാശേരിയിൽ നടന്ന സമ്മേളനം.

മൂന്നാംസമ്മേളനം

ചവറ

106–ൽ നടന്ന ചവറ സമ്മേളനത്തിന്റെ സ്വാഗതസംഘരൂപീകരണം മുതൽ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ആഫീസ്സ്റ്റാഫും ഒരുമിച്ചു ഞാൻ താമസം ചവറയിലാക്കി. സമ്മേളനം നടത്തിപ്പിന്റെ പ്രധാന ചുമതല വഹിച്ചതു് കുമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ളയായിരുന്നു. യുവാവായ അദ്ദേഹത്തിനു് യുവാക്കന്മാരുടെ ഇടയിലെ നേതൃത്വംപോലെ പ്രായമായവരുടെ ഇടയിൽ സ്വാധീനവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പരിചയമായിട്ടു് സംവത്സരങ്ങൾ പലതുകഴിഞ്ഞു. ഞാൻ ആദ്യം പ്രാക്കുളത്തു ചെന്നതും, പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻപിള്ളയുമായി പരിചയമായതും 1091–ലാണു്. അന്നു് ശങ്കുപ്പിള്ള കൗമാരനില വിട്ടുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നെ ഒരു മൂത്തജ്യേഷ്ഠനെപ്പോലെ കരുതി അപ്രദേശങ്ങളിലെ എന്റെ സഞ്ചാരത്തിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും സഹായിയായി ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു വരുമായിരുന്നു. പിന്നീടാണു് അദ്ദേഹം പന്മനയ്ക്കു പാർപ്പുമാറ്റിയതും കുമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ളയായതും. അദ്ദേഹം ശരീരവ്യായാമത്തിൽ അത്യുത്സുകനായിരുന്നു. ഗുസ്തിമുറകൾ വേണ്ടവണ്ണം അഭ്യസിച്ചിരുന്നു. നായർ സമ്മേളനങ്ങളിൽ കലാവിദ്യ

കൾപോലെതന്നെ കായികപ്രദർശനങ്ങൾക്കും പ്രധാന സ്ഥാനം കല്പിച്ചിരുന്നു. മിക്ക സമ്മേളനങ്ങളിലും കായികാഭ്യാസവിരുതന്മാരായ നായർ യുവാക്കന്മാരെ ക്ഷണിച്ചു വരുത്തി സമ്മേളനപ്പന്തലിൽവച്ച് പ്രദർശനം നടത്തുക പതിവായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രമാണികൾ തലശ്ശേരിക്കാരായ ചില നായർ യുവാക്കന്മാരായിരുന്നു. അടി, തട, വാൾപ്പയറ്റ് ഇവയിലായിരുന്നു അവരുടെ വിദഗ്ധത. കുമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ളയും മംഗ്ലാവിൽ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുമായിരുന്നു ഗുസ്തിക്കാരിൽ പ്രമാണികൾ. ഇങ്ങനെ നായർ സമുദായ കാര്യത്തിലും നായർ സമ്മേളനകാര്യത്തിലും ശങ്കുപ്പിള്ള പ്രത്യേകതല്പരനും അഭേദ്യബന്ധമുള്ളവനുമായിരുന്നു. ശങ്കുപ്പിള്ള സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരെ എതിർക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ പ്രക്ഷോഭണക്കാരിൽ ഒരാളായി തീർന്നതുമുതൽ സമുദായകാര്യങ്ങളിൽനിന്നും ക്രമേണ ഒഴിയുകയും നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുമായുള്ള ബന്ധം ഇല്ലാതാകയും ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കുറെയൊക്കെ അഭിപ്രായഭേദക്കാരായി തീരുകയും ചെയ്തു. രാഷ്ട്രീയാവകാശസിദ്ധിക്കായി കൃസ്ത്യാനികളും ഈഴവരും മഹമ്മദീയരും ചേർന്നുണ്ടാക്കിയ നിവർത്തനപ്രസ്ഥാനം ഗവൺമെൻറിനോടുള്ള എതിർപ്പിന്റെ പ്രകടനമായിരുന്നെങ്കിലും അത്രയുമധികം അതു നായർ സമുദായത്തോടുള്ള എതിർപ്പായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു നായന്മാർ മിക്കവാറും ഗവൺമെൻറുഭാഗത്തുനിന്നുകൊണ്ടു ആ മുറിപ്രസ്ഥാനത്തെ എതിർക്കേണ്ടിവന്നു. കുമ്പളവും അപൂർവ്വം ചില നായർ പ്രമാണികളും നിവർത്തനക്കാരുടെ കക്ഷിയിൽ ചേരുകയും, നായന്മാർക്കു സാമുദായികസംഘടന ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ എതിർക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെയാണ് ശങ്കുപ്പിള്ള സാമുദായികരംഗത്തുനിന്നു തീരെ മാറി തനി രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകനായതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമുദായികപ്രവർത്തനങ്ങളേയും രാഷ്ട്രീയപ്രക്ഷോഭണങ്ങളേയും കാൾ അഭിനന്ദിക്കേണ്ടതും എന്നും നിലനിൽക്കുന്നതുമായ മറെറാരു പ്രവർത്തിയുണ്ട്. അതാണു് കുമ്പളത്തുശങ്കുപ്പിള്ളയെ നിത്യസ്മരണീയനാക്കുന്നതെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. അതു് മറ്റൊന്നുമല്ല പന്മന ആശ്രമസ്ഥാപനം.

'ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ' എന്ന പേരിനാൽ അറിയപ്പെടുന്ന പരമഭട്ടാര ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ എന്ന ദിവ്യനായ ഒരു മഹാത്മാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജനിച്ചതു് നായർ സമുദായത്തിലായി

രുന്നു. അദ്ദേഹം ജനിച്ചിട്ട് നൂറു കൊല്ലം തികഞ്ഞതു് 1124-ൽ ആണു്. തിരുവനന്തപുരം സ്വദേശിയായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദിവ്യത്വം അറിഞ്ഞു് ആരാധിക്കാൻ അദ്ദേഹം ജനിച്ച സമുദായത്തിന്റെ വിശിഷ്ടസ്വഭാവം കൊണ്ടു് അധികം ആരുമുണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹവും ശ്രീനാരായണഗുരുവും സമകാലീനന്മാരും സമീപദേശവാസികളും സ്നേഹിതന്മാരും ഗുരുശിഷ്യബന്ധമുള്ളവരുമായിരുന്നു. ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ അസാധാരണ പണ്ഡിതനും ഒരു യുക്തിവാദിയും തപസ്വിയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു സന്യാസികളും ഗൃഹസ്ഥാശ്രമികളുമായിഅനവധി ശിഷ്യന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു, കലാവിദ്യകളിലും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും മറ്റെല്ലാ വിഷയങ്ങളിലും തന്നെ അദ്ദേഹം അപാരപണ്ഡിതനായിരുന്ന സ്വാമികൾ. അവസാനകാലത്തു് പന്മന ചെല്ലാനും കമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ളയുടെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു്, സമാധി അടയുന്നതുവരെ അവിടെ സ്ഥിരമായി താമസിക്കാനും ഇടയായി. അതു് സ്വാമികളുടേയും ശങ്കുപ്പിള്ളയുടേയും ഭാഗ്യംകൊണ്ടുണ്ടായ ഒരു സംഭവമായി ഞാൻ കരുതുന്നു. ശങ്കുപ്പിള്ളയെപ്പോലെ ഗുരുതുല്യവും ഭക്തിയുമുള്ള ഒരാളെ അന്ത്യശുശ്രൂഷണത്തിനു സ്വാമികൾക്കു ലഭിച്ചതു് നായർ സമുദായത്തിന്റെതന്നെ ഒരു സുകൃതമാണെന്നാണെന്റെ വിശ്വാസം. സ്വാമികളുടെ ചിന്താഗതിക്കും തപസ്സിനും അനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം ദിവംഗതനായപ്പോൾ സമാധിയിരുത്തി അവിടെ ഒരു പ്രതിഷ്ഠതന്നെ നടത്തി വിശുദ്ധമായ ഒരു ക്ഷേത്രമാക്കിത്തീർത്തു് നിത്യപൂജ നടത്തുന്ന 'പന്മന ആശ്രമം' ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടേതെന്നപോലെ ശങ്കുപ്പിള്ളയുടേയും ഒരു സ്മാരകമായി എന്നും നിലനിൽക്കുന്നതാണു്. സ്വാമികളുടെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞുള്ള അനുഗ്രഹം ശങ്കുപ്പിള്ളക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ശങ്കുപ്പിള്ളയെപ്പറ്റിയുള്ള വാത്സല്യാധിക്യവും മതിപ്പും കൊണ്ടു് സ്വാമികൾ ശങ്കുപ്പിള്ളയെ സ്മരിച്ചു സംസാരിക്കുമ്പോൾ 'കാരണവർ' എന്നാണു് സംസാരിക്കാറുള്ളതെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. സ്വാമികൾതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമാധിസ്ഥാനം നേരത്തെ നിർണ്ണയിച്ചു് ശങ്കുപ്പിള്ളയെ ധരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ സ്ഥലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമാണു് സമാധിയിരുത്തീട്ടുള്ളതും. പന്മന ആശ്രമം മഹാത്മാഗാന്ധി മുതലായ മഹാത്മാക്കൾ സന്ദർശിച്ചിട്ടുള്ള—ഒരു പുണ്യഭൂമിയായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. ആശ്രമത്തിനു പിന്തുണനിൽക്കാൻ പ്രധാന ബാദ്ധ്യതയുള്ള നായർ സമുദായ

ത്തിന്റെ ഉണർവിന്റെ കുറവും ഉദാസീനതയുടെ കൂട്ടതലും കൊണ്ട് അതിനു സിദ്ധിക്കേണ്ട പ്രാമാണ്യവും പ്രസിദ്ധിയും സിദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്നെയുള്ള. ചട്ടമ്പിസ്വാമികളെ നേരിട്ടു കാണാനൊ പരിചയം സമ്പാദിക്കാനൊ എനിക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി കുറെഒക്കെ കേട്ടപഠിക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാചീന മലയാളം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ച് അതിലൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രപാണ്ഡിത്യവും യുക്തിവാദവും ഒട്ടൊക്കെ ഗ്രഹിക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്വാമികളെ നിത്യസ്മരണീയനായി കാണാൻ, കഴിവുള്ളതു ചെയ്ത കുമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ള ആ വിഷയത്തിൽ എല്ലാവരുടേയും കൃതജ്ഞതക്കു പാത്രീഭൂതനാണ്.

ശങ്കുപ്പിള്ള ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ അന്തേവാസിയാകുന്നതിനു മുമ്പാണ് ചവറസ്സമ്മേളനത്തിന്റെ ചുമതല വഹിച്ചതു്. ആ വിട്ടത്തെ സമ്മേളനത്തിന്റെ യോഗം നടത്തിപ്പിനുള്ള ചുമതലയും പൊതുവേയുള്ള മേലന്വേഷണവും മാത്രമെ എനിക്കുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ബാക്കി എല്ലാ ചുമതലകളും വഹിച്ചതു് സ്വാഗതസംഘമാണ്. പതിവുപോലുള്ള നാലുനിലപ്പന്തലും അലങ്കാരങ്ങളും മോടികളും എല്ലാമുണ്ടായിരുന്നു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ ശങ്കരമംഗലം പദ്മനാഭപിള്ളയായിരുന്നു. സെക്രട്ടറി മുല്ലശ്ശേരി മാധവൻപിള്ളയും. സ്വീ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷ ഇന്നു് ഇൻഡ്യൽ പാർല്ലമന്റു് മെമ്പറായിരിക്കുന്ന അംബുസ്വാമിനാഥനും സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷ ശ്രീമതി ശങ്കരമംഗലം ചെല്ലമ്മയും ആയിരുന്നു. ഹിന്ദുസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷൻ പരേതനായ ഈ. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരും വാളൻറ്യർ ക്യാപ്റ്റൻ നാരായണൻ ഉണ്ണിത്താൻ ബി. എ. ബി. എൽ–ം ആയിരുന്നു.

നാലാം സമ്മേളനം

മാവേലിക്കര.

1107–ൽ നാലാമതു സമ്മേളനം മാവേലിക്കരവച്ചു നടന്നു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന ദാമോദരൻ ആശാൻ തന്നെയായിരുന്നു സ്വദേശി ന്യായവും കൂടി ഉൾപ്പെടെ അവിട്ടത്തെയും സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ. ഞാൻ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയുടെ നിലയിൽ സ്റ്റാഫുമായി ഒന്നരണ്ടു മാസത്തിനുമുമ്പുതന്നെ

മാവേലിക്കര താമസമാക്കി. പണപ്പിരിവു്, പന്തൽക്കെട്ടു്, സമ്മേളന പരിപാടികളുടെ രൂപീകരണം മുതലായവ എല്ലാം പഴയതുപോലെ എന്റെ ചുമതലയിൽതന്നെ നടന്നു. ഗവമ്മെൻറു് ഹൈസ്കൂൾ കാമ്പൌണ്ടിലായിരുന്നു സമ്മേളനപ്പന്തൽ. നായർ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം റിട്ടയാർഡ് ദിവാൻ പേഷ്കാർ മടിച്ചൽ ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളയും, കരയോഗസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം സി. കെ. നാഗൻപിള്ളയും സ്വീകരിച്ചു. അവർ രണ്ടാളും ഒരുമിച്ചുതന്നെ സമ്മേളനത്തിനു വന്നെത്തി. നായർ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനെ, വഴിമദ്ധ്യേ അവിട്ടുള്ള എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഘടനകൾ ബഹുമാനപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു. അദ്ധ്യക്ഷൻ മാവേലിക്കര ടൌൺഅതൃത്തിയിലെ സ്വീകരണപന്തലിൽ വന്നെത്തിയപ്പോൾ സന്ധ്യകഴിഞ്ഞു. സ്വാഗതസംഘം പതിവുപോലെ വാദ്യമേളസഹിതം വാളൻറ്യർ സംഘത്തിന്റെ അകമ്പടിയോടുകൂടി പ്രസിഡണ്ടിനെ സ്വീകരിക്കയും വമ്പിച്ച ഒരു ഘോഷയാത്രയായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസസ്ഥലത്തു കൊണ്ടുചെന്നാക്കുകയും ചെയ്തു. നായർ സമ്മേളനവും ഉപസമ്മേളനങ്ങളും പതിവിൻപടിയുള്ളതെല്ലാം മുറയ്ക്കു നടന്നു. മാവേലിക്കരയും സമീപപ്രദേശങ്ങളും നായന്മാരുടെ സങ്കേതമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് വൻപിച്ച നാലുനില പന്തലിനകത്തു് ആളുകൾ വന്നു നിറയാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

സ്ത്രീസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷ കൊച്ചിരാജ്യത്തുള്ള പാവ്വതിനെന്മേനിമംഗലം എന്ന അന്തർജ്ജനമായിരുന്നു. മറക്കുടയ്ക്കകത്തു് ആരും കാണാതെ സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന അന്തർജ്ജനങ്ങൾ അതിനു പുറത്തിറങ്ങിയെന്നു മാത്രമല്ല, നമ്പൂതിരിമാരുടെ യോഗക്ഷേമസഭകളിൽ ഹാജരായി പ്ലാറ്റ്ഫാറത്തിൽ ഇരിക്കയും പ്രസംഗിക്കയും ചെയ്തു തുടങ്ങീട്ടു കുറച്ചുകാലമായി. ഈ വസ്തുത പത്രവാർത്തയിൽ കവിഞ്ഞു് നേരിട്ടു ബോദ്ധ്യമായിട്ടില്ലാത്ത നായർ സമുദായാംഗങ്ങളാണു് അന്നു് അവിടെ കൂടിയതിൽ അധികം പേരും. അവരെല്ലാം അത്ഭുതത്തോടുകൂടിയാണു് ഈ അന്തർജ്ജനാദ്ധ്യക്ഷയെ ദർശനം നടത്തിയതു്. സമുദായ പരിഷ്കാരിണികളിൽ അഗ്രഗണ്യയായ ആ മഹതി കൊച്ചി നിയമനിർമ്മാണ സഭയിലെ എം. എൽ. സി യുമായിരുന്നു. കേരളത്തിൽ സമുദായ പരിഷ്കാരം എവിടെ എത്തിയെന്നുള്ളതിനു് അതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു തെളിവാവശ്യമില്ലല്ലൊ. വിദ്യാഭ്യാസ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷൻ കൊച്ചിയി

ലെ സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രൻ ഐ. എൻ. മേനോൻ ആയിരുന്നു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം തിരുകൊച്ചി വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ ആയിരുന്നിട്ടുള്ള ആളാണ്. എല്ലാ സമ്മേളനങ്ങളും കലാപ്രകടനങ്ങളും കായികാഭ്യാസ പ്രദർശനങ്ങളും വിജയപ്രദമായി നടന്നു. അടുത്ത കൊല്ലത്തെ സമ്മേളനം തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു നടത്താൻ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനായ ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള പരസ്യമായി ക്ഷണിക്കയും അതു സ്വീകരിക്കയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ട അതിഥികൾക്കെല്ലാം സ്വാഗതസംഘം പ്രസിഡണ്ട് ദാമോദരൻ ആശാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്പലപ്പാട്ട വീട്ടിൽവച്ചു് ചതുർവിധ വിഭവങ്ങളോടുകൂടിയ സദ്യയും സൽക്കാരവും നടത്തി.

അടുത്ത സമ്മേളനം

തിരുവനന്തപുരത്തു്

പതിവുപ്രകാരമാണെങ്കിൽ, ഈ സമ്മേളനം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ മുമതലയിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് 108 മേടത്തിൽ നടക്കേണ്ടതാണു്. അതിനുവേണ്ട പ്രാരംഭപ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യതരേണ്ടതു് നാട്ടുകാരും വിശേഷിച്ചു് ക്ഷണിച്ചവരുമാണു്. തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനം നടത്താൻ ക്ഷണിച്ച ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളയൊ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹകാരിയായിവന്ന സി. കെ. നാഗൻപിള്ളയൊ ആ മുമതല വഹിക്കുന്ന ലക്ഷണം കണ്ടില്ല. ഞാൻ തിരുവനന്തപുരത്തുചെന്നു് അവരെകണ്ട പറഞ്ഞിട്ടും അവക്കു ഒരു ബാദ്ധ്യതയുള്ളതായി ഭാവിക്കപോലും ചെയ്തില്ല. എൻ. എസ്. എസ്. സമ്മേളനം വിജയപ്രദമായി നടത്തുകയെന്നുള്ളതു വളരെ ശ്രമസാദ്ധ്യമായ കാര്യമാണെന്നു അവക്കും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഒട്ടധികം പണം വേണം. വളരെ ആളുകളുടെ സഹകരണം ആവശ്യമാണു്. സ്ഥലത്തെ നേതൃത്വം വഹിക്കുന്നവർ പ്രാമാണ്യവും സ്വാധീനവുമുള്ളവരല്ലെങ്കിൽ കുഴയും. തിരുവനന്തപുരത്തു് വാളെടുത്തവരെല്ലാം വെളിച്ചപ്പാടെന്നല്ലാതെ സമ്മതനായ ഒരു നേതാവിനെ കണ്ടുപിടിയ്ക്കാൻ പ്രയാസമാണു്. ഉദ്യോഗജീവിതത്തിൽ കവിഞ്ഞുയാതൊരു പൊതുക്കാര്യങ്ങളിലും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരല്ല തിരുവന

ന്തപുരത്തെ മിക്ക നേതാക്കന്മാരും. അതുകൊണ്ട് ചുമതലയുടേയും ചിലവിന്റേയും ഗൌരവമോർത്തു് അതിൽനിന്നൊഴിയാനായി രുന്ന ക്ഷണിച്ചവക്കും അല്ലാത്തവർക്കുമുള്ള താല്പര്യം. അവരെ വീഴ്ത്തപ്പെട്ടത്താതിരിക്കാൻവേണ്ടി നേതാക്കന്മാരുടെ മാത്സര്യം നീക്കി യോജിപ്പോട്ടുകൂടിയല്ലാതെ സമ്മേളനം നടത്തുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. യോജിപ്പുണ്ടാക്കാൻ അവരും മറാരും തയ്യാറില്ലായിരുന്നു. യോജിക്കാത്തവരെയെല്ലാം യോജിപ്പിച്ചു പണം പിരിച്ചു സമ്മേളനം നടത്തേണ്ട ബാദ്ധ്യത സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കാണെന്നു അവർ തീരുമാനിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തേക്കുള്ള ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചതു് ആപത്തായിത്തീർന്നല്ലൊ എന്നോർത്തു ഞങ്ങളെല്ലാം വ്യസനിച്ചു. നിവൃത്തിമാർഗ്ഗം കണ്ടുമില്ല.

ഏതു കക്ഷിയിൽപെട്ട ഏതു പ്രമാണിയെ കണ്ടാലും, പഴയ കപ്പകളെല്ലാം കിളച്ചു ഓടിളക്കുന്ന ഏർപ്പാടല്ലാതെ 'യോജിപ്പിനുള്ള ഒരു നിർദ്ദേശവും അവരിൽനിന്നു ലഭിച്ചില്ല. പഴയ കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റേയും സമസ്തകേരള നായർ സമാജത്തിന്റേയും ചേരിതിരിഞ്ഞുള്ള കക്ഷികളിൽ പലരും അന്നത്തെ വാശിയോടുകൂടി അവിടവിടിരുന്ന ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയതല്ലാതെ കായ്ക്കു നടപ്പിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചുപോലും ചെയ്തില്ല. കേരളീയ നായർ സമാജക്കാക്കു എതിരായിരുന്ന നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ നല്ല പാഠം പഠിപ്പിക്കാനുള്ള അവസരം ലഭിച്ചു എന്നും അവരിൽ ചിലർ വിചാരിച്ചു. ഗ്രഹണസമയത്തു് ഞാഞ്ഞൂലുകളും തലപൊക്കുന്ന മട്ടിൽ പ്രമാണിവേഷക്കാർ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി തലപൊക്കിത്തുടങ്ങി. പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന രണ്ടു സമാജങ്ങളും ചത്തിട്ടും സംവത്സരങ്ങൾ ചിലതു കഴിഞ്ഞിട്ടും 'പഴുവും ചത്തുമോരിലെ പുളിയും പോയി' എന്നു പറഞ്ഞതുപോലെ മറക്കാൻ കാലമായ ആ പഴയകായ്ക്കും വീണ്ടും സമുദായമദ്ധ്യേ പൊന്തിവന്നതു് ദുർവാസനയുടേയും ദൌർഭാഗ്യത്തിന്റെയും കാഠിന്യംകൊണ്ടെന്നല്ലാതെ എന്തു പറയാനാണു്. പൊതുക്കായ്ത്തിനുവേണ്ടി ഒരുപൈസ ചെലവുചെയ്വാനും അരക്കഴഞ്ചു പ്രയത്നിക്കാനും തയ്യാറില്ലാതെ, കുറവും കുറവും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് പ്രാമാണ്യത്തിനു മത്സരിക്കുന്ന പാരമ്പര്യമാണു് തിരുവനന്തപുരത്തെ നായർ പ്രമാണികളിൽ അധികം പേരും സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന പ്രസിദ്ധമാണു്. ചരിത്രകാലം മുതൽ നേതാക്കന്മാർക്കു കഴിതോണ്ടുന്ന ഏർപ്പാടും

ഏറെക്കുറെ നടപ്പിൽ വരുത്തീട്ടുണ്ട്. നാം ആരാധനാപുരുഷന്മാരായി കരുതീട്ടുള്ള രാജാകേശവദാസന്റേയും വീരപുരുഷനായ വേലുത്തമ്പിയുടേയും അന്തിമഘട്ടം ഇത്ര ഭയാനകവും വ്യസനകരവുമാക്കിത്തീർത്തത് ആരുടെ പ്രവർത്തിദോഷം കൊണ്ടാണ്. വഴിതെറ്റിയുള്ള ഉൽകർഷേച്ഛയും വ്യക്തി വിദ്വേഷവുമുണ്ടായിരുന്ന കൊട്ടാരം സമ്പ്രതി കുഞ്ഞുനീലമ്പിള്ളയുടെ പ്രേരണയും പിൻബലവുമില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, കൊച്ചീക്കാരൻ ജയന്തൻ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിക്ക് കേശവദാസനെപ്പോലെ ശേഷിമാനും സമ്മതനുമായ ഒരു മഹാവ്യക്തിയെ—ഒരു ദിവാൻജിയെ—ജയിലിലടയ്ക്കാനും വിഷം കൊടുത്തു കൊല്ലാനും ധൈര്യമുണ്ടാകുമായിരുന്നൊ? ദിവാൻ പദത്തിനു് അതിമോഹമുണ്ടായിരുന്ന ഉമ്മിണിത്തമ്പിയുടെ ഏഷണിയും പ്രേരണയുമില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അന്നത്തെ സാധുവായ മഹാരാജാവിനു വേലുത്തമ്പിയെ കൈവെടിയാനുള്ള മനസ്സോ, റസിഡണ്ടിനു ഈ രാജ്യത്തു താന്തോന്നിത്വം ചെയ്യാനുള്ള ധൈര്യമൊ ഉണ്ടാകുമായിരിന്നൊ? നായന്മാർ ഒരു നേതൃത്വത്തിൽ ജീവിക്കാനൊ യോജിച്ചു കഴിയുവാനോ ശേഷിയുള്ളവരായിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്നു കാണുന്ന അധപ്പതനമൊന്നുമുണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല.

നായന്മാരുടെ മാത്സര്യത്തിന്റെ പ്രധാന രംഗഭൂമി തിരുവനന്തപുരമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് നിർദ്ദോഷമായ നായർ സമ്മേളനക്കാര്യത്തിലും അവരുടെ 'പഴയ ധർമ്മം' അവരെ അലട്ടിത്തുടങ്ങി. ചുമതലക്കാരായ രണ്ടു പ്രമാണികളേയും ഞാൻ പലപ്രാവശ്യം കണ്ടു സംസാരിച്ചിട്ടും അവർ ഒരിഞ്ചും മുമ്പോട്ടുവന്നില്ല. അതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെടാതെ അവർ വീഴ്ചക്കാരാകാതിക്കാൻ വേണ്ടി അസാദ്ധ്യമായ ചില ചുമതലകൾ ഞാൻ ഏല്ക്കണമെന്നും നിർബ്ബന്ധിച്ചുതുടങ്ങി. എന്തായാലും യോജിക്കാത്ത തിരുവനന്തപുരത്തെ രണ്ടു കക്ഷിയിൽപെട്ടവരും ഒന്നിലും പെടാത്തവരുമായ നായന്മാരെ എല്ലാം യോജിപ്പിക്കയാണ് എന്റെ കർത്തവ്യമെന്നു് അവർ പറഞ്ഞു. അല്ലാതെ സമ്മേളനം നടത്താൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും തീർച്ചപ്പെട്ടു. നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി സമ്മേളനം തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു നടത്തിയാൽ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് അവരുടേയും കൂടി അംഗീകാരമാകുമെന്നോർത്തു വ്യസനിച്ചവരുമില്ലാതില്ല. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനങ്ങളുടെ വലിപ്പവും

മോടിയും അവർ വായിച്ചറിഞ്ഞതിനും പുറമെ, മാവേലിക്കരവച്ച് അനുഭവപ്പെട്ടകയും കൂടി ചെയ്തു. അവിടുത്തെ ഗംഭീരമായ ഘോഷയാത്രയും, അഹോരാത്രമെന്നപോലെ മിനിട്ടുതെറ്റാതെ പരിപാടിയനുസരിച്ചു ബഹുലമായ തോതിൽ നടത്തുന്ന യോഗങ്ങളും, അവരെ വിഭ്രമിപ്പിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. അന്യോന്യബന്ധവും സഹകരണവും പണം ചിലവുചെയ്യാൻ മനസ്സുമില്ലാത്ത തിരുവനന്തപുരത്തു് അതനുസരിച്ചു് എങ്ങിനെ നടത്തി ശരിപ്പെടുത്തുമെന്നു് അവർ ഭയപ്പെട്ടിരിക്കണം. ഇങ്ങിനെ 108–ലെ സമ്മേളനം നീക്കുപോക്കില്ലാത്ത ആലോചനകൊണ്ടും കാലുമാറ്റം കൊണ്ടും നടത്താതെ അക്കൊല്ലം അവസാനിപ്പിക്കാൻ അവക്കു കഴിഞ്ഞു.

സമ്മേളനം നടത്താതിരിക്കാനുള്ള പല ന്യായങ്ങളും ആക്ഷേപങ്ങളും ക്ഷണിച്ചവർ ഉൾപ്പടെ കണ്ടുപിടിച്ചു. ആ കൂട്ടത്തിൽ നായർ സമുദായത്തിന്റെ പേരിൽ പൊതുസമ്മേളനം നടത്താൻ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കുതന്നെ അവകാശമെന്നുള്ള ചോദ്യവുമുണ്ടായി. ആരും ചുമതലക്കാരും ആവശ്യക്കാരുമില്ലെന്നു് തുടർന്നു പല കൊല്ലങ്ങളും കണ്ടതിനുശേഷം സമുദായം നിർജ്ജീവമായിപോകാതിരിക്കാൻ സമ്മേളനം ആവശ്യമായതുകൊണ്ടു്, സൌകര്യവും ശേഷിയുമില്ലാതിരുന്നിട്ടുപോലും സമുദായത്തിന്റെ ആവശ്യത്തെ കരുതി ഈ മഹാ ചുമതല സർവീസ് സൊസൈറ്റി ഏറ്റെടുത്തതാണു്. ഇതുവരെ ആരും ചോദ്യം ചെയ്തതുമില്ല. തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിലെ നായന്മാരുടെ മുഴുവൻ ബന്ധവും എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനുണ്ടാകാനും അവരുടെ കക്ഷിമത്സരം ഇല്ലാതാകാനും വേണ്ടിയാണു് തെക്കൻ തിരുവിതാംകൂറിലെ രണ്ടു നായർ പ്രമാണികളെ മാവേലിക്കര അദ്ധ്യക്ഷന്മാരാക്കിയതു്. ഇത്തരം ചോദ്യം ചോദിക്കാതെതന്നെ അവർ അവിടെ വരികയും ആ ചുമതല നിർവഹിക്കയും ചെയ്തു. അവരിൽനിന്നു പോലും ഈ ചോദ്യം ഈ അവസരത്തിലുണ്ടായതാണത്ഭുതം. തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു സമ്മേളനം നടത്താൻ ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു താലൂക്കിൽവച്ചു് അതു മുടങ്ങാതെ നടന്നുകൊള്ളുമായിരുന്നു. നിർഭാഗ്യത്തിനു തിരുവനന്തപുരത്തുപോയി വീഴാൻ ഇടയായി. പേരിനെങ്കിലും ഒരു സമ്മേളനം അവിടെവച്ചു നടത്താൻ കഴിഞ്ഞാൽ ഈ അവമാനത്തിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടാമെന്നു കരുതി, ആണ്ടവസാനി

ച്ചിട്ടും ഞാൻ വിടാതെ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ ഇല്ലാത്ത സമാജങ്ങളെ എല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്തു് അതിന്റെ പേരിലേ അവിടെവച്ചു് ഒരു സമ്മേളനം നടക്കു എന്നു ബോദ്ധ്യമായി. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ചുമതലയിൽ കൊല്ലം തോറും നടന്നുവന്ന സമ്മേളനം മുടങ്ങുന്നതിൽ ഉള്ള വേദനകൊണ്ടു്, തിരുവനന്തപുരം നേതാക്കന്മാർ ആവശ്യപ്പെട്ടന്ന ഏതു കായ്ങ്ങൾക്കും കീഴടങ്ങാമെന്നുവരെ സർവീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാർ തീരുമാനിച്ചു. ചെന്നായുടെ വായിൽപെട്ട കൊക്കിന്റെ തല എങ്ങിനെഎങ്കിലും രക്ഷപ്പെട്ടത്തി എട്ടക്കണമല്ലൊ എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഞങ്ങൾക്കു് യാതൊരു വിചാരവുമില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ തിരുവനന്തപുരം നേതാക്കന്മാർ, സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ തേജോവധം ചെയ്തു്, 'മുന്നൂറ്റിൽ ഒന്നു് മുളമൂട്ടിൽകണ്ണൻ' എന്നുള്ളമട്ടിൽ തരംതാഴ്ത്താൻ കിട്ടിയ ഈ സന്ദർഭം പാഴിൽ ആക്കരുതെന്നുള്ള കരുതലോടുകൂടിയാണു് ആലോചന നടത്തിയതു്. കേരളീയ നായർ സമാജവും സമസ്തകേരള നായർ സമാജവും സമുദായത്തോട്ടു് എന്നെന്നേക്കുമായി യാത്രപറഞ്ഞു മൺമറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് അതിന്റെ പേരു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതെ വന്നു. എന്നാൽ 'ചത്തതിനൊക്കുമെ ജീവിച്ചിരിക്കിലും' എന്ന നിലയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന ഒന്നരണ്ടു സംഘടനകൾ തിരുവനന്തപുരത്തു് അന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒന്നു് ബഹുമാന്യനായ ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ള സ്ഥാപിച്ചതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവന്നതുമായ തെക്കൻതിരുവിതാംകൂർ നായർ സമാജമായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തെ നായർ പ്രമാണികളെല്ലാം പാരമ്പര്യം അനുസരിച്ചു് അതിനേയും എതുക്കയാണു് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതെങ്കിലും, സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ തരം താഴ്ത്താനുള്ള ഇപ്പൊഴത്തെ സംരംഭത്തിൽ അതിനേയും ഒരു കരുവായികരുതാൻ തീരുമാനിച്ചു.

മറെറാന്നു തിരുവനന്തപുരത്തുള്ള 'നായർ യൂണിയ'നാണു്. അതൊരു കമ്മറ്റിയെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ചെറുതുപത്തിലുള്ള ഒരു സംഘടനയെന്നു പറയാൻ അവർപോലും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തെ അഞ്ചാറു നായർ നേതാക്കന്മാർ, ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ അവക്കുണ്ടായ വികാരാവേശത്തിനിടയിൽ ഉണ്ടാക്കിയ ഒരു കമ്മറ്റിയാണതു്. നമ്മുടെ കാളേജ് വിദ്യാ

ത്ഥികൾക്കു താമസിക്കാനുള്ള അസൌകര്യം നീക്കാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു് ചില ഹോസ്റ്റലുകൾ ഉണ്ടാക്കണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു അതിന്റെ ഉദ്ദേശം. ആദ്യയോഗത്തിൽ വച്ചു് ചില ദാനങ്ങളും വാഗ്ദാനങ്ങളും ഉണ്ടായി. റിട്ടയാർഡ് ദിവാൻ പേഷ്കാരായിരുന്ന കണ്ടനാട്ട നാരായണമേനോനായിരുന്നു ദാനകർത്താക്കളിൽ പ്രമാണി. അദ്ദേഹം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി, കുന്നുകുഴിയിൽ ജനറൽ ആശുപത്രിക്കു തൊട്ടു കിഴക്കുള്ള ഒരേക്കറോളം വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഭൂമിയും അതിൽ ഇരിക്കുന്ന കെട്ടിടവും നായർ യൂണിയൻ കമ്മറാഫീസു വിട്ടുകൊടുക്കാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്കയും പിന്നീടു വിട്ടുകൊടുക്കയും ചെയ്തു. അടുത്ത പ്രമാണി നാണുപിള്ള ദിവാൻജിയുടെ പുത്രനും പ്രതാപശാലിയും എക്സൈസ് കമ്മീഷണറും ആയിരുന്ന എൻ. രാമൻപിള്ള ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം ആയിരമോ ആയിരത്തഞ്ഞൂറോ രൂപാ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. പി. കെ. കേശവപിള്ള, മള്ളർ, ചങ്ങനാശേരി മുതലായ അന്നത്തെ യുവപ്രമാണികളും ആയിരക്കണക്കിനു വാഗ്ദാനം ചെയ്തതായി അറിയാം. അവരിൽ ആരെല്ലാം എത്രമാത്രം കൊടുത്തു എന്നൊന്നുമറിഞ്ഞുകൂടാ. ഏതായാലും അതിൽ കുറെ സംഖ്യ പിരിയുകയും 'തിരുവനന്തപുരം നായർ യൂണിയൻ ഹോസ്റ്റൽ' എന്ന പേരിൽ ഒരു ഹോസ്റ്റൽ ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. അതു് ഇന്നും പേരിനെങ്കിലും നടക്കുന്നുണ്ടു്. പരേതനായ ആർ. കെ. കൃഷ്ണപിള്ള (റിട്ടയാർഡ് പോലീസ് കമ്മീഷണർ) സെക്രട്ടറിയായിരുന്നപ്പോൾ കുറെ പണം പിരിക്കയും ചില പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ പണിയിക്കയും സാമാന്യം ഭംഗിയിൽ ഹോസ്റ്റൽ നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി എന്താണെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. ആക്കും അറിയത്തക്ക ഒരു സ്ഥാപനമായിരിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളതു് എല്ലാവർക്കും മറിയാം. അങ്ങിനെയുള്ള ആ യൂണിയൻ കമ്മറ്റിയും സമ്മേളനം നടത്താൻ അവകാശമുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമായി പരിഗണിക്കണമെന്നു് അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ തന്നെ എണ്ണം ഒന്നുമില്ലാത്ത 'നായർമഹാസഭ'യേയും തിരുവനന്തപുരം സമ്മേളനത്തിന്റെ ചുമതലക്കാരിൽ പെടുത്തി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നാണു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും എന്നല്ലാതെ അതിനു് ഒരു പ്രത്യേകതക്കും സ്ഥാനമില്ലെന്നു അവർ തീരുമാനിക്കയും ഞങ്ങളേയും കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി അതു സമ്മതിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം വെളിപ്പെട്ടതു് അവിടത്തെ സ

മ്മേളനം നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു എന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിന്റെ ശേഷമാണു്.

ഇക്കാരണം പറഞ്ഞു് ഒഴിയുന്നതും, സമ്മേളനം നടക്കാതാക്കുന്നതും ശരിയല്ലെന്നു തോന്നിയതു കൊണ്ടു് കായ്യവശാൽ ഒന്നിലും ഉൾപ്പെടാതെയും ചുമതലകളിൽ ഒന്നിലും പങ്കുകൊള്ളാതെയും ഒഴിഞ്ഞെന്നു പരസ്യപ്പെടുത്താതെയും ഞാനും എന്റെ സഹപ്രവത്തകന്മാരും സമ്മേളനത്തിനു ഹാജരാവുകമാത്രം ചെയ്തു. ആ സമ്മേളനം നടന്നതു്, നായർ യൂണിയൻ കമ്മറ്റിയുടേയും, ദക്ഷിണ തിരുവിതാംകൂർ നായർ സമാജത്തിന്റേയും, നായർ മഹാസഭയുടേയും, നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടേയും പേരിലാണെന്നു മാത്രം പറയാം.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനത്തിന്റെ യാതൊരു പ്രൌഢിയും അന്തസ്സുമില്ലാതെ, ചുമതലക്കാരും നേതൃത്വവുമില്ലാതെ ആ സമ്മേളനം നടന്നു. അതു് 109 കന്നിയിൽ ആയിരുന്നു. കണ്ടനാട്ടു നാരായണമേനോൻ ആയിരുന്നു അദ്ധ്യക്ഷൻ. പഴയ കേരളീയ നായർ സമ്മേളനത്തിന്റെ മട്ടിൽ നിർജ്ജീവമായി നടന്നു. ആ തലമുറയിലെ ആത്മാർത്ഥതയുള്ള സമുദായ സ്നേഹികളിൽ അഗ്രഗണ്യനായ അദ്ദേഹം അദ്ധ്യക്ഷനായി എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരു നേട്ടവുമുണ്ടായില്ല. സമ്മേളനവും പ്രസംഗങ്ങളും അങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. യാതൊന്നുകൊണ്ടും അതിനെ ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനമായി കണക്കാക്കിട്ടില്ലെങ്കിലും, അതു് എന്റെ ജീവിതസ്മരണയിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞുപോകാത്ത കായ്യമായതുകൊണ്ടു് ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതാണു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇതിനെ പരിഗണിച്ചിട്ടേ ഇല്ല.

അഞ്ചാം സമ്മേളനം

കോട്ടയത്തു്.

കോട്ടയത്തുവച്ചുള്ള അഞ്ചാം സമ്മേളനം നടന്നതു്, 110-ൽ ആണു്. ഞാൻ പതിവുപോലെ രണ്ടുമാസംമുമ്പു് കോട്ടയം ടൌ

ണിലെത്തി, ആ താല്പര്യത്തിലെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗ പ്രതിനിധികളുടേയും മറ്റു പ്രമാണികളുടേയും ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി സ്വാഗതസംഘം രൂപീകരിച്ചു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷനായി അവർ സ്വന്തം നാട്ടുകാരൻ എന്നുള്ള നിലയിൽ മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയേയും, എന്റെ ജായിന്റു സെക്രട്ടറിയായി മങ്കൊമ്പിൽ നാണുക്കുട്ടൻ നായരേയും ഖജാൻജിയായി കുടമാളൂർ വി. കെ. നാരായണപിള്ളയേയും തിരഞ്ഞെടുത്തു. പ്രധാനമായി നാണുക്കുട്ടൻ നായരുടെ ചുമതലയിലാണ് പണപ്പിരിവു നടത്തിയതു്. മറ്റു ചുമതലകളെല്ലാം സ്വാഗതസംഘത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഞാനും വഹിച്ചു. പ്രവർത്തകക്കമ്മറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽതന്നെ നടത്തേണ്ടിവന്നു. സമ്മേളനത്തിനു രണ്ടുദിവസം മുമ്പാണെന്നു തോന്നുന്നു അദ്ദേഹം കോട്ടയത്തെത്തിയതു്. ആഫീസ് മാറ്റിയ തീയതിമുതൽ എന്റെ താമസസ്ഥലവും പ്രവർത്തിയും കോട്ടയമായി തീർന്നു.

കോട്ടയം മുൻസിപ്പൽമൈതാനത്തു് തിരുവനന്തപുരം പന്തൽ കെട്ടുകാരെക്കൊണ്ടു പതിവുപോലെ നാലുനിലപ്പന്തൽ ഉണ്ടാക്കിവിതാനിച്ചു. മറ്റാരുക്കങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. കരയോഗപ്രതിനിധികൾക്കും മറ്റു മഹതീമഹാന്മാക്കും ക്ഷണക്കത്തുകളയച്ചു. പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾകൊണ്ടു്, പൊതുജനങ്ങൾക്കു സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാനുള്ള താല്പര്യം വർദ്ധിപ്പിച്ചു. നല്ല ഒരു വാളൻറ്യർ സംഘം രൂപീകരിച്ചു. അതിന്റെ കമാൻറർ കെ. എൻ. ശങ്കുണ്ണിപ്പിള്ളയായിരുന്നു. സാമുദായിക സമ്മേളനങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻപോലും വൈമനസ്യമുള്ള ഒരു ദേശീയമനസ്ഥിതിയുള്ളാരനായിരുന്ന അന്നദ്ദേഹം. നായന്മാക്കു പ്രത്യേകം ഒരു സംഘടനആവശ്യമില്ലെന്നും അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും അതിനെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും ഒരഭിപ്രായമുണ്ടെങ്കിൽ അതു വെറുപ്പായിരുന്നു. അതിന്റെ ചുമതല വഹിച്ചിരുന്ന എന്നെപ്പറ്റിയും അതനുസരിച്ചുള്ളഅഭിപ്രായം തന്നെയാണുണ്ടായിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് നായർ സമ്മേളനത്തിലെ വാളൻറ്യർ ക്യാപ്റ്റനാകുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ആദ്യം വൈമനസ്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു. പലരുടേയും പ്രേരണയും

നിർബന്ധവും കൊണ്ടാണു് ഒടുവിൽ സ്വീകരിച്ചതു്. "കൃത്യനിഷ്ഠയോടുകൂടിയുള്ള എന്റെ പ്രവർത്തിയും, സമ്മേളനം വിജയമാക്കാനുള്ള നിത്യക്ലേശവും, അഭിപ്രായ ഭേദക്കാരേയും കൂട്ടിയിണക്കികൊണ്ടുപോകുന്ന മേതൃത്വവും അദ്ദേഹത്തെ എന്നിലേക്കു് ആകർഷിച്ചു എന്നും, എന്നെപ്പറ്റി കേട്ടിരുന്നതെല്ലാം തെറ്റാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യമായിത്തുടങ്ങി എന്നും അങ്ങിനെയാണു് ഞാനുമായി ഇണങ്ങാൻ ആരംഭിച്ചതെന്നും" പിന്നീടൊരു അവസരത്തിൽ ഞാനിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം തന്നെ ഒരു സ്നേഹിതനോടു പറയുന്നതു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അന്നു ഞങ്ങൾക്കു തമ്മിലുണ്ടായ സ്നേഹബന്ധം ക്രമേണ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാനും അദ്ദേഹം എന്റെ ഒരു ആത്മസുഹൃത്താകാനും, നായന്മാക്കും സമുദായസ്ഥാപനം ആവശ്യമാണെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെടാനും ക്രമേണ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയിലെ ഒരംഗമായിത്തീരാനും ഇടയായി എന്നുള്ളതു് ആ സമ്മേളനം കൊണ്ടുണ്ടായ പ്രയോജനങ്ങളിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒന്നായി ഞാൻ കരുതുന്നു. അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടറന്മാരിൽ ഒരാളും ഒരു സജീവ പ്രവർത്തകനുമായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം കേരള സർവ്വീസ് ബാങ്കിന്റെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നു.

സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ച ആർ. എം. പാലാട്ടു് സർ,സി. ശങ്കരൻനായരുടെ പുത്രനാണു്. മലബാർകാരായ ഏതാനും മാന്യന്മാരും ഒരുമിച്ചു് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയത്തു് തീവണ്ടിയിൽ ആലുവാവന്നെത്തി. ഞാനും മറ്റുചില മാന്യന്മാരുമായി അദ്ദേഹത്തെ അവിടെവച്ചു സ്വീകരിച്ചു് കാറുകളിൽ തോട്ടമുഖത്തുള്ള 'പേഷ്കാർ ബംഗ്ലാവിൽ' കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു വിശ്രമിപ്പിച്ചു. ആ ബംഗ്ലാവു തോട്ടമുടമാട്ടു മാധവിയമ്മയുടെ വകയാണു്. അവരുടെ വകയായി പ്രസിഡണ്ടിനും പാർട്ടിക്കും അവിടെവച്ചു് ഒരു വിരുന്നുസൽക്കാരം നടത്തി. അവർ അന്നു് എന്റെ ഭാര്യയായിരുന്നു. മാധവിയമ്മയുടെ മൂത്ത സഹോദരൻ പരേതനായ ഡാക്ടർ കൃഷ്ണമേനോന്റെ ഭാര്യ ആർ. എം. പാലാട്ടിന്റെ സഹോദരിയാണെന്നൊരു ബന്ധവും അവർ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്നു. പാലാട്ടും പാർട്ടിയും കാറുകളിൽ പെരുമ്പാവൂർ മൂവാറ്റുപുഴ, ഏറ്റുമാനൂർ ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽകൂടി കുമാരനല്ലൂരെത്തി. വഴിക്കു് എല്ലാ പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളിലും എൻ. എസ്.

എസ്. കരയോഗക്കാരും മറ്റുപ്രമാണികളുംചേർന്ന് അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു. കുമാരനല്ലൂർ ദേവസ്വക്കാർ ആഡംബരപൂർവം സൽക്കരിച്ചു. രാത്രി 7 മണിക്കു് കോട്ടയം പട്ടണാതൃത്തിയിൽ എത്തി. അവിടെവച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരണസംഘം, അലങ്കരിച്ച മറ്റൊരു കാറിൽ കേറ്റി വാളൻറ്യർ സേനയുടെ അകമ്പടിയോടുകൂടി വാദ്യമേളസഹിതം ഘോഷയാത്രയായി പട്ടണപ്രദക്ഷിണം നടത്തി. ജനനിബിഡമായ വമ്പിച്ച ആ ഘോഷയാത്ര നായർ സമുദായത്തിന്റെ ഉണർവിന്റേയും ഉൽബുദ്ധതയുടേയും സംഘടനാബലത്തിന്റേയും വൻപിച്ച തോതിലുള്ള ഒരു പ്രകടനംതന്നെയായിരുന്നു. താരതമ്യേന ഹിന്ദുക്കളും വിശേഷിച്ചു നായന്മാരും കുറവും അവക്കു് അപ്രാമാണ്യവും ഉള്ളതെന്നു കരുതപ്പെടുന്ന കോട്ടയം പട്ടണത്തിൽ അന്നുകണ്ട നായർപ്രവാഹം പലരേയും അത്ഭുതപരതന്ത്രരാക്കിത്തീർത്തു.

തുടർന്നു മൂന്നു ദിവസം വിവിധ നാമധേയത്തിൽ നടന്ന നായർ സമ്മേളനം ഏറ്റവും വിജയപ്രദമായിരുന്നു എന്നു് എല്ലാവരും സമ്മതിച്ചു. എറണാകുളം പന്തിയിൽ മീനാക്ഷിക്കുട്ടിയമ്മ എം. എ. യുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽകൂടിയ സ്ത്രീസമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ട സ്ത്രീകൾ അനവധിയായിരുന്നു. കലാപ്രകടനങ്ങളെല്ലാം നന്നായിരുന്നു. കാഴ്ചക്കാരെ ആനന്ദക്കടലിൽ ആറാടിച്ചതു് ഗോപീനാഥന്റെയും ഒരു അമേരിക്കൻ സ്ത്രീയായ രാഗിണീദേവിയുടേയും നൃത്തപ്രകടനമായിരുന്നു. ഗോപീനാഥൻ അമ്പലപ്പുഴ താലൂക്കിലെ ചമ്പക്കുളം സ്വദേശിയാണു്. കഥകളിവിദഗ്ധനായ അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ വടക്കേ ഇൻഡ്യൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു് അഭിനവ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള അഭിനയങ്ങളിലും നൃത്തകലകളിലും പ്രവീണനായി തീർന്നു. കലാപ്രേമിയായ ഒരമേരിക്കൻ വനിത ഭാരതീയ കലകളിൽ ആമഗ്നയായപ്പോൾ സ്വീകരിച്ച പേരാണു് രാഗിണീദേവി. അവർ രണ്ടാളും ചേർന്നുള്ള രാധാകൃഷ്ണനൃത്തം, പാർവ്വതീപരമേശ്വരനൃത്തം, ഗോപീനാഥന്റെ മയൂരനൃത്തം, വേടനടനം ഇവയെല്ലാം നൂതന സംവിധാനത്തിലുള്ളതും ആകർഷണീയവുമായിരുന്നു. കോട്ടയം പട്ടണം മൂന്നുനാല് ദിവസമായി രാവും പകലും ഭേദമില്ലാതെ ഒരു മഹോത്സവരംഗമായി പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു.

ബഹുമാന്യാതിഥികൾക്കു സ്വാഗതസംഘംപ്രസിഡണ്ടിന്റെ നിലയിൽ മള്ളരിന്റെ വകയായി ഉണ്ടാകുമെന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ഉദ്യാനവിരുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ള കുറവെ ആ തവണത്തെ സമ്മേളനത്തിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞതിന്റെ പിറ്റേദിവസം കലാപ്രകടനക്കാരെയും മറ്റു പ്രവർത്തകരേയും യാത്രയാക്കുന്നതു് സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷനായ മള്ളരിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തന്നെ നടത്താൻവേണ്ടി ഞങ്ങൾ കുറേ നേരം കാത്തിരുന്നു. കാണാഴിക കൊണ്ടു് ആളയച്ചപ്പോഴാണു് അദ്ദേഹം വെളുപ്പാൻ കാലത്തെ ഭാര്യാസമേതം തിരുവനന്തപുരത്തിനു പോയി എന്നറിഞ്ഞതു്. ഇത്രവലിയ മഹാസമ്മേളനം ഇത്ര വിജയപ്രദമായി നടന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടു്, അതിന്റെ പ്രമാണിയായ ബഹുമാന്യൻ ആരോടും പറയാതെ പോയതിൽ ബാക്കിയുള്ള ചുമതലക്കാർക്കു് അല്പം കുണ്ഠിതമുണ്ടായി. ഞങ്ങൾ യാത്രയാക്കേണ്ടവരെ മുഴുവൻ യാത്രയാക്കീട്ടു് രണ്ടു നാലു ദിവസംകഴിഞ്ഞു് അവിടെനിന്നു തൽക്കാലം പിരിഞ്ഞു. കണക്കുകൾ തീർന്നപ്പോൾ ആയിരം രൂപയോളം മിച്ചമുണ്ടായിരുന്നു. നായർ സമ്മേളനത്തിൽ മിച്ചമുണ്ടായതു കോട്ടയത്തു മാത്രമാണു്. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ സൊസൈറ്റിയുടെ ചുമതലയിൽ നടത്തിയ യോഗമായതുകൊണ്ടു് ലാഭനഷ്ടങ്ങൾക്കു് അവകാശി വ്യവസ്ഥപ്രകാരം സൊസൈറ്റിതന്നെയായിരുന്നു. കോട്ടയത്തെ സ്വാഗതസംഘാംഗങ്ങൾ ആ സംഖ്യ അവിടത്തെ നായർ സമാജം സ്കൂളിനുവേണ്ടി എടുക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഒരക്ഷരവും മറുത്തുപറയാതെ ഭംഗിയായി പിരിയേണ്ടതു് എന്റെ ബാദ്ധ്യതയായതുകൊണ്ടു് ആ തീരുമാനത്തോടു ഞാൻ യോജിച്ചു. അങ്ങിനെ എല്ലാം മംഗളമായിത്തീർന്നു് രമ്യമായി പിരിഞ്ഞു.

ആറാംസമ്മേളനം

കോന്നി

അടുത്ത കൊല്ലത്തെ നായർ മഹാസമ്മേളനം പത്തനംതിട്ട നായർ യൂണിയന്റെ ചുമതലയിൽ കോന്നിയിൽവച്ചു നടന്നു. അതു് 111 ലായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ സമ്മേളനങ്ങളുടെ തോതിൽ യാതൊരു കുറവും വരാത്തവണ്ണം സമ്മേളനം വിജയപ്രദമായി നട

ത്താൻ ശേഷിയുള്ള ഒരു സ്വാഗതസംഘമായിരുന്നു അവിടെയും രൂപീകരിച്ചിരുന്നതു്. അതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ റിട്ടയാർഡ്‌ഡ്‌റേഞ്ചർ പി. എസ്സ്. വേലുപ്പിള്ളയും സെക്രട്ടറി പഴൂർ രാമൻപിള്ളയും ആയിരുന്നു. അവർ രണ്ടാളും മറ്റു കമ്മറ്റി മെമ്പറന്മാരും കൂടി പണപ്പിരിവു് പന്തൽകെട്ടു മുതലായ എല്ലാ ചുമതലകളും വഹിച്ചു. സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനായി മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയെ നിശ്ചയിച്ചു. അദ്ദേഹം അപ്പോഴേക്കു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ബന്ധുക്കളിൽ—അല്ല ഉടമസ്ഥരിൽ—ഒരാളായിതീർന്നിരുന്നു. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു് അധികനാൾ ആകുന്നതിനു മുമ്പു് മള്ളൂർ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലെ ഒരു ആയുഷ്കാല മെമ്പറായി ചേർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകത അതിലും കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയോടും എന്നോടുമുള്ള ചങ്ങനാശേരിയുടെ അഭിപ്രായഭേദവും എതിർപ്പും പരസ്യപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷം എനിക്കു മറ്റു പണികൾക്കും പുറമെ ആ എതിർപ്പിനെ തടുക്കാനുള്ള ബാദ്ധ്യതയും കൂടി വന്നുചേർന്നു. ഞാൻ ഏറ്റുമാനൂർ പ്രദേശത്തു സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം, നൂറുരൂപയുടെ ഒരു മണിയാഡർ കിട്ടി. അതു മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മെംബർഷിപ്പിനുവേണ്ടി അയച്ചതാണെന്നു മനസ്സിലായി. ഞാൻ അല്പം അത്ഭുതപ്പെട്ടു. മള്ളൂരും ഞാനുമായി വ്യക്തിപരമായി യാതൊരു അഭിപ്രായ ഭേദത്തിനും വിരോധത്തിനും കാരണമുണ്ടായിട്ടില്ല. ആ വിധത്തിൽ ഞങ്ങൾ ഒരൊറ്റ പിണക്കവുമില്ല. എന്നാൽ ചങ്ങനാശേരിയും മള്ളൂരും ആജന്മശത്രുക്കളായിരുന്നു. കാരണമറിഞ്ഞുകൂടാ. അന്യോന്യദ്രോഹത്തിനും സമുദായത്തിലെ കക്ഷിപിടിത്തത്തിനും കിട്ടിയ സന്ദർഭമൊന്നും അവർ പാഴാക്കീട്ടില്ല. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആരംഭകാലം മുതലെ ചങ്ങനാശേരി പ്രസിഡണ്ടും ഞാൻ സെക്രട്ടറിയുമായി ഒരുമിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചതുകൊണ്ടോ എന്തൊ മള്ളൂരിനു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയോടും എന്നോടും തീരെ സുഖമില്ലായിരുന്നു എന്നു അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശത്രുതയ്ക്കു കീഴടങ്ങുന്ന സ്വഭാവം എനിക്കു മില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് ഞാനും മള്ളൂരും അടുത്ത സമ്പർക്കത്തിനിടയായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു് രണ്ടുപേർക്കും അന്യോന്യമുണ്ടായ തെറ്റിദ്ധാരണ സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കാനും അതിനു കാലാന്തരത്തിൽ ഘനം കൂട്ടാനും ഞ

ങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞു. കാലഗതിയ്ക്കുള്ള മാറ്റം വന്നാലും മല്ലർ ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മെംബറാകുമെന്നു ഞാൻ സ്വപ്നേപി വിചാരിച്ചിരുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മണിയാഡർ കിട്ടിയപ്പോൾ ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെട്ട എന്നു പറഞ്ഞതു്. അദ്ദേഹം വന്നാൽ കൂട്ടത്തിലുള്ളവരോടു കലാപമുണ്ടാക്കുമെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ആ ദുർഘടഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലുള്ള ഒരാളെ അംഗമാക്കുന്നതു സൂക്ഷിച്ചു വേണമെന്നു ഓക്കാതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിൽ അംഗമാകാൻ ഏതു നായക്കും അവകാശമുണ്ടെന്നും ബന്ധു ശത്രുതനോക്കി സമ്മതവിസമ്മതം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതു ശരിയല്ലെന്നുമുള്ള അഭിപ്രായം എനിക്കു മുമ്പേതന്നെയുണ്ടു്. ആരുവന്നാലും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ബാധകമാകാതിരിക്കാൻ ഭാരവാഹികൾ കരുതലോടുകൂടി ഇരുന്നുകൊണ്ടാൽ മതിയാകും. അതുകൊണ്ടു് മെംബർഷിപ്പിനുള്ള അപേക്ഷാഫാറം മല്ലർക്കു് അയച്ചുകൊടുക്കാൻ അലോചനയൊ താമസമൊ ഉണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപേക്ഷ അടുത്ത കൌൺസിൽതന്നെ സ്വീകരിക്കയും അംഗമാക്കുകയും ചെയ്തതനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം ഇന്നു് ഒരു എൻ. എസ്. എസ്. മെംബറാണു്. 4334

അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചു് ഒരു വസ്തുതയും കൂടി അനുബന്ധത്തിൽ നിന്നും പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മെംബറായിട്ടു് 23 കൊല്ലമായി. ഇതിനിടയിൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാരുടെ ഇടയിൽ ചില അഭിപ്രായഭേദങ്ങളും കക്ഷിമത്സരങ്ങളുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അതിനെ ഒരുവിധമാക്കി പ്രയോഗിക്കാനൊ കക്ഷിചേരാനൊ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ആഗ്രഹിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം അതിലെ ഒരധികാരിയാകാനും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. സമുദായസ്നേഹിയായ അദ്ദേഹം ഈ സ്ഥാപനം നിലനില്ക്കുന്നതിലും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുന്നതിലും ഇപ്പോൾ സന്തോഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു നിർവിവാദമാണു്.

മല്ലരുമായി അടുത്ത സമ്പർക്കം പുലർത്താനൊ അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിക്കാനൊ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് ഇതുവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനാക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതാണു്. അദ്ധ്യക്ഷപദം സ്വീകരിക്കാൻ തിരുവനു

ന്തപുരത്തുനിന്നും പുറപ്പെട്ട കോന്നിയിൽ എത്തുന്നതുവരെ, എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗക്കാരും മറ്റു പ്രമാണികളും ചേന്നു് വഴിക്കു് അനവധി സ്ഥലത്തുവച്ചു് മള്ളരിനെ ബഹുമാനപൂർവം സ്വീകരിച്ചു് ഹാരസമർപ്പണം ചെയ്തു സൽക്കരിച്ചു. ഓമല്ലൂർ നിന്നും പത്തനംതിട്ട ടൌൺവരെയുള്ള സ്വീകരണം അതിൽ പ്രാമുഖ്യം വഹിക്കുന്നതാണു്. അവിടത്തെ വിശ്രമത്തിനുശേഷം സ്വാഗതസംഘം കോന്നി അത്തിയിൽവച്ചു് ആഡംബരപൂർവം അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു. വാളൻറ്യർ സേനയുടെ അകമ്പടിയോടും വാദ്യഘോഷങ്ങളോടും ഗ്യാസ്ലൈറ്റുകളോടും കണക്കില്ലാത്ത ജനങ്ങളോടും കൂടിയുള്ള ഘോഷയാത്ര ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾ കൊണ്ടാണു് അദ്ധ്യക്ഷവസതിയിൽ ചെന്നെത്തിയതു്.

പിറേറദിവസം ഉച്ചക്കുശേഷം നായർസമ്മേളനം കൂടി. പതിനായിരത്തിലധികം ആളുകൾക്കു് ഇരിക്കാൻ തയ്യാറാക്കിയിരുന്ന പന്തലിൽ, സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കുമായി വിഭജിച്ചിട്ടിരുന്ന ഭാഗങ്ങളെല്ലാം നേരത്തെതന്നെ നിറഞ്ഞിരുന്നു. പണം കൊടുത്തു ടിക്കറ്റു വാങ്ങിയവർക്കു് ഒടുവിൽ പന്തലിനു് അകത്തു പ്രവേശനം കൊടുക്കാൻ കഴിയാതെ കുഴങ്ങി. പതാക ഉയർത്തിയതു് തോട്ടയ്ക്കാട്ടു മാധവിയമ്മ ആയിരുന്നു. സമ്മേളനങ്ങൾ ഓരോന്നായി മുറയ്ക്കു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. മറ്റു സമ്മേളനങ്ങളെ അതിശയിക്കത്തക്ക ആൾക്കൂട്ടമായിരുന്നു സ്ത്രീ സമ്മേളനത്തിനു്. സ്ത്രീകളുടെ സംഖ്യാബാഹുല്യകൊണ്ടു്, പുരുഷന്മാരിൽ വളരെ കുറച്ചുപേർക്കു മാത്രമെ പന്തലിൽ പ്രവേശനം കൊടുക്കാൻ തരപ്പെട്ടുള്ളു. കൊച്ചിഗവർമ്മെൻറു് ആശുപത്രി ഡാക്ടർ ഗൌരിയമ്മയായിരുന്നു അദ്ധ്യക്ഷ. ഒരു സാധുകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച അവർ ബുദ്ധിയും പ്രയത്നവും കൊണ്ടു് ഉയർന്ന വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാനും ഒടുവിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പോയി പഠിപ്പുകഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവരാനും, നല്ല ഡാക്ടർ എന്നുള്ള പേരോടുകൂടി ഉയർന്ന ഉദ്യോഗം വഹിക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഒരു മഹതിയാണവർ. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷ പി. എസ്. വേലുപ്പിള്ളയുടെ പുത്രി കോന്നിയൂർ മീനാക്ഷിയമ്മ എം. എ. ആയിരുന്നു. കേരളത്തിൻെറ പല ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും വന്ന ഒട്ടധികം മഹതീമഹാന്മാരോടും കണക്കില്ലാതെ വന്നെത്തിയ ബഹുജനങ്ങളോടും കൂടി ആ മഹാസമ്മേളനം ഒരു നാട്ടിൻപുറത്തുവച്ചു് എന്നു പറഞ്ഞാൽ പോരാ—ഒരു മലനാട്ടിൽവച്ചു്—ഇത്രപരി

പ്രദമായി നടത്തിയ പത്തനംതിട്ട താലൂക്കുകാർ ബഹുജനങ്ങളുടെ മുക്തണ്ഠമായ പ്രശംസക്കു പാത്രിഭവിച്ചു. ഒന്നാംതരം കലാപ്രകടനങ്ങളും മറെറല്ലാചടങ്ങുകളുമുണ്ടായിരുന്നു.

ഏഴാംസമ്മേളനം

കൊല്ലം

112 ലാണ് കൊല്ലം സമ്മേളനം നടന്നതു്. രാജ്യസേവാനിരത: കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്നു സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ. നാലുനിലപ്പന്തലും മറെറല്ലാ ചടങ്ങുകളും കഴിഞ്ഞ സമ്മേളനങ്ങൾക്കൊപ്പം വലുതും പരിഷ്കൃത പരിപാടികളോടുകൂടിയതുമായിരുന്നു. കൊല്ലം താലൂക്കിൽ പൊതുവെ സമ്മേളനത്തോടുവേണ്ട ആനുകൂല്യമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെകൂടെ നിവർത്തനപ്രസ്ഥാനത്തിൽപെട്ട കുറെ നായന്മാർ, നായർ സർവീസ് സൊസൈററിയിൽപെട്ട നായന്മാരുമായി രാഷ്ട്രീയകാര്യത്തിലുള്ള അഭിപ്രായഭേദം നിമിത്തം സമ്മേളനത്തിനു് എതിരുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. വർഗ്ഗീയ സംഘടന പാടില്ലെന്നായിരുന്ന ആ കൂട്ടത്തിൽപെട്ട നായന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. അവർ ചെന്നുചേർന്നിരിക്കുന്ന നിവർത്തനകക്ഷി വർഗ്ഗീയസംഘടനകളുടെ കൂട്ടുകെട്ടാണെന്നവർക്കറിയാം. അതിന്റെ മീതെ നിന്നുകൊണ്ടു് വർഗ്ഗീയസംഘടനയുടെ പേരിലുള്ള എതുപ്പുമുഴുവൻ നായർ സർവീസ് സൊസൈററിയോടു മാത്രമായിരുന്നു. എതുക്കാനുള്ള നായരെ മറുകക്ഷിക്കു കിട്ടാൻ പ്രയാസമുള്ള ഒരു സമുദായമല്ലല്ലൊ നമ്മുടേതു്. അങ്ങിനെയുള്ളവരിൽ ചില പ്രമാണികൾ കൊല്ലം താലൂക്കിലുമുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ പ്രമാണി കുമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ളയായിരുന്നു. പ്രക്ഷോഭണ കുതുകികളായ അവർ നായർ സമ്മേളനം അലങ്കോലപ്പെടുത്താൻ ആഗ്രഹിക്കയും ശ്രമിക്കയും ചെയ്തു. ചില പത്രപ്രസ്താവനകളും വിജ്ഞാപനങ്ങളും കൊണ്ടുള്ള പ്രക്ഷോഭണത്തിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും ചെയ്യാൻ അവർക്കു കഴിവൊ സ്വാധീനമൊ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ള കൊല്ലം താലൂക്കിലെ നായന്മാരുമാത്രമല്ല, എല്ലാ ജാതിമതസ്ഥരുടേയും സമ്മതനായ ഒരു നേ

താവായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രാജ്യമൊട്ടാകെത്തന്നെ പ്രസിദ്ധനുമായിരുന്നു. ഏതു നല്ല കാര്യങ്ങളിലും പങ്കുകൊള്ളാനും ആരേയും സഹായിക്കാനും അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ താല്പര്യമുള്ള വേറെ അധികം ആളുകളെ കാണുകയില്ല. ഔദാര്യവും ദീനാനുകമ്പയും തികഞ്ഞ ഒരു മഹാനായിരുന്ന അദ്ദേഹം, മനുഷ്യസ്നേഹിയായ കെ. ജി. ശങ്കറുടെ മൂത്ത സഹോദരനാണ് കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ള എന്നു പറഞ്ഞാൽ സാമാന്യേന മതിയാകും. കൊല്ലം താലൂക്ക് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗയൂണിയന്റെ പ്രസിഡണ്ടും മലയാളരാജ്യത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനുമാണദ്ദേഹം. അതുകൊണ്ട് ആവശ്യത്തിൽ കവിഞ്ഞു സ്വാധീനബലമുള്ള പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടക്കുന്ന നായർ സമ്മേളനം ആരുടെ എല്ലാം പ്രേരണ ഉണ്ടായാലും, എത്രതന്നെ ആഗ്രഹമുണ്ടായാലും സമ്മേളനം നടത്തിപ്പിനു പ്രതിബന്ധമുണ്ടാക്കാനൊ, ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കാനെങ്കിലുമോ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് എല്ലാം പഴയപോലെ ചിട്ടയിലും മോടിയിലും തന്നെ നടന്നു.

കൊല്ലം സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷൻ തലശ്ശേരിയിലെ അഡ്വൊക്കേറന്മാരിലും നായന്മാരിലും പ്രമാണിയായിരുന്ന കെ. റാ. ചന്തുനമ്പ്യാർ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തേയും പാർട്ടിയേയും എറണാകുളത്തുനിന്നും ആലപ്പുഴവഴി കൊല്ലത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു. കാറിൽ കൊണ്ടു വന്ന അദ്ദേഹത്തെ നീണ്ടകര പാലത്തുങ്കൽ വച്ച് സ്വീകരിച്ചു. പടിഞ്ഞാറെ കൊല്ലത്തുനിന്നും പതിവുപോലെ വലിയ ഘോഷയാത്രയായി അനവധിയായിരം ആളുകളോടും വാളൻറ്റന്മാരുടെ അകമ്പടിയോടും അണിനിരന്ന ഗ്യാസ്ലൈറുകളോടും വാദ്യമേളങ്ങളോടും കൂടി ടൌൺഹാറാ പ്രസിഡണ്ടിന്റെ താമസസ്ഥലത്തെത്തി.

പിറേറദിവസം ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ സമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. ഉച്ചക്കു മേൽ നായർ സമ്മേളനം നടന്നു. വിശാലമായ പന്തലിനകത്തും പുറത്തും ആളുകൾ തിങ്ങിക്കൂടിയിരുന്നു. സ്ത്രീകളുടെ സംഖ്യയും ചെറുതല്ലായിരുന്നു. രണ്ടാംദിവസം ഉച്ചക്കുമേലായിരുന്നു സ്ത്രീ സമ്മേളനം. സ്ത്രീ സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷ കോഴിക്കോട്ടു കുട്ടിമാളു അമ്മ ആയിരുന്നു. മറ്റു് ഉപസമ്മേളനങ്ങളും മുറപ്രകാരം നടന്നു. അവസാനദിവസം ആവ

ശ്യമുള്ള പ്രമേയങ്ങൾ എല്ലാം പാസ്സാക്കി. ഒരു ഗദ്യപ്രബന്ധത്തിനു വിജയിയായ കോട്ടയം എം. എൻ. ഗോവിന്ദൻനായർ ബി. എ. ബി. എൽ. നു ഒരു സ്വർണ്ണമെഡൽ സമ്മാനം കൊടുത്തു. അതു് ചാലയിലെ ഒരു വ്യാപാരി ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ വകയായിരുന്നു. എല്ലാം വിജയപൂർവ്വം നടന്നു. അട്ടത്തകൊല്ലത്തെ സമ്മേളനം ചേർത്തലവച്ചു നടത്താൻ ക്ഷണിച്ചു.

എട്ടാംസമ്മേളനം

കിടങ്ങൂർ

എട്ടാമതു് സമ്മേളനം ചേത്തലവച്ചു് നടത്താമെന്നു് സമ്മതിക്കയും ക്ഷണിക്കയും ചെയ്തതനുസരിച്ചു് 113–ൽ അവിടെ വച്ചു നടത്താനുള്ള എഴുത്തുകുത്തുകൾ ആരംഭിച്ചു. അവിടത്തെ പ്രമാണികളെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി അവിടെ വച്ചു ഒരു പ്രാരംഭയോഗം കൂടി സ്വാഗതസംഘം രൂപീകരിച്ചു. മുറവേലിപാച്ചുപിള്ളയെ സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷനായി തിരഞ്ഞെടുത്തു. കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കർ, പാട്ടത്തിൽ വേലായുധൻകത്തനാർ മുതലായവർ സ്വാഗതസംഘാംഗങ്ങളുമായി പണപ്പിരിവിനു വേണ്ട വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടു ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോന്നു. എന്നാൽ ആരും തന്നെ ആ ചുമതല ഏറെറടുത്തു നടത്താനൊ അതിനു അല്പമെങ്കിലും ക്ലേശിക്കാനൊ തയ്യാറില്ലെന്നു അധികം താമസിയാതെ മനസ്സിലായി. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമ്മേളനങ്ങൾ ഒട്ടധികം പണച്ചിലവുള്ളതും വളരെ ക്ലേശം സഹിക്കേണ്ടതുമാണെന്നു് അവരും മനസ്സിലാക്കിട്ടുണ്ടു്. ആത്മാർത്ഥതയോടുകൂടി ശ്രമിക്കുന്ന ഏതാനും പേരെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിലേ കായ്യം ഒരുവിധം ഭംഗിയിൽ നടക്കയുള്ളു. ചേത്തലതാലൂക്കിലെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സംഘടനതന്നെ അന്നു് ഒരുവിധം നിർജ്ജീവമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു അടിയുറപ്പുള്ള ദിക്കായിരുന്നില്ല അതു്. ക്രമേണ സ്വാഗതസംഘം പ്രസീഡണ്ടു മുതലുള്ളവർ ഒഴിയുന്ന ലക്ഷണം കണ്ടു തുടങ്ങി. അവരുടെ അപ്രാപ്തിയൊ ശ്രമക്കുറവൊ കൊണ്ടാണു് സമ്മേളനം നടക്കാതിരുന്നതു് എന്നു പൊതുജനങ്ങൾ ധരിക്കാതിരിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം അവർ അന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങിയതായും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യ

രോട്ട് അതൃപ്തിയുള്ള പല നായന്മാരും ചേർത്തലയിലും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ ചേർത്തല സമ്മേളനം നടത്താതിരിക്കാൻ ചില എതു പ്രചരണങ്ങളും ആരംഭിച്ചു. സ്വാഗതസംഘക്കാരിൽ അധികം പേരും ആ തണലിലേക്കു നീങ്ങിയും കൊണ്ടു് അവരുടെ ചൂതലയിൽനിന്നും ഒഴിയാൻ ശ്രമിച്ചു. എൻ. എസ്. എസ്; ഗവമെന്റുമായി അനുകൂലിച്ചു നിൽക്കുന്നതു് ഒരപരാധമായി അവരും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. നിവർത്തന കക്ഷിയിൽപെട്ട നായന്മാരിൽ ചിലരും ചേർത്തലയുള്ള പ്രതികൂലികളിൽ ചിലരും ചേർത്തലവച്ചു് സമ്മേളനം നടത്തിക്കുടെന്നു പത്രത്തിൽ എഴുത്താരംഭിച്ചു. ആ തരക്കാർ ഏതു സമുദായത്തിലും ഏതു താലൂക്കിലും കുറെ ഒക്കെ കാണും. ഇതുവരെ സമ്മേളനം നടന്ന താലൂക്കുകളിലുമെല്ലാം ഇങ്ങിനെയുള്ളവർ കുറെ എങ്കിലും കാണാതിരിക്കാൻ ന്യായമില്ല. എന്നാൽ സമ്മേളനം നടത്തണമെന്നു താല്പര്യവും സന്നദ്ധസ്സും സ്വാധീനവുമുള്ള കുറെപ്പേരായിരിക്കും മുൻനിന്നു് കായ്യങ്ങൾ നടത്തുന്നതു്. എതുപ്പിന്റെ കാഠിന്യംകൊണ്ടല്ല, ബന്ധുജനങ്ങളുടെ ക്ഷീണത്തിന്റെ കൂട്ടതലും സന്നദ്ധഭാവത്തിന്റെ കുറവും കൊണ്ടാണു് സമ്മേളനം അവിടെ വച്ചു നടത്താൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതെ വന്നതു്. പ്രസിദ്ധണ്ടു തന്നെ കാലുമാറുക എന്നു വന്നാൽ പിന്നെ അവിടെ നിന്നു് ഒഴിഞ്ഞുമാറുകയല്ലാതെ ഗത്യന്തരമുണ്ടോ. ചേർത്തലയെ വിശ്വസിച്ചു് ഏതാനും മാസക്കാലം ചുറ്റിപ്പറ്റി നടന്നു. എല്ലാ പരീക്ഷണങ്ങളും നടത്തിക്കഴിഞ്ഞു്, നടപ്പില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടപ്പോഴേക്കു് കാലം വളരെപ്പോയി. സമ്മേളനം മുടക്കാതെ നടത്തേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമെന്നു് അധികം തെളിഞ്ഞ ആ സന്ദർഭത്തിൽ വേറെ ഏതെങ്കിലും സൌകര്യമുള്ള ഒരു താലൂക്കു കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടിവന്നു.

ചേർത്തലവച്ചു സമ്മേളനം നടത്താൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു വന്നപ്പോൾ എതുകക്ഷികളുടെ പത്രത്തിലെഴുത്തും അധിക്ഷേപവും വളരെ മൂത്തു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് ഈ രാജ്യത്തു നിൽക്കാൻ സ്ഥാനമില്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാപനമായിത്തീർന്നു എന്നുള്ള മട്ടിലായിരുന്നു അവരുടെ കൂട്ടവെടിപൊട്ടിയ്ക്കൽ. അതിനെയൊന്നും വകവയ്ക്കാതെ സമ്മേളനം സൌകര്യമുള്ള മറേറതെങ്കിലും താലൂക്കിൽ വച്ചു നടത്താൻ തിരുമാനിച്ചു. ആ അവസരത്തിലാണു് മീനച്ചൽ താലൂക്കു കര

യോഗയൂണിയൻകാർ അവരുടെ ചുമതലയിൽ കിടങ്ങൂർവച്ച് ഈ തവണത്തെ സമ്മേളനം നടത്താൻ അനുവദിക്കണമെന്ന് എഴുതിയയച്ചതു്. ക്ഷണം സ്വീകരിച്ച് മേടം അവസാനത്തിലും ഇടവം 1–ം, 2–ം തീയതികളിലുമായി പഴയ മട്ടിൽതന്നെ മൂന്നുദിവസത്തെ സമ്മേളനം നടത്താനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. മീനച്ചൽ താലൂക്കു യൂണിയന്റെ സർവസമ്മതനായ അദ്ധ്യക്ഷനാണു് വരകുപ്പള്ളി കേശവപിള്ള. അദ്ദേഹം പ്രസിഡണ്ടും സ്വാധീനശക്തിയുള്ള മറ്റു പലരും അംഗങ്ങളുമായുള്ള ഒരു സ്വാഗതസംഘം രൂപീകരിച്ചു. പണപ്പിരിവും നാലുനിലപ്പന്തൽകെട്ടും ആരംഭിച്ചു. അവിടത്തെ നായർസമുദായാംഗങ്ങളെല്ലാംതന്നെ അത്യുത്സാഹപൂർവം സമ്മേളനം വിജയപ്രദമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. മീനച്ചൽ ക്രിസ്ത്യൻ പ്രാമാണ്യമുള്ള ഒരു താലൂക്കായിട്ടു് വളരെനാളായി. അതറിഞ്ഞു ജീവിക്കാനുള്ള ശേഷി അവിടത്തെ നായന്മാക്കുണ്ടായിരുന്നു. പഴയ പ്രാഭവമുള്ള പല നായർഭവനങ്ങളും ഇന്നുമുണ്ടെങ്കിലും, സംഖ്യാബലക്കുറവും കൂട്ടുകെട്ടില്ലായ്മയും അലസമനോഭാവവും കൊണ്ടു് ഒരു ന്യൂനപക്ഷത്തിനുള്ള പ്രാബല്യംതന്നെയും ഇല്ലാതിരുന്ന അവസരത്തിലാണു് സർവീസ് സൊസൈറ്റി സംഘടന അവിടെയുണ്ടാക്കിയതു്. ആ താലൂക്കിൽ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗം ഇല്ലാത്ത ഒരൊറ്റ കരയും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അവിടത്തെ യൂണിയനും യൂണിയൻ പ്രസിഡണ്ടും മറ്റു താലൂക്കുകൾക്കു മാതൃകയെന്നോണം പരിലസിച്ചിരുന്നു. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിബന്ധുതയും പൌരുഷവും ഐക്യവും തികഞ്ഞ ഒരു താലൂക്കാണതു്. അവസരം വന്നപ്പോഴെല്ലാം അവർ അതു് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി വിജയപതാക പറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സംഖ്യാബലത്തിലും ധനസ്ഥിതിയിലും പൊതുസ്ഥാപനബന്ധത്തിലും പ്രബലരായ അവിടത്തെ ക്രിസ്ത്യാനികളെപ്പോലും അത്ഭുതപ്പെടുത്തത്തക്കവണ്ണം ഐക്യവും ശക്തിയും കാണിച്ചിട്ടുള്ള അവിടത്തെ നായർസമുദായംതന്നെയാണു്, ചേർത്തല താലൂക്കു്, നായർസർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ അവമാനരംഗത്തേക്കു തള്ളിവിട്ടപ്പോൾ, സ്വാഗതം ചെയ്വാനുണ്ടായതു്. ശേഷിയുള്ള താലൂക്കുകൾ മൂന്നുമാസംകൊണ്ടു നേടിയ വിജയം മുന്നാഴ്ചകൊണ്ടു നേടാനും സമ്മേളനം ഏറ്റവും വിജയപൂർവം നടത്താനും അവക്കു കഴിഞ്ഞു.

മീനച്ചൽ താലൂക്കിൽ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രാമാണ്യം വഹിക്കുന്നതു് കിടങ്ങൂർ എൻ. എസ്. എസ്. ഹൈസ്കൂളാണു്. ആ ഹൈസ്കൂൾ കാമ്പൌണ്ടിലാണു് സമ്മേളനപ്പന്തൽ തയ്യാറാക്കിയതു്. സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻവരുന്ന പ്രമാണികളായ പുരുഷന്മാരേയും സ്ത്രീകളേയും താമസിപ്പിക്കാൻതക്ക നല്ല ഭവനങ്ങളൊ മറ്റു സൌകര്യങ്ങളൊ ഇല്ലാതിരുന്ന ആ നാട്ടിൻപുറത്തെ സമ്മേളനം അവിടെ വന്നുകൂടിയ എല്ലാവരേയും തൃപ്തിപ്പെട്ടത്തക്കവണ്ണം വിജയിച്ചതു് അവിടുള്ള ആബാലവൃദ്ധം ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയപൂർവമുള്ള സഹകരണവും സൌജന്യവും കൊണ്ടായിരുന്നു. സമ്മേളനം സമീപിച്ചപ്പോഴേക്കു് ഒരു ഗ്രാമപ്രദേശമായിരുന്ന കിടങ്ങൂരിനു ഒരു പട്ടണഛായതന്നെ വന്നു. അത്രവളരെ തിരക്കും മോടിയും അവിടെ കാണാനുണ്ടായിരുന്നു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ യൂണിയൻ പ്രസിഡണ്ടു് വരകപ്പള്ളി കേശവപിള്ളതന്നെയായിരുന്നു.

സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷൻ കല്ലുളം ടി. കുമാരപിള്ളയായിരുന്നു. സുപ്രസിദ്ധനായിരുന്ന ചീഫ് സെക്രട്ടറി പി. താണുപിള്ളയുടെ അനന്തിരവനാണദ്ദേഹം. ചെറുപ്പത്തിലെതന്നെ ഒരു പൊതുകാര്യപ്രസക്തനും തെക്കൻ തിരുവിതാംകൂറിലെ അന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയ നേതാവുമായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരം റെയിൽവേസ്റ്റേഷൻ മുതൽ കിടങ്ങൂർവരെ എൻ. എസ്. എസ്. കരയോഗങ്ങളും ബഹുമാന്യന്മാരായ പല വ്യക്തികളും അദ്ദേഹത്തിനു ഹൃദ്യമായ സ്വീകരണം നൽകി. കൊല്ലം താലൂക്കു കരയോഗയൂണിയൻ പ്രസിഡണ്ടു് രാജ്യസേവാപ്രവീണ കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ള സുഖമില്ലാതെ കിടപ്പിലായിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശാനുസരണം റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽവച്ചു് യൂണിയൻ അദ്ദേഹത്തെ ആഡംബരപൂർവം സ്വീകരിച്ചു് വിശ്രമിപ്പിച്ചു. അവിടെനിന്നും സ്പെഷ്യൽകാറിൽ കിടങ്ങൂരേയ്ക്കുള്ള യാത്രാമദ്ധ്യേ എല്ലാ താലൂക്കുയൂണിയൻകാരും അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു. ഏറ്റുമാനൂർ മന്ദിരത്തിൽവച്ചുള്ള സൽക്കാരത്തിനുശേഷം സന്ധ്യകഴിഞ്ഞപ്പോൾ കിടങ്ങൂർസമീപം പുന്നത്തറ തയ്യാറാക്കിയ സ്വീകരണപ്പന്തലിൽവച്ചു് സ്വാഗതസംഘം അദ്ദേഹത്തെ അത്യാഡംബരപൂർവം സ്വീകരിച്ചു ഘോഷയാത്രയായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസസ്ഥലത്തു കൊണ്ടുചെന്നാക്കി.

പിറേറദിവസം കാലത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. പതാക ഉയത്തൽ നടന്നു. ആ കൃത്യം കയ്യേറ്റിരുന്ന കെ. ജി. പരമേശ്വരൻ പിള്ളക്കു് സുഖമില്ലാതിരുന്നതു നിമിത്തം, സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പു് അതു നിവ്വഹിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ വാദ്യഘോഷസമേതം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു. വാളൻറ്യറന്മാർ പതാകാവന്ദനം നടത്തി. അതിൻെറ ശേഷം ഡാക്ടർ ഗോപാലപിള്ളയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ആരോഗ്യസമ്മേളനം നടന്നു. ഉച്ചക്കു ശേഷം നായർമഹാസമ്മേളനം ആരംഭിച്ചു. പന്തൽ ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. സമ്മേളനം അലങ്കോലപ്പെട്ടുത്താനായി സ്റ്റേറു കാൺഗ്രസ്സിൽ പെട്ട ഏതാനും നായന്മാർ നേരത്തെതന്നെ വന്നെത്തിയിരുന്നു. അവരിൽ പ്രമാണികൾ ചമ്പക്കുളം നാരായണക്കുറുപ്പു് പാണ്ടവത്തു ശങ്കരപ്പിള്ള മുതൽപേരായിരുന്നു. അവരിൽ ഒന്നുരണ്ടാളുകൾ പ്രസിഡണ്ടിനോടു സമ്മേളനത്തിനിടയ്ക്കു് ചില ചോദ്യം ചെയ്യാൻ ആരംഭിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു പന്തലിൻെറ നാനാഭാഗത്തുനിന്നും അവർ ഇരിയ്ക്കാനും പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകാനും ഉള്ള ആജ്ഞകൾ പുറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. അവക്കു അവിടെ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാനെന്നല്ല ശബ്ദമുയത്താൻ തന്നെ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു മനസ്സിലായതുകൊണ്ടു് വന്ന വഴിയെ തന്നെ അവർ മടങ്ങിപ്പോയി. സമ്മേളനം നിവ്വിഘ്നമായി വിജയപൂർവം നടന്നു.

രണ്ടാം ദിവസം കരിമ്പുവിളാകം ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സാമ്പത്തിക സമ്മേളനവും, ദേവകീനേത്യാരമ്മയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വനിതാ സമ്മേളനവും നടന്നു. അടുത്ത ദിവസം റിട്ടയാർഡ് ഹൈക്കോർട്ടുജഡ്ജി എൻ. കുമാരൻെറ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഹൈന്ദവസമ്മേളനം നടന്നു. കിടങ്ങൂർ സമ്മേളനം തിട്ടക്കമായിട്ടാണു് നടത്തിയതെങ്കിലും സമ്മേളനം അലങ്കോലപ്പെട്ടുത്താൻ ഏതാനും എതിരാളികൾ കല്പിച്ചുകൂട്ടി വന്നെങ്കിലും എല്ലാം വിജയപൂർവം നടക്കാൻ ഇടയായി.

ഒൻപതാംസമ്മേളനം
കവിയൂർ.

114 മേടം 11, 12, 13, 14. ഈ തീയതികളിൽ എൻ. എസ്. എസ്സിൻെറ ഒൻപതാം സമ്മേളനം കവിയൂർ വെച്ചു നടന്നു. അവിടുത്തെ ഹൈസ്കൂൾ മുറ്റത്തു കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ നാലു

നിലപ്പന്തലിൽ അമ്പാടി ശങ്കരമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നായർ സമ്മേളനം നടന്നു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ മുരണി ശങ്കരനാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. കവിയൂരെ എൻ. എസ്. എസ്. പ്രമാണികളെല്ലാം മഠത്തിൽ നാരായണപിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പന്തൽകെട്ടു മുതലായി സമ്മേളനത്തിന്റെ എല്ലാ ചുമതലകളും ഏറെറടുത്തു നടത്തി. പതിവുപോലെ അദ്ധ്യക്ഷന്റെ ആഡംബരപൂർവ്വമുള്ള ഘോഷയാത്രയും മറു ചടങ്ങുകളുമെല്ലാം ശരിക്കു നടന്നു. ഹെൽത്ത് ഡയറക്ടർ കൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ആരോഗ്യസമ്മേളനവും ഏ. ഗോപാലമേനവന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സാമ്പത്തിക സമ്മേളനവും, റിട്ടയാർഡ് മദ്രാസ് ഹൈക്കോർട്ട ജഡ്ജി ഡാക്ടർ കെ. കൃഷ്ണൻ പണ്ടാലയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഹിന്ദുസമ്മേളനവും നടന്നു. പ്രൊഫ്സ്സർ ആനന്ദ വല്ലിയമ്മയായിരുന്നു സ്ത്രീസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷ. സംഗീതം നാടകം മുതലായ കലാപ്രകടനങ്ങളും മോടിയിൽതന്നെ നടന്നു.

പത്താം സമ്മേളനം
ചങ്ങനാശേരി.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഉണ്ടായിട്ട് 25 കൊല്ലം തികയുന്നതു ഈ കൊല്ലം 1115 ൽ — ആണ്. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ രജത ജൂബിലി ചങ്ങനാശേരിയിൽ വച്ചു നടത്തണമെന്നു നേരത്തെ വിചാരിച്ചിരുന്നു. അതിനോടനുബന്ധിച്ചു പത്താമത്തെ നായർസമ്മേളനവും നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. രജതജൂബിലി.

115 മേടം 20 മുതൽ 26 വരെ ജൂബിലിവാരം കൊണ്ടാടി. പെരുന്ന എൻ. എസ്. എസ്. ഹൈസ്കൂൾ മൈതാനത്തു് പതിനായിരത്തിൽ അധികം ആളുകൾക്ക് ഇരിക്കാൻ തക്ക വലിപ്പത്തിൽ കെട്ടിയലങ്കരിച്ച നാലുനിലപ്പന്തൽ ഇതുവരെ കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത വലിപ്പവും ഭംഗിയുമുള്ളതായിരുന്നു. ഹെഡാഫീസിനായി കെട്ടിയുയത്തിയ രണ്ടുനില കെട്ടിടം ഉൽഘാടനത്തിനായി തയ്യാർ ചെയ്തിരുന്നു. മുഖമണ്ഡപവും മുൻഭാഗം മുഴുവനും വഴിനീളെയും ഉണ്ടാക്കിയ തോരണാദ്യലങ്കാരങ്ങളും

ആർച്ചുകളും പല നിറത്തിലുള്ള ഇലക്ട്രിക്കൽ ബൾബുകൾ കൊണ്ടുള്ള അലങ്കാരങ്ങളും കൊണ്ടു എൻ. എസ്. എസ്. ആഫീസും പരിസരങ്ങളും ഹൃദയാകർഷകമാംവണ്ണം മോടിപിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. വലിയ ഒരു കൃഷിവ്യവസായ പ്രദർശനത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങളും ചെയ്തിരുന്നു.

സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ റാവുസാഹേബ് ഈ. വി. പദ്മനാഭപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വന്ത പരിശ്രമത്തിൽ വളർന്ന് നല്ലനിലയിലെത്തിയ ശ്രേഷ്ഠിമാനായ ഒരാളാണു്. മേടം 20-ാം നു- കാലത്തു 9 മണിക്കു് അന്നത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടായ കെ. പി. ഗോപാലമേനോൻ പതാകയുയർത്തി. വാളൻറ്യറന്മാർ പതാകാവന്ദനം നടത്തി. രണ്ടു മണിക്കു് ജൂബിലിവാരം ഉൽഘാടനം ചെയ്തു. കെ. കണ്ണൻ മേനോൻ ആയിരുന്നു ഉൽഘാടകൻ. മൂന്നരമണിക്കു് റിട്ടയാർഡ് ദിവാൻ വി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ കൃഷിവ്യവസായ പ്രദർശനത്തിന്റെ ഉൽഘാടനം നടത്തി. രാത്രി 7 മണിക്കു് നായർ മഹാസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷനായ എൻ. എസ്സ്. രാമൻപിള്ളയെ വാഴപ്പള്ളിൽവച്ചു് ആഘോഷപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു. അനവധി കാറുകളും ലൈറ്റുകളും വാദ്യഘോഷങ്ങളും വാളൻറ്യറന്മാരുടെ അകമ്പടിയും വലിയ ജനക്കൂട്ടവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു നാഴികയിലധികം നീളമുള്ള ഘോഷയാത്രയായിരുന്നു അതു്.

രണ്ടാംദിവസം കാലത്തു് 9½ മണിക്കു് ഡാക്ടർ കെ. രാമൻതമ്പിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ആരോഗ്യസമ്മേളനം നടന്നു. രണ്ടരമണിക്കു് നായർ മഹാസമ്മേളനം കൂടി, എൻ. എസ്സ്. രാമൻപിള്ളയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ. രാത്രി7 മണിക്കു സിനിമാ പ്രസംഗവും 12 മണിവരെ നാടകവും നടന്നു.

മൂന്നാംദിവസം ഏഴരമണിക്കു് കായികപ്രദർശനം നടന്നു. 9½ മണിക്കു് ഡാക്ടർ പി. ജെ. തോമ്മസ്സിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സാമ്പത്തികസമ്മേളനവും രണ്ടരമണിക്കു് സി. വി. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്മേളനവും രാത്രി പന്ത്രണ്ടുമണിവരെ കഥകളിയും, നാലാംദിവസം ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സാഹിത്യസമ്മേളനവും, രണ്ടര

മണിക്കു് ബാരിസ്റ്റർ വിനായകദാമോദര സവക്കറുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഹിന്ദുസമ്മേളനവും രാത്രി സക്സ്സും അഞ്ചാംദിവസം 9½ മണിക്കു ഹിന്ദുസമ്മേളനം തുടർച്ചയും നടന്നു.

ആറാംദിവസം ഒമ്പതരമണിക്കു് തിരുവട്ടാറു് അമ്മവീട്ടിൽ ഭവാനിപ്പിള്ള കൊച്ചമ്മയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സ്ത്രീ സമ്മേളനവും നാല്യമണിമുതൽ ജൂബിലി സമ്മേളനവും നടന്നു. തിരുവിതാംകൂർ ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരായിരുന്നു ജൂബിലിസമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷൻ. അദ്ദേഹംതന്നെയായിരുന്നു ഹെഡ്ഡാഫീസിന്റെ ഉൽഘാടനം നടത്തിയതും. സമ്മേളനാനന്തരം പരിഷ്കൃതവെടിക്കെട്ടും നടന്നു. ഇന്നലെ ധർമ്മരാജാനാടകവും ഇന്നു ഗോപിനാഥന്റെ നൃത്തവും ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഏഴാംദിവസം കാലത്തു പത്തുമണിക്കു് നായർ സമ്മേളനം കൂടി. ആവശ്യമുള്ള നിശ്ചയങ്ങൾ പാസ്സാക്കി യോഗം അവസാനിപ്പിച്ചു.

പതിനൊന്നാംസമ്മേളനം

പന്തളം

116-ൽ, 11-ാമത്തെ സമസ്തകേരള നായർ മഹാസമ്മേളനം പന്തളം ഹൈസ്കൂൾ മൈതാനത്തു കെട്ടി ഒരുക്കിയ നാല്യനില പന്തലിൽവച്ചു് ആഡംബരപൂർവ്വം നടത്തി. ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പിയായിരുന്നു സമ്മേളനാദ്ധ്യക്ഷൻ. സാമ്പത്തികസമ്മേളനത്തിനു കൊച്ചിയിൽനിന്നും വന്ന നാരായണമേനോനും, സ്ത്രീ സമ്മേളനത്തിനു് ശങ്കരമംഗലം ചെല്ലമ്മയും അദ്ധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. സ്വാഗതസംഘാദ്ധ്യക്ഷൻ പരേതനായ കൊക്കാട്ടു ജി. കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു. ഈ സമ്മേളനം വിജയപ്രദമായി നടത്താനുള്ള ചുമതല മുഴുവൻ വഹിച്ചതു് പന്തളത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ബന്ധുക്കളായ എന്റെ പഴയ സ്നേഹിതന്മാരാണു്. അവരോട്ട ഞാൻ എന്നും കടപ്പെട്ടവനാണു്. ഭാഗ്യംകൊണ്ടു് എല്ലാം വിജയപൂർവ്വം നടന്നു എന്നു സന്തോഷമായി പറയാം.

ലോകമഹായുദ്ധവും തൻമൂലമുണ്ടായ ക്ഷാമവും നിമിത്തം പിന്നീടു നായർ സമ്മേളനം തുടർന്നു നടത്താൻ സാധിച്ചില്ല. സമാ

ധാനവും സാധാരണ നിലയും വന്നെത്താൻ കൊല്ലങ്ങൾ പലതു കഴിയേണ്ടിവന്നു. അതിന്റെ ശേഷം പുതുതായ മട്ടിൽ തുടങ്ങേണ്ടിയിരുന്ന സമ്മേളനം നടത്തിപ്പുകായ്യം എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ജോലിയും ചുമതലയും പൂവ്വാധികം വർദ്ധിച്ചതു നിമിത്തം അപ്രധാന നിലയിലേക്കു നീങ്ങിനീങ്ങിപ്പോയി. അതിനിടയിൽ പല പേരിൽ പല സമ്മേളനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതായും വന്നു. പ്രചരണഘട്ടം അവസാനിച്ചു എന്നും തോന്നിത്തുടങ്ങി. അതുകൊണ്ടു പഴയ രീതിയിലുള്ള സമ്മേളനങ്ങൾ നടത്താൻ നിർബന്ധമില്ലാതെയായി. എന്നു മാത്രമല്ല കഴിഞ്ഞസമ്മേളനക്ലേശങ്ങൾ ഓർക്കുമ്പോൾ വീണ്ടും അതിനെ സമീപിക്കാൻ സന്തോഷവും തോന്നിയില്ല.

സമ്മേളനാരംഭംമുതൽ അവസാനംവരെ ബന്ധുക്കളുടേയും സഹായികളുടേയും സംഖ്യ കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കും. അതിനിടയിൽ കഷ്ടതകൾ എന്തെല്ലാം തന്നെ ഉണ്ടായാലും ഉത്സാഹത്തിന്റേയും ആനന്ദത്തിന്റേയും തള്ളൽ കൊണ്ടു് അതൊന്നുമറിയുകയില്ല. സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞു് അതിഥികളെ എല്ലാം യാത്രയാക്കി കഴിയുമ്പോഴാണു് ക്ലേശവും ദുരിതവും തിരിച്ചറിയുന്നതു്. മിക്ക സ്നേഹിതരും സഹപ്രവർത്തകരും ക്ഷീണവും വിശ്രമാസക്തിയും കൊണ്ടായിരുന്നാലും ഒന്നാകെത്തന്നെ പറയാതെ പിരിഞ്ഞുപോയതായി കാണാം. സമ്മേളനസ്ഥലത്തു് മിക്കവാറും ഞാനും എന്റെ ക്ലാർക്കും ശിപായിയും മാത്രം അവശേഷിക്കും. സംഗീതക്കാർ, കലാപ്രകടനക്കാർ, കാറുകാർ, അലങ്കാരക്കാർ, പന്തല്യുകാർ, ലൈറ്റുകാർ, ഭക്ഷണത്തിന്റേയും കാപ്പിയുടേയും ചുമതലക്കാർ എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞാൽ അവസാനിക്കാത്ത അനേകം വിഭാഗക്കാർ, പോകാനുള്ള തിടുക്കത്തിൽ ബില്ലും കണക്കുമായി വന്നുനിന്ന തിരക്കുകൂട്ടുമ്പോൾ ഉള്ള സൈരക്കേട്ടു്, അതുവരെയുള്ള സകല ആനന്ദാനുഭൂതിയേയും വിസ്മരിപ്പിക്കും. ഏതു സമ്മേളനത്തിന്റേയും അവസാനത്തിൽ പണം മതിയാകാതെ വരുന്നതു സാധാരണയാണു്. ഏതു കായ്യവും അന്നന്നു നടന്നുപോകുക എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊരു ചിന്താഗതിക്കു് അന്നു മാർഗ്ഗമില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു മിച്ചമുള്ള ഒരു കണക്കൊ ഭണ്ഡാരപ്പെട്ടിയൊ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പോരായ്മകളൊ ദാരിദ്ര്യമൊ എത്രതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നാലും, ഈമാതിരികാ

ര്യങ്ങളിലൊന്നും കടം പറയുകയൊ അവർക്കു അതൃപ്തി ഉണ്ടാക്കുകയൊ ഞാൻ ഇതുവരെ ചെയ്തിട്ടില്ല. ചിലവു നിയന്ത്രിക്കണമെന്നു നിർബന്ധമുള്ള ഒരുവനാണു് ഞാൻ. കടമെന്നുകേട്ടാൽ ഭയവുമാണു്. അതുകൊണ്ടു് എന്റെ സഹപ്രവർത്തകന്മാരിലും കീഴുദ്യോഗസ്ഥന്മാരിലും പലരും ഞാൻ ഒരു 'മഹാ ലുബ്ധ'നാണെന്നു് ധരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുപോലും ചിലപ്പോൾ തോന്നാറുണ്ടു്. അവർ തുറന്ന ഹൃദയത്തോടുകൂടി എന്റെ പ്രവർത്തികൾ പരിശോധിക്കുന്നപക്ഷം, ഞാൻ വലിയ പ്ലാനിലും ചിന്താഗതിയിലുമെ പ്രവർത്തിക്കാറുള്ള എന്നു കാണാൻ കഴിയും. സർവീസ് സൊസൈററി സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വലിപ്പവും ഭംഗിയും, വിപുലമായ പരിപാടിയിലുള്ള മഹാസമ്മേളനങ്ങളും, പൊതുവായുള്ള ആതിത്ഥ്യസൽക്കാരങ്ങളും എല്ലാം, ഞാൻ ലുബ്ധനെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവരോടു്, 'അതൊരു തെറ്റിദ്ധാരണയാണെന്നു്' ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നുണ്ടു്. അനാവശ്യച്ചിലവിനോടു് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനല്ല ഞാനെന്നു സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, നൂറു രൂപാ ചെലവുചെയ്തു സാധിക്കേണ്ട കാര്യം 90 രൂപ കൊണ്ടു സാധിക്കയും, 110 രൂപ ചിലവുചെയ്തു വലിപ്പം അതിനുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നും എനിക്കു നിർബന്ധമുണ്ടു്. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഇതുവരെയുള്ള വരവുചിലവുകണക്കുകൾ ആരെങ്കിലും കൂലങ്കഷമായി പരിശോധിക്കുന്നപക്ഷം, നടന്ന പല കാര്യങ്ങൾക്കുള്ള ചിലവും സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും സ്വത്തുക്കളുടേയും കണക്കുകൂടി നോക്കുമ്പോൾ, വരവിനേക്കാൾ എത്രയൊ മടങ്ങു ചിലവുണ്ടായിട്ടുള്ളതായി തോന്നാം. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ മരാമത്തുകളെല്ലാം തന്നെ മറാരു നടത്തുന്ന മരാമത്തിനേക്കാൾ ചിലവു കുറഞ്ഞിരിക്കുമെന്നു കാളേജ് കെട്ടിടം പണിക്കണക്കുകൾ പരസ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ മനസ്സിലാകുന്നതാണു്. നിയന്ത്രണമില്ലാതെ ചിലവു ചെയ്യുന്നതിനേയും, ഒരു സേവനസംഘമായ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയിലെ പ്രവർത്തകന്മാർ, അവർക്കു മറ്റൊരിടത്തു കിട്ടാമായിരുന്ന ശമ്പളത്തിലും കവിഞ്ഞു് ഇവിടെ കിട്ടിയാലും തൃപ്തിപ്പെടാതെ, ത്യാഗമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ശമ്പളക്കുടുതലിനു് ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനേയും ഞാൻ എതുക്കാറുണ്ടു്.

നല്ല വാക്കുകൾ പറഞ്ഞും ഈമാതിരിയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നവർക്കുള്ള ബാദ്ധ്യതയെ ചുണ്ടിക്കാണിച്ചും കഴിവു

ള്ള പണം കൊട്ടത്തും സംതൃപ്തരായി യാത്ര അയച്ചശേഷമെ ഞാൻ വിശ്രമിക്കയുള്ളു. എല്ലാ കെട്ടുപാടുകളിൽനിന്നും സമ്പൂർണ്ണവിമോചനം നേടാൻ ഒന്നു രണ്ടാഴ്ച പിടിക്കും. അതെല്ലാം വേണ്ടവണ്ണം നിർവഹിച്ചു് സമ്മേളനം കൊണ്ടുണ്ടാകേണ്ട പ്രയോജനവും പേരും പെരുമയും ന്യൂശതമാനവും ലഭിച്ചു എന്നു ബോദ്ധ്യം വന്നശേഷമെ ഞാൻ നാട്ടുവിടാറുള്ളു.

ഷഷ്ഠിപൂർത്തി സമ്മേളനം

സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ചുമതലയിൽനടന്ന ഒരു സമ്മേളനത്തെക്കുറിച്ചു കൂടി രണ്ടു വാക്കു പറയണം. അതു് എന്റെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തിസമ്മേളനമാണു്. 1113 ധനുമാസം 17–ാനു-യായിരുന്നു അതു നടന്നതു്. 112–ലെ എൻ. എസ്. എസ്. പൊതുയോഗനിശ്ചയപ്രകാരം എന്റെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തി രാജ്യവ്യാപകമായി ഒരു മഹോത്സവം എന്നവണ്ണം നടത്താൻ ഡയറക്ടർബോർഡു തീരുമാനിച്ചു. ഒരു സെൻട്രൽക്കമ്മറ്റിയും ആവശ്യമുള്ള സബ്കമ്മറ്റികളും ഉണ്ടാക്കി. സെ. കമ്മറ്റിസെക്രട്ടറി കൈനിക്കര പദ്മനാഭപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അന്നു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളുകളുടെ ജനറൽ മാനേജരായിരുന്നു. ഷഷ്ഠിപൂർത്തിദിവസം ചങ്ങനാശേരിയിൽ വച്ചു് എന്റെ സുഹൃത്തുക്കളെ എല്ലാം ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി വലിയ സദ്യകഴിക്കാനും സാധുജനങ്ങൾക്കു വിഭവസമൃദ്ധമായ നിലയിൽതന്നെ ഭക്ഷണം കൊടുക്കാനും പൊതുയോഗസമക്ഷം എനിക്കു മംഗളാശംസ നൽകാനും ആവശ്യമുള്ള ആഘോഷം നടത്താനും തീരുമാനിച്ചു. എല്ലാ കരയോഗങ്ങളും യൂണിയനും അതാതു സ്ഥലത്തു് സാധുക്കൾക്കു ഭക്ഷണം നൽകാനും പൊതുയോഗംകൂടി ആഘോഷങ്ങൾ നടത്താനും മംഗളാശംസ ചെയ്യാനും അതിനുശേഷം കഴിവുള്ള പ്രതിനിധികൾ ചങ്ങനാശേരി പൊതുയോഗത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു് നാട്ടിന്റെ എല്ലാഭാഗത്തും ഉത്സാഹപൂർവ്വമുള്ള പ്രവർത്തികൾ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

എന്റെ ജന്മദേശമായ പെരുന്നയിലെ കരയോഗക്കാർ, എന്റെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തി സ്മാരകമായി കരയോഗംവക പുതുതായി ഒരു മന്ദിരംപണി നേരത്തെ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. പെരുന്നയിലെ

ഹൈന്ദവരുടെ പരദേവതാക്ഷേത്രമാണ് അവിടത്തെ 'മാരണത്തുകാവ്'.' അതു് പണ്ടേ കരയോഗത്തിന്റെ അധീനതയിലുള്ളതാണെങ്കിലും, ഉടമസ്ഥത കുമാരമംഗലസ്സ് മനയ്ക്കലേയ്ക്കായിരുന്നു. ഞാൻ ആ ക്ഷേത്രത്തിന്റേയും അതിനോടനുബന്ധിച്ചുള്ള വസ്തുക്കളുടേയും അവകാശം കരയോഗത്തിന്റെ പേക്കു് നേരത്തെ എഴുതിവാങ്ങിയിരുന്നു. വസ്തുക്കളിൽ ഏതാനുംഭാഗം സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കും ബാക്കി കരയോഗത്തിനും എന്നുള്ള സങ്കല്പത്തിലായിരുന്നു എഴുതിവാങ്ങിയതു്. ഞാൻ അന്നു എൻ. എസ്. എസ്: ജനറൽ സെക്രട്ടറിയും പെരുന്ന കരയോഗം പ്രസിഡണ്ടുമായിരുന്നു. അപ്പോഴത്തെ സൌകര്യത്തിനുവേണ്ടി കരയോഗം പ്രസിഡണ്ടായ എന്റെ പേക്കാണ് ആധാരമെഴുതിവാങ്ങിയതു്. എന്റെ നിശ്ചയപ്രകാരം ക്ഷേത്രവും അതിനുതൊട്ടുകിഴക്കുള്ള വസ്തുവും കരയോഗത്തിനും ബാക്കി വസ്തു സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കും അന്നേ വിട്ടുകൊടുത്തു. അതനുസരിച്ചു് വസ്തുക്കൾ അതാതു സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കൈവശം ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്.

ദേവീക്ഷേത്രത്തിന്റെ പണി എന്റെ ചുമതലയിൽ അന്നുതന്നെ ആരംഭിച്ചു. കരയോഗം മുതലും ദേവസ്വം ഗ്രാന്റും കൊണ്ടാണു് അതു നടത്തിയതു്. എന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കു ഏതാനുംദിവസം മുമ്പു് പണി പൂർത്തിയാക്കയും, ശുദ്ധികലശം നടത്തുകയും ചെയ്തു. അന്നുമുതൽ അവിടെ നിത്യപൂജ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ മുമ്പു് മാസത്തിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ ദിവസമെ പൂജ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മുമ്പെതന്നെ നായരായിരുന്ന ശാന്തിയും. അഴിമതിയുടെ സങ്കേതമായി കിടന്ന—നാശഗർത്തത്തിലേക്കു ആണ്ടുപോയ—ആ പുരാതനക്ഷേത്രം കരയോഗത്തിലേക്കു എഴുതിവാങ്ങാനും, മതിൽ കെട്ടിയടച്ചും ക്ഷേത്രം പരിഷ്കരിച്ചും, ദേവസ്വംഗ്രാന്റു വാങ്ങിയും നിത്യപൂജക്കു വ്യവസ്ഥചെയ്യാനുമാക്കാനും കഴിഞ്ഞതിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനാണു്. ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ദൈനംദിനം ആരാധകന്മാർ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്. കൊല്ലംതോറും കരയോഗത്തിന്റെ ചുമതലയിൽ നവരാത്രിയുത്സവം മോടിയായി നടത്തുന്നതുകൊണ്ടു് അതിനു പേരും പെരുമയും വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുമുണ്ടു്. അങ്ങിനെ ആ ക്ഷേത്രം നല്ല നിലയിൽ ആയതിൽ എനിക്കുള്ള സന്തോഷം അനല്പമാണു്.

അതുപോലെതന്നെ എന്റെ ഷഷ്ടിപൂത്തി സ്മാരകമായി പെരുന്ന കരയോഗം പണിയിക്കാൻ ആരംഭിച്ച മന്ദിരത്തിന്റെ പണിയും ഷഷ്ടിപൂത്തിക്കു മുമ്പു പൂത്തിയാക്കി. അതിന്റെ ഉൽഘാടനം ഷഷ്ടിപൂർത്തി മഹോത്സവത്തിന്റെ ചടങ്ങുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടത്തി നടത്താനും അവർ തീരുമാനിച്ചു. ആ മന്ദിരം വിശാലമായ ഹാളും വലിയ വരാന്തയും ഉപമുറികളുമുള്ള മനോഹരമായ ഒരു കെട്ടിടമാണു്. ദൂരെവച്ചുതന്നെ കാഴ്ചക്കാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പതിയത്തക്കവണ്ണം 'മന്നം ഷഷ്ടിപൂർത്തിസ്മാരകകരയോഗമന്ദിരം' എന്ന അക്ഷരങ്ങൾ ആ മന്ദിരത്തിന്റെ ഉയർന്ന ഭാഗത്തു വാത്തു വച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് അതെന്റെ സ്മാരകമന്ദിരമാണെന്നു് ആരോടും ചോദിക്കാതെതന്നെ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. എന്നോളം വലിപ്പത്തിലുള്ള ഒരു എണ്ണച്ചായപടവും കരയോഗം ചിലവിൽ എഴുതിച്ചു് ആ ഹാളിൽ അവർ പിന്നീടു് വയ്പിച്ചു. പെരുന്ന കരയോഗസ്ഥാപകന്മാരിൽ ഒരുവനെന്നോ പഴയ മന്ദിരം പണി പ്രവർത്തകനെന്നോ ഉള്ള നിലയിൽ ഞാൻ ചെയ്ത സേവനത്തെ അതിശയിക്കത്തക്കവണ്ണം ഇന്നത്തെ കരയോഗഭാരവാഹികൾ എന്റെ ശാശ്വതസ്മാരകം ഉണ്ടാക്കിയതു് എനിക്കു് വലിയ അഭിമാനമാണു്. എന്റെ അനന്തരാവകാശികളെക്കുറിച്ചു് ഞാൻ സംതൃപ്തനുമാണു്.

എന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി സംബന്ധിച്ച സദ്യയും പൊതുയോഗവും മറ്റാഘോഷങ്ങളും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സിൽ വച്ചുതന്നെ നടത്താൻ കമ്മറിക്കാർ തീരുമാനിച്ചു. സങ്കല്പപ്രകാരമുള്ള എന്റെ താവാട്ടു് സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയാകയാൽ കമ്മറിയുടെ ആ തീരുമാനം എന്നെ അത്യധികം സന്തോഷിപ്പിച്ചു. ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സും ദേവീക്ഷേത്രവും പരിസരപ്രദേശങ്ങളുമെല്ലാം പന്തലിട്ടു് അലങ്കരിച്ചും തോരണാദികൾ തൂക്കിയും മോടിപിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. കമ്മറിയുടെ ചുമതലയിൽതന്നെ എന്റെ വീടു് അലങ്കരിച്ചു സ്ത്രീകൾക്കുള്ള സദ്യയും് അവിടെ ഏർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നു.

മൂലം നക്ഷത്രമാണു് എന്റെ ജന്മദിനം. അതു് അക്കൊല്ലം ധനു 17-ാനു-യായിരുന്നു. അന്നു പ്രഭാതത്തിലെ കൂട്ടവെടി ആ വസ്തുത നാട്ടുകാരെ അറിയിച്ചു. കാലത്തു് എട്ടുമണിക്കു മുമ്പു

ന്നെ കൂളിയും ഈശ്വരാരാധനയും കഴിഞ്ഞിരുന്ന എന്നെ ഒരു വാളന്റ്യർ സംഘം അതിന്റെ നായകനായ കൈനിക്കര ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എന്റെ വീട്ടിൽവന്നു് പഞ്ചവാദ്യസഹിതം പെരുന്ന സുബ്രഹ്മണ്യക്ഷേത്രത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അതായിരുന്നു പരിപാടിയിലെ ഒന്നാമത്തെ ചടങ്ങു്. കമ്മറിക്കാർ പെരുന്ന ക്ഷേത്രവും ദേവീക്ഷേത്രവും നിറമാല കുലവാഴ മുതലായവകൊണ്ടലങ്കരിക്കയും വിശേഷാൽ വഴിപാടുകൾക്കു് ഏർപ്പാടുചെയ്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ഞാൻ പെരുന്ന ക്ഷേത്രത്തിലെത്തി ദർശനം കഴിച്ചു് പുറത്തേക്കു വന്നപ്പോൾ, ഊരാണ്മക്കാർ നമ്പൂതിരിമാരും സ്ഥലത്തെ യോഗക്ഷേമസഭക്കാരും കൂടി തയ്യാറാക്കിയിരുന്ന അലംകൃതമായ പന്തലിലേക്കു് സ്വാഗതം ചെയ്കയും എന്റെ കഴുത്തിൽ പുഷ്പമാലയിട്ടു് അഗ്രാസനത്തിൽ ഇരുത്തുകയും ചെയ്തു. സ്ഥലം യോഗക്ഷേമം വകയായി എനിക്കു് ഒരു മംഗളപത്രവും അവിടെ വച്ചുതന്നു. അങ്ങിനെ ഈശ്വരാനുഗ്രഹവും ബ്രാഹ്മണാശീർവാദവും ലഭിച്ചുകൊണ്ടു് ഞാൻ ദേവീക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. അവിടവും അലംകൃതമായിരുന്നു. അവിടത്തെ വിശേഷാൽ പൂജയിൽ പങ്കുകൊണ്ടു.

പല സുഹൃത്തുക്കളും എന്റെ വീട്ടിൽ വന്നു് എനിക്കു മംഗളാശംസ ചെയ്തു. ചീഫ് സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന ഡാക്ടർ എൻ, കുഞ്ഞൻപിള്ള, ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യരുടെ ആശംസയും പാരിതോഷികവുമായി നേരത്തെ വന്നെത്തി. എന്റെ ഭാഗ്യമാതുലനും, ഒരു വലിയ സാഹിത്യകാരനുമായിരുന്ന തോട്ടയ്ക്കാട്ടു് ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണിയായ സാഹിത്യസഖി ടി. സി. കല്യാണിയമ്മയും ഒരുമിച്ചു് അടിയന്തിരത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനും എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നതിനുമായി തലേദിവസം തന്നെ വന്നെത്തിയിരുന്നു. എന്റെ ഷഷ്ടിപൂത്തി സ്മാരകമായി പെരുന്ന കരയോഗക്കാർ പണികഴിപ്പിച്ച 'മന്നം ഷഷ്ടിപൂർത്തിസ്മാരക കരയോഗ മന്ദിര'ത്തിന്റെ ഉൽഘാടനം ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ യോഗസമക്ഷം അദ്ദേഹം നടത്തി. ആ സമയം എന്നെയും എന്റെ ഭാഗ്യയേയും ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുപോയി പ്രസിഡണ്ടിന്റെ സമീപത്തിരുത്തി കരയോഗം വകയായി എനിക്കൊരു മംഗളപത്രവും തന്നു. അമ്പലപ്പുഴ ശങ്കരനാരായണപ്പണിക്കർ മുതലായ നാഗസ്വരവി

ദ്ധാന്മാർ വന്നു സൌജന്യവായന നടത്തി എന്നോടുള്ള സ്നേഹബന്ധം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

11 മണിയായപ്പോഴേക്കു നാട്ടിൻെറ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു് ആയിരക്കണക്കിനല്ല ആളുകൾ വന്നു തടിച്ചുകൂടിയതു്. എല്ലാ മതവിഭാഗങ്ങളിലും സമുദായങ്ങളിലും പെട്ട ഒട്ടധികം പ്രമാണികൾ ആ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഹൈസ്കൂൾ ഹാളിലും നീണ്ട വരാന്തയിലുമായിരുന്ന ഊണിനുള്ള ഒരുക്കം ചെയ്തിരുന്നതു്. ബഹുജനങ്ങളുടെ പന്തിയിൽ അവരും ഒരുമിച്ചു ഞാൻ ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ജാതിഭേദവും മതഭേദവും ഈ ലോകത്തിൽ ഇല്ലാതാകണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കും, അതിനുവേണ്ടി എൻെറ കഴിവനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കയും ചെയ്തിട്ടുള്ള എനിക്കു്, ബ്രാഹ്മണനെന്നോ, പുലയനെന്നോ, നായരെന്നോ, ഈഴവനെന്നോ, ഹിന്ദുവെന്നോ, ക്രിസ്ത്യനെന്നോ മുസ്ലിമെന്നോ, ഉള്ള വകഭേദം കൂടാതെ എൻെറ ഷഷ്ടിപൂർത്തി സദ്യയിൽ ഒരുമിച്ചിരുന്നു പന്തിഭോജനം കഴിക്കാൻ ഇടയായതിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. ചതുർവിധ വിഭവങ്ങളോടുകൂടിയ ആ സദ്യയുടെ മേൽനോട്ടം വഹിച്ചതു് കലാപരശങ്കരപ്പിള്ളയും കാക്കനാട്ടു നാരായണപ്പണിക്കരുമായിരുന്നു. അതിൻെറ എല്ലാ ചുമതലകളും ആദ്യവസാനം വഹിച്ചു് ക്ലേശങ്ങൾ സഹിച്ചതു പരേതനായ എൻെറ അമ്മാവൻ പരമേശ്വരൻപിള്ളയുമായിരുന്നു. അഞ്ഞൂറുപറ അരിവച്ച സദ്യയായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ക്ലേശം എത്ര വലുതായിരുന്നു എന്നു് ഊഹിക്കാം. ആയിരമായിരക്കണക്കിനു വന്നെത്തിയ പുലയർ മുതലായ സാധുക്കളെ പന്തലിലിരുത്തി വിഭവസമൃദ്ധമായ സദ്യകൊടുത്തു സംതൃപ്തരാക്കി. വൈകുന്നേരംവരെ അതങ്ങിനെ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ വിഭാഗത്തു് നായർ പാക്കുന്ന ഒരു കരയില്യം തന്നെ സദ്യയും ആഘോഷവും ഉണ്ടാകാതിരുന്നിരിക്കയില്ല.

ഹെഡ്ഡാഫീസിനു മുൻവശത്തുള്ള മൈതാനത്തിൽ വച്ചായിരുന്നു പൊതുജനസമ്മേളനം നടന്നതു്. മൂന്നു മണിക്കു മുമ്പുതന്നെ പതിനായിരക്കണക്കിനു് ആളുകൾ തിങ്ങിക്കൂടിക്കഴിഞ്ഞു. അദ്ധ്യക്ഷനായി ക്ഷണിച്ചിരുന്ന സദസ്യതിലകൻ ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ളയേയും എന്നേയും എൻെറ വീട്ടിൽനിന്നും വാളൻ്യറന്മാരുടെ അകമ്പടിയോടുകൂടി വാദ്യഘോഷസമേതം പന്തലി

ലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. ടി. കെ. യുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ യോഗമാരംഭിച്ചു. ഒട്ടധികം കരയോഗഭാരവാഹികളും മിക്ക താലൂക്കു യൂണിയൻ പ്രതിനിധികളും, എൻ. എസ്. എസ്. അദ്ധ്യാപകരും, ഡാക്ടർ കുഞ്ഞൻപിള്ള, ദേവസ്വം കമ്മീഷണർ ശ്രീരാഗനാഥശാസ്ത്രി മുതലായ ഉദ്യോഗസ്ഥപ്രമാണികളും, എല്ലാ സമുദായങ്ങളിലുംപെട്ട അനുദ്യോഗസ്ഥപ്രമാണികളും, എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടു് ഏ. എസ്. ദാമോദരൻ ആശാനും, മറ്റു ഡയറക്ടറന്മാരും യോഗത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. പ്രസിഡണ്ടിന്റെ സമീപത്തു് ഞാനും എന്റെ വലത്തു വശത്തു എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അമ്മയും ഇരുന്നിരുന്നു. സ്വാഗതപ്രസംഗകൻ അദ്ധ്യക്ഷൻ തുടങ്ങിയുള്ളവരുടെ ആശംസാപ്രസംഗങ്ങൾക്കുശേഷം എൻ. എസ്. എസ്. വക മംഗളപത്രവും എന്റെ പല കാലത്തെ പ്രസംഗങ്ങളിൽ ചിലതിന്റേയും ലേഖനങ്ങളിൽ ചിലതിന്റേയും അംശങ്ങളും വള്ളത്തോൾ മുതൽപേരുടെ ലേഖനങ്ങളും ചേർത്തു തയ്യാർ ചെയ്തിരുന്നസോവനീരും ആദ്യമായിതന്നു. അതിന്റെ ശേഷം കരയോഗം യൂണിയൻകാരുടേയും പല കരയോഗക്കാരുടേയും മറ്റു വിഭാഗക്കാരുടേയും മംഗളപത്രം ഓരോന്നായി സമർപ്പിച്ചു. സമയദൈർഘ്യവും മംഗളപത്രങ്ങളുടെ ബാഹുല്യതയും കൊണ്ടു് വായിക്കാതെയാണു് സമർപ്പിച്ചതു്. പല പാരിതോഷികങ്ങളും പലരും അവിടെവച്ചു നൽകി. ആ കൂട്ടത്തിൽ കൊച്ചി നായർ മഹാസമാജം പ്രസിഡണ്ടു് അമ്പാടി ശങ്കരമേനോൻ കൊടുത്തയച്ചതു് ഭാഗിയും ബലവുമുള്ള ഒരു വടിയായിരുന്നു. ചങ്ങനാശേരിയിലെ മുസ്ലിമുകളും പെരുന്നയിലെ കതോലിക്കാ ക്രസ്ത്യാനികളും എനിക്കു സ്നേഹപൂർവം നൽകിയ മംഗളപത്രം പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണു്. എന്റെ സുഹൃത്തുക്കളും ജനപ്രതിനിധികളും കസവുമാലകളും പുഷ്പമാലകളും കൊണ്ടു് എന്റെ കഴുത്തു നിറച്ചു. എന്റെ പൊതുജനസേവനം അവരുടെ സ്നേഹപൂർവമുള്ള അംഗീകാരത്തിനും അഭിനന്ദനത്തിനും പാത്രമായതിലുള്ള കൃതകൃത്യതയോടും ഹൃദയം നിറഞ്ഞ കൃതജ്ഞതയോടും കൂടി ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. അന്നേക്കു 26 കൊല്ലം മുമ്പു പെരുന്ന കരയോഗസ്ഥാപനത്തോടു കൂടി ആരംഭിച്ച എന്റെ സമുദായസേവനം ബഹുജനപിന്തുണയോടു കൂടി ഈ വിധത്തിൽ വിജയപ്രദമായി തുടർന്നു നടത്താൻ ഇടയാക്കിയ പരമകാരുണികനായ ദൈവത്തെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടും, അനുഗ്രഹദാത്രിയായ ദേവിയെപ്പോലെ ഞാൻ നിത്യം ആരാധിക്കു

ന്ന സർവീസ് സൊസൈറ്റി നീണാൾ നിലനില്ക്കാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടും എന്റെ പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിച്ചു. ഈ യോഗനടത്തിപ്പിന്റെ ചുമതല വഹിച്ചതു് കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയായിരുന്നു. അന്നദ്ദേഹം കരുവാറ്റാ ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു. കൈനിക്കര സഹോദരന്മാരുൾപ്പെടെയുള്ള വിദൂരനടന്മാർ ചേന്നു നടത്തിയ നാടകം കാണ്മാനും മൈതാനം നിറച്ചു ആളുകൾ കൂടിയിരുന്നു. ഒരുത്സവം പോലെ മോടിയോടുകൂടി അ ഹോരാത്രം നടത്തിയ ഷഷ്ടിപൂർത്തിയാഘോഷം പ്രതീക്ഷയിലും കവിഞ്ഞു് വിജയപ്രദമായതു് കമ്മറ്റിക്കാരുടെ ഉത്സാഹപൂർവ്വമുള്ള ശ്രമവും ശേഷിയും കൊണ്ടാണു്. ബഹുജനങ്ങൾ സന്തോഷപൂർവം നൽകിയ സംഭാവനകൊണ്ടുതന്നെ ഈ വലിയ ചിലവു മുഴുവൻ നിർവഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

ദീർഘകാലം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന എന്റെ ഒരു പഴയ സ്നേഹിതനാണു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള. അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും, അദ്ദേഹം വന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ഒരു മുറുപടി അയയ്ക്കാൻപോലും തോന്നിയുമില്ല. എൻ. എസ്. എസ്. പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾതമ്മിലുള്ള അഭിപ്രായഭേദങ്ങൾ അദ്ദേഹം വേർപിരിഞ്ഞ കാലമായതുകൊണ്ടായിരിക്കാം അങ്ങിനെ ചെയ്തതു്. എങ്കിലും അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലിപ്പത്തിനു ചേർന്നതാണോ ആ പ്രവർത്തി എന്നു ശങ്കിക്കുന്നവർ ഇന്നും പലരുമുണ്ടു്. ഏതായാലും അദ്ദേഹം ഒഴിച്ചുള്ള പഴയ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ആരും തന്നെ ഇതിൽ പങ്കുകൊള്ളാതെയോ ആശംസാസന്ദേശം അയക്കാതെയോ ഇരുന്നിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം ഒഴിച്ചുള്ള സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രസിഡണ്ടന്മാർ മിക്കവരും വന്നെത്തിയിരുന്നു. ബാക്കിയുള്ളവർ എഴുതിയയച്ചു. ബഹുജനങ്ങളുടെ സ്നേഹവും കമ്മറ്റിക്കാരുടെ ശ്രദ്ധാപൂർവമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ഈശ്വരാധീനവും കൊണ്ടു് എല്ലാം ഏറ്റവും വിജയപൂർവം നടന്നു എന്നു പറയാവുന്നതാണു്.

ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം

വിദ്യാലയങ്ങൾ

1. കറുകച്ചാൽ ഹൈസ്കൂൾ.

സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ആദ്യത്തെ വിദ്യാലയം കറുകച്ചാൽ ഇംഗ്ലീഷു് സ്കൂളാണു്. അതു് 1091-ൽ നടമേൽ ഇരവിക്കുറുപ്പിന്റെ ഒരു പീടികക്കെട്ടിടത്തിലാണു് ആരംഭിച്ചതെന്നും കെ. കേളപ്പൻ ആയിരുന്ന ആദ്യത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററെന്നും മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. പ്രിപ്പയാറ്ററിക്ലാസ് മാത്രമാണു് ആദ്യം ആരംഭിച്ചതും. ഈവിധം ലഘുവായ രീതിയിൽ, സ്വന്തമല്ലാത്ത കെട്ടിടത്തിൽ ഒരു ക്ലാസ് മാത്രമായി ആരംഭിച്ച എൻ. എസ്. എസ്. വിദ്യാഭ്യാസശാഖ ഇന്നു് 35 ഹൈസ്കൂളുകളും 15 മിഡിൽ സ്കൂളുകളും മൂന്നു് ഒന്നാംഗ്രേഡ് കാളേജും ഒരു ഒന്നാംഗ്രേഡ് വിമൻസ്കാളേജും രണ്ടു ടെയിനിംഗ് കാളേജുമുൾപ്പടെ അനവധി മഹൽസ്ഥാപനങ്ങളുള്ള ഒരു വലിയ ഡിപ്പാർട്ടമെൻറായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. സർവീസ് സൊസൈറ്റി ഉണ്ടാക്കി നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന പല മലയാളം സ്കൂളുകളും ഗവർമ്മെൻറിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കാരത്തെ അനുകൂലിച്ചു് വിട്ടുകൊടുത്തിട്ടുമുണ്ടു്. ഇപ്പോൾ എൻ. എസ്. എസ്. സ്കൂളുകളിൽ, ഇരുപത്തിമൂവായിരത്തിലധികം കുട്ടികളും കാളേജുകളിൽ നാലായിരത്തിൽതാഴെ കുട്ടികളും വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യുവരുന്നു. കഴിഞ്ഞ ബഡ്ജറ്റിൻപ്രകാരം ഈ ഡിപ്പാർട്ടമെൻറിൽ 25 ലക്ഷത്തിലധികം രൂപാ വരവുചിലവുക

ളുണ്ട്. ഇതിൽ നാലുലക്ഷത്തോളം രൂപാ ശമ്പളച്ചിലവാണ്. കട്ടക്കുമണിയിലും ചെറുതായ ആലിൽവിത്തിൽനിന്നു് വമ്പിച്ച ആലുമരം ഉണ്ടാകുന്നതുപോലെ ലഘുരൂപത്തിൽ തുടങ്ങിയ കറുകച്ചാൽ വിദ്യാലയം വളർന്നു വികസിച്ചതാണു് ഇക്കാണുന്ന മഹാസ്ഥാപനങ്ങളെല്ലാം.

എന്നാൽ കറുകച്ചാലിലെ അന്നത്തെ ചെറുവിദ്യാലയം പണിയിൽ ഉണ്ടായ ക്ലേശം ചെറുതൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. ഇഞ്ചിഞ്ചായിട്ടെ അതിനു പുരോഗമിക്കാൻ സാധിച്ചുള്ളു. അതിനിടയിൽ പല വിഘ്നങ്ങളും ഉണ്ടാകാതിരുന്നിട്ടുമില്ല.

എൻറേയും കേളപ്പൻറേയും ഊണും ഉറക്കവും ആ സ്കൂളിൽ തന്നെയായിരുന്നു. കാലത്തുമുതൽ വൈകുന്നതുവരെ ഞാൻ പണപ്പിരിവിനു സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. കേളപ്പൻ സ്കൂൾ നടത്തും. വൈകിട്ട് ഒരുമിച്ചുകൂടും. വെള്ളത്തിലിട്ട മാമ്പലകകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പച്ച ബഞ്ചുകൂട്ടിയിണക്കിയതായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ കട്ടിൽ. ആ കട്ടിലിൻറെ നാറ്റം ഇന്നും എൻറെ മൂക്കിൽ തങ്ങിനിൽപുണ്ടെന്നു തോന്നും. എൻറെ കഷ്ടതയുടേയും ദാരിദ്ര്യത്തിൻറേയും അന്നത്തെ പങ്കാളിയായ കേളപ്പൻ വിപുലമായ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തു പോയി അതിലുമധികം ക്ലേശം അനുഭവിച്ച ഒരു ബഹുമാന്യനാണു്. അദ്ദേഹത്തിൻറെ പൊതുജനസേവനത്തിൻറേയും ക്ലേശാനുഭവത്തിൻറേയും സഹൃതയുടേയും പ്രാഥമിക വിദ്യാലയം നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയായിരുന്നു.

സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചു രണ്ടുമൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കെട്ടിടംപണി പൂർത്തിയായോ എന്നു് അസിസ്റ്റൻറ് ഇൻസ്പെക്ടർ എഴുതിച്ചോദിച്ചു. പണി തീർന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ സ്കൂൾ നിറുത്തുമെന്നും അതിൽ വിവരിച്ചിരുന്നു. അപ്പോൾ മേൽക്കൂര കേറുന്നേയുള്ളു. അനുവാദം പിൻവലിച്ചേക്കുമെന്നു ഭയന്നും ഒരു മാസത്തിനകം പണി പൂർത്തിയാക്കാമെന്നു വിശ്വസിച്ചും പണി തീർന്നു എന്നു എഴുതിയയക്കാൻ ഞാൻ ഹെഡ്മാസ്റ്ററോടു പറഞ്ഞു. സ്കൂളിൻറെ മാനേജരും ഞാൻതന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മടിച്ചു എങ്കിലും എൻറെ നിർബ്ബന്ധത്തിനു കീഴടങ്ങി അങ്ങിനെ എഴുതിയയച്ചു. രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പരിശോധനക്കു വരുന്നു എന്നുള്ള ഇൻസ്പെക്ടരുടെ എഴുത്തു തലേദിവസം ഹെഡ്മാസ്റ്റർക്കു കിട്ടി.

അപ്പോൾ ഓട്ടമേയുണ്ടായുള്ളൂ. കൂട്ടുതൽ വേലക്കാരെവച്ചു് ഞാൻ തിടുക്കമായി പണിനടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അന്നു പകലെ നടക്കാൻപോയ ഹെഡ്മാസ്റ്ററെ പിന്നെ കണ്ടേയില്ല. പിറേറദിവസം സ്കൂൾ സമയമായിട്ടും അദ്ദേഹം വന്നില്ല. എവിടെ പോയെന്നും എന്താണെന്നും അറിയാതെ ഞാൻ പരിഭ്രമിച്ചു. ഇൻസ്പെക്ടർ വരാനുള്ള സമയവും സമീപിച്ചു. 'കുനിൽ കുതു' എന്നവണ്ണം പണി പൂർത്തിയാകാത്ത സ്കൂളിൽ ഹെഡ്മാസ്റ്ററും ഇല്ലെന്നവരുന്നതു് വലിയ ആപത്താകുമെന്നു് ഓർത്തു് വ്യസനിച്ചു നില്ക്കുമ്പോൾ ഇൻസ്പെക്ടറും വന്നു. ഞാൻ ഒന്നും മറച്ചുവയ്ക്കാതെ വസ്തുതകളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ ധരിപ്പിച്ചു. ശിവരാമകൃഷ്ണയ്യരായിരുന്ന ഇൻസ്പെക്ടർ. ഹൃദയാലുവായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹവും പരിശ്രമവും ദാരിദ്ര്യവും ശരിക്കുകണ്ടു്, കണ്ടമട്ടിൽതന്നെ, എന്നാൽ അനുകൂലമായവിധത്തിൽ റിപ്പോർട്ടചെയ്തു. അന്നു ഇൻസ്പെക്ടറെ കാത്തുനിന്നതു കൊണ്ടു് കൂലിക്കു പണമില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി അദ്ദേഹം അഞ്ഞൂറുചാ സംഭാവനയും തന്നു. ഊഹിച്ച യാതൊരപകടവും കൂടാതെ സ്കൂൾ തുടർന്നുനടത്താനുള്ള അനുമതിയും ലഭിച്ചു. മി. ശിവരാമകൃഷ്ണയ്യർ എന്നും എൻ. എസ്. എസ്. ബന്ധുവായിത്തന്നെ പെരുമാറിയിരുന്നു. ഹെഡ്മാസ്റ്ററെ കാണാത്ത കുണ്ഠിതം മാത്രം അവശേഷിച്ചു ഉള്ള മാസ്റ്ററെക്കൊണ്ടു സ്കൂൾ തുടർന്നു നടത്തിക്കൊണ്ടുപോയി.

രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബാംബയിൽനിന്നും ഒരെഴുത്തുകിട്ടി. അതു കേളപ്പനേറേതായിരുന്നു. സ്കൂൾ പണിതീരാതെ തിന്നു എന്നുകളവെഴുതിയയച്ചശേഷം ഇൻസ്പെക്ടരുടെ മുഖത്തുനോക്കി സംസാരിക്കാനുള്ള ലജ്ജകൊണ്ടു പറയാതെ പോന്നതാണെന്നും ക്ഷമിക്കണമെന്നും ആയിരുന്നു എഴുത്തിലെ ഉള്ളടക്കം. അദ്ദേഹം ഇവിടുത്തെ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞതായി കണക്കാക്കാവുന്ന ഒരെഴുത്തും ആയിരുന്നു അതു്. 'കുടിയാൻ ശങ്കരൻനായർ' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടുന്ന ജി. ശങ്കരൻനായരെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി ലഭിച്ചതുകൊണ്ടു് സ്കൂൾ കാര്യങ്ങൾ ഏറ്റവും ഭംഗിയിൽ മുമ്പോട്ടു കൊണ്ടുപോകാൻ സാധിച്ചു.

കുറുക്കച്ചാൽ സ്കൂൾ പണി പൂർത്തിയായപ്പോൾ, അവിടെ എന്റെ താമസത്തിനും ആഫീസിനുമായി ഒരു ചെറുഭവനത്തിന്റെ

യും നാല്പ ക്ലാസുള്ള ഒരു മലയാളം സ്കൂളിന്റെയും പണി ആരംഭിച്ചു. അതു പൂർത്തിയാക്കി എന്റെ താമസം മാറുകയും മലയാളം സ്കൂൾ ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഭ്രഷ്ടോകജാതംചെയ്ത കാലത്തെ ദിവാൻ, മന്നത്തു കൃഷ്ണൻനായരായിരുന്നു. കേരളീയ നായർ സമാജത്തിന്റെ വാർഷികസമ്മേളനത്തിൽ ഏതാനും കൊല്ലം മുമ്പ് അദ്ധ്യക്ഷത വഹിക്കാൻ വന്ന അദ്ദേഹത്തെ അധികം താമസിയാതെ ഇവിടത്തെ ചീഫ് ജസ്റ്റീസായി നിയമിച്ചു. നാലഞ്ചു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഇവിടത്തെ ദിവാൻജിയുമായി. കെ. പി. രാമൻമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്ന കോട്ടയം നായർ സമ്മേളനത്തിൽവച്ച്, സി. വി. രാമൻപിള്ളയാണ്, കൃഷ്ണൻനായരെ ദിവാൻജിയായി നിയമിച്ച നീട്ടു കൊടുത്തു എന്ന കമ്പിസന്ദേശം വായിച്ചതു്. അദ്ദേഹം ആറുകൊല്ലം ഇവിടത്തെ ഭരണം നടത്തി. കിളിത്തുവരുന്ന നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ജ. സെക്രട്ടറി എന്ന നിലയിൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചിതനായി. സൊസൈറ്റിയുടെ അന്നത്തെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയും അദ്ദേഹവും തമ്മിൽ ചില അഭിപ്രായഭേദങ്ങളും അസുഖങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും എന്നോടു് രമ്യമായിത്തന്നെ പെരുമാറിയിരുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനം വകക്കു് ഗവണ്മെന്റു പല സഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുക്കുന്ന പതിവു മുമ്പെ തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ നാളതുവരെ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളവരിൽ അധികവും മിഷനറിമാരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് സഹായം ലഭിച്ചതു് അവർക്കു മാത്രമായിരുന്നു. ചർച്ച് മിഷൻ സൊസൈറ്റിക്കു കോട്ടയത്തും ലണ്ടൻ മിഷൻ സൊസൈറ്റിക്കു നാഗർകോവിലിലും വസ്തുവും പണവും തടിയും കൊടുത്തു് ഗവർമ്മെന്റു് അവരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടു സ്ഥലത്തും അവർ ഓരോ സെക്കൻഡ് ഗ്രേഡ് കോളേജും പല ഭാഗങ്ങളിലായി പല ഗ്രാന്റു് എയിഡഡ് സ്കൂളുകളും നടത്തിവന്നു. തീണ്ടലും തൊടീലുമുള്ള ഹിന്ദുക്കളെ മതപരിവർത്തനം ചെയ്തു് ക്രിസ്ത്യാനികളാക്കാനുള്ള താല്പര്യത്തോടുകൂടിയാണെങ്കിലും, വിദ്യാഭ്യാസപ്രചാരണത്തിനു അവരുടെ പ്രവർത്തി ഒട്ടധികം സഹായകമായി തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തി

ന്റെ നിഴൽപോലെ വന്ന മിഷനറി സംഘത്തെ ഗവർമ്മെൻറിനെയും രാജാക്കന്മാരേയും കൊണ്ടു് സഹായിപ്പിക്കാൻ ഗവണ്മെന്റുകാരും റസിഡണ്ടന്മാരും വേണ്ട പ്രേരണ നൽകാതെയും ഇരുന്നിട്ടില്ല. ഇവിടത്തെ റസിഡണ്ടും ദിവാനുമായിരുന്ന മൺട്രോ സായ്പ്, അന്നു തിരുവിതാംകൂർ ഭരണം നടത്തിയ പാർവ്വതി റാണിയോടു ഇന്നു മൺട്രോ തുരുത്തെന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നകല്ലടയാറിന്റെ മുഖത്തുള്ള 'സുന്ദരവനം' എഴുതി വാങ്ങി കോട്ടയം ചർച്ചു് മിഷൻ സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുകൊടുത്ത കാര്യം പ്രസിദ്ധമാണു്. തിരുവിതാംകൂറും കൊച്ചിയും തമ്മിൽ അന്നുണ്ടായ വഴക്കിൽ തിരുവിതാംകൂറിനു് അനുകൂലമായി കാര്യങ്ങൾ സാധിച്ചുകൊടുവാ അയ്യപ്പൻ മാർത്താണ്ഡപ്പിള്ളക്കു് അന്നത്തെ കൊച്ചി മഹാരാജാവു് പുത്തൻചിറ എന്നൊരു പ്രദേശം പാരിതോഷികമായി കൊടുത്തു. 'കുടിയന്റെ കർത്തവ്യം നിർവ്വഹിച്ചതിനു് ഒരു പാരിതോഷികത്തിനു അവകാശമില്ലെന്നും പുത്തൻചിറകൂടി തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ അനുവദിക്കണമെന്നും തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനോടു അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് ആ സ്ഥലം ഇന്നും രാജ്യത്തിന്റെ ഒരു വിഭാഗമായി ഇരിക്കത്തക്കവണ്ണം കൂട്ടിച്ചേർത്ത അയ്യപ്പൻ മാർത്താണ്ഡപ്പിള്ളയും മന്ത്രി; അബലയായ ഒരു രാജ്ഞിയാണു് രാജ്യം ഭരിക്കുന്നതെന്നും, തന്നിൽ മേൽക്കോയ്മസ്ഥാനം കൂടിയുണ്ടെന്നും ഉള്ള ചിന്തപോലും കൂടാതെ രാജ്യത്തിന്റെ ഒരു വിഭാഗത്തിനുള്ള അവകാശം വാങ്ങി, ഏറ്റവും ചെറിയ ഒരു ന്യൂനപക്ഷസമുദായത്തിനു് ക്രിസ്തുമതപ്രചരണാർത്ഥം വിട്ടുകൊടുത്ത മൺട്രോ സായ്പും മന്ത്രി. പൗരസ്ത്യ പാശ്ചാത്യആദർശമൊ ഹൈന്ദവക്രൈസ്തവ മതതത്വവ്യത്യാസമൊ ഏതാണു് ഇതിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കാണുന്നതെന്നു നിശ്ചയമില്ല.

ഏതായാലും വിദ്യാഭ്യാസപ്രചരണത്തിനുള്ള സഹായത്തിനു് ഏതു ഭരണാധികാരികളെയും സമീപിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനായ ഞാൻ, എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. വിദ്യാലയങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തിനു് ഏതാനും കണ്ടി തേക്കുതടി ഗവൺമെൻറിൽനിന്നും സൌജന്യമായി തരണമെന്നു് ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായർക്കു് ഒരപേക്ഷ കൊടുത്തു. മണിമലറേഞ്ചിൽ പെട്ട കുടിപ്പുരയിടങ്ങളിൽ നിന്നും 350 കണ്ടി തേക്കിനു ഗവർമ്മെൻറിനുള്ള പതിവു അവകാശം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുതന്നിരിക്കുന്നു

എന്നു് അദ്ദേഹം ഉത്തരവുചെയ്തു. ഇതു് ഒരു ചെറിയ കാര്യമാണെങ്കിലും, കുടികൾക്കുള്ള പങ്കുതി അവകാശം സൌജന്യം വാങ്ങാൻ വൈഷമ്യമുണ്ടെങ്കിലും, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അന്നത്തെ നിലക്കു് അതൊരു മാനവും ലാഭവുമായിരുന്നു. ഒരു പൈസയും കൊടുക്കാതെ കുടികളുടെ അവകാശവും എഴുതിവാങ്ങി. എന്നാൽ അതു വെട്ടിക്കാനൊ, ആനപ്പണി നടത്താനൊ ചെങ്ങാടമാക്കി, കൊണ്ടുപോരാനൊ പൈസയും ആളുമില്ലായിരുന്നു. ഞെരുക്കം വരുമ്പൊഴെല്ലാം പണം തന്നു സഹായിക്കാൻ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ ഒരംഗമുണ്ടായിരുന്നു. അതു് ഔദാര്യവാനായ വാല്പറമ്പിൽ ഭവലായുധൻപിള്ളയല്ലാതെ മറ്റാരുമായിരുന്നില്ല. തടിവെട്ടിയിറക്കാൻ അത്യാവശ്യം വേണ്ട പണം അദ്ദേഹം തന്നു. ചങ്ങനാശേരിയിൽനിന്നും ഇരുപതു മയിൽ കിഴക്കാണു് മണിമല. അവിടംവരെ നടന്നുചെന്നിട്ടുവേണം പല കുന്നിൻപുറങ്ങളിലുള്ള തടിവെട്ടിയ്ക്കാൻ. എന്റെ സ്നേഹിതനും സഹപ്രവർത്തകനുമായിരുന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മെമ്പർ പനയ്ക്കാട പരമേശ്വരക്കുറുപ്പിനെ കുറുക്കുചാൽ പണി ഏല്പിച്ചിട്ടു് തടിവെട്ടിയ്ക്കാൻ ഞാൻ മണിമലയ്ക്കുപോയി. മേച്ചേരിൽ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള എന്നൊരു ചിറപ്പൻ എനിയ്ക്കു് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. തടിവെട്ടുകാര്യത്തിൽ എന്നെ അദ്ദേഹം വളരെ സഹായിച്ചു. തടിവെട്ടുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ പണം തീർന്നു. ഒന്നരണ്ടു കൊല്ലംകഴിഞ്ഞു് വീണ്ടും മലയിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അന്നും സഹായിച്ചതു വാല്പറമ്പനായിരുന്നു. വെട്ടിയ തടികൾ ചെങ്ങാടം കെട്ടണമെങ്കിൽ രണ്ടുമയിൽ ദൂരമുള്ള 'മൂലെപ്ലാക്കൽ' തോട്ടിലേക്കു് ആനപ്പണി നടത്തണമായിരുന്നു. കൂലിക്കു വാങ്ങിയ ആനയുമായി ഞാൻ മലയുടെ മുകളിൽ താമസമാക്കി. വളരെ വയസ്സനും മൂന്നുനേരവും കുറുപ്പും അതിൽ കവിഞ്ഞനേരം കള്ളും കഴിക്കുന്ന ആളുമായ ആനക്കാരനെ പോറ്റാനും സഹകരിക്കാനും ലഹരിസാധനവിരോധിയായ ഞാൻ വളരെ വിഷമിക്കേണ്ടിവന്നു. തടിപിടിപ്പിക്കലിൽ ആനക്കാരൻ കള്ളും കാണിക്കുന്നു എന്നു സംശയം തോന്നിയപ്പോൾ ഞാൻ ഓരോ തടിയുടെ കൂടെയും നടന്നുപൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒന്നിനു് ഇരട്ടി എന്നുള്ള ഫലം കണ്ടപ്പോൾ നടപ്പുകൊണ്ടുള്ള ക്ഷീണം എന്നെ ബാധിച്ചേ ഇല്ല. ഏതാനും ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടു തടി മുഴുവൻ തോട്ടിലായി,

ഇടവമാസാരംഭമാണു്. മഴപെയ്യ തുടങ്ങീട്ടില്ല. തോട്ടിൽ ഒരു തുള്ളി വെള്ളമില്ലാതെ മണൽ ഉണങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. പകൽ നാലുമണിയായി. വലിയ ഒരു കരിങ്കാറും ഇടിയും മിന്നലും തകർത്തമഴയും. ഏതാനും മണിക്കൂർ തടവില്ലാതെ പെയ്തു. അത്ഭുതം, തോട്ടിൽക്കൂടി കുറേശ്ശെ വെള്ളം ഒഴുകിത്തുടങ്ങി. അതു് അതിവേഗം മുട്ടറ്റം തുടയറ്റം എന്നിങ്ങനെ വർദ്ധിച്ചു. ശക്തിയായ ഒഴുക്കുകൊണ്ടു് തടി ഇളകി ഒഴുകിത്തുടങ്ങി. ഞാനും വേലക്കാരും നന്നഞ്ഞു തോട്ടിലിറങ്ങി കിട്ടുകിട വിറച്ചുകൊണ്ടു് തടിപിടിച്ചു കെട്ടാൻ ചെയ്ത ശ്രമം മറക്കാൻ പ്രയാസം. ഇരിട്ടും മഴയും വർദ്ധിച്ചു. കാല്യുപ്പിച്ചു നിൽക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതെ നെഞ്ചളവു പൊങ്ങിയ വെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്കിൽ വളരെ കഷ്ടതകൾ സഹിച്ചു് ഒരു തടിയും പോകാതെ തടഞ്ഞു കെട്ടിനിർത്തിയ വേലക്കാർ അവരുടെ കർത്തവ്യവും എന്നോടുള്ള കൂറും ഒരുപോലെ പ്രകടമാക്കി. നാലഞ്ചുദിവസംകൊണ്ടു ചെങ്ങാടം കെട്ടി പൂർത്തിയാക്കി. വർഷാധിക്യംകൊണ്ടു് തോട്ടം ആറും നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞൊഴുകുന്നു. പിറ്റേദിവസം ചെങ്ങാടം ചങ്ങനാശേരിയ്ക്കയക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അന്നു രാത്രി ഉണ്ടായ ഒരു സംഭവംകൂടി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണു്.

മണിമല അന്നൊരു കാട്ടുദിക്കാണു്. അവിടെ ഒരു ഇഞ്ചാർജ്ജിന്റെ ഭരണത്തിൽ ഒരു പോലീസ്സ്റ്റേഷനുണ്ടു്. ധർമ്മരാജാവിലെ ചന്ത്രക്കാരനെപ്പോലെ അന്നത്തെ ഇഞ്ചാർജ്ജു് അവിടം അടക്കി ഭരിക്കയായിരുന്നു. ഇഞ്ചാർജ്ജു് ഭരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു് ശരിയായിരിക്കയില്ല. ഇഞ്ചാർജ്ജിനേയും അടക്കി ഭരിക്കുന്ന ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും താടകാസദൃശയായ സഹധർമ്മിണിയാണു് ആ സ്റ്റേഷനും നാടും ഭരിക്കുന്നതെന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും ശരി. അന്നു സ്ത്രീപോലീസുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ ഒരു ഡി. എസ്സ്. പി. ആയിരിക്കുമായിരുന്നു.

"അവളെ പേടിച്ചാരും നേർവഴി നടപ്പീല.
ഭുവനവാസീജനം ഭുവനേശ്വരാപോററി."

എന്നു അവരെപ്പററിപറഞ്ഞാൽ അതിൽ ഒട്ടും അതിശയോക്തിയില്ല. അവിടെ നടക്കുന്ന ഏതു് അടിപിടിയും അക്രമവും, മോഷണവും പിടിച്ചുപറിയും 'മിസ്സസ്' ഇഞ്ചാർജ്ജി'ന്റെ വാറണ്ടില്ലാത്തആജ്ഞപ്രകാരം പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു്, അപ്പീലില്ലാത്ത തന്റെ

കോടതിയിൽ വിസ്തരിച്ചു് അഞ്ചു നിമിഷത്തിനകം തീരുമാനം ചെയ്തു്, നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നശേഷിമതിയായിരുന്നു അവർ. ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിലെ അന്നത്തെ പോലീസധികാരിയും മജിസ്ട്രേട്ടുമെല്ലാം ഈ 'ശൃംഗാരധാമ'ത്തിന്റെ 'ചില്ലിവില്ലാട്ട'ത്തിൽ 'പമ്പരം കറങ്ങു'ന്നവരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവർ നിർഭയമായിത്തന്നെ ഭരണം നടത്തിയിരുന്നു. ഗ്രഹപ്പിഴക്കു് ആ കാലത്താണു് ഞാൻ തടിവെട്ടിയിറക്കാൻ അവിടെ ചെന്നതു്.

ചെങ്ങാടം കെട്ടുന്ന തടികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു് കൊടിമരം പോലെ ഒരു തടി ഉണ്ടായിരുന്നു. അതു് അവരുടെ വീട്ടിന്റെ ഉത്തരത്തിനത്യാവശ്യമാണെന്നും പകരം തടി തരാമെന്നും പറഞ്ഞയച്ചു. ആ ചോദ്യംതന്നെ എനിയ്ക്കിഷ്ടപ്പെടാഴികകൊണ്ടു്, സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു മറുപടി പറയാൻ താമസമുണ്ടായില്ല. അവരുടെ പടിയ്ക്കലായിരുന്നു ചെങ്ങാടം കെട്ടി ഇട്ടിരുന്നതു്. പിറേറദിവസം കാലത്തെ ഞാൻ വന്നുനോക്കിയപ്പോൾ ഒറേറത്തടിപോലും അവിടെ കാണാനില്ല. ചെങ്ങാടം കെട്ടിയിരുന്ന വടവും കയറുകളും പല കഷണങ്ങളായി കരയ്ക്കു കിടപ്പുണ്ടു്. ഇഞ്ചാജ്ജിന്റെ ഭ്രതഗണങ്ങൾ രാത്രി തടിയുടെ കെട്ടുകൾ മുറിച്ചുതള്ളിയതിനാൽ ആ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ തടിയെല്ലാം ഒഴുകിപ്പോയതാണെന്നു മനസ്സിലായി. എന്റെ അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി വായനക്കാർതന്നെ ഊഹിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതി. എന്റെ ഏതാനും കൊല്ലത്തെ കഷ്ടതകൾ സഹിച്ചുള്ള ശ്രമവും, തെണ്ടിഉണ്ടാക്കിയ പണവും ഒരു ദ്രോഹിയുടെ സാഹസകൃത്യം നിമിത്തം നിമിഷംകൊണ്ടില്ലാതായ വസ്തുത എന്നെ സ്തംഭിതനാക്കി. ഉടനെതന്നെ ഏതാനും പേരെ പുഴയിൽ താഴോട്ടയച്ചു. പുഴവക്കിലെ കാട്ടിലും പടലിലും തങ്ങി അവിടവിടെ ഒറേറാറേറയായികണ്ട തടികളെഎല്ലാം സന്ധ്യക്കുമുമ്പു പിടിച്ചുകെട്ടിച്ചു. എട്ടപത്തു നാഴിക ദൂരം താഴെയോട്ട പോകേണ്ടിവന്നു എന്നെയുള്ളു. ഒരു തടിയും നഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. ചെങ്ങാടം കെട്ടിയ തടിയെല്ലാം ആ ആഴ്ചയിൽതന്നെ ചങ്ങനാശേരിയിൽ കൊണ്ടുവരാൻ സാധിച്ചു. ബാക്കി കരവഴിക്കു കറുകച്ചാലിലേക്കും കൊണ്ടുപോയി. ഇഞ്ചാജ്ജിനേയും ഭാര്യയേയും പ്രതികളാക്കി എന്റെ ശിപായി മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിയിൽ കേസ്കൊടുത്തു. നാലഞ്ചുമാസം കൊണ്ടു് അവർ ഒരുവിധം മര്യാദ പഠിക്കയും അല്പംചില നഷ്ടപരിഹാരത്തോടുകൂടി കേസ് രാജിയാകയും ചെയ്തു.

ആ തേക്കുതടികൊണ്ടു് പണിയിച്ചതാണു് ഇന്നു പെരുന്നയിലും കുറുച്ചാലിലും കാണുന്ന കെട്ടിടങ്ങളിൽ ചിലതു്.

കുറുച്ചാൽ സ്കൂൾ ക്രമേണ പൂണ്ണ മിഡിൽസ്കൂളായി. തുടന്നു് ഹൈസ്കൂളാക്കാൻതക്കവണ്ണം സ്കൂളിനു് അഭിവൃദ്ധിയൊ സൌകര്യങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ സൊസൈററിക്കു പണമൊ ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് 14 കൊല്ലം അതു് മിഡിൽസ്കൂളായിത്തന്നെ നടന്നു. പിന്നീട കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ളയെ അവിടത്തെ ഹെഡ്മാസ്ടരായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശ്രമംകൊണ്ടാണു് അതു ഹൈസ്കൂളായതു്. ഇന്നു കാണുന്ന ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടം ഉണ്ടായതും അദ്ദേഹത്തിന്റേയും സഹായാദ്ധ്യാപകന്മാരുടേയും ശ്രമംകൊണ്ടാണു്. പത്മനാഭപിള്ള ആ സ്കൂളിനെ ഹൈസ്കൂൾ ആക്കുക മാത്രമല്ല അതിനെ നല്ല നിലയിലാക്കുകയും ചെയ്തു. കുറുച്ചാൽവസ്തു അപ്പോഴും യാതൊരുകൃഷിയും ചെയ്യാതെ വെറും ഭൂമിയായികിടക്കുകയായിരുന്നു. അവിടെ എഴന്നൂറിലധികം തെങ്ങിൻതൈ വച്ചുപിടിപ്പിച്ചതും പത്മനാഭപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിട്ടുപോയതിനുശേഷം ബാക്കിസ്ഥലം റബ്ബർകൃഷി ചെയ്തു് പൂത്തിയാക്കീട്ടുണ്ടു്. ഇന്നു് ആ വസ്തു സാമാന്യം ആദായമുള്ള ഒന്നായി തീന്നിട്ടുണ്ടു്. ആ വസ്തുദാനം ചെയ്തവരുടെ ഉദ്ദേശം ഇപ്പോൾ പൂർണ്ണമായി നിർവഹിക്കപ്പെട്ടതായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണു്. അവിടെ ഇന്നു് ഒരു ബേസിക്കു് ടെയിനിഗ് സ്കൂളും എൻ. എസ്. എസ്. വിട്ടുകൊടുത്ത പ്രൈമറിസ്കൂളുമുണ്ടു്.

2. പ്രാക്കുളം ഹൈസ്കൂൾ.

കുറുച്ചാൽ സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചതിന്റെ ശേഷം അതിന്റെ പണി പൂത്തിയാകുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ പ്രചരണജോലിയ്ക്കായി ഞാൻ തെക്കൻ പ്രദേശത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ആ കൂട്ടത്തിൽ പ്രാക്കുളത്തുമെത്തി. അവിടത്തെ പ്രമാണിയായ പരമേശ്വരൻപിള്ളയെ കണ്ടു. അവിടെ ചില യോഗങ്ങളെല്ലാം നടത്തി. അവിടെ ഒരു മലയാളം മിഡിൽസ്കൂളിനായി ഭിത്തികെട്ടി നിറുത്തിയിരുന്ന കെട്ടിടവും സ്ഥലവും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ മാനേജ്മെൻറിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളായി നടത്തുന്നതിനു് പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻപിള്ള സർവ്വീസ് സൊസൈററിക്കു് എഴുതിത്തന്നു. അതു് 92 ലാണു്. ആ ഇടവത്തിൽ തന്നെ ഒരു താൽക്കാലിക

സ്ഥലത്തെങ്കിലും സ്കൂൾ തുടങ്ങണമെന്നു് അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഉടനെ വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. അയിരൂർ നായർ മഹാസമ്മേളനത്തിൽ വച്ചു് ചെയ്ത വാഗ്ദാനമനുസരിച്ചു് കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കർ പ്രാക്കുളത്തു വന്നെത്തി. അദ്ദേഹത്തെ അവിടത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിച്ചു. സ്വാധീനശക്തിയുള്ള പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻപിള്ളക്കു വേണ്ട സംഭാരങ്ങളെല്ലാം ഒരുക്കിത്തരാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവിടെ ഈഴവർ സംഖ്യാബലമുള്ളവരാണു്. ധനസ്ഥിതിയിലും വിദ്യാഭ്യാസ താല്പര്യത്തിലും അവർ മുന്നണിൽ നില്ക്കുന്നവരുമാണു്. പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻപിള്ളയെ അവർ ഒരു നേതാവിനെപ്പോലെ കരുതി പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ആ നാട്ടിൽ നായരീഴവമൈത്രിപ്രവർത്തി ശുപത്തിൽ വരുത്താൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്കൂൾ സ്ഥാപനത്തിനു് അവിടത്തെ ഈഴവപ്രമാണികൾ വലിയ സഹായികളായിരുന്നു. വെക്കേഷൻ കഴിഞ്ഞ ഉടനെതന്നെ ശിവരാമപ്പണിക്കരുടെ ചുമതലയിൽ പ്രാക്കുളം സ്കൂളിൽ പ്രിപ്പയാറ്ററി ക്ലാസ് ആരംഭിച്ചു. താമസിയാതെ സ്ഥിരം കെട്ടിടത്തിന്റെ പണി പൂർത്തിയാക്കാനും ശ്രമിച്ചു. അവിടത്തെ പണി നടത്തിപ്പിലും പണപ്പിരിവിലും എനിക്കു പറയത്തക്ക ബന്ധമൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻ പിള്ള ആവശ്യപ്പെടുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ചെന്നാൽ മതിയായിരുന്നു.

പരമേശ്വരൻപിള്ള അത്യുത്സാഹിയും നിരന്തര പരിശ്രമിയും ഏല്പിക്കുന്നകാര്യം തെറ്റാതെ നടത്തുന്നതിനു് നിർബ്ബന്ധമുള്ള ആളുമായിരുന്നു. മാങ്കോയിക്കൽ കുറുപ്പിനേയും ജയിക്കുന്ന ആജ്ഞാശക്തിയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് കെട്ടിടം പണി തുടർന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സ്കൂൾ ഭംഗിയിൽ നടത്താനും ജനഹിതം സമ്പാദിക്കാനും ശിവരാമപ്പണിക്കർ അദ്വിതീയനുമായിരുന്നു. ചേർത്തലത്താലൂക്കിലെ, ഇന്നും ധനസ്ഥിതിയുള്ള ഒരു നായർ മാടമ്പി, അന്നു് അത്ര വിലക്കുറവു പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ബി. എ. ബിരുദധാരി — ബി. എൽ കാരനായി ഹൈക്കോർട്ടു വക്കീലാകാനൊ സക്കാർ സർവ്വീസിൽ പ്രവേശിച്ചു് ഒരു വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനായിത്തീരാനൊ ആഗ്രഹിക്കാതെ സ്ഥലവും കെട്ടിടവും പോലും സ്വന്തമായില്ലാത്ത ഒരു ചെറുതരം സ്കൂളിലെ അദ്ധ്യാപകനായി, അത്ര വളരെ അടിയുറപ്പൊ പഴക്ക

മൊ ഇല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാപനത്തെ സേവിക്കാമെന്നു തീരുമാനി ച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമുദായസ്നേഹവും ത്യാഗശീലവും കൊ ണ്ടായിരുന്നു എന്നു നാട്ടുകാക്കെല്ലാം ബോദ്ധ്യമായിരുന്നു. അതു കൊണ്ടു് അവിടുള്ളവർക്കു് അസാധാരണ ബഹുമാനവുമുണ്ടായി രുന്നു. അങ്ങിനെ ചെറുശ്ശുപത്തിലാണെങ്കിലും പ്രശസ്തിയോടു കൂടിയാണു് പ്രാക്കുളം സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചതും നടന്നുവന്നതും.

സ്കൂൾ പണി പൂർത്തിയായി. ദിവാൻ കൃഷ്ണൻ നായരെക്കൊ ണ്ടുതന്നെ അതിന്റെ ഉൽഘാടനം നടത്തിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. ആഡംബരപൂർവമുള്ള സ്വീകരണത്തിനു ഒരുക്കം ചെയ്തു. ദിവാൻ ജിയെ, അലങ്കരിച്ച മോട്ടോർ ബോട്ടിൽകേറ്റി അനവധിബോട്ടുകളു ടേയും വള്ളങ്ങളുടേയും അകമ്പടിയോടുകൂടി അഷ്ടമുടിക്കായലിൽ കൂടി സ്കൂളിലേക്കു കൊണ്ടുപോയ ഘോഷയാത്ര ആഡംബരപ്രിയ നായ പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ പ്രതീക്ഷയിലും കവിഞ്ഞു് മോടി പിടിച്ചതായിരുന്നു. കൊല്ലം മുതൽ മൂന്നാലുനാഴിക ദൂരമുള്ള പ്രാ ക്കുളംവരെ ഇരുകരകളിലും ഈ ഘോഷയാത്ര കാണാൻ കൂട്ടംകൂട്ട മായിനിന്നിരുന്നവരുടെ സംഖ്യ ലക്ഷക്കണക്കിലുള്ളതായിരുന്നു. സ്കൂളിലും പരിസരങ്ങളിലുമെല്ലാം വലിയ ആൾത്തിരക്കായിരുന്നു. അന്നു മൈക്കുള്ള കാലമല്ലായിരുന്നതിനാൽ പ്രസംഗങ്ങൾ ദൂരെ നിന്നു കേൾക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് സകല ആളുകളും ഹാളിൽ പ്രവേശിക്കാൻ തിരക്കുകൂട്ടി. അവരെ നിയ ന്ത്രിക്കാൻ വളരെ വിഷമിച്ചു. അക്കാലത്തു് നാട്ടിൻപുറത്തു് ഒരു ദിവാൻജി വരികയെന്നുള്ളതു് അഭൂതപൂർവ്വമായ ഒരു സംഭ വമായിരുന്നു. കൊല്ലം ബാറിലെ വക്കീലന്മാരും ഉദ്യോഗസ്ഥാ നുദ്യോഗസ്ഥന്മാരായ മറ്റനവധി ആളുകളും യോഗത്തിൽ പങ്കു കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രസംഗകരിൽ ഒരാൾ കെ. സി. മാമ്മൻമാപ്പിള യായിരുന്നു. അവരെല്ലാം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയേയും പ്ര വർത്തകന്മാരേയും മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിച്ചു. ഏറ്റവും വിജയ പൂർവം യോഗം നടന്നു. പ്രസിദ്ധനായ ചങ്ങനാശേരിയായിരു ന്ന സ്വാഗതപ്രസംഗം ചെയ്തതു്. പ്രാക്കുളം പ്രദേശത്തിനും സ ർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കുതന്നെയും ആ യോഗം ഒരു പ്രശസ്തിയു ണ്ടാക്കി. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഒരു സ്ഥാപനത്തിലും യോഗത്തിലും ആദ്യമായി പങ്കുകൊണ്ട ദിവാൻ, എം. കൃഷ്ണൻ നായരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സംതൃപ്തനായി മടങ്ങിപ്പോയി.

അന്നും അതൊരു മിഡിൽസ്കൂൾ മാത്രമായിരുന്നു. ഇക്കാല ത്തെപ്പോലെ ഹൈസ്കൂൾ നടത്തിപ്പുലഘുസാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. അ നുവാദം കിട്ടാൻ അതിനെക്കാൾ പ്രയാസമായിരുന്നു. അതുകൊ ണ്ടു് സാവധാന ഗതിയിലേ അവിടത്തെ സ്കൂൾ ഹൈസ്കൂൾ ആ ക്കാൻ സാധിച്ചുള്ളു. അതിനിടയിൽ സ്കൂൾ പുരയിടത്തെപ്പറ്റി ഒന്നരണ്ടു നായന്മാർ ഒരു കേസു് കൊടുത്തു. ഒടുവിൽ അതു രാജി യായിത്തീർന്നു. കൂടുതൽ വസ്തു എഴുതി വാങ്ങുകയും ആവശ്യമുള്ള പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും ശിവരാമപ്പണിക്കർ എൽ. റ്റി. പാസായി വരികയും ചെയ്തശേഷം പ്രാക്കുളം സ്കൂൾ ഹൈസ്കൂ ളായിത്തീർന്നു. അതിന്റെ പണപ്പിരിവിനും പണിയുടെ പൂർത്തീ കരണത്തിനുമായി പരമേശ്വരൻ പിള്ള ഒരു ദുഷ്പ്രതം സ്വീകരി ച്ചു് തൽകാലത്തേയ്ക്കെങ്കിലും സന്യാസിയായി. താടി വളർത്തി കാ വിമുണ്ടും ധരിച്ചു് സ്കൂൾ പണപ്പിരിവിനായി ആ പ്രദേശത്തു വീട്ട തോറും ഭിക്ഷാംദേഹിയായി കേറിയിറങ്ങി സമ്പാദിച്ച പണം കൊണ്ടാണു് ഹൈസ്കൂൾ പണി പൂർത്തിയാക്കിയതു്. ഹൈസ്കൂ ളിനു് അനുവാദം കിട്ടി പഠിപ്പു് ആരംഭിച്ചതിനുശേഷമെ ഉഗ്ര വ്രതനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീണ്ടതാടി എടുപ്പിച്ചുള്ളു. ഇന്നു് അതു് നല്ലനിലയിലുള്ള ഹൈസ്കൂളായി തുടർന്നു നടന്നു വരുന്നു. ആ സ്കൂളിന്റെ ലോക്കൽ മാനേജർ ഇന്നും പരമേശ്വരൻപിള്ള തന്നെയാണു്. പ്രാക്കുളം എൻ. എസ്. എസ് സ്കൂൾ ഉണ്ടായ തിനോടുകൂടി നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റി ചങ്ങനാശേരി യിലെ ഏതാനും നായന്മാരുടെ മാത്രം വകയാണെന്നുള്ള പേരു മാഞ്ഞുതുടങ്ങി. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ രാജ്യവ്യാപകമാ യ വിദ്യാലയ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രാരംഭം പ്രാക്കുളത്താണു് ആ രംഭിച്ചതു്. അതു വിജയപൂർവം പുരോഗമിച്ചതിൽ അവർക്കും അഭിമാനിക്കാം.

3. പെരുന്ന ഹൈസ്കൂൾ.

കുറുകച്ചാൽ സ്ഥാപനം കൊണ്ടു് ചങ്ങനാശേരി ടൌണിലും പരിസരങ്ങളിലും ഉള്ളവർക്കു യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാകു ന്നില്ലെന്നുള്ള പരാതി വർദ്ധിച്ചുവന്നു. ടൌണുകളും കൈവി ടാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള അഭിപ്രായവും ഉണ്ടായി. അതുകൊണ്ടു്

ചങ്ങനാശേരി ടൌണിന്റെ കേന്ദ്രമായ പെരുന്നയിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂൾ സ്ഥാപിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഇന്നത്തെ ഹൈസ്കൂൾ ഇരിക്കുന്ന ഒരേക്കർ സ്ഥലം പെരുന്ന കരയോഗക്കാർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുതന്നു. അവിടെ ഒരു ഷെഡ് കെട്ടി പൂർണ്ണമായ മിഡിൽസ്കൂൾ ക്ലാസുകൾ ഒന്നായി 1095-ൽ തന്നെ ആരംഭിക്കാൻ വേണ്ട ശ്രമം തിടുക്കമായി നടത്തി. മേൽക്കൂരക്കുള്ള തെങ്ങുകൾ രണ്ടു നഴിക ദൂരമുള്ള തുക്കൊടിത്താനത്തു് ശേഖരിച്ചു. വണ്ടിവരാൻ വഴിയില്ലാത്ത ദിക്കാണു് അന്നു തുക്കൊടിത്താനം. അതുകൊണ്ടു ഉരുപ്പടികൾ തലച്ചുമടായിത്തന്നെ കൊണ്ടുവരേണ്ടിയിരുന്നു. കൂലിക്കാരെ നിറുത്താൻ പണവുമില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ പെരുന്നയിലെ യുവാക്കന്മാരെ വരുത്തി ആ ഉരുപ്പടികളെല്ലാം രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കൊണ്ടു് സൌജന്യമായി ചുമന്നു് ഇവിടെ തരണമെന്നു പറഞ്ഞു. അവർ സന്തോഷപൂർവം അതു് സ്വീകരിച്ചതുകൊണ്ടു് ഒരു കാലും ചിലവു ചെയ്യാതെയും കാലതാമസം കൂടാതെയും അവയെല്ലാം കൊണ്ടുവരാൻ സാധിച്ചു. അങ്ങിനെ തെങ്ങുംകീർ ചുമന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ള കുമാരപിള്ള വലിയവീട്ടിൽ വാസുദേവൻപിള്ള— ഇന്നത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. സ്കൂൾ ജനറൽ മാനേജർ— മുതലായ കാളേജ് വിദ്യാർത്ഥികളും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.

സ്കൂൾ തുറക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ഷെഡ്കെട്ടി ഓലമേഞ്ഞു അത്യാവശ്യം വേണ്ട സാധനസാമഗ്രികളും ഉണ്ടാക്കിയെങ്കിലും, അനുവാദം ലഭിച്ചില്ല. ഷെഡ്ഡിൽ തുടങ്ങാൻ അനുവദിക്കയില്ലെന്നുള്ളതായിരുന്നു ഡയറക്ടരുടെ ആക്ഷേപം. ദിവാൻ കൃഷ്ണൻ നായരുടെ അടുക്കൽ അപ്പീൽ കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം അപേക്ഷപ്രകാരം മിഡിൽസ്കൂളിന്റെ എല്ലാ ക്ലാസും ഒരുമിച്ചു തുടങ്ങാൻ അനുവാദം തന്നു. അങ്ങിനെയാണു് പെരുന്ന സ്കൂളിന്റെ ആരംഭം. സമയം തെറ്റിയതുകൊണ്ടു് വളരെ കുറച്ചു കുട്ടികളെ മാത്രമെ ലഭിച്ചുള്ളു. അനുവാദം കിട്ടുമെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷയോടുകൂടി നേരത്തെതന്നെ ഒരു സുമുഹൂർത്തത്തിൽ നാലുകുട്ടികളെ പ്രിപ്പയാറ റിക്ലാസിൽ ചേർത്തു് പഠിത്തം ആരംഭിച്ചിരുന്നു. അവിടത്തെ ആദ്യത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ ചെങ്ങന്നൂർ പി. എൻ. രാമൻപിള്ള എം. എ. എൽ. റ്റിയായിരുന്ന എന്നാണെന്റെ ഓർമ്മ.

സ്ഥിരം കെട്ടിടത്തിന്റെ പണിയാരംഭിച്ചു. ഇന്നു കാണുന്ന ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ പകുതിക്കു കിഴക്കുള്ള ഭാഗമാണ് അന്നു പണി തുടങ്ങിയതു്. പണമില്ലാഴികകൊണ്ടു് പണി മുടങ്ങാതെ നടത്താൻ പെട്ട പാടു ദൈവത്തിനേ അറിയാവു. നല്ല സംഭാവന ചെയ്യുന്ന പരിശീലനമൊ സൌകര്യമുള്ള നായന്മാരോ ഇവിടങ്ങളിൽ ഇല്ലെന്നു തന്നെ പറയാം. ഇതൊരു പ്രാദേശിക കാര്യമായതുകൊണ്ടു ചങ്ങനാശേരിയിൽ നിന്നുതന്നെ പണമുണ്ടാകണം. മണിമലനിന്നു കൊണ്ടുവന്ന കുറെ തടിമാത്രം കൈവശമുണ്ടു്. അന്നന്നു കൂലിച്ചിലവിനുള്ളതു് എങ്ങിനെയെങ്കിലും കഷ്ടിച്ചുണ്ടാക്കും. കെട്ടിടം വേഗം പൂർത്തിയാക്കിയില്ലെങ്കിൽ അനുവാദം പിൻവലിക്കുമെന്നുള്ള നോട്ടീസു് ഇൻസ്പെക്ടർ ആഫീസിൽ നിന്നു് കൂടെക്കൂടെ കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നതുകൊണ്ടു പണി നിർത്തിവയ്ക്കാനും നിവൃത്തിയില്ല. പടിഞ്ഞാറൻ പ്രദേശങ്ങളിലെ പാടങ്ങളിൽ കെട്ടുവള്ളവുമായി ഞാൻ പോയി നെൽപിരിവു നടത്തും, തിരെ മുട്ടുമ്പോൾ ടൌണിലെ കരകളിൽ— പെരുന്ന, പുഴവാതു്. വാഴപ്പള്ളി— ഭിക്ഷാപാത്രവുമായി പാട്ടം പാടി ഞാൻ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ചിലരുമായി എല്ലാ നായർ ഭവനങ്ങളിലും ചെന്നെത്തും. ഒരു രൂപയിൽ കുറയാതെ ഭിക്ഷാപാത്രത്തിലിടണമെന്നാണു് വ്യവസ്ഥ. പാവപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾപോലും ആ വ്യവസ്ഥ തെറ്റിച്ചിട്ടില്ല. ഭിക്ഷക്കു ചെല്ലുമ്പോൾ പല വീട്ടുകളിലും നിലവിളക്കു കത്തിച്ചുവച്ചു് ഭക്തിയോടുകൂടിയാണു് സംഭാവന ചെയ്യുന്നതു്. ഭിക്ഷാപാത്രം കയ്യിലുള്ളവൻ ഞാനായതുകൊണ്ടു് കാലത്തു് ആറുമണിക്കു ഭിക്ഷയാരംഭിച്ചാൽ ആ കര തീരുന്നതുവരെ ഞാൻ ഒരു സ്ഥലത്തിരിക്കയൊ സംസാരിക്കയൊ ചെയ്യാറില്ല. അതു് ഒരു വ്രതംപോലെയാണു് ഞാൻ കണക്കാക്കാറുള്ളതു്. ആ രൂപത്തിൽ ഒരു കരയിൽനിന്നു് ഒരു ദിവസം കൊണ്ടു് 150 രൂപാ 200 രൂപാ പിരിഞ്ഞു കിട്ടുകയെന്നുള്ളതു് അന്നു ഏറ്റവും ആശാസപ്രദമായ കാര്യമായിരുന്നു. ആശാരി, അറപ്പുകാരൻ, കല്ലൻ പലവേല എന്നിങ്ങനെ ഒരു പറ്റം ജോലിക്കാർ എന്നും കാണും. പല ദിവസങ്ങളിലും പണമില്ലാഴികകൊണ്ടു് അന്നന്നു കൂലികൊടുക്കാൻ സാധിക്കാതെ വന്നിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ എന്റെ വേലക്കാക്കെല്ലാം എന്നോടു സ്നേഹവും പരിപൂർണ്ണ വിശ്വാസവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് എത്ര കടിശിഖ വന്നാലും എങ്ങിനെ എങ്കിലും കൊടുത്തുതീർക്കുമെന്നു അവർക്കു നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ

പണം കൊടുക്കാൻ താമസിച്ചാലും അവർ പണിമുടക്കാറില്ല. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ഇക്കഴിഞ്ഞ 43 കൊല്ലവും മുടങ്ങാതെ തന്നെ മരാമത്തു നടന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാം. ഒരു വേലക്കാരനും ഒരു പൈസയും കൊടുക്കാതെ ഇതുവരെ ബാക്കി വരുത്തീട്ടില്ല. അങ്ങിനെ ഒരു പരാതിയുമുണ്ടായിട്ടില്ല. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ജോലിയെന്നു പറഞ്ഞാൽ തൊഴിലാളികളെല്ലാം സന്തോഷപൂർവ്വം പങ്കുകൊള്ളുകവല്ലാം ഒരു പേരും വിശ്വസ്തതയും എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു സമ്പാദിച്ചു കൊടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നു ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നുണ്ട്.

ക്ലേശസമ്പൂർണ്ണമായിട്ടാണെങ്കിലും പെരുന്നയിലെ ആ കെട്ടിടം പണി പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അടുത്ത കൊല്ലംതന്നെ ഹൈസ്കൂളാക്കി ഫോർത്തു ഫാറം ആരംഭിക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചു. അപേക്ഷിച്ചു.

പെരുന്ന മിഡിൽസ്കൂൾ ആരംഭിച്ച കൊല്ലത്തിലാണ് എം. കൃഷ്ണൻനായർ ദിവാൻ പദം ഒഴിഞ്ഞതു്. അദ്ദേഹത്തിനു് ആ യാത്രയിൽ ഈ രാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗത്തുവച്ചു് പല സമുദായക്കാരുടേയും പൊതുജനങ്ങളുടേയും വകയായി വമ്പിച്ച തോതിലുള്ള സ്വീകരണങ്ങളും സൽക്കാരങ്ങളും ലഭിച്ചു. അസൌകര്യങ്ങൾ പലതുമുണ്ടായിട്ടും ലഘുരൂപത്തിലെങ്കിലും സർവ്വീസ്സൊസൈറ്റിവക ഒരു സ്വീകരണം ചങ്ങനാശേരിയിൽവച്ചു നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. തിടുക്കത്തിൽ ചില ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. യോഗം കൂടാൻ പുതുതായി തുടങ്ങിയ ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിന്റെ ഷെഡ് മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവിടെ വച്ചു് നാട്ടുകാരുടെ വക ഒരു യോഗം കൂടി അദ്ദേഹത്തിനു് അഭിനന്ദനവും ആശംസയും നൽകി. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹെഡാഫീസിലും ആദ്യംവന്ന ദിവാൻജി കൃഷ്ണൻനായരായിരുന്നു.

ഫോർത്തുഫാറം ആരംഭിക്കാനും ഷെഡ്ഡുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ആ ഷെഡ്ഡു് ആ കൊല്ലത്തെ കാറും മഴയുംകൊണ്ടു നിലംപതിക്കയും ചെയ്തു. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ നിയമസഭാ തിരഞ്ഞെടുപ്പു് തിരുവല്ലായിൽവച്ചു വലിയ വാശിയോടുകൂടി നടക്കുന്ന

കാലമായിരുന്നു അതു്. അതിന്റെ പ്രധാന ചുമതലവഹിച്ചതു ഞാനായിരുന്നു. തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ വിജയം പ്രാപിക്കാനുള്ള എല്ലാശ്രമങ്ങളുംചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കാണു് ഈ ആപത്തുണ്ടായതു്. ഒരുനിമിഷം തിരുവല്ലാവിടാവുന്ന സമയമല്ല. ഇടയ്ക്കു് ഓടിവന്നു നോക്കീട്ടു് എല്ലാം പൊളിച്ചു് അടുക്കാൻമാത്രം പറഞ്ഞശേഷം തിരുവല്ലാജോലി, പരിപാടി തെറ്റിക്കാതെ നടത്താൻ അങ്ങോട്ടുപോയി. തിരഞ്ഞെടുപ്പു കഴിഞ്ഞശേഷം വന്നു ഹൈസ്കൂൾകെട്ടിടം പണി തുടർന്നു നടത്തി. തൽക്കാലം എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. പ്രമാണികളിൽ ചിലർ വിതിച്ചുതന്ന, സംഖ്യകൊണ്ടാണു് പണി വീണ്ടും ആരംഭിച്ചതു്. അതു പൂത്തിയാക്കാൻ ഭഗീരഥപ്രയത്നം തന്നെ ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. തീർന്നപ്പോൾ അതു് ഭംഗിയും സൌകര്യവുമുള്ള നല്ല ഒരു കെട്ടിടമാണെന്നു എല്ലാവരും സമ്മതിച്ചു. ഫോത്തു്ഫാറത്തിനു് അനുവാദം കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും ക്ലാസാരംഭിക്കയും അനുവാദത്തിനു വീണ്ടും ശ്രമിക്കയും ചെയ്തു.

സ്കൂൾകെട്ടിടം അന്നത്തെ ദിവാനായ റാ. രാഘവയ്യായെക്കൊണ്ടു് ഉൽഘാടനം ചെയ്യിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ദിവാൻജിയുടെ പദവിയ്ക്കുത്തവണ്ണം ആഡംബരപൂർവം നടത്താൻ വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. വഴിനീളെയുള്ള തോരണാദ്യലങ്കാരങ്ങളോടും ബ്യൻറുമേളങ്ങളോടും അനേകായിരം ആളുകളോടും കൂടിയുള്ള സ്വീകരണം ആരെയും ആകർഷിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ധാരാളം പ്രമാണികൾ വന്നുചേർന്നിരുന്നു. ദിവാൻ സന്തോഷചിത്തനായി. അന്നത്തെ പ്രസംഗകന്മാരിൽ ഒരാൾ പ്രസിദ്ധനായ സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ പി. കെ. നാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ വലിപ്പവും മനോഹാരിതയും കണ്ടു സന്തോഷിച്ചും പണപ്പിരിവിനുള്ള വൈഷമ്യങ്ങളെ ഓർത്തും എന്നെ അഭിനന്ദിച്ചു ചമൽക്കാരമായി പലതും പറഞ്ഞു. പ്രസംഗത്തിനിടയിൽ പെട്ടന്നു ചൊല്ലിയ ശ്ലോകത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം

"മന്നത്തു പത്മനാഭസ്യ
യശ സ്സാരകമന്ദിരം."

എന്നായിരുന്നു എന്നാണെന്റെ ഓർമ്മ. സ്ഥാപനത്തെ സംബന്ധിച്ചു് മലയാളം പണ്ഡിതർതിരുവല്ലാ കെ. വേലുപ്പിള്ള ആയോഗത്തിൽ ചൊല്ലിയ ശ്ലോകങ്ങളാണു് താഴെക്കാണുന്നവ.

നായർ വൈജയന്തി

(കേക)

1

ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നായർ വൈജയന്തികേ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! ധർമ്മസുപ്രസൂതികേ!
വെൺ കളിപ്പൂത്തുമയാം പൂനിലാവെങ്ങും പൂശും
തിങ്കൾ മണ്ഡലം തന്നെ നിന്നുടെ കളേബരം.
ഞങ്ങൾതൻ നേത്രചകോരങ്ങ ളീവെണ്ണിലാവു
ഭംഗമെന്നിയേ നുകർന്നാനന്ദമണയട്ടെ.
എങ്കിലോ കളങ്കമെന്നുള്ളതു നിങ്കലില്ല
പൂങ്കുതി രൊളി കൊണ്ടു സമ്പൂർണ്ണം തന്നെയല്ലോ.
പക്ഷഭേദങ്ങൾ കൂടാതേവർക്കു മൊരുപോലെ
യക്ഷയാനന്ദമേകും സുവൃത്ത നീതാനെന്നും
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നായർ വൈജയന്തികേ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നേത്രപീയൂഷാത്മികേ!

2

പ്രാക്തനകാല മായോധന നൈപുണിയോടി—
വഗ്ഗുജരായിരുന്ന മർത്യർ തന്നുടലുപോൽ
ദീർഘവും ബലിഷ്ഠവു മുച്ചവു മാകുമിതു
സ്നിഗ്ധമായ് തോന്നീടിലും പ്രസ്ഥരം തന്നെയല്ലോ.
സേനാ പംക്തികൾ പോലെ ഓടാം ചെന്തലപ്പാവു
മാന മാണ്ണിഞ്ഞ ണിയിട്ട നൽ കഴക്കോൽകൾ;
അപ്പദാതികൾക്കുള്ള നായകരെന്നവണ്ണ—
മൊപ്പമായ് നിന്നീടുന്ന പിവര സുസ്ഥംഭങ്ങൾ.
ദുർഗ്ഗത്തിനൊത്ത മതിൽക്കെട്ടുകൾ സമീപത്തു—
ദുർഗ്ഗ തന്നധിവാസ ക്ഷേത്രമെന്നിവയെല്ലാം
ഓർക്കുമ്പോളസ്മദീയ വംശജരുടെ വീര്യ—
മാർക്കുതാൻ വിസ്മരിപ്പാൻ ധൈര്യമുണ്ടായീടുന്നു.
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നായർ വൈജന്തികേ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! പൗരുഷപ്രദാത്രികേ!

3

മൂന്നു മൂത്തിയായ് ജഗദേകനായകൻ തന്നെ
വന്ദിച്ചപോരുവോരു മുൽബോധ മേറുന്തോറും
ഒന്നായിക്കണ്ടീടുന്നിതപ്പോലെ നിന്നെ മുമ്പിൽ
മൂന്നായി വീക്ഷിപ്പവരപ്പുറം കടന്നെന്നാൽ
ഏകയായ് ത്തന്നേകണ്ടു വിസ്മയാനന്ദാദര —
സാഗര നിമഗ്നരായ് തത്പബോധികളാകും
വന്ധ്യ ഹൃദ്യാരാമമെ! നിന്നുടെയകം പോലെ
വിസ്തൃതമാക്കി,പ്പുറമുറപ്പുള്ളതുമാക്കി,
ശുദ്ധിയും വരുത്തിയീ നിന്നിലെത്തുവോർ മനം
നിത്യവു മത്യത്തമമാക്കിയീ ട്ടയയ്ക്കുവാൻ
ഭാഗ്യമുണ്ടായീടട്ടെ, യായതു കൊണ്ടു തന്നെ
ശ്ലാഘ്യത നിനക്കിനി മേൽക്കുമേൽ വളരട്ടെ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നായർ വൈജയന്തികേ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! ശാശ്വതാനന്ദാത്മികേ!

4

ഉത്തമ സമുദായ സേവാസംഘമായീടും
നിസ്തുല മന്ദരാദ്രി മത്താക്കി മനോഹരം
ശ്രീപരമേശ്വർപ്പിത ജ്ഞാനവാസുകിയാകു—
മായതപാശമതിലാക്കമായ് ച്ചുറ്റിച്ചുറ്റി
നിർമ്മലം നായർ സമുദായമാം പാലാഴിയെ
യുന്മയിൽ മന്ദം പത്മനാഭ നാനന്ദത്തോടെ
അക്ഷീണം മഥിക്കയാലുയർന്നു വന്നിട്ടള്ളോ—
രക്ഷയ പീയൂഷ സച്ചസ്വമാണിതു നൂനം
ആകയാലാകാം വിബുധത്വത്തെപ്പുലർത്തുവാ—
നാശ്രയിപ്പവർക്കെല്ലാ മിന്നിതിൽ രക്തികാൺമൂ.
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നായർ വൈജയന്തികേ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! സൗഭാഗ്യലലന്തികേ!

5

ഞങ്ങൾക്കു നേത്രത്തിന്നു കർപ്പൂര ഖണ്ഡമായി,
മംഗലകർമ്മത്തിന്നു മാതൃകാ നാന്ദിയായി,
സംഗഹീനന്മാക്കെല്ലാം സായൂജ്യ സ്ഥാനമായി,
രംഗവാസികൾക്കൊക്കെ നത്തനരംഗമായി,

സ്വാതന്ത്ര്യ മന്ത്രാദിമ പ്രണവപ്രഭാവയായ്,
സ്വാത്മാഭിമാന സമ്പദ്ധൃത്തമാദർശമായി,
സ്വാശ്രയ ഗീതാ ദിഷ്ടകർമ്മ കാണ്ഡവുമായി,
സ്വാനുഭൂതികൾക്കെല്ലാം നിർമ്മല ക്ഷേത്രമായി,
ശ്രുതിക്കു സുഖമായ പഞ്ചമ ഗാനമായി,
സ്മൃതിക്കു സങ്കേതമായ്, മതിക്കു ചിന്മാത്രമായ്,
സാമുദായികമായ സുപ്രഭാത തിലിദ്യൽ—
ശ്രീമയാരുണമായ ഭാനുദീധിതിയായി,
വർത്തിക്കും സരസ്വതീ സത്തമേ! സനാതന—
തത്വത്തെ വെളിവാക്കി നീ! വിജയിപ്പൂതാക.
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! നായർ വൈജയന്തികേ!
ജയിക്ക ജയിക്ക നീ! മോഹ വിച്ഛേദാത്മികേ!

ദിവാൻ സന്തോഷചിത്തനായി. ഫോർത്ത് ഫാറത്തിനു് ഡയറക്ടറുടെ അനുവാദം ലഭിക്കാൻ പിന്നെ കാലതാമസമുണ്ടായില്ല. ദിവാൻജിയുടെ ആ വരവുകൊണ്ടു് അതിനെക്കാൾ പ്രയോജനകരമായ മറ്റൊരുകാര്യം സാധിക്കാൻ ഇടയായി. ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിനു് കരയോഗം ദാനംചെയ്ത ഒരേക്കർ സ്ഥലമെ അപ്പോഴുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. തൊട്ടവസ്സ സക്കാർ ക്യാമ്പുഷെഡ്ഡും കാമ്പൌണ്ടായിരുന്നു. അതുകൂടി കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ പെരുന്ന ഹൈസ്കൂൾ അവിടെ നടത്താൻ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ യാത്രാമദ്ധ്യതാമസത്തിനായി ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ള ക്യാമ്പുഷെഡ്ഡു് വിട്ടുകിട്ടുക എന്നുള്ളതു് അതിനേക്കാൾ വൈഷമ്യമുള്ളതുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അതു കിട്ടാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു അന്നുതന്നെ ദിവാൻജിയെ ധരിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഒരു കാര്യം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ കൂട്ടത്തിൽ സൌകര്യം കിട്ടി. എൻജിനീയർ ആഫീസിലെ ഒരു ചെറുതരം ഉദ്യോഗസ്ഥൻ സ്കൂൾമുറ്റത്തിന്റെ അതൃത്തിയിൽതന്നെ ക്യാമ്പുഷെഡ്ഡിന്റെ കക്കൂസുണ്ടാക്കാനുള്ള ജോലി ആരംഭിച്ചിരുന്നു. സക്കാർ വക അവിടുള്ള രണ്ടര ഏക്കർ സ്ഥലവും ക്യാമ്പുഷെഡ്ഡും ഹൈസ്കൂൾ വകക്കു സൌജന്യമായി വിട്ടുതരാൻ മുൻകൂട്ടി തയ്യാറാക്കിയിരുന്ന അപേക്ഷ അന്നത്തെ പ്രസിഡണ്ടായ ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ള ദിവാൻജിക്കു് അവിടെവച്ചുതന്നെ കൊടുക്കയും ഞങ്ങൾ സ്ഥലമെല്ലാം ചുറ്റിനടന്നു് അദ്ദേ

ഹത്തെ കാണിക്കയും ചെയ്തു. ദിവാൻ സന്തോഷത്തോടും സംതൃപ്തിയോടും കൂടിയാണു് മടങ്ങിപ്പോയതു്.

ദിവാൻ രാഘവയ്യാ ഉദ്യോഗം പിരിഞ്ഞു പോകുന്നതിനുമുമ്പു് ആ രണ്ടര ഏക്കർ സ്ഥലവും ക്യാമ്പഷെഡ്ഡും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുതരാൻ ഉത്തരവുചെയ്തു. എന്നാൽ ക്യാമ്പുഷെഡ്ഡിന്റെ വിലയായി മൂവായിരംരൂപാ സർവീസ് സൊസൈറ്റി കെട്ടിവയ്ക്കണമെന്നുകൂടി ആ ഉത്തരവിൽ വിവരിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് വസ്തു വിട്ടുകിട്ടാൻ പിന്നെയും കാലതാമസം നേരിട്ടു. മൂവായിരംരൂപാ അന്നു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വലിയ ഒരു തുകയായിരുന്നു. ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടം പണി പൂർത്തിയായപ്പോൾ ആറേഴായിരം രൂപാ കടം വീട്ടേണ്ട ബാദ്ധ്യതയാണു് അവശേഷിച്ചിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു മൂവായിരം രൂപാകൊടുത്തു് വസ്തു ഏറ്റുവാങ്ങുവാൻ യാതൊരു മാർഗ്ഗവും കണ്ടില്ല. ദിവാൻ രാഘവയ്യാക്കു കൊടുത്ത അപേക്ഷയിൽ ഒരു കാര്യവും കൂടി പറഞ്ഞിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം ആ തുകയിൽനിന്നു പരാശ്രുപാ ബിൽഡിംഗ് ഗ്രാന്റും അനുവദിച്ചുതന്നു. കടക്കാരുടെ ഞെരുക്കംകൊണ്ടു് ആ സംഖ്യ അതിരുവേണ്ടി വിനിയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു. പിന്നെയും ക്യാമ്പുഷെഡ് കാര്യം അതെനിലയിൽ തന്നെ കിടക്കാൻ ഇടയായി.

രാഘവയ്യാ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നും വിരമിച്ചു. അദ്ദേഹം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഹൃദയപൂർവ്വം സ്നേഹിക്കയും സഹായിക്കയും ചെയ്ത മാന്യനാണു്. സർ. പി. രാജഗോപാലാചാരിമുഖാന്തിരമുണ്ടായ പരിചയബന്ധം അദ്ദേഹം പുലർത്തുകതന്നെ ചെയ്തു. നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹം സ്മരണീയനായ ഒരു മഹാനാണു്.

സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ മൂന്നാമത്തെ വിദ്യാലയമാണു് പെരുന്ന സ്കൂളെങ്കിലും അതു് ഒന്നാമത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂളാണു്. അതിനെപ്പറ്റി സുഖപ്രദമായി പറഞ്ഞ വസ്തുതകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചില അസുഖസ്മരണകളും കുറിയ്ക്കേണ്ടതായി കിടപ്പുണ്ടു്. അതു പറയാൻ ഹിതമില്ലെങ്കിലും ജീവിതാനുഭവങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിനും പ്രാമാണ്യമുള്ളതുകൊണ്ടു കുറിച്ചുപോ

കുന്നതാണു്. വായനക്കാരിൽ ചിലക്കെങ്കിലും ഇങ്ങിനെയുള്ള 'ബന്ധുശത്രു'ക്കളുണ്ടായിക്കാണും. അതൊന്നും അസാധാരണമല്ലെന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ ഇതും ഉപയോഗപ്പെട്ടുമെന്ന വിചാരിച്ചെഴുതുന്നതാണു്.

എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിലും ബന്ധുക്കളിലും പെട്ട ഒരാളാണു് പൊതുവാടത്തു പദ്മനാഭപിള്ള. അദ്ദേഹം എന്നോടുള്ള ബന്ധുകൃത്യം നിറവേറ്റിട്ടുള്ളതെല്ലാം അപവാദം കൊണ്ടും എന്റെ പൊതുപ്രവത്തിക്കു കളങ്കവും വിഘ്നവുമുണ്ടാക്കിയുമാണെന്നു് എഴുതേണ്ടിവന്നതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം സാമാന്യം നല്ല ഒരു പണക്കാരനായിത്തിന്നതു് കുപ്പുകൺടാക്കു് കൊണ്ടാണു്. കൺടാക്കു് കിട്ടാൻ സ്നേഹിതന്റെ നിലയിൽ എന്റെ സഹായം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ചിലക്കെങ്കിലുമറിയാം. പെരുന്നയിൽ കരയോഗമന്ദിരോൽഘാടനം വിഘ്നപ്പെട്ടത്തി നാട്ടിൽ കുഴപ്പവും എനിക്കു് അപമാനവും ഉണ്ടാക്കാൻ മനപ്പൂവ്വം അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചതും കൂട്ടുപിടിച്ചതും ഈശ്വരാധീനത്താൽ ഞാൻ ആ കുഴിയിൽ വീഴാതിരുന്നതും പ്രസിദ്ധമാണു്. ആ പിണക്കം കൊണ്ടാൾ നീണ്ടുനിന്നു. പിണക്കം സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കയൊ പ്രതികാരബുദ്ധിയോടുകൂടി പെരുമാറാൻ കരുതിയിരിക്കയൊ ചെയ്യുന്ന സ്വഭാവം എനിക്കില്ലെന്നറിയാവുന്ന അദ്ദേഹം ആവശ്യംപോലെ എന്നെ സമീപിക്കയും ഹിതമായി പെരുമാറുകയും കായ്യം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെയും പഴയ സമ്പ്രദായത്തിൽ എനിക്കു കുഴി തോണ്ടുകയും ചെയ്യുന്നതു് ഒരു സാധാരണ നടപടിപോലെയായിത്തീർന്നിരുന്നു. ഞാൻ കൂടെക്കൂടെ പൊതുവാടത്തിന്റെ ഇഷ്ടനും വിരോധിയുമായി മാറി മാറി ജീവിക്കുന്നതിൽ എന്റെ വീട്ടുകാക്കും ബന്ധുജനങ്ങളിൽ പലക്കും അമർഷമുണ്ടാകയും ഞാൻ ഒരു ശുദ്ധഗതിക്കാരനും മണ്ടനുമാണെന്നു അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിലെ വസ്തുത എങ്ങിനെയിരുന്നാലും അനവധി പ്രാവശ്യം അദ്ദേഹം എന്നെ ഇഷ്ടനായി സ്വീകരിക്കയും ശത്രുവായിത്തള്ളുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ബന്ധുവായി പെരുമാറുന്ന കാലത്തു് പഴയ കായ്യങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു് ഒരു വിടവില്ലാത്ത സ്നേഹിതന്റെ നിലയിലെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടു പെരുമാറാറുള്ളു. അതു് എന്റെ ഒരു ക്ഷീണമോ ദോഷമോ ആയി ആരെല്ലാം കരുതിയാലും എന്റെ ആ സ്വഭാവം ഒരു ഗുണമായിട്ടാണു് ഞാൻ

ഇന്നും കരുതുന്നതു്. അതാണു ശരിയായിട്ടുള്ളതെന്നുള്ളതിനു തെളിവു് എന്റെ ജീവിതത്തിലുണ്ടായ കൊടുങ്കാറുകളിലൊന്നിലും അടിപെടാതെ ദുർബ്ബലനായ ഞാൻ പഴയതുപോലെ നില്ക്കുന്നു എന്നുള്ളതുതന്നെയാണു്.

പൊതുവാടത്തു പദ്മനാഭപിള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൺട്രാക്ടു് ലഭിക്കാൻ എന്നെ ഉപകരണമാക്കാൻ വേണ്ടി എനിക്കു ചില പ്രലോഭനങ്ങൾ നൽകാതിരുന്നില്ല. സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയുടെ ദാരിദ്ര്യവും എന്റെ ക്ലേശവും വല്ലാതിച്ചു് അദ്ദേഹം ദുഃഖിക്കയും അതിനൊരു പരിഹാരമുണ്ടാക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമായിട്ടാണു് ഈ കൺട്രാക്ടിനെ കരുതുന്നതെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. ലാഭം കിട്ടിയാൽ ചെറിയ സഹായമെങ്കിലും ചെയ്യാതിരിക്കയില്ലെന്നു ഞാനും വിചാരിക്കാതിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു ഒട്ടധികം ത്രുപാലാഭം കിട്ടി. പെരുന്ന ഹൈസ്കൂൾ പണിക്കാലത്തെ ദാരിദ്ര്യത്തിനിടയ്ക്കു് മുൻകരാറുകളുടെ സൂചനപോലും കൂടാതെ വല്ല സംഭാവനയും ചെയ്തു സഹായിക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു. ഒരു കാര്യം തന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ഇനി പണം ചോദിക്കാതിരിക്കാൻ എന്നോടു പിണങ്ങാനും തീരുമാനിച്ചു. കള്ളക്കാരനെന്നുകൾ പറഞ്ഞു പിണങ്ങുകമാത്രമല്ല പഴയപോലെ എന്നെപ്പറ്റി അപവാദങ്ങൾ പറഞ്ഞുപരത്താനും തുടങ്ങി. തെണ്ടിയും പിരിച്ചും കടം വാങ്ങിയും പണിനടത്തുന്ന ഞാൻ പണാപഹരണം നടത്തിയെന്നും പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി. എന്റെ ക്ലേശം മൂക്കുന്തോറും അദ്ദേഹത്തിന്റെ എടുപ്പു കൊട്ടമ്പിരിക്കൊണ്ടു. ആ സന്ദർഭത്തിലാണു് രാഘവയ്യായെ വിളിച്ചു് ഹൈസ്കൂൾ തുറക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതു്. പഴയ കരയോഗമന്ദിരോൽഘാടന പ്രതിബന്ധംപോലെ, ഹൈസ്കൂൾ ഉൽഘാടനം നടത്തുന്നതും ഇതുവരെയുള്ള കണക്കുകൾ തീർത്തു പാസാക്കിയതിന്റെ ശേഷമെ പാടുള്ളുഎന്നു്, സൊസൈറ്റിയിലെ ഒരു മെമ്പറായ അദ്ദേഹം രണ്ടുനാലു ദിവസംമുമ്പെ ഒരു രജിസ്റ്റർ നോട്ടീസു് തന്നു. കണക്കു മുഴുവൻ അസ്സൽ നാൾവഴിയിൽ എഴുതിത്തീർന്നിട്ടില്ല എന്നു അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. കുറിപ്പു പുസ്തകത്തിൽ കിടക്കുന്നെയുള്ളു. ആഫീസു് അപ്പൊഴും കുറുകച്ചാൽ ആയിരുന്നു. ഒരു ക്ലാക്കുപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അന്നന്നു പണമുണ്ടാക്കി പണിനടത്തേണ്ടബദ്ധപ്പാടിനിടയിൽ വരവുചിലവുകൾക്കു കുറിപ്പെഴുതി സൂക്ഷിക്കയും സൌകര്യംപോലെ നാൾവഴി എഴുതുകയു

മായിരുന്ന പതിവു്. ഉൽഘാടനം നടത്തി ഷെഡ്ഡിൽനിന്നും ഹൈസ്കൂൾ മാറിസ്ഥാപിക്കാനുള്ള തിടുക്കത്തിൽ നാൽവഴി പൂത്തിയാക്കാനൊ കണക്കു പാസാക്കാനൊ സാധിച്ചില്ല. ആ ലോപ്പായൻറിന്മേൽ അദ്ദേഹം കടന്നു പിടിച്ചുകൊണ്ടു് എന്റെ മേൽ പണാപഹരണക്കുറവും ചുമത്തിയിരുന്നു. ദിവാൻജിവന്നൽ ഘാടനം നടത്തുകയാകകൊണ്ടു് കഴിയുന്നത്ര മോടി പിടിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നെ സഹായിക്കാനുള്ള പ്രമാണികൾ ചുരുക്കമായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധണ്ടു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ സൌകര്യത്തെ കരുതി തലേദിവസം രാത്രി ഡയറക്ടർയോഗം പൊതുവാടത്തിന്റെ നോട്ടീസുരസരിച്ചു കൂടാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു. യോഗം കൂടി. കണക്കുകൾ തീക്കാതെ ഉൽഘാടനം നടത്താൻ പാടില്ലെന്നും വളരെ പണാപഹരണമുണ്ടെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധാരണയെന്നും പൊതുവാടം പറഞ്ഞു. നാളെ നടക്കേണ്ട ഉൽഘാടനത്തിനുമുമ്പു് പാസാക്കത്തക്കവെണ്ണം കണക്കുകൾ ഹാജരാക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും ദിവാൻജിയെ ക്ഷണിക്കയും അതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞുമുറയ്ക്കു് ഉൽഘാടനം മാറ്റിവയ്ക്കാനും നിവൃത്തിയില്ലെന്നും, അന്നന്നു കൂലിച്ചിലവിനുതന്നെ പണം മതിയാകാതെ നടത്തിയ പണിയ്ക്കിടയ്ക്കു് പണാപഹരണം നടത്തിയെന്നുള്ള അപവാദപ്രചാരണം നടത്തിയതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു എന്നും ഞാൻ സമാധാനം പറഞ്ഞു. പിറ്റെദിവസത്തെ ഉൽഘാടനം സംബന്ധിച്ചു് അനവധി ജോലികൾ ചെയ്തു തീക്കേണ്ട ആ രാത്രിയിൽ എന്നെ ഈ വിധത്തിൽ പിടിച്ചിരുത്തി ശ്വാസം മുട്ടിക്കുന്നതിന്റെ അനൌചിത്യത്തെപ്പറ്റി പോലും അദ്ദേഹത്തിനു ചിന്തയുണ്ടായില്ല. പിറ്റെദിവസത്തെ സദ്യക്കുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. സാമാനം വാങ്ങിയ കൂട്ടത്തിൽ ഉപ്പുവാങ്ങാൻ വിട്ടുപോയി എന്നു്, ആ വാദപ്രതിവാദത്തിനിടക്കു് രാത്രി 11 മണിയായപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു് എന്നോടു സ്വകാര്യം പറഞ്ഞു. പിറേറദിവസം ഞായറാഴ്ചയാണു്. കച്ചവടം ക്രിസ്ത്യാനിയ്ക്കു ഉള്ളതാണും. ഇല്ലാതെ വന്നതു് ഉപ്പുമാണു്. ആ അർദ്ധരാത്രിക്കു തക്കതായ ഒരാളെ അയച്ചു് പീടിക ഉടമസ്ഥനെ വിളിച്ചുണർത്തി പീടിക തുറപ്പിച്ചു് ഉപ്പുവാങ്ങിക്കൊണ്ടു വരേണ്ടി വന്നു. അപ്പോഴും വാദം നടക്കയാണു്. അദ്ദേഹം ഒഴിച്ചുള്ള ഡയറക്ടറന്മാരെല്ലാം എനിയ്ക്കനുകൂലമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ വാദം മാറിവയ്ക്കാൻ ഒരു പ്രയാസ

വുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഏല്ലാവരുംകൂടി യോജിച്ചുപോകാനുള്ള താല്പര്യത്തിൽ അതുമുമ്പോട്ട പോയതാണു്. ഒടുവിൽ അതു മാറിവയ്ക്കുകയും നാളെ എല്ലാവരും യോജിച്ചു് ഉൽഘാടനം ഭംഗിയായി നടത്തണമെന്നു തീരുമാനിക്കയും ചെയ്തു. ഇതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ ഉൽഘാടന പ്രതിരോധമാണു്. അതും പുറമെ ആരും അറിയാതെ ഇപ്രകാരാധീനത്താൽ വിജയപ്രദമായി നടന്നു.

പെരുന്ന ഹൈസ്കൂൾ, തുടർന്നു മൂന്നുകൊല്ലം കൊണ്ടു് പൂർണ്ണ ഹൈസ്കൂളായിത്തീർന്നു. സി. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള, കെ. കണ്ണൻ മേനോൻ മുതലായ ഹെഡ്മാസ്റ്റർന്മാരുടെ കീഴിൽ നല്ല പേരോടുകൂടി അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവന്നു.

ഹൈസ്കൂളിനു് അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്ന സത്രപ്പുരയ്ടം വിട്ടുതരാൻ ദിവാൻ രാഘവയ്യാ അനുവാദം തന്നെങ്കിലും കെട്ടിടവില കെട്ടിവയ്ക്കാൻ പണമില്ലാഴിക കൊണ്ടു് ആ ആഡർ അതേ വിധത്തിൽ കിടന്നതേയുള്ളു. രാഘവയ്യ ചാർജ്ജേല്പിച്ചതു് ദേവസ്വം കമ്മീഷണറായിരുന്ന അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ളയെ ആയിരുന്നു. ആക്ടിംഗ് ദിവാൻജിയായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെക്കണ്ടു് കെട്ടിടവിലകൂടി ഉപേക്ഷിച്ചു് സ്ഥലവും കെട്ടിടവും വിട്ടുതരണമെന്നു് ഞാൻ ഒരപേക്ഷ കൊടുത്തു. ക്രിസ്ത്യൻമിഷ്യനറിമാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു് ഗവർമ്മെൻറു ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുള്ള അമിതമായ സഹായങ്ങളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കയും ഞങ്ങളും അതിനവകാശികളാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയെ ലാമെംബറാക്കണമെന്നു് ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടാണു് രാഘവയ്യാ പോയതു്. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള ചാർജ്ജേറ്റ ഉടൻ രാഘവയ്യായുടെ ശുപാർശയ്ക്കുതിരായി കയ്യാലപരമേശ്വരൻപിള്ളയെ നിയമിക്കാൻ ശുപാശ്ചെയ്തു് അനുവാദം വാങ്ങിയതുകൊണ്ടു് ചങ്ങനാശേരിക്കു അദ്ദേഹത്തോടു വിരോധമുണ്ടായി. തീരാപ്പകയുള്ള ചങ്ങനാശേരിയും ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളയുമായി വിരോധം വർദ്ധിക്കാൻ കാലതാമസമുണ്ടായില്ല. ചങ്ങനാശേരി എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ പ്രസിഡണ്ടായതുകൊണ്ടു് മനുഷ്യസഹജമായ വെറുപ്പു് ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളക്കു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയോടും അല്പാല്പമുണ്ടായില്ലെന്നില്ല. എങ്കിലും

മഹാമനസ്കനും സമുദായസ്നേഹിയുമായിരുന്ന അദ്ദേഹം എന്റെ അവകാശവാദങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു് കെട്ടിടവില ഗവർമ്മെൻറിൽ നിന്നുപേക്ഷിക്കയും കെട്ടിടവും സ്ഥലവും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിച്ചു കൊട്ടക്കാൻ ഉത്തരവിടുകയും ചെയ്തു. തഹശീൽദാർ സ്ഥലവും കെട്ടിടവും എന്നെ ഏല്പിച്ചു രസീതുവാങ്ങി. അങ്ങിനെ ഏതാനും കൊല്ലത്തെ ശ്രമം സഫലമായി. അട്ടത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വസ്തു എഴുതിവാങ്ങുകയും മറെറാരുവസ്തു പൊന്നിൻവില കൊടുത്തു് ഒഴിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. മെയിൻറോഡുവരെയുള്ള ആ ബ്ലോക്കുമുഴുവനും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അധീനതയിൽ ആയ്പ്പോൾ ഹൈസ്കൂളിന്റെ സൌകര്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി.

തൽക്കാലത്തേക്കു കുറുകച്ചാലിലേക്കു മാറിയ എൻ. എസ്. എസ്. ഹെഡ്മാഫീസ് ചങ്ങനാശേരിക്കുമാറി പുതുതായി ലഭിച്ച ക്യാമ്പുഷെഡ്ഡിൽ സ്ഥാപിച്ചു. അതു പരിഷ്കരിച്ചതാണു് ഹെഡ്മാഫീസിനു പിന്നില്ലുള്ള ഇപ്പോഴത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. അതിഥി മന്ദിരം.

ഇതിനിടയിൽ മറെറാരു ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായി. പെരുന്നയിലെ പള്ളിപ്പുറത്തു നാരായണപിള്ള എന്നൊരു ബി. എക്കാരൻ അവിടത്തെ ഹൈസ്കൂളിലെ ഒന്നാം അസിസ്റ്റൻറായിരുന്നു. എൻ. എസ്. എസ്സിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തെ എൽ. റിസ്സയച്ചു പാസാക്കിവരുത്തി. മലബാർകാരൻ അപ്പുണ്ണിമേനോൻ ആയിരുന്നു പെരുന്നയിലെ അപ്പോഴത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ. അസിസ്റ്റൻറു് നാരായണപിള്ള ഒരു ദിവസം സ്കൂൾ സമയത്തു് ഹെഡ്മാസ്റ്ററുടെ ആഫീസ് മുറിയിൽ ചെന്നു് അദ്ദേഹത്തെ ശകാരിക്കയും റൂൾത്തടികൊണ്ടു് അടിയ്ക്കാൻ ചെല്ലുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ സ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. വന്നപ്പോൾകേട്ട സംഭവം എന്നെ വല്ലാതെ അസ്വസ്ഥപ്പെടുത്തി. നാരായണപിള്ള കുറ്റക്കാരനെന്നുകണ്ടു് ഹെഡ്മാസ്റ്ററോടു മാപ്പുചോദിപ്പിച്ചു. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു് എന്നോടും വിരോധമുണ്ടായി. പക വീട്ടാനുള്ള അവസരംനോക്കിയിരുന്നു. ഞാനതൊന്നും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

ഞാൻ സ്ഥലത്തില്ലാതിരുന്ന ഒരവസരംനോക്കി, നാരായണപിള്ള എന്നെ പ്രതിയാക്കി ചങ്ങനാശേരി ഒന്നാം ക്ലാസ്

മജിസ്ട്രേട്ട കോടതിയിൽ വിശ്വാസവഞ്ചനക്കും പണാപഹരണത്തിനും ഒരു കേസ് കൊടുത്തു. ശോധനചെയ്ത് റിക്കാർട്ടുകൾ ബന്തവസ്സിൽ വയ്ക്കാനും എന്നെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യാനുമുള്ള വാറണ്ടുകളും പുറപ്പെടുവിച്ചു. ഞാൻ യാദൃച്ഛികമായി അന്നരാത്രിയിൽ ചങ്ങനാശേരിയിൽ എത്തിയപ്പോഴാണ് ഈ വിവരമറിഞ്ഞതു്. എൻ. എസ്. എസ്. റിക്കാർട്ടുകൾകൊണ്ടതന്നെ കേസ് ശിക്ഷയിൽ വരുത്താമെന്നു് നാരായണപിള്ളയ്ക്കറിയാമായിരുന്നു. മജിസ്ട്രേട്ട ജാജ്ജ് വറുഗീസും പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ മറെറാരു ക്രിസ്ത്യനുമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് എല്ലാം തിട്ടത്തിലും രഹസ്യമായും ഫലപ്രദമായും നടത്താമെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.

അക്കാലത്തെ മിക്ക പ്രൈവറ്റു് സ്കൂളുകളിലും രണ്ടുതരം കണക്കുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ധ്യാപകന്മാക്കു കൊടുക്കുന്ന ശമ്പളത്തിൽ കൂട്ടി എഴുതുന്ന ഒരു നടപ്പുമുണ്ടായിരുന്നു. ഗവർമ്മെൻറ് ഗ്രാൻറു കിട്ടണമെങ്കിൽ ആ വിധം വേണ്ടിയിരുന്നു. എൻ. എസ്. എസ്സിലും ആവിധത്തിൽ രണ്ടു കണക്കുണ്ടായിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിലുള്ളതും ഗ്രാൻറുകിട്ടാൻവേണ്ടി കൂട്ടുതൽ ശമ്പളം കൊടുത്തു എന്നെഴുതിട്ടുള്ളതുമായ കണക്കുകളാണവ. അധികപ്പറ്റെഴുതുന്ന സംഖ്യ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു സംഭാവനചെയ്യ എന്നാണു് സങ്കല്പം. എന്നാൽ ആ സംഖ്യ എൻ. എസ്. എസ്. കണക്കിൽ വരവുവയ്ക്കാറില്ല. ഇതു് എല്ലാവക്കും അറിയാവുന്ന പരസ്യമായ ഒരു രഹസ്യമാണു്. കയ്യിൽ കിട്ടാത്ത സംഖ്യ അപഹരിച്ചു എന്നു പറയുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ലല്ലൊ. വസ്തുത ഇങ്ങിനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും കോടതി മുമ്പാകെ രണ്ടു കണക്കുകൾ ചെന്നെത്തുകയും സംഭാവനചെയ്യ എന്നു പറയുന്ന സംഖ്യ മുതൽവയ്ക്കാതിരിക്കയും ചെയ്ത എന്നു രേഖകൊണ്ടു കാണുന്നമാത്രയ്ക്കു് ഞാൻ ശിക്ഷാർഹനാകാതിരിക്കയില്ലെന്നുള്ള നിഗമനത്തിലാണു് നാരായണപിള്ള കേസ് കൊടുത്തതു്. പറഞ്ഞിയാൽ പറ്റിയതായിരിക്കും എന്നുള്ളതു് ശരിയുമാണു്.

നിരപരാധിയായ ഞാൻ കുറ്റക്കാരനായി ജയിലിൽ പോകുക മാത്രമല്ല, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിസ്ഥാപനം കളങ്കമയമാവുകയും ചെയ്യുമല്ലൊ എന്നുള്ള ചിന്താഗതി എന്നെ വല്ലാതെ വിഷ

മിപ്പിച്ചു. പിറ്റെദിവസം കാലത്തെ പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ പരിശോധനയ്ക്കു വരുമെന്നറിഞ്ഞു. അപകടത്തിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടാൻവേണ്ടി ആവശ്യമില്ലാത്ത റിക്കാർട്ടുകളെല്ലാം അവിടെനിന്നു മാറ്റി. ഇൻസ്പെക്ടർ കാലത്തു് 9 മണിക്കു് അനുചരന്മാരോടുകൂടി പരിശോധനക്കുവന്നു. വാദിയായ നാരായണപിള്ള തൊണ്ടികാണിച്ചു കൊടുക്കാൻ അവരുടെ കൂടെവന്നിരുന്നു. ഞാൻ ആഫീസിൽ കാത്തിരുന്നിരുന്നു. ഉണ്ണുന്നചോറിൽ മണ്ണിടുന്ന കൃതഘ്നനായ നാരായണപിള്ള ആഫീസിൽ കടക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ സമുദായദ്രോഹം പ്രവർത്തിച്ച ആ മനുഷ്യനോടു് പുറത്തിറങ്ങാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞുപോയി. അയാൾ മുറ്റത്തുനിന്നു. ഇൻസ്പെക്ടർ ശോധന ചെയ്തു് അവിടെ കണ്ട റിക്കാർട്ടുകളെല്ലാം എടുത്തു മഹസർ തയ്യാറാക്കി കോർട്ടിലേയ്ക്കയച്ചു. എന്നെ വാറണ്ടിൽ പിടിച്ചു ജാമ്യത്തിൽ വിട്ടു. കേസ് വിസ്താരം മുറയ്ക്കു നടന്നു. പ്രമാദമായ കേസായിരുന്നെങ്കിലും ആക്ഷം വക്കാലത്തു കൊടുക്കാതെ ഞാൻ തന്നെയാണു് വിസ്താരം നടത്തിയതു്. എതുഭാഗം വക്കീൽ പ്രസിദ്ധനായ ഒരു പെറിയാനായിരുന്നു. വിചാരിച്ച റിക്കാർട്ടുകളെല്ലാം കിട്ടാഞ്ഞതുകൊണ്ടു് വാദിക്കും വക്കീലിനും മജിസ്ട്രേട്ടിനും മനസ്സിടിവുണ്ടായി. എങ്കിലും പല മാസങ്ങളിലായി പല അവധിക്കു ഞാൻ കോടതിയിൽ ഹാജരാകേണ്ടിവന്നു. ഈ വിശേഷ കേസ് കേൾക്കാൻവേണ്ടി ആ ദിവസങ്ങളിലെല്ലാം വളരെ ആളുകൾ കൂടുന്നതു് സഹജമായിരുന്നു. ഞാൻ പ്രതികൂട്ടിൽനിന്ന വാദിയെ ദീർഘമായിത്തന്നെ ക്രാസ് വിസ്താരം നടത്തി. വിസ്താരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വാദി പ്രതിയായ മട്ടിൽ എങ്ങിനെയെങ്കിലും ആപ്പുരിക്കൊണ്ടു പോയാൽ മതിയെന്നു വാദിക്കുതോന്നി. തെളിവിനായി ഏതാനും അവധികൾ കൂടി വച്ചു. ഈ കേസിനു് കുറച്ചാൽ സ്കൂളിൽ ഞാൻ അദ്ധ്യാപകനായി നിയമിച്ചു് അപ്പോഴും ജോലിയിലിരിക്കുന്ന ഒരു വക്കീൽ സൊഴിച്ചു് മറാരും തന്നെ സാക്ഷിയെഴുതിയില്ല. കേസ് തെളിവില്ലാതെ തള്ളി. അങ്ങിനെ ഞാൻ ശിക്ഷയിൽനിന്നും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി അവമാനത്തിൽ നിന്നും രക്ഷപെട്ടു. നാരായണപിള്ള പിന്നെ കുറെനാൾകൂടി പെരുന്ന സ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നെങ്കിലും, അദ്ദേഹം തനിയെതന്നെ പിരിഞ്ഞുപോകേണ്ടിവന്നു. മജിസ്ട്രേട്ട ജോർജ്ജ് വക്കീൽ പിന്നീടു് എന്നെ കണ്ടു് പറ്റിയ തെറ്റിനു മാപ്പു പറഞ്ഞു. എൽ. റ്റി ക്കു പോയ

പ്പോഴത്തെ വിദ്യാർത്ഥിവേതനം തിയ്യെ തരാതെയും അനുവാദം കൂടാതെയും നാരായണപിള്ള സക്കാർ സർവീസിൽ പ്രവേശിച്ചു. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ പരാതി അയക്കയും ആ സംഖ്യക്ക് സിവിൽകേസ് കൊടുക്കയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം പത്രികകൊടുത്തു് എതുവാദം ചെയ്തെങ്കിലും അന്യായപ്രകാരം വിധിച്ചു. ആ സംഖ്യ ഈടാക്കി എടുക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ആ അദ്ധ്യായം അവസാനിച്ചു. ഇപ്പോൾ നാരായണപിള്ള എൻ. എസ്. എസിന്റെ ബന്ധുക്കളിൽ ഒരുവനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ എൻ. എസ്. എസ്. കാളേജിൽ ഒരു ലക്ചററുമാണു്.

പെരുന്ന ഹൈസ്കൂളിൽ ദൂരെനിന്നു വന്നു പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്കു താമസിക്കാനുള്ള അസൌകര്യം എൻ. എസ്. എസ്. മെംബറന്മാരിൽ ഒരു പ്രമാണിയായ വാൽപാമ്പിൽ വേലായുധൻപിള്ളയെ മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം സ്വന്തം പണം ചിലവുചെയ്തു് ഒരു വിദ്യാർത്ഥി സത്രം കെട്ടിത്തരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. വേലായുധൻപിള്ള വാഴപ്പള്ളിൽ ഒരു സാധു നായർ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച ആളാണു്. സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു് നമ്മുടെ യുവാക്കന്മാക്കെല്ലാം മാതൃകയായി വളർന്നുവന്ന ഒരു മാന്യനാണു്. ഏഴരുപാ ശമ്പളത്തിൽ ഒരു കുറുപ്പു വില്പന കണ്ടാകുരുടെ വില്പന ഏജൻറായിട്ടാണു് ജീവിതം ആരംഭിച്ചതു്. പല കച്ചവടങ്ങളും കണ്ടാക്ടുകളും നടത്തി ധാരാളം പണവും വസ്തുവകകളും സമ്പാദിച്ചു. ദീനാനുകമ്പയും ഔദാര്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെപ്പിറപ്പായിരുന്നു. സ്വന്തം കുടുംബത്തിലും സമുദായത്തിലും നാട്ടിലും പെട്ടവരെ പലതരത്തിൽ അദ്ദേഹം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പല പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ധനദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീരാമകൃഷ്ണാശ്രമത്തിനു വാഴപ്പള്ളിൽ ഒരുസ്ഥലം വാങ്ങിക്കൊടുത്തു. ചിന്നമ്മയുടെ തിരുവനന്തപുരത്തെ ഹിന്ദു മഹിളാമന്ദിരത്തിനു്, കൊല്ലംതോറും 365 പാ നെല്ലുവീതം പാട്ടം കിട്ടുന്ന നിലം ദാനംചെയ്തു. ചില അമ്പലങ്ങൾ കെട്ടിച്ചു. സർവീസ് സൊസൈററിക്കു പലപ്പോഴായി രണ്ടുമൂവായിരത്തിലധികം രൂപാ സംഭാവനചെയ്തു. അങ്ങിനെ സമുദായത്തിലും നാട്ടിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരും പെരുമയും പുലർന്നുവരുന്ന കാലമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സന്തോഷപൂർവം സ്വന്തം പണം ചിലവുചെയ്തു

ഒരു ഹോസ്റ്റൽ കെട്ടിച്ചു തരാമെന്നു് സമ്മതിച്ചപ്പോൾ അതിനു സൌകര്യമുള്ള സ്ഥലം സർവ്വിസ് സൊസൈറ്റിയില്ലാത്തതു കൊണ്ടു് ഞാൻ വിഷമിച്ചു. ഹൈസ്കൂളിനു തൊട്ടു തെക്കുവശത്തു കിടക്കുന്ന പറമ്പു് കുമാരമംഗലസ്സു് നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ വകയാണു്. അതു് വാങ്ങാൻവേണ്ടി അവരെ സമീപിച്ചു, അതിന്റെ അധികൃതന്മാരെല്ലാം തിരുവനന്തപുരത്തായിരുന്നു. അവരെ പല പ്രാവശ്യം കണ്ടു സംസാരിച്ച ശേഷം കൊല്ലത്തിൽ 15 രൂപാ കൊടുക്കത്തക്ക വ്യവസ്ഥയിൽ സ്ഥിരപ്പാട്ടമായി എഴുതിത്തരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. വലിയ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ പാകം നോക്കി, കൊണ്ടുവന്ന ആധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യിക്കാൻ കുറെ പാടുപെടേണ്ടിവന്നു. ആധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തദിവസം കാലത്തു മുതൽ വൈകുന്നതുവരെ അതിനുള്ള ജോലിയും അങ്ങോട്ടമിങ്ങോട്ടുമുള്ള നടപ്പുമായിരുന്നു. അന്നുപകൽ ആഹാരം കഴിക്കാൻ പറ്റിയില്ല. രജിസ്ട്രേഷൻ കഴിഞ്ഞു് സന്ധ്യയോടുകൂടി ചങ്ങനാശേരിയുടെ വീട്ടിലെത്തി ഈ സന്തോഷവർത്തമാനം പറഞ്ഞപ്പോൾ, ആഹാരം കഴിയ്ക്കാതെയും കുളിയ്ക്കാതെയുമുള്ള എന്നെ കണ്ടപ്പോൾ, അപൂർവ്വമായി മാത്രമുണ്ടാകാറുള്ള ചങ്ങനാശേരിയുടെ അനുകമ്പ അന്നു് എന്നിലേക്കു വഴിയുകയും 'വെറുതെയല്ല നിങ്ങൾ വിജയിക്കുന്നതു്' എന്ന രത്നച്ചുരുക്കത്തിൽ അഭിനന്ദിക്കയും ചെയ്തു.

വിദ്യാർത്ഥിമന്ദിരത്തിനുള്ള പ്ലാനുണ്ടാക്കി വേലായുധൻ പിള്ളയെ ഏല്പിച്ചു. ഇരുപതിനായിരത്തോളം രൂപാ സ്വന്തമായി ചിലവുചെയ്തു് അദ്ദേഹം നേരിട്ടതന്നെ ആ പണി നടത്തി. ഇന്നു പെരുന്നയിൽ കാണുന്ന മനോഹരമായ കോളേജ് ഹോസ്റ്റൽ അദ്ദേഹം അന്നു് അങ്ങിനെ പണിയിച്ചതാണു്. അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സ്മാരകമായിരിക്കാൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടർ ബോർഡ് അതിനു് 'വേലായുധമന്ദിരം' എന്ന നാമകരണം ചെയ്തു. അൻപതു കുട്ടികൾക്കു സുഖമായി താമസിക്കാനുള്ള എല്ലാ സൌകര്യങ്ങളുമുള്ള ഹോസ്റ്റലാണതു്. ആ ഹോസ്റ്റലിലെ പ്രാർത്ഥനാഹാളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ഛായാപടവും വച്ചിട്ടുണ്ടു്. എൻ. എസ്. എസിന്റെ സൃഷ്ടികർത്താക്കളിൽ ഒരുവനായ അദ്ദേഹം അകാലദേഹവിയോഗം ചെയ്തെങ്കിലും, ശാശ്വതസ്മരണീയനായി ഇന്നും സമുദായാംഗങ്ങളുടെ ഹൃദയക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുണ്ടു്.

അഭ്രതപൂർവമായ ഈ മഹനീയ സ്ഥാപനം അതിന്റെ മഹിമയ്ക്കനുസരിച്ചുതന്നെ ഒരു മഹാനെകൊണ്ട് ആഡംബരപൂർവം ഉൽഘാടനം ചെയ്യിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അന്നത്തെ ദിവാൻ എം. ഇ. വാട്സായിരുന്നു. ഉൽഘാടനത്തിനു അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണിക്കയും വരാമെന്നു സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. ഇതുവരെ നടന്ന എല്ലാ സമ്മേളനങ്ങളേയും ജയിക്കത്തക്കവണ്ണം മോടിയായ ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. ഹോസ്റ്റലിന്റെ മുൻവശത്തു് വിശാലമായ പന്തലുണ്ടാക്കി അലങ്കരിച്ചു ഭംഗിയാക്കി. വഴിമുഴുവൻ തോരണങ്ങളും മാലകളും കുലവാഴകളും കൊണ്ടു് അലങ്കരിച്ചു മോടിപിടിപ്പിച്ചു. എൻ. എസ്. എസ്. പ്രവർത്തകന്മാരും ഡയറക്ടറന്മാരും ഉത്സാഹപൂർവം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടു. ഉൽഘാടനത്തിനു തലേദിവസം സന്ധ്യക്കുമുമ്പു് ഒരു വലിയ കാറും കോളുമുണ്ടായി. ദിങ്മുഖങ്ങൾ ഇരുണ്ടുമൂടിക്കഴിഞ്ഞു. മിന്നൽപ്പിണരുകളും കൂട്ടമായുള്ള പീരങ്കിമുഴക്കത്തേയും ജയിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഇടിനാദവും ഉണ്ടായി. കാറും മഴയും ആരംഭിച്ചു. തുമ്പിക്കൈവണ്ണത്തിൽ രണ്ടുമൂന്നു മണിക്കൂർനേരം പെയ്ത മഴ റോഡൊക്കെ തോടാക്കയും പറമ്പെല്ലാം കായലാക്കയും ചെയ്തു. ആ കാറിന്റേയും മഴയുടേയും ഇടയ്ക്കു് തുണികളെല്ലാം ചടപടാരവത്തോടുകൂടി ഒടിഞ്ഞു് പന്തൽ താഴെയുള്ള റോഡിലേക്കു മറിഞ്ഞു.

അപ്പൊഴത്തെ ഞങ്ങളുടെ സ്ഥിതി എന്താണെന്നു് വായനക്കാർ ഊഹിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതി. പിറേറദിവസം ഉച്ചകഴിഞ്ഞു് രാജ്യം ഭരിക്കുന്ന മന്ത്രി ഉൽഘാടനത്തിനു വരുന്നു. ഞങ്ങൾ അഭിമാനപൂർവം കെട്ടിപ്പൊക്കിയ സങ്കല്പ മണിമേട തകർന്നു തരിപ്പണമായി. എല്ലാം ശൂന്യമായതിലുള്ള വേദനയോടുകൂടി ഞങ്ങളെല്ലാം സ്തംഭിച്ചിരുന്നുപോയി. ഞാൻ ഒരു മൂലയിൽ ബോധരഹിതനായിത്തന്നെ ഏതാനും നേരം കഴിഞ്ഞുകൂടി. ചിലരെല്ലാം എന്നെ അന്വേഷിച്ചുവന്നു് ആശ്വസിപ്പിച്ചു. ഈ സംഭവത്തെപ്പററി ഞാൻ ചങ്ങനാശേരി ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിരൂപണത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള ഭാഗം ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചാൽ മതിയാകുമെന്നു തോന്നുന്നു.

"ചങ്ങനാശേരിയുടെ ഹൃദയശൂന്യതയ്ക്കു് ഒരു തെളിവു് അന്നുണ്ടായി. ഉൽഘാടനത്തിനു വിദ്യാർത്ഥിസത്രത്തിന്റെ മുൻവശത്തു്

വലിയ പന്തൽ കെട്ടിവിതാനിച്ച് മാലകളും തൂക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, സന്ധ്യയ്ക്കു വലിയ ഇടിയും മഴയും കാറ്റുമുണ്ടായി. ആ വലിയ മഴയത്തും കാറ്റത്തും തൂണുകളെല്ലാം ഒടിഞ്ഞു് പന്തൽ മുഴുവൻ വഴിയിലേക്കു വീണു. പിറ്റേദിവസം മുന്നു മണിയ്ക്കാണു് ഉൽഘാടനം. ദിവാനാണു് വരുന്നതു്. മൂന്നാലായിരം ആളുകൾക്കിരിക്കാൻ തയ്യാറാക്കിയ പന്തൽ, എന്തൊരുപരിഹാരമാണിതിനുണ്ടാകുന്നതെന്നറിയാതെ ഞങ്ങളെല്ലാം ഒരുവിധം അസ്വപ്രജ്ഞന്മാരായി. രാത്രി പത്തുമണിവരെ ആ മഴയും കൊട്ടുകാറ്റും നിന്നിരുന്നു. മനസ്സിന്റെ സകല ശക്തികളും തകർന്നുപോയെങ്കിലും നിരാശരാകാതെ വീണ്ടും പന്തൽ നിർമ്മാണത്തിനു ഞങ്ങൾ തയ്യാറായി. അനവധി ഗ്യാസ് ലൈറ്റുകൾ വരുത്തി. തകർന്ന സാമാനങ്ങളെല്ലാം മാറ്റുകയും പല ദിക്കുകളിൽ നിന്നു പുതിയ സാമാനങ്ങൾ വരുത്തുകയും ചെയ്തു. നാട്ടുകാരെല്ലാം വന്നുചേർന്നു. ഒരു വശത്തുനിന്നു തകർന്ന പന്തൽ പൊളിച്ചുമാറ്റി മുമ്പോട്ടുപോകാൻ ഒരുകൂട്ടമാളുകളും, അതിന്റെ പിന്നാലെ പുതിയ പന്തൽകെട്ടാൻ പിന്നെ രുകൂട്ടം ആളുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. വിതാനിച്ചിരുന്ന മുണ്ടുകളെല്ലാം കീറിപ്പറിഞ്ഞുപോയതിനാൽ അർദ്ധരാത്രിക്കു് കടയുറപ്പിച്ചു വരുത്തിയിരുന്ന അനവധി കുത്തുകമ്പിരിത്തരം കൊണ്ടു് വിതാനിക്കാൻ മറ്റൊരുകൂട്ടം ആളുകളേയും കെട്ടുംപടി വരുത്തിയിരുന്ന കടലാസ്കൊണ്ടു് പുതുതായി മാലകളും തോരണങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി അലങ്കരിക്കാൻ അതിന്റെ പിന്നാലെ പിന്നൊരുകൂട്ടം ആളുകളേയും നിയമിക്കയും സ്ഥാനഭേദമൊ ശേഷിയൊ നോക്കാതെ ഞങ്ങളെല്ലാവരും ആ പ്രവൃത്തികളിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും ചെയ്തു. പിറ്റേദിവസം ഉച്ചക്കുമുമ്പു പന്തൽ പൊളിച്ചവസാനിച്ചു. അതിനോടുകൂടിത്തന്നെ പുതിയ പന്തലും അലങ്കാരങ്ങളും പൂർത്തിയാകയും ചെയ്തു. കൃത്യസമയത്തുതന്നെ ദിവാൻവന്നു് ഉൽഘാടനം നടത്തി. കെ. സി. മാമ്മൻമാപ്പിള, കെ. കെ. തോമ്മസ് മുതലായി ഏതാനും മറ്റു സമുദായപ്രമാണികളും ആ യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. തലേദിവസം രാത്രിയിൽ ഉണ്ടായ അനിഷ്ട സംഭവത്തിനുശേഷം ഉണ്ടാക്കിയ പുതിയ പന്തലാണു് അതെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവരെല്ലാം ഇതുവിശ്വസിക്കാൻ തന്നെ പ്രയാസമാണെന്നു പറഞ്ഞു് അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. അത്ര മോടിയിൽതന്നെ ഉൽഘാടനം നടന്നു. ഞങ്ങൾ ആഹാരംപോലും കഴിക്കാതെ തലേദിവസം അർദ്ധരാത്രിക്കു മണ്ണി

ലും ചെളിയിലും കുഴഞ്ഞു് വേദനയോടുകൂടി മുളപിഴുകയും ഓല പൊളിക്കയും ചെയ്യുന്ന സമയത്താണു് ചങ്ങനാശേരി, ഭായ്മാസ മേതം തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും കാറിൽ വന്നെത്തിയതു്. ഞങ്ങളുടെ കഷ്ടതകൾ നാലഞ്ചുമിനിട്ടുനേരം നോക്കിനിന്നു കണ്ടശേഷം "ഞാൻ പോയി ഒന്നറിഞ്ഞിട്ടു" എന്നു പറഞ്ഞു് അപ്പോൾതന്നെ അദ്ദേഹം വാഴപ്പള്ളിലുള്ള സ്വന്തം ഭവനത്തിലേക്കുപോയി. പിറേറദിവസം ഉച്ചക്കു് ഊണും കഴിഞ്ഞു് ദിവാൻജിയെ സ്വീകരിക്കാൻ സന്നദ്ധനായി വന്നെത്തി. ഒട്ടധികം പാഴ്നഷ്ടങ്ങളും വിചാരിക്കാത്ത അധികച്ചിലവും അന്നുണ്ടായി എന്നു് ചങ്ങനാശേരിയ്ക്കുമറിയാം. എന്നാൽ അതിനെപ്പററി ഒരക്ഷരം സംസാരിക്കാതെ ഉൽഘാടനം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു യാത്ര പുറപ്പെട്ടുകയാണു് ചെയ്തതു്. ഒരു ശുപാ സംഭാവന തരികയോ ഒരു നല്ലവാക്കു പറയുകയൊ ചെയ്യാത്ത അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു പിന്നെയും ഞങ്ങളുടെ പ്രസിഡണ്ടെന്നു് അറിഞ്ഞാൽ വായനക്കാർ അത്ഭുതപ്പെട്ടേയ്ക്കാം. ഈ വിധത്തിൽ അദ്ദേഹം പെരുന്നയിലെ വിദ്യാർത്ഥിസത്രം സ്ഥാപിക്കയും ഉൽഘാടനം നടത്തിക്കയും ചെയ്തു."

4. കരുവാററാഹൈസ്കൂൾ

പെരുന്ന സ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിനു് ഓടിടാൻ പട്ടിക തറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണു് കരുവാററാനിന്നും വക്കിൽ പ്ലാക്കഴി ശങ്കരപ്പിള്ള സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പിന്റെ ഒരെഴുത്തും കൊണ്ടുവന്നതു്. ആൾക്കുറവുകൊണ്ടു് പട്ടിക തറയ്ക്കുന്നവരിൽ ഞാനും പെട്ടിരുന്നു. എന്നെ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ശങ്കരപ്പിള്ള വേലക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പണിയെടുക്കുന്ന എന്നെ ആരോടോ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കി. കരുവാറ്റായിൽ ഒരു സ്കൂൾ സ്ഥാപനകാര്യം ആലോചിക്കാൽ ഉടനെ ചെല്ലണമെന്നായിരുന്നു എഴുത്തു്. വള്ളവും കൊണ്ടാണു് വന്നിരിക്കുന്നതെന്നു ശങ്കരപ്പിള്ള പറഞ്ഞു. പണി മുടങ്ങാതിരിക്കാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടു് ഞാൻ അദ്ദേഹവും ഒരുമിച്ചു കരുവാറായിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ വീട്ടിലെത്തി. കേശവക്കുറുപ്പുൾപ്പടെ കുറച്ചു പ്രമാണികൾ അവിടെ കൂടീട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവരുമായി സംസാരിച്ചപ്പോൾ ഒരു കാര്യം വെളിപ്പെട്ടു. അവർ മൂന്നാലുപേർ കൂടി അവിടെ ഒരു ഇംഗ്ലീ

ഷ് മിഡിൽ സ്കൂൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നും അതിനു് അനുവാദം വാങ്ങിക്കൊടുക്കണമെന്നുമുള്ളതാണു് അവരുടെ ആവശ്യമെന്നും മനസ്സിലായി. പെട്ടെന്നു അവക്കു അങ്ങിനെ താല്പര്യം വന്നതു്, ക്രിസ്ത്യാനികൾ ഇല്ലെന്നു പറയാൻ തക്കവണ്ണം അത്ര കുറച്ചുമാത്രമുള്ള ആ സ്ഥലത്തെ സാധുവായ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനി അയാളുടെ മാനേജ്മെന്റിൽ അവിടെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ സ്ഥാപിച്ചു നടത്താൻ അപേക്ഷ കൊടുത്തതുകൊണ്ടാണു്. അന്നു് ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ നടത്തുന്നതു് ലാഭമുണ്ടാക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരു വ്യാപാരമായിരുന്നതുകൊണ്ടാണു് നമ്മുടെ ക്രിസ്ത്യൻ സഹോദരൻ ഹിന്ദുക്കൾ നിബിഡമായി പാർക്കുന്ന ആ സ്ഥലത്തു ഒരു സ്കൂൾ നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചതു്. ഇത്ര വളരെ പ്രബലന്മാരായ നായന്മാരുള്ള കരുവാറ്റായിൽ അവരെ മറികടന്നു് സാധുവായ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനി സ്കൂൾ നടത്താൻ പോകുന്നു എന്നുള്ള അറിവു അവക്കു് അമർഷമുണ്ടാക്കി. അതു മൂത്തു് അല്പം വാശിയിലുമായപ്പോഴാണു്, ആദ്യഅപേക്ഷക്കാരനെ തോല്പിച്ചു് കാര്യം നേടണമെങ്കിൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ അടയം പ്രാപിക്കയാണു് വേണ്ടതെന്നു തോന്നിയതു്. എന്നാൽ സർവീസ് സൊസൈറ്റി നായന്മാരുടെ ഒരു സ്ഥാപനമെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് അവക്കുകൂടി അവകാശമുള്ളതാണെന്നു് അവർ ധരിച്ചിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് സ്കൂൾ അവരുടെ മാനേജ്മെന്റിൽ നടത്തുക, അതിനു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ സഹായംവാങ്ങുക എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് അവർ വിചാരിച്ചിട്ടെയില്ല അവരുടെ പണംകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന സ്ഥാപനം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഭരണത്തിലാക്കുക എന്നു പറഞ്ഞാൽ അന്യർക്കു കൊടുക്കുന്നതുപോലെ മാത്രമെ അവർ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നുള്ളു.

നായന്മാർ അവിടവിടെ ഒറ്റ ഒറ്റ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു് അവയെല്ലാം പൊതുവായ ഒരു സംഘടനയുടെ കീഴിലാവുകയാണെന്നുള്ള ദൃഢാഭിപ്രായക്കാരനാണു് അന്നെഞാൻ. ഭരണത്തിന്റെ സൌകര്യത്തിനും സ്ഥിരമായ നിലനില്പിനും അതാണു് നല്ലതെന്നു് അനുഭവം ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുത്തി കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. വസ്തുതകളെല്ലാം ധരിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവിടെ ഒരു സർവീസ് സൊസൈറ്റി സ്കൂൾ ഉണ്ടായാൽ മതിയെന്നു് അവർ സമ്മതിച്ചു. അയ്യായിരം രൂപയിൽ അധികം വിലപ്പിടി

ള്ളള്ള ഒന്നര ഏക്കറോളം വിസ്തീർണ്ണം വരുന്ന ഫലപ്രദമായ ഒരു പറമ്പു് സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പു് സർവീസു് സൊസൈറ്റിക്കു ദാനം എഴുതിത്തന്നു. അവിടെ നിന്നും പണം പിരിച്ചു് കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കാൻ ഒരു കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചു. സ്കൂൾ തുടങ്ങാൻ അനുവാദത്തിനു് അപേക്ഷയും അയച്ചു. പല പ്രാവശ്യം പോവുകയും വരികയും ആലോചന നടത്തുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷമുണ്ടായ ഫലമാണിതു്. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ അപേക്ഷ ഒട്ടവിലായി പോയതുകൊണ്ടു് അനുവാദം സിദ്ധിക്കാൻ വളരെ പാടുപെടേണ്ടിവന്നു. ഒട്ടവിൽ, ക്രമേണ പൂത്തിയാകുന്ന മിഡിൽസ്കൂൾ നടത്താൻ രണ്ടു കൂട്ടർക്കും അനുവാദം ലഭിച്ചു. രണ്ടു സ്കൂളും തമ്മിൽ രണ്ടു ഫർല്ലാംഗിലധികം ദൂരമില്ല. ആളുകൾ അധികമുള്ള പ്രദേശമാണെങ്കിലും, വിദ്യാഭ്യാസകാര്യത്തിൽ അത്ര വളരെ നിഷ്കർഷ ആ നാട്ടിൽ അന്നില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഒരു സ്കൂളിലേക്കുതന്നെ കുട്ടികളെ കിട്ടാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. ഈ പരിതസ്ഥിതിയിലാണു് കരുവാറ്റാ സ്കൂൾ ഒരു ഷെഡ്ഡിൽ ആരംഭിച്ചതു്. രണ്ടു സ്കൂളിലും ആദ്യത്തെ കൊല്ലം പ്രീപ്പയാറ്ററി ക്ലാസ് മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവിടത്തെ നായന്മാരിൽ ചിലർ ക്രിസ്ത്യൻ സ്കൂളിനു് സഹായികളായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ സ്കൂളിൽ കുട്ടികളെ കിട്ടാൻ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. ഫിസു് സൌജന്യവും ആശ്രയഭാവവുംകൊണ്ടു് എൻ എസ്സു്. എസ്സു്. സ്കൂളിനെ ജയിക്കാൻ കഴിയുമെന്നു അയാൾ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഞെങ്ങിയും ഞെരുങ്ങിയും നാലു കൊല്ലംകൊണ്ടു് രണ്ടു സ്കൂളും പൂണ്ണമിഡിൽസ്കൂളായി. ഇതിനിടയിൽ സ്ഥിരം കെട്ടിടത്തിന്റെ പണി ആരംഭിച്ചു. അതു് ക്രമേണ പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

കാത്തികപ്പള്ളി താലൂക്കു് ഹിന്ദുക്കൾക്കു് പ്രത്യേകിച്ചു നായന്മാക്കു് പ്രാബല്യമുള്ള ഒരു താലൂക്കാണു്. നായക്കും ഈഴവക്കും ഒരുപോലെ പ്രാബല്യമുള്ള ഒരു താലൂക്കാണു്. എന്നിരുന്നിട്ടും ആ താലൂക്കു് ഒട്ടാകെ നോക്കിയാലും ഒരു ഹൈസ്കൂൾ പോലും ഇല്ലാത്ത നിലയിലാണു് സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു്. വിദ്യാഭ്യാസകാര്യത്തിൽ അവക്കുള്ള നിഷ്കർഷ ഇതിൽനിന്നു് ഏറെക്കുറെ വെളിപ്പെട്ടമല്ലൊ. അതു് ഒരു യാഥാസ്ഥിതിക താലൂക്കാണെന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ആ താലൂക്കിന്റെ പ്രധാനസ്ഥലമായ ഹരിപ്പാട്ടു് ഒരു സക്കാർ ഇംഗ്ലീഷു് മിഡിൽസ്കൂൾ അന്നേ ഉണ്ടായിരു

ന്നു. അതു് ഈയ്യിടെയാണു് ഹൈസ്കൂളായതു്. ഗവർമ്മൻറുതീരുമാനപ്രകാരം "ഈഴവരാദിയായ തീണ്ടൽ ജാതിക്കാക്കു" എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും പ്രവേശനം അനുവദിച്ച കൂട്ടത്തിൽ ഹരിപ്പാട്ട സക്കാർസ്കൂളും തുറന്നുകൊടുത്തു. അവിടത്തെ സവർണ്ണർ അതിനെ പ്രതിഷേധിച്ചു് അവിടെ പഠിച്ചിരുന്ന സവർണ്ണ വിദ്യാർത്ഥികളെ എല്ലാം പുറത്തിറക്കികൊണ്ടുപോന്നു. അവരെ പഠിപ്പിക്കാൻ ഒരു മിഡിൽസ്കൂളല്ല ഹൈസ്കൂൾതന്നെ നടത്താനും തീരുമാനിച്ചു. ഹരിപ്പാട്ടെ തമിൾബ്രാഹ്മണരുടെ 'സമൂഹ' നല്ല സ്വത്തും നിലയുമുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമായിരുന്നു അന്നു്. 'സമൂഹം' വകയായി നടത്താൻ നിശ്ചയിച്ച ഹൈസ്കൂൾ ഒരു കാലത്തും തീണ്ടൽ ബാധയുണ്ടാകാതാരിക്കാൻ വേണ്ടി ക്ഷേത്രസങ്കേതത്തിൽ തന്നെ— അമ്പലത്തിനു തൊട്ട പടിഞ്ഞാറുവശംതന്നെ— പണിയാനും തീരുമാനിച്ചു. നല്ല ഒരു രണ്ടുനില കെട്ടിടം തീർന്നു. സമൂഹമാനേജ്മെൻറിൽ സവർണ്ണക്കുമാത്രം പ്രവേശനമുള്ള ഒരു പൂർണ്ണഹൈസ്കൂളായി ഏതാനും കൊല്ലം നടന്നു. ഷൺമുഖവിലാസം ഹൈസ്കൂൾ എന്നായിരുന്നു അതിൻെറ പേരു്. ക്രമേണ ആ സ്കൂൾ ക്ഷീണിച്ചു നശിച്ചു. ആ കെട്ടിടം നനഞ്ഞുകുറെനാൾ അവിടെ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇപ്പോൾ അതുപൊളിച്ചു മാറ്റി. അങ്ങിനെ ഒരു ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടായി, ഇല്ലാതായതല്ലാതെ മറെറാരു ഹൈസ്കൂളും ആ താലൂക്കിൽ അതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ സ്ഥിതിഗതികളിലാണു് സർവീസ് സൊസൈറ്റി കരുവാറ്റായിൽ സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചതു്. കരുവാറ്റാ ഹരിപ്പാടിനു തൊട്ടടുത്ത പ്രദേശമായതുകൊണ്ടു് അവിടെ ഉണ്ടാകുന്ന ഹൈസ്കൂൾ ഹരിപ്പാട്ടുകാക്കും പ്രയോജനപ്പെടുന്നതാണു്. എന്നാൽ ഹൈസ്കൂൾകായ്മും അക്കാലത്തു് ഏറെറടുക്കാൻ അത്ര വേഗം ആരും ധൈര്യപ്പെട്ടുകയില്ല. അത്രയധികം ശ്രമാവഹമായ കായ്മയായിരുന്നു അതു്. എതായാലും കരുവാറ്റാ സ്കൂൾ ക്രമേണ എങ്കിലും ഹൈസ്കൂൾ ആക്കണമെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടുകൂടിയാണു് കെട്ടിടം പണി ആരംഭിച്ചതും ആദ്യമെതന്നെ സ്കൂളിനപേക്ഷിച്ചതും.

കൊല്ലം ആലപ്പുഴ റോട്ടവക്കിൽ കരുവാറ്റായിൽ ഇന്നു കാണുന്ന മനോഹരമായ ആ രണ്ടുനിലകെട്ടിടത്തിൻെറ ശിലാസ്ഥാപനം മിഡിൽസ്കൂൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പു നടത്തി. കരുവാറ്റായിലും സമീപപ്രദേശത്തുമുള്ള

പ്രമാണികളെ ചേർത്ത് പണപ്പിരിവിനും പണിനടത്തിപ്പിനുമായി ഒരു കമ്മറ്റി ഉണ്ടാക്കി. ആ കമ്മറ്റിയിൽ സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പ പ്രസിദ്ധനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ മകൻ നാരായണപണിക്കർ ഖജാൻജിയുമായിരുന്നു. കമ്മറ്റിയിലെ ഒരു പ്രധാന പ്രവർത്തകൻ കലവറ ശങ്കരപ്പിള്ളയായിരുന്നു. അവരെല്ലാം സാമാന്യം നല്ല സംഖ്യ കെട്ടിടം പണിക്കു കൊടുക്കയും മുന്നാലുകൊല്ലം വളരെ ക്ലേശങ്ങൾ സഹിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആരെയും അത്ഭുതപ്പെട്ടുത്തത്തക്കവണ്ണം പല സന്ദർഭങ്ങളിലായി ഈ വിദ്യാശാലക്കുവേണ്ടി പണവും വസ്തുവുമായിട്ട് സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പ നൽകിട്ടുള്ള സംഭാവന അതുല്യമാണ്. അതിന്റെ ഏകദേശമായ ഒരു വിവരണം ഞാൻ മുമ്പു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ പണി പൂർത്തിയാക്കാൻ പണം മതിയാകാതെ വന്നപ്പോൾ കാർത്തികപ്പള്ളി താലൂക്കിന്റെ മിക്കഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും സമുദായവ്യത്യാസമില്ലാതെതന്നെ ഒരു പറമ്പിലെ ഒരു തെങ്ങിൽനിന്നും ഒരു കുലതേങ്ങാവീതം വെട്ടിച്ചു് ഏതാനും ലക്ഷം തേങ്ങാ ശേഖരിച്ചു. അതിലെ മിക്ക തെങ്ങിൻ ചുവട്ടിലും ഞാൻ ചെന്നെത്തിയിരിക്കും. സ്കൂളിനു വേണ്ടി സംഭാവന ചെയ്തവരിൽ ആരെ മറന്നാലും ഒരു വ്യക്തിയുടെ പേരു് ഞാൻ ഒരു കാലത്തും മറക്കയില്ല. അതു് കരുവാറ്റായുടെ കിഴക്കേ കരയിലുള്ള പടിഞ്ഞാറെ കരിങ്ങണമ്പള്ളി നാരായണൻ നമ്പൂതിരിയുടെ പേരാണു്. അദ്ദേഹം ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും സംസാരത്തിലും പെരുമാറ്റത്തിലുമെല്ലാം രണ്ടാമതൊരാൾക്കില്ലാത്ത പ്രത്യേക തരക്കാരനാണു്. നല്ല കായ്വുവിവരമുള്ളവനാണു്. വലിയ വ്യവഹാരപ്രിയനും വാശിക്കാരനുമാണു്. ഇണങ്ങുന്നതിനേക്കാൾ ആരോടും പിണങ്ങാനാണു് വാസന. നാരായണൻ നമ്പൂതിരി എന്നു കേട്ടാൽ ഒരു മാതിരിക്കാർക്കെല്ലാം ഭയമാണു്. പൊതുക്കായ്ങ്ങളിൽ താല്പര്യമുള്ളവനും ഹിതം വന്നാൽ ഉദാരമായി സംഭാവന ചെയ്യുന്നവനുമാണു്. സംഭാവന ചെയ്യുന്ന രീതിക്കും പ്രത്യേകതയുണ്ടു്. ആശുപത്രി, ടൌൺഹാൾ മുതലായ പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാനുള്ള ആലോചനായോഗത്തിൽ ചെന്നാൽ അവിടത്തെ കിണറു തന്റെ വകയായിരിക്കണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടു്. അമ്പലം പണിയാണെങ്കിൽ ശ്രീകോവിൽ തന്റെ വക. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ പെട്ടുപോയെങ്കിൽ പരിഷ്കൃതനായ അദ്ദേഹം ഹസ്തദാനം ചെയ്യാതെ ആരേയും വിടുകയില്ല.

ഹസ്തദാനത്തിൽ പെട്ടാൽ ധൃതരാഷ്ട്രരുടെ ആലിംഗനംപോലെ കൈബാക്കി കാണുകയില്ല. അങ്ങിനെ ഞെരിച്ചു പൊടിച്ചുകളയും. ആ ആട്ടവും കണ്ണുരുട്ടും കൈകുലുക്കും ഇടിനാദംപോലുള്ള സംഭാഷണ സമ്പ്രദായങ്ങളുമെല്ലാം കാണേണ്ടതും കേൾക്കേണ്ടതുമാണു്.

ഹൈസ്കൂൾ പണിയുടെ പ്രാരംഭത്തിൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭവനത്തിൽ പോയി ഒന്നു രണ്ടുപ്രാവശ്യം പണം ചോദിച്ചെങ്കിലും, സമയമായില്ലെന്നും ആകുമ്പോൾ വന്നെത്തിക്കൊള്ളുമെന്നും പറഞ്ഞതല്ലാതെ ഒരു വാഗ്ദാനം പോലും ചെയ്തില്ല. പണി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ നടന്ന ഒരു സ്കൂൾ വാർഷികയോഗത്തിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു് അന്നത്തെ ദേവസ്വം കമ്മീഷണറായിരുന്ന ആർ. കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു. നമ്പൂതിരിയും യോഗത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉപസംഹാരപ്രസംഗം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നമ്പൂതിരി എഴുന്നേറ്റുപറഞ്ഞു ഈ ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിനു് ആവശ്യമുള്ള ഓട്ട മുഴുവൻ താൻ തരാൻ തീരുമാനിച്ചു എന്നു്. നമ്പൂതിരി ഇതിലും തന്റെ പ്രത്യേകത പ്രകടിപ്പിച്ചതിൽ ആളുകൾ സന്തോഷിച്ചു. ഒരു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞെ ഓടിനു് ആവശ്യം വന്നുള്ളു. രണ്ടാഴ്ച മുമ്പെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ വിവരം അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം തന്നെ കൊല്ലത്തുപോയി ഓട്ടവാങ്ങി വള്ളത്തിൽ കേറ്റി അയച്ചുതന്നു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തണലിലാണു് കരുവാറ്റാ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇന്നും പഠിക്കുന്നതു്. ഓടിനു എണ്ണൂറിലധികം ക. ചിലവായി എന്നാണെന്റെ ഓർമ്മ. കരുവാറ്റാ പ്രദേശത്തേയും സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പിനേയും പറ്റി ഒന്നുരണ്ടു വാക്കുകൂടി പറയണം. കരുവാറ്റാ പഴയ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള ജാതിഭേദം, ഉച്ചനീചത്വം, അന്ധവിശ്വാസം ഇവയുടെയെല്ലാം സങ്കേതമായിരുന്നു. അവരുടെയെല്ലാം നായകനായിരുന്ന സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പു് ഒരു വലിയ സ്വത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനും നാട്ടുകാരുടെ വിചാരവിശ്വാസങ്ങളുടെപോലും അധിനായകനുമായിരുന്നു. ഞാൻ ചെല്ലുന്ന കാലത്തു് ആ കുടുംബത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പും, എൺപതിലധികം വയസ്സായ കണ്ണുകാണാത്ത ഒരു കാരണവരും മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. സ്ത്രീകളാരും ഇല്ലായിരുന്നു. കേശവക്കുറുപ്പിന്റെ കാലശേഷം സ്വത്തുക്കൾക്കുമുള്ള അവകാശം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യക്കും മക്കൾക്കുമായി

രുന്നു. കുടുംബഭരണം കേശവക്കുറുപ്പുതന്നെയാണു് നടത്തിവന്നിരുന്നതു്. പുണ്യസമ്പാദനത്തിനു് ബ്രാഹ്മണ ഭക്ഷണത്തിനുള്ള ഊട്ടുപുര അന്നും സജീവമായി നടപ്പിൽ ഇരുന്നിരുന്നു. കേശവക്കുറുപ്പു് വിദ്യാസമ്പന്നനായിരുന്നു. സംസ്കൃത പരിജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹംമലയാളഭാഷയിലെ മിക്ക പുസ്തകങ്ങളും വായിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇതൊന്നും പരമ്പരാഗതമായി അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചിരുന്ന യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിനു മാറ്റം വരുത്താൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നില്ല. ഞാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ പ്രബലന്മാരായ ഈഴവർപോലും സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിനെ കാണാൻ വന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലെ വിശാലമായ മുറ്റത്തിനും അപ്പുറത്തു് പറമ്പിൽ നില്ക്കുമാത്രമെ ചെയ്യുമായിരുന്നുള്ളു. അത്രദൂരെ നിന്നാണു് അന്യോന്യ സംഭാഷണം നടത്തിവന്നതു്. ഈ കാഴ്ച എന്നെ പലപ്പൊഴും വളരെ വേദനപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. എന്നെ കാണാൻ അപൂർവമായി വല്ല ഈഴവരും വന്നാൽ ഞാൻ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു അവരെ വരുത്താൻ അവിടത്തെ നടപ്പു അനുദിക്കാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഞാൻ അവർ നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തുചെന്നു് ക്ഷമാപണസഹിതം സംസാരിക്കയാണു് പതിവു്. കേശവക്കുറുപ്പും ഞാനുമായുള്ള പരിചയം വർദ്ധിക്കയും ചില യോഗങ്ങളിലെല്ലാം ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചു സംബന്ധിക്കയും, സന്ദർഭം കിട്ടുമ്പൊഴെല്ലാം, ഹിന്ദുക്കളുടെ ആചാരങ്ങളെയും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും തന്മൂലമുണ്ടായ നാശത്തേയും പറഞ്ഞു സംസാരിക്കയും ചെയ്യാറുണ്ടു്. നിത്യസമ്പർക്കം കൊണ്ടു് ഞങ്ങൾ ക്രമേണ ആത്മസുഹൃത്തുക്കളായിത്തീർന്നു. ബുദ്ധിമാനായ അദ്ദേഹത്തിനു് ഈ വിശ്വാസവും നടപടിയും മാറ്റാൻ അധികകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. ഒന്നു നിശ്ചയിച്ചാൽ അതു ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന തന്റേടം അസാമാന്യമായിരുന്നു. യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിന്റെ ഗോപുരമുകളിൽ നിന്നും ഉല്പതിഷ്ണുത്വത്തിന്റെ നിരപ്പിലെത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രയാസമൊ കാലതാമസമൊ ഉണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനം മാറ്റത്തിനു ദൃഷ്ടാന്തമായി ഒന്നുരണ്ടു തെളിവുകൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഒരിക്കൽ ഞാനും അദ്ദേഹവും മറുചിലരുമായി അവിടത്തെ പൂമുഖത്തിരുന്നു സംസാരിക്കുമ്പോൾ മൂന്നുനാല്പ ഈഴവപ്രമാണികൾ എന്നെ കാണാൻ വന്നു. അവർ പതിവുപോലെ ദൂരെ പറമ്പിൽ യിന്നു. അവരുടെ ആ നിൽപു് എന്നെ കഠിനമായി

ലജ്ജിപ്പിക്കയും വ്യസനിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഞാൻ നേരമ്പോക്കെന്ന മട്ടിൽഅദ്ദേഹത്തോട് ചോദിച്ചു 'അവർ അവിടെത്തന്നെ നില്ക്കുണൊ' എന്നു്. സരസനും ധീരനുമായ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ മറുപടി 'അവരിങ്ങു വരട്ടെ. ഇവിടെ വന്നിരുന്നു സംസാരിയ്ക്കട്ടെ.' എന്നായിരുന്നു. ഞാൻ ചെന്നു് ക്ഷണിച്ചു് അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. അപ്പോഴേക്കു അദ്ദേഹം തനിയെ തന്നെ നാലഞ്ചു മെത്തപ്പായകൊണ്ടു വന്നു അവിടെ വിരിച്ചു. ഇരിയ്ക്കാൻ പറഞ്ഞു. സമുദായത്തിൽ കൂടുംബം ഉണ്ടായതിന്റെ ശേഷം തീണ്ടീട്ടില്ലാത്ത ആ മുറ്റവും കടന്നു്, ശ്രീകോവിൽപോലെ അപ്രാപ്യമായി കരുതിയിരുന്ന സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ പൂമുഖത്തു്, അപ്പൊഴും തീണ്ടലുള്ള ഈഴവർ ആദ്യമായി കേറുമ്പോഴുള്ള സംഭ്രാന്തിയോടുകൂടി, ഇരിയ്ക്കാൻ പറഞ്ഞിട്ടും ഇരിയ്ക്കാതെ അവർ അവിടെ അമ്പരന്നുനിന്നുപോയി. അദ്ദേഹംതന്നെ അവരെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു് ഇരുത്തി. എല്ലാവരുംകൂടി ഇരുന്നു സംസാരിക്കയും ഒരുമിച്ചിരുന്നു കാപ്പി കഴിക്കയും ചെയ്തു. അന്നവന്ന ഈഴവമാന്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായ ശങ്കരൻ വൈദ്യനുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇവിടത്തെ അനാചാര നടപടികളിലും ഈഴവരുടെ അസ്വതന്ത്ര ജീവിതത്തിലും ദുസ്സഹനും അഭിമാനിയുമായ അദ്ദേഹത്തിനു് അന്നുണ്ടായ സന്തോഷം അപരിമിതമായിരുന്നു എന്നു് പിന്നീടൊരിക്കൽ അദ്ദേഹം തന്നെ സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിനെ കേൾക്കെ എന്നോടു പറഞ്ഞതിൽ നിന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചു. "അവിടുന്നു വന്നതുകൊണ്ടു് ഞങ്ങൾക്കു് ഒരു ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിച്ചു. അതിനെക്കാളെല്ലാം വലുതായി ഞങ്ങൾ കാണുന്നതു് ഇവിടത്തെ — സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിനെ — ഇത്രവലിയ സമുദായ പരിഷ്കാരിആക്കിത്തീർത്തതിലാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാറ്റത്തോടുകൂടി ഈ നാട്ടുതന്നെ മാറിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇതാണു് ഞങ്ങൾക്കു് എന്നെന്നും സ്മരണീയമായി ലഭിച്ച വിലതീരാത്ത നേട്ടം."

സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ സമുദായ പരിഷ്കാരം നാട്ടിൽ പ്രസിദ്ധമായതിനോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാധീനം വർദ്ധിച്ചു. ആലപ്പുഴ വ്യവസായ വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്ന കരുണാകരന്റെ വിവാഹം വർക്കല ശിവഗിരിമഠത്തിൽവച്ചായിരുന്നു. ആ ജന്മികാരിയുടെ വിവാഹത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ എന്നെയും സമു

ദായത്തിൽകുറുപ്പിനേയും ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചു പോയി വിവാഹത്തിൽ സംബന്ധിക്കയും ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടവരെല്ലാം ഒരുമിച്ചിരുന്നു് ഞങ്ങൾ പന്തിഭോജനം നടത്തുകയും ചെയ്തു.

വൈക്കം സത്യഗ്രഹത്തോടു് അനുബന്ധിച്ചുണ്ടായ സവർണ്ണ ജാഥയിൽ കേശവക്കുറുപ്പുംകൂടി ഒരു അംഗമായിചേർന്നു് മറ്റുള്ള വക്കൊപ്പം കാൽനടയായി തിരുവന്തപുരംവരെവന്നു. ഇങ്ങിനെ അദ്ദേഹം തുറന്നുനിന്നു് ചെയ്തിട്ടുള്ള സമുദായ പരിഷ്കരണപ്രവത്തികൾ പലതാണു്. എൻ. എസ്. എസ്സുമായി ബന്ധമുണ്ടായ ശേഷം കുടുംബത്തിലെ ദാനധർമ്മങ്ങൾക്കെല്ലാം കാലോചിതമായ മാറ്റം വരുത്തുകയും വിദ്യാഭ്യാസ പ്രചരണത്തിനുവേണ്ടി കയ്യയച്ചു ചെലവുചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ആവിഷയങ്ങളിലെല്ലാം നമ്മുടെ നാട്ടിലെ സ്ഥാനികൾക്കും പ്രഭുക്കന്മാക്കും ഒരു ജീവിതമാതൃകകാണിച്ചുകൊടുത്ത മഹാനാണെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കും.

അതുവരെ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയ്ക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനമായിരുന്ന കരുവാറാസ്കൂൾകെട്ടിടം. അതു സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പിന്റെയും ആ നാട്ടുകാരുടേയും ഒരു ശാശ്വതസ്മാരകമെന്നപോലെ ഇന്നും പരിലസിക്കുന്നു. സമുദായത്തിൽ കേശവക്കുറുപ്പിന്റെ ഈ ഔദാര്യവും തൻമൂലമുള്ള പ്രശസ്തിയും കണ്ടു് അസൂയയോടുകൂടി, ആ സ്ഥാപനത്തിനു ഒന്നും കൊടുക്കാത്ത ആ താലൂക്കിലെ പല പ്രമാണികളും സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ മഹത്ത്വത്തെപ്പറ്റി പുച്ഛിച്ചു സംസാരിക്കപോലും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നു പലതുകൊണ്ടും ഇടിഞ്ഞു് സാധാരണരായിതീർന്നിട്ടുള്ള ആ പ്രമാണികൾ സമുദായത്തിൽ കുറുപ്പിന്റെ സൽപ്രവർത്തിയെപ്പറ്റി അഭിനന്ദിച്ചുതുടങ്ങിട്ടുണ്ടു്.

കരുവാറാസ്കൂൾ പൂർണ്ണ മിഡിൽസ്കൂളായപ്പോൾ ചങ്ങനാശേരി എൻ. എസ്. എസ്. ഹൈസ്കൂൾ ടീച്ചറായിരുന്ന കൈനിക്കര കുമാരപിള്ളയെ കരുവാറാ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിച്ചു. അതു് ഹൈസ്കൂളായപ്പോൾ അദ്ദേഹംതന്നെ അവിടത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററാകയും തുടർന്നു് 19 കൊല്ലം അവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കയും

ചെയ്തു. സമർത്ഥനായ ഒരു ഹെഡ്മാസ്റ്റർ എന്നുള്ള നിലയിൽ കരുവാറ്റാ ഹൈസ്കൂളിനു് പ്രശസ്തിയുണ്ടാക്കിയതു് അദ്ദേഹമാണു്.

അവിടത്തെ ഹൈസ്കൂൾ കാമ്പൗണ്ടിനു വലിപ്പം പോരാതെയിരുന്നതുകൊണ്ടു് കളിയ്ക്കാനുള്ള സ്ഥലം വേറെ അന്വേഷിക്കേണ്ടിവന്നു. സ്കൂളിനടുത്തുള്ള വിലഞ്ഞിയാൽകാവിനു ചുറ്റും അഞ്ചാറു് ഏക്കർസ്ഥലം കാട്ടു് പുറമ്പോക്കായി കിടന്നിരുന്നു. അതു് ആ നാട്ടുകാർ മലവിസർജ്ജനസ്ഥലമായി ഉപയോഗിച്ചുവന്നതാണു്. ആ കാട്ടു തെളിച്ചു കളിസ്ഥലമാക്കുകയും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽ പതിച്ചുതരാൻ അപേക്ഷകൊടുക്കയും ചെയ്തു. അതിനു എതിരായി നിൽക്കാനും ചില നായന്മാരുണ്ടായി. തർക്കവും തകരാറും മൂത്തുവന്നെങ്കിലും തഹശീൽദാർ കോട്ടയം ഗോവിന്ദപ്പണിക്കർ ആവശ്യവും ന്യായവും ധരിച്ചു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽ പതിച്ചുതരാൻ തീരുമാനിച്ചു. അന്നു് ആലപ്പുഴ അസിസ്റ്റൻറു് പേഷ്കാർ വി. ആണ്ടിപ്പിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ലോകത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ വ്യസനിക്കയും എതിർക്കയും ചെയ്യുന്ന ആളാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാധാരണ സ്വഭാവം അനുസരിച്ചു തഹശീൽദാരുടെ തീർച്ച അസാധുവാക്കിത്തീർത്തു കേസ് റിമാൻറു് ചെയ്തു. തഹശീൽദാർ വീണ്ടും പതിച്ചുതന്നു. അപ്പീൽ കൊല്ലം പേഷ്കാർ സി. കെ. മാത്തൻ വാദം കേട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ കേസ് വാദം നടത്തിയതു ഞാൻ തന്നെയായിരുന്നു. സൊസൈറ്റിയുടെ പേരിൽതന്നെ പതിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. പിന്നെയും ചില പരാതികൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും അതൊന്നും ഫലവത്തായില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഇന്നും ആ സ്ഥലം കരുവാറ്റാസ്കൂൾ കളിസ്ഥലമായി നിലനിൽക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ആ സ്കൂൾ എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ പ്രധാന സ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായി സമുദായത്തിൽ കുടുംബത്തിന്റേയും നാട്ടിന്റേയും പ്രശസ്തിയെ വിളംബരം ചെയ്തുകൊണ്ടു് പരിലസിക്കുന്നു.

5. പാൽക്കുളങ്ങര ഹൈസ്കൂൾ.

നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുമായി തെക്കൻ തിരുവിതാംകൂർ നായന്മാർക്കും അഭേദ്യബന്ധമുണ്ടാകാൻവേണ്ടി സർവീസ് സൊസൈറ്റി പല പ്രാവശ്യം പലശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അ

പ്പൊഴപ്പോൾ ചെറിയ ഉണർവും ചില ഫലവുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നല്ലാതെ, അതു് അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാനൊ സ്ഥിരമായി നിലനില്ക്കാനൊ ഇതുവരെ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അന്നുവരെ കൊല്ലത്തിനുതെക്കു് ഒരു സ്ഥാപനമുണ്ടാക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. രാജധാനിയായ തിരുവനന്തപുരത്തു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് എന്തെങ്കിലും ഒരു സ്ഥാപനമുണ്ടായാൽകൊള്ളാമെന്നു് ആഗ്രഹമുണ്ടായിട്ടു വളരെ നാളായി. സ്ഥലമൊ കെട്ടിടമൊ പണമൊ തരാൻ കഴിവുള്ള പല പ്രമാണികൾ അവിടെയുണ്ടെങ്കിലും അവരാരും അതിനു സന്നദ്ധരല്ലെന്നു കണ്ടതുകൊണ്ടു് ആ ആഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം അലസിപ്പോയി. നായന്മാർ തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലമാണു് പാൽകുളങ്ങര. അവിടത്തെ ആവശ്യത്തിനു് ഒരു നല്ല വിദ്യാശാലപോലും അവിടില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് സൊസൈറ്റി വകയായി ഒരു ഇംഗ്ലിഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ പാൽകുളങ്ങര സ്ഥാപിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നാഗ്രഹിച്ചു. അതിനുവേണ്ടി ശ്രമിച്ചു. ഭൂമി സൌജന്യമായി കിട്ടണമെങ്കിൽ വടശേരി അമ്മ വീട്ടുകാർതന്നെ കണ്ണു തുറക്കണം. അവരുടെ അപ്പോഴത്തെ പദവിക്കു് ചെന്നു കാണാനൊ കണ്ടു പറഞ്ഞാൽതന്നെയും കായ്മും മനസ്സിലാക്കാനൊ പ്രയാസമായിരുന്നു. അവരുടെ കാരണവരായ വി. കൃഷ്ണൻതമ്പിയെ കണ്ടു എന്റെ ആഗ്രഹം അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രേരണയും സഹായവുംകൊണ്ടു് അമ്മവീട്ടുവക രണ്ടേക്കറോളം വരുന്ന തെങ്ങിൻപുരയിടവും അവിടിരിക്കുന്ന മാവും മൂന്നു കൊല്ലത്തേക്കു പാട്ടം കിട്ടാൻ ഇടയായി. അവിടെ അത്യാവശ്യം വേണ്ട താൽക്കാലിക കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി അക്കൊല്ലം തന്നെ ഒരു മിഡിൽ സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചു. അവിടത്തെ ആദ്യത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ കെ. ആർ. ഇലങ്കത്തായിരുന്നു. മൂന്നു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞിട്ടു് പാട്ടം മാറി എഴുതി പിടിക്കാൻ സൌകര്യം കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും വസ്തു ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കേണ്ടി വന്നില്ല. സ്കൂൾ തുടർന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ നിർഭാഗ്യംകൊണ്ടു് വി. കൃഷ്ണൻതമ്പിയും ശ്രീ. വേലായുധൻതമ്പിയും അകാല ദേഹവിയോഗം ചെയ്തു. കൃഷ്ണൻതമ്പിയെപ്പോലെ സമുദായ സ്നേഹവും സഹായിക്കാൻ സന്നദ്ധസ്സും ഉള്ളവരെ അപൂർവമായെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണാൻ സാധിക്കു. അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല സാഹിത്യകാരനും കലാപ്രേമിയും സഹൃദയനുമായിരുന്നു. ഏതു നല്ല കാര്യത്തിലും പങ്കുകൊള്ളാൻ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്.

പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വലിയ മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബം എൻ.എസ്സ്. എസ്സ്. എസ്സിനെ സഹായിക്കണമെന്നുള്ള ഹൃദയംഗമമായ താല്പര്യം ഫലവത്തായതു് കണ്ടാനന്ദിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനുഭാഗ്യം കിട്ടാതെ പോയതിലെ വ്യസനമുള്ളൂ.

പാൽകുളങ്ങര സ്കൂൾ ഒരു ഹൈസ്കൂളായി ഉയർത്താൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അതിനു അവകാശവും സ്വാതന്ത്ര്യവുമുള്ള ഒരാധാരം കിട്ടാതെ ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടം പണിയാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അധികാരിയായ ക്യാപ്റ്റൻ പദ്മനാഭൻ തമ്പിയെ സമീപിച്ചു. അതിനുള്ള ശ്രമം നടത്തി. അദ്ദേഹം അതുവരെയുള്ള പാട്ടകുടിശിഖയെല്ലാം ഇളവുചെയ്യും മേലാൽ നാമമാത്രമായ പാട്ടംകൊടുത്താൽ മതിയെന്നു സമ്മതിച്ചും ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ പൊളിച്ചു മാറ്റാനും ആവശ്യമുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ വയ്ക്കാനും അധികാരപ്പെട്ടുത്തിയും 36 കൊല്ലത്തേക്കു ഒരു പാട്ടയാധാരം എഴുതിത്തന്നു. കാലാവധി കഴിഞ്ഞാൽ വീണ്ടും ഒരു 36 കൊല്ലത്തേക്കുകൂടി എഴുതിത്തരാമെന്നും അതിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങിനെ വലിയ വിലപ്പിടിപ്പുള്ള വസ്തു സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് ഒരു വിധം സ്ഥിരമായി ദാനയാധാരം എന്ന മട്ടിൽ എഴുതിത്തന്ന ക്യാപ്റ്റൻ പദ്മനാഭൻതമ്പിയും കുടുംബവും നായർ സമുദായത്തിന്റെ കൃതജ്ഞതയ്ക്കർഹമാണു്. അതിനുവേണ്ട ഉപദേശം കൊടുത്ത ലാ സുബ്ബയ്യരും സ്മരണീയനാണു്. അങ്ങിനെ പറയത്തക്ക അവകാശമൊന്നുമില്ലാതെ പ്രവേശിക്കാൻ ഇടയായ ആ സ്ഥലത്താണു് ഇന്നത്തെ പാൽക്കുളങ്ങര എൻ. എസ്സ്. എസ്. ഹൈസ്കൂൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്.

വസ്തു കിട്ടിയ ഉടനെ ഹൈസ്കൂളിനാവശ്യമുള്ള കെട്ടിടം പണിയിക്കുന്നതിനായി ഹെഡ്മാസ്റ്റർ വി. മാധവൻനായരെ അങ്ങോട്ടു സ്ഥലംമാറ്റി. മാധവൻനായരുടെ ഭഗീരഥശ്രമംകൊണ്ടാണു് തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിൽനിന്നും പിരിവുനടത്തിയും മറ്റുപ്രകാരത്തിലും പണമുണ്ടാക്കി ഇന്നു കാണുന്ന ഒന്നാന്തരം കെട്ടിടം പണിതുടങ്ങാനും പൂർത്തിയാക്കാനും കഴിഞ്ഞതു്. ശേഷിയുള്ള എൻ. എസ്സ്. എസ്. ഹെഡ്മാസ്റ്റന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. നല്ല നിലയിൽ നടക്കുന്നപാൽക്കുളങ്ങര ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടായതിനോടു

കൂടി നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു രാജധാനിയുമായി ഒരു സ്ഥിരബന്ധമുണ്ടായികഴിഞ്ഞു. അന്നുമുതൽ അതു വർദ്ധിച്ചുവരികയാണു്. ഇന്നു തിരുവനന്തപുരത്തിന്റെ പ്രാമാണ്യത്തിനനുസരിച്ചു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പല സ്ഥിരസ്ഥാപനങ്ങൾകൊണ്ടും ദൃഢബന്ധമുണ്ടായി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാലമാണു്. വടശേരി അമ്മവീടിന്റെ മുഖ്യഹസ്തമായ സഹായമാണു് അതിനുകാരണം.

6. മാണിക്കമംഗലം ഹൈസ്കൂൾ.

കുന്നത്തുനാടിന്റെ വടക്കേ അറ്റമായ— പഴയതിരുവിതാംകൂറിന്റെ തന്നെ വടക്കേഅറ്റമായ—മഞ്ഞപ്രയുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു് മാണിക്കമംഗലം. സ്വാമിശങ്കരാചാര്യരുടെ ജന്മഭൂമിയായ കാലടിക്കു തൊട്ടു വടക്കുള്ള പ്രദേശം. അവിടം മിക്കവാറും രണ്ടു പ്രഭുക്കന്മാരുടെ വകയാണു്. ഒന്നു് പനയപ്പിള്ളി നമ്പൂതിരിപ്പാടും മറെറാന്നു പറയത്തു മേനോനുമാണു് ആ പ്രഭുക്കന്മാർ. ആ ദേശത്തു് ധാരാളം ഹിന്ദുക്കളും ക്രിസ്ത്യാനികളുമുണ്ടെങ്കിലും അവർ മിക്കവാറും ഇവരുടെ പാട്ടക്കാരും വേലക്കാരുമാണെന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. കാലടിയിൽ ഒരു സർക്കാർ പ്രൈമറിസ്കൂളും തമിഴ്ബ്രാഹ്മണക്കുമാത്രം പ്രവേശനമുള്ള ഒരു സംസ്കൃതസ്കൂളുമല്ലാതെ മറ്റൊരു വിദ്യാശാലയും അപ്രദേശത്തില്ലായിരുന്നു. ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂളെങ്കിലും ഉണ്ടാകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സാധാരണന്മാരിൽ ചിലർ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, അവർ അശക്തരായിരുന്നു. പ്രഭുക്കന്മാരുടെ സന്താനങ്ങളെ ദൂരെ അയച്ചു പഠിപ്പിക്കാൻ അവക്കു പ്രയാസമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും അതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും അവക്കു് ആഗ്രഹമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും അവിടെ ഒരു പൊതുസ്ഥാപനമുണ്ടാക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത നിലയാണുണ്ടായിരുന്നതു്. ഭൂമിയും പണവും രണ്ടു ഭവനക്കാരുടെ കയ്യിൽ. ബാക്കിയുള്ളവർ വേലക്കാർ, ആശ്രിതന്മാർ. അവിടെ എന്തു പൊതുക്കാര്യമാണു് നടക്കുന്നതു്. നാട്ടിലുള്ള പാവങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവരായിത്തീർന്നാൽ ഭൃത്യപ്പണിക്കു് ആളുകിട്ടാതെ വരുമെന്നു പരിഭ്രമിക്കുന്ന പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിൽ ഇവരെ ഉൾപ്പെടുത്താമോ എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതു ഞാനല്ല.

ഏതായാലും ചുറ്റുപാടുമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസനില ഉയർന്നുവരുന്നതു കണ്ടു് തന്റെ ജന്മഭൂമിയിലും ഒരു ചെറിയ ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂൾ ഉണ്ടാകണമെന്നാഗ്രഹിച്ചതു് കാപ്പുള്ളിൽ കൊച്ചുനാരായണപിള്ള എന്ന അവിടത്തെ ഒരു പാട്ടക്കാരനായ സാധാരണനാണു്. പനയപ്പിള്ളർ മനസ്സിലെ കായ്മസ്ഥന്മാരിൽ ഒരാൾ എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു വിശേഷനിലയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മനസ്സിലെ കായ്മസ്ഥൻ എന്നുകേട്ടാൽ, മാസം പത്തൊ പതിനഞ്ചൊ പറ നെല്ലു ശമ്പളം കിട്ടുന്ന, മുണ്ടു് അരയിൽ കെട്ടി 'എറാൻമൂളുന്ന' ഒരുവൻ എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും നാം ധരിയ്ക്കാറില്ലല്ലൊ. നാരായണപിള്ളയും അതിനു വ്യത്യസ്ഥനായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിമോഹം കൊണ്ടു് ആ അസാദ്ധ്യകാര്യത്തിൽ ആമഗ്നനായെന്നെയുള്ളു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താല്പര്യം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ അറിയിച്ചു. സ്ഥലവും കെട്ടിടവും ഉണ്ടാക്കിത്തരാമെങ്കിൽ അനുവാദം വാങ്ങുകയും സ്കൂൾ നടത്തുകയും ചെയ്യാമെന്നുള്ളതായിരുന്നു മറുപടി. അത്യാവശ്യം വേണ്ട ഭൂമി ഉടൻ വാങ്ങാമെന്നും പണം പിരിച്ചു കെട്ടിടം കെട്ടാമെന്നും ഞാൻ ഉടനെ ചെല്ലുകയും ഏതാനും ദിവസം അവിടെ താമസിക്കയും ചെയ്താൽ എല്ലാം നടക്കുമെന്നും നാരായണപിള്ള വീണ്ടും എഴുതിയയച്ചു. അതനുസരിച്ചു് ഞാൻ മാണിക്കമംഗലത്തെത്തി നാരായണപിള്ളയെ കണ്ടു സംസാരിച്ചു. അവിടത്തെ സ്ഥിതിഗതികൾ വേണ്ടവണ്ണം മനസ്സിലാക്കി.

നാരായണപിള്ളയും ഒരുമിച്ചു പനയപ്പിള്ളർ മനസ്സിൽ പോയി അന്നത്തെ വലിയ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ കണ്ടു. വലിയ ആഢ്യനായ അദ്ദേഹം അതിനേക്കാൾ അധികം യാഥാസ്ഥിതികനായിരുന്നു. നാട്ടുകാരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തേയും സന്തതികളേയും വിളിക്കുന്നതു് തമ്പുരാൻ എന്നാണു്. കൊച്ചിയിലും മലബാറിലുമുള്ള ആഢ്യന്മാരെയെല്ലാം മിക്കവാറും അങ്ങിനെയാണു് വിളിച്ചുവന്നതു്. വലിയ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ട് ഒരു വ്യവഹാരപ്രിയനും വാശിക്കാരനുമായിരുന്നു. കുശലപ്രശ്നം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാണിക്കമംഗലത്തു് ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ ഉണ്ടായാൽ കൊള്ളാമെന്നു് നാട്ടുകാരിൽ ചിലക്കു് ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നും അവിടത്തെ അനുമതിയും സഹായവുമുണ്ടെങ്കിൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ആ ചുമതല ഏറ്റെടുക്കാമെന്നും പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം എന്താണു് ചെയ്യുതരേണ്ടതെന്നു ചോദി

ച്ചു. സ്കൂളിനു് ആവശ്യമുള്ള നാലഞ്ചേക്കർ സ്ഥലവും കെട്ടിടം പണിയ്ക്കു കുറെ പണവും തന്നാൽ ബാക്കി നാട്ടുകാരിൽനിന്നും പിരിച്ചുണ്ടാക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. നാട്ടുകാർ പാവങ്ങളാണു്. അവരിൽ നിന്നു് ഒന്നും കിട്ടുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഞാൻ കഴിവുള്ള സഹായം ചെയ്യാം. നാരായണാ, പത്മനാഭപിള്ളയെ കൊണ്ടുപോയി സ്ഥലം കാണിച്ചു എതാണു വേണ്ടതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു പറയണം. ആ കല്പന കേട്ടു് ആളുകൾ സന്തോഷിക്കയും അത്ഭുതപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം അത്രവേഗം ഉൾപ്പെട്ടുകയൊ സമ്മതം മൂളുകയൊ ചെയ്യുന്ന പതിവു് അദ്ദേഹത്തിനില്ല. പിണക്കവും നിർബ്ബന്ധവും വന്നാൽ ഏതു നല്ല കാര്യമായാലും കൊള്ളാം അതിനെ പരസ്യമായി എതൃക്കാൻ ഒരു കൂസലുമുള്ള ആളല്ല. ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പു നടന്ന ഒരു സംഭവം പറയാം.

മാണിക്കമംഗലത്തിനടുത്തു് മഞ്ഞപ്ര പന്തപ്പള്ളിൽ പപ്പുപിള്ള എന്നൊരു സാമാന്യം ധനസ്ഥിതിയുള്ള പ്രമാണി ഉണ്ടായിരുന്നു. അടുത്തകാലത്താണു് അദ്ദേഹം മരിച്ചതു്. അദ്ദേഹം കുറെയൊക്കെ പരിഷ്കൃതനും ആക്കും കീഴടങ്ങാത്ത സ്വഭാവക്കാരനുമായിരുന്നു. പപ്പുപിള്ളയും വലിയനമ്പൂതിരിപ്പാട്ടുമായി എന്തൊ കാരണവശാൽ പിണക്കമുണ്ടായി. അന്യോന്യം ചില കേസുകളും വഴക്കുകളും കൊണ്ടു് അല്പം ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. നമ്പൂരിപ്പാടിന്റെ പ്രാഭവത്തിന്റെ മുമ്പിൽ പപ്പുപിള്ള നിസ്സാരനെന്നുവേണം പറയാൻ. വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് ഒരു സൌകര്യവുമില്ലാതിരുന്ന അപ്രദേശത്തു് പപ്പുപിള്ളയുടെ മാനേജ്മെൻറിൽ ഒരു പ്രാഥമിക പാഠശാലയുണ്ടാക്കി നടത്താൻ അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. കെട്ടിടം കെട്ടി സ്കൂളും തുടങ്ങി. പപ്പുപിള്ളയോടുള്ള വിരോധം കൊണ്ടു് ആ സ്കൂൾ ഇല്ലാതാക്കണമെന്നു നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു തീരുമാനിച്ചു. തീണ്ടലും തൊടീലുമുള്ള അക്കാലത്തു് പപ്പുപിള്ളയുടെ സ്കൂളിൽ നായർ കുട്ടികൾ — സവർണ്ണ കുട്ടികൾ — മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു എന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. കുട്ടികൾ ഇല്ലാതെ വന്നാൽ സ്കൂൾ ഇല്ലാതാകുമല്ലൊ. അതിനു നായർ കുട്ടികളെ ആകർഷിച്ചു പുറത്തിറക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം എന്താണെന്നു് നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കറിയാമായിരുന്നു. പപ്പുപിള്ളയുടെ സ്കൂളിൽ കുട്ടികളെ അയക്കാതിരിക്കാനുള്ള പ്രേരണ

സ്കൂൾ കല്പനയും പുറമെ ചെണ്ടകൊട്ട് അഭ്യസിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു പുതിയ സ്കൂളും അദ്ദേഹം തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നവീന പാഠശാലയിൽ ചേർന്നു പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്കു് ഫീസും പുസ്തകവും വേണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, മൂന്നുനേരവും ആഹാരവും ആവശ്യമുള്ള വസ്ത്രവും വെറുതെ കൊടുക്കുമെന്നും പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. രണ്ടു മൂന്നുമാസത്തിനകം പപ്പുപിള്ളയുടെ സ്കൂളിൽ ഒരു കുട്ടിയും ഇല്ലാതായി. നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സ്കൂൾ കുറെനാൾ കൂടി തുടർന്നു നടത്തിയതിനോടുകൂടി പപ്പുപിള്ളയുടെ സ്കൂൾ എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി യാത്ര പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. പാവപ്പെട്ടവരുടെ പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസകാര്യത്തിൽപോലും ഈ നിലയിൽ പെരുമാറാൻ കൂസലില്ലാത്ത നമ്പൂതിരിപ്പാടാണു്, ഇംഗ്ലീഷ് പാഠശാലാ സ്ഥാപനത്തിനു മുൻനിന്നു സഹായിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതു്. അതുകണ്ടാണു് ആളുകൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടതും. നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ആ നിലപാടും പെരുമാറ്റവും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ വിശ്വാസപൂർവ്വമുള്ള സ്വാഗതം ലഭിക്കാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നു.

നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സമീപത്തുതന്നെയാണു് പറയത്തു മേനോന്റെ ഭവനം. ഞാൻ അവിടെ പോയി ഭരണകാരനും അടുത്ത മൂപ്പനുമായ ശങ്കുണ്ണിമേനോനെ കണ്ടു. മാണിക്കമംഗലത്തു് ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂൾ ഉണ്ടാക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും, അവിടെ പാട്ടക്കാരനും വേലക്കാരനും മാത്രമെ ഉള്ളു എന്നും ഫീസ് കൊടുത്തു പഠിക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള കുട്ടികളെ തന്നെ കിട്ടുകില്ലെന്നും, പലടത്തും ജയിച്ചു വരുന്ന നിങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നു തോൽക്കാതിരിക്കാൽ വേണ്ടി പറയുന്നതാണെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു് എന്നെ കഴിയുന്നത്ര നിരുത്സാഹപ്പെടുത്താൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിക്കാതിരുന്നില്ല. ഏതായാലും സ്കൂൾ സ്ഥാപിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. കഴിയുന്ന സഹായം ചെയ്യുന്നതരണമെന്നു പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു് റോട്ടുവക്കിൽ നാലഞ്ചേക്കർ സ്ഥലം ദാനമെഴുതിത്തന്നു. കെട്ടിടം പണിക്കു് ആയിരം രൂപാ തരാമെന്നു വാഗ്ദാനവും ചെയ്തു. സ്കൂളിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം ചെയ്തതു് നമ്പൂതിരിപ്പാടാണു്. പണപ്പിരിവിനും പണിനടത്തുന്നതിനുമായി ഒരു കമ്മറ്റിയുണ്ടാക്കി. എല്ലാ ചുമതലയും വഹിച്ചതു് മേല്പറഞ്ഞ കാര്യസ്ഥൻ നാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. വീണ്ടും പറയത്തുപോയി. അന്നു് കാരണവർ ഗോവിന്ദമേനോനുമുണ്ടായിരുന്നു. പറയത്തു

നിന്നും കെട്ടിടത്തിന്റെ ഓട്ട് ഇട്ടുവിച്ചു തരാമെന്നു് അന്നു് ഏറ്റു. ഒട്ടുവിൽ ഓട്ട് ഇട്ടുവിച്ചതുൾപ്പടെ ആയിരം രൂപാ അവർ തന്നു. പണിക്കു പണമില്ലാതെ വിഷമിച്ചപ്പോൾ പാട്ടക്കാരെല്ലാം കഴിവുള്ള സഹായം ചെയ്യണമെന്നു് നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു് ആജ്ഞാപിച്ചു.

അക്കൊല്ലംതന്നെ പ്രിപ്പറേറ്ററിക്ലാസ് ആരംഭിച്ചു. കൊല്ലംതോറും ക്രമേണ ക്ലാസുകൾ കൂട്ടി. അതൊരു പൂർണ്ണമിഡിൽ സ്കൂളാക്കിത്തീർത്തു. ഇപ്പോൾ അതു് നല്ല ഒരു ഹൈസ്കൂളായി നടക്കുകയാണു്. ഇന്നു കാണുന്ന മിക്ക കെട്ടിടങ്ങളും കെട്ടാനും ഹൈസ്കൂൾ ആക്കാനുമുള്ള ചുമതല വഹിക്കയും ക്ലേശം സഹിക്കയും ചെയ്തതു് കാപ്പള്ളിൽ കൊച്ചുനാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. നിത്യതക്കു കഷ്ടിച്ചു മാത്രമുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹം ശക്തിയിൽ കവിഞ്ഞും സ്വന്തം പണം ചിലവു ചെയ്യുകകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ആ സ്ഥാപനമുണ്ടാകാനും വളരാനുമുള്ള പ്രധാന കാരണക്കാരൻ നാരായണപിള്ളയാണെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണു്. അദ്ദേഹം അകാലചരമം പ്രാപിച്ചു എങ്കിലും, നാട്ടിന്റെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി ഒരു നല്ലകാര്യം ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഗ്യമുണ്ടായി എന്നു സമാധാനപ്പെടാം. അദ്ദേഹം മരിക്കുന്നതുവരെ ആ സ്കൂളിന്റെ ലോക്കൽ മാനേജരായിരുന്നു. നാരായണപിള്ളയുടെ മരണശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ഛായാപടം ആ സ്കൂളിൽ സ്ഥാപിച്ചു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓർമ്മ നിലനിറുത്താൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതുപോലെതന്നെ വലിയ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ഛായാപടവും അവിടെ വച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ആ നാട്ടിൽ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാത്ത ആണും പെണ്ണും ഇപ്പോൾ ചുരുക്കമാണു്. ആ സ്കൂളിൽ പഠിച്ച ഒരാൾ അണ്ണാമല സർവകലാശാലയിലെ പ്രൊഫസ്സറാണു്. നാരായണപിള്ളയുടെ സന്തതികളിൽ ചിലരും പഠിച്ച നന്നായി സ്കൂളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരായി തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. വലിയ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനും നാട്ടുകാക്കും സ്മരണീയനായ ഒരു മഹാനായിരുന്നു എന്നുള്ളതു നിർവിവാദമാണു്.

7. പാറക്കടവു് ഹൈസ്ക്കൂൾ

മാണിക്കമംഗലം സ്കൂൾ പഴയ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ വട

ക്കുകിഴക്കെ മൂലയിലാണെങ്കിൽ, പാറക്കടവു സ്കൂൾ വടക്കുപടിഞ്ഞാറെ മൂലയിലാണു്. റിട്ടയാർഡ് ദിവാൻ പേഷ്കാരായിരുന്ന കണ്ടനാട്ട നാരായണമേനോന്റെ ജന്മഭൂമിയാണതു്. അദ്ദേഹം ദാനം തന്ന അഞ്ചേക്കർ സ്ഥലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പണംകൊണ്ടുതന്നെ പണിയിച്ച ഒരു സ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽ സ്കൂളിന്റെ പ്രാരംഭക്ലാസ് 1106 ഇടവത്തിൽ ആരംഭിച്ചു. അതു് പൂർണ്ണമായ മിഡിൽ സ്കൂളായിട്ടു് 23 കൊല്ലമായി. ഇപ്പോൾ അതു് ഒരു പൂർണ്ണഹൈസ്കൂളായിക്കഴിഞ്ഞു. അതിന്റെ എല്ലാചിലവും നാരായണമേനോന്റെ പണംകൊണ്ടാണു് നടന്നതെന്നുവേണം പറയാൻ. സ്കൂൾ പണിയുടെയും നടത്തിപ്പിന്റേയും ചുമതല വഹിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തിരവനും ലോക്കൽ മാനേജരുമായ ദാമോദരമേനോനാണു്. യുവാവായ അദ്ദേഹം ഏറ്റവും പ്രസരിപ്പോടുകൂടിചെയ്ത സേവനം സ്മർത്തവ്യമാണു്. അതിന്റെ സ്ഥാപകനും രക്ഷകനുമായിരുന്ന നാരായണമേനോൻ സമുദായനേതൃത്വത്തിന്റെ മാതൃകതന്നെയായിരുന്നു. ഒരു സാധാരണകുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച അദ്ദേഹം സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു വളർന്ന ധനികനും പ്രസിദ്ധനുമായിത്തീർന്നു. ദിവാൻ പേഷ്കാരായി പെൻഷൻ പറ്റിയതിനുശേഷം മുപ്പതിലധികം കൊല്ലം ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു ഭാഗ്യവാനും കൂടിയാണു്. ഭഗിനീഭാഗിനേയന്മാരേയും ഭാര്യാപുത്രാദികളേയും ഒരുപോലെ സ്നേഹിക്കയും സംരക്ഷിക്കയും സമ്പാദ്യങ്ങളും വിദ്യാഭ്യാസവും നൽകുകയും ചെയ്ത മരുമക്കത്തായിയും മക്കത്തായിയും ആയിരുന്ന അദ്ദേഹം. സമുദായസ്നേഹത്തിന്റെ ആധിക്യത്തിൽ ജന്മനാ ലുബ്ധനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹാമനസ്കതകൊണ്ടു് പല പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ധനദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നു് അൻപതിനായിരം രൂപ വിലപ്പിടിപ്പുള്ള നായർ യൂണിയൻ ഹോസ്റ്റലിനുള്ള സ്ഥലവും കെട്ടിടവും അദ്ദേഹം ദാനം ചെയ്തു. പാറക്കടവുസ്കൂളിനും പുറമെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരിച്ചുപോയ അനന്തിരവൻ ശങ്കുണ്ണിമേനോന്റെ സ്മാരകമായി ആയിരം രൂപാ ഗവർമ്മെൻറിൽ നിക്ഷേപിക്കയും അതിന്റെ പലിശ എൻ. എസ്. എസ്. വിദ്യാലയത്തിൽനിന്നും ഒന്നാമതായി ജയിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥിക്കു ഉപരിപഠനത്തിനു സ്കോളർഷിപ്പായി കൊടുക്കാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. മഹാത്മാഗാന്ധി കാളേജിനു് 1100 രൂപാതന്നു. ദീർഘായുഷ്മാനായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞിട്ടു് അധികനാളാ

യില്ല. അദ്ദേഹം ഈ നൂറ്റാണ്ടിലെ സ്മരണീയനായ ഒരു മഹാനായിരുന്നു.

8. പന്തളം ഹൈസ്കൂൾ.

പന്തളം ഹിന്ദുക്കളുടെ പ്രത്യേകിച്ച് നായന്മാരുടെ ഒരു സങ്കേതസ്ഥലമാണ്. കൃഷിക്കാർ തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന ഒരു നാട്ടിൻപുറമാണത്. അവിടെ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാൻ ഒരു മിഡൽ സ്കൂൾപോലും ഇല്ലായിരുന്നു. അവിടത്തെ അന്നത്തെ പ്രധാനി റിട്ടയാർഡ് പാവ്വത്യം കേശവപിള്ളയായിരുന്നു. അവിടെ ഒരു മലയാളം പെൺപള്ളിക്കൂടത്തിനു വേണ്ടി ഒരു കെട്ടിടത്തിനു ഭിത്തികെട്ടി മേൽക്കൂരകേറി പട്ടികയും തറച്ചപ്പോൾ പണിയിക്കുന്ന കരക്കാരുടെ ഇടയിൽ വഴക്കു വന്നു. മത്സരം മൂത്തതുകൊണ്ട് ഓലകെട്ടാൻ ഇടയായില്ല. അങ്ങിനെ പത്തുപതിനഞ്ചുകൊല്ലം ഒരേനില്പിൽ നിന്ന് വെയിലും മഴയും ഏറ്റു തപസ്സു ചെയ്ത ആ കെട്ടിടം ഒരു വിധം നിരുപയോഗമായി. ആ നാട്ടിലെ നായരുടെ യോജിപ്പിൻറേയും കൃത്യനിഷ്ഠയുടെയും പ്രതിബിംബമെന്ന വണ്ണം നിന്നിരുന്നു. കേശവപിള്ളയും കൂട്ടരും ആ കെട്ടിടവും അതു നിന്ന കുറച്ചുസ്ഥലവും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേക്കു എഴുതിത്തന്നു. ഒരു മിഡിൽസ്കൂളിൻറെ അനുവാദത്തിനപേക്ഷിച്ചു. ഉള്ളകെട്ടിടം തൽകാലനിലയിൽ ഒന്നു പരിഷ്കരിച്ചു് പ്രിപ്പയാറ്ററിക്ലാസ് അക്കൊല്ലം തന്നെ ആരംഭിച്ചു. അവിടത്തെ യുവപ്രമാണികളിൽ ഒരാളായ പട്ടിരേത്ത് രാഘവൻപിള്ള പ്രാരംഭകാലം മുതൽ അവിടത്തെ പ്രവർത്തനത്തിൻറെ പ്രധാന ചുമതല വഹിച്ചു. അഞ്ചാറുകൊല്ലം അങ്ങിനെ സ്കൂൾ ഇഴഞ്ഞമട്ടിൽ പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവിടുള്ളവർക്ക് ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ താല്പര്യം ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു വന്നു. ഒരു ഹൈസ്കൂളിനുള്ള താല്പര്യം ചിലരിലെല്ലാമെങ്കിലുമുണ്ടായി. അടുത്തുള്ള ചില വസ്തുക്കൾകൂടി എഴുതിവാങ്ങി. ഇന്നു കാണുന്ന ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിൻറെ വലിയ തോതിലുള്ള പ്ലാൻതന്നെ ഉണ്ടാക്കി. റി. പാർവതൃം കേശവപിള്ള നേരത്തേ മരിച്ചുപോയതിനാൽ പട്ടിരേത്തു രാഘവൻപിള്ള തന്നെ നേതൃത്വം വഹിച്ച് എല്ലാ ചുമതലയും ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു. ഒരു സുമുഹൂർത്തത്തിൽ രാജ്യസേവാനിരതഃ കെ. ജി. പരമേശ്വരൻ പിള്ളയെകൊണ്ടു

ശിലാസ്ഥാപനം ചെയ്യിച്ചു. പണപ്പിരിവും പണിനടത്തിപ്പു മെല്ലാം രാഘവൻപിള്ളയുടെ ചുമതലയിൽ നടന്നു. ഇതുയും നല്ല ഹൈസ്കൂൾ കെട്ടിടത്തിനു് ആവശ്യമുള്ള തടിയും കല്ലും പണവുമെല്ലാം ഉണ്ടാക്കി പണിനടത്തിച്ച രാഘവൻപിള്ളയും സഹപ്രവർത്തകന്മാരും അഭിനന്ദനത്തിനു് അർഹരാണു്. കോയിപ്രം രാമൻപിള്ള രാഘവൻപിള്ളയുടെ സഹപ്രവർത്തകന്മാരിൽ പ്രമാണിയായിരുന്നു. ഹൈസ്കൂൾ ആരംഭിച്ചതിനോടുകൂടി സ്കൂളിനു് അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടായി. ക്രമേണ കുട്ടികളുടെ സംഖ്യ കൊണ്ടും മറ്റും അതു് ഈ രാജ്യത്തെ ഒന്നാന്തരം സ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായിതീർന്നു. എണ്ണൂറു പെൺകുട്ടികൾ ഉൾപ്പടെ 1800 കുട്ടികളുള്ള വലിയ ഒരു ഹൈസ്കൂളായിത്തീർന്നു. പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ പലതുണ്ടാക്കീട്ടും സ്ഥലം മതിയാകാതിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്, അവിടെ ഒരു ഗേൾസു് ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടാക്കി ആ സ്കൂളിനെ രണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. ഈ വിദ്യാശാലനിമിത്തം പന്തളം പ്രദേശത്തിനുതന്നെ വലിയ മാറ്റമുണ്ടായി. സ്കൂൾഭരണത്തിനു് അവിടെ ഒരു ലോക്കൽ കമ്മറ്റിയുമുണ്ടു്.ലോക്കൽ മാനേജർ പട്ടിരേത്തു രാഘവൻപിള്ളയാണു്. പന്തളം പ്രദേശം ദിവസേന എന്നപോലെ വളർന്നുവരികയാണു്. അതു് കേരളത്തിലെ 'നളന്ദ' ആകാൻ പോകയാണെന്നു തോന്നും.

9. കവിയൂർ ഹൈസ്കൂൾ

കവിയൂർ തിരുവല്ലാടൌണിന്റെ കിഴക്കുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു്. അവിടത്തെ ക്ഷേത്രം കൊണ്ടുള്ള പ്രസിദ്ധിയാണു് പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു്. വളരെ കാലമായിത്തന്നെ അവിടത്തെ പൊതുപ്രവർത്തകനും പ്രമാണിയും മഠത്തിൽ നാരായണപിള്ള എന്ന റിട്ടയാർഡു് പാർവത്യകാരാണു്. പൊതുക്കായ്മുങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹപ്രവർത്തകനായി ചൂരകുന്നത്തു നാണുക്കുറുപ്പു് എന്ന മാന്യനുമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ ഒരു മിഡിൽസ്കൂൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു് കുറെഏക്കർ സ്ഥലം സർവീസു് സൊസൈറ്റിയ്ക്കു് ഏഴുതിത്തന്നു. കെട്ടിടം പണിയുന്നതിനു് ഒരു കമ്മറ്റിയുമുണ്ടാക്കി. അതിന്റെ പ്രസിഡണ്ടു് മഠത്തിൽ നാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിരന്തരോത്സാഹിയും ജനസമ്മതനുമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പണം പിരിച്ചു് പണി ഊർജ്ജിതമായി നടത്തി. ആദ്യത്തെ

കെട്ടിടം തീർന്നു് മിഡിൽസ്കൂൾ പൂർണ്ണമായപ്പോൾ ഹൈസ്കൂളിനപേക്ഷിച്ചു. അനുവാദം തരാതിരിക്കാൻ സമീപമുള്ള ക്രിസ്ത്യൻ സ്കൂളുകാർ ശ്രമിച്ചു. കെ. വി. രംഗസ്വാമി അയ്യങ്കാരായിരുന്ന അന്നത്തെ ഡയറക്ടർ. അദ്ദേഹം സ്ഥലം സന്ദർശിച്ചു് അനുവാദംതന്നു. കൂട്ടികളുടെ ആധിക്യം കൊണ്ടു് കൂടുതൽ കെട്ടിടമുണ്ടാക്കി. ഇപ്പോൾ അതു് നല്ലനിലയിൽ നടക്കുന്ന ഹൈസ്കൂളാണു്. പണപ്പിരിവും കെട്ടിടം പണിയും നടത്തിയതു് ആദ്യവസാനം ആ നാട്ടുകാർതന്നെയായിരുന്നു. വിശേഷിച്ചു് ആ കമ്മറ്റിയുടെ ഇന്നത്തേയും പ്രസിഡണ്ടായ മഠത്തിൽ നാരായണപിള്ളയുടെ നാമധേയം ആ സ്കൂളിനോടു ബന്ധിച്ചു് എന്നും നിലനില്ക്കുന്നതാണു്. അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്ന അവിടത്തെ ലോക്കൽ മാനേജരും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിയോടു് അനുബന്ധിച്ചു് പൊതുജനങ്ങൾ ഒരു ഛായാപടം സ്കൂളിൽ വച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവിടെ ഒരു ടെയിനിംഗ് സ്കൂളും പ്രൈമറിസ്കൂളുംകൂടി എൻ. എസ്. എസ്. വകയായി ഇപ്പോഴുണ്ടു്.

10. ചാത്തന്നൂർ ഹൈസ്കൂൾ

കൊല്ലം താലൂക്കിന്റെ കിഴക്കെ അറ്റത്തുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു് ചാത്തന്നൂർ. അവിടെ സംഖ്യാബലവും പ്രാമാണ്യവുമുള്ളതു് ഹിന്ദുക്കൾക്കാണെങ്കിലും ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ ഉള്ളതു് അവിടത്തെ ന്യൂനപക്ഷമായ ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായംവകയാണു്. അവിടെ ഒരു ഹൈസ്കൂളിനു് ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിലും, അതുണ്ടാക്കി നടത്താനുള്ള കെൽപു് അവിടത്തെ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കൊ, യോജിപ്പു് ഹിന്ദുക്കൾക്കൊ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവിടത്തെ ഏതാനും നായന്മാർ നായർ സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ സമീപിച്ചു. കുറെ സ്ഥലം എഴുതിത്തന്നു. നടക്കുന്ന ക്രിസ്ത്യൻസ്കൂളിനു ബാധകമാകാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി ഹൈസ്കൂൾ ക്ലാസ് മാത്രം തുടങ്ങിനടത്താൻ അനുവാദത്തിനു് സർവീസ് സൊസൈറ്റി അപേക്ഷിച്ചു. പതിവനുസരിച്ചു ക്രിസ്ത്യൻമാനേജ്മെൻറു് അനുവാദം തരാതിരിക്കാൻ പ്രതിഷേധിച്ചു. അനുവാദം കിട്ടുകയും സ്ഥലത്തുള്ള നായന്മാർ ഭഗീരഥപ്രയത്നം ചെയ്തു് ഒരു കെട്ടിടം തീർക്കയും ചെയ്തു. ഒരു നാരായണപിള്ളയായിരുന്ന അവിടത്തെ ലോക്കൽ കമ്മറ്റി പ്രസിഡണ്ടു്. ഫോണ്ടുഫാറം അക്കൊല്ലം തന്നെ ആരം

ഭിച്ചു. കൂടുതൽ കെട്ടിടം പണിയേണ്ട ആവശ്യം നേരിട്ട. കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്ന അന്നത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ട്. അവിടെ ആവശ്യമുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ തീർക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വം വളരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്രദേശത്തുനിന്നും ആവശ്യമുള്ള തടി സൌജന്യമായി വാങ്ങിക്കൊടുത്തും കൊല്ലം ടൌണിൽനിന്നുംതന്നെ പണം പിരിച്ചുകൊടുത്തും അദ്ദേഹം ക്രമത്തിലധികം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനുള്ള ഓട്ടമുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി ദാനം ചെയ്തു. കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ സഹായമില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അവിടെ ഇത്രയും നല്ല കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാനൊ തുടങ്ങിയ പണി പൂർത്തിയാക്കാനൊ സാധിക്കയില്ലായിരുന്ന. ആ നാട്ടുകാർ അദ്ദേഹത്തോടുള്ള കൃതജ്ഞതാധിക്യംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ചായാപടം ആ സ്കൂളിൽ അനാച്ഛാദനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇന്ന് അതു് സാമാന്യം നല്ലനിലയിൽ നടക്കുന്ന ഒരു സ്കൂളായിതീർന്നിട്ടുമുണ്ട്.

11. കിടങ്ങൂർ ഹൈസ്കൂൾ.

ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ സങ്കേതമായ മീനച്ചിൽ താലൂക്കിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ അറ്റത്തുള്ള ഒരു പ്രധാന സ്ഥലമാണ് കിടങ്ങൂർ. ഒരു പ്രസിദ്ധ ഊരാണ്മക്ഷേത്രവും പ്രമാണപ്പെട്ട പല നമ്പൂതിരിമാരും ഒട്ടധികം നായന്മാരുമുള്ള അപ്രദേശമാണ് മീനച്ചിൽ താലൂക്കിൽ ഹിന്ദുക്കൾക്കു പ്രാമാണ്യമുള്ള സ്ഥലം. അവിടെയും ഒരു വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനമുള്ളതു് ന്യൂനപക്ഷക്കാരായ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കാണ്. അവരുടെ വക ഇംഗ്ലിഷ് മിഡിൽ സ്കൂളിലാണ് അപൂർവ്വമായെങ്കിലും ഹിന്ദുക്കളും പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്. ക്രമത്തിലധികം സ്വത്തുള്ള ക്ഷേത്രവും പണക്കാരായ നമ്പൂതിരിമാരും തമിഴ് ബ്രാഹ്മണരും ഒട്ടധികം നായന്മാരുമുള്ള കിടങ്ങൂരെങ്കിലും അവരുടെ വകയായി ഒരു വിദ്യാശാല ഉണ്ടാക്കണമെന്നു് അവക്കു് തോന്നിയില്ല. സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനം കണ്ടു് അവിടുള്ള ഏതാനും നായന്മാക്കു് എൻ. എസ്. എസ്. വകയായി ഒരു ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടായാൽ കൊള്ളാമെന്നു് ആഗ്രഹമുദിച്ചു. അവരിൽ പ്രമാണികാരുവള്ളി നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയായിരുന്ന. ആ നാട്ടിലെ അപ്പൊ

ഴത്തെ പ്രമാണി ഇരിട്ടകഴിയിലെ വേലുപ്പിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ പരമുപിള്ളയും നീലകണ്ഠപ്പിള്ള മുതലായ മറ്റു ചിലരും കൂടി, ഒട്ടധികം പ്രായമായ ആ കാരണവരെ പ്രേരിപ്പിച്ചു സ്വാധീനപ്പെട്ടത്തി. മുഖ്യൻവേലി നാരായണപിള്ള പുന്നത്ര ആശാൻ മുതലായവരുൾപ്പടെയുള്ളവർ, എൻ. എസ്. എസ്. വക ഒരു ഹൈസ്കൂൾ അവിടെ ഉണ്ടാക്കുന്നവകക്കു്, പണം വീതിച്ചെട്ടുത്തു് റോട്ടവക്കിൽ അഞ്ചേക്കർസ്ഥലം വിലക്കുവാങ്ങിത്തന്നു. ഉടനെ തന്നെ കെട്ടിടം പണിക്കു് ഒരു ലോക്കൽ കമ്മറിയുമുണ്ടാക്കി. മോടിയിൽ ശിലാസ്ഥാപനവും നടത്തി. കമ്മറി പ്രസിഡണ്ടു് ഇരിട്ടകഴിയിലെ കാരണവർ തന്നെയാണു് ആ കർമ്മം നടത്തിയതു്. ഇന്നു കാണുന്ന ആ വലിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ പണി അങ്ങനെ ആരംഭിച്ചു. പൂർണ്ണമായ ഹൈസ്കൂളിനുള്ള അനുവാദത്തിനപേക്ഷിച്ചു. പള്ളിയും പള്ളിക്കൂടവും ഈ എഴുതിവാങ്ങിയ സ്ഥലത്തിനു് ഏറ്റവും അടുത്താണു്. റോട്ടിന്റെ അപ്പുറവും ഇപ്പുറവും എന്നുള്ള വ്യത്യാസമെയുള്ളു. സ്വാധീനശക്തിയുള്ള ചൂളപ്പറ്റമ്പിൽ മെത്രാന്റെ സ്കൂളിനുസമീപം നായന്മാർ സ്കൂൾ ആരംഭിക്കുന്നതു വലിയ സാഹസമാണെന്നുള്ള മട്ടിൽ അവരുടെ എതുപ്പുമാരംഭിച്ചു. സ്കൂളിന്റെ സാമീപ്യമല്ല നോക്കേണ്ടതു്, അതിനു സമീപം പാക്കുന്നതു് ഏതു സമുദായത്തിൽ പെട്ടവരാണു് എന്നു പരിഗണിക്കണമെന്നുള്ള വാദമായിരുന്നു ഞങ്ങൾക്കുള്ളതു്. ഇതിനും പുറമെ ഈ രാജ്യത്തെ മാനേജ്മെൻറ് സ്കൂളുകൾ ആയിരക്കണക്കിനു ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായത്തിന്റെ അധീനതയിലായതുകൊണ്ടു് പുതിയ സ്കൂളുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനു് മുൻഗണന ഹിന്ദുക്കൾക്കു ലഭിക്കേണ്ടതാണെന്നും ഞങ്ങൾ ധരിപ്പിക്കാതിരുന്നില്ല. ചരിത്ര പരമായി എന്തു തന്നെ ന്യായങ്ങളും അവകാശങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നാലും ഉദ്യോഗങ്ങളും പ്രാതിനിദ്ധ്യവും ജനസംഖ്യ കണക്കിനു കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള തീരുമാനം ഇരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം വിദ്യാശാലകളും അതുപോലുള്ള മറ്റു കാര്യങ്ങളും സമുദായവും ജനസംഖ്യയും നോക്കിത്തന്നെ വിഭജിക്കേണ്ടതാണെന്നും ഗവമ്മെൻറിനെ ഞങ്ങൾ ഓർമ്മപ്പെട്ടത്തി. അതെല്ലാം എങ്ങനെയിരുന്നാലും, ഈ രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ചുമതല ഏറിയകാലമായി ഏറെറടുത്തു നടത്തി ക്ലേശം സഹിക്കുന്നു എന്നു പറയുന്ന അവർക്കുതന്നെ കൂടുതൽ ക്ലേശം സഹിക്കാനുള്ള അവകാശമുണ്ടെന്നും, അവരുടെ സംഘടനാബ

ലത്തെ ബഹുമാനിക്കയും ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ഗവമെന്റിനു് അവരുടെ അവകാശവാദത്തെ നിഷേധിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും അവരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അന്നത്തെ ഡയറക്ടർ കെ. വി. രംഗസ്വാമി അയ്യങ്കാരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ അപേക്ഷ അനുവദിക്കയും ബിഷപ്പിന്റെ അപേക്ഷ തള്ളുകയും ചെയ്തു. ഡയറക്ടർ തിരുവല്ലാ സർക്യൂട്ട് വന്നിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെകണ്ടു പറയാനായി ഞാൻ അവിടെ ചെന്നിരുന്നു. കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബിഷപ്പു് ചൂളപ്പറമ്പനും വന്നെത്തി, അയ്യങ്കാർ നിത്യകർമ്മങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞുവന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആദ്യം വിളിച്ചതു എന്നെയായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ ദീർഘനേരം സംസാരിച്ചു പിരിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമേ ബിഷപ്പിനെ വിളിച്ചുള്ളു എന്നുള്ളതും അവർക്കു ഡയറക്ടറുടെ പേരിലുള്ള പരാതികളിലൊന്നായിരുന്നു.

സർവീസ് സൊസൈറ്റി കിടങ്ങൂർ ഹൈസ്കൂൾ ആരംഭിച്ചു. അനുവാദമില്ലെങ്കിലും ബിഷപ്പിന്റെ സ്കൂളിലും ഫോത്ത് ഫാറം ആരംഭിച്ചു. ഒരു ഹൈസ്കൂളിനുതന്നെ കുട്ടികളെ കിട്ടാൻ വിഷമമുള്ള ആ സ്ഥലത്തു് രണ്ടു് ഹൈസ്കൂൾ ഒരുമിച്ചു് ആരംഭിച്ചപ്പോൾ രണ്ടുകൂട്ടരും ഞെരുങ്ങേണ്ടിവന്നു. ക്രിസ്ത്യൻകുട്ടികളിൽ ഒന്നെങ്കിലും എൻ. എസ്. എസ്. സ്കൂളിൽ വന്നില്ലെങ്കിലും, ഹിന്ദുക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽനിന്നും പല വിദ്യാർത്ഥികളും ഫീസ് സൗജന്യത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചു് അവരുടെ സ്കൂളിൽ ചെന്നു ചേരാതിരുന്നില്ല. ആ കൂട്ടത്തിൽ നായർ വിദ്യാർത്ഥികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങിനെ സമുദായസംഘടനകളുടെ ശക്തിയും ശക്തിഹീനതയും പ്രത്യക്ഷത്തിൽതന്നെ ബോദ്ധ്യമാകാൻ സൌകര്യം കിട്ടി. സെൻറു് മേരിക്കാർ അനുവാദത്തിനു ദിവാൻജിയെ സമീപിച്ചു. അന്നത്തെ ദിവാൻ ഒരു കത്തോലിക്കനായ എം. ഈ. വാട്സായിരുന്നതിനാൽ ബിഷപ്പിന്റെ വാശിസാധിക്കാൻ വിഷമമുണ്ടായില്ല. അങ്ങിനെ രണ്ടു സ്കൂളും ഹൈസ്കൂളായി വിദ്യാഭ്യാസത്തിലെ താല്പര്യക്കുറ്റതലും നേതൃത്വത്തോടുള്ള അനുസരണയും കൊണ്ടു് എൻ. എസ്. എസ്. സ്കൂളിനെക്കാൾ സെൻറു് മേരീസ് സ്കൂൾ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കാനാണു് ന്യായമെന്നു് അനുഭവംകൊണ്ടും ബോദ്ധ്യപ്പെട്ട. കുട്ടികളുടെ കുറവും കെട്ടിടംപണി പൂർത്തിയാക്കാനുള്ള വിഷമവും കൊണ്ടു് അംഗീകാരം കിട്ടാൻ വളരെ താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. ഇപ്പോൾ അതും സാമാന്യം നല്ല ഒരു സ്കൂളായി നടന്നുവരുന്നു.

12. അട്ടർ സംസ്കൃത ഹൈസ്ക്കൂൾ

ഇതു് സമാധിയടഞ്ഞ ദയാനന്ദസ്വാമികൾ സ്ഥാപിച്ചതാണു്. അദ്ദേഹം അട്ടരുള്ള വടക്കേത്തക്കാവിൽ, ഇരുപതിൽപരം ഏക്കർ വസ്തു സമ്പാദിക്കയും അവിടെ ഏതാനും തെങ്ങിൻതയ്യും കുറെ റബ്ബറും വയ്ക്കയും ചെയ്തു. സാമാന്യം നല്ലതായ ഒരു കെട്ടിടം പണിയിച്ചു് ഒരു സംസ്കൃതസ്കൂളും ആരംഭിച്ചു. കുട്ടികൾ കുറച്ചെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹക്കൂടുതൽ കൊണ്ടു് അതു് ഒരു സംസ്കൃതഹൈസ്കൂളാക്കി. അദ്ദേഹത്തിനു പിൻഗാമികൾ ഇല്ലാതെയും സഹായികൾ കുറവായും ഇരുന്നതു കൊണ്ടു് കെട്ടിടം കെട്ടിക്കാനും വസ്തു നന്നാക്കിക്കാനും സ്കൂൾ നടത്താനും അദ്ദേഹം വളരെ ക്ലേശിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്. പുസ്തകം എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചും അതു കൊണ്ടുനടന്നു വിറ്റും ചെറുതുകകൾ സംഭാവന വാങ്ങിയുമാണു് അദ്ദേഹം ഇതെല്ലാം സാധിച്ചതു്. മിക്കവാറും നാട്ടിൻ പുറങ്ങളിൽ കാൽനടയായി 'ഭിക്ഷാം ദേഹി' എന്ന നിലയിൽ സഞ്ചരിച്ചു് വളരെ ക്ലേശങ്ങൾ സഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം മരണംവരെ മനുഷ്യസേവനം ചെയ്ത ഒരു മഹാമനുഷ്യനാണു്.

മലയാള വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തു് ഒരു ചെറിയ പരീക്ഷയും ജയിച്ച വൈക്കത്തുകാരനായ ഒരു നാരായണപിള്ളയായിരുന്നു ഇദ്ദേഹം. ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ ഇദ്ദേഹം ചങ്ങനാശേരിതാലൂക്കിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തുള്ള ചിറക്കടവിൽ ചെന്നെത്തി. ഹിന്ദുക്കൾ ധാരാളം തിങ്ങിപാർക്കുന്ന ഒരു പ്രദേശമാണതു്. അവിടെ അന്നു പഴയ കളരിപോലും ചുരുക്കമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ വളരെ പിന്നണിയിൽ തള്ളപ്പെട്ട ഒരു നാടായിരുന്നു അതു്. വൈക്കം നാരായണപിള്ള അവിടെ ഒരു കളരി കെട്ടി കിട്ടിയകുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ക്രമേണ അദ്ദേഹം ആ നാട്ടിന്റെ ഒരു ഗുരുഭ്രതനായിതീർന്നു. സ്വതേ ഒരു ഭക്തനായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഈശ്വരഭജനത്തിൽ പ്രത്യേകം ഉൽസുകനായിരുന്നു. നാല്വക്ലാസുള്ള ഒരു സ്കൂളുണ്ടാക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. ശിഷ്യന്മാരേയും നാട്ടുകാരിൽ കിട്ടുന്നവരേയും കൊണ്ടാണു് കെട്ടിടംപണിക്കുള്ള കല്ലു ചുമപ്പിച്ചതു്. അദ്ദേഹവും ആ കൂട്ടത്തിൽ ചുമക്കുമായിരുന്നു. ഒരു വിധത്തിൽ കെട്ടിടം പൂർത്തിയാക്കിയെന്നു

പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു. നാട്ടുകാരുടെ സഹകരണക്കുറവിനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും പരാതിപറയുന്നതു ഞാൻതന്നെ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു് ഏതാനും കൊല്ലം ആ സ്കൂൾ നടത്തി. അവിടുള്ളവക്കു വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ താല്പര്യമുണ്ടാക്കുകയും ഒട്ടധികം യുവാക്കന്മാരെ എഴുത്തും വായനയും പഠിപ്പിക്കയും ചെയ്തതു് അദ്ദേഹമാണു്. അദ്ദേഹം ക്രമേണ സന്യാസത്തിലേക്കു നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അത്യുഷ്ണം കോപശീലനുമായിരുന്ന അദ്ദേഹം ചിറക്കടവുവിട്ടു. മതപ്രചരണത്തിനായി സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങി.

അക്കാലത്താണു് സദാനന്ദസ്വാമി കൊട്ടാരക്കര ആശ്രമം സ്ഥാപിച്ചു് രാജ്യവ്യാപകമായ നിലയിൽ മതപ്രചരണം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. വൈക്കം നാരായണപിള്ള സദാനന്ദസ്വാമികളുടെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിച്ചു് ദയാനന്ദസ്വാമിയാകയും അദ്ദേഹവും ഒരുമിച്ചു സഞ്ചരിക്കയും കൊട്ടാരക്കര ആശ്രമത്തിൽ താമസമാക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ കുറെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. അഭിപ്രായഭേദം കൊണ്ടാണൊ എന്തൊ അവിടെനിന്നും പിരിഞ്ഞു്, സ്വന്തമായിത്തന്നെ ഒരു ആശ്രമം സ്ഥാപിച്ചു് ഒരു 'ഗുരുപരമ്പര' ഉണ്ടാക്കാൽ തീരുമാനിച്ചു. പന്തളത്തുവന്നു് അവിടത്തെ പ്രമാണിയും ധനവാനുമായ പട്ടിരേത്തു ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പിനെ കണ്ടു. ഭക്തനായ അദ്ദേഹം ഒരു ആശ്രമം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. അവിടെ താമസിച്ചും സഞ്ചരിച്ചും കുറെക്കാലം മതപ്രചരണം നടത്തി. ഒടുവിലാണു് അടൂരെത്തി ഇരുപതേക്കർ വസ്തു സമ്പാദിച്ചതും, സ്വന്തം ആശ്രമം സ്ഥാപിച്ചതും, സംസ്കൃതസ്കൂൾ തുടങ്ങിയതും. ശാരീരികമായി പറഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം ആദ്യവസാനം ക്ലേശസമ്പൂർണ്ണമായിരുന്നു. ഒടുവിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ക്ഷയരോഗം ബാധിച്ചു. കൂടെക്കൂടെ രക്തം ഛർദ്ദിക്കുമായിരുന്നു. ആ അവശനിലയിലും അത്യാവശ്യം വരുമ്പോൾ ഇറങ്ങിസ്സഞ്ചരിക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചതുപോലെ ശിഷ്യരേയൊ പിന്തുടർച്ചക്കാരെയൊ സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തെ ശുശ്രൂഷിക്കാൻപോലും ഒരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

രോഗവും ക്ഷീണവും വർദ്ധിക്കുംതോറും അദ്ദേഹത്തിനു നിരാശയും ഈ സ്ഥാപനം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുപോകാനുള്ള മാർഗ്ഗാ

നേഷണവും ഉണ്ടായി. ആരേയും ഒരു സ്ഥാപനത്തേയും അദ്ദേഹത്തിനു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ബുദ്ധിമാനായ അദ്ദേഹം പല ആലോചനകളും അന്വേഷണങ്ങളും നടത്തിയശേഷം ഉള്ളതിൽഭേദം നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയാണെന്നു വിചാരിച്ചു. എന്നെകണ്ടു സംസാരിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നു് ആൾ പറഞ്ഞയച്ചു. ഞങ്ങൾ വളരെ നാളായി പരിചിതന്മാരും ഒട്ടൊക്കെ സ്നേഹിതന്മാരുമായിരുന്നെങ്കിലും പല കാര്യത്തിലും അഭിപ്രായവൈരുദ്ധ്യമുള്ളവരായിരുന്നു. അദ്ദേഹവുമായുള്ള ഏർപ്പാടിൽ അസുഖമുണ്ടായി പിരിയേണ്ടിവരുമെന്നു ഞാൻ ശങ്കിച്ചു. എങ്കിലും അദ്ദേഹം കിടപ്പിലാണെന്നറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു് പോയി കണ്ടു സംസാരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലശേഷം ഈ സ്ഥാപനം ഏറെറടുത്തു നടത്താനുള്ള വ്യവസ്ഥയിൽ വസ്തുവും സ്ഥാപനവും വിട്ടുതരാമെന്നു പറഞ്ഞു. വസ്തുവിൽ നിന്നു് ആദായമൊന്നും പറയത്തക്കവണ്ണം കിട്ടാനില്ല. സ്ഥാപനം നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകാൻതന്നെ ധനദൌർല്ലഭ്യമുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തെ ശ്രുശ്രൂഷിക്കേണ്ട ഭാരവും വന്നുചേരും. അതിനും പുറമെ കൃഷിവായ്പയുടെ പലതവണകുടിശിഖ വന്നതുകൊണ്ടു് ലേലനടപടിയിൽ ഇരിക്കയുമാണു്. ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ ബാങ്കിനു് അദ്ദേഹം കുറെ പണം കൊടുക്കാനുണ്ടു്. ചില വിധിക്കടങ്ങളുമുണ്ടു്. പണച്ചുരുക്കംകൊണ്ടു്, ഉള്ള ചുമതലകൾ തന്നെ വേണ്ടവണ്ണം നിവ്വഹിക്കാൻ കഴിയാതെ കുഴങ്ങുന്ന സർവീസ് സൊസൈറ്റി ത്രാസിൽ തൂങ്ങുന്ന അപകടസമൂഹ്ലമായ ഈ ചുമതലകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതു് ശരിയൊ എന്നും, അസുഖവും അസംതൃപ്തിയും കൊണ്ടു് അവിശ്വാസവും കോപവും വർദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാന ശ്രുശ്രൂഷകൾ തൃപ്തികരമായി നടത്താൻ സാധിക്കുമൊ എന്നും, ദീർഘകാലം സമുദായ സേവനം ചെയ്ത സ്വാമികളുടെ അവസാനകാലത്തെ ആഗ്രഹം നിരാകരിക്കുന്നതു് ഒരു സമുദായ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിലയിൽ ഉചിതമാണൊ എന്നുംമറുമുള്ള ചിന്താഗതികൾക്കു വിധേയനായി ഞാൻ വിഷമിച്ചു എങ്കിലും ഒടുവിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹിതാനുസരണം ചുമതലകൾ ഏറെറടുക്കാൻ തന്നെ തീരുമാനിച്ചു. ആധാരമെല്ലാം തയ്യാറാക്കി. വ്യവസ്ഥകൾ തിരുകികേറുന്നതിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപ്പൊഴുമുള്ള അവിശ്വാസം പ്രകടമായി കാണാമായിരുന്നു. സ്വാമിയുമായി യോജിച്ചു പോകാൻ കഴിയാതെവരുമെന്നു് എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ പലരും അപ്പൊഴും ഇടയ്ക്കിട

ഞ്ഞു പറഞ്ഞുകൊണ്ടുമിരുന്നു. ആധാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തശേഷം ഒരു പൊതുയോഗം കൂടി ചുമതലകൾ ഏൽപിക്കാമെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥ. ദിവസം സമീപിച്ചപ്പോൾ മള്ളർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളവേണം അദ്ധ്യക്ഷനാകാൻ എന്നു പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. മള്ളരും സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുമായി അന്നു അത്ര സുഖമുള്ള കാലമല്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും സ്വാമിയുടെ താല്പര്യമനുസരിച്ചു് ഞാൻ പോയി ക്ഷണിച്ചു. അദ്ദേഹം ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചു. യോഗത്തീയതി നിശ്ചയിച്ചു് നോട്ടീസും പരസ്യവും ചെയ്തു. ആധാരം രജിസ്റ്റരാക്കാനും യോഗം കൂടാനും നിശ്ചയിച്ച ദിവസത്തിന്റെ തലേദിവസം രാത്രി ആധാരം അസ്സലാക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ വീണ്ടും ഒരു തിരുത്തൽ വേണമെന്നു സ്വാമികൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതു് സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ അഭിമാനത്തെ ബാധിക്കുന്ന ഒന്നാണെന്നു എനിക്കുതോന്നി. ദീനക്കാരനായ സ്വാമിയോടു് വാദപ്രതിവാദം ചെയ്യുന്നതിനും തിരുത്തു സമ്മതിക്കുന്നതിനും ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ മാറ്റം ദുസ്സഹമായി തോന്നിയെങ്കിലും പരസ്യമായ ഒരു കായ്മും, നടത്താൻ കഴിയാതെ പിണങ്ങിപ്പിരിഞ്ഞു എന്നു വരുന്നതിലുള്ള അഭിമാനക്ഷയം കൊണ്ടു് ആ തിരുത്തും സ്വീകരിച്ചു് പ്രമാണം അസ്സൽ ആക്കുകയും പിറേറദിവസം മള്ളരിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ യോഗസമക്ഷം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ആധാരം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിക്കയും ചെയ്തു. അതു് 1111 ലാണു്. അതിന്റെ ശേഷവും, ഏറ്റുമുട്ടലും അഭിപ്രായഭേദവും വരാതിരിക്കാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം പോലെ ഭരണം നടത്തുക്കവണ്ണം ഞങ്ങൾ ഒഴിഞ്ഞുമാറിനിന്നു. ദീനശുശ്രൂഷക്കു കഴിവുള്ളതു ചെയ്തുകൊണ്ടുമിരുന്നു. എന്നാൽ അധികനാൾ അദ്ദേഹത്തിനു ജീവിച്ചിരിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ക്രമേണ ദീനം അധികമായി. ഞാൻ ഒരു പരിപാടിയനുസരിച്ചു് വടക്കൻപ്രദേശത്തു സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സ്വാമികൾക്കു സുഖക്കേടു് അധികമാണെന്നറിഞ്ഞു് ഉടനെ അവിടെ ചെന്നെത്തി. അധികം താമസിയാതെ അദ്ദേഹം സമാധിയടഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനു് ഒടുവിൽ ഞാൻ ഏല്പിച്ച രൂപയിൽ അഞ്ചുരൂപാ തലയിണയുടെ അടിയിൽ ഇരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. നാട്ടുകാരെല്ലാം വന്നെത്തി. ചില സന്യാസിമാരെ വരുത്തി വിധിപ്രകാരമുള്ള കർമ്മങ്ങളെല്ലാം നടത്തി ആ സ്ഥലത്തുതന്നെ ഒരു പ്രധാനഭാഗത്തു് സമാ

ധിയിരുത്തി. അവിടെ ഇന്നും നിത്യ വിളക്കുവയ്പും കൊല്ലം തോറും സമാധിദിനാചരണവും ധർമ്മക്കഞ്ഞിയും പൊതുയോഗവും മുടങ്ങാതെ നടത്തിവരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവിടെ ഒരു സമാധിപീഠം കെട്ടി പൂർത്തിയാക്കീട്ടുണ്ട്. നിത്യപൂജയുണ്ട്. അന്നത്തെ സംസ്കൃതപ്പൈസ്കൂൾ ഇപ്പോൾ ഒരു ഹൈസ്കൂളായി ഒരുവിധം ഭംഗിയിൽ നടന്നുവരുന്നു. പുതിയ കെട്ടിടങ്ങളും ചിലതു തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

13. ശാസ്തമംഗലം ഹൈസ്കൂൾ.

തിരുവനന്തപുരം ടൌണിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തു് നായർ പ്രമാണികളുടെ സങ്കേതമെന്നു പറയാവുന്ന ഭംഗിയും സുഖവുമുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു് ശാസ്തമംഗലം. അവിടെ 15 കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പു് ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പി, സീ. പി. ഗോപാലപ്പണിക്കർ മുതലായ പ്രമാണികൾ ചേർന്നു് രാജാകേശവദാസന്റെ സ്മാരകമായി ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂളിലെ പ്രാരംഭക്ലാസ് ആരംഭിച്ചു. ഒരു വീട്ടു വാടകയ്ക്കെടുത്തു് അതിലാണു് ആരംഭിച്ചതു്. ആദ്യം സി. പി. ഗോപാലപ്പണിക്കരും പിന്നീടു് ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പിയുമായിരുന്നു മാനേജർമാർ. സ്വന്തം സ്ഥലമൊ ആവശ്യമുള്ള സാധനസാമഗ്രിയൊ വേണ്ടിടത്തോളം കൂട്ടികളൊ ഇല്ലാതെ സ്കൂൾ എന്ന പേരിൽ ഏതാനും കൊല്ലം നടന്നു. സ്കൂളിനു് സ്വന്തമായി ഒരുസെന്റു സ്ഥലംപോലും ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ ഒരു ക്ലാസിനും അംഗീകാരം കിട്ടിയിരുന്നില്ല. ശാസ്തമംഗലം റോഡുവക്കിൽ ലക്ഷ്മീവിലാസം ബംഗ്ലാവിൽ മീനാക്ഷിപ്പിള്ളതങ്കച്ചിക്കു് രണ്ടേക്കറോളം വിസ്തീർണ്ണംവരുന്ന ഒരു പറമ്പുണ്ടായിരുന്നു. അത്യാവശ്യം വേണ്ട സ്കൂൾകെട്ടിടം വച്ചുകൊള്ളാനുള്ള വ്യവസ്ഥയിൽ സ്കൂൾ കമ്മറ്റി ആ സ്ഥലം ഏതാനും കൊല്ലത്തേക്കു പാട്ടം എഴുതിവാങ്ങുകയും ഒരു ഷെഡ്കെട്ടി സ്കൂൾ അങ്ങോട്ടു മാറ്റുകയും ചെയ്തു. അടുത്ത വർഷത്തിലെ കാറ്റത്തും മഴയത്തും ആ ഷെഡ്ഡു് താഴെ വീണു. വീണ്ടും ഓലമേഞ്ഞ ഒരു കെട്ടിടമുണ്ടാക്കി പേരിനു പിന്നെയും നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതു് ഒരു പൂർണ്ണ മിഡിൽസ്കൂളായെങ്കിലും സ്വന്തം സ്ഥലവും കെട്ടിടവും ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടും ഉണ്ടാക്കാൻ ചുമതലക്കാരില്ലാത്തതുകൊണ്ടും എപ്പോൾ നിന്നുപോകുമെന്നുള്ള ശങ്കയിലാണു് സ്കൂൾ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നതു്. ഈ രാജ്യം മുഴുവൻ ബഹുമാനപൂർവം സ്മരിക്കുന്ന വിശേഷിച്ചു് — യായന്മാരുടെ ആരാധനാപാത്രമായ കേശവദാസന്റെ സ്മാരകമു

പണക്കാരും പ്രമാണികളുമായ ഒട്ടധികം നായന്മാരുടെ സങ്കേത സ്ഥലത്തു് അവരിൽ ഒരാൾ വിചാരിച്ചാൽ സാധിക്കാവുന്ന ഒരു മിഡിൽസ്കൂളിന്റെ കാര്യമാണിതു്. അതുപോലും എട്ടൊൻപതു് നീണ്ട കൊല്ലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും ഒരു ക്ലാസിനെങ്കിലും അംഗീകാരം കിട്ടാൻതക്ക നിലയിൽ ആക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നുള്ളതു് അവിടത്തെ നായന്മാരുടെ പൊതുപ്രവർത്തനാസക്തിക്കും നേതൃതാല്പര്യത്തിക്കും എന്നാളും നിലനിൽക്കുന്ന മകുടോദാഹരണമാണു്. സ്വന്തം മടിശീലയോടുള്ള പ്രേമം കൊണ്ടു്, സ്കൂൾ നിലനിർത്തണമെന്നു വിചാരിക്കാനൊ, കേശവദാസനെ ഓർക്കുമ്പോൾ സ്കൂൾ നിറുത്താനൊ ശേഷിയില്ലാതെ കുഴങ്ങി. ആരുടെ എങ്കിലും തലയിൽ കെട്ടിവച്ചു് സ്വന്തം അപരാധത്തിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടാമെന്നകരുതി ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പി ആ സ്കൂൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ പലപ്രാവശ്യം എന്നോടാവശ്യപ്പെട്ടു. സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ശേഷിക്കുറവിനും പുറമെ, വിദ്യാസമ്പന്നരായ ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പിയെപ്പോലുള്ള അനവധി മാന്യന്മാർ പാർക്കുന്നതും അവർ നടത്തിവരുന്നതുമായ സ്കൂൾ അവർതന്നെ കൈവെടിയുന്നതിലുള്ള പ്രതിഷേധവും എനിക്കുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അതു് ഏറ്റെടുക്കുന്നതു തെറ്റാണെന്നു തോന്നാതിരുന്നില്ല.

സ്കൂൾ നിന്നുപോകുന്ന ഘട്ടത്തിലെത്തി. അപ്പോഴത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. വിദ്യാഭ്യാസകമ്മീഷണർ കളത്തിൽ വേലായുധൻനായരായിരുന്നു. ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പിഅദ്ദേഹത്തെ സമീപിച്ചു് അതു് ഏറ്റെടുക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു. കേശവദാസനെപ്പറ്റിയുള്ള സ്മരണയും സ്കൂൾ നിന്നുപോയാൽ സമുദായത്തിനുണ്ടാകാവുന്ന അവമാനവും, ഡാക്ടർ തമ്പിയോടുള്ള ബഹുമാനവും കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം അതു് ഏറ്റെടുക്കാമെന്നു ഒരുവിധം സമ്മതിച്ചുകൊണ്ടു ഡയറക്ടർബോർഡിൽവന്നു വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. ഞാൻ അതിലെ വൈഷമ്യങ്ങളും തെറ്റുമെല്ലാം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചെങ്കിലും ഒടുവിൽ ഏറ്റു മുറുക്കുവാങ്ങാൻ അനുവദിക്കേണ്ടതാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുകയാണു് ചെയ്തതു്. ബോർഡിന്റെ അനുവാദപ്രകാരം മാനേജ്മെന്റു് കൈമാറിവാങ്ങി. വസ്തുവിന്മേൽ ഒരവകാശവുമില്ലെങ്കിലും അവശ്യമുള്ള പുതിയ കെട്ടിടംപണി ആരംഭിക്കയും ഫോത്തു്ഫാറം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ അറകുറ തീർത്തു. രണ്ടു പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കി.

കുട്ടികൾ ധാരാളം വന്നുചേർന്നു. സ്കൂളിനു നല്ല പേരുണ്ടായി. അപ്പോൾ സ്ഥലം ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കാൻ ഉടമസ്ഥയായ തങ്കച്ചി നോട്ടീസയച്ചു. ഒട്ടുവിൽ25000 രൂപാക്ക് ആ സ്ഥലം മുഴുവൻ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി തീറെഴുതിവാങ്ങി. പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾക്കു 20000 രൂപക്കുമേൽ ചിലവുവന്നു. ഇതെല്ലാം സർവീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ കയ്യിൽനിന്നാണ് ചെലവു ചെയ്തത്. ഇത്രയൊക്കെ ആയിട്ടും അവിടുള്ളവരിൽ പറയത്തക്ക യാതൊരു ഭാവഭേദവുമുണ്ടായില്ല. സഹകരണത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കപോലും ചെയ്തില്ല. അതൊരു നല്ല ഹൈസ്കൂളായി നടത്തണമെങ്കിൽ ഇനിയും അൻപതിനായിരം രൂപാകൂടി മുടക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അടുത്തവസ്സു പൊന്നിൻവിലകൊടുത്തെടുക്കാൻ അനുവദിച്ചു. അതിനു പതിനായിരം ക. യോളം മുടക്കുവരും. കേശവദാസന്റെ സ്മാരകമുണ്ടാക്കാൻ അവിടുള്ളവർ ആഗ്രഹിച്ചു തുടങ്ങിട്ടു പത്തുമുപ്പതു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. അതിനുവേണ്ടി ഒരു സംഘവുമുണ്ടാക്കി ഫണ്ടു ശേഖരിക്കയാണ് അവരുടെ ഇപ്പൊഴുമുള്ള ജോലി. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി നടത്തുന്ന നായർ സമ്മേളനങ്ങളിൽ വന്നു ടിക്കറ്റുവച്ചു പ്രഹസനം നടത്തും. അങ്ങിനെ കുറെ പണമുണ്ടാക്കി. ആ പണം കൊടുത്ത് കേശവദാസസ്മാരകത്തിനായി തിരുവനന്തപുരത്തു ഒരു വസ്തു വാങ്ങിട്ടുണ്ട്. ആ സംഘത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി റിട്ടയർഡ് ഗവൺമെൻറ് സെക്രട്ടറിപി. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള എം. എ. യാണ്. ഒരു പ്രവർത്തനവും പണപ്പിരിവുപോലും ഇല്ലാതായിട്ടും വളരെ നാളായി. അംഗങ്ങൾ ആരെങ്കിലുംഉണ്ടോ എന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഒരു സ്മാരകവും ഉണ്ടാക്കാൻ അവക്കു കഴിയുമെന്നും തോന്നുന്നില്ല. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളകൂടി ഉൾപ്പെട്ടാണ് കേശവദാസസ്മാരകസ്കൂൾ നടത്തിവന്നിരുന്നതും. നശിക്കാൻപോയ സ്കൂളിനെ ഏറ്റെടുക്കയും അവർ ആശിച്ചതിലും വളരെയായ ഒരു ഹൈസ്കൂളെങ്കിലും കേശവദാസന്റെ സ്മാരകമായി എന്നാളും നിലനിൽക്കത്തക്കവണ്ണം ഏറെറടുത്തുനടത്തുകയും ചെയ്യുന്നതു കണ്ടിട്ടും ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ കൈവശം അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ചെറിയ സ്വത്തുപോലും ഈ സ്മാരക സ്ഥാപനപൂർത്തീകരണത്തിനു വിട്ടുകൊടുക്കാനുള്ള സന്മനസ്സുണ്ടാകാത്തതാണതദ്ഭുതം.

ഈ സ്കൂളിനെ സംബന്ധിച്ച് ഇപ്പൊഴും ദുർഘടനില നീങ്ങിയെന്നു പറയാറായിട്ടില്ല, പുലിവാലിൽ പിടിച്ച ഭീതിയിൽ സ

വ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഇന്നും കഴിഞ്ഞുകൂടുകയാണ്. നായർ സമുദായവും രാജ്യവാസികളും എന്നും കൃതജ്ഞതാദരപൂർവ്വം സ്മരിക്കേണ്ട രാജാകേശവദാസൻ മരിച്ചിട്ട് ഒന്നരശ്താബ്ദം കഴിഞ്ഞിട്ടും ആരും ഇതുവരെ ഒരു സ്മാരകവും ഉണ്ടാക്കാൻ കാര്യമായി ഒരു ശ്രമംപോലും ചെയ്തില്ലെന്നുള്ളതു് നമ്മെ ലജ്ജിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വസ്തുതയാണ്. അതിനു് ഒരു ചെറിയ പരിഹാരമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു എന്നുള്ള കൃതകൃത്യതക്കു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു അവകാശമുണ്ട്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ സ്തുതിപണിയെ സഹായിക്കാൻ ബാലകൃഷ്ണപിള്ള എം. എ. ഉൾപ്പടെ അവിടെ ഒരു കമ്മറി ശുപാർശകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്ന കെ. ആർ. നാരായണൻ നായരായിരുന്നു അതിന്റെ കൺവീനർ. വളരെ കുറച്ചുസമയംകൊണ്ടു ആ നാട്ടുകാരുടെ എല്ലാം സമ്മതി സമ്പാദിച്ച യോഗ്യനായ. ഒരു ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്ന അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷമയും ക്ലേശവുംകൊണ്ടാണ് അവിടുള്ള വരിൽ നിന്നും രണ്ടു നാലായിരം ക. പിരിഞ്ഞുകിട്ടാൻ ഇടയായതെന്നു അവരിൽതന്നെ ചിലർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. സംഭാവനചെയ്തു സഹായിച്ചവരിൽ പ്രമാണി സി. പി. ഗോപാലപ്പണിക്കരാണെന്നും അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അതിൽ എനിക്കു കൂടുതൽ സന്തോഷമുണ്ട്.

കാലതാമസം കൂടാതെ അവിടത്തെ ബാക്കി ജോലിയും പൂർത്തിയായി കേശവദാസന്റെ മഹിമയ്ക്കു തക്ക ഒരു സ്ഥാപനമായി തീരുമെന്നു വിശ്വസിക്കാം. അതിനോടുകൂടി സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ബാദ്ധ്യതകളിൽ ഒന്നു കൂടി നിർവഹിച്ചു എന്നു സമുദായവും തൃപ്തിപ്പെടുന്നതാണ്.

14. കുന്നന്താനം ഹൈസ്കൂൾ.

തിരുവല്ലാ ടൌണിൽനിന്നു് നാലഞ്ചുമൈൽ വടക്കു കിഴക്കുള്ള ഒരു ഗ്രാമപ്രദേശമാണു് കുന്നന്താനം. ധാരാളം നായന്മാരുള്ള ദിക്കാണ്. അതിനടുത്തു് മുരണി ഗോവിന്ദപ്പിള്ള എന്നു് പ്രസിദ്ധനായ ഒരു മുൻസിഫ്കോർട്ട വക്കീൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മരിച്ചിട്ടു പത്തിരുപതു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. തിരുവല്ലാ ടൌണിലും കിഴക്കൻ പ്രദേശത്തും നല്ല സ്വാധീനമുള്ള ഒരു ബഹു

മാന്യനായിരുന്ന അദ്ദേഹം. ഉല്പതിഷ്ണുവായിരുന്ന അദ്ദേഹമാണു്. മരുമക്കത്തായികളായ നായന്മാക്കു മക്കത്തായം ആവശ്യമാണെന്നും അതിനു് ഒരു നിയമമുണ്ടാക്കണമെന്നും ആദ്യമായി ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയിൽ പറഞ്ഞതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അകാലദേഹവിയോഗത്തിനുശേഷം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തിരവനും അഡ്വൊക്കറുമായ മുരണി ശങ്കരനാരായണപിള്ളയും കുന്നത്താനത്തെ ചില പ്രമാണികളും ചേന്നു് മുരണി ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സ്മാരകം എന്ന പേരിൽ അവിടെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ സ്ഥാപിച്ചു. അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനും മാനേജരും ശങ്കരനാരായണപിള്ളയായിരുന്നു. ആ സ്കൂളിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കും സ്ഥിരമായ നടത്തിപ്പിനും കൂടുതൽ സൌകര്യം നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിക്കയാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. 1096-ൽ സ്ഥാപിച്ച ആ സ്കൂൾ 1105-ൽ ഒരു ദാനാധാരംമൂലം എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു് ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു. അതിന്റെ നടത്തിപ്പിനു് ആദികാലത്തു് ചില ബുദ്ധിമുട്ടുകളെല്ലാം ഉണ്ടായെങ്കിലും ക്രമേണ അതു് നന്നായിവന്നു. പല പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ കെട്ടുകയും ഒരു ഹൈസ്കൂളാക്കിത്തീർക്കയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ അതു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ നല്ല സ്കൂളുകളിൽ ഒന്നായി തീർന്നിട്ടുണ്ടു്.

15. വായ്പൂർ ഹൈസ്കൂൾ.

കല്ലൂപ്പാറയുടെ വടക്കുകിഴക്കുഭാഗത്തു് നായന്മാക്കു വളരെ പ്രാമാണ്യമുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു് വായ്പൂർ. അവിടത്തെ ചിറേറട്ട വീട്ടിലെ കൃഷ്ണപിള്ള (ആശാൻ) എന്നയാൾ നല്ല ധനികനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വന്തനിലയിൽ സ്ഥാപിച്ചതാണു് ഈ ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ. നല്ല ഒരു കെട്ടിടം കെട്ടിതീർക്കയും രണ്ടു ക്ലാസ് ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. അതു് 1104-ൽ തന്നെ അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു ദാനമായി എഴുതിക്കൊടുത്തു. ഇപ്പോൾ വലിയ കെട്ടിടങ്ങൾ ചിലതെല്ലാംകൂടി ഉണ്ടാക്കി അഭിവൃദ്ധിയിൽ ഇരിക്കുന്ന നല്ല ഒരു ഹൈസ്കൂളായി തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു പറയത്തക്ക സൌകര്യമില്ലാതിരുന്ന ആ മലനാട്ടിൽ ഈ വിദ്യാശാലനിമിത്തം ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാത്ത ഒരാണും പെണ്ണും ഇല്ലെന്നുള്ള നിലയിൽ ആയിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. ആ സ്കൂൾ സ്ഥാപകനായ ആശാൻ ദിവംഗതനായെങ്കിലും ആ നാട്ടുകാ

രുടെ ശാശ്വതസ്മരണക്കു് അവകാശിയായി അദ്ദേഹം ഇന്നും നമ്മുടെ മുമ്പിൽ നിൽക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഇദ്ദേഹം മുരണി ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കളിൽ പെട്ട ഒരുവനുമാണു്.

16. കാവാലം ഹൈസ്കൂൾ.

സുപ്രസിദ്ധനായ കെ. എം. പണിക്കരുടെ ജന്മദേശമാണു് കാവാലം. അമ്പലപ്പുഴ താലൂക്കിന്റെ വടക്കുകിഴക്കെ അറ്റത്തു വേമ്പനാട്ടുകായലിനോടു തൊട്ടുകിടക്കുന്ന ഒരു കുട്ടനാടൻ പ്രദേശമാണു്. കായലിനു് അതിരുവരമ്പിട്ടും വെള്ളം വറ്റിച്ചും ആദ്യമായി നെൽകൃഷി ചെയ്തതു് കാവാലത്തും, കെ. എം. പണിക്കരുടെ വലിയ കാരണവരായ ചാലയിൽ കേശവപ്പണിക്കരുമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തിരവനും വലിയ കായൽകൃഷിക്കാരനുമായിരുന്ന മരിച്ചുപോയ രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കരായിരുന്നു കെ. എം. പണിക്കരുടെ നേരെ അമ്മാവൻ. കൃഷികൊണ്ടു പ്രഭുത്വം സമ്പാദിച്ച ഒരു ഭവനമാണു് ചാല. കൃഷിക്കാരനായ രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ തന്റെ അനന്തിരവൻ കെ. എം. പണിക്കരേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൂത്ത സഹോദരൻ ഡാക്ടർ കെ. പി. പണിക്കരേയും ഒരുമിച്ചു് ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ഇംഗ്ലണ്ടിലയച്ചു പരിഷ്കൃതനായിരുന്നു. അക്കാലത്തു് അസാധാരണമായ ഒരു പ്രവൃത്തിയായിരുന്നു അതു്.

രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ആശാനെ സമീപിച്ചു് കാവാലത്തു എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. വക ഒരു ഇംഗ്ലീഷു് മിഡിൽസ്കൂൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യം പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ആദ്യം വഴിപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും, അയൽപക്കക്കാരനായ കുഴിപ്പള്ളി പദ്മനാഭൻ നായർ എന്നൊരു സമുദായസ്നേഹിയുടെ നിരന്തരപ്രേരണകൊണ്ടു് അത്യാവശ്യം വേണ്ട വസ്തു ആശാൻ എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു് എഴുതിക്കൊടുക്കയും സ്വന്തം പണം ചെലവുചെയ്തു് എൺപതടി നീളത്തിൽ ഒന്നാംതരം ഒരു കെട്ടിടം പണിയിച്ചു തരികയും ചെയ്തു. അന്നു വാദത്തിനപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ, അടുത്തു പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള കത്തോലിക്കാപ്പള്ളി മുറ്റത്തു് അവരും ഒരു ഇംഗ്ലീഷു് മിഡിൽസ്കൂളിനപേക്ഷിച്ചു. രണ്ടുനാഴികദൂരമുള്ള പുളിങ്കുന്നിൽ കത്തോലിക്കർക്കു മുമ്പേതന്നെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷു് ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടെങ്കിലും,

പ്രൈവറ്റ് വിദ്യാലയം മുഴുവൻ കഴിവുള്ളടത്തോളം അവരുടെ അധീനതയിൽ ഇരിക്കണമെന്നുള്ള 'പള്ളിധർമ്മം' അനുസരിച്ച് ഈ പുതിയ സ്കൂളിനപേക്ഷിച്ചതാണ്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു് അനുവാദം കിട്ടുകയും സ്കൂൾ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. സാമീപ്യംകൊണ്ടു് അനുവാദം കിട്ടാതിരുന്ന പള്ളിസ്കൂളിലും അനുവാദം കൂടാതെതന്നെ സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചു. വെള്ളക്കെട്ടുള്ളതും അവിടവിടെ പാർപ്പുള്ളതുമായ അപ്രദേശത്തു് ഒരു സ്കൂളിനു തന്നെയും കുട്ടികൾ മതിയാകയില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു രണ്ടുസ്കൂളും മരണസ്മരണയോടുകൂടി നടത്താനെ സാധിച്ചുള്ളു. അനുവാദവും അംഗീകാരവുമില്ലാതെ തന്നെ പള്ളിസ്കൂൾ ഏതാനും കൊല്ലം നടത്തി ഒടുവിൽ എം. ഇ. വാട്സ് ദിവാൻജിയായി വന്നപ്പോൾ ബിഷപ്പന്മാരുടെ പ്രേരണനിമിത്തം ആ സ്കൂളിനും, അംഗീകാരം ലഭിച്ചു. അതു് ഇപ്പോഴും ഒരു മിഡിൽസ്കൂളായി നടക്കുന്നുണ്ടു്.

പീസ് കൊണ്ടു് ശമ്പളം കൊടുക്കാൻ മതിയാകാതിരുന്നിട്ടും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളും അല്പാല്പമായിട്ടെങ്കിലും പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞെരുക്കമാണെങ്കിലും ആ സ്കൂളിന്റെ നിലനില്പിനു്, അതിനെ ഒരു ഹൈസ്കൂൾ ആക്കുകയല്ലാതെ വേറെമാർഗ്ഗമില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടു. അതിശ്രമം ചെയ്യുന്ന നയകോവിദനായ തലവടി പരമേശ്വരൻപിള്ളയെ അവിടുത്തെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്സാഹവും ക്ലേശസമ്പൂർണ്ണമായ ജീവിതവും കൊണ്ടു് നാട്ടുകാരുടേയും രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടേയും സ്നേഹവിശ്വാസങ്ങളും കൂടുതൽ വസ്തുക്കളും സമ്പാദിക്കാനും കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിക്കാനും ഹൈസ്കൂളിനു് അനുവാദം വാങ്ങാനും സാധിച്ചു. ഇന്നു് അതു് ഒരു പൂർണ്ണഹൈസ്കൂളാണു്. ഹൈസ്കൂളിന്റെ സമ്പൂർത്തിക്കുവേണ്ടി കാവാലം നാട്ടുകാരും ഡാക്ടർ പണിക്കരും വലിയ സംഖ്യ സംഭാവന ചെയ്തു. കാരണവരുടെ ദേഹവിയോഗത്തിനുശേഷം, ഡാക്ടർ പണിക്കർ തന്നെ സ്കൂളിന്റെ ലോക്കൽ മാനേജരായി. കെ. എം. പണിക്കർ അയ്യായിരം രൂപാ സ്വന്തനിലയിൽ സംഭാവന ചെയ്തു. അശ്വിനീദേവകളെപോലെ സാഹോദര്യം പുലർത്തുന്ന ആ സഹോദരന്മാരുടെ ഭാര്യമാരും സഹോദരിയും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം നല്ല സംഖ്യ സംഭാവന ചെയ്തു സഹായിച്ചു. ആ സ്കൂളിന്റെ രജതജൂബിലി കഴിഞ്ഞ കൊല്ലത്തിൽ — 1132 ൽ — വലിയ മോടിയിൽ

നടത്തി. ആ പ്രദേശത്തിനുതന്നെ ഒരു മാറ്റം വരുത്തത്തക്ക വണ്ണം അവിടം ആകെ പരിഷ്കൃതമായി എന്നു് ആരും സമ്മതിക്കും. ഇനി ആ സ്കൂളിന്റെ നിലനില്പിനെപ്പറ്റി യാതൊരാശങ്കക്കും അവകാശമില്ല. പരേതരായ രാമകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടേയും സഹോദരിയുടേയും (കെ. എം. പണിക്കരുടെ അമ്മ) ഡാക്ടർ പണിക്കരുടേയും പടം ആ സ്കൂളിൽ അനാച്ഛാദനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

17. പാണാവള്ളി ഹൈസ്കൂൾ

അരൂക്കുറ്റിക്കു് അടുത്തു തെക്കുള്ള തൃച്ചാറുകളും ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം പാണാവള്ളിക്കാർക്കു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. വകയായി ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ വേണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടായി. അവിടത്തെ ഒരു പൊതുകാര്യപ്രസക്തനായ കൃഷ്ണൻ നായരാണു് വിവരം അറിയിച്ചതു്. അവിടത്തെ ഒരു ചെറു സംഘക്കാരുടെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന വായനശാലാ കെട്ടിടവും സ്ഥലവും സ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കുവിട്ടതന്നു. ഉടനെതന്നെഅന്നു വാദംവാങ്ങി മിഡിൽ സ്കൂളിന്റെ പ്രാരംഭക്ലാസ് തുടങ്ങി. നാട്ടുകാർക്കു പൊതുവിൽ ഹിതപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥലത്തേക്കു്—തൃച്ചാറുകളത്തു് അമ്പലത്തിന്റെ കിഴക്കെ നടയിലേക്കു്—സ്കൂൾ മാറ്റാൻ നിശ്ചയിച്ചു, ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലം ആ കരയിലുള്ള നായർ പ്രമാണികൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു എഴുതിവാങ്ങിത്തന്നു. അതിന്റെ നേതൃത്വം വഹിച്ചതു് താനേഴത്തു കുട്ടൻപിള്ള എന്ന ആ നാട്ടിലെ പ്രമാണിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് സ്വീസ് സൊസൈറ്റിയോടും എന്നോടും ദിവസേന എന്നപോലെ മമതാബന്ധം മൂത്തുവന്നു. അദ്ദേഹം സാമാന്യം ധനവാനും നല്ല ഒരു നാട്ടുകാര്യസ്ഥനുമായിരുന്നു. സ്വന്തം പണം ചിലവാക്കേണ്ടിവരുന്ന പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം സൂക്ഷിച്ചെ ഇടപെടുമായിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ പാണാവള്ളി സ്കൂൾ പണിക്കായ്ത്തിൽ ആദ്യവസാന ചുമതല മുഴുവൻ അദ്ദേഹം ഏറെറടുക്കുകയും അതു പൂർത്തിയാക്കിയശേഷവും മരണപര്യന്തം അതിനെ സ്നേഹിച്ചു പെരുമാറുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാധീനം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതിലും കവിഞ്ഞ സംഖ്യ സ്വന്തം മടിശ്ശീലയിൽ നിന്നും ചിലവാക്കീട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താല്പര്യപ്രകാരം അതൊരു പൂർണ്ണ ഹൈസ്കൂളായിത്തീർന്നു് നല്ലനിലയിൽ നട

ക്കുന്നതു കണ്ടതിന്റെ ശേഷമേ അദ്ദേഹത്തിനു് ഇഹലോകവാസം വെടിയേണ്ടിവന്നുള്ളു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിത്യനിർവാണത്തിനുള്ള പ്രാർത്ഥന അവിടത്തെ വിദ്യാർത്ഥികളിൽ നിന്നും എന്നുമുണ്ടാകുമെന്നു വിശ്വസിക്കാവുന്നതാണു്.

18. വെച്ചൂർ ഹൈസ്ക്കൂൾ

വെച്ചൂരിനുള്ള പ്രസിദ്ധി പശുവിനെക്കൊണ്ടാണു്. ആകൃതിയിൽ ചെറുതായ അവിടത്തെ പശു ധാരാളം നല്ല പാലുള്ളഇനമാണു്. നോട്ടക്കുറവുകൊണ്ടു് ആ ഇനംതന്നെ മിക്കവാറും നശിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും വെച്ചൂരിന്റെ പ്രസിദ്ധിക്കു ഒരു കുറവും പറ്റിട്ടില്ല. വൈക്കം താലൂക്കിന്റെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറെ അറ്റത്തു് വേമ്പനാട്ടുകായലിനോടു തൊട്ടുകിടക്കുന്ന ഈ പ്രദേശത്തു് ധാരാളം ആൾപാർപ്പുണ്ടെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു യാതൊരു സൌകര്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സംഖ്യാബലം ഈഴവക്കാണെങ്കിലും നായന്മാക്കും നല്ല പ്രാമാണ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ മണ്ഡപത്തിൽ നാരായണൻനായർ, ശങ്കരൻനായർ എന്നു ഖദർകാരായ രണ്ടു സഹോദരന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ നാരായണൻനായർ സ്വന്തപണം ചിലവുചെയ്തു് സാമാന്യം നല്ല ഒരു കെട്ടിടമുണ്ടാക്കി താൻ തന്നെ ഹെഡ്മാസ്റ്ററും മാനേജരുമായി ഒരു ഇംഗ്ലിഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ ആരംഭിച്ചു. അതു് 1921 മേമാസം 23-നു ആയിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസതാല്പര്യവും പൊതുജനസഹകരണവും കുറവായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ധ്യാപകരുടെ പട്ടിണിയിലും ക്ലേശത്തിലും കൂടി സ്കൂൾ ഇഴഞ്ഞും വലിഞ്ഞും പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ ഡിർപ്പാർട്ടുമെൻറിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പിൽവരുത്താൻ കഴിയാതെ വന്നപ്പോൾ സ്കൂളിന്റെ അംഗീകാരം പിൻവലിച്ചു. സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് ശേഷിയില്ലാതിരുന്നിട്ടും, ഒരു ഗ്രാമപ്രദേശത്തു് നടന്നുവരുന്ന സ്കൂൾ ഇല്ലാതാകുന്നതിലുള്ള വ്യസനം നിമിത്തം നാരായണൻനായരുടെ അവകാശം എഴുതിവാങ്ങിയും കൊണ്ടു തുടർന്നുനടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. അങ്ങിനെ അതു് അന്നുമുതൽ ഒരു എൻ. എസ്. എസ്. സ്കൂളായി. പിന്നെയും ആ സ്കൂൾ കുറെനാൾകൂടി സാമാന്യമട്ടിലെ നടന്നുള്ളു. ആവശ്യമുള്ളതു ഭൂമിയൊ പണമൊ ഇല്ലെങ്കിലും അതു് ഒരു ഹൈസ്കൂളാക്കണമെന്നുള്ള താല്പര്യം ചിലക്കില്ലാമുണ്ടായി. അവിടത്തെ

നായന്മാർ കെട്ടതെങ്ങുകെട്ടി ധനശേഖരം ചെയ്യ് കുറെയൊക്കെ സഹായിച്ചു. ചുറുമുള്ള വസ്തുക്കൾ വാങ്ങുകയും പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ കെട്ടിക്കയും ഹൈസ്കൂളാക്കുകയും ചെയ്യാൻ ഒട്ടധികം പണം വേണ്ടിയിരുന്നു. കെട്ടിടങ്ങളുടെ പണി ഇന്നും പൂർത്തിയായിട്ടില്ലെങ്കിലും അതു നല്ലൊരു സ്ഥാപനമായിതീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഏറെ കാര്യം പൂർത്തിയാകുന്നതുവരെ നിലനിൽക്കുന്ന സ്വഭാവദാർഢ്യം നമുക്കില്ലാത്തതുകൊണ്ട് കെട്ടതെങ്ങു ഓരോന്നായി പൊഴിഞ്ഞു് ഇപ്പോൾ തീരെ ഇല്ലാതായിട്ട് സംവത്സരം ചിലതുകഴിഞ്ഞു. അതു് ഹൈസ്കൂളാക്കാൻ വസ്തുവും പണവുംതന്നു സഹായിച്ചതു് പ്രധാനമായി അവിടത്തെ പ്രമാണിയായ മാരായമറാം നമ്പൂതിരിപ്പാടാണു്. വെച്ചൂർസ്കൂൾ ഈ നിലയിൽ ആകാൻ ആത്മാർത്ഥമായി ആഗ്രഹിക്കയും നിരന്തരം ശ്രമിക്കയും ചെയ്തതും ഇന്നും ശ്രമിക്കുന്നതും വൈക്കം കരയോഗയൂണിയൻ പ്രസിഡണ്ടുകൂടിയായ വി. കെ. വേലപ്പനാണു്. ആ സ്കൂളിന്റേയും വൈക്കം താലൂക്കിന്റേയും ഭാഗ്യം കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ഏതാനും കൊല്ലംമുമ്പെ നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രസിഡണ്ടായിതീർന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു നായർസമുദായത്തോടുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞ സ്നേഹം വൈക്കം താലൂക്കിനോടുണ്ടെന്നു് ആ നാട്ടുകാർ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ എന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ഒട്ടധികം പണം —മറെറാരു പ്രാദേശികസ്ഥാപനത്തിനും ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്തിടത്തോളം സംഖ്യ—വെച്ചൂർ സ്കൂളിനുവേണ്ടി മുടക്കാൻ ഇടയായതു് അദ്ദേഹം എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണെന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. അവസരവും ആവശ്യവുംനോക്കി അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ വെച്ചൂർ സ്കൂൾ ഇന്നു് ഈ നിലയിൽ എത്തുകയില്ലായിരുന്നു എന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണു്.

വൈക്കം തലൂക്കിൽ ഇന്നും ചോദ്യചിഹ്നത്തിൽ നില്ക്കുന്ന കല്ലറ ഹൈസ്കൂൾ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഏറെറടുക്കാനും ഏതാനും സംഖ്യ മുടക്കാനും ഇടയായതു് വേലപ്പന്റെ പ്രസിഡണ്ടുഷിപ്പുനിമിത്തം വൈക്കം താലൂക്കിനു ലഭിച്ച മറ്റൊരു നേട്ടമാണു്. കല്ലറസ്കൂൾ സ്ഥാപകനായ കെ. ആർ. കൃഷ്ണപിള്ള ഒരു നല്ല സമുദായസ്നേഹിയും ശേഷിമാനുമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ കുഗ്രാമത്തിൽ അസാദ്ധ്യമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ട ഹൈസ്കൂൾ സ്ഥാപന

ത്തിനു് ഒരുങ്ങിയതു് ഒരു സാഹസമായിപ്പോയി എന്നു് പിന്നീടു് അദ്ദേഹത്തിനു് തോന്നിക്കാണും. അതിന്റെ നിലനില്പു് തീർച്ചപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും ഈ നിലയിലെങ്കിലും നടന്നുപോകുന്നതു് അതൊരു എൻ. എസ്. എസ്. സ്കൂളായതുകൊണ്ടാണു്. അതുപോലെ വൈക്കത്തിന്റെ കിഴക്കേ അറ്റമായ മാഞ്ഞൂരിൽ തക്ക സൌകര്യങ്ങളൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും എൻ. എസ്. എസ്. വകയായി ഒരു മിഡിൽസ്കൂൾ ആരംഭിക്കയും ഹൈസ്കൂളാക്കാൻ ശ്രമിക്കയും ചെയ്തതും വി. കെ. വേലപ്പന്റെ പ്രേരണയും പിന്തുണയുംമൂലമാണു്. ഇങ്ങിനെ നായർസമുദായത്തിലെ മറ്റധികം പ്രമാണികൾക്കില്ലാത്ത ജന്മദേശസ്നേഹം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടെന്നു ക്രിയാത്മകമായി കാണിച്ചുകൊടുത്ത വൈക്കം വി. കെ. വേലപ്പൻ നമ്മിൽ പലർക്കും ഒരു മാതൃകയാണെന്നു ധരിക്കുന്നതുതന്നെ ഒരു വലിയകാര്യമാണു്. വേലപ്പന്റെ സമുദായസേവനവും ജന്മദേശസ്നേഹവും വെച്ചൂർ സ്കൂളിൽതന്നെയല്ല തങ്ങിനിൽക്കുന്നതെന്നു കാണിക്കാൻവേണ്ടി ഞാൻ ഇത്രയും എഴുതിയതാണു്.

19. തട്ട ഹൈസ്കൂൾ

മാവേലിക്കര താലൂക്കിന്റെ കിഴക്കേഅറ്റത്തു് നായന്മാർക്കു വളരെ പ്രാബല്യമുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു് 'തട്ട'. യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാനും മതപ്രസംഗങ്ങൾ കേൾക്കാനും വളരെ താല്പര്യമുള്ളവരാണു് അവിടുള്ള സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച സംഘടനാപ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചതു് അവിടെയാണു്. (ഒന്നാംനമ്പർ കരയോഗം) അവിടുള്ള നായന്മാർ പൊതുവിൽ സമുദായസ്നേഹികളാണു്. അവിടത്തെ ഒരു പ്രമാണിയായ എൻജിനീയർ രാമക്കുറുപ്പു മുൻനിന്നുണ്ടാക്കിയ ഒരു മിഡിൽസ്കൂൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു വിട്ടുകൊടുത്തു. അവരുടെ തന്നെ പരിശ്രമംകൊണ്ടു് അതു് ഇപ്പോൾ പൂർണ്ണമായ ഹൈസ്കൂളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. അതിനടുത്തു് കുടശനാട്ടു് എന്ന സ്ഥലത്തു് രാമക്കുറുപ്പിനു് സ്വന്തമായുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മിഡിൽസ്കൂളും സുവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹവും തട്ടയിൽകാരുംകൂടി കൊടുത്ത സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എല്ലാംകൂടി വിലവച്ചാൽ ലക്ഷക്കണക്കിനു മുതൽകൂട്ടാവുന്ന ഇനം കാണുന്നതാണു്. കുറുപ്പു വലിയ ഒരു സമുദായസ്നേഹിയും അതിനേക്കാൾ വലിയ പന്തളം ഭക്തനുമാണു്,

20. മണക്കാട്ടഹൈസ്കൂൾ.

വളരെ കുറച്ചു നായന്മാരുള്ള ഒരു താലൂക്കാണു് തൊടുപുഴ. അവിടെ സംഖ്യാബലംകൊണ്ടും മറ്റു പ്രാധാന്യംകൊണ്ടും നായരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മണക്കാടാണു് മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്നതു്. റോഡൊ സ്കൂളൊ ഇല്ലാതിരുന്ന അപ്രദേശത്തു് ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗം ഉണ്ടാക്കാനും അതിന്റെ പ്രസിഡണ്ടായ കരിമ്പിനാൽ അയ്യപ്പൻനായരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സ്കൂൾ കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കാനും ഇടയായി. ആ കെട്ടിടത്തിൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി വകയായി ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂൾ ആരംഭിച്ചു. തൊടുപുഴയുള്ള പത്തുപതിനഞ്ചു കരകളിൽ കരയോഗമുണ്ടാക്കാനും അവയെ ചേർത്തു ചെറുതുരുത്തിലെങ്കിലും ഒരു യൂണിയനുണ്ടാക്കാനും ഒന്നരണ്ടു സ്കൂളുകൾ പണിയിക്കാനും തൊടുപുഴക്കുന്നു കാണുന്ന ചെറുശക്തിയെങ്കിലും ഉണ്ടാക്കാനും കാരണക്കാരൻ അവിടെ വക്കീലായിരുന്നു് സ്വന്തജീവിതം, കെട്ടിപ്പടുത്തുണ്ടാക്കിയ കുമ്മനം ശങ്കരപ്പിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ സമുദായസ്നേഹിയായ അപൂർവ്വം പേരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ സ്ഥിരം ബന്ധുവായിരുന്നു. മരണംവരെ അതു നിലനിർത്തുകയും ചെയ്തു.

വളരെനാൾ ഇഴഞ്ഞുമുട്ടിൽ നടന്ന മണക്കാട്ട മിഡിൽസ്കൂൾ ഇപ്പോൾ സാമാന്യം ഭേദപ്പെട്ട ഒരു ഹൈസ്കൂളായി തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. അറ്റകുറപ്പെട്ടുകിടന്ന ആ സ്കൂൾകെട്ടിടം പൊളിച്ചുപണിയിച്ചതും ആവശ്യമുള്ള ധനശേഖരം ചെയ്തതും തൊടുപുഴ ടൌണിലെ ഒന്നാംതരം കച്ചവടക്കാരനും പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തനുമായ മുണ്ടമറത്തു വേലായുധൻനായരാണു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രവർത്തനം തൊടുപുഴ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ വേലായുധൻനായർ ഒരു കൂട്ടിത്തരക്കാരനായിരുന്നു. അന്നേ അദ്ദേഹം കരയോഗപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയും കഴിവുള്ളവണ്ണം സഹായിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. സപ്രയത്നം കൊണ്ടു വളർന്നുവന്ന ഒരു യുവാവാണു് വേലായുധൻനായർ. ഇന്നു് അദ്ദേഹം അവിടത്തെ സർവ്വസമ്മതനായ ഒരു നേതാവാണു്. പണവും സ്വാധീനവും വർദ്ധിക്കുന്തോറും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി സ്നേഹവും വിനയവും വർദ്ധിക്കയാണു്. അദ്ദേഹം ഇന്നു് ഏൻ, എസ്സ്. എസ്സിലെ ഒരു

ഡയറക്ടരും സമുദായകാര്യങ്ങളിലെല്ലാം മുൻനിന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരാളുമാണു്. എല്ലാവർക്കും നല്ലവനായി കുടുംബത്തേയും സമുദായത്തേയും നാടിനേയും സ്നേഹിച്ചു വളർന്നുവരുന്ന അദ്ദേഹം എന്റെ പ്രത്യേക സ്മരണയിൽനിന്നും വിട്ടുപോകാത്ത ഒരാളാണു്.

21. മുത്തൂർ ഹൈസ്കൂൾ

മുത്തൂർ ഹൈസ്കൂളിനെപ്പറ്റി നമുക്കു വേണ്ടമതിപ്പുണ്ടാകണമെങ്കിൽ അടുത്ത കാലംവരെയുള്ള അവിടത്തെ സ്ഥിതിഗതികളെപ്പറ്റി ഒരു ചെറിയ അറിവെങ്കിലുമുണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണു്. മുത്തൂർ പ്രദേശം തിരുവല്ലാ താലൂക്കിൽ നായന്മാർക്കു മുമ്പെതന്നെ വളരെ പ്രാമാണ്യമുള്ള ടൌണിനോടു തൊട്ടുകിടക്കുന്ന ഒരു ദിക്കാണു്. ഒട്ടധികം നായന്മാർ പാർക്കുന്നുമുണ്ടു്. മുത്തൂരിനു ചരിത്രപ്രാധാന്യം തന്നെയുണ്ടു്. അതു് മുത്തൂറെ 'വലിയവേല'യ്ക്കാണു്. മുത്തൂരിനെ കേന്ദ്രമാക്കി ചുറ്റുമുള്ള 28 കരകളിലെ നായന്മാർ 28 കൊല്ലത്തിൽ ഒരിക്കൽ ഒരുമിച്ചുകൂടി സമുദായത്തിന്റേയും രാജ്യത്തിന്റേയും ആവശ്യങ്ങളെയും ആപത്തുകളെയും പറ്റി ആലോചിക്കാൻ വലിയ ചടങ്ങോടുകൂടി കൂടുന്ന യോഗത്തിനും അനുബന്ധിച്ചു നടക്കുന്ന ഉത്സവത്തിനും കൂടിയുള്ള പേരാണു് 'വലിയവേല'. എന്റെ ജീവിതകാലത്തു് ഒരു 'വലിയവേല'യെ നടന്നിട്ടുള്ളു. അതു് അൻപതുകൊല്ലം മുമ്പാണെന്നു തോന്നുന്നു. എന്റെ ജന്മദേശമായ പെരുന്നയും 28 കരയിൽപ്പെട്ടതായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പെരുന്ന കരക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഞാനും അന്നു പോയിരുന്നു. സന്ധ്യക്കുമുമ്പു് എല്ലാ കരക്കാരും കൊട്ടും വെടിയും ചടങ്ങുമായി മുത്തൂർ ആൽത്തറയ്ക്കൽ ചെന്നെത്തണം, എന്തിനാണു് ചെല്ലുന്നതെന്നോ എന്താണവിടെ ചെയ്യേണ്ടതെന്നോ ക്ഷണിച്ചവർക്കും ചെല്ലുന്നവർക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ. കാലം പുറന്തള്ളിയ ഒരു ചടങ്ങാണതു്. ആ ശവശരീരത്തെ കൊണ്ടുനടക്കാൻ സാമാന്യബുദ്ധിയുള്ളവരാരും ആഗ്രഹിക്കയില്ല. എന്നാൽ അവിടത്തെ പ്രമാണികൾ അതിനു ആഗ്രഹിച്ചു. പഴയ ജാതിഭേദവും സ്ഥാനമാനവും നിലനിറുത്താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ചില കരപ്രമാണികളായിരുന്നു അതിന്റെ നടത്തിപ്പുകാർ. കാലത്തിന്റെ പോക്കറിയാത്ത ആ കരനാഥന്മാർ ഗംഗാനദിയെ മേല്പോട്ടൊഴുക്കാൻ ശ്രമിക്കയാണെന്നു് എനിക്കതു കണ്ടപ്പോൾ തോന്നി. യാതൊരുദ്ദേശവും ലക്ഷ്യവും

പരിപാടിയുമില്ലാതെ ലക്ഷക്കണക്കിനു് ആളുകൾ വന്നുകൂടിയാ ലുള്ള കുഴപ്പത്തിന്റെ വലിപ്പം ഞാനന്നാദ്യം കാണുകയാണു്. ആ ളുകൾ മുഴുവൻ വെളുക്കുന്നതുവരെ ഉറക്കൊഴിച്ചു് വട്ടത്തിൽ കറങ്ങു ന്നതു കണ്ടാൽ എങ്ങിനെ വ്യസനം തോന്നാതിരിക്കും. എല്ലാ കര യുടേയും പ്രാതിനിദ്ധ്യം കണക്കാക്കി വലിയ സദ്യയ്ക്കും ഒരുക്കിയി രുന്നു. ആരെ ആരു് എവിടെയിരുത്താനാണു്? ഓരോ കരയിൽ നിന്നും വന്നിട്ടുള്ള കരപ്രമാണിയേയും നാലു വീടനേയും എട്ടവീട നേയും കണ്ടു പിടിക്കാനാരാണു്! അവരെ നമ്പർമുറയ്ക്കിരുത്തുന്ന തെങ്ങിനെയാണു്. അതൊന്നും നടക്കാത്ത കാര്യമാണെന്നു മന സ്സിലാകുന്നതു് നേരം പ്രകാശമാകുമ്പോഴാണു്. ഒരു മനുഷ്യനും ഉണ്ടില്ലെന്നല്ല ഒരിടത്തു് ഇരിക്കാൻപോലും സാധിച്ചില്ല. കാണാ നും കേൾക്കാനും ഒന്നുമില്ലാതെ വന്നതെന്തിനാണെന്നറിയാതെ ഉറക്കിളച്ചു പട്ടിണികിടന്നു വന്നവരെല്ലാം വന്നവഴിയേ അവരവ രുടെ വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. എത്ര ആയിരം രൂപയും പ്രയത്നവും നഷ്ടമായി എ ന്നുള്ളതിനു കണക്കില്ല. അന്നു ഞാൻ കണ്ട വേലയാണു് വേ ലയില്ലാത്തവക്കുള്ള അവസാനത്തെ 'വലിയവേല'. പിന്നീടു് അ ങ്ങിനെ ഒരു കൂത്തുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇനി ഉണ്ടാകാൻ പോകുന്നുമില്ല.

ഈ കാര്യം ഞാൻ ഇത്ര വിസ്തരിച്ചെഴുതിയതു് മുത്തൂരിന്റെ യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിന്റേയും അപ്രാപ്തിയുടേയും ഒരു ഏകദേശ രൂപം വായനക്കാക്കുണ്ടാകാൻ വേണ്ടിയാണു്. നായർ സമുദായ പരിഷ്കാരചിന്താഗതിയും വിദ്യാഭ്യാസകാര്യങ്ങളും അന്നവർക്കു വലിയ പുരമായിരുന്നു. നിരുപയോഗവും അധിക്ഷേപാർഹവു മായ ഈ മാതിരി വലിയ വേലകളിലും, അന്യോന്യദ്രോഹവും ചതിയും കേസുംകൊണ്ടു് പ്രാമാണ്യം സ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന നാശപ്രവർത്തനങ്ങളിലുമല്ലാതെ കാലോചിതമായി നാട്ടി റന്റെ നന്മക്കുവേണ്ടി എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാൻ സന്മനസ്സുള്ളവർ ഇ ല്ലായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാലും അധികമല്ല. അവരുടെ ബന്ധുക്ക ളിൽ പെട്ട ഞാൻ നായർ സമുദായസംഘടനക്കുവേണ്ടി പല പ്രാ വശ്യം അവിടെ പോയിട്ടുണ്ടു്. അവരിൽ ഒരു അനുഭാവം പോ ലും കാണാൻ സാധിച്ചില്ല. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ പരി ഷ്കൃതവ്യവസ്ഥ അതിനുചുറ്റും കുറേശ്ശ നടപ്പിലായി വ ന്നു. മരിയ്ക്കേണ്ടവരിൽ പലരും മരിച്ചു. ജീവിക്കാൻ തീരുമാ

നിച്ച സമുദായങ്ങളുടെ ഞെരുക്കം വർദ്ധിച്ചു. കണ്ണുമുറക്കാതെയും മാറ്റത്തിനു് വിധേയമാകാതെയും നിവൃത്തിയില്ലെന്നു വന്നു. എതൃപ്പുകൾക്കിടയിൽ കൂടി അവിടത്തെ യുവാക്കന്മാരിൽ ചിലർതന്നെ ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കരയോഗം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ആ യുവാക്കന്മാരുടെ നേതൃത്വം വഹിച്ചതു് പല്ലാട്ട രാഘവൻപിള്ള എന്നൊരു യുവപ്രമാണിയാണു്. അവർ അധികം താമസിയാതെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽ സ്കൂളിന്റെ പണിപൂർത്തിയാക്കി. നല്ലൊരു മിഡിൽസ്കൂൾ അവരുടെ മാനേജ്മെൻറിൻ നടക്കുന്നതുകണ്ടപ്പൊഴെ എനിക്കു സമാധാനമായുള്ളൂ. 'വലിയ വേല'യുടെ പിൻഗാമികളിൽ വന്ന മാറ്റം ലോകം കണ്ടറിഞ്ഞുള്ളൂ. അവർ അവിടം കൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ കെട്ടിടത്തിനു വലിപ്പം കൂട്ടുകയും ഹൈസ്കൂളാക്കാൻ വേണ്ടി അതെല്ലാം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്നു് അതു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ഒന്നാന്തരം ഹൈസ്കൂളുകളിൽ ഒന്നാണു്. തിരുവല്ലായിലെ നല്ല കരയോഗങ്ങളിൽ ഒന്നു അവരുടേതാണു്. എല്ലാവരേയും രമ്യപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു പോകാനും ക്ലേശം സഹിച്ചു്, ഏറെറടുത്ത കാര്യം പൂർത്തിയാക്കുന്നതുവരെ പിന്മാറാതെ നിൽക്കാനും കഴിവുള്ളവരിൽ പ്രമാണിയാണു് പല്ലാട്ട രാഘവൻപിള്ള.

22. മക്കപ്പുഴ ഹൈസ്കൂൾ.

മക്കപ്പുഴ റാന്നിയുടെ വടക്കേ അറ്റത്തുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണു്. ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രചരണാർത്ഥം ഞാൻ ആ മലമ്പ്രദേശത്തു്—കാട്ടുദിക്കിൽ എന്നു പറഞ്ഞാലും തെറ്റില്ല—സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ, അന്നു് എൺപതിൽ പരം വയസ്സുള്ള കേശവൻനായർ എന്നൊരു കാരണവരുടെ വീട്ടിൽ പോകാൻ ഇടയായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെറുപ്പത്തിൽ അദ്ദേഹം അവിടെ കുടിയേറി പാർത്തതാണു്. അക്കാലത്തെ കാട്ടുദിക്കിന്റെ ഭയങ്കരതയേയും, ദിവസേന എന്നപോലെ കടുവായും പുലിയും എരുത്തിലിൽനിന്നും പശുക്കളെ പിടിക്കുന്നതിനേയും, അന്നത്തെ ക്ലേശകരമായ ജീവിതത്തിന്റെ പല നിലകളേയുമവർ എന്നെ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. ഞാൻ കാണുന്ന കാലത്തു് മക്കളും മരുമക്കളും അവരുടെ സന്തതികളുമായിട്ടു് കുറെ അധികം ആളുകളുണ്ടു്. അവരെയെല്ലാം പല വീട്ടുകളിലായി പാർപ്പിച്ചിരിക്കു

യാണു്. എല്ലാവരും നല്ല കൃഷിക്കാരാണു്. സാമാന്യം നല്ല നിലയും കുടുംബത്തിലുള്ളവർക്കെല്ലാം സുഭിക്ഷ ജീവിതവുമാണു്. വലിയ സുഗ്രീവാജ്ഞക്കാരനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏക ശാസനയിൽ ആണു് കുടുംബാംഗങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞു വന്നതു്. മണിമല നിന്നും റാന്നീക്കുള്ള റോട്ടവക്കിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസം. സമീപപ്രദേശത്തെങ്ങും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് യാതൊരു സൌകര്യവുമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവിടെ പരിഷ്കൃതമാനസനായിരുന്ന ആ കാരണവർ ഒരു പ്രാഥമിക പാഠശാല ഉണ്ടാക്കയും അതു ക്രമേണ മിഡിൽസ്കൂളാക്കയും ചെയ്തു. അതിന്റെ മാനേജരായിരുന്ന അംഗീകാരവും ഗ്രാന്റും വാങ്ങി ഭംഗിയിൽ ഭരണം നടത്തി അങ്ങിനെ നിന്നു കൊല്ലങ്ങൾ പലതു കഴിഞ്ഞശേഷമാണു് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കാണാൻ ഇടയായതു്. അന്നതന്നെ അദ്ദേഹം എന്നോടു പറഞ്ഞതു് അദ്ദേഹത്തിനു പ്രായാധിക്യമായതുകൊണ്ടു് ആ സ്കൂളിന്റെ ഭരണം നടത്താൻ പ്രയാസമാണെന്നും സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുതരാൻ വിചാരിക്കുന്നു എന്നും അതു് ഉടനെ ഏറ്റെടുത്തു നടത്തണമെന്നുമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താല്പര്യപ്രകാരം അധികം താമസിയാതെ അതു് ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളായി – എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രൈമറിസ്കൂളുകൾ ഗവൺമെൻറിനെ ഏൽപിച്ച കൂട്ടത്തിൽ ആ സ്കൂളിന്റെ പ്രൈമറിഭാഗം ഗവൺമെൻറിനെ ഏൽപിച്ചുകൊടുത്തു. മിഡിൽസ്കൂൾ സെക്ഷൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ഭരണത്തിൽ തന്നെ നടന്നു.

മേൽവിവരിച്ച കേശവൻ നായരുടെ വീടിനു സമീപത്താണു് ഇന്നത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ജനറൽ സെക്രട്ടറി മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻപിള്ളയുടെ താമസം. അദ്ദേഹം അതിനടുത്തുള്ള അയിരൂർ പ്രദേശത്തെ ഒരു വലിയ കുടുംബക്കാരനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാരണവന്മാർ മക്കപ്പുഴ പ്രദേശത്തു് ധാരാളം വസ്തുക്കൾ സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് വാസുദേവൻപിള്ളയുടെ മാതാവു് അവരുടെ കൂട്ടികളോടുകൂടി താമസം അങ്ങോട്ടുമാറി. അങ്ങിനെ രണ്ടു കുടുംബമെ അക്കാലത്തു് അവിടുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കേശവൻ നായരുടെ കാലശേഷം മക്കളും മരുമക്കളും ഭാഗംപിരിഞ്ഞു് പലവീടുകളായി. ഇപ്പോൾ ആ പ്രദേശത്തെ നായകൻ മക്കപ്പുഴ വാസുദേവൻപിള്ളയാണെന്നു പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. എല്ലാവരും തമ്മിൽ വളരെ യോജിപ്പായി കഴിയുന്നു ദിക്കാണു്.

അവിടത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മിഡിൽ സ്കൂളിനു സാമാന്യം നല്ല കെട്ടിടവും സാധനസാമഗ്രികളും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അതിനെ പുതുക്കയും പരിഷ്ക്കരിക്കയും ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. വാസുദേവൻപിള്ള ആ ചുമതല എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനുവേണ്ടി ഏറെറടുത്തു് സ്വന്തം പണം ഒട്ടധികം ചെലവുചെയ്തു് വേണ്ട ഭൂമിയും ഒരു ഹൈസ്കൂളിനു ആവശ്യമുള്ള ഒന്നാന്തരം കെട്ടിടവും ഉണ്ടാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിശ്രമം കൊണ്ടു് ഇക്കൊല്ലം അതു് ഹൈസ്കൂളുമായി. അപ്രദേശത്തിനു തന്നെ വലിയ മട്ടമാറ്റം വന്നു. ആ ഇരുളടഞ്ഞ ദിക്കിൽ വിദ്യാപ്രകാശത്തിനു് ആദ്യമായി ചെറു വിളക്കു കത്തിച്ച വൃദ്ധനായ കേശവൻനായർ ഇന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കർമ്മഭൂമിയിൽവന്നു നോക്കാൻ ഇടയാകുന്നെങ്കിൽ ആനന്ദനിർവൃതനായി മക്കപ്പുഴപ്രദേശത്തിന്റെ ഭാഗ്യം ഓർത്തു് വാസുദേവൻപിള്ളയെ അനുഗ്രഹിക്കാതിരിക്കയില്ല.

23. ചിങ്ങവനം ഗേൾസ് ഹൈസ്കൂൾ

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു് ഇനിയും ചില ഹൈസ്കൂളുകളും മിഡിൽ സ്കൂളുകളും ടെയിനിംഗ് സ്കൂളുകളുമുണ്ടു്. എല്ലാറ്റിനും ചെറിയ ചെറിയ ചരിത്രവുമുണ്ടു്. അവയിൽ ഒന്നുതന്നെ ഒട്ടധികം ക്ലേശവും നാട്ടുകാരുടെ സഹകരണവും കൂടാതെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതല്ല. അവയിൽ ചിലതു് ആ നാട്ടിലുള്ളവർ ദരിദ്രരും സംഖ്യാബലം കുറഞ്ഞവരും ആയിരുന്നിട്ടും അവരുടെ താല്പര്യക്കുട്ടത്തിലും നിരന്തരശ്രമവും കൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണെന്നുകൂടി പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നും പലടത്തും മരാമത്തുകൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. അങ്ങിനെയുള്ളതിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്തൊന്നാണു് കോട്ടയം താലൂക്കിലുള്ള ചിങ്ങവനം ഗേൾസ് ഹൈസ്കൂൾ. പല പരിവർത്തനങ്ങളിൽകൂടി കടന്നുപോന്ന ഒരു നീണ്ടചരിത്രം അതിനുണ്ടു്. അതു് നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ഏറെറടുത്ത സ്കൂൾ എന്നു പറയുന്നതിനെക്കാൾ എൻ. എസ്. എസ്സിനു വന്നുചേർന്ന സ്കൂൾ എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും അധികം ശരിയായിട്ടുള്ളതു്.

വലിയ ആദർശങ്ങളോടും മഹാമോഹങ്ങളോടുംകൂടി കോട്ടയം ടൌണിലുള്ള അഭ്യസ്തവിദ്യരായ ഏതാനും ഹിന്ദുയുവതികൾ

യോജിച്ചു സ്ഥാപിച്ചതാണു് ഈ വനിതാസ്കൂൾ. ആരംഭകാലത്തു് തിരുനക്കരയുള്ള പ്രമാണികളിൽ പലരും പിന്തുണനിന്നു സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗാന്ധിജിയുടെ വാദ്ധ്യാസ്കൂളിന്റേയും ഈ നാട്ടിലെ വിദ്യാഭ്യാസരീതിയുടേയും സങ്കലനമായിരുന്നു അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നതു്. വാടകക്കെട്ടിടത്തിൽ ആരംഭിച്ച ആ ഗുരുകുലവിദ്യാശാല കുറച്ചുകാലം ഊർജ്ജിതത്തിലും കുറെകാലം ഇഴഞ്ഞും നടന്നശേഷം കെട്ടിടവാടക കൊടുക്കാനൊ അനാഥക്കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കാനൊ പ്രവർത്തകർക്കുതന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടാനൊ പണമൊ പിന്തുണയൊ ഇല്ലാതെ, ടൌൺ ഇതിനു പറ്റിയ സ്ഥലമല്ലെന്നു കരുതി ഓരോരുത്തരായി അതിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോകേണ്ടിവന്നു. അവശേഷിച്ചവർ അവരുടെ രക്ഷയിൽ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്ന അനാഥക്കുട്ടികളേയുംകൊണ്ടു നാട്ടിൻപുറത്തെവിടെയെങ്കിലും പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു. പല താവളങ്ങളിൽ തങ്ങിയശേഷം അവിടെങ്ങും രക്ഷയില്ലെന്നു കണ്ടു് ചിങ്ങവനത്തിന്റെ ഉൾഭാഗത്തു് കുഴിമറ്റം എന്ന സ്ഥലത്തു് സമുദായസ്നേഹിയും സ്ഥിരനിഷ്ഠയുള്ളവനുമായ റിട്ടയാർഡ് പാവ്വത്യം പേത്തുർ രാമൻപിള്ളയെ ഈശ്വരാധീനത്താൽ അവർക്കു പിന്തുണക്കു ലഭിച്ചു. കോട്ടയം ടൌൺ വിട്ടതിന്റെശേഷം ആ അനാഥക്കുട്ടികൾക്കും അവരുടെ രക്ഷാധികാരം ഏറ്റെടുത്ത സഹോദരികൾക്കും ആശയും ആശ്വാസവും നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നതു് ദിനാനുകമ്പയുള്ള എം. പി. മന്മഥനാണു്. അദ്ദേഹം അന്നു് എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അറിയാതെതന്നെ ആ വനിതാസ്ഥാപനം നിലനിത്തിക്കൊണ്ടുപോകാൻഉള്ള ബാദ്ധ്യത എൻ. എസ്. എസ്സിനുണ്ടെന്നുള്ള തോന്നൽ ആ നാട്ടിൻപുറത്തുള്ളവർക്കും ഡയറക്ടറന്മാരിൽ ചിലർക്കും ഉണ്ടാകാൻ ഇടയായി. ഒരുസെന്റു സ്ഥലമൊ കേറിക്കിടക്കാൻ ഒരു കെട്ടിടമൊ നാലുകാശൊ ഇല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാപനം ഞെരുക്കമുള്ള സർവീസ് സൊസൈറ്റി ഏറ്റെടുത്തു് ശോകസമ്പൂർണ്ണമായ അതിന്റെ അവസാനരംഗത്തിനു സാക്ഷിനിൽക്കുന്നതും അനാഥക്കുട്ടികളെ വഴിയാധാരമാക്കുന്നതും ആലോചിച്ചു വേണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായക്കാരും ബോർഡിലുണ്ടായിരുന്നു. ഒടുവിൽ മന്മഥന്റെ താല്പര്യവും, പാവ്വത്യം രാമൻപിള്ളയുടെ നിർബന്ധവും കൊണ്ടു് ആ ചുമതല സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ വന്നുചേർന്നു എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞു. ഈ സ്കൂൾ തിരുനക്കര ആരംഭിച്ചതു്

123 ലാണ്. സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ ലയിച്ചതു് 1951 ജൂൺ 1-ാനു- യുമാണു്.അത്യാവശ്യം വേണ്ട വസ്തുവും കെട്ടിടങ്ങളും സാധനസാമഗ്രികളും ഇന്നു് ആ സ്ഥാപനത്തിനുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അതു് ഒരു പൂണ്ണ ഹൈസ്ക്കൂളായിതീർന്നിട്ടുമുണ്ടു്. അഭിനന്ദനത്തിനുള്ള പൂണ്ണാവകാശവും പാവ്വത്യം രാമൻപിള്ളക്കും അവിട്ടുള്ള അപൂവ്വം ചില സമുദായ സ്നേഹികൾക്കുമാണു്. പലരെക്കൊണ്ടു പണം വാങ്ങിയും സ്വന്തപണം ധാരാളം ചെലവുചെയ്തും രാമൻപിള്ള തന്നെയാണു് അതിന്റെ ആദ്യവസാന ചുമതലവഹിച്ചതു്. പലവിധത്തിലുള്ള ഞെരുക്കമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും ഒട്ടധികം പണം ചെലവുചെയ്തും ജനറൽ മാനേജർ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിച്ചും അതിന്റെ നിലനില്പിനുവേണ്ടി പ്രവത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു നശിച്ചുപോകുമായിരുന്ന ഒരു സ്ഥാപനത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു രക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

24. മൂവാറ്റുപുഴ മിഡിൽസ്കൂൾ

എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ആദ്യകാലസ്കൂളുകളിൽപെട്ടതാണു മൂവാറ്റുപുഴ ടൌൺസ്കൂൾ. അവിടത്തെ സവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ബന്ധുക്കളിൽപെട്ട പൊതുജനപ്രമാണി വി. പി. ഗോവിന്ദൻനായരാണു്. അദ്ദേഹം അവിടത്തെ വക്കീലന്മാരിലും ഒരു പ്രധാനിയാണു്. വലിയ നായരും അതിലും കവിഞ്ഞ ഹിന്ദുവുമാണു്. മൂവാറ്റുപുഴതാലൂക്കു് ഒട്ടാകെ തന്നെ സാമാന്യം സ്വാധീനശക്തിയുള്ള ആളുമാണദ്ദേഹം. വി. പി. യും പേന്തിട്ട ഗോപാലപിള്ളയും തൃക്കാരിയൂർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയും എം. ഡി. ശങ്കരൻ നായരും മറ്റുമാണു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ മൂവാറ്റുപുഴയുള്ള ആദ്യകാല പ്രവത്തകന്മാർ. മൂവാറ്റുപുഴ അവിടവിടെ അപൂവ്വം ചില നായർ പ്രമാണികളും ധനവാന്മാരും ഉണ്ടെങ്കിലും സംഖ്യാബലംകൊണ്ടും കൂട്ടുകെട്ടും ധനസ്ഥിതിയുംകൊണ്ടും അതൊരു തെളിഞ്ഞ ക്രിസ്ത്യൻ താലൂക്കുതന്നെയാണു്. കത്തോലിക്കക്കൊ യാക്കോബായക്കാക്കൊ പ്രാബല്യം എന്നേ സംശയമുള്ള.

വി. പി. യും കൂട്ടരും മൂവാറ്റുപുഴ ടൌണിൽ പാലത്തിനു വടക്കുഭാഗത്തു് ഏതാനും കുന്നുംപുറം സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയു

ടെപേക്ക് എഴുതിവാങ്ങുകയും അവിടെ ഒരു സ്കൂൾകെട്ടിടം പ
ണിയിക്കയും ചെയ്തു. പണം അധികമില്ലാത്ത അവർ രായും പ
കലും ക്ലേശിച്ചു് ചെറുതുപത്തിലാണെങ്കിലും നല്ലൊരു സ്കൂൾ
കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കി. അവിടെ അന്നു തുടങ്ങിയ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂൾ ഇന്നു സാമാന്യം നല്ല നിലയിൽ വളർന്നു വന്നിട്ടുണ്ടു്. മൂവാറ്റുപുഴ സ്വദേശിയായ എം. പി. മന്മഥൻ നായരെ ഞാൻ ആദ്യമായി കണ്ടതും പരിചയപ്പെട്ടതും അവിടെവച്ചാണു്. ബി. എ. പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞ ഒരു യുവാവാണു് അന്നു് അദ്ദേഹം എന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സുമുഖത്വവും ഉത്സാഹവും ക്ലേശസഹിഷ്ണുതയും വിനയവും സമുദായ സ്നേഹവും അദ്ദേഹത്തെ എന്നിലേക്കാകർഷിച്ചു. അന്നേ സാമാന്യം നന്നായി പ്രസംഗിക്കും. അദ്ദേഹം തനിയെ പഠിച്ച ഹരികഥാ പ്രസംഗംകേട്ടാൽ രസിക്കാത്തവർ ചുരുങ്ങും. അവിടുത്തെ പുതിയ സ്കൂളിലെ അദ്ധ്യാപകന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു അദ്ദേഹം എന്നാണെന്റെ ഓർമ്മ. എം. പി. മന്മഥന്റെ സാമർത്ഥ്യവും സ്വഭാവഗുണവും കണ്ടു് ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. സമുദായത്തിനു പ്രയോജനപ്പെടുന്ന പല കഴിവുകളും അദ്ദേഹത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നി. ഞങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ടായ ആ ആദ്യകാഴ്ചയും വേഴ്ചയും ദൃഢപ്പെടാൻ കാലം അധികം വേണ്ടിവന്നില്ല. അതുപോലെ തന്നെയാണു് എനിക്കു് അന്നു് അവിടെലഭിച്ച എല്ലാ സ്നേഹിതന്മാരും. വിശേഷിച്ചു വി. പി. ഗോവിന്ദൻനായർ. അദ്ദേഹം ഊർജ്ജസ്വലനും ആർക്കും കീഴടങ്ങാത്ത വനുമാണെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാണു്. ശുദ്ധഹൃദയനായ അദ്ദേഹത്തിനു പിണങ്ങാനും പ്രയാസമില്ല. എന്നാൽ എന്നോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹം ഒരു പ്രത്യേക നിലയിലുള്ളതാണു്. എന്റെ ആത്മസുഹൃത്തുക്കളിൽ ഒരാളാണു അദ്ദേഹമെന്നു നിർവിശങ്കം പറയാം. എന്റെ സുഖദുഃഖങ്ങളിലും സന്തോഷസന്താപങ്ങളിലും ഒരു പോലെ പങ്കുകൊള്ളുന്ന ആളാണു്. സമുദായ കാര്യങ്ങളിൽ—രാഷ്ട്രീയ കാര്യങ്ങളിൽപോലും വി. പി. ഗോവിന്ദൻ നായരുടെ അഭിപ്രായം പത്മനാഭപിള്ളസ്സാറിന്റെ അഭിപ്രായമാണു്" എന്നു പരസ്യമായി പറയാൻ കൂസലില്ലാത്ത ആളാണു്. പൌരുഷശാലിയായ അദ്ദേഹം അതിൽ അപൌരുഷം കാണാത്തതു് ഞാനുമായി സാത്മ്യം സംഭവിച്ച ആത്മസുഹൃത്തായതുകൊണ്ടുമാത്രമാണു്. ഏതായാലും മൂവാറ്റുപുഴയെ സംബന്ധിച്ചു്, ഉള്ള സുഹൃത്തുക്കളെക്കൊണ്ടു് ഞാൻ സംതൃപ്തനാണു്. സമുദായ സ്ഥാ

പനകായ്ക്കുത്തിൽ മറേറതൊരു താലൂക്കിനേറയും പിന്നണിയിൽ നില്ക്കാൻ ആവശ്യമില്ലാത്തവണ്ണം തൃക്കാരിയൂർ വാരപ്പെട്ടി മണ്ണൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്ഥാപനങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്.

25. തടിയൂർ ഹൈസ്കൂൾ.

ഈശ്വരേച്ഛയുടെ ഗതിവിഗതികളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്ന ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണു്, നായർ മഹാസഭവകയായിരുന്ന തടിയൂർ ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂൾ ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂളായി തീർന്നതു്. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈററിക്കു് എതിരായി തുടങ്ങിയ നായർമഹാസഭ അതിന്റെ പ്രാരംഭകാലത്തുതന്നെ തിരുവല്ലാ താലൂക്കിന്റെ കിഴക്കെ അററത്തു് നായന്മാക്കു പ്രാമാണ്യമുള്ള അയിരൂരിൽ ഉൾപ്പെട്ട തടിയൂർ പ്രദേശത്തു് ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളുണ്ടാക്കാൻ തീരുമാനിക്കയും അതു നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തു. നായർമഹാസഭാസ്ഥാപകന്മാരിൽ ഒരാളും അതിന്റെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയുമായിരുന്ന എം. ഈ. മാധവൻപിള്ള തന്നെയായിരുന്നു സ്കൂളിന്റെ മാനേജർ. അതിന്റെ സ്ഥാപകന്മാരിൽ പ്രമാണി തോട്ടാവള്ളി നാരായണൻആശാൻ ആയിരുന്നു. അയിരൂർ പ്രദേശത്തു കാണുന്ന നായർ സമുദായ ബോധത്തിനും പരിഷ്കാരത്തിനും കാരണഭൂതൻ തോട്ടാവള്ളിൽ ആശാൻ ആയിരുന്നു. അയിരൂർ മണപ്പുറത്തെ ഹൈന്ദവസമ്മേളനങ്ങളുടെ നേതൃത്വവും മരിക്കുന്നതുവരെ അദ്ദേഹത്തിൽ ലയിച്ചിരുന്നു. വലിയ സമുദായസ്നേഹിയും മതാഭിമാനിയുമായിരുന്ന ആശാന്റെ നിസ്സ്വാർത്ഥസേവനം രൂപംപ്രാപിച്ചതാണു് തടിയൂർ ഹൈസ്കൂൾ. ആശാനും എം. ഈ. മാധവൻപിള്ളയുമായിരുന്നു മഹാസഭയുടേയും സ്കൂളിന്റേയും ജീവനാഡി. റോഡുവക്കിൽ ഒന്നാന്തരം സ്ഥലത്തു് വൻതോതിലുള്ള പല നല്ല കെട്ടിടങ്ങൾ കെട്ടി പ്രശസ്തമായ നിലയിൽ ഇരുപത്തഞ്ചുകൊല്ലം നടത്തിയ തടിയൂർ സ്കൂൾ ആരുടേയും പ്രേരണകൂടാതെ സർവ്വീസ് സൊസൈററിയിൽ ലയിക്കാൻ ഇടയായതു് കാലഗതികൊണ്ടെന്നല്ലാതെ മറ്റൊന്നും പറയാനില്ല. നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈററിയും നായർമഹാസഭയും തമ്മിൽ ആദികാലത്തു് എത്രയധികം മത്സരവും വാശിയുമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ക്രമേണ അതു കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞു് ഒരു സാധാരണ നിലയിൽ

എത്തീട്ട് ഏതാനും കൊല്ലമായി. മഹാസഭ പ്രവർത്തിരഹിതമാകയും,സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി വളർന്ന് വരികയും ചെയ്തപ്പോൾ മത്സരത്തിനുണ്ടായിരുന്ന കാരണം തനിയെ അവസാനിച്ചു. മഹാസഭ വകയായി ഒടുവിൽ അവശേഷിച്ചത് തടിയൂർ സ്കൂൾമാത്രമാണ്. മഹാസഭയ്ക്ക് സന്താനം ഒന്നെ ഉണ്ടായുള്ളു എങ്കിലും അതു സൽസന്താനമായിരുന്നു എന്നു സന്തോഷപൂർവ്വം സമ്മതിക്കാവുന്നതാണ്.

മത്സരം എന്തുകാരണം കൊണ്ടുണ്ടായതായാലും അതു സമൂലം ഇല്ലാതായി. സമുദായാംഗങ്ങളെല്ലാം യോജിച്ചു പ്രവർത്തിക്കണമെന്നുള്ള താല്പര്യം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തകന്മാർക്കും എം. ഈ. മാധവൻപിള്ള കൂട്ടർക്കും ഉണ്ടായതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് അന്യോന്യം സമീപിക്കാനും സംസാരിക്കാനും സന്ദർഭമുണ്ടായതു്. തടിയൂർ സ്കൂളിന്റെ സർവ്വാവകാശങ്ങളും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടുകൊടുക്കാനും, എം. ഈ. മാധവൻപിള്ളയേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന സഹപ്രവർത്തകന്മാരിൽ ഏതാനുംപേരെയും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. മെംബറന്മാരാക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. അതനുസരിച്ചു തടിയൂർസ്കൂളിന്റെ രജതജൂബിലി മഹോത്സവത്തിൽ വച്ചതന്നെ ആ സ്കൂൾ, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടതന്ന വിവരത്തിനുള്ള ആധാരം മാനേജർ എം. ഈ. മാധവൻപിള്ള ഒരു ചെറുപ്രസംഗത്തോടുകൂടി എൻ. എസ്സ്. എസ്സ് പ്രസിഡണ്ട് വി. കെ. വേലപ്പനെ ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു. അലങ്കൃതമായ പന്തലിൽ, തിങ്ങിക്കൂടിയിരിക്കുന്ന ബഹുജനങ്ങളുടേയും അദ്ധ്യാപകരുടേയും വിദ്യാർത്ഥികളുടേയും നടുവിൽവച്ചു്, നിറപറയും നിലവിളക്കും കൊണ്ടു പ്രശോഭിതമായ സന്ദർഭത്തിൽ ചെയ്ത ആ ദാനയാധാരകൈമാറ്റവും മാധവൻപിള്ളയുടെ ഹൃദയസ്പർശിയായ പ്രസംഗവും സന്നിഹിതരായിരുന്നവരെയെല്ലാം ആനന്ദതുന്ദിലരാക്കിത്തീർത്തു. മാധവൻപിള്ളയുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ ഒടുവിൽ ചൊല്ലിയതു് ശാകുന്തളം നാലാം അംഗത്തിലെ ഈ ശ്ലോകമാണ്.

"മുന്നെഞാൻ നിരൂപിച്ചപോൽ
സദൃശനായുള്ളൊരു ഭർത്താവിനെ—
ത്തന്നെ പുണ്യവശേന മൽപ്രിയസുതേ!
പ്രാപിച്ചു നീ സാമ്പ്രതം.

ഔന്നത്യം കലരും രസാലവരനീ
മുല്ലസ്സുമായ് വല്ലഭൻ,
നിന്നെ ചൊല്ലിയുമില്ലകില്ലിനിയെ
നിസ്സീമുല്ലയെ ചൊല്ലിയും."

ശരിയാണ്. വളരെപ്രയാസപ്പെട്ട് തന്റെ ഓമനപ്പുത്രിയെപ്പോലെ വളത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന ഈ മഹാസ്ഥാപനത്തെ, അദ്ദേഹത്തിനു മതിപ്പും വിശ്വാസവും ഉള്ള ഒരു ഭരണസമിതിയെത്തന്നെ ഏല്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതിലുള്ള സംതൃപ്തിയും സന്തോഷവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകളിൽ തികഞ്ഞു തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹം കൃതകൃത്യനാണ്.

എം. ഈ. മാധവൻപിള്ള ചങ്ങനാശേരി സ്വദേശിയാണ്. എന്നു പറഞ്ഞാൽ പോരാ, അവിടത്തെ മാത്രമല്ല ഈ രാജ്യത്തെ തന്നെ പേരുകേട്ട പ്രമുഖകുടുംബങ്ങളിൽ ഒന്നായ 'മാടത്തുമന' ഭവനത്തിലെയാണ്. ശേഷിമാനായ ഒരു വക്കീലാണ്. അദ്ദേഹം നിരന്തരപരിശ്രമിയായ ഒരു പ്രവർത്തകനുമാണ്. ഈ യോജിപ്പോടുകൂടി മഹാസഭാപ്രസ്ഥാനത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ശക്തി ഉൾപ്പെടെ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി കൂടുതൽ ശക്തമായിത്തീർന്നു എന്നു സമുദായം ആഹ്ലാദിക്കുകയാണ്.

26. ആനിക്കാട് ഹൈസ്കൂൾ.

കോട്ടയം താലൂക്കിന്റെ കിഴക്ക് നായർ ശക്തിയുള്ള ഒരു ദിക്കാണ് ആനിക്കാട്. അവിടെ അപൂർവ്വം ചില നായർ പ്രമാണികൾ ചേർന്ന് 20 കൊല്ലത്തിനു മുമ്പുണ്ടാക്കിയതാണ് ആനിക്കാട് ഹൈസ്കൂൾ. ഈ സ്കൂൾ സ്ഥാപകന്മാരിൽ പ്രമാണി തെക്കേടത്തു നാരായണപിള്ളയാണ്. അദ്ദേഹം സ്കൂളിനുവേണ്ടി വളരെ പണം ചിലവു ചെയ്യുകയും ശ്രമിക്കയും ക്ലേശിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ മാനേജരും അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു. ഈ സ്കൂളിന്റെ ഉടമസ്ഥന്മാരിൽ ഒരാൾ പിറ്റേന്നാൽ അയ്യപ്പൻപിള്ളയാണ്. അദ്ദേഹമാണ് വളരെക്കാലമായി ആനിക്കാട്ടെ പൊതുജനപ്രമാണി. ഏതു നല്ല കാര്യങ്ങളുടേയും നേതൃത്വം വഹിക്കാനും പങ്കാളിയാകാനും സന്മനസ്സുള്ള ഒരു ദേശാഭിമാനിയാണദ്ദേഹം.

അവിടുള്ള എന്റെ സ്നേതന്മാരിൽ പ്രമാണിയും അദ്ദേഹം തന്നെയാണു്. സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിലെ മെംബറായ അദ്ദേഹം, എന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നിട്ടുള്ള മിക്ക പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലേയും സഹകാരിയുമാണു്. ആനിക്കാട്ട സ്കൂളിന്റെ അവകാശികളിൽ ഒരാളും യുവജനപ്രമാണിയുമായ പി. ജി. നായരുടെ ഊർജ്ജസ്വലതയെപ്പറ്റി എനിക്കു പലപ്പൊഴും മതിപ്പു തോന്നീട്ടുണ്ടു്. സ്കൂളിന്റെ നിലനിൽപിനും ഭംഗിയായ നടത്തിപ്പിനും സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിക്കുന്നതാണു് നല്ലതെന്നുള്ള മാനേജർ നാരായണപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായത്തോടു് മേൽവിവരിച്ചവരും മറ്റുടമസ്ഥരും യോജിക്കയാൽ ആ സ്കൂൾ എല്ലാവരും ചേർന്നു് സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വിട്ടതന്നു. അതിന്റെ ആധാരകൈമാറവും ഒരു മഹായോഗസമക്ഷമാണു് നടന്നതു്. ആവശ്യമുള്ള കെട്ടിടങ്ങളും സാധനസാമഗ്രികളുമുള്ള നല്ല ഒരു സ്കൂളാണതു്. അതിനോടുകൂടി എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനുള്ള ആനിക്കാട്ടബന്ധം പൂവ്വാധികം ദൃഢതരമായി.

ബാക്കി എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. സ്കൂളുകളും പ്രദേശങ്ങളുമായും എനിക്കു് ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ ഒരു ബന്ധം ഉണ്ടാകാതിരുന്നിരിക്കയില്ല. അവയിൽ പലതിനെപ്പറ്റിയും എന്റെ ഓമ്മക്കുറിപ്പിൽ എവിടെ എങ്കിലും എന്തെങ്കിലും സ്പർശിച്ചുകാണുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. അതുകൊണ്ടാണു് അവയെപ്പറ്റി വീണ്ടും എടുത്തുപറയാതിരുന്നിട്ടുള്ളതു്. ഏതെങ്കിലും സ്കൂളിന്റെയോ പ്രമാണികളുടെയോ പേരു വിട്ടുപോയിട്ടുണ്ടെങ്കിലോ ചേർക്കാതിരുന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലോ അതിന്റെ പ്രാമാണ്യക്കുറവൊ ബന്ധമില്ലായ്മയൊ കൊണ്ടല്ലെന്നും എന്റെ ഓമ്മക്കുറവുകൊണ്ടാണെന്നും ധരിക്കേണ്ടതാണു്. സ്കൂൾ കായ്ങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള എന്റെ ഓമ്മക്കുറിപ്പു് ഈ വിധത്തിൽ സമാപിപ്പിക്കാം.

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം

സ്കൂൾഭരണം

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂൾ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ തന്നെ അവ ഒരു ജനറൽമാനേജരുടെ ഭരണത്തിലിരിക്കാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു. ആദ്യത്തെ ജനറൽ മാനേജർ, ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായ ഞാൻ തന്നെയായിരുന്നു. ഞാൻ അന്നത്തെ ജനറൽ സെക്രട്ടറിയും ജനറൽമാനേജരും മാത്രമല്ല ക്ലർക്കും ശിപായിയും ആഫീസും കൂടിയായിരുന്നു. സ്കൂളുകളുടെ എല്ലാ ചുമതലയും വഹിക്കയും പൊതുബ്ഭരണം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നതു ജനറൽ മാനേജർ ആണെങ്കിലും, ഓരൊ സ്കൂളിനും അതാതു സ്ഥലത്തു് ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഓരൊ ലോക്കൽ മാനേജരെയും അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കാൻ ഓരൊ ലോക്കൽ കമ്മറ്റിയെയും ഉണ്ടാക്കാനും ആദ്യം മുതൽ തന്നെ വ്യവസ്ഥചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അതനുസരിച്ചാണു് ഇന്നും നടക്കുന്നതു്. സ്കൂൾഭരണത്തിനുള്ള നിബന്ധനയിൽ ആവശ്യംപോലെ അപ്പൊഴപ്പോൾ പല മാറ്റങ്ങളും വരുത്തീട്ടുണ്ടു്. വ്യവസ്ഥിതി വേണ്ടവണ്ണം പാലിച്ചുകൊണ്ടുപോകാൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂൾ മാനേജ്മൻറിനു കഴിവുണ്ടെന്നുള്ള സൽപേരു സമ്പാദിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിട്ടില്ല. സ്ഥാപനത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നവരും നിബന്ധന തെറ്റി നടക്കാത്തവരുമായ ഏതു സമുദായത്തിൽപെട്ട അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെയും സർവ്വീസിനു ഇതുവരെ ഒരു കോട്ടവുമുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു കാണിക്കാൻ തെളിവ് അന്വേഷിച്ചു നടക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. മുപ്പതും മുപ്പത്തഞ്ചും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു് സർവ്വീ

സ് പൂത്തിയായി പ്രാവിഡൻറ് ഫണ്ടും ഗ്രാറുവിറിയും വാങ്ങി പിരിഞ്ഞ അനവധി അദ്ധ്യാപകന്മാർ ഇന്നും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്. ആരംഭകാലംമുതൽ, 17 കൊല്ലം തുടന്ന് ഞാൻതന്നെയാണ് ജനറൽമാനേജരായിരുന്നതു്. ജനറൽ സെക്രട്ടറിയുടെയും ജനറൽ മാനേജരുടെയും ജോലി വർദ്ധിച്ചതുനിമിത്തം വിദ്യാഭ്യാസശാഖ പ്രത്യേകം തിരിച്ച് ഒരു ജനറൽ മാനേജരെ നിയമിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അതനുസരിച്ച് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളുകളിലെ സീനിയർ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്ന കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കരെ 107 തുലാത്തിൽ ജനറൽമാനേജരായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹമാണ് രണ്ടാമത്തെ ജനറൽമാനേജർ.

2. കട്ടിയാട്ടശിവരാമപ്പണിക്കർ.

സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി പ്രവർത്തനം ജീവിത ധർമ്മമായി സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് നായർ സമുദായ സമക്ഷം പ്രതിജ്ഞാബദ്ധനായി ആദ്യംവന്നതു് ഞാനാണെങ്കിൽ, അതിൽ ഒട്ടും കുറയാത്ത ആവേശത്തിൽ സേവനത്തിനായി സമുദായ സമക്ഷം ജീവിതസമർപ്പണം ചെയ്തവന്ന രണ്ടാമത്തെ ആൾ കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കരായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ത്യാഗം ചെറുതല്ലായിരുന്നു. ബി. എ. ക്കാക്ക് വിലയുള്ള കാലത്തെ ബി. എ. ക്കാരനാണദ്ദേഹം. സർക്കാരുദ്യോഗത്തിന്റെ പദവിയും പ്രമോഷനും ഓർത്തു് ആളുകളെല്ലാം അങ്ങോട്ടു പായുന്നകാലം. പദവിയിലും അന്തസ്സിലും പണവിട കുറയാൻ സമ്മതമില്ലാത്ത പണിക്കർ, ലഭ്യമാകാൻ പ്രയാസമില്ലാത്ത ഉദ്യോഗ പദവിയെ കാംക്ഷിക്കാതെ ആദായത്തിലും പദവിയിലും കുറവുള്ള ഒരു പ്രൈവറ്റ് 'സ്കൂൾ ടീച്ചറാ'കാൻ തീരുമാനിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമുദായ സ്നേഹവും ത്യാഗവും കൊണ്ടുമാത്രമാണ്. മറ്റൊരു ജോലിയും കിട്ടാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാതെ വരുന്നവർ മാത്രമെ ഗവർമ്മെൻറ് സർവ്വീസായാലും അദ്ധ്യാപക വൃത്തിക്കു പോകാറുള്ളൂ. അദ്ധ്യാപക വൃത്തിയെപ്പറ്റി അന്നുണ്ടായിരുന്ന മതിപ്പില്ലായ്മ അത്രവളരെ ആയിരുന്നു. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ ബി. എ. പാസായ പലരും ഉദ്യോഗത്തിലും വക്കീൽ പണിയിലും വലിയ പദവിയിൽ ജീവിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടും യാതൊരു ചാഞ്ചല്യവും കൂടാതെ സന്തോഷത്തിലും അഭിമാനത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ

ജോലി തുടർന്നു നടത്തുകതന്നെ ചെയ്തു. അദ്ദേഹം എന്തിനേക്കാളും അധികം കാര്യമായി കരുതുന്നതു് അഭിമാനസമ്പത്താണു്. അതു് ഏതു പദവിയിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹപാഠികളേക്കാളും എത്രയൊ അധികം അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചിരുന്നു, എന്നുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരാശ്വാസമായിരുന്നു. സമുദായരംഗങ്ങളിലും—ഒട്ടൊക്കെ രാഷ്ട്രീയ രംഗങ്ങളിലും — അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിനുള്ള വിലയും സ്വാധീനവും ചെറുതല്ലായിരുന്നു. വക്കീൽ പ്രമാണികളും രാഷ്ട്രീയ പ്രമാണികളും നിന്നു് പല പ്പൊഴും തോറ്റു വെള്ളംകുടിച്ച ചേത്തല നിയോജക മണ്ഡലത്തിൽ, അവിടെ പാർപ്പുകാരനല്ലാത്ത 'വെറും പള്ളിക്കൂടം വാദ്ധ്യാരായ' ശിവരാമപ്പണിക്കർ അസംബ്ളി സ്ഥാനാർത്ഥിയായി നിന്നു് നിഷ്പ്രയാസം ജയിച്ചതിൽ കവിഞ്ഞു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിനും സ്വാധീന ശക്തിക്കും ഒരു തെളിവു് ആവശ്യമില്ലല്ലൊ.

ശിവരാമപ്പണിക്കർ എൽ. റ്റി. പാസായി ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററുമായി ഏതാനും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞ ശേഷമാണു് അദ്ദേഹത്തെ ജനറൽ മാനേജരായി നിയമിച്ചതു്. അതിനു മുമ്പുതന്നെ, പ്രാക്കുളം പരമേശ്വരൻ പിള്ളയുടെ അനന്തിരവളായ കാർത്ത്യായനിയമ്മ എന്ന ഒരു സാദ്ധ്വീരത്നത്തെ അദ്ദേഹം വിവാഹം ചെയ്തു് ഒരു വിധം ഒരു പ്രാക്കുളംകാരനായി തീർന്നിരുന്നു. സന്തതീസമ്പത്തോടു കൂടിയ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രാക്കുളം വിടാൻ അത്ര വലിയ സന്തോഷമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും ജനറൽ മാനേജർസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു് ചങ്ങനാശേരിയിലേക്കു താമസം മാറ്റി. അദ്ദേഹത്തെ ജനറൽ മനേജർ മാത്രമായിട്ടല്ല ഇൻസ്പെക്ടിംഗ് ആഫീസറായിട്ടും കൂടിയാണു് നിയമിച്ചതു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. വിദ്യാഭ്യാസശാഖാഭരണത്തിനാവശ്യമുള്ള എല്ലാ പരിഷ്കൃതവ്യവസ്ഥകളും റിക്കാർട്ടുകളും ഉണ്ടാക്കിയതു് അദ്ദേഹമാണു്. സ്നേഹസമ്പൂർണ്ണനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണം ആ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിനു പേരും പെരുമയും ഉണ്ടാക്കി.

ദിവാൻ എം. ഇ. വാട്സിന്റെ കാലത്തായിരുന്നു ശിവരാമപ്പണിക്കർ അസംബ്ളിമെമ്പറായതു്. അന്നദ്ദേഹം പ്രാക്കുളം ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു. ശിവരാമപ്പണിക്കർ അസംബ്ളിയിലെ ഒരു നല്ല മെമ്പറായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ദിവാൻ പ്രൂ

സിഡണ്ടിനു വലിയ കായ്മയിരുന്നു. ദിവാൻ അദ്ദേഹത്തെ ഗവണ്മെന്റു് സവ്വീസിലേക്കു് ക്ഷണിക്കപോലും ചെയ്തു. അതിനു് അദ്ദേഹം വഴിപ്പെട്ടില്ല. വാടു്സിനെ ചേത്തലക്കാക്കു ഒരിക്കലും മറക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. അദ്ദേഹമാണു് അവിടത്തെ കൃഴമണൽ റോഡാക്കിത്തീത്തതു്. വാടു്സിനും ശിവരാമപ്പണിക്കക്കും തമ്മിലുള്ള വേഴ്ചയാണു് അദ്ദേഹം ചേത്തലയോടു ഇത്രയധികം സ്നേഹപൂവ്വം പ്രവത്തിക്കാൻ കാരണം. അതുകൊണ്ടു് ചേത്തല റോഡിൽകൂടി നടക്കുന്നവരെല്ലാം പണിക്കരേയും ഓർക്കാതിരിക്കയില്ല.

കുറെക്കഴിഞ്ഞു് വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കാരത്തിനു ഒരു റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കാൻ അന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടറായ സ്ലാതാമിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഗവണ്മെൻറു ഒരു കമ്മറ്റി രൂപികരിച്ചു. ആ കമ്മറിയിലെ ഒരംഗമായി ശിവരാമപ്പണിക്കരേയും എടുത്തു. അന്നു് അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. സ്കൂളുകളുടെ ജനറൽമാനേജരായിരുന്നു. റിപ്പോർട്ടു തയ്യാറാക്കിക്കഴിഞ്ഞപ്പൊഴേക്കു് പ്രസിഡണ്ടായ സ്ലാതാമിനു് ശിവരാമപ്പണിക്കരുടെ ശേഷിയെപ്പറ്റി അമിതമായ മതിപ്പുണ്ടായി. കമ്മറ്റി അവസാനിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൽ ഒരുയന്ന ഉദ്യോഗത്തിനു ചെല്ലാൻ സായ്പു് പ്രേരിപ്പിക്കുമാത്രമല്ല നിർബന്ധിക്കുകൂടി ചെയ്തു. ഞങ്ങളുടെയെല്ലാം സമ്മതത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം അതിനു കഷ്ടിച്ചു വഴിപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹം ജനറൽ മാനേജർ സ്ഥാനത്തുനിന്നും 110-ൽ പിരിയാൻ ഇടയായി. ചില ക്ലിക്കുകളുടെ ഫലമായി വാശ്ദാനം ചെയ്ത ഉദ്യോഗമല്ല ഒടുവിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചതു്. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹം ഗവണ്മെൻറു സർവ്വീസിൽ പ്രവേശിക്കയും ഒരു ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിയേണ്ടി വരികയും ചെയ്തു. ശിവരാമപ്പണിക്കർ ഇന്നും സവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയുടെ വിശ്വസ്തസേവകന്മാരിൽ ഒരാൾതന്നെയാണു്. അദ്ദേഹം ചേത്തല താലൂക്കുകരയോഗയൂണിയന്റെ പ്രസിഡണ്ടാണു്. പലപ്പൊഴും എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. ഡയറക്ടർ ബോർഡിൽ അംഗമായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്.

3. കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ള.

അടുത്ത ജനറൽ മാനേജരായി കുറുകച്ചാൽ ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്ന കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ളയെ നിയമിച്ചു.

അതു് 1110 മിഥുനത്തിലാണു്. അദ്ദേഹം 117 ഇടവം വരെ ജനറൽ മാനേജരായിരുന്നു. ശേഷിമാനായ ഒരു ജനറൽ മാനേജരായിരുന്ന അദ്ദേഹം. അപ്പൊഴും ഞാൻതന്നെയായിരുന്ന ജനറൽ സെക്രട്ടറി. കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാനും അദ്ദേഹവുമായി ഡിപ്പാർട്ടമൻറു ഭരണത്തേയും ഞങ്ങൾക്കുള്ള അധികാരാവകാശങ്ങളേയും പററി അഭിപ്രായഭേദമുണ്ടായി. അസുഖം വളരെ വർദ്ധിച്ചു. ഞങ്ങൾക്കു് ഒരുമിച്ചു ഒരു സ്ഥാപനത്തിൽ ഇരുന്നു പ്രവത്തിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്തവണ്ണം ഞങ്ങൾ വിരോധികളായിത്തീന്നു. ഞങ്ങളിൽ ഒരാൾ പിരിയണമെന്നുള്ള നിലവന്നു. ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരുടെ അന്തേവാസികൾ എന്നുള്ള നിലയിൽ കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ളയും കോട്ടൂർ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപിള്ളയും സുഹൃത്തുക്കളായിത്തീന്നു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഡയറക്ടർ ബോർഡിലെ അംഗങ്ങളായിരുന്ന അവക്കു ഡയറക്ടർ ബോർഡിലും കുറെയൊക്കെ സൈപരക്കേടുണ്ടാക്കാൻ സാധിച്ചു. എന്നെ സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ നിന്നും പുറത്താക്കുകയെന്നുള്ളതായിരുന്ന അവരുടെ രണ്ടാളുടേയും പ്ലാൻ. അവരൊഴിച്ചുള്ള ബോർഡംഗങ്ങളെല്ലാം എനിക്കനുകൂലികളായിരുന്നെങ്കിലും രണ്ടാൾ മതിയല്ലൊ സൈപരക്കേടുണ്ടാക്കാൻ. അങ്ങിനെ ഏതാനുംമാസം കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടതായിവന്നു. അന്നത്തെ പ്രസിഡണ്ടു് കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്നു. കൊല്ലത്തുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭവനത്തിൽവച്ചു് അദ്ദേഹത്തിൻേറയും പുതുപ്പള്ളി കൃഷ്ണപിള്ളയുടേയും മദ്ധ്യസ്ഥതയിൽ ഞങ്ങളെ രഞ്ജിപ്പിക്കാൻ ഒരു ശ്രമം നടന്നു. അതും ഫലിച്ചില്ല. രണ്ടിൽ ഒരാൾ കെ സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയിൽ സ്ഥാനമുള്ള എങ്കിൽ, അതു് സൊസൈറ്റിയിലെ ഒരുദ്യോഗസ്ഥനായ കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ളയല്ല, അതിൻെറ സ്ഥാപകന്മാരിൽ ഒരാളായ എനിക്കുതന്നെയാണെന്നു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. അംഗങ്ങളും പൊതുജനങ്ങളും വോട്ടെടുക്കാതെതന്നെ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. മേലാൽ ഈമാതിരി വഴക്കുണ്ടാക്കാതിരിക്കത്തക്കവണ്ണം എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. നിബന്ധനയിൽ വേണ്ട മാറ്റം വരുത്തി. അന്നുമുതൽ കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ള ആഫീസിൽ വരാതെ റിക്കാർഡുകളെല്ലാം സ്വയമേവ വീട്ടിൽകൊണ്ടുപോയി അവിടിരുന്നു ജോലിചെയ്യ തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിനു് ഇവിടെനിന്നു പിരിയുകയല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നവന്നപ്പോൾ, ഗവമ്മെൻറു സവ്വീസിൽ പ്രവേശനത്തിനുള്ള ശ്ര

മത്തിനു വേഗം കൂട്ടി. പത്മനാഭപിള്ളയുടെ ഉദ്യോഗലാഭത്തിനു് ഞങ്ങൾതമ്മിലുള്ള പിണക്കം കൂട്ടതൽ പ്രയോജനപ്പെട്ടു. സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടു് പത്മനാഭപിള്ളക്കു താമസിയാതെതന്നെ ഗവമ്മെൻറു സവ്വീസിൽ പ്രവേശനം കിട്ടി. അദ്ദേഹത്തെ കോവാപ്പറേറീവ് ഡിപ്പാർട്ടമെൻറിൽ അസിസ്റ്റൻറു് രജിസ്ട്രാരുടെ ഗ്രേഡിൽ ഒരു സ്പെഷ്യൽ ആഫീസറായി നിയമിച്ചു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹം ഇവിടത്തെ ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞു. കോട്ടൂരിനു നാഗർകോവിലിൽ ഒരു രണ്ടാം ജഡ്ജിവേലയും കിട്ടി. കൈനിക്കരയും കോട്ടൂരും എൻ. എസ്സ്. എസ്സിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞതിനോടുകൂടി ഇവിടത്തെ സൈരക്കേടുകളെല്ലാം അവസാനിച്ചു.

അക്കാലത്തു കൈനിക്കര കുമാരപിള്ള കരുവാറ്റാ ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു. അദ്ദേഹവുമായി എനിയ്ക്കു യാതൊരു അഭിപ്രായഭേദത്തിനും കാരണമുണ്ടായിട്ടില്ല. പത്മനാഭപിള്ളയുമായുള്ള സഹോദരബന്ധം കൊണ്ടു് ഇവിടത്തെ ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നും പിരിയാൻ കുമാരപിള്ളയും ആഗ്രഹിച്ചു. അപ്പൊഴത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനും ഗവമ്മെൻറു സർവ്വീസിൽ പ്രവേശനത്തിനു പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തെ ടെയിനിംഗ് കാളേജിൽ ഒരുദ്യോഗം കിട്ടിയതുകൊണ്ടു് കുമാരപിള്ളയും ഇവിടത്തെ ഉദ്യോഗം രാജിവച്ചു് ജോലിയിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞു.

4. മുരണി വി. ജി. ശങ്കരനാരായണപിള്ള.

കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ള ജനറൽ മാനേജർ ജോലിയിൽ നിന്നു പിരിഞ്ഞപ്പോൾ ചാജ്ജേറ്റുവാങ്ങാൻ ഡയറക്ടർ ബോർഡു മുരണി ശങ്കരനാരായണപിള്ളയോടു ആവശ്യപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ഒരു അഡ്വൊക്കറ്റായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ നിയമനം തൽകാലത്തേയ്ക്കായിരുന്നു. വക്കീൽപണി ഉപേക്ഷിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് മൂന്നു മാസത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹം ജനറൽ മാനേജർ ജോലിയിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം എന്റെ ഒരു പ്രിയ സുഹൃത്തും എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ബന്ധുവുമായിരുന്നു.

5. കെ. പി. കൃഷ്ണമേനോൻ

സ്ഥിരം ജനറൽ മാനേജരായി തലശ്ശേരി കെ. പി. കൃഷ്ണമേനോനെ 118 ചിങ്ങത്തിൽ നിയമിച്ചു. കൃഷ്ണമേനോൻ അപ്പോൾ മാന്നാർ നായർ സമാജം ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കപ്പന കണ്ണൻ മേനോന്റെ ഒരു സഹോദരനാണു്. മുപ്പതു കൊല്ലത്തിനുമേൽ അദ്ദേഹം മാന്നാർ ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്ന ആളുമാണു്. മേനോൻ ഏറ്റവും ശേഷിമാനായ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ പോരാ, ഒരു മാതൃകാ ഗുരുനാഥൻ എന്നുള്ള പേരുസമ്പാദിച്ച ബഹുമാന്യനാണെന്നുംകൂടി പറയണം. മാന്നാർ സ്കൂളിന്റെ പേരും പെരുമയും ഉണ്ടാക്കിയതു് അദ്ദേഹമാണു്. സത്യസന്ധനും കണിശക്കാരനും കൂട്ടികളെ അടക്കിഭരിക്കുന്ന ഒരുഉഗ്രസ്വഭാവിയും ആയിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഒരനാവശ്യം അദ്ദേഹം ജനിച്ച ദിക്കിൽ കാണുകയില്ല. പുറമെ കാണുന്ന രൂക്ഷതയൊ കാഠിന്യമൊ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തെ സ്പർശിച്ചിട്ടേ ഇല്ല. ഒന്നാന്തരം ഒരു സ്നേഹിതനും മൃദുലസ്വഭാവിയുമാണെന്നു് അടുത്തവക്കെ അറിയാൻ സാധിക്കു. മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിലെ എണ്ണപ്പെട്ട മിക്ക ആളുകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരാണു്. കക്ഷിഭേദംകൊണ്ടു് മലീമസമായ മാന്നാർ പ്രദേശത്തു് ഒരു കക്ഷിയിലും പെടാതെയും ആക്ഷേപം അപ്രിയം കൂടാതെയും ദീർഘകാലം ഉദ്യോഗം വഹിച്ചു എന്നുള്ളതു തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശേഷിയുടേയും യോഗ്യതയുടേയും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാത്ത ഒരു തെളിവാണു്.

മാന്നാർ കൃഷ്ണമേനോൻ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന അദ്ദേഹം, പ്രായംകൊണ്ടു് അവിടത്തെ സർവ്വീസിൽ നിന്നും പിരിയാൻ പോകുന്നു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ, പരിചയ സമ്പന്നനായ അദ്ദേഹത്തെതന്നെ ഇവിടത്തെ ജനറൽ മാനേജരായി നിയമിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അദ്ദേഹം 118 ചിങ്ങത്തിൽ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചു എല്ലാവക്കും തൃപ്തികരമായി ഏഴുകൊല്ലക്കാലം ജനറൽ മാനേജരുദ്യോഗം വഹിച്ചിട്ടു് 124 ഇടവം 1-ാംനു- ജോലിയിൽനിന്നു് വിരമിച്ചു. ആക്ഷേപം കീഴടങ്ങാത്ത കൃഷ്ണമേനോനും, എല്ലാവരേയും അടക്കിഭരിക്കുന്ന സ്വഭാവക്കാരനെന്ന പേരു കേട്ടി

ട്ടുള്ള ഞാനും തമ്മിൽ പൊരുത്തപ്പെടാതെ കാലാവധിയ്ക്കുള്ളിൽ അദ്ദേഹം പിരിഞ്ഞു പോകുമെന്നു പറഞ്ഞ ദീർഘദർശികളെല്ലാം അവരുടെ വിവരമില്ലായ്മയോർത്തു വ്യസനിച്ചിരിക്കും. പത്തു മുപ്പതുകൊല്ലമായി അടുത്തറിഞ്ഞും സ്നേഹിച്ചും ജീവിച്ച ഞങ്ങളുടെ സുഹൃൽ ബന്ധത്തിനു് ഒരു പോറൽ പോലും പറ്റാതെ, അഞ്ചുകൊല്ലത്തേക്കു വരുത്തിയ അദ്ദേഹം ഏഴുകൊല്ലം ഇവിടത്തെ ഉദ്യോഗത്തിൽ സന്തോഷപൂർവ്വം ഇരിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായില്ലെന്നുള്ളതു് ഒരു വിശേഷ സംഭവമല്ലെന്നു് ഞങ്ങൾ രണ്ടാൾക്കുമറിയാം. ഉദ്യോഗത്തിൽ നിന്നും പിരിഞ്ഞ ശേഷവും ഞങ്ങൾ ഇന്നും ആ നിലയിൽ ആത്മസുഹൃത്തുക്കളായി തന്നെ ജീവിക്കുകയാണു്. തളിപ്പറമ്പിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം വസതിയിൽ താമസിച്ചു് അദ്ദേഹം വിശ്രമിക്കുന്നു.

6. എൻ. വാസുദേവൻപിള്ള.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളിലെ ഒരദ്ധ്യാപകനായി വാസുദേവൻപിള്ള ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചതു് 1098 തുലാത്തിലാണു്. അദ്ദേഹം ഒന്നാന്തരം ഒരദ്ധ്യാപകനാണു്. അവകാശം വന്നമുറയ്ക്കു് അദ്ദേഹം ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി. അതിനു അധികം കാലതാമസം വേണ്ടിവന്നില്ല. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലെ നല്ല ഹെഡ്മാസ്റ്റന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു സർവ്വീസിൽ പ്രവേശിച്ചു് 26 കൊല്ലം തികഞ്ഞതു് 124 ഇടവത്തിലാണു്. അതിനു മുമ്പുതന്നെ അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലെ സീനിയർ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കെ. പി. കൃഷ്ണമേനോൻ ജനറൽ മാനേജർ സ്ഥാനത്തുനിന്നും പിരിഞ്ഞപ്പോൾ അവകാശിയായ എൻ. വാസുദേവൻപിള്ളയെ ആ സ്ഥാനത്തേക്കു നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹം ജനറൽ മാനേജരായിട്ടു എട്ടുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്തു് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൽ പല പരിഷ്കാരങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. സ്കൂളുകളുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കും അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ ഗുണത്തിനും വേണ്ടി നൂതനമായി പലവ്യവസ്ഥകളും ചെയ്തു. പ്രോവിഡൻറു് ഫണ്ടു് നിർബന്ധവിഷയംപോലെ ആക്കിത്തീർത്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണകാലത്തു് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിനു പല അഭിവൃദ്ധിയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. സ്കൂളുകളുടെ എണ്ണം എത്രയോവർദ്ധിച്ചു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ദൃശ്യ

വിദ്യാഭ്യാസം നടപ്പാക്കി. (അതിനുശേഷം മാത്രമാണ് ഈ പദ്ധതിയെപ്പറ്റി ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുപോലും പര്യാലോചിച്ചിട്ടുള്ളതു്.) എല്ലാഎൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളുകളും ഉൾപ്പെടുത്തി പൊതുവായ പരീക്ഷാസമ്പ്രദായം ഏർപ്പെടുത്തി. പ്രോത്സാഹനം അർഹിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു് വിപുലമായ തോതിൽ വർഷംതോറും സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുക്കുന്നതിനു വ്യവസ്ഥചെയ്തു. അർഹരായ വിദ്യാർത്ഥിനീവിദ്യാർത്ഥികൾക്കു് സർവ്വീഡ് സൊസൈററി എന്നും സ്മരിയ്ക്കേണ്ട ആളുകളുടെ പേരിൽ വർഷംതോറും സമ്മാനം നൽകുന്നതിനു് എൻഡോമെൻറു ഫണ്ടുകൾ രൂപീകരിച്ചു. ആറായിരത്തി ഇരുന്നൂറ്റമ്പതുരൂപാ ആയിനത്തിൽ നിക്ഷേപമായി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ തുക ക്രമപ്രവൃദ്ധമായി വർദ്ധിക്കുന്നതിനും സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിക്കുന്നതിനും ശരിയായ വ്യവസ്ഥചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, അദ്ധ്യാപകർക്കും വിദ്യാർത്ഥിനീവിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പ്രയോജനപ്പെടത്തക്കവണ്ണം പെരുന്നൈ സ്കൂൾ സംഘത്തെ എല്ലാ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂളുകളുടേയും ഒരു കേന്ദ്രസഹകരണസംഘമായി പ്രവർത്തിച്ചു പോരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഇരുപത്തയ്യായിരത്തിൽപരം രൂപയുടെ ഓഹരിമൂലധനം ഈ സംഘത്തിനുണ്ടു്. യാതൊരു ബാദ്ധ്യതകളും ഇല്ല. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. വിദ്യാലയങ്ങളിലെ അദ്ധ്യാപകരുടേയും മറ്റു ജീവനക്കാരുടേയും നന്മയെ കരുതി പൂൻ എസ്സ്. എസ്സ്. ടീച്ചേഴ്സ് ബനിഫിററുഫണ്ടു് രൂപീകരിച്ചു് 51 മുതൽ പ്രവർത്തിച്ചുപോരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തു് ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുവകയായി ഹെഡ്മാസ്റ്റേഴ്സ് കോൺഫറൻസു സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നേ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്റർമാരുടേയും, ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ അദ്ധ്യാപകപ്രതിനിധികളുടേയും കോൺഫറൻസുകൾ കൂട്ടുന്ന പതിവു് ഏർപ്പെടുത്തി. സത്യസന്ധനും ആത്മാർത്ഥതനിറഞ്ഞ ഒരു പ്രവർത്തകനുമാണു് വാസുദേവൻപിള്ളയെന്നു് എല്ലാവരും സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ഒരു കുറവെ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പറയാനുള്ളു. ശാന്തതയുടെ മൂർദ്ധന്യം പ്രാപിച്ച ആളാണു്. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നവർ ധാരാളമുണ്ടെങ്കിലും ഭയപ്പെടുന്നവർ ആരും കാണുകയില്ല. ഭരണരംഗത്തു് ഭയവും ബഹുമാനവുമെല്ലാം ആവശ്യമാണൊ എന്നു ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന കാലമാണെന്നറിയാം. ഞാൻ കുറെ പഴയ ആളായതുകൊണ്ടു് അതെല്ലാം ആവശ്യമാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായമാണെനിക്കുള്ളതു്. അതുകൊണ്ടായിരിക്കാം അതൊരു

കുറവായി ഞാൻ കാണുന്നതും. വാസുദേവൻപിള്ളക്കു ഒരു ശത്രുവില്ലെന്നുള്ളതു് ആ ഗുണംകൊണ്ടായിരിക്കാം. ഒരു വസ്തുതകൂടി പറയണം. വാസുദേവൻപിള്ള എന്റെ കുടുംബത്തിൽപെട്ട ആളാണു്. എന്റെ ഒരു സഹോദരനുമാണു്. അതു പറയുന്നതിൽ എനിക്കു വലിയ അഭിമാനം തോന്നുന്നുണ്ടു്. ഇത്രപരിപൂർണ്ണ സൽസ്വഭാവിയും സദ്വൃത്തനുമായ ഒരു സഹോദരനെ കിട്ടിയതു് എന്റേയും കുടുംബത്തിന്റേയും ഭാഗ്യമാണെന്നു ഞാൻ പലപ്പോഴും വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഉദ്യോഗ കാലാവധി കഴിഞ്ഞാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവനം സപ്ലീസു് സൊസൈറ്റിയ്ക്കെന്നും ലഭിക്കുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം.

എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു് ഒരു ഹൈസ്കൂൾ ഉണ്ടായിക്കാണണമെന്നേ ഞാൻ ആദ്യകാലത്തു് ആഗ്രഹിച്ചുള്ളു. എന്നാൽ അതിന്റെ എത്രയൊ മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കേരളത്തിലെ കാപ്പു റേഷൻ മാനേജ്മെൻറുകളിൽ ഒന്നാമത്തെതാണു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. മാനേജ്മെൻറു്. അതു് നല്ല ഒരൊഴുക്കിൽ വീണു കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് വളരെവേഗം ഇതിലും പുരോഗമിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കാം, അദ്ധ്യാപകന്മാരും സ്റ്റാഫ്ംഗങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ ആയിരത്തോളം വിദ്യാസമ്പന്നരായ സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർ സേവനം നടത്തുന്ന ഒരു ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറായി തീർന്നു എന്നുള്ളതു് നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അഭിമാനിയ്ക്കാവുന്ന ഒരു കാര്യമാണല്ലോ. നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പല സ്കൂളുകളും ഭരണത്തിനായി സപ്ലീസിനു വിട്ട പലരും എഴുതിത്തന്നിട്ടുണ്ടു്. ചിലരെല്ലാം എഴുതിത്തരാൻ തയ്യാറായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുമുണ്ടു്.

സപ്ലീസു് സൊസൈറ്റി ആദികാലത്തു് എല്ലാം കൂടി ജനറൽസെക്രട്ടറിയുടെ മാത്രം ഭരണത്തിലായിരുന്നെങ്കിലും, അതിന്റെ വളർച്ചയോടുകൂടി പല ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറായി തിരിച്ചു് ഓരോന്നും ഓരോരുത്തരുടെ ചുമതലയിൽ നടത്തിത്തുടങ്ങിട്ടു കുറെക്കാലമായി. വിദ്യാഭ്യാസശാഖ, സംഘടനാശാഖ, കൃഷിവ്യവസായശാഖ, എന്നിങ്ങനെ പ്രധാനമായി മൂന്നു ശാഖകളുണ്ടു്. അവയിൽ എന്തുകൊണ്ടും പ്രാധാന്യം വിദ്യാഭ്യാസശാഖയ്ക്കാണു്. വിദ്യാഭ്യാസശാഖയെ രണ്ടായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രൈമറിസ്കൂളും മിഡിൽസ്കൂളും ഹൈസ്കൂളും ടെയിനിംഗ്സ്കൂളുമെല്ലാം ഒരുമിച്ചു് ഒരു ജന

റൽമാനേജരുടെ കീഴിൽ ഭരണം നടത്തുന്ന വ്യവസ്ഥയാണു്. കാളേജ്ഭരണത്തിനു് ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സെൻട്രൽക്കമ്മറ്റിയുണ്ടു്. ആ കമ്മറ്റിയുടെ സെക്രട്ടറിയാണു് അതിന്റെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതും എക്സിക്യൂട്ടീവ് ആഫീസറായിരിക്കുന്നതും. സംഘടനാശാഖയുടെ ഭരണം നടത്തുന്നതു് കരയോഗം രജിസ്ട്രാരാണു്. കൃഷിവ്യവസായശാഖക്കു് തോട്ടങ്ങൾതോറും മാനേജർമാരും എല്ലാറ്റിനേറെയും കൂടി പൊതുബ്ഭരണത്തിനു് ഒരു കമ്മീഷണറുമുണ്ടു്. ആ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളുടെ സ്ഥിതിഗതികളേയും ഭരണവ്യവസ്ഥകളേയും സർവ്വിസ് സൊസൈറ്റിയുടെ ഭരണഘടനയേയും പൊതുബ്ഭരണത്തേയുംപറ്റി പിന്നാലെ വിവരിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു.

ഇരുപത്തിഏഴാമദ്ധ്യായം

കാളേജ്പ്രസ്ഥാനം.

നായർസമുദായം വകയായി ഒരു കാളേജ് വേണമെന്നുള്ള ആശയം ശബ്ദരൂപത്തിൽ പുറത്തേക്കു വന്നതു്, മാന്നാത്തു കൂടിയ സമസ്തകേരളനായർ മഹാസമ്മേളനത്തിൽ വച്ചാണു്. അതു് 1092 ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു. അങ്ങിനെ ഒരു നിശ്ചയം പാസാക്കിയപ്പോഴുണ്ടായ ഉത്സാഹപ്രകടനങ്ങളും വാശ്ചാനധോരണികളും കണ്ടപ്പോൾ, അതുടനെ നടക്കാൻ പോകുന്ന കാര്യമാണെന്നു് ആളുകൾക്കു തോന്നിക്കാണും. എന്നാൽ അതു പാസാക്കിയവരുടെ ഓർമ്മയിൽ നിന്നു വിട്ടുപോകാൻ തന്നെ അധികസമയം വേണ്ടിവന്നില്ല. അതു സംബന്ധിച്ചു് പിന്നീടു് ഒരു ശബ്ദം പോലും പുറപ്പെട്ടതായി കേട്ടിട്ടില്ല. നായന്മാരെ സംബന്ധിച്ചു് അതു സാദ്ധ്യമായ ഒരു കാര്യമാണെന്നു പിന്നീടു് ആരും വിചാരിച്ചും കാണുകയില്ല. ചിലപ്പോഴെല്ലാം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ വാർഷിക യോഗങ്ങളിൽ ചിലർ സംസാരിച്ചതിൽ കവിഞ്ഞൊന്നും കാര്യമായി ഉണ്ടായിട്ടുമില്ല.

എന്നാൽ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള താല്പര്യം വർദ്ധിച്ചുവരികയും കാളേജിൽ പ്രവേശനം കിട്ടാൻ വൈഷമ്യം കൂടുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ആവശ്യക്കാർ കാളേജ്കാര്യം ഓർത്തിരിക്കാൻ ഇടയുണ്ടു്. ഗവർമ്മെൻറിനുള്ള രണ്ടോ മൂന്നോ കാളേജുകൾ ഒഴിച്ചുള്ളതെല്ലാം ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായം വകയാണു്. അവിടെയും എല്ലാ

സമുദായത്തിൽ പെട്ടവക്കും പ്രവേശനത്തിനവകാശമുണ്ടെങ്കിലും, അവരുടെ ആവശ്യം കഴിഞ്ഞുള്ളതെ മറ്റുള്ളവക്കു ലഭിക്കുമായിരുന്നുള്ളു. അതിൽ അവർ തെറ്റുകാരാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. അവരുടെ കാളേജിൽ അവരുടെ കുട്ടികൾക്കു മുൻഗണന നൽകുന്നതു സ്വാഭാവികം മാത്രമാണു്. പഠിക്കാനുള്ള കുട്ടികളുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിക്കുന്തോറും പുറത്തുള്ളപ്പെട്ടന്ന നമ്മുടെ കുട്ടികളുടെ സംഖ്യയും വർദ്ധിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപന മുണ്ടാക്കുന്നതിൽ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കും അവരുടെ ദേവാലയങ്ങൾക്കുമുള്ള താല്പര്യത്തിന്റെ നൂറിലൊരു അംശംപോലും ഇന്നും ഹിന്ദുക്കൾക്കുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് ഒരു വസ്തുതയാണു്. ക്രിസ്ത്യാനികൾ വിദ്യാലയത്തെ അവരുടെ മതസ്ഥാപനത്തിന്റെ ഒരംശമെന്ന പോലെ കരുതുന്നുണ്ടു്. പ്രാണവായു പോലെ അനുപേക്ഷണീയമായ ഒരു കാര്യമാണതെന്നു അവർ വിചാരിക്കുന്നു. പള്ളിയും പള്ളിക്കൂടവും തമ്മിൽ ശബ്ദസാമ്യം മാത്രമല്ല, അഭേദ്യബന്ധവുമുണ്ടെന്നു് പ്രവർത്തിമൂലം തെളിയിച്ചിട്ടുള്ള കൂട്ടരാണവർ. അവരെ അക്കാര്യത്തിൽ അഭിനന്ദിക്കതന്നെ വേണം.

എന്നാൽ അതിനു്, ഉള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് വിലകിട്ടാൻ അവർ ആഗ്രഹിച്ചുകൂടാ. കൊടുക്കാൻ നാം തയ്യാറാകുന്നതും തെറ്റാണു്. ഈ രാജ്യത്തെ അക്രിസ്ത്യാനികളെല്ലാം നിരക്ഷരകുക്ഷികളായിരുന്നെന്നും, 'അജ്ഞാനി'കളായ അവരെ 'ജ്ഞാനി'യാക്കാൻ വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന ത്യാഗപൂർവ്വമുള്ള സേവനമാണതെന്നും ഒന്നും പറയാതിരുന്നാൽ തരക്കേടില്ല. എല്ലാപ്രവർത്തികൾക്കും ഓരോ ഉദ്ദേശം കാണും. ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ വിദ്യാലയ സ്ഥാപനത്തിനും ദീനശുശ്രൂഷക്കുമെല്ലാം പ്രത്യേക ഉദ്ദേശമുണ്ടു്. അതിൽകൂടിയും അവർ മത പരിവർത്തനമാഗ്രഹം കാണുന്നുണ്ടു്. ക്രിസ്തുമാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി മാത്രമെ മോക്ഷം കിട്ടുകയുള്ള എന്നും എല്ലാവരേയും ക്രിസ്തുമത വിശ്വാസികളാക്കേണ്ടതു് അവരുടെ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ഓരോ വ്യക്തിയുടേയും ധർമ്മമാണെന്നും വിശ്വസിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം അവർ അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതിൽ തെറ്റു പറഞ്ഞുകൂടാ. അവർ ആ പരമാർത്ഥം എന്തിനു് ഒളിച്ചുവയ്ക്കുന്നു. അതു പറയുന്നവരോടു എന്തിനുകയർക്കുന്നു. വസ്തുത അതാണെങ്കിൽ അതിൽ ഒരു ത്യാഗവും അവശേഷിക്കുന്നില്ല. കൃതജ്ഞതയ്ക്കവകാശവും കാണുന്നില്ല. അവരങ്ങിനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നെങ്കിൽ ആഗ്രഹിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

എന്നാൽ, ഇല്ലാത്തതും തെറ്റായുള്ളതും പറഞ്ഞുകൊണ്ട്, കൃത ജ്ഞത ചാക്കു ചാക്കായി മുതുകിലേറ്റി, നട്ടെല്ലു നിവക്കാൻ സാ ദ്ധ്യമല്ലാതെ, അധമർണ്ണത്വം വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഹി ന്ദുക്കളെങ്കിലും ഇനി ഉണ്ടാകാതിരിക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണു്. ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയും ഇല്ലാതിരുന്ന ഭാരതത്തിൽ ഈ അഞ്ഞൂറുകൊല്ലത്തി നിടയ്ക്കു്—പോർട്ടുഗീസ്കാരുടെ വരവിനുശേഷം—കോടിക്കണ ക്കിനു ക്രിസ്ത്യാനിയുണ്ടായതു് ഹിന്ദുക്കളെ മതപരിവർത്തനം ചെ യ്യിച്ചിട്ടാണെന്നറിയാൻ, വലിയ ചരിത്രവിജ്ഞാനമൊ ബുദ്ധിയോ യുക്തിയോ വേണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഹിന്ദുവായ ഒരു മലയാളി സ്ത്രീമെംബർ ഈയ്യിടെ പാർലമൻറിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗം പത്രത്തിൽ വായിച്ചപ്പോൾ എനിക്കു് അപാരമായ ലജ്ജയും വ്യ സനവും തോന്നി. സ്വാഭിമാനമില്ലാതെ പ്രസംഗിക്കുന്നതു് വസ്തുതകൾ വേണ്ടവണ്ണം ഗ്രഹിച്ചിട്ടായിരുന്നെങ്കിൽ തരക്കേടില്ലായിരുന്നു. "നിരക്ഷരകുക്ഷികളായിരുന്ന നമ്മെ കേരളത്തിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ രണ്ടായിരം കൊല്ലമായി വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു് ഈ നിലയിൽ ആക്കിയ മൂരുണ്ടു്, ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു് അപകടം വരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസബില്ലിനെ—മുണ്ടശ്ശേരിബില്ലിനെ—അനുകൂലിക്കുന്നതു് ശരിയൊ" എന്നാണവരുടെ ശങ്ക. ഒരു പാർല്ലമൻറുമെംബറിനു് സ്ത്രീയായിരുന്നാലും ഇത്രഅധികം അജ്ഞത ഉണ്ടായിരിക്കാൻ പാടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കേരളത്തിലാണു് ആദ്യ ക്രിസ്ത്യാനി ഉണ്ടായതെന്നു സമ്മതിച്ചാൽ പോലും, ക്രിസ്തുമതം ഉണ്ടായിട്ടു് ഇനിയും രണ്ടായിരം കൊല്ലം തികഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നെങ്കിലും അവരറിയേണ്ടതായിരുന്നു.

ഏതായാലും ഈ രാജ്യത്തെ ഹിന്ദുക്കൾ, ഇല്ലാത്തതുപറഞ്ഞും അടിമതുപം കേറിഏറ്റും, അവനു സ്വന്തമായി ഒന്നുമില്ലെന്നും—ഒരു സംസ്കാരംപോലുമില്ലെന്നും—ആവരുടെ പിന്നാലെ നടന്നും അവക്കുവേണ്ടിയും പ്രസംഗിച്ചു വരുത്തിവച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതെല്ലാം കേട്ടുകേട്ടു് പള്ളിക്കും പാതിരിക്കും യഥാർത്ഥത്തിൽ ഇല്ലാത്ത ശക്തിയുണ്ടെന്നു് അവരും വിചാരിച്ചു തുടങ്ങിയ ലക്ഷണം കാണുന്നു. അവരുടെ ആശയഗതിയെ എതുക്കുന്നവർ, ഗവമ്മൻറായാലുംശരി, അവരെ സംഹരിക്കാനുള്ള 'ഇലക്ടിക്കു് കറൻറാണു് ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായ'മെന്നു് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുത്താൻ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ വിദ്യാഭ്യാസബിൽ പ്രക്ഷോഭണം ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ, വഴിതെറ്റി

യപോക്കിൽനിന്നു് അവരെ പിന്തിരിപ്പിക്കേണ്ടതു് സവ്വസാഹോദയ്യ'ക്കാരായ ഹിന്ദുക്കളുടെ ധമ്മമായതുകൊണ്ടു് ഇത്രയും പറഞ്ഞുവെന്നേയുള്ളു. ക്ഷമിക്കണം.

അതെല്ലാം എങ്ങിനെയും ഇരിക്കട്ടെ. ആവശ്യമുള്ളവക്കെല്ലാം ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യണമെങ്കിൽ അവരവരുടെ അധീനതയിൽ ചില കാളേജുകൾ ഉണ്ടായെ മതിയാകൂ എന്ന നിലയിൽ വിദ്യാഭ്യാസകാര്യത്തിൽ താല്പര്യവും മാത്സര്യവും വർദ്ധിച്ചുവന്നു. നായന്മാരിൽ മാത്രമല്ല, ഹിന്ദുക്കളുടെ പ്രധാന വിഭാഗങ്ങളിലെല്ലാംതന്നെ ആ വിഷയത്തിൽ ഒരുണർവും ഉത്സാഹവുമുണ്ടായി. ആദികാലത്തും പിന്നീടും ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറിമാക്കും ക്രിസ്ത്യൻ സംഘടനകൾക്കും ചെയ്തുകൊടുത്ത കാളേജ് സ്ഥാപനസഹായം തങ്ങൾക്കും ചെയ്തുതരേണ്ടതാണെന്നു് ഓരൊ വിഭാഗവും ഗവമ്മെൻറിനെ സമീപിച്ചു നിവേദനം നടത്തിത്തുടങ്ങി. അപ്പോഴത്തെ ദിവാൻ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഹിന്ദുസമുദായത്തിൻെറ അധപ്പതനത്തിലും അനൈക്യത്തിലും വ്യസനിക്കുന്ന ആളാണു്. എങ്കിലും, ഭരണാധികാരിയുടെ നിലയിൽ രാഷ്ട്രീയദൃഷ്ട്യാ ഹിന്ദുസമുദായവിഭാഗങ്ങളുടെ ഐക്യത്തിലും ശക്തിയിലും ഭയാശങ്കകൾ ഉള്ള ആളും കൂടിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുണ്ടാകാറുള്ള അവിശ്വാസവും അഭിപ്രായഭേദവും നിമിത്തം പല കുഴപ്പങ്ങൾക്കും കാരണമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. എന്നിരുന്നാലും ഹിന്ദുസമുദായത്തിൻെറ യോജിപ്പിനും പരിഷ്കാരത്തിനും വേണ്ടി, അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള മഹാകാര്യങ്ങൾ ഒന്നും രണ്ടുമല്ലതാനും. ഭാരതത്തിൽ മറ്റാരും ധൈര്യപ്പെടാതിരുന്ന ക്ഷേത്രപ്രവേശനം ആചണ്ഡാലപര്യന്തം എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും സമനിലയിൽ കൊടുക്കാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടതു് രാമസ്വാമി അയ്യരാണു്. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനു് വേണ്ട ഉപദേശംകൊടുത്തു്, വിളംബരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു്, അതു ശാന്തമായി നടപ്പിൽ വരുത്തിയ ധീരപുരുഷനാണു് അദ്ദേഹം. തന്നിമിത്തം തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനും അദ്ദേഹത്തിനുമുണ്ടായ ലോകപ്രശസ്തിയും, ഹിന്ദുസമുദായത്തിനുണ്ടായ സ്നേഹാദരങ്ങളും ചെറുതല്ലായിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കളുടെ ന്യായാവകാശങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കാൻ അതിനേക്കാൾ നല്ല ഒരവസരമില്ലെന്നറിയാവുന്ന ഹിന്ദുസമുദായപ്രമാണികൾ അവക്കത്യാവശ്യമുള്ള കാളേജ് കാര്യത്തിലും ഗവമ്മെൻറിൻെറ ആ

നുകൂല്യം സമ്പാദിക്കാൻ തീഷ്ണമായിത്തന്നെ ശ്രമിച്ചു. അതിനായി ആദ്യംമുമ്പോട്ടുവന്നതും ഗവൺമെന്റിനെ സമീപിച്ചതും നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും, എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യും, ആലപ്പുഴ സനാതന ധർമ്മവിദ്യാലയക്കാരുമാണ്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു് ചങ്ങനാശേരിയിലും, എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. ക്കു് കൊല്ലത്തും, സനാതനധർമ്മക്കാർക്കു് ആലപ്പുഴയും ഓരോ കാളേജ് ആരംഭിക്കുന്നതിനോടു് ഗവൺമെന്റു് അനുകൂലിക്കയും അതിനുള്ള പ്രാരംഭനടപടികൾ ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ കാളേജ് കായ്മാണു് ആദ്യമായി ഗവൺമെന്റിന്റെ ശ്രദ്ധക്കു വിഷയീഭവിച്ചതു്. എന്നാൽ അതിനുണ്ടായപോലെ പ്രതിബന്ധം മറെറാരു കാളേജിനുമുണ്ടായില്ല. ചങ്ങനാശേരിയിൽ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കു് ഒരു കാളേജുള്ളതുകൊണ്ടു്, അതിന്റെ സമീപത്തു മറ്റൊരു കാളേജ് തുടങ്ങാൻ അനുവദിക്കുന്നതു ശരിയൊ എന്നൊരു ശങ്കയുണ്ടായി. ചങ്ങനാശേരിയിൽ കാളേജിനു് ആവശ്യമുള്ള വസ്തുക്കൾ ജനങ്ങളിൽനിന്നു് ഒഴിപ്പിച്ചെടുക്കേണ്ടിയിരുന്നു. വസ്തു ഉടമസ്ഥന്മാരിൽ കുറെ ക്രിസ്ത്യാനികളും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതുകൊണ്ടു് രാമസ്വാമിഅയ്യരുടെ ക്രിസ്തുമതദ്രോഹമാണിതെന്നു അവർ പറഞ്ഞുപരത്തി, പരാതികളുമയച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തുണ്ടാക്കിയ വിദ്യാലയപരിഷ്കാരത്തെ ചങ്ങനാശേരിബിഷപ്പുടെയലേഖനംമൂലം എതുത്തതുകൊണ്ടു് അവരോടുള്ള പകവീട്ടലാണെന്നു വരുത്താൻ പ്രക്ഷോഭണ ചതുരന്മാരായ അവർ നാനാവിധത്തിൽ ശ്രമിച്ചു. അതുകൊണ്ടു് അനുവാദത്തിനും വസ്തു എടുപ്പിനും വളരെ കാലതാമസം നേരിട്ടു. ശ്രീ നാരയാണകാളേജിനു് സക്കാർവക കൊല്ലംമൈതാനത്തിൽനിന്നും ഏതാനും സ്ഥലം കൊടുക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതുകൊണ്ടും അവിടെ മറു കാളേജ് ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടുംവഴക്കിനു കാരണമില്ലായിരുന്നു. ആലപ്പുഴയും പ്രതിബന്ധത്തിനൊന്നും കാരണമുണ്ടായില്ല. പലതുകൊണ്ടും വഴക്കും വയ്യാവേലിയും ആക്ഷേപവും ശകാരവുമെല്ലാം ഏറെറടുക്കേണ്ടിവന്നതും ഒടുവിൽ രാമസ്വാമി അയ്യരുമായിത്തന്നെ പിണങ്ങേണ്ടിവന്നതും സർവ്വീസ് സൊസൈററിയ്ക്കും എനിക്കുമായിരുന്നു.

ഇരുപത്തിഎട്ടാമദ്ധ്യായം

എൻ. എസ്. എസ്. കാളേജുകൾ.

പെരുന്നയിൽ ഒരു എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹിന്ദുകോളേജ് തുറക്കാൻ പോകുന്നു എന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമായി. ക്രിസ്ത്യൻസമുദായം — വിശേഷിച്ചു കത്തോലിക്കർ — ഇളകിത്തുടങ്ങി. അതൊരു ക്രിസ്ത്യൻ ദ്രോഹമാണെന്നു അവർ പരസ്യമായി പറഞ്ഞു. പരാതികളും പ്രതിഷേധങ്ങളും കൊണ്ടു് അവർ ദിങ്ങ്മുഖം മുഴക്കി. ശബ്ദം മൂത്തുവന്നപ്പോൾ ധീരനായ രാമസ്വാമി അയ്യർക്കും ഇടഞ്ഞുകുമുണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. മുമ്പുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു കാളേജ് പരിഷ്കാരമുണ്ടായിരുന്നു. ഇൻറർമീഡിയറും, ബി. എ. യും, ബി. എസ്സ് ഇ. യും എന്നുള്ളതിനു പകരം, പ്രീയൂനിവേഴ്സിററി ക്ലാസ്സും, ത്രിവത്സരകോഴ്സും എന്നുള്ളതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ പരിഷ്കാരം. ഇന്നു നടപ്പിൽ വന്നിരിക്കുന്ന പരിഷ്കാരമെന്നതും. രാമസ്വാമി അയ്യർ കൊണ്ടുവന്നതായതുകൊണ്ടു് ഇവിടുത്തെ കാളേജ് ഉടമസ്ഥരായ ക്രിസ്ത്യാനികൾ അതിനോടു യോജിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടു് ഗവൺമെൻറു കാളേജിൽ മാത്രമെ പ്രീയൂനിവേഴ്സിററി ക്ലാസ് നടപ്പിൽ വരുത്താൻ സാധിച്ചുള്ളു. ഇൻഡ്യ ഒട്ടാകെ നോക്കിയാലും ഡൽഹിയിലെ ഗവർമ്മെൻറു കാളേജിൽ മാത്രമെ അതാരംഭിച്ചിരുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ടു് അതിനു് ആരെയും നിർബ്ബന്ധിക്കാനും സാധിക്കാതെവന്നു.

വഴക്കു വർദ്ധിക്കാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി രാമസ്വാമിഅയ്യർ ഒരു സൂത്രം കണ്ടുപിടിച്ചു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു് തൽക്കാലം

ചങ്ങനാശേരിയിൽ ഒരു പ്രീയൂനിവേഴ്സിറ്റിക്ലാസ് ആരംഭിക്കാനും ക്രമേണ അതൊരു കാളേജ് ആക്കാനും അനുവദിച്ചു. ഒരു പുതിയ കാളേജിനുവേണ്ട എല്ലാ സഹായങ്ങളും ചെയ്യുതരാനും തീരുമാനിച്ചു. ഒരു കാളേജിനു് ആവശ്യമുള്ള ഭൂമി എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സങ്കേതത്തിൽ പാക്കുന്ന കുടിയാന്മാരിൽ നിന്നു് സർക്കാർ പൊന്നുംവിലകൊടുത്തു് ഒഴിപ്പിച്ചു തരാനുള്ള ഉത്തരവിനും ഭേദഗതി ചെയ്തില്ല. പെരുന്ന ഹൈസ്കൂളിന്റെ കുറെ ഭാഗം ഒഴിച്ചെടുത്തും പോരാത്തഭാഗം കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയും ഉടനെ ക്ലാസ് തുടങ്ങാൻ തയ്യാറായി. ആവശ്യമുള്ള സയൻസ് സാമാനങ്ങൾ വരുത്തുകയും സാധനസാമഗ്രികൾ ഉണ്ടാക്കിക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ കാളേജ് ശബ്ദത്തിൽ ഈ പുതിയക്ലാസ് 1947 ജൂലൈമാസത്തിൽ ആരംഭിച്ചു. ആദ്യത്തെ പ്രിൻസിപ്പാൽ ടി. കെ. നാരായണയ്യരായിരുന്നു. ആ ക്ലാസ് രണ്ടുകൊല്ലം തുടർന്നു നടന്നു.

പെരുന്നയിലെ കാളേജിനുള്ള വസ്തുഎടുപ്പു നടപടി മുമ്പോട്ടു പോകുന്തോറും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ വഴക്കും ശബ്ദവും വർദ്ധിച്ചുവന്നു. അവയുടെ പ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെ മൂപ്പു വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ രാമസ്വാമിഅയ്യർ കുറേശ്ശ ക്ഷീണിക്കയും, വസ്തു ഒഴിപ്പിക്കൽ നടപടി ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു നിറുത്തിവയ്ക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. അപ്പോൾ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ കാളേജ് പ്രസ്ഥാനം പൊളിഞ്ഞു എന്ന അർത്ഥത്തിൽ ക്രിസ്ത്യാനികൾ പരസ്യമായി അധിക്ഷേപിച്ചു തുടങ്ങി. അവമാനം കൊണ്ടു് തലഉയർത്തി നടക്കാൻ എനിക്കു സാദ്ധ്യമല്ലാതെ വന്നു. രാമസ്വാമി അയ്യരെ എതുത്തുകൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തെ ഓടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടും ഇരുന്ന 'സ്റ്റേറ്റ് കാൺഗ്രസ്സ്' മുമ്പെതന്നെ ക്രിസ്ത്യൻ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമായതുകൊണ്ടു്, ഈ കാളേജ് വിരുദ്ധപ്രക്ഷോഭണത്തിൽ അവയുടെ പിൻതുണ ലഭിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല.

പ്രക്ഷോഭണത്തിനു ശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻവേണ്ടി, ദിവാൻജിയുടെ പേരിൽ പല അപരാധങ്ങളും പറഞ്ഞുപരത്തി, അദ്ദേഹത്തെ ദൈനംദിനം അവർ ക്ഷീണിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. പൊറുതി മുട്ടിയപ്പോൾ, നായർ സവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ പിണക്കാതെ ചങ്ങനാശ്ശേരി കാളേജ് വാശാനം പിൻവലിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം ദിവാൻ അന്വേഷിച്ചു തുടങ്ങി. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ

കാളേജ് തിരുവനന്തപുരത്താകട്ടെ എന്നും, ആവശ്യമുള്ള ഭൂമിയും പണവും അവിടെ തരാമെന്നും മദ്ധ്യസ്ഥൻ മുഖാന്തിരം സർ. സി. പി. എന്നോട് പറയിച്ചു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ചങ്ങനാശേരി കാളേജ്കായ്ം ഇത്ര പരസ്യമായശേഷം — വസ്തുക്കൾ ഒഴിപ്പിക്കാൻ നടപടിയും നടത്തിയശേഷം — അവിടെയല്ല കാളേജ്, തിരുവനന്തപുരത്താണെന്നു പറഞ്ഞാൽ, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു വളരെ അവമാനമാണെന്നും, അതു സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ ഭേദം കാളേജില്ലാതിരിക്കയാണെന്നും അതുകൊണ്ട് ആ മാറ്റം അനുസരിച്ചുള്ള രാജിക്കു ഞാൻ തയ്യാറില്ലെന്നും പറഞ്ഞയച്ചു. അദ്ദേഹം വളരെ കഴഞ്ഞു. വാക്കുപാലിക്കാനും തെറ്റിയ്ക്കാനും ശേഷിയില്ലാത്തവനായി. വസ്തു ഒഴിപ്പിക്കൽ നടപടി നിറുത്തിവച്ചാൽ, കാളേജ് ഇല്ലാതാകുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് പത്രത്തിൽ എഴുത്തും പരാതികളും ദിവസേന വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. രാമസ്വാമിഅയ്യരുടെ ക്രിസ്ത്യൻ ദ്രോഹം നിമിത്തം അവക്കു ഈ രാജ്യത്തു പാക്കാൻ തന്നെ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും, രാജാവിനേയും ചില സമുദായങ്ങളേയും സ്വാധീനത്തിൽ വച്ചുകൊണ്ട് അവരെ സമൂലം നശിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നെന്നും ബ്രിട്ടിഷ് ഗവൺമെൻറ് ഇടപെട്ട് അവരെ രക്ഷിക്കണമെന്നും പണ്ടത്തെ മാത്തുതരകനെപ്പോലെ ഉറക്കെപ്പറഞ്ഞു നിലവിളിച്ചു. റസിഡണ്ടിനും ഗവർണ്ണർക്കും വൈസ്രായിക്കും അയച്ച കമ്പിക്കും മെമ്മോറിയലിനും കണക്കില്ല. ഇൻഡ്യാചക്രവർത്തിക്കും പോപ്പിനുംവരെ പരാതി അയക്കാതിരുന്നില്ല. കാളേജ് കാര്യം എവിടെയൊ പോയി മറഞ്ഞു. ക്രിസ്ത്യൻ ദ്രോഹമാണ് മുഴപ്പിച്ചു കാണിച്ചതു്. ഇല്ലാത്തതുണ്ടാക്കിപ്പറയാനും കടുകുമണിപ്രായത്തിലുള്ളതു പർവ്വതസമാനം വലുതാക്കി കാണിക്കാനും അവക്കുള്ള ശേഷി ചെറുതല്ല. അവർ പറയുന്നതിന്റെ നൂറിലൊരംശം നേരെങ്കിലും കാണുമെന്നു വിചാരിച്ചാൽ പോലും, അവരെങ്ങിനെ ഭൂമിയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടും എന്നു തോന്നിപ്പോകും. ഇൻഡ്യാഗവൺമെൻറിനേറെയും പൊതുജനങ്ങളുടേയും അനുഭാവം സമ്പാദിക്കുന്നവിദ്യയിൽ അദ്വിതീയരായ അവർ അങ്ങിനെ മുമ്പോട്ടപോയി. ഇപ്പോഴത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്ഷോഭണം നേരിട്ടുകണ്ട വായനക്കാരോട് അവരുടെ പോക്കിനേയും ശേഷിയേയും സ്വഭാവത്തേയും പറ്റി അധികം പറയേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലൊ. നേരുമായിയാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്തവണ്ണം, നേരൊരിടത്തും പ്രക്ഷോഭണം മറ്റൊരിടത്തുമായി പ്രചരണം നടത്തുക

യാണ് ആളുകളെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കാനും പരിഭ്രമിപ്പിക്കാനുമുള്ള മാർഗ്ഗമെന്നവക്കറിയാം. അങ്ങിനെ അന്നും നടന്നു.

പരാതിയുടെ ബാഹുല്യം കണ്ടു പരിഭ്രമിച്ചു്, വസ്തു എടുപ്പു നടപടി നിറുത്തിവച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു് ഗവണ്മെൻറിൽ നിന്നു് ആർഡർ പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ എതിരാളികൾ, "എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ കാളേജു് പൊളിഞ്ഞു" എന്നു ക്രുക്കിവിളിച്ചുകൊണ്ടു് ക്രിസ്ത്യൻ പത്രങ്ങളിൽ വെണ്ടയ്ക്കാ നിരത്തിക്കൊണ്ടും നാട്ടുനീളെ ഓടിനടക്കും. ക്രിസ്ത്യൻപത്രങ്ങളിൽ "മന്നത്തിന്റെ തോൽവി" യെപ്പറ്റി അനുഭവപൂർവ്വം ചിലപ്പോൾ മത്തങ്ങാതന്നെ നിരത്താറുണ്ടു്. അവമാനഭാരംകൊണ്ടു് ചൈതന്യ വിഹീനനായി വീണ്ടും ഗവണ്മെൻറിനെ സമീപിച്ചു ഞങ്ങൾക്കുള്ള അവശ്യതകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കും. നടപടി തുടരാൻ വീണ്ടും ആർഡർ പുറപ്പെട്ടും. ഇങ്ങിനെ ഒന്നും രണ്ടും പ്രാവശ്യമല്ല ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. ഒരു ആർഡറിനും അർത്ഥമില്ലെന്നും അതു വിശ്വസിച്ചു്, അടങ്ങിയിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും, ഉള്ളതോന്നൽ എല്ലാ നിമിഷങ്ങളിലും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അക്കാലത്തെ എന്റെ നില വളരെ ദയനീയമായിരുന്നു. പിന്നെയും ഏതാനും ദിവസം മുമ്പോട്ടുപോയി. വാശ്വാനമനുസരിച്ചൊന്നും നടന്നില്ലെങ്കിലും, സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു അവമാനം വരാതെ എങ്ങിനെയും കായ്യം അവസാനിപ്പിച്ചാൽ മതിയെന്നുള്ള നിലയിൽ ഞാൻ ചെന്നെത്തി. പല ആലോചനകൾക്കും ശേഷം ഒടുവിൽ ഗവണ്മെൻറും സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുമായി താഴെക്കാണും വിധത്തിൽ ഒരു രാജിവ്യവസ്ഥയുണ്ടായി.

1. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ പ്രധാന കാളേജു് തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മാറ്റണം.

2. അതിനു് 46 ഏക്കർ ഭൂമി സർക്കാരിൽ നിന്നും പൊന്നും വിലകൊടുത്തു് എടുത്തു് സൌജന്യമായി സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കുതരണം.

3. കാളേജിനുവേണ്ടി അഞ്ചുലക്ഷം രൂപാ എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു സർക്കാർ സംഭാവന ചെയ്യണം.

4. ഒന്നാം ഗ്രേഡു് കാളേജിനുള്ള അനുവാദം ഉടൻ തരണം.

5. ചങ്ങനാശേരിയിൽ പ്രീയൂണിവേഴ്സിറ്റി കോളേജ് തുടർന്നു നടത്താനും വേണ്ട ധനസഹായം ചെയ്യാനും അനുവദിക്കണം.

6. ചങ്ങനാശേരിയിൽ ഒഴിപ്പിച്ചെടുക്കാൻ നടപടി നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വസ്തുക്കളിൽനിന്നു് 17½ ഏക്കർ ഭൂമി സർക്കാർ പണം കൊടുത്തു് ഒഴിപ്പിച്ചു സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏൽപിക്കണം.

എന്റെ നിർബന്ധപൂർവ്വമുള്ള നിൽപുകൊണ്ടു് ഇതെല്ലാം ഗവണ്മെൻറു സമ്മതിച്ചു് അവസാന ഉത്തരവു് അന്നുതന്നെ പാസാക്കി. അങ്ങിനെ ആ അവമാനത്തിൽനിന്നും ഒരുവിധം രക്ഷപ്പെട്ട എങ്കിലും എന്റെ ദുരിതം അവിടെവച്ചു അവസാനിച്ചില്ല.

കൈനിക്കര പദ്മനാഭപിള്ള അന്നു ഗവണ്മെൻറു സെക്രട്ടറിയാണു്. ഗ്രഹപ്പിഴക്കു വിദ്യാഭ്യാസ സെക്രട്ടറിയും കൂടിയാണു്. ഇതുയുമൊക്കെ യായിട്ടും വസ്തു ഒഴിപ്പിക്കൽ സംബന്ധിച്ചുള്ള ക്രിസ്ത്യാനിയുടെ പരാതി അവസാനിച്ചില്ല. ദിവസം രണ്ടും മൂന്നും പരാതി ഹജൂർകച്ചേരിയിൽ ചെല്ലും. ചെല്ലുന്ന പരാതികളെല്ലാം അന്വേഷണത്തിനായി സെക്രട്ടറി പദ്മനാഭപിള്ള പേഷ്കാർക്കു് അയക്കും. ചിലപ്പോൾ നടപടി നിറുത്തിവയ്ക്കാനും എഴുതും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പകപോക്കൽ കൊണ്ടു ദുസ്സഹനായ ഞാൻ, കൈനിക്കര പദ്മനാഭപിള്ളയും ഞാനുമായുള്ള ബന്ധമോക്ഷങ്ങളേയും അദ്ദേഹം സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയോടു കാണിക്കുന്ന പകവീട്ടലുകളേയും കാണിച്ചും ഞങ്ങളുടെ ഫയൽ മറ്റൊരു സെക്രട്ടറിയെ ഏൽപിക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടും രാമസ്വാമി അയ്യർക്കു ഞാൻ നേരിട്ടു് ഒരു കത്തെഴുതി. ദിവാൻ അതു വായിച്ച ഉടൻ ഞങ്ങളുടെ ഫയൽ സെക്രട്ടറി സി. പി. ഗോപാലപ്പണിക്കരെ ഏല്പിക്കാൻ ഉത്തരവിട്ടു് ചീഫ് സെക്രട്ടറി ഉണ്ണിത്താനെ ഏല്പിച്ചു. അതിനോടുകൂടി ആ ഉപദ്രവവും അവസാനിച്ചു. ഒഴിപ്പിക്കൽ നടപടി തുടർന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീടും രാമസ്വാമിഅയ്യരുമായി രമ്യതയിലും യോജിച്ചും കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ മാർഗ്ഗമില്ലാതെ വന്നു. അദ്ദേഹത്തെ വിശ്വസിച്ചു ഒരു നിമിഷം ജീവിക്കാൻ സാധ്യമല്ലാതെ മാറാവും മറിച്ചിലും കൊണ്ടുള്ള പിരളിയായി. ഇൻഡ്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം സമീപിക്കുംതോറും ഗാന്ധിജി മുതലായ ഇൻഡ്യൻ നേതാക്കന്മാരേയും എതുത്തു് സ്വതന്ത്രതിരുവിതാംകൂറു

ണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. വടക്കെ ഇൻഡ്യൻ രാജാക്കന്മാരുമായി ചില കൂട്ടുകെട്ടുകളുണ്ടാക്കി. അവസാനത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു മുഴ ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ എല്ലാവരേയും അവിശ്വസിക്കയും അധി ക്ഷേപിക്കയും ചെയ്യുതുടങ്ങി. എന്നെയും സവ്വീസ് സൊസൈ റിയെയും മാത്രമല്ല നായർ സമുദായത്തെ മൊത്തമായിത്തന്നെ പരസ്യമായി അധിക്ഷേപിച്ചു പ്രസംഗിച്ചു. ഇനി പരസ്യമായി എതുക്കാതിരിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതുകൊണ്ടു്, കാളേജ് കായ്വും സവ്വീസ് സൊസൈറിക്കായ്വും എല്ലാം മനസ്സുകൊണ്ടു് ഉപേ ക്ഷിച്ചിട്ടു്, വരുന്നതു വരട്ടെ എന്നുള്ള ചിന്താഗതിയിൽ ഞാനും രാഷ്ട്രീയരംഗത്തിറങ്ങി. എല്ലാം ഒരു സ്തംഭനാവസ്ഥയിൽ ആയി. തുടന്നുള്ള പ്രക്ഷുബ്ധമായ രാഷ്ട്രീയരംഗം എന്റെ രാഷ്ട്രീയകായ്വും വിവരിക്കുമ്പോൾ പ്രസ്താവിക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു മാറ്റി വയ്ക്കുന്നു.

സ്തംഭനാവസ്ഥയിൽ എത്തിയ കാളേജ് കായ്വും പ്രവത്തനനി ലയിൽ വന്നതു് എങ്ങിനെയെന്നു് ചുരുക്കമായി വിവരിക്കാം. ഗവമ്മൻറും സവ്വീസ് സൊസൈറിയുമായുണ്ടായ രാജിപ്രകാരം തിരുവനന്തപുരം കാളേജിന്റെ സ്ഥലനിണ്ണയം ഉടനെതന്നെ രാമ സ്വാമി അയ്യർ ചെയ്തു. പൂജപ്പുര പ്രദേശത്തോ, ഉള്ളൂർ ആശുപ ത്രിക്കു സമീപത്തോ കുറച്ചക്കോണത്തോ വേണമെന്നു പറഞ്ഞ തും മൂന്നു സ്ഥലവും നോക്കിയതിന്റെ ശേഷം ഇന്നു് മഹാത്മാഗാ ന്ധി കാളേജിരിക്കുന്ന കുറച്ചക്കോണം പ്രദേശം മതിയെന്നു തീരു മാനിച്ചതും രാമസ്വാമി അയ്യർ തന്നെ ആയിരുന്നു. ഇന്നു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ അധീനതയിലുള്ള 46 ഏക്കർ സ്ഥലവും അ ടിയന്തിരനിയമപ്രകാരം പൊന്നും വിലകൊടുത്തു് ഒഴിപ്പിച്ചു് സവ്വീസ് സൊസൈറിയെ ഏല്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം അന്നുതന്നെ ഉത്തരവുചെയ്തു. അഞ്ചുലക്ഷം ക. ഗ്രാന്റുതരാനുള്ള ഉത്തരവും അന്നുതന്നെ പാസായി. അതുപോലെ ചങ്ങനാശേരിയിലെ പ്രീ യൂണിവേഴ്സിറിക്കുള്ള പതിനേഴര ഏക്കർ ഭൂമി ഞാൻ ആവ ശ്യപ്പെട്ട ഭാഗംതന്നെ തരാനും അന്നുതന്നെ തീരുമാനിച്ചു. എ ങ്കിലും അപ്പോഴത്തെ രാഷ്ട്രീയവേലിയേറ്റത്തിനിടയിൽ, നടപടി അധികം മുമ്പോട്ടപോയില്ല. കാളേജുകായ്വും നടപ്പിൽ വരുന്ന തിനു മുമ്പു ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ സമ്പൂർണ്ണമായി പിണങ്ങി പിരിഞ്ഞു. തുടങ്ങിയ പ്രീയൂണിവേഴ്സിറി മാത്രം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. രാമ സ്വാമിഅയ്യർ ഭരണം ഒഴിഞ്ഞു് രാജ്യം വിടുകയും, ഇൻഡ്യക്കു

സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിക്കയും ചെയ്തപ്പോൾ ബാക്കി നാട്ടരാജ്യങ്ങൾക്കൊപ്പം തിരുവിതാംകൂറും ഇൻഡ്യൻ യൂണിയന്റെ ഒരു ഭാഗമായിത്തീർന്നു. താമസം കൂടാതെ ഇവിടെയും ഒരു ജനകീയ ഗവൺമെന്റുവന്നു. പട്ടംതാണുപിള്ളയും, ടി. എം. വറുഗീസും, സി. കേശവനും ചേർന്നുള്ള മന്ത്രിസഭ, ഭരണഭാരം കയ്യേറ്റു. രാമസ്വാമിഅയ്യരുടെ കാലത്തെ സ്തംഭനാവസ്ഥയിൽ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന ഗവൺമെന്റു തീരുമാനങ്ങൾ പലതും ഓരോന്നായി നടപ്പിൽ വന്ന കൂട്ടത്തിൽ, തിരുവനന്തപുരത്തെ 46 ഏക്കറും പെരുന്നയിലെ പതിനേഴരഏക്കറും ഒഴിപ്പിച്ചെടുത്തു് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ഏല്പിച്ചു. അങ്ങിനെ രണ്ടു സ്ഥലത്തെ കോളേജിനും അടിസ്ഥാനമായ ഭൂമി സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ കൈവശം വന്നതിനോടുകൂടി എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ കോളേജ് പ്രസ്ഥാനം അലസിപ്പോയില്ലെന്നും, അതു് യാഥാർത്ഥ്യമായി തീരാൻ പോകുന്നെന്നും തീർച്ചപ്പെട്ടു. അപ്പൊഴേക്കു ഞാൻ ജയിലിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നതുകൊണ്ടു് കോളേജ് വസ്തു ഏറ്റു വാങ്ങാനുള്ള ഭാഗ്യവും എനിക്കുതന്നെ ഉണ്ടായി.

ഗവൺമെന്റു് കോളേജിലെ പ്രീയൂണിവേഴ്സിറ്റി ക്ലാസ് പഴയതുപോലെ ഇന്റർമീഡിയേറ്റു് മാത്രമുള്ള ഒരു സെക്കൻറു് ഗ്രേഡ് കോളേജാക്കി. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനുള്ള ചങ്ങനാശേരിയിലെ പ്രീയൂണിവേഴ്സിറ്റിയും ഇന്റർമീഡിയറ്റാക്കുകയും തുടർന്നു് അതു് ഒരു ഒന്നാംഗ്രേഡു കോളേജാക്കാനുള്ള അനുമതി ലഭിക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഇന്നു കാണുന്ന പെരുന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹിന്ദുകോളേജ് 1949 ജൂണിലുണ്ടായി.

പണപ്പിരിവു്

ആദ്യം എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കോളേജ് തുടങ്ങാനുള്ള അനുവാദം സിദ്ധിച്ച 1947–ൽ തന്നെ പണപ്പിരിവിനും പണികൾക്കും കോളേജിന്റെ മറ്റു പ്രാരംഭപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി ഒരു കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ ഇവിടത്തെ വിദ്യാഭ്യാസതല്പരകുറായിരുന്ന എ. ഗോപാലമേനോൻ ആയിരുന്നു. പ്രധാനപ്രവർത്തകൻ അന്നത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന രാജ്യസേവാനിരത കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പ്രാരംഭപ്രവർത്തനങ്ങൾ പലതും നടന്നതുകൊല്ലത്തുവച്ചായിരുന്നു. ചങ്ങനാശേരിയിൽ 'സെൻറ്ബക്ക്മാൻസ്'

കാളേജ്" എന്നൊരു കാളേജ് നടന്നുവരുന്നതുകൊണ്ട്, അവിടെ ഇനി ഒരു കാളേജിനു് അനുവാദം കിട്ടാൻ പ്രയാസമെന്നു കണ്ടപ്പോൾ, മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ എവിടെയെങ്കിലും സൗകര്യമുള്ള ഒരു സ്ഥലം കണ്ടുപിടിക്കാൻ അന്വേഷിക്കുന്ന പ്രാരംഭകാലത്തായിരുന്നു പണപ്പിരിവ് ആരംഭിച്ചതു്. പലതുകൊണ്ടും പണപ്പിരിവ് ആരംഭിക്കാൻ പറ്റിയ സ്ഥലം കൊല്ലമാണെന്നു തീരുമാനിച്ചു. കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ പരമേശ്വരവിലാസം ബംഗ്ലാവിൽവച്ചു് കാളേജ് പണപ്പിരിവുലിസ്റ്റു് തുറക്കുന്നതിനു് ഏറ്റവും സന്മനസ്സുള്ള ഒരു ഔദാര്യവാനെ അദ്ദേഹംതന്നെ കണ്ടുപിടിച്ചു. കൊല്ലത്തെ അണ്ടിവ്യവസായികളിൽ പ്രമുഖനായ നാരായണസ്വാമി റെഡ്യാരെക്കൊണ്ടു് ലിസ്റ്റിൽ ഒന്നാമതായി ഒപ്പിട്ടുവിക്കാമെന്നു് കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ള പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തെ ഫോണിൽകൂടി ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. "ഹിന്ദുക്കൾക്കു കാളേജുകളില്ലാത്തതുകൊണ്ടുള്ള പരാധീനതചെറുതല്ല. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ ചുമതലയിൽ ഒരു കാളേജുണ്ടാക്കി നടത്താൻ തീരുമാനിച്ച വിവരം അറിഞ്ഞിരിക്കുമല്ലൊ. അതിനു ഏതാനും ലക്ഷം രൂപാ ആവശ്യമുണ്ടു്. പണപ്പിരിവു് ഇന്നു് ഇവിടെവച്ചു് ആരംഭിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നും റെഡ്യാർ ഒന്നാമതായി ഒപ്പിടണമെന്നും ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. കൊല്ലത്തുനിന്നും നല്ല ഒരു സംഖ്യ പിരിച്ചുകൊടുക്കണം. നമ്മൾ നാലുപേർ പതിനായിരം രൂപാവീതം കൊടുക്കണമെന്നാണു് എന്റെ ആഗ്രഹം." എന്നു പറഞ്ഞു് സംഭാവനസ്സുള്ള ബുക്കു് അദ്ദേഹം റെഡ്യാരുടെ കയ്യിലേക്കു കൊടുത്തു. റെഡ്യാർ പുസ്തകം വാങ്ങി പേരെഴുതി 10000 ക. പതിച്ചു് ഒപ്പിട്ടു. 'ഞാനിതാവരുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം താഴേക്കു ഇറങ്ങി. നാലഞ്ചുമിനിട്ടുകഴിഞ്ഞു് മടങ്ങിവന്നു് പതിനായിരം ക. യുടെ ഒരു ചെക്കു് എന്റെ കയ്യിൽതന്നു. അതാണു് കോളേജിന്റെ ഒന്നാമത്തെ സംഭാവന. ഈ ചെക്കുതരുന്ന സമയത്തു് കെ. ജി. യുടെ അമ്പലത്തിലെ ദീപാരാധന സമയത്തുള്ള ശംഖനാദം മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പതിവുപോലെ ഉടനെ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും പൂവും പ്രസാദവും കൊണ്ടുവന്നു ഞങ്ങൾക്കുതന്നു. മുൻകൂട്ടി കരുതാത്ത ഈ നടപടികൾ കാളേജ് സംരംഭം ശുഭപര്യവസായി ആണെന്നുള്ള വിശ്വാസം ഞങ്ങളിൽ ഉളവാക്കി. അനവധി ധനവാന്മാരുടേയും പാവപ്പെട്ടവരുടേയും സംഭാവന പലനാളായി പല

കായ്ങ്ങൾക്കു വാങ്ങീട്ടുള്ള ഒരാളാണു് ഞാൻ. ഇത്രവലിയ സംഖ്യ വാശാനം ചെയ്ത ഒരാളെപ്പോലും അതുവരെ കാണാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. വാശാനം ചെയ്ത സംഖ്യ എത്ര ചെറുതായിരുന്നാൽപോലും ഒന്നായി രൊക്കം കിട്ടുക എന്നുള്ളതും സാധാരണമല്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ നമ്മുടെ നാട്ടിലെമുഷ്യ സാമാന്യം വലിയ സംഖ്യയെന്നു പറയാവുന്ന പതിനായിരം ക. മുൻകൂട്ടി യാതൊരു അറിവും ഇല്ലാതെ, പറഞ്ഞ ഉടൻ സമ്മതിക്കയും രൊക്കം തരികയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതു് ഒരു അസാധാരണ സംഭവംതന്നെയായി എനിക്കു തോന്നി. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മുമ്പും പിമ്പും അങ്ങിനെ ഒരു സംഭവം ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണു്. ഈ ഒന്നാം സംഭാവനക്കാരനായ നാരായണസ്വാമി വെഡ്യരെ നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കൊ എനിക്കൊ ഒരു കാലത്തും മറക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. അദ്ദേഹത്തിനെപ്പോലുള്ള ഒരാളിന്റെ അകാലദേഹവിയോഗം നാട്ടിനു എത്രയൊ വലിയ നഷ്ടമാണു്.

അപ്പോൾതന്നെ കെ. ജിയും ഞാനുംകൂടി ബാക്കി മൂന്നുപതിനായിരക്കാരെ കാണാൻവേണ്ടി പുറപ്പെട്ടു. ആ മൂന്നുപേരിൽ ഒന്നു താനാണെന്നു് കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ള തനിയെ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ കാണാൻ പോയതു് അണ്ടിവ്യവസായികളിൽ ഒരു പ്രമാണിയായ വെണ്ടർ കൃഷ്ണപിള്ളയെയാണു്. നടന്ന സംഭവങ്ങളും കെ. ജി. യുടെ നിശ്ചയങ്ങളും അദ്ദേഹംതന്നെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ മുഖത്തിനു് അല്പം ഒരു വാട്ടമുണ്ടായെങ്കിലും കെ. ജി. യെ വിട്ടുനിൽക്കാൻ കെല്പില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹവും ഒരുമിച്ചു് 'പുകയിലക്കട പരമേശ്വരൻപിള്ള' എന്ന പേരിൽ വിഖ്യാതനും വ്യവസായിയുമായ പരമേശ്വരൻപിള്ളയുടെ വീട്ടിലെത്തി. അവിടെവച്ചു് ആ പരമേശ്വരൻപിള്ളയും വെണ്ടർ കൃഷ്ണപിള്ളയും കെ. ജി. പരമേശ്വരൻപിള്ളയും പതിനായിരം ക. വീതം സംഭാവന ചെയ്യാമെന്നു സമ്മതിച്ചു ബുക്കിൽ ഒപ്പിട്ടു. അങ്ങിനെ അന്നുതന്നെ രണ്ടു മണിക്കൂർ കൊണ്ടു് നാല്പതിനായിരം ക. യുടെ വാശാനം ലഭിച്ചു. പിറ്റെദിവസവും അതിനടുത്തദിവസവും കൊല്ലം ടൌണിലെ വേറെചില വ്യാപാരികളേയും വ്യവസായികളേയും കണ്ടു് ആയിരവും ആയിരത്തഞ്ഞൂറും രൂപക്കുള്ള വാശാനം വാങ്ങി. ചിലരെല്ലാം രൊക്കം പണംതന്നു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കോളേജുകളുടെ പണിക്കുവേണ്ടി സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ള താലൂക്കുകളിൽ പലതുകൊണ്ടും പ്രാമാണ്യം

കൊല്ലംതാലൂക്കിനാണെന്നു് ഞാൻ കൃതജ്ഞതാപൂർവം ഓർമ്മിക്കുന്നു. എല്ലാ സമുദായങ്ങളിൽപെട്ടവരും ഞങ്ങളെ ഇക്കാര്യത്തിൽ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സംഭാവനക്കാരിൽ നാരായണസ്വാമിറെഡ്യാർ എങ്ങിനെ എന്റെ നിത്യസ്മരണയിൽ ഇരിക്കുന്നൊ, അതുപോലെയല്ലെങ്കിൽ മറ്റുപ്രകാരത്തിൽ ഒരിക്കലും മറക്കാൻ സാധിക്കാത്ത വ്യക്തിയാണു് വെണ്ടർ കൃഷ്ണപിള്ളയും. ആദ്യവാശാനക്കാരായ പതിനായിരം രൂപാക്കാരിൽ മൂന്നുപേരും പണംതന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടും, പലപ്രാവശ്യം വീട്ടിൽ ചെന്നുചോദിച്ചിട്ടും, ഒറ്റരൂപാപോലും തരാതെ ഇന്നും തർക്കിച്ചുകൊണ്ടുനിൽക്കുന്ന കൃഷ്ണപിള്ള എന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു് എങ്ങിനെയാണു് മാഞ്ഞുപോകുന്നതു്. അറിഞ്ഞവരാരും അദ്ദേഹത്തെ മറക്കയില്ല. പ്രേതപത്തിനു കുറവില്ലാതിരുന്നിട്ടും മന:പൂർവം പണം തരാതിരിക്കുന്ന ഈ തരം പ്രമാണികളുടെ അസ്സൽ രൂപം പൊതുജനസമക്ഷം തെളിച്ചുകാണിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമെന്നു തോന്നിയതിനാൽ ആ സംഖ്യക്കു കൊല്ലംകോടതിയിൽ അന്യായം കൊടുക്കേണ്ടിവന്നു. ഒപ്പിട്ടു കൊടുത്തതാണെങ്കിലും പണം കൊടുക്കത്തക്കതല്ലെന്നുള്ള പത്രികയിലും, തെളിവിലും കേസ്നിലവിൽ ഇരിക്കുന്ന കാലമാണു്. കൊല്ലത്തെ അയല്ക്കാരായ ഈ രണ്ടു പ്രേതക്കൊരിൽകൂടിത്തന്നെ ലോകത്തിന്റെ സത്തുമസത്തും — വെളിച്ചവും ഇരുട്ടും— ദൃഷ്ടാന്തരൂപേണ കണ്ടു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നൊരു നേട്ടം ഈ വാദാനങ്ങൾ മൂലമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

താമസിയാതെ തന്നെ പണിപ്പിരിവിനുവേണ്ടി രാജ്യവ്യാപകമായ നിലയിൽ ഞാൻ സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങി. കാളേജിന്റെ പേരിൽ പ്രിയൂനിവേഴ്സിറ്റി ക്ലാസ് ആദ്യമായി ആരംഭിച്ചതു് ചങ്ങനാശേരി പെരുന്നയിൽ ആണെങ്കിലും, യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള കാളേജ് ആദ്യം തുടങ്ങിയതു് തിരുവനന്തപുരത്തെ പെരുന്താന്നിയിലാണു്. പിന്നാലെ, തുടന്നു പെരുന്നയിലെ ഹിന്ദുകാളേജും അടുത്തകൊല്ലം പന്തളം കാളേജും ആരംഭിക്കാൻ സൌകര്യം കിട്ടി. സന്ദർഭം പാഴിൽ കളയരുതെന്നു വിചാരിച്ചു്, കാര്യത്തിന്റെ ഗൌരവത്തേയും ഭാരത്തേയും അത്രതന്നെ ചിന്തിയ്ക്കാതെ മൂന്നു കാളേജിനേറെയും ചുമതല ഏറ്റെടുത്തു. ഇപ്പോഴുള്ള എല്ലാ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജുകളുടേയും പ്രാരംഭവും നടത്തിപ്പും എന്റെ ഓർമ്മയിൽ പെട്ടതുപോലെ താഴെ കുറിക്കാം.

1. മഹാത്മാഗാന്ധി കാളേജ്.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജിനു വേണ്ടി ഗവമ്മെൻറിൽ നിന്നും തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒഴിപ്പിച്ചെടുത്ത 46 ഏക്കർ സ്ഥലമാണു് ഞാൻ ആദ്യമായി ഏറ്റുവാങ്ങിയതു്. അവിടെ സ്ഥാപിക്കുന്ന കാളേജിനു് മഹാത്മാഗാന്ധി കാളേജ്, എന്നു പേരിടാൻ നേരത്തെതന്നെ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അവിടെ കാളേജ് പണിക്കും ഭരണത്തിനുമായി സപ്ലീസ് സൊസൈറ്റി ഡയറക്ടർ ബോർഡു് ഒരു ചെറിയ കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചു. അതിൻെറ ജോയിൻറ് കൺവീനറന്മാരായി കളത്തിൽ വേലായുധൻ നായരേയും കൊച്ചിക്കൽ ബാലകൃഷ്ണൻ തമ്പിയേയും (മാവേലിക്കര)നിശ്ചയിച്ചു. ട്രഷററായി ഡാക്ടർ വി. ആർ. നാരായണൻനായരേയും. പ്രസിഡണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടായ എൻ. ഗോവിന്ദമേനോൻ തന്നെ ആയിരുന്നു. ആ കമ്മറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിലും ഞാൻ പങ്കാളിയായിരുന്നു. പണച്ചിലവും പണിച്ചുമതലയും ഡാക്ടർ നാരായണൻ നായർ നിർവഹിച്ചു. കാളേജിനുവേണ്ടി കിട്ടിയ ഭൂമിയിലെ പ്രധാന കുന്നുംപുറം നിരത്തി കാളേജ് കെട്ടിടം പണിക്കുള്ള ഒരുക്കം ആരംഭിച്ചു. ഒരു ഇൻഡ്യൻ നേതാവിനെ വരുത്തി ശിലാസ്ഥാപനം ചെയ്യിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. കാളേജ് പണി പൂർത്തിയായിട്ടു് പഠിത്തം ആരംഭിക്കാൻ കാലതാമസം നേരിടുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു്, തിരുവനന്തപുരം ടൌണിൽ ഒരു കെട്ടിടം വാടകയ്ക്കെടുത്തു് അക്കൊല്ലംതന്നെ — 1948 ജൂണിൽതന്നെ — കാളേജ് ആരംഭിക്കണമെന്നു് എല്ലാവർക്കും നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായി. കാളേജിനു പറ്റിയ ഒരു വീടു കിട്ടുന്നതു് അത്ര എളുപ്പമുള്ള കായ്മമല്ലല്ലൊ. കഷ്ടിച്ചു് ഒരു വീടു കണ്ടുപിടിച്ചു. ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിൻെറ അമ്മച്ചിക്കു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് പണിയിച്ചു കൊടുത്ത 'വടശേരി അമ്മവീടു്.' അവിടെ അപ്പോൾ ആൾപാർപ്പില്ലായിരുന്നു. വലിയ രണ്ടു, നാലുകെട്ടുകളും അതിനോടനുബന്ധിച്ച മറ്റു ചില കെട്ടിടങ്ങളും മൂന്നു മാളികകളും ചില ഉപഗ്രഹങ്ങളും ഉൾപ്പെട്ടതാണു് ആ അമ്മവീടു്. ആ ഭവനങ്ങൾ ഇരിക്കുന്നതു് ആറേക്കർ തെങ്ങും തോപ്പിലാണു്. അതിൻെറ ഉടമസ്ഥൻ ശ്രീമൂലം തിരുനാളിൻെറ പൌത്രിയുടെ പുത്രൻ വേലായുധൻ തമ്പിയാണു്. അദ്ദേഹം ഒരു മൈനർ ആയിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിൻറ

രക്ഷകത്താവും അഛനുമായ പൂഞ്ഞാറുകോയിക്കൽ രാമവർമ്മ രാജാവിനെ കണ്ടു് ആവശ്യം അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം ഞങ്ങളുടെ ഒരു മിത്രവുംകൂടിയായിരുന്നതുകൊണ്ടു്, ആണ്ടിൽ രണ്ടായിരം ക. പാട്ടത്തിനും വാടകക്കുമായി ആവശ്യമുള്ള കാലത്തേക്കു ആ സ്ഥലം വിട്ടതന്നു. മിക്കവാറും സ്ഥലസൌകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, വലിയ ക്ലാസിടാനുള്ള നീണ്ടമുറികളില്ലായിരുന്നു. ഉടനെതന്നെ ആവശ്യമുള്ള താൽക്കാലിക കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കയും കുഴൽ വെള്ളവും ഇലക്ട്രിക്കു് ലൈറ്റും കൂട്ടിയിണക്കുകയും ചെയ്തു. അഹോരാത്രം മഴയായിരുന്നതുകൊണ്ടു് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയത്തു് എല്ലാം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനു ഡാക്ടർ നാരായണൻനായർ വളരെ ക്ലേശിക്കേണ്ടിവന്നു.

മുൻനിശ്ചയപ്രകാരം ആദ്യത്തെ ജനകീയമന്ത്രിസഭയിലെ മുഖ്യമന്ത്രിയായ പട്ടംതാണുപിള്ള ഒരു ബഹുജനസദസ്സിൽവച്ചു് ആ കാളേജു് ഉൽഘാടനം നടത്തി. അതു് 1948 ജൂണിലാണു്. മൂന്നു മന്ത്രിമാരും മിക്ക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ധാരാളം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരും യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. പി. ബാലകൃഷ്ണൻതമ്പി സ്വാഗതവും ഞാൻ കൃതജ്ഞതയും പറഞ്ഞു. യോഗത്തിനു മുമ്പുള്ള സമുച്ചയത്തിൽ ആദ്യത്തെ പ്രിൻസിപ്പാലായ കെ. ആർ. കൃഷ്ണയ്യർ ഏതാനും കാളേജു് വിദ്യാർത്ഥികളെ ഇരുത്തി നിറപറയും വിളക്കുംവച്ചു് 'വിദ്യാരംഭം' നടത്തി. കൃഷ്ണയ്യർ ഇവിടത്തെ സയൻസ് കാളേജിൽ പ്രൊഫസ്സറായിരുന്നു് പെൻഷൻ പറ്റിയ പേരുകേട്ട ഒരു ഗുരുനാഥനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽ കാളേജ് ഭംഗിയിൽ നടന്നു.

കാളേജുമരാമത്തുകളുടെ എല്ലാം മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിനു് പി. ഡബ്ളിയു. ഡി. ഓവർസീയറും ശേഷിമാനും സത്യവാനുമായ പന്തളം തട്ടയിൽ എൻ. രാമക്കുറുപ്പിനെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. എൻജിനീയറായി നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താഴെ ഏതാനും സൂപ്പർവൈസ്സർമാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. എം. ജി. കാളേജിന്റെയും മറ്റു കാളേജുകളുടെയും പ്ലാൻ ഉണ്ടാക്കിത്തന്നതും സ്ഥാനനിർണ്ണയം ചെയ്തതും ഡ്രാഫ്റ്റുമാൻ കെ. വി. നീലകണ്ഠൻനായരാണു്. പഠിപ്പിലും കവിഞ്ഞ ശേഷി, പരിചയസമ്പന്നനായ അദ്ദേഹത്തിനു് വാസനാജനകമായിത്തന്നെയുണ്ടു്. ഈ പത്തു

കൊല്ലത്തിനിടയിൽ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ചെയ്ത സേവനം അമൂല്യമാണ്. എം. ജി. കാളേജിനുവേണ്ട വിദഗ്ധോപദേശം ചെയ്തതും ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ വന്ന് മേൽനോട്ടം വഹിച്ചതും എക്സിക്യൂട്ടീവ് എൻജിനീയറായിരുന്ന കോട്ടയം കെ. എൻ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നു. എം. ജി. കാളേജിന്റെ പണി വളരെ വേഗം പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പൊതുവെ രണ്ടുനിലയും ഒരു ഭാഗത്തു മൂന്നു നിലയും, മദ്ധ്യത്തിൽ സ്തൂപികയുൾപ്പടെ അഞ്ചു നിലയുമുള്ള ആ കെട്ടിടം മുഴുവൻ കരിങ്കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടിയതാണ്. തേക്കുകൊണ്ടുള്ള മരപ്പണിയല്ലാതെ കാണുകയില്ല. മേൽക്കൂരയില്ലാത്ത ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ തട്ടുകളെല്ലാം കമ്പിയും സിമൻറും മെറ്റലുംകൊണ്ടു വാർത്തതാണ്. ഒരുവിധം തുടർന്നതന്നെ പണിനടന്നുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും പൂർത്തിയാകാൻ പത്തു കൊല്ലം വേണ്ടിവന്നു. ബാക്കിയുള്ള ചില്ലറ പണികളും കൂടി തീർന്നിട്ട് 1958 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ ഉൽഘാടനം ചെയ്യണമെന്നാണ് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്.മേധാവികളുടെ ആഗ്രഹം. അതിനുള്ള ജോലി ദ്രുതഗതിയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ മഹാസ്ഥാപനത്തിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം ചെയ്തതു് ഇൻഡ്യൻ ഗവർണ്ണർ ജനറലായിരുന്ന സി. രാജഗോപാലാചാരിയാണ്. അന്ന് അദ്ദേഹം ഗവണ്ണർ ജനറലായിരിക്കുന്ന കാലമാണ്. 1948 ആഗസ്റ്റ് 22-നു യാണ് ശിലാസ്ഥാപനം ചെയ്തതു്. ഉൽഘാടനവും ലോകപ്രശസ്തനായ ഒരിൻഡ്യൻ നേതാവിനെക്കൊണ്ടുതന്നെ നടത്തിയ്ക്കാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. കാളേജിന്റെ മുൻവശത്തു് മുപ്പതടിയോളം പൊക്കമുള്ള ഒരു കുന്നുണ്ട്. അതു താഴ്ത്തി നിരപ്പാക്കി പരിഷ്കൃതനിലയിലുണ്ടാക്കുന്ന സ്റ്റേഡിയം തീർന്നുകഴിയുമ്പോൾ അതു് എം. ജി. കാളേജ് പോലെതന്നെ തെക്കെഇൻഡ്യയിലുള്ള ഒന്നാംതരം ഒരു സ്റ്റേഡിയവുമായിരിക്കുന്നതാണ്. മാതൃകാപരമായുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള 'ഓപ്പൺ എയാർതിയേറ്ററും ഗ്യാലറിയും' അതിനും പിന്നിൽ എത്ര അധികം ആളുകൾ വന്നാലും തിരക്കില്ലാതെ ഇരിക്കത്തക്കവണ്ണം നീണ്ടുനിവർന്നു കിടക്കുന്ന വിശാലമായ മുറ്റവും എല്ലാംകൂടി കണ്ടാൽ, മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ മഹിമയ്ക്കു തക്ക ഒരു ശാശ്വതസ്മാരകമാണതെന്ന് ആരും സമ്മതിക്കും. കാളേജിന്റെ നാലുവശവും ദർശനവശങ്ങളാണ്. കാളേജിന്റെ ദർശനം പടിഞ്ഞാറുവശം എന്ന സങ്കല്പത്തിൽ ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതാണെന്നു് പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽതന്നെ തോന്നുമെങ്കിലും, കിഴക്കു

വശത്തു് മൂന്നു നിലയിൽ വൃത്തുളാകൃതിയിൽ പണി ചെയ്തിട്ടുള്ള അസംബ്ലിഹാളിന്റെ മുൻവശം മറെറാരു ഭാഗത്തിനുമില്ലാത്ത ദർശനീയത നൽകിയുംകൊണ്ടു് നമ്മുടെ കണ്ണുകളെ കുളർപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. കാളേജിന്റെ ആകെ നീളം 460 അടിയാണു്. കിഴക്കോട്ടു് അഞ്ചും പടിഞ്ഞാറോട്ടു് അഞ്ചും നീണ്ട വിംഗുകളും തെക്കോട്ടും വടക്കോട്ടും ഈ രണ്ടു പോർട്ടിക്കോകളും ഉണ്ടു്. ആകെയുള്ള മുറികൾ, 105–ാണു്. അവയ്ക്കെല്ലാംകൂടി 69039 ചതുരശ്രഅടി വിസ്തീർണ്ണം കാണും. സൈക്കിൾ വയ്ക്കുന്നതിനും മോട്ടോർകാർ ഇട്ടുന്നതിനുമായി 5112 ചതുരശ്രഅടി വിസ്തീർണ്ണമുള്ള 14 മുറികളുണ്ടു്. മെയിൻ റോട്ടിൽനിന്നു് സ്റ്റേഡിയത്തിലേക്കു് 40 അടി പൊക്കവും അവിടെനിന്നു് 40 അടി പൊക്കമുള്ള കാളേജ് റോട്ടിൽനിന്നു് മുററത്തേക്കു് 18 അടി പൊക്കവുമുണ്ടു്. മുററത്തുനിന്നും മണിമാളികയുള്ള സ്തൂപികയുടെ മുകളിലേക്കു് 100 അടി പൊക്കമാണുള്ളതു്. കുഴൽവെള്ളം കാളേജിന്റെ മുകളിൽ ചെല്ലുന്നമെങ്കിൽപ്രത്യേകം പമ്പിംഗ് വ്യവസ്ഥയുണ്ടായിരിക്കണം. അത്രക്കു് പൊക്കം കൂടിയ സ്ഥലത്താണു് കാളേജ് നിൽക്കുന്നതു്.

ഇരുനൂറോളം വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു താമസിക്കത്തക്ക സൌകര്യത്തിൽ രണ്ടു നിലയിൽ പണിയുന്ന വിദ്യാർത്ഥിസത്രം കാളേജ് ഉൽഘാടനത്തിനുമുമ്പുതന്നെ തിരുന്നതാണു്. അപ്പോൾ സമ്പൂർണ്ണ സൌകര്യവും ഭംഗിയുമുള്ള നമ്മുടെ വക ഒരു മഹൽസ്ഥാപനം തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിനു മകുടം ചാർത്തിക്കൊണ്ടു നിലനില്ക്കുമെന്നു് നമുക്കഭിമാനിക്കാവുന്നതാണു്.

ഈ കാളേജിന്റെ മരാമത്തുകൾക്കു്, ഇതുവരെ 20 ലക്ഷം കചിലവായിക്കാണും. ഔദാര്യവാന്മാരായ പലരുടെ സംഭാവനയും, സാമാന്യജനങ്ങളിൽ നിന്നു് ചെറുതുപത്തിൽ ശേഖരിച്ച സംഖ്യയും ഗവൺമെൻറിന്റേയും ദേവസ്വം ബോർഡിന്റേയും ഗ്രാൻറുകളുമാണു് കാളേജ് പണിക്കു് ലഭിച്ച പ്രധാന വരവുകൾ. ആദ്യത്തെ വാശ്ദാനക്കാരായ പതിനായിരം ക. ക്കാരെ ജയിച്ചുകേറാൻ ഒരു വനിതാരത്നം മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അതു് തിരുവനന്തപുരത്തു് പെരുന്താന്നിയിൽ വടശേരിഅമ്മവീട്ടിലെ ലക്ഷ്മിപ്പിള്ളക്കൊച്ചമ്മയാണു്. അവരുടെവലിയച്ചനായ തിരുവട്ടാറമ്മവീട്ടിലെ ശങ്കരൻതമ്പിയുടെ സ്മാരകമായി മഹാത്മാഗാന്ധികാളേജിന്റെ മദ്ധ്യ

ഭാഗത്തു് കിഴക്കോട്ടദർശനമായി ഒരു ലൈബ്രറിഹാൾ കെട്ടുന്നതിനു് അൻപതിനായിരം ക. സംഭാവന ചെയ്യാമെന്നു് അവർ വാഗ്ദാനംചെയ്തു. ഇത്രവലിയ സംഖ്യ കേരളത്തിൽ ആരുംതന്നെ ഒരു പൊതുസ്ഥാപനത്തിനു ഇതുവരെ സംഭാവന ചെയ്തതായി അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പരിഷ്കൃതയും ചെറുപ്പക്കാരിയുമായിരുന്ന ആ മഹതി വായനശാലകൾക്കും ആശുപത്രികൾക്കും ആശ്രമങ്ങൾക്കും മറ്റുമായി വലിയസംഖ്യകൾ ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കാരസമ്പന്നയായ ആ മഹതി വാഗ്ദാനം ചെയ്ത അൻപതിനായിരം ക. യും ലൈബ്രറിയുടെ പണിയ്ക്കുപയോഗപ്പെടത്തക്കവണ്ണം നാലഞ്ചുപ്രാവശ്യമായി തന്നുതീർത്തശേഷം കൃതകൃത്യയായിട്ടാണു് അവർ അകാലത്തിലും യാദൃച്ഛികമായിട്ടും ആണെങ്കിലും ദിവംഗതയായതു്. അവരുടെ അകാലദേഹവിയോഗം കേരളത്തിനും പൊതുസ്ഥാപനപ്രവർത്തകന്മാർക്കും വലിയ നഷ്ടമാണെന്നുള്ള വസ്തുത ഓർക്കുമ്പോൾ കൂടുതൽ കണ്ണീരിതം തോന്നുന്നു. അവരുടെ പുത്രനായ മാധവൻതമ്പിയെന്ന ഏകസന്താനം മാത്രമെ അവർക്കവകാശിയായിട്ടുള്ളു. ലക്ഷ്മിപ്പിള്ളക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഭർത്താവും കൊച്ചുതമ്പിയുടെ രക്ഷകർത്താവുമായ ജി. വി. ദാസു് എന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തും പ്രാപ്തനായ ഒരു സമുദായസ്നേഹിയുമായതുകൊണ്ടു്, എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ കാര്യങ്ങളിൽ എല്ലാം ലക്ഷ്മിപ്പിള്ളക്കൊച്ചമ്മയെപോലെ തല്പരനും സഹായിയും ആയി എന്റെ വലംകൈ എന്നപ്പോലെ തന്നെ ഇന്നും നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. അതിനു മാറ്റം വരാത്തവണ്ണം എന്നെ ആ കുടുംബത്തിലെ ഒരു കാരണവരായിട്ടാണു് അദ്ദേഹവും കൊച്ചുതമ്പിയും സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതും പെരുമാറുന്നതും. കൊച്ചുതമ്പി സമുദായത്തിന്റേയും രാഷ്ട്രത്തിന്റേയും നിധിപോലെ വളർന്നുവരാൻ ഇടയാകണമെന്നാണു് എന്റെ പ്രാർത്ഥന.

നായർ സർവ്വീസു് സൊസൈറ്റിയും വടശേരി അമ്മവീട്ടും തമ്മിൽ എന്തൊ അറിയപ്പെടാത്ത ബന്ധമുണ്ടെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. വടശേരി അമ്മവീട്ടുവക തറവാട്ടു പറമ്പിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണു് പത്തുമുപ്പതുകൊല്ലം മുമ്പു് പാൽക്കുളങ്ങര എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. സ്കൂളിന്റെ ആവശ്യത്തിനു അവർ വിട്ടുതന്നതു്. അവിടത്തെ നല്ല നിലയിലുള്ള ഹൈസ്കൂൾ ഇന്നും നടന്നുവരുന്നതു് ആ സ്ഥലത്തുതന്നെയാണു്. ഇന്നും നല്ല വിലപ്പിടിപ്പുള്ള വസ്തുവാണതു്. മാഹാത്മാഗാന്ധികാളേജു് ആരംഭിക്കാൻ തല്ക്കാലത്തേക്കു്

ഒരു കെട്ടിടം വേണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ, സാക്ഷാൽ വടശേരി അമ്മവീട്ടുതന്നെ പാട്ടത്തിനു വിട്ടതിനു സഹായിച്ചതും അവരാണു്. സാധാരണക്കാരായ മറെറാരാൾ ചെയ്യാത്തതാണു്, അക്കാര്യം. അന്നതു കിട്ടിയിരുന്നില്ലെങ്കിൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയത്തു് കാളേജു് ആരംഭിക്കാൻ സധിക്കയില്ലായിരുന്നു. എം. ജി. കാളേജു് മാററിയിട്ടതിന്റെശേഷവും ആ കെട്ടിടങ്ങളും വസ്തുക്കളും സവ്വീസു് സൊസൈററിയുടെ അധീനതയിൽ തന്നെയാണു്. അവിടെയാണു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ വിമൻസു് കാളേജു് ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നതു്. ഈ നല്ലകാര്യത്തിനുവേണ്ടി ആ വസ്തുക്കളും കെട്ടിടങ്ങളും എന്നെന്നേക്കുമായി വിട്ടുതരാൻ അവക്കു താല്പര്യമുണ്ടെന്നും അറിയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

അടുത്ത സംഭവം ഞാൻ മുമ്പെ വിവരിച്ച അൻപതിനായിരം. രൂ. യുടെ സംഭാവനയാണു്. ആ സംഭാവനക്കാരിയായ ലക്ഷ്മിപ്പിള്ളക്കൊച്ചമ്മയും വടശേരി അമ്മവീട്ടിലേ തന്നെയാണു്. വലിയമ്മച്ചിയുടെ നേരെ സഹോദരിയുടെ പുത്രിയാണു്. ഇതെല്ലാംകൂട്ടിച്ചേർത്താലോചിക്കുമ്പോഴാണു് വടശേരി അമ്മവീടും നായർ സർവീസു് സൊസൈററിയും തമ്മിൽ എന്തൊ അറിയപ്പെടാത്ത അഭേദ്യബന്ധമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു പോകുന്നതു്. ആ കുടുംബത്തിൽ അമ്മച്ചിയുടെ പിന്തുടർച്ചാവകാശിയായി — ഈയ്യിടെ മേജറായ — വേലായുധൻ തമ്പിയും, ലക്ഷ്മിപ്പിള്ളക്കൊച്ചമ്മയുടെ സന്താനമായ കൊച്ചുമാധവൻ തമ്പിയും മാത്രമെ ഇന്നു ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ളൂ. മാധവൻതമ്പി ഇന്നും മൈനറാണു്.

കാളേജിനുവേണ്ടി സ്നേഹപൂവ്വം സംഭാവനചെയ്ത മിക്കപേരേയും ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. ഞാൻ നേരിട്ടു കണ്ടു പറഞ്ഞില്ലാതെ സംഭാവനലിസ്റ്റിൽ ഒപ്പിട്ടവർ ചുരുക്കമായിരിക്കും. പഴയ തിരുവിതാംകൂർവിഭാഗത്തു് എന്റെ ഭിക്ഷാപാത്രം ചെന്നെത്താത്ത പട്ടണങ്ങളൊ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളൊ കാണുകയില്ല. സംഖ്യയുടെ വലിപ്പചെറുപ്പം നോക്കാതെ സന്മനസ്സോടുകൂടി സഹായിച്ച സഹോദരീസഹോദരന്മാർ ആയിരക്കണക്കിനൊ പതിനായിരക്കണക്കിനൊ അല്ല. ക്ലേശഭൂയിഷ്ഠമായിരുന്നെങ്കിലും, എന്റെ ആ തീർത്ഥയാത്ര സ്മരണീയവും ഫലപ്രദവുമായിരുന്നു. വൻതുകക്കാരെ സമീപിക്കുന്നതിനേക്കാൾ, സാമാന്യ ജനങ്ങളേയും സാധുക്കളേയും സമീപി

ക്കാനായിരുന്ന എനിക്കാഗ്രഹവും സന്തോഷവും. സാധിക്കുമെങ്കിൽ എല്ലാ നായരുടേയും ഒരു പൈസഎങ്കിലും ഈ കാളേജ് പണിക്കു കിട്ടാൻ ഇടയായാൽ അതു് വലിയൊരു നേട്ടമായിരിക്കും എന്നു് ഞാൻ വിചാരിച്ചു. അതിനു രണ്ടു മാർഗ്ഗമാണു് കണ്ടുപിടിച്ചതു്. ഒന്നു കരയോഗം മുഖാന്തിരമുള്ള പിരിവും മറ്റൊന്നു 'ഉല്പന്നപ്പിരിവും.' ഇതിൽ രണ്ടിലും പെടാതെ ഒരു നായക്കും ഒഴിഞ്ഞുനില്ക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു രണ്ടായിരത്തിലധികം കരയോഗങ്ങളുണ്ടു്. ഈ പൊതുവ്യവസ്ഥയിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞ കരയോഗം അപൂവ്വമായിപോലും കാണുമൊ എന്നു സംശയമാണു്. പുതിയ ഒരു സംരംഭമായിരുന്ന ഉല്പന്നപ്പിരിവു്. ഇതിനു മുമ്പും അപൂവ്വം ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ചില പ്രത്യേകോദ്ദേശത്തോടുകൂടി തേങ്ങാവെട്ടൊ മറ്റൊ നടത്തിക്കണ്ടേക്കും. എന്നാൽ ഇത്ര മഹത്തായ ഒരു കാര്യത്തിനു വ്യാപകമായ തോതിൽ ശാസ്ത്രീയമട്ടിൽ ചിട്ടയിലും വ്യവസ്ഥിതിയിലും ആകർഷകമായ വിധത്തിലും ഇതിനുമുമ്പു് ആരുംതന്നെ ഉല്പന്നപ്പിരിവു നടത്തീട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് നിർവ്വിവാദമാണു്. അതുകൊണ്ടു് അതിനെപ്പറ്റി അല്പംകൂടി വിവരമായി പറഞ്ഞെതീരു.

ഇന്നു കാണുന്ന വിധത്തിലുള്ള 'ശാസ്ത്രീയ ഉല്പന്നപ്പിരിവു്' കണ്ടുപിടിച്ചതും വിജയപ്രദമായി നടത്തിയതും എം. പി. മന്മഥനാണു്. കാളേജ്പണിക്കാലത്തെ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. ജനറൽ സെക്രട്ടറി അദ്ദേഹമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പണം പിരിച്ചുണ്ടാക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യത അദ്ദേഹത്തിൽ സ്വതസ്സിദ്ധമായിത്തന്നെ ചെന്നുചേർന്നു. മറ്റുപല പിരിവുകൾക്കും ശേഷം പണം മതിയാകാഴികകൊണ്ടു് ഉൽപന്നപ്പിരിവിന്റെ സമീപം ചെന്നെത്തിയതാണു്. ഓരോ താലൂക്കിലുമുള്ള നായർ ഭവനങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ഒരേ തീയതിയിൽ ഉൽപന്നങ്ങളെ കണക്കാക്കി ധനശേഖരം ചെയ്യണമെന്നുള്ളതാണു് ഇതിന്റെ പൊതുവ്യവസ്ഥ. നെല്ലു്, തേങ്ങാ, പാക്കു്, കുരുമുളകു്, മുതലായ പ്രധാന ഉല്പന്നങ്ങളുടെ ഇത്ര ശതമാനം കാളേജ്ഫണ്ടിനു് ഓരോ ഭവനക്കാരും കൊടുക്കണമെന്നും, അതിനുള്ള കണക്കെടുപ്പുനടത്തി അച്ചടിഫാറത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തി, ഓരോ ഗൃഹനായകനും കൊടുക്കേണ്ട സംഖ്യ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തി, ഓരോചിറു മുൻകൂട്ടി കൊടുക്കുമെന്നും, അതനുസരിച്ചു്, നിശ്ചയി

ക്കപ്പെട്ട ഒറ്റത്തീയതിയിൽ ആ താലൂക്കിലെ എല്ലാ കരയിലേയും എല്ലാ നായർ ഭവനങ്ങളിലും ചെന്നു് രസീതു കൊടുത്തു് പണം വാങ്ങുമെന്നുമുള്ള പ്രചരണം എല്ലാ കരകളിലും നടത്തുന്നതാണു്, ഒന്നാമത്തെ പ്രവർത്തി. ഓരോ കരയിലും തുടന്നു പ്രവർത്തിക്കാനും പിരിവുനടത്തി അന്നന്നുതന്നെ താലൂക്കു സെൻട്രൽക്കമ്മറിയെ ഏല്പിക്കാനും ഓരോ കമ്മറ്റിയും, അവരുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഓരോ വാളൻറ്യർ സംഘവും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണു്. അവരാണു് ഉല്പന്നപ്പിരിവിന്റെ സജീവപ്രവർത്തകന്മാർ. താലൂക്കു് ഒട്ടാകെയുള്ള വാളൻറ്യറന്മാരെ ഒന്നായിച്ചേർത്തു് അവക്കൊരു കമാൻറും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണു്. പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ നല്ലതും എളുപ്പവുമായ ഒരു മാർഗ്ഗമാണിതെന്നു തോന്നാം എങ്കിലും ഉള്ളിലേക്കു കടക്കുമ്പോഴെ വിഷമവും പ്രതിബന്ധവും മനസ്സിലാകയുള്ളൂ. മന്മഥന്റെ ആദ്യത്തെ ശ്രുപ്തയോഗങ്ങളിലെ ആകർഷണീയമായ ശാസ്ത്രീയപ്രസംഗം കഴിയുമ്പോൾ, തൊണ്ണൂശതമാനം പ്രതിബന്ധങ്ങളും തിരാറുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗധോരണിയുടെ ഒഴുക്കിൽപ്പെട്ട വരാരും പിന്നെ മടങ്ങിപ്പോയിട്ടില്ല. കരയോഗത്തിൽപ്പെട്ടവനും പെടാത്തവനും, വൃദ്ധനും, യുവാവും, പണക്കാരനും ദരിദ്രനും, സ്ത്രീയും പുരുഷനുമെല്ലാം മന്മഥന്റെ അധീനതയിൽ ആകാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒന്നോ രണ്ടോ പ്രസംഗംകേട്ടാൽ മതിയാകും. ഒരു ദിവസം കൊണ്ടാണു് പിരിവു നടത്തുന്നതെങ്കിലും, അതിനുമുമ്പു് രണ്ടുമൂന്നുമാസത്തെ നിരന്തര പ്രവർത്തനം മന്മഥനും താലൂക്കു സെൻട്രൽക്കമ്മറിയ്ക്കുമുണ്ടായിരിക്കും. സ്ഥിതിസമതാപ്രകാരമുള്ള പിരിവാണു് മന്മഥൻറേതു്. ഓരോരുത്തർക്കും വരവുള്ളതിന്റെ ഇത്ര അംശം എന്നുള്ള വ്യവസ്ഥയിൽ നടത്തുന്ന പിരിവിനെ വലിപ്പച്ചെറുപ്പം കൊണ്ടുള്ള ദോഷം ബാധിക്കയില്ലല്ലൊ. ഈ പിരിവിലും പാവപ്പെട്ടവനിൽനിന്നു് ഒരു കളവൊ തെറ്റൊ ഉണ്ടാകയില്ല. കൂടുതൽ തെണ്ടും നിലവും ഉള്ളവരായിരിക്കും കളവു പറയുന്നതും ചതിക്കുന്നതും. മന്മഥന്റെ സ്നേഹസ്വഭാവവും നയചാതുര്യവും കൊണ്ടു് അതെല്ലാം ഒരുവിധം നികത്തി യോജിപ്പിച്ചു കൊണ്ടുപോകും.

ഉല്പന്നപ്പിരിവുദിവസത്തെ വ്യവസ്ഥകളും ചടങ്ങുകളും തെറ്റാതെ നടത്തുന്നതിലാണു് അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണവിജയം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. ആ താലൂക്കിലെ എല്ലാ കരകളിലേയും കമ്മറ്റി

ക്കാരും വാളൻറ്യറന്മാരും ഹിരിവുദിവസം കാലത്തെ കൂളിച്ചു് അവിടുള്ള ഒരു ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരുമിച്ചുചെന്നു് ആരാധന നടത്തി, ഉല്പന്നപ്പിരിവു ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നറിയിക്കുന്ന മൂന്നു കതിനാവെടിയും വച്ചിട്ടവേണം ഭജനപ്പാട്ടോടുകൂടി നംബർമുറയ്ക്കു് പിരിവിനായി ഓരോ ഭവനത്തിലേക്കും ചെല്ലാൻ. ഭവനക്കാരും കൂളിച്ചു കുറിയിട്ടു് വിളക്കുകത്തിച്ചുവച്ചു്, കിട്ടിട്ടുള്ള കുറിപ്പനുസരിച്ചുള്ള സംഖ്യ സംഭാവന ചെയ്തു രസീതുവാങ്ങാൻ. അങ്ങിനെ വൈകുന്നേരത്തോടുകൂടി എല്ലാ ഭവനങ്ങളിലേയും പിരിവുനടന്നിരിക്കണം. കതിനാവെടിയോടുകൂടിത്തന്നെ പിരിവു സമാപിപ്പിക്കയും വേണം. അങ്ങിനെ ആ താലൂക്കിലെ എല്ലാ കരകളിലും പിരിവുനടന്നിരിക്കും. പിരിഞ്ഞ പണം രസീതുകുറ്റിയോടുകൂടി അന്നുതന്നെയൊ അസമയമായാൽ പിറ്റെദിവസം കാലത്തോ താലൂക്കു സെൻട്രൽ കമ്മറ്റിയിൽ ഏല്പിക്കയും മൊത്തം തുക പിറ്റെദിവസത്തെ പത്രത്തിൽ പരസ്യപ്പെടുത്തുകയും വേണം. ഇത്തരം പിരിവിൻറെ നാനാപ്രകാരേണയുള്ള പ്രയോജനത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും ഞാൻ എടുത്തെഴുതാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

ആദ്യത്തെ ഉല്പന്നപ്പിരിവു നടന്നതു് ചേർത്തലയാണു്. കട്ടിയാട്ട ശിവരാമപ്പണിക്കർ മുതലായ സമുദായസ്നേഹികളെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി ഉല്പന്നപ്പിരിവിൻറെ ഉദ്ദേശത്തേയും രീതിയേയുംപറ്റി എം. പി. മന്മഥൻ പ്രസംഗിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ഞാനായിരുന്നു ആ യോഗത്തിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു്. മന്മഥൻ രണ്ടുമാസത്തോളം ചേർത്തലതാലൂക്കിൽ സഞ്ചരിച്ചു പ്രചരണവും കമ്മറ്റി രൂപീകരണവും കണക്കെടുപ്പും നടത്തി. അവിടത്തെ ഉല്പന്നപ്പിരിവു നടന്നതു 1124 മീനത്തിലാണു്. പിരിവു വിജയപ്രദമായിരുന്നെങ്കിലും, പ്രതീക്ഷിച്ചത്ര സംഖ്യ പിരിഞ്ഞുകിട്ടിയില്ല. രണ്ടു തെങ്ങിനു് ഒരു തേങ്ങാ എന്നുള്ള ക്രമത്തിനു് തോതു താണുപോയതുകൊണ്ടും, ഉല്പന്നപ്പിരിവിലെ പരിചയക്കുറവുകൊണ്ടുമാണു് ഫലം വേണ്ടവണ്ണമാകാതിരുന്നതു്. എല്ലാ കരകളിലും പിരിഞ്ഞപണം സെൻട്രൽക്കമ്മറ്റി ശേഖരിച്ചു് താലൂക്കിൻറെ പ്രധാനഭാഗത്തു വിളിച്ചുകൂട്ടുന്ന താലൂക്കു നായന്മാരുടെ സമാപനയോഗത്തിൽ വച്ചു്, കണക്കുവായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചശേഷം എൻ. എസ്. എസ്. പ്രസിഡണ്ടിനെ പരസ്യമായി ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കും. അതിനോടുകൂടി ആ താലൂക്കിലെ ജോലി അവസാനിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ എം. പി. മന്മഥന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ 16 താലൂക്കുകളിൽ ഉല്പന്നപ്പിരിവു നടത്തീട്ടുണ്ട്. പട്ടിക താഴെചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ഉല്പന്നപ്പിരിവ്

			രൂ.	ണ.	സ.
1124–	മീനം	ചേർത്തല താലൂക്ക്	23,715	0	0
	മിഥുനം	അമ്പലപ്പുഴ ,,	16,801	0	0
	ഇടവം	കാർത്തികപ്പള്ളി ,,	11,000	0	0
	കർക്കടകം	വൈയ്ക്കം ,,	6,500	0	0
1125–	വൃശ്ചികം	കുന്നത്തുനാട് ,,	5,300	0	0
	,,	തൊടുപുഴ ,,	5,001	0	0
	തുലാം	പറവൂർ ,,	10,351	0	0
1950–	ജനുവരി	ചങ്ങനാശ്ശേരി ,,	36,206	0	0
	ഏപ്രിൽ	തിരുവല്ല ,,	94.001	0	0
	ജൂൺ	മാവേലിക്കര ,,	82,217	0	9
	ഒക്ടോബർ	തിരുവനന്തപുരം ,,	24,146	1	6
1951–	മാർച്ചു്	പത്തനംതിട്ട ,,	67,102	0	0
	മേയ്	കുന്നത്തൂർ ,,	51,111	0	0
	ജനുവരി	കോട്ടയം ,,	61,111	0	0
1952–	ജനുവരി	മൂവാറ്റുപുഴ ,,	20,005	3	10
	മേയ്	മീനച്ചിൽ ,,	15,372	9	6
	.....		.....	.....	.....
1953–	ഫെബ്രുവരി	കൊല്ലം ,,	55,205	0	0
	,,	കരുനാഗപ്പള്ളി ,,	40,000	0	0
1954–	സെപ്തമ്പർ	ചിറയിൻകീഴ് ,,	8,500	0	0
	ഏപ്രിൽ	പത്തനാപുരം ,,	6,580	0	0
	ഒക്ടോബർ	കൊട്ടാരക്കര ,,	7,702	0	0
			6,47,906	15	7

കൂടുതൽ പണം പിരിഞ്ഞ തിരുവല്ലാതാലൂക്കിനാണു് ഒന്നാമത്തെ സ്ഥാനമെന്നും മാവേലിക്കര, പത്തനംതിട്ട, കോട്ടയം, കൊല്ലം താലൂക്കുകൾ ഒന്നാംക്ലാസിൽ പെട്ടമെന്നും പട്ടികകൊണ്ടു് വ്യക്തമാകുന്നതാണല്ലൊ. ഒടുവിൽ പിരിവുനടത്തിയകൊല്ലം ക

രുനാഗപ്പള്ളി, ചിറയിൽകീഴ്, കൊട്ടാരക്കര പത്തനാപുരം ഈ താലൂക്കുകളിലെ ചുമതല വഹിച്ചതു് കരയോഗം രജിസ്ട്രാർ എം. ആർ. ജി. പണിക്കരാണു്.

ഉല്പന്നപരിവിന്റെ ഫലം ചെറുതുപത്തിലുള്ള ധനശേഖരംകൊണ്ടു് വലിയ സംഖ്യ ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയുമെന്നും സമുദായബോധവും ബന്ധവും ദൃഢീഭവിക്കാൻ അതു ഒന്നാന്തരം ഒരു മാർഗ്ഗമാണെന്നും എല്ലാവർക്കും ബോദ്ധ്യമാക്കിട്ടുണ്ടു്. ഉല്പന്നപ്പിരിവിന്റെഎല്ലാ വശങ്ങളേയും പററി ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതുകൊണ്ടുണ്ടായ നേട്ടം ചെറുതല്ലെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കുന്നതാണു്.

നമ്മുടെ ഇടയിലെ പണപ്പിരിവുപോലെ ഇത്ര വിഷമമേറിയ ജോലി മറെറാന്നുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നമ്മുടെ ആളുകൾ അധികവും വാശാനം ചെയ്യാൻ മടിയില്ലാത്തവരും അതനുസരിച്ചു പ്രവത്തിക്കണമെന്നു നിബ്ബന്ധമില്ലാത്തവരുമാണെന്നു പറയുന്നതു് ആരെയും കുറപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടിയല്ല. വാശാനം ചെയ്ത സംഖ്യ ഉടനെ കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നു ഒരു ധാരണപോലും നമ്മുടെ രാജ്യത്തുണ്ടായിട്ടില്ല. അവധിയില്ലാതെ അവധി പറയാൻ ഒരു കൂസലും ഇല്ലാത്ത അനവധി പ്രമാണികളെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. പണപ്പിരിവു രംഗത്തിറങ്ങി പരിശീലിച്ചവനു് സഹനം ആരും പറഞ്ഞു കൊടുക്കേണ്ടി വരികയില്ല. അവനു് വേറെ നരകാനുഭവവും ഉണ്ടാകയില്ല. എഴുതുമ്പോൾതന്നെ, കൊടുക്കേണ്ടെന്നു വിചാരിച്ചു് എഴുതിയവനോടും പണം മേടിക്കാൻ കഴിയുമെന്നുള്ള വിശ്വാസക്കാരനാണു് ഞാൻ. ഒരു കാശു് ഒന്നിനും കൊടുത്തിട്ടില്ലാത്ത ഒരു പെൻഷൻ ഹൈക്കോർട്ടജഡ്ജി ഒരിക്കൽ എനിക്കു് 15 രൂപാ സംഭാവന തന്നു. പണത്തിനു ചെല്ലുന്നവരോടുള്ള അനാദരപ്പെരുമാറ്റം കൊണ്ടുതന്നെ അവരെ ഓടിക്കുന്ന ആളാണു ദ്ദേഹം. ആ പരീക്ഷയിലും പിന്നീടുണ്ടായ വാശ്വാദ പരീക്ഷയിലും ഞാൻ തോറ്ററില്ലെന്നും പോകുന്ന ലക്ഷണമില്ലെന്നും കണ്ടപ്പോൾ തന്നതാണു് പതിനഞ്ചുരൂപാ. അന്നത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ടു് ചങ്ങനാശേരി പരമേശ്വരൻപിള്ളയാണു്. അദ്ദേഹത്തോടു് ഈ ഹൈക്കോർട്ടജഡ്ജി, 'ഹെ, നിങ്ങളുടെ സെക്രട്ടറി മന്നം മോശക്കാരനല്ല. എന്നോടു് 15. ക. വാങ്ങിയും കൊണ്ടെ എന്നെ വിട്ടയച്ചുള്ളു.' എന്നു പറഞ്ഞതായി അദ്ദേഹം പി

ന്നീട്ട എന്നോട പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെ ഹൈക്കോർട്ട ജഡ്ജിയുടെ വിശേഷാൽ സർട്ടിഫിക്കറും കിട്ടാൻ ഇടയായി. ആളുകളെ മനസ്സിലാക്കി പെരുമാറാൻ കഴിഞ്ഞാൽ 'പണപ്പിരിവു പരീക്ഷ'യിൽ ജയിക്കാൻ അധികം പ്രയാസമുണ്ടാകയില്ല. പണപ്പിരിവിന്റെ ജയാപജയമനുസരിച്ചാണ് പൊതുപ്രവത്തനത്തിന്റെ ജയാപജയവും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സംഭാവന വാങ്ങുന്നവർ അതു വേണ്ടവണ്ണം വിനിയോഗിക്കുന്നു എന്നു പൊതുജനങ്ങൾക്കു വിശ്വാസമുണ്ടായാൽ നമുക്കു ആരുടെ മുമ്പിൽ ചെല്ലാനും സംഭാവന ചോദിക്കാനും അധൈര്യമുണ്ടാകയില്ല. സംഭാവനക്കു ചെല്ലുമ്പോൾ നാം ഭിക്ഷക്കു ചെല്ലുകയല്ലെന്നും സംഭാവന തരേണ്ടതു അയാളുടെ ബാദ്ധ്യതയാണെന്നും വിശ്വസിക്കണം. സംഭാവന വാങ്ങുന്നവരും വാശ്വാനക്കാരും ഇനിയും വളരെ നന്നാകാനുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. സംഭാവനക്കാർ ഒന്നുകൂടി സൂക്ഷിച്ചുവേണം വാശ്വാനം ചെയ്യാൻ. ഒന്നൊ രണ്ടൊ അവധിയിൽ കവിഞ്ഞു പറയുന്നതു പാപമാണെന്നു അവർ ധരിക്കണം. ആളുകളെ നടത്തി കൊല്ലരുതു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജുകൾക്കു വാശ്വാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിൽ നല്ലൊരു സംഖ്യ ഇനിയും പിരിഞ്ഞുകിട്ടാനുണ്ട്. ആരും ചെന്നു ചോദിക്കാഞ്ഞിട്ടല്ല. നടന്നനടന്നു മടുത്തിട്ട് ഗത്യന്തരമില്ലാഴികയാൽ ഉപേക്ഷിച്ചമട്ടിൽ ബാക്കി കിടക്കുന്നതാണു്. അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നേരിനേയും മയ്യാദയേയുംപററി അല്പമെങ്കിലും ചിന്തയുള്ളവർ ഉണ്ടെങ്കിൽ, പാപഭാരപരിഹാരത്തിനുവേണ്ടിയെങ്കിലും ആ സംഖ്യ സ്വയമേവ കൊണ്ടുചെന്നുകൊടുത്തു് അവക്കും ഈ ലോകത്തിൽ ജീവിക്കാൻ അവകാശമുണ്ടെന്നു സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണു്.

കാളേജ് പണപ്പിരിവിനുവേണ്ടി കേരളത്തിനു പുറത്തും പോയി ശ്രമിക്കേണ്ടതാണെന്നു തീരുമാനിച്ചു. മദ്രാസിലും മദ്ധ്യപ്രദേശത്തും ബാംബയിലും ഡൽഹിയിലും കല്ക്കത്തായിലും മറ്റും ധാരാളം മലയാളികൾ ഉള്ളതുകൊണ്ട് അവിടെ ചെന്നാൽ അവരിൽനിന്നും അവർ മുഖാന്തിരവും നല്ല സഹായം ലഭിക്കുമെന്നു വിശ്വസിച്ചു. എനിക്കു ഇംഗ്ലീഷ് അറിഞ്ഞു കൂടാത്തതുകൊണ്ട് ഒരു സഹായിയെ കൂടാതെ കഴികയില്ല. അഡ്വൊക്കറ്റ് ജനറലായിരുന്ന കെ. ജി. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണപിള്ള എന്റെ കൂടെ വരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും വിമാന

ത്തിൽ പുറപ്പെട്ട മദ്രാസിലെത്തി. അപൂർവ്വം ചിലരെ കണ്ടിട്ട് നേരെ ന്യൂഡൽഹിക്കു യാത്രയായി. ഡൽഹിയിൽ രണ്ടുമൂന്നാഴ്ച താമസിച്ചു. കെ. പി. എസ്സ്. മേനോൻ മുതലായി നമ്മുടെ ആളുകളിൽ പ്രമാണികളായ പലരേയും കണ്ടു. കെ. പി. എസ്സ്. മേനോനും, ഡാക്ടർ പി. കെ. തോമസ്സും, കാർട്ടൂണിസ്റ്റ് ശങ്കറും അഞ്ഞൂറുരൂപാവീതം തന്നു. വളരെ മലയാളികൾ അവിടെ ഉണ്ടെങ്കിലും അവരെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ തന്നെ പ്രയാസം. ഞങ്ങൾ ചെന്നസമയവും അത്ര പറ്റിയതല്ലായിരുന്നു. പലരും സ്ഥലത്തില്ലാതെപോയി. ചൂടു ദുസ്സഹമായി വരുന്ന കാലമായിരുന്നു. ന്യൂഡൽഹിയുടേയും പഴയ ഡൽഹിയുടേയും കാണേണ്ട സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം പലപ്പോഴായി കണ്ടു. കുട്ടബ്മൈനർ, ടാജ്മഹാൾ, ഗാന്ധിയുടെ സംസ്കാരസ്ഥലം, ബിർല്ലായുടെ പുതിയ ക്ഷേത്രം മുതലായ ദർശനീയസ്ഥലങ്ങളെല്ലാം സന്ദർശിച്ചു. ഡൽഹിയിൽ ഞങ്ങൾ താമസിച്ച ഹോട്ടലിൽതന്നെയായിരുന്നു നമ്മുടെ പബ്ലിക്ക് റിലേഷൻസ് നാരായണൻനായർ പാർത്തിരുന്നതു്. അദ്ദേഹം ഞങ്ങളുടെ ഒരു സഹായിയായിരുന്നു. കെ. വി. രംഗസ്വാമിഅയ്യങ്കാരേയും ഞങ്ങൾ അവിടെ വച്ചു കണ്ടു. കെ. പി. എസ്സ്. മേനോനും കാർട്ടൂണിസ്റ്റ് ശങ്കറും ഞങ്ങൾക്കു് വിരുന്നുസൽക്കാരം തന്നു.

ഞങ്ങൾ അവിടെനിന്നു് തീവണ്ടിവഴി അലഹബാദിൽ എത്തി. അവിടെ ഞങ്ങൾ താമസിച്ചതു് റയിൽവെ ഇൻസ്പെക്ടർ ശിവരാമൻനായരുടെ കൂടെയാണു്. ശിവരാമൻനായർ ചങ്ങനാശേരിക്കാരനാണു്. നല്ല ചുണയും സാമർത്ഥ്യവുമുള്ള ഒരു യുവാവാണു്. അച്ഛൻ മരിച്ചശേഷം പാവപ്പെട്ട വിധവയായ അമ്മ അവരുടെ മൂന്നു മക്കളേയും വളരെ ക്ലേശിച്ചു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു. അവരിലെ രണ്ടാമനാണു് ഇയ്യാൾ. ഇവരെ മൂന്നാളെയും സൌജന്യമായി വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചതു് പെരുന്ന എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. ഹൈസ്കൂളിലാണു്. അവർ മൂന്നാളും ഇന്നു സാമാന്യം നല്ല നിലയിൽ ഇരിക്കുന്നു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനോടു ഇന്നും കൂറുള്ളവരാണവർ. ശിവരാമന്റെ സ്നേഹപൂർവ്വമുള്ള സൽക്കാരം സ്വീകരിച്ചു രണ്ടുമൂന്നുദിവസം അവിടെ താമസിച്ചു. അവിടെയും സമീപപ്രദേശങ്ങളിലുമുള്ള കമ്പനികളിൽ നല്ല നിലയിൽ ഇരിക്കുന്ന പല മലയാളികളുമുണ്ടു്. അവരിൽ ചിലരെ എല്ലാം

കണ്ടു. ഒന്നു രണ്ടു പ്രമാണികൾ പണം പിരിച്ചയക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു് കുറേ രസീതു ബുക്കു വാങ്ങിയെങ്കിലും പണമൊ രസീതുബുക്കൊ തിരിയെകിട്ടാൻ ഇടയായില്ല. അലഹബാദിൽ താമസിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് എനിക്കു ഒരു സൽകർമ്മം ചെയ്യാൻ സാധിച്ചു. അവിടെ അടുത്തുള്ള 'ത്രിവേണി'യിൽ പോയി, തീർത്ഥസ്നാനം ചെയ്യുകയും ഞൻ കൊണ്ടുപോയിരുന്ന എന്റെ അമ്മയുടെ ഭൌതികാവശിഷ്ടം ഗംഗയിൽ നിക്ഷേപിക്കയും ചെയ്തു. വെള്ളത്തിന്റെ മുകൾപ്പരപ്പുവരെ ഇടതിങ്ങിനികന്നു നിൽക്കുന്ന, കൊഴുത്തുതടിച്ച മത്സ്യങ്ങളെ ചവിട്ടിമെതിയ്ക്കാതെ സ്നാനത്തിനു ചെല്ലുന്ന ഒരാൾക്കു ഒരിഞ്ചു മുമ്പോട്ടപോകാൻ സാദ്ധ്യമാകയില്ല. ചവിട്ടുകൊള്ളുമ്പോൾ മത്സ്യങ്ങളുടെ പിടപിടപ്പിൽപെട്ടു് കാലുറയ്ക്കാതെ നാം വെള്ളത്തിൽ മറിഞ്ഞുവീണുപോകും. ബലികർമ്മങ്ങൾക്കായി ദിവസേന വന്നുകൂടുന്ന ആയിരക്കണക്കിനുള്ള തീർത്ഥാടകർ പുഴയിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന അരിയും പൂവും തിന്നു് മദോന്മത്തരായി വിഹരിക്കുന്ന അവിടത്തെ മത്സ്യങ്ങളെ ആരും പിടിച്ചുകൂടെന്നു വ്യവസ്ഥയുള്ളതുകൊണ്ടു് നിർഭയരായ അവരുടെ കേളീരംഗം തന്നെയാണവിടം. ഞാൻ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടു് അരനീരുവെള്ളത്തിൽവരെ ചെന്നെത്തി. ഒന്നു മുങ്ങിയെന്നു വരുത്തി. മത്സ്യത്തിന്റെ മുതുകിലല്ലാതെ വെള്ളത്തിൻ മുങ്ങാൻ സാധിക്കയില്ല. വിരൽ മുറിയ്ക്കുന്ന ഒഴുക്കോടുകൂടി പായുന്ന ത്രിവേണീസംഗമസ്ഥലം ഏറ്റവും വിശാലമായ ഒന്നാണു്. വർഷകാലത്തു് ഏതാനും ചതുരശ്രമൈൽ സ്ഥലം കടൽപോലെ പരന്നു് ഭയങ്കരമായി കിടക്കുമെന്നു കേട്ടറിഞ്ഞു.

പിന്നീടു് ഞങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചതു് ആഗ്രയാണു്. അവിടെ ഞങ്ങൾ ടി. ബി. യിൽ പാർക്കുമ്പോൾ, കുമരകത്തെ കളവങ്കോടത്തു പണിക്കർ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുവതിയായ പഞ്ചാബുകാരി ഭാര്യയും ഒരുമിച്ചു വന്നു ഞങ്ങളെ കണ്ടു. പണിക്കർ വളരെ ചെറുപ്പക്കാരനും പട്ടാളത്തിൽ ഒരുയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥനുമാണു്. ഞങ്ങൾ പിന്നീടു കാശിയിലെത്തി രണ്ടു ദിവസം, ഗംഗാതീരത്തുള്ള തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം സത്രത്തിൽ പാർത്തു. ദേവസ്വംബോർഡിലെ ഒരുദ്യോഗസ്ഥന്റെ അധീനതയിലാണു് ആ സത്രം. അവിടെ നിത്യപൂജയ്ക്കും ബ്രാഹ്മണഭക്ഷണത്തിനും വേണ്ടി മാസംതോറും ഏതാനും ക. ചിലവാക്കുന്നുണ്ടു്. അവിടെനിന്നും രണ്ടുമൂന്നുനാ

ഴിക ദൂരംമാത്രമുള്ള സ്ഥലത്താണ് ബനാറീസ് സംസ്കൃതകലാശാല. ഞങ്ങൾ അവിടെ പോയി ആ സ്ഥാപനം കാണുകയും ഉണ്ടായിരുന്ന ചില ചുമതലക്കാരുമായി സംസാരിക്കയും ചെയ്തു. ആയിരം ഏക്കർ സ്ഥലത്തുണ്ടാക്കിട്ടുള്ള പല കാളേജുകളും വിദ്യാർത്ഥിസത്രങ്ങളും കളിസ്ഥലങ്ങളും റോട്ടുകളും എല്ലാം ആരെയും ആകർഷിക്കുന്നതാണ്. ഗംഗയിൽ നിന്നും പടിഞ്ഞാറൻ പ്രദേശത്തെ കൃഷിക്കായി വെട്ടിവച്ചിട്ടുള്ള തോട്ട് ഈ കാളേജ് കാമ്പൌണ്ടിന്റെ അരികിൽകൂടിയാണ്. ഈ സംസ്കൃതകലാശാലാസ്ഥാപകനായ പണ്ഡിതമദനമോഹനമാളവ്യ ഇരുന്ന ഭരണം നടത്തിയ കെട്ടിടവും കണ്ടു. ഇൻഡ്യാഗവർമ്മൻറും അനവധി നാട്ടരാജാക്കന്മാരും നിർല്ലോഭമായി ചെയ്ത ധനസഹായംകൊണ്ട് മഹാനായ മാളവ്യരുടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇംഗിതം സാധിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല. ആ സംസ്കൃതകലാശാല ഹിന്ദുക്കളുടെ അഭിമാനസമ്പത്തുതന്നെയാണ്. ഞങ്ങൾ ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്ത് കാശിവിശ്വനാഥനെ സ്വന്തം കൈകൊണ്ടുതന്നെ അർച്ചന ചെയ്തു. കാശിയുടെ പേരിനുതക്ക യോഗ്യത ആ ദിക്കിനില്ല. അവിടെനിന്നും ഞങ്ങൾ ഹരിദ്വാരത്തിലെത്തി. ഹിമവാന്റെ താഴ്വരപ്രദേശം കഴിഞ്ഞ് ഗംഗാ, നദീരൂപത്തിൽ ശക്തിയായി പ്രവഹിക്കുന്ന ഒരു പുണ്യപ്രദേശമാണ് ഹരിദ്വാരം. അവിടെ ഗംഗക്കു വീതി വളരെ കുറവും ഒഴുക്ക് എത്രയോ കൂടുതലുമാണ്. മഞ്ഞുകട്ടി ഉരുകി ഒരുവിധം പാലിന്റെ നിറത്തിലാണ് അവിടുത്തെ ഗംഗാജലം ഇരിക്കുന്നത്. അവിടെ രണ്ടു മൂന്നു വലിയ ക്ഷേത്രങ്ങളും റയിൽവേസ്റ്റേഷനും വലിയ അങ്ങാടിയുമുണ്ട്. ദിവസേന ധാരാളം ആളുകൾ വന്നും പോയുമിരിക്കും. ബർല്ലാ അനവധിലക്ഷം ക. ചിലവാക്കി ഗംഗയിൽ വലിയ കുളിക്കടവുകൾ പലതുണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്. എത്രയോ അധികം സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും കുളിക്കാൻ വേണ്ട സൌകര്യം അവിടെയുണ്ട്. വലിയ ഒഴുക്കിൽപെട്ട് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാകാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി നദീജലത്തെ തിരിച്ചു വിസ്തൃതമായ ഒരു കുളത്തിൽ കൂടി കേറിഇറക്കി വിടുന്നതുകൊണ്ടു നിർഭയമായി കുളിക്കാനുള്ള സൌകര്യം അവിടെയുണ്ട്.

അവിടെനിന്നും ഞങ്ങൾ ചെന്നെത്തിയതു ഹൃഷീകേശത്താണ്. അതു ഹരിദ്വാരത്തിനും മുകളിലാണ്. ഹൃഷീകേശത്തും ഹരിദ്വാരത്തിലും കൂടി ഒഴുകുന്ന ഗംഗാജലത്തിന്റെ തണുപ്പ് അ

തിട്ടസ്സഹമെന്നു പറഞ്ഞാലും മതിയാകയില്ല. ഹൃഷീകേശത്തു് ഒരു വലിയ ആശ്രമവും അതിന്റെ അധിപനായി ഡാക്ടറായിരുന്ന ശേഷം സന്യാസം സ്വീകരിച്ച ശിവാനന്ദസ്വാമി എന്ന ഒരു യതിവര്യനുമുണ്ടു്. ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിഥിയായിട്ടാണു് താമസിച്ചതു്. അവിടെനിന്നും മടങ്ങി ഡൽഹിയിലെത്തി. കുറച്ചുദിവസംകൂടി ഡൽഹിയിൽ താമസിച്ചു് ചിലരെയെല്ലാം കണ്ടശേഷം നേരെ കല്ക്കട്ടായ്ക്കുപോയി. അവിടെ ഞങ്ങൾക്കു പറയത്തക്ക പരിചിതന്മാർ ആരുമില്ലായിരുന്നു. കവിയിത്രിയായ ബാലാമണിയമ്മയുടെ ഭർത്താവു്—കുന്നംകുളത്തിനു സമീപമുള്ള—വി. എം. നായർ ഒരു യൂറോപ്യൻ കമ്പനിയുടെ മാനേജരും വലിയ പ്രമാണിയുമാണെന്നറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിനേയും ഞങ്ങൾ അതിനു മുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ല. എങ്കിലും സൗജന്യവാനായ അദ്ദേഹം ഞങ്ങളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ താമസിക്കാൻ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. എന്തെങ്കിലും ധനസഹായം കിട്ടുമെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷയിൽ രണ്ടാഴ്ചയോളം കൽക്കട്ടായിൽ വി. എം. നായരും ഒരുമിച്ചു താമസിച്ചു. പല ശ്രമങ്ങളും ചെയ്തിട്ടും തക്ക സഹായികളെ കിട്ടിയില്ല. അവിടെയുള്ള ഒരു മലയാളിസമാജക്കാർ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി എന്നെക്കൊണ്ടു സംസാരിപ്പിച്ചു. കൽക്കട്ടാകാണാനും സുഖമായി പാക്കാനും കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതിൽകവിഞ്ഞു് ഒരു പ്രയോജനവുമുണ്ടാകുന്ന ലക്ഷണം കാണാഴികകൊണ്ടു് വേഗത്തിൽ ബാംബേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അവിടെയും പ്രതീക്ഷിച്ച ആളുകളാരും ഇല്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു മദ്രാസ് വഴി മടങ്ങിപ്പോന്നു. ഇൻഡ്യയുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട പല ഭാഗങ്ങളും കാണാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഉദ്ദേശിച്ച പ്രയോജനം ആ യാത്രകൊണ്ടുണ്ടായില്ല. ബർല്ലാ, ഡാൽമിയാ മുതലായ കോടീശ്വരന്മാരെ സമീപിക്കാൻ തന്നെ മാർഗ്ഗം കണ്ടില്ല. അവർ ലക്ഷക്കണക്കിനു കൊടുക്കായ്ത്തിനു ചിലവാക്കുമെങ്കിലും അതവരവരുടെ ദിക്കിനു വേണ്ടിയെന്നല്ലാതെ, തെക്കെ ഇൻഡ്യക്കുവേണ്ടി എന്തെങ്കിലും ചിലവു ചെയ്യാൻ സമ്മതമുള്ളവരല്ലെന്നാണു് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞതു്.

മഹാത്മാഗാന്ധി കാളേജിന്റെ പ്രാരംഭകാലത്തിൽ പല ചുമതലകൾ വഹിക്കയും ക്ലേശങ്ങൾ സഹിക്കയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് പ്രധാനമായി രണ്ടുപേരാണു് ഡാക്ടർ വി. ആർ. നാരായണൻ

നായരും കളത്തിൽ വേലായുധൻനായരും. നാരായണൻനായർ, സർജ്ജൻ ജനറൽ ആകുന്നതുവരെ കാളേജ് കമ്മറിയുടെ ടെഷററും തിരുവനന്തപുരം മരാമത്തിന്റെ ചുമതലക്കാരനുമായിരുന്നു. അതുവരെ യാതൊരു പൊതുക്കാര്യങ്ങളിലും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആളല്ല അദ്ദേഹം. നല്ല ഒരു ഡാക്ടറാണ് സ്വന്തം കാര്യങ്ങളുടെ പരിധിക്കു പുറത്തു് യാതൊന്നിലും പെടാതെ നിശ്ശബ്ദമായി ജീവിക്കുന്ന ആളാണെന്നെ എല്ലാവരും ധരിച്ചിട്ടുള്ളു. ഇതിനും പുറമെ ആരെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും ധരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അദ്ദേഹം മഹാ ലുബ്ധനാണെന്നുമാത്രം. കയ്യിൽ കിട്ടുന്ന പണം കണ്ടമാനം ചിലവാക്കാതെ കരുതി ചെയ്യുന്ന ചിലവുനീക്കിയുള്ള സംഖ്യ അദ്ദേഹം സമ്പാദിക്കാറുണ്ട്. നായർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ ധനസംബന്ധമായി നിലയുള്ള ആൾ എന്നുള്ള പേരും സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുള്ള ശത്രുക്കളല്ലാതെ വിരോധികൾ അധികമില്ലാത്ത ആളാണ്. സത്യസന്ധനും ശേഷിമാനുമായ ഒന്നാന്തരം ഒരു സർജ്ജൻജനറലായി ഭരണം നടത്തിയശേഷം പെൻഷൻപറ്റിയ ആളാണ്. അദ്ദേഹം ഇടപെട്ടുന്ന കാര്യങ്ങളെല്ലാം സചരമായി നടത്തും. ഈയ്യിടെ ഞാൻ അദ്ദേഹവുമായി സംസാരിച്ചതിൽനിന്നും ഒന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചു. അദ്ദേഹം സംതൃപ്തനും കൃതകൃത്യനുമാണെന്നും ബാക്കികാലം പൊതുജനസേവനം ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നും എൻ. എസ്. എസിൽ കൂടിയുള്ള സേവനമാണ് അദ്ദേഹത്തിനു് അധികം ഇഷ്ടമായിട്ടുള്ളതു് എന്നും. തിരുവനന്തപുരം താലൂക്കു് എൻ. എസ്. എസ്. യൂണിയൻകാർ ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം അതിന്റെ പ്രസിഡണ്ടായികഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ബാക്കി ജീവിതവും കഴിവും തിരുവനന്തപുരത്തിന്റെ പേരിൽ കൂടിയായാലും മതി, എൻ. എസ്. എസ്. സേവനത്തിനുവേണ്ടി വിനിയോഗിക്കുമെങ്കിൽ അദ്ദേഹം സമ്പൂർണ്ണഭാഗ്യവാനായി എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കും.

മറെറാരു പ്രവർത്തകനായിരുന്ന കളത്തിൽ വേലായുധൻനായർ കാളേജ്ഭരണം സംബന്ധിച്ചുള്ള മേൽനോട്ടമാണ് വഹിച്ചിരുന്നതു്. അക്കാര്യം അദ്ദേഹം ഭംഗിയായി നിർവഹിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു കാൺഗ്രസ് പ്രവർത്തകനാണ്. ഏൽക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ബുദ്ധിപൂർവം നിഷ്കർഷയോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന സ്വഭാവക്കാ

രനുമാണ്. നല്ല പേരോടുകൂടി വളർന്നുവന്ന ഒരു യുവാവാണ്. കരുതിജീവിക്കാനും പെരുമാറാനും ശേഷിയുള്ള അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു അബദ്ധം പറ്റിയതു് ഇടക്കാലത്തു് കോൺഗ്രസ് മന്ത്രിസഭയിലെ ഒരംഗമായതാണ്. അദ്ദേഹം സ്വയമേവ അതിൽപോയി വീണതല്ല. ഞങ്ങളെല്ലാം നിർബന്ധിച്ചിട്ടു് മന്ത്രിയായതാണ്. ഈ പത്തുകൊല്ലത്തിനിടയ്ക്കു് പല പാർട്ടിയിൽപെട്ട പല മന്ത്രിമാർ ഉണ്ടായി. ഒരൊറ്റയാൾക്കും നല്ല പേരോടുകൂടി ഇറങ്ങിപ്പോരാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അതിൽ ഒരാൾ എന്നുള്ള പേരെ വേലായുധൻനായർക്കും സമ്പാദിക്കാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. കുറവും തെറ്റും ആരുടെയാണെന്നു നിശ്ചയിക്കാൻ ആർക്കും സാധിക്കാത്ത മട്ടിലാണു് ഇവിടത്തെ രാഷ്ട്രീയനിലവാരം കിടക്കുന്നതു്.

എൻ. എസ്. എസ്സുമായുള്ള ബന്ധം വിട്ടതിയശേഷമാണു് വേലായുധൻനായർ മന്ത്രിപദം കയ്യേറ്റതു്. എങ്കിലും അതിനെ ദ്രോഹിച്ച മന്ത്രിമാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം പെടുകയില്ല. എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ ന്യായാവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം തല്പരനായിരുന്നു. സി. പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ തിരുവനന്തപുരം എം. ജി. കാളേജിനുവേണ്ടി അനുവദിച്ചിരുന്ന അഞ്ചു് ലക്ഷം ക. യുടെ ആഡർ വെളിയിൽ വരാതെ കിടക്കയായിരുന്നു. ഞാൻ അതു് അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു മന്ത്രിസഭയുടെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുചെന്നു. അത്രയും വലിയൊരു സംഖ്യ എൻ. എസ്. എസ്സിനു കിട്ടുന്നതിൽ ദുസ്സഹരും രാമസ്വാമി അയ്യരുടെ ആഡർ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിൽ അത്യുത്സുകരുമായിരുന്ന മിക്ക മന്ത്രിമാരും. അന്നു വേലായുധൻനായർ മന്ത്രിസഭയിൽ ഇല്ലാതിരുന്നെങ്കിലൊ, സ്വസമുദായകാര്യമാണെന്നു കരുതി മൌനം ദീക്ഷിച്ചെങ്കിലൊ അതിൽ ഒറ്റരൂപയും സർവീസ് സൊസൈറ്റിക്കു ലഭിക്കുമായിരുന്നില്ല. കാൺഗ്രസ്സാകുന്ന മാമ്മോദീസായിൽ എത്ര അധികം മുങ്ങിയാലും, അദ്ദേഹത്തിനു് ആരുടേയും ആയുധമൊ അടിമയൊ ആകാതെ ജീവിക്കാൻ കെൽപുണ്ടെന്നു തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മന്ത്രിസഭയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞശേഷം പ്രത്യേക ചില കാരണങ്ങൾ കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ സജീവപ്രവർത്തകനാകാതെ ഒഴിഞ്ഞുമാറി നടക്കയാണ്. വേലായുധൻനായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയുടെ കാളേജ് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തിൽ പല പ്രവർത്തികൾ ചെയ്കയും ക്ലേശങ്ങൾ സഹിക്കയും

ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത ആക്കും ഒരു കാലത്തും മറക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല.

അടുത്ത കാളേജ് വർഷത്തിൽതന്നെ എം. ജി. കാളേജിലെ ഏതാനും ക്ലാസുകൾ പെരുന്താന്നിയിൽ നിന്നു് പുതിയ കാളേജ് കെട്ടിടത്തിൽ തീർന്ന ഭാഗത്തേക്കു മാറ്റണമെന്നു തീരുമാനിച്ചു. പുതിയ കാളേജ് കെട്ടിടത്തിലേക്കുള്ള പ്രവേശനത്തിന്റെ ഉൽഘാടനം കെ. വി. രംഗസ്വാമിഅയ്യങ്കാരാണ് നടത്തിയതു്. താമസിയാതെ എല്ലാക്ലാസുകളും പുതിയ കെട്ടിടത്തിലേക്കുമാറുകയും പെരുന്താന്നി കാളേജ് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ഒരു വിമൻസ് സെക്കൻഡ്ഗ്രേഡ്കാളേജാക്കയും ചെയ്തു. എം. ജി. കാളേജ് ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ പേരു് 'കറ്റച്ചക്കോണം' എന്നായിരുന്നു. പേരിലെ ഭംഗികേട് മാറ്റണം, മഹാനായ ഒരാളിന്റെ പേരിൽ ആ സ്ഥലം അറിയപ്പെടാനുംവേണ്ടി, ആ പ്രദേശത്തിനു 'കേശവദാസപുരം' എന്നു പേരിടാൻ അനുവദിക്കണമെന്നു് ഞാൻ ഗവർമ്മൻറിന്റെ മുമ്പാകെ ഒരപേക്ഷ കൊടുത്തു. അന്നത്തെ മുഖ്യമന്ത്രി സി. കേശവനായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിലെ ഒന്നാമത്തെ ദിവാൻജിയും സുപ്രസിദ്ധനുമായിരുന്ന രാജാകേശവദാസന്റെ നാമധേയം മഹാത്മാഗാന്ധികാളേജ് ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിനു കൊടുക്കണമെന്നുള്ള എന്റെ അഭിപ്രായം അദ്ദേഹം സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കയും പേരുമാറ്റിയുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണം ഗസറ്റിലേയ്ക്കയക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ എം. ജി. കാളേജ് തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിലുള്ള കേശവദാസപുരത്താണു് ഇന്നു സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. 1958 മേ മാസത്തിനു മുമ്പു് ഈ കാളേജിന്റെ ഉൽഘാടനം നടക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കാം.

പി. ബാലകൃഷ്ണൻതമ്പി കാളേജ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പെട്ടു് അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു് അതിൽനിന്നു് പിന്മാറുകയും എൻ. എസ്. എസ്. മെംബർഷിപ്പു രാജിവയ്ക്കയും ചെയ്തു. എങ്കിലും മരണംവരെ എന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തുക്കളിൽ ഒരാളായിരുന്ന അദ്ദേഹം. എം. ജി. കാളേജിന്റെ സമീപത്തു താമസക്കാരനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭവനം, എന്റെ താമസത്തിനും ഭക്ഷണത്തിനുമായി സ്വന്തം ഭവനംപോലെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ അദ്ദേഹം അനുവദിച്ചിരുന്നു. അക്കാലങ്ങളിൽ എനിയ്ക്കതു വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടു

ട്ടുമുണ്ട്. ആൾഭേദമില്ലാതെ വരുന്നവക്കെല്ലാം സ്നേഹപൂർവം ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിൽ അദ്വിതീയനായ ബാലകൃഷ്ണൻതമ്പിക്കു എന്നെപ്പോലെ ഒരതിഥിയെ കിട്ടിയതു് ഒരു കായ്വുമായി കരുതിയാണു് എന്നോട്ടു പെരുമാറീട്ടുള്ളതു്. ആക്കും വിരോധിയല്ലാതെ, ആരോടും വൈരാഗ്യമില്ലാതെ, ഫലിതസമ്പൂർണ്ണമായ സംഭാഷണം കൊണ്ടു് ആളുകളെ രസിപ്പിച്ചും കഴിവുള്ള സഹായം ആക്കുവേണ്ടിയും ചെയ്തും, പ്രപഞ്ചബന്ധത്തിന്റെ നിസ്സാരതയെ സ്വന്തം ജീവിതം കൊണ്ടു് പ്രകടമാക്കിയും ജീവിച്ച ബാലകൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ അകാലദേഹവിയോഗം ശോകമൂകമായ എന്റെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ എന്നുമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണു്.

2. പെരുന്ന എൻ. എസ്. എസ്. ഹിന്ദുകാളേജ്.

ഈ കാളേജിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം ചെയ്തതു് 1949 സെപ്റ്റംബറിൽ തിരുക്കൊച്ചി ജനകീയമന്ത്രിമാരിൽ ഒരാളായിരുന്ന പനമ്പള്ളി ഗോവിന്ദമേനോനാണു്. ഗവർമ്മെന്റിൽനിന്നു് ഒഴിപ്പിച്ചുതന്ന പതിനേഴര ഏക്കർ സ്ഥലത്തു് ആരംഭിച്ച കാളേജുപണി 1955 ഡിസംബർമാസത്തിലാണു് പൂർത്തിയായതു്. ഈ കെട്ടിടത്തിന്റെ പ്ലാൻ ഉണ്ടാക്കിയതും കെ. വി. നീലകണ്ഠൻനായർ തന്നെയായിരുന്നു. ഹെഡ്ഓഫീസിന്റെ നേരിട്ടുള്ള ഭരണത്തിൽ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. എൻജിനീയരുടെ ചുമതലയിലാണു് പണി നടന്നതു്. കെട്ടിടത്തിന്റെ ഏതാനും ഭാഗം തീർന്നപ്പോൾ അവിടെ ക്ലാസാരംഭിച്ചു. അതു് 1949 ജൂണിലാണു്. തിരുവല്ലാസ്വദേശിയായ ജാർജ്ജു് തോമസ്സായിരുന്നു പ്രിൻസിപ്പാൽ. അദ്ദേഹം വടക്കെ ഇൻഡ്യയിൽ പല കാളേജുകളിലും അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഇരുന്നിട്ടുള്ള ആളാണു്. ഇവിടെ അഞ്ചുകൊല്ലം ജോലിനോക്കിയശേഷം പിരിഞ്ഞു.

ഈ കാളേജു് കെട്ടിടവും സാമാന്യം വലുതും ഭംഗിയുള്ളതുമാണു്. രണ്ടു നിലയിൽ കരിങ്കല്ലിൽ കെട്ടിപ്പൊക്കിയിട്ടുള്ള കാളേജുകെട്ടിടത്തിന്റെ നടുവിലത്തെ പോർട്ടിക്കോവും അതിന്റെ മുകളിലുള്ള മണിമാളികയും മുൻവശത്തെ ഉദ്യാനവും, അതിനുമുമ്പിലുള്ള വിശാലമായ സ്റ്റേഡിയവും ചുറ്റുമുള്ള കരിങ്കൽ മതിൽക്കെട്ടുകളും തൊട്ടുള്ള മെയിൻറോഡിനു പടിഞ്ഞാറു് രണ്ടുനിലയിൽ വളരെ

നിളത്തിൽ കാണുന്ന 'എൻ. എസ്. എസ്. ബിൽഡിംഗും' ഒക്കെ കൂടി ചങ്ങനാശേരിടൌണിനുതന്നെ അലങ്കാരവും അഭിമാനവും നൽകിക്കൊണ്ടു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആൺകുട്ടികൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും ഹോസ്റ്റലുകളും മറ്റെല്ലാസൌകര്യങ്ങളും ഈ കാളേജിലുണ്ടു്. ഇതിന്റെ ഉൽഘാടനം അഭൂതപൂർവമായ ആഡംബരങ്ങളോടുകൂടിയാണു് നടത്തിയതു്. ഈ മഹാമഹം ഒരു മഹോത്സവംപോലെ, 1955 ഡിസംബർ 24–ാനു മുതൽ, 1956 ജനുവരി 12–ാം നു-വരെ തുടർന്നു് 20 ദിവസമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ രാജ്യത്തു് ഇതുവരെ നടന്ന ഏതൊരു പ്രദർശനത്തേയും അതിശയിക്കത്തക്കവിധം നടത്തിയ മനോഹരമായ സമസ്തൊൻഡ്യാകൃഷിവ്യവസായ പ്രദർശനം സമ്മേളനസ്ഥലത്തേക്കു ആളുകളെ ബലമായി അഹോരാത്രം ആകർഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സമ്മേളനങ്ങളുടെ എല്ലാം ഉൽഘാടനം നടത്തിയതു് വിശ്വവിശ്രുതനായ ഇൻഡ്യൻ ഉപരാഷ്ട്രപതി ഡാക്ടർ എസ്. രാധാകൃഷ്ണനാണു്. 24–ാംനു കാലത്തെ എൻ. എസ്. എസ്. പതാക ഉയർത്തിയതു് തിരുകൊച്ചി രാജപ്രമുഖൻ ശ്രീ ചിത്തിരതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. ആകെ നടന്ന പന്ത്രണ്ടു സമ്മേളനങ്ങളിൽ പ്രാമുഖ്യം വഹിക്കുന്നതു് കാളേജു് ഉൽഘാടനസമ്മേളനമാണു്. ആ സമ്മേളനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതും കാളേജു് ഉൽഘാടനം നടത്തിയതും ഉത്തരപ്രദേശ് ഗവർണ്ണർ ബഹുമാന്യനായ കെ. എം. മുൻഷിയായിരുന്നു. അതു് 1956 ജനുവരി 11–ാംതിയതി ആണു് നടന്നതു്. കാളേജിന്റെ അസംബ്ളിഹാളിൽവച്ചാൻ കാളേജു് കമ്മറ്റിക്കാർ തയ്യാറാക്കിച്ച ഒരാൾ വലിപ്പത്തിലുള്ള എന്റെ ഒരു എണ്ണച്ചായാപടം അനാഛാദനം ചെയ്തതും അന്നുതന്നെ ഗവർണ്ണർ മുൻഷിയായിരുന്നു.

മഹാമഹം സംബന്ധിച്ചുനടന്ന പന്ത്രണ്ടു സമ്മേളനങ്ങളുടേയും അവയുടെ നേതൃത്വം വഹിച്ച മഹതീമഹാന്മാരുടേയും വിവരം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

1. പതാകഉയർത്തൽ

തിരുക്കൊച്ചി രാജപ്രമുഖൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്.

2. ഉൽഘാടനസമ്മേളനം

ഡാക്ടർ എസ്. രാധാകൃഷ്ണൻ ഇൻഡ്യൻ ഉപരാഷ്ട്രപതി.

3. ആരോഗ്യസമ്മേളനം
ഡാക്ടർ വി. ആർ. നാരായണൻനായർ, സർജ്ജൻ ജനറൽ.

4. ഹൈന്ദവസമ്മേളനം
ശ്രീമത് ചിന്മയാനന്ദസ്വാമികൾ.

5. സാമ്പത്തിക സഹകരണസമ്മേളനം
എ. ജെ. ജോൺ. തിരുക്കൊച്ചി മന്ത്രി.

6. പൂർവവിദ്യാർത്ഥി സമ്മേളനം
കെ. കേളപ്പൻ എം. പി.

7. വിദ്യാഭ്യാസസമ്മേളനം
ഹനുമന്തയ്യാ. മൈസൂർ മുഖ്യമന്ത്രി.

8. സാഹിത്യസമ്മേളനം
കെ. പി. കേശവമേനോൻ മാതൃഭൂമി പത്രാധിപർ.

9. വനിതാസമ്മേളനം
അമ്പാടി കാർത്ത്യായനിഅമ്മ.

10. നായർ സമ്മേളനം
മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ.

11. പ്രതിനിധി സമ്മേളനം
വി. കെ. വേലപ്പൻ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രസിഡണ്ട്.

12. കോളേജ് ഉൽഘാടനസമ്മേളനം
കെ. എം. മുൻഷി ഉത്തരപ്രദേശ് ഗവർണ്ണർ.

ഗവർണ്ണർ കെ. എം. മുൻഷി കോളേജ് കെട്ടിടത്തിന്റെ പ്ലാൻ ഉണ്ടാക്കിയ കെ. വി. നീലകണ്ഠൻനായർക്ക് എൻ. എസ്. എസ്സിന്റെ വക ഒരു സ്വർണ്ണമെഡൽ സംഭാവന ചെയ്തു. പ്രധാന പണിക്കാർക്ക് അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ട് ചില സമ്മാനങ്ങളും കൊടുപ്പിച്ചു.

മഹാമഹം നടന്ന ഇരുപതുദിവസവും സുപ്രസിദ്ധന്മാരായ സംഗീതവിദ്വാന്മാരുടേയും വിദുഷികളുടേയും പാട്ടുകച്ചേരിയും, അമ്പലപ്പുഴ ശങ്കരനാരായണപ്പണിക്കർ, തിരുവിഴാ രാഘവപ്പണിക്കർ മുതൽപേരുടെ നാദസ്വരം വായനയും, മറുമേളങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. നാടകം, നൃത്തം, തുള്ളൽ, കഥകളി മുതലായതെല്ലാം സുപ്രസിദ്ധ വിദഗ്ദ്ധന്മാർ തന്നെയാണു് നടത്തിയതെന്നു് അവരിൽ ചിലരുടെ പേരു താഴെ ചേർക്കുന്നതിൽ നിന്നും ധരിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണു്. ഗോപിനാഥൻ തങ്കമണി, ലളിതാ പത്മിനി രാഗിണി, വൈക്കം വാസുദേവൻനായർ, മലബാർ രാമൻനായർ, സുന്ദരാംബാൾ, കൈമാപ്പറമ്പൻ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഒട്ടധികം മഹദ് വ്യക്തികളുടെ പേരുകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ കഴിയും.

ഉൽഘാടനമഹാമഹം പഴയമാമാങ്കംപോലെ ആദ്യവസാനം ഏറ്റവും വിജയപ്രദമായി നടന്നു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ പ്രശസ്തി എത്രയൊ വർദ്ധിച്ചു. പൊതു ജനങ്ങളുടെ സ്നേഹപൂർവമുള്ള സഹകരണവും പിന്തുണയും വേണ്ടതിലധികമുണ്ടായിരുന്നതു കൊണ്ടു്, മൊത്തം വേണ്ടിവന്ന 99,000. ക യുടെ ചിലവു കഴിച്ചു് എൺപതിനായിരത്തിൽ പരം ക. മിച്ചമുണ്ടാക്കാനും കഴിഞ്ഞു. ഈ ഇനത്തിൽ മിച്ചമുണ്ടായ 80000 കയും, എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജുകളിൽ പഠിക്കുന്ന അർഹരായ സാധു വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ചിലർക്കു് പഠിക്കാനുള്ള വേതനത്തിനായി സൂക്ഷിച്ചിരിക്കയാണു്. അതിനു കിട്ടുന്ന പലിശ കൊല്ലംതോറും ഏതാനും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു്.

മഹാ പണ്ഡിതനും ഹിന്ദുസമുദായാഭിമാനിയും ആയ ഗവർണ്ണർ കെ. എം. മുൻഷി, നമ്മുടെ കോളേജും ഉൽഘാടന ചടങ്ങുകളും സജീവ പ്രവർത്തനങ്ങളും കണ്ടു് അത്ഭുതാനന്ദത്തിൽ മുഴുകിയും കൊണ്ടാണു് ഇഖിടെനിന്നു മടങ്ങിയതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയവികാരത്തിന്റെ ഏകദേശ ഛായ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് വാരികയിൽ അദ്ദേഹം ആയിടയ്ക്കെഴുതിയ ലേഖനത്തിൽ നിന്നും ഒട്ടൊക്കെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്. ആ ലേഖനം മൂലം അദ്ദേഹം നൽകിയ അഭിനന്ദനങ്ങൾ നമുക്കു വലിയ ബഹുമതിതന്നെയാണെന്നുള്ളതിനു തർക്കമില്ല.

3. പന്തളം എൻ. എസ്. എസ്. കോളേജ്

എം. ജി. കോളേജിന്റേയും, പെരുന്ന ഹിന്ദുകോളേജിന്റേയും പണി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, നായന്മാരുടെ സങ്കേതമായ മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു കോളേജുണ്ടാക്കാൻ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റി ശ്രമിക്കാതിരുന്നതു നന്നായില്ല എന്നൊരു പരാതി പൊന്തിവന്നു. അതു നിസ്സാരമായിത്തള്ളി, അവരെ അസംതൃപ്തരാക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്നും തോന്നി. മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂറിന്റെ മദ്ധ്യപ്രദേശമായ മാവേലിക്കര താലൂക്കാണ് അതിനു പറ്റിയ സ്ഥലം എന്നു വിചാരിച്ചു. മാവേലിക്കരതാലൂക്ക് എന്നോക്കുമ്പോൾ ആദ്യമായി എന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുള്ളതു് പന്തളം പ്രദേശമാണ്. അതിനുള്ള കാരണം പലതുണ്ട്. അവിടെയാണു എൻ. എസ്സ്.എസ്സിന്റെ പ്രധാന ഹൈസ്കൂൾസ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അവിടെയാണ് സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയെ ആത്മാർത്ഥമായി സ്നേഹിച്ചുകൊണ്ടു്, അതിന്റെ ഏതാജ്ഞകളേയും അക്ഷരംപ്രതി അനുഷ്ഠിക്കാൻ തയ്യാറും കഴിവുമുള്ള ഒട്ടധികം സുഹൃത്തുക്കൾ പാർത്തുവരുന്നതു്. സ്വന്തം നാടിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി ഒരുമിച്ചു നില്ക്കാനും കഴിവിൽ കവിഞ്ഞു ധനദാനം ചെയ്യാനും പ്രയത്നിക്കാനും അവരെപ്പോലെ സന്നദ്ധതയുള്ള നായർസമുദായ സ്നേഹികളെ ഞാൻ മറെറങ്ങും അത്ര അധികം കണ്ടിട്ടില്ല. ഇതെല്ലാം എന്റെ അനുഭവത്തിൽ നിന്നും പറയുന്നതാണ്. അവരുടെ യോഗ്യതയ്ക്കും താല്പര്യത്തിനും തെളിവാണു് ഇന്നു കാണുന്ന പന്തളം കോളേജും.

ആദികാലം മുതൽ പന്തളത്തെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രധാന സഹായിയായിരുന്നതു് പട്ടിരേത്തു രാഘവൻപിള്ള എന്ന യുവപ്രമാണിയാണ്. ഞങ്ങൾതമ്മിലുള്ള മൈത്രീബന്ധത്തിനു പഴക്കം കൂട്ടം. ഇതുവരെ അതിനു് ഒരു ശിഥിലീകരണമുണ്ടായിട്ടില്ല. സഹോദര നിർവിശേഷമായ അനുസരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെപ്പിറപ്പുപോലുള്ളതാണ്. ഇത്ര സ്വഭാവഗുണമുള്ളവരെ ഞാൻ അപൂർവ്വമായേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. രാഘവൻപിള്ളയെപ്പോലെതന്നെ പ്രമാണികളും സമുദായസ്നേഹികളുമാണ് കോയിപ്രം രാമൻ പിള്ളയും, പേരൂർ നാണുപിള്ളയും. ഇനിയും ചിലരുമുണ്ട്. അവരെല്ലാം അന്യോന്യസുഹൃത്തുക്കളുമാണ്. നായർ പ്രമാണികളുടെ ഇടയിൽ സാധാരണ കാണാറുള്ള കിടമത്സരം അവരുടെ ഇടയിലില്ലെന്നുള്ളതാണ് ആ നാട്ടിന്റെ ഭാഗ്യം.

പന്തളത്തെ സംബന്ധിച്ച ഏതു പൊതുക്കാര്യം വന്നാലും ഞാൻ രാഘവൻപിള്ളയ്ക്കാണു് എഴുതാറുള്ളതു്. അതു് നാട്ടുകാര്‍ക്കെല്ലാംകൂടിയുള്ള എഴുത്താണെന്നു രാഘവൻപിള്ള മനസ്സിലാക്കി, വേണ്ടവരോടെല്ലാം ആലോചിച്ചു് ഞാൻ ചെല്ലുമ്പോഴേക്കു അതിനു് ആവശ്യമുള്ള രൂപമുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളും. ഈ സാധാരണ പതിവനുസരിച്ചു് മദ്ധ്യതിരുവിതാംകൂർ കോളേജു് പരാതിവന്നപ്പൊഴും, പന്തളം ഹൈസ്കൂളിനു തൊട്ടു് പത്തിരുപത്തഞ്ചു് ഏക്കർ ഭൂമി ചെറിയ വിലയ്ക്കു വാങ്ങിത്തന്നാൽ പന്തളത്തു് ഒരു കോളേജിനുള്ള അനുവാദം വാങ്ങാമെന്നു് ഞാൻ രാഘവൻപിള്ളയ്ക്കും സ്നേഹിതന്മാര്‍ക്കും എഴുതി. പന്തളത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയിൽ അത്യുൽസുകരായ അവർ 'പന്തളം കോളേജ്' എന്നു കേട്ടപ്പോൾ മറ്റെല്ലാം മറന്നു് അരയും തലയും മുറുക്കി രംഗത്തേയ്ക്കിറങ്ങുകയാണു് ചെയ്തതു്. ഞാൻ പറയുന്ന കാര്യം നടപ്പിൽ വരുമെന്നു് വളരെയൊന്നും ആലോചിക്കാതെതന്നെ വിശ്വസിക്കുന്നവരാണവർ. എന്നോടുള്ള സ്നേഹാധിക്യം നിമിത്തം എനിക്കില്ലാത്ത ശക്തിയും സ്വഭാവഗുണവും ഉണ്ടെന്നു വിചാരിക്കാൻ പ്രയാസമൊ താമസമൊ അവര്‍ക്കുണ്ടാകാറില്ല. അതുകൊണ്ടു് 'കോളേജുണ്ടായതുതന്നെ' എന്നവർ വിശ്വസിച്ചു. 'പന്തളത്തു് ഒരു കോളേജ്' അവരുടെ ചിന്തയ്ക്കു് അതീതമായതുകൊണ്ടു് ആവേശപൂർവ്വം തന്നെ അവർ യോജിച്ചുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങി. ഉടനെ ഒരു കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ചു. അതിന്റെ പ്രസിഡണ്ടു് പട്ടിരേത്തു് രാഘവൻപിള്ളയും ടഷറർ കോയിപ്രം രാമൻപിള്ളയും ആയിരുന്നു. പേരൂർ നാണുപിള്ളയും കച്ചവടം പപ്പുപിള്ളയും മാറും കമ്മറിമെമ്പറന്മാരുമായി. പപ്പുപിള്ളയെപ്പറ്റി ഒരു വാക്കുപറയണം. അദ്ദേഹത്തെ എല്ലാവരും 'മുതലാളി' എന്നാണു് വിളിക്കുന്നതു്. ചെറിയ കച്ചവടത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് സ്ഥിരപരിശ്രമവും സാമര്‍ത്ഥ്യവുംകൊണ്ടു് പന്തളത്തെ ഒന്നാമത്തെ കച്ചവടക്കാരനും പണക്കാരനും എന്ന നിലയിൽ എത്തിട്ടുള്ള ആളാണദ്ദേഹം. പണക്കാര്‍ക്കു സഹജമായ ലുബ്ധു് അദ്ദേഹത്തിനുമുണ്ടെങ്കിലും പരിഷ്കൃതനും അഭിമാനിയും ആയതുകൊണ്ടു് പൊതുക്കാര്യത്തിനുവേണ്ടി മടിശ്ശീല അഴിക്കാത്തവനാണെന്നു കൂറവും പറയേണ്ട രംഗത്തു പോയി നിൽക്കാറില്ല. അവര്‍ക്കു—ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാര്‍ക്കു—എന്നെ താല്പര്യമാണു്. ഹൈസ്കൂളിന്റെ മുൻവശത്തു് മെയിൻ റോട്ടവക്കിൽ പപ്പുപിള്ള ഒന്നാംതരം ഒരു ബംഗ്ലാവുപണിയിച്ചു പാർപ്പു

തുടങ്ങിയതുമുതൽ, അദ്ദേഹം എന്നെ ഒരതിഥിയായി സ്വീകരിച്ചു. അല്പം ഉള്ളിലേക്കു മാറി പാക്കുന്ന പഴയ സ്നേഹിതനായ പട്ടിരേത്തു രാഘവൻപിള്ളയുടെ വീട്ടിലെ എന്റെ പാർപ്പുമാറ്റിയതു് കൂടുതൽ സൗകര്യം പ്രമാണിച്ചു മാത്രമാണു്. അന്നു മുതൽ പപ്പുപിള്ള എന്റെ പ്രത്യേക സ്നേഹിതന്മാരിൽ ഒരാളായിത്തീർന്നു. ചിലവോത്തു് പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നു മാറിനിൽക്കുന്ന പണക്കാരുടെ സ്വഭാവം പപ്പുപിള്ളയിൽനിന്നു് ഒട്ടൊക്കെ മാറിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ പന്തളത്തുചെന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സ്ഥിരം അതിഥിയാണു്. എന്റെ സഞ്ചാരവേളകളിൽ പാക്കാൻ മിക്ക പ്രദേശങ്ങളിലും എനിയ്ക്കൊരു താവളം കാണും. നിവൃത്തിയുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു മാറ്റം വരുത്താറില്ല. എന്റെ താവളസ്ഥലങ്ങളിൽ ഒന്നെന്നു പപ്പുപിള്ളയുടെ ബംഗ്ലാവും കണക്കിൽ കൊണ്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കയാണു്.

കമ്മറ്റി രൂപീകരിച്ച ഉടൻ അവർ വസ്തുക്കൾ അന്വേഷിച്ചു. സമ്മതം വാങ്ങാനും ആവശ്യമുള്ള പണം പിരിച്ചുണ്ടാക്കാനും ഉത്സാഹപൂർവ്വം ശ്രമിച്ചു. താമസം കൂടാതെ എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ പേരു് ആധാരം എഴുതിവാങ്ങിത്തുടങ്ങി. കമ്മറ്റിക്കാർ അഹോരാത്രമെന്നപോലെ പരിശ്രമിച്ചും കഷ്ടപ്പെട്ടും കാലതാമസം കൂടാതെ പത്തിരുപതേക്കർ സ്ഥലത്തിന്റെ തീറാധാരം എഴുതി വാങ്ങി. പന്തളത്തെ കണ്ണായ പ്രദേശമാണതു്. പന്തളത്തു് കാളേജുണ്ടാക്കാനുള്ള അനുവാദം വാങ്ങി. വിവരം ധരിച്ചതിനോടുകൂടി അവർ പൂർവ്വാധികം ഉത്സാഹത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചു. കാളേജിനു എഴുതി വാങ്ങിയ സ്ഥലത്തിന്റെ മുൻവശം റോട്ടവക്കിലുള്ള ഏതാനും സ്ഥലം തരാൻ ചില വസ്തു ഉടമസ്ഥന്മാർ വിസമ്മതിച്ചു. സൗസൈറ്റി ആ സ്ഥലത്തിന്റെ വിലകൊടുക്കാൻ തയ്യാറുണ്ടെന്നും പൊന്നുംവിലകൊടുത്തു് ഒഴിപ്പിച്ചെടുത്തുതരണമെന്നും അപേക്ഷിച്ചു. സർക്കാരിൽനിന്നും ആ വസ്തുക്കൾ ഒഴിപ്പിച്ചെടുത്തുതന്നതുകൊണ്ടു് റോട്ടിനു കിഴക്കുവശമുള്ള ആ ബ്ലോക്കു മുഴുവൻ പന്തളം കാളേജിന്റെ വസ്തുവായി തീർന്നു.

ഇതു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ മൂന്നാമത്തെ കാളേജാണു്. നായർ സമുദായത്തിനേറെയും സൗസൈറ്റിയുടേയും നിലയ്ക്കു് ഒരു കാളേജുണ്ടാക്കി നടത്തുന്നതുതന്നെ ശ്രമാവഹമായ ഒരു

കായ്മാണെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ട്, ആഗ്രഹത്തിന്റെ ആധിക്യംനിമിത്തവും സമുദായത്തിന്റെ സംതൃപ്തിയെ പ്രതീക്ഷിച്ചും ഈ സാഹസകർമ്മത്തിൽ ചെന്നു ചാടിയതാണു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ മൂന്നു കാളേജും മെയിൻറോട്ടുവക്കിൽ തൊട്ടുപടിഞ്ഞാറായിട്ടാണു് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. വടക്കെ അറ്റത്തുള്ള ചങ്ങനാശേരി കാളേജിൽനിന്നും ഇരുപതു മയിൽ തെക്കോട്ടു ചെല്ലുമ്പോൾ പന്തളം കാളേജും അവിടെ നിന്നു് 60 മൈൽ തെക്കു് തിരുവനന്തപുരം കാളേജും കാണാൻ കഴിയും. ആരും പറയാതെ തന്നെ അവ എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജുകളാണെന്നു് ആകൃതികൊണ്ടുതന്നെ മൂകമായി വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു്, തല ഉയർത്തിനിൽക്കുന്ന കാഴ്ച രാജ്യാഭിമാനികൾക്കെല്ലാം രോമാഞ്ചം ഉണ്ടാക്കുന്നതാണു്.

പന്തളം കാളേജിന്റെ ശിലാസ്ഥാപനം നടത്തിയതു് മാവേലിക്കര സ്വദേശിയും റിട്ടയാർഡ് ദിവാൻജിയുമായ പി. ജി. നാരായണൻ ഉണ്ണിത്താനാണു്. ഏറ്റവും സ്വഭാവഗുണമുള്ള സൌമ്യശീലനായ ഒരു ഭാഗ്യവാനാണദ്ദേഹം. ശിലാസ്ഥാപനം നടത്തിയതു് 1949–ൽ ആണു്. ലോക്കൽ കമ്മറ്റി പ്രാരംഭത്തിൽ ശേഖരിച്ച ചെറിയ സംഖ്യ കഴിച്ചുള്ള മുഴുവൻ തുകയും കാളേജ് സെൻട്രൽക്കമ്മറ്റിയുടെ പൊതുധനശേഖരത്തിൽനിന്നാണു് ചിലവു ചെയ്യുന്നതു്. ലോക്കൽകമ്മറ്റിയുടെ ചുമതലയിൽ ആദ്യം മുതലെ അവിടത്തെ പണി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചങ്ങനാശേരികാളേജിന്റെ ആകൃതിയും വലിപ്പവും തന്നെയാണു് പന്തളം കാളേജിനുമുള്ളതു്. പണി പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. പൂർത്തിയായി ഉൽഘാടനം ചെയ്യത്തക്കവണ്ണം ആകണമെങ്കിൽ ഇനിയും രണ്ടുലക്ഷം ക. കൂടി വേണ്ടിവരും. 1950 ജൂലൈയിൽതന്നെ കാളേജിൽ പഠിത്തം ആരംഭിച്ചു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ മറ്റു കാളേജുകളിലെപ്പോലെ ഈ കാളേജിലും കെട്ടിടം പണിയും പഠിപ്പും ഒരുമിച്ചാണു് നടന്നതു്. മിക്ക വിഷയങ്ങളുമുള്ള ആ കാളേജിലെ എല്ലാ ക്ലാസുകളും നടക്കുന്നതു് ആ കെട്ടിടത്തിൽ തന്നെയാണു്. കാളേജിന്റെ രണ്ടുനില മുഴുവൻ തീർന്നിട്ടു് രണ്ടു മൂന്നു കൊല്ലമായി. സ്ഥലം മതിയാകാതെ വന്നപ്പോൾ കാളേജ് കെട്ടിടത്തിന്റെ മുൻവശത്തു് കാളേജിനോളംതന്നെ നീളത്തിൽ ഒന്നാന്തരം ഒരു കെട്ടിടം പണിതു പൂർത്തിയാക്കീട്ടുണ്ടു്. അതിനുതന്നെ ലക്ഷത്തിലധികം ക. ചിലവായിക്കാണും. സൌകര്യത്തിനു വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കിയ മറ്റുപഗ്ര

ഹങ്ങൾക്കും മുൻവശത്തെ കരിങ്കൽമതില്ലിട്ടിനും വേണ്ടിയും ഒട്ടധികം പണം അവിടെ ചിലവാക്കിട്ടുണ്ട്. കാളേജിനു വടക്കുഭാഗത്തു് രണ്ടേലക്ഷത്തിലധികം ക. ചെലവു വരുന്ന ഒന്നാന്തരം ഒരു ഹോസ്റ്റലിന്റെ പണി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. പൊതുവെ രണ്ടുനിലയും മുൻവശത്തു് മൂന്നുനിലയുമാണു്. അതു തിന്നാൽ ഇരുനൂറിലധികം വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പ്രയാസം കൂടാതെ പാർക്കാൻ കഴിയുന്നതാണു്. മരാമത്തുകളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്ന കമ്മറിയിലെ പ്രധാനികളായ രാമൻപിള്ളയും, രാഘവൻപിള്ളയും, ഏ. ഭാസ്കരൻപിള്ള ബി. എ. ബി. എൽ. ം പണിസ്ഥലത്തു മാറാതെ തന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കും. സ്വന്തം വീടു പണിയുന്നതിലും അധികം താല്പര്യം കാളേജ് പണിക്കായ്ത്തിൽ അവർക്കുണ്ടു്.

അവിടത്തെ ഇപ്പൊഴത്തെ പ്രിൻസിപ്പാൽ കെ. ആർ. നാരായണയ്യരാണു്. അദ്ദേഹം പെൻഷൻ പറ്റിയ ഒരു സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനും എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ഒരാളുമാണു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ കാളേജുകളിൽ പരീക്ഷാവിജയം കൊണ്ടും മറ്റും മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്നതു് പന്തളം കാളേജാണു്. അതു് നല്ലൊരു പേരു സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

4. എൻ. എസ്. എസ്. വിമൻസ് കാളേജ്.

പെരുന്താന്നിയിൽ ആരംഭിച്ച എം. ജി. കാളേജ് കേശവദാസപുരത്തേക്കു മാറിയപ്പോൾ, അവിടെ ഒരു രണ്ടാം ഗ്രേഡ് വിമൻസ് കാളേജ് ആരംഭിച്ചു. അവിടത്തെ പ്രിൻസിപ്പലായി ശാരദാമ്മ എം. എ. എൽ. റ്റി. യേയും നിയമിച്ചു. അവർ വലിയ ഡിസിപ്ലിൻ കാരിയായതുകൊണ്ടു് കാളേജ് നല്ല നിലയിൽ തന്നെ വളർന്നു. അവിടത്തെ ഹോസ്റ്റലിൽ ധാരാളം പെൺകുട്ടികൾ താമസിച്ചിരുന്നു. പ്രീയൂനിവേഴ്സിറ്റിയും ത്രീ ഈയേഴ്സ് ഡിഗ്രിക്കോഴ്സും വന്നതിനോടുകൂടി അതിനേയും ഒരു ഫസ്റ്റ് ഗ്രേഡ് കാളേജാക്കി. ഇൻറർ മീഡിയറ് നിറുത്തിയപ്പോൾ കുട്ടികളുടെ എണ്ണം വളരെ കുറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് തൽക്കാലം അതിനൊരു ചടപ്പുണ്ടു്. ഹോസ്റ്റൽ താമസക്കാരും ചുരുങ്ങി. ശാരദാമ്മ ഒരുകൊല്ലത്തെ അവധിയെടുത്തു് ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു പോയി. ചങ്ങനാശേരി കാളേജിൽ നിന്നു് മീനാക്ഷിക്കുട്ടിഅമ്മ

യെ പെരുന്താന്നി പ്രിൻസിപ്പലായി നിയമിച്ചിരിക്കയാണു്. ആ കാളേജിന്റെ നിലനിൽപു പലതുകൊണ്ടും ഖണ്ഡിതമായി പറയാറായിട്ടില്ല.

5. പെരുന്ന ബി. റ്റി. കാളേജ്.

രാജ്യം ഒട്ടാകെത്തന്നെ ബി. റ്റി ക്കാരുടെ ആവശ്യം വർദ്ധിച്ചു. അദ്ധ്യാപകന്മാക്കു ശമ്പള കൂട്ടതലും അവസ്ഥയും വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ വിദ്യാഭ്യാസഡിപ്പാർട്ടമെൻറിലേക്കു ആവശ്യത്തിൽ കവിഞ്ഞും ഉദ്യോഗാർത്ഥികൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ടെയിനിഗ് കാളേജുകൾ ആവശ്യത്തിനു തക്കവണ്ണം ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. വകയായി പെരുന്നയിൽ ഒരു ടെയിനിംഗ് കാളേജുണ്ടാക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അനുവാദം വാങ്ങി. ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഒരു ഭാഗം അതിനായി നിക്കിവച്ചു. പെരുന്ന കാളേജിലെ വൈസ് പ്രിൻസിപ്പലായിരുന്ന എം. ഗോപാലൻ നായരെ ടെയിനിംഗ് കാളേജ് പ്രിൻസിപ്പലായി നിയമിച്ചു. ഈ കാളേജ് ആരംഭിച്ചതു് 1954–ൽ ആണു്. ഗോപാലൻനായർ സ്തുത്യർഹമായിത്തന്നെ കാളേജ് നടത്തി. ആദ്യകൊല്ലത്തിൽ തന്നെ റിസൽട്ടുകൊണ്ടും ഭരണപരമായ നിലകൊണ്ടും ഒരു പ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ചു. ഈ കാളേജിനുവേണ്ടി ഹൈസ്കൂളിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗം രണ്ടു നിലയിൽ ഉയർത്തി. എല്ലാ സൌകര്യങ്ങളോടുകൂടി ആ കാളേജ് ഭംഗിയിൽ നടന്നുവരുന്നു.

6. പന്തളം എൻ. എസ്. എസ്. ടെയിനിംഗ് കാളേജ്.

ബി. റ്റി. ക്കാരുടെ ആവശ്യം നിത്യമെന്നപോലെ വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ ടെയിനിംഗ് കാരുടെ ആവശ്യവും കൂട്ടതൽ കൂട്ടതൽ വർദ്ധിച്ചുവന്നു. 140 കുട്ടികളെ ചേർക്കാൻ അനുവാദമുള്ള കാളേജിൽ, 1500 ലധികം അപേക്ഷകൾ ലഭിച്ചു. പന്തളത്തും കൂടി ഒരു ടെയിനിംഗ് കാളേജ് ആരംഭിക്കാൻ സൌകര്യമുള്ളതുകൊണ്ടു് ഒരു പുതിയ കാളേജിനുള്ള അനുവാദവും കൂടിവാങ്ങി. ഇക്കൊല്ലം അവിടെയും ഒരു ടെയിനിംഗ് കാളേജ് ആരംഭിച്ചു. പെരുന്ന ടെയിനിംഗ് കാളേജ് വൈസ് പ്രിൻസിപ്പലായിരുന്ന സി. കൃഷ്ണദാസിനെ അവിടത്തെ പ്രിൻസിപ്പലായി നിയമിച്ചു. സി. കൃഷ്ണദാസ് ശേഷിമാനായ ഒരദ്ധ്യാപകനാണു്.

ടെക്നിക്കൽ കാളേജ്

ഇപ്പോഴത്തെ രീതിയിലുള്ള കാളേജുകളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിക്കു താല്പര്യമില്ലാതെയായിട്ടുണ്ട്. ആരംഭിച്ചവയെല്ലാം എങ്ങിനെഎങ്കിലും പൂർത്തിയാക്കി നല്ല വ്യവസ്ഥിതിയിൽ സ്ഥിരമായി നടക്കാൻ ഏർപ്പാടു ചെയ്യണമെന്നുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞു് ഒരാഗ്രഹവുമില്ല. എന്നാൽ നമ്മുടെ വകയായി മലബാറിൽ ഒരു കാളേജുണ്ടാക്കണമെന്നു് രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലം മുമ്പുണ്ടായ വിചാരവും ആലോചനയും ബാക്കി കിടപ്പുണ്ടു്. ഒറ്റപ്പാലം ഹൈസ്കൂൾ എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനു ദാനംചെയ്ത കുതിരവട്ടത്തു പ്രഭാകരൻ തമ്പാൻ ആ പ്രദേശത്തു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. വകയായി ഒരു കാളേജുണ്ടാക്കണമെന്നും ആവശ്യമുള്ള 100 ഏക്കർ സ്ഥലം അദ്ദേഹം വിലക്കുവാങ്ങിത്തരാമെന്നും പറഞ്ഞിരുന്നതാണു്. വസ്തുവിന്റെ അന്വേഷണം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ നിർഭാഗ്യം കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ദിവംഗതനായി. ദീർഘകാലമായി ദീനക്കിടക്കയിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നിട്ടും അവസാനശ്വാസംവരെ അദ്ദേഹം നാട്ടിന്റെ നന്മക്കുവേണ്ടി ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനുള്ള രാജ്യസ്നേഹത്തിന്റെ നൂറിലൊന്നു ഒറ്റപ്പാലത്തെ ബാക്കി പ്രമാണികളിൽ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവിടെ ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ ഒരു എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. കാളേജുണ്ടാകുമായിരുന്നു. പ്രഭാകരൻ തമ്പാന്റെ വാഗ്ദാനത്തേയും ആഗ്രഹത്തേയും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി അന്നുതന്നെ ഒറ്റപ്പാലത്തു ഒരു കാളേജുണ്ടാക്കാൻ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. അനുവാദത്തിനപേക്ഷിച്ചിരുന്നു. അതിനുള്ള അനുവാദം ഇപ്പോൾ കിട്ടീട്ടുണ്ടു്. ഇതു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സിന്റെ സ്വന്തകാര്യമാണെന്നും, അവർ പണക്കാരാണെന്നും, ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ പണംകൊണ്ടുവന്നു പണിയിച്ചു നടത്തിക്കൊള്ളുമെന്നും, തങ്ങൾക്കു് യാതൊരാവശ്യവും ബാദ്ധ്യതയുമില്ലെന്നും ഉള്ള നാട്ടുകാരുടെ ഇന്നത്തെ മനോഭാവം മാറ്റി അവരുടെ പണവും സഹകരണവും കൊണ്ടു് എൻ. എസ്സു്. എസ്സിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു നടത്തേണ്ട കാര്യമാണെന്നു അവർക്കുതോന്നിയാൽ, മലബാറിനെ പ്രത്യേകപരിഗണനയിൽ എടുത്തു് സാധാരണ കാളേജിന്റെ കാര്യം പുനഃപരിശോധന ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു അവരെ ധരിപ്പിക്കാവുന്നതാണു്. തന്നിമിത്തം ഒരു മാറ്റം വരുന്നെങ്കിലല്ലാതെ സ്വയമേവ ഒരു താല്പര്യവും എൻ. എസ്സു്.

എസ്സിനുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രണ്ടിലൊന്നു ഉടനെ തീർച്ചപ്പെടുത്തേണ്ട സന്ദർഭമായിട്ടുണ്ട്.

വിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചവരുടെ ഇടയിലും അല്ലാത്തവരുടെ ഇടയിലും തൊഴിൽ ഇല്ലായ്മയും തൊഴിൽ പരിശീലനമില്ലായ്മയും വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, അതിനു എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ വീതപ്രകാരമുള്ള പരിഹാരത്തിനെങ്കിലും ശ്രമിക്കേണ്ട ബാദ്ധ്യത ബാക്കിയുണ്ടെന്നു തോന്നിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് സാങ്കേതികപരിശീലനത്തിനുള്ള ചില സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി നടത്താനുള്ള ശ്രമവും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. പന്തളത്തു് ഒരു ടെക്നാളജി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻആരംഭിക്കാനുള്ള അനുവാദം ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിനു പതിനഞ്ചുലക്ഷം ക. ഉടനെ മുടക്കുകയും കൊല്ലംതോറും നാല്പതിനായിരം ക. കൂടി ചെലവുചെയ്യുകയുംവേണം. ഗവണ്മെൻറിൽനിന്നും 10 ലക്ഷം ക. യുടെ സഹായം ലഭിക്കും. ബാക്കി വേണ്ട അഞ്ചുലക്ഷം ക. എൻ. എസ്സ്. എസ്സുണ്ടാക്കണം. അതിനുള്ള ശ്രമം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്. അടുത്ത കാളേജ് വർഷത്തിൽ ആ സാങ്കേതിക കാളേജ് പന്തളത്തു് ആരംഭിക്കാൻ കഴിയുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. ഇനിയും ആ രംഗത്തു് ഒട്ടധികം പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. അതെല്ലാം ക്രമപ്രവൃദ്ധമായി ഉണ്ടാകുമെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷയിലാണു് ഞാൻ ഇന്നും ജീവിക്കുന്നതു്.

എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ ഈ കുറഞ്ഞകാലംകൊണ്ട് ഈ രംഗത്തു് ഇത്രഅധികം കായ്ങ്ങൾ സാധിച്ചു എങ്കിലും അതിനു വേണ്ടി ചിലവു വന്നതു് 38 ലക്ഷം ക. മാത്രമാണു്. കാളേജ് പ്രസ്ഥാനത്തിനു്, തീന്നു കെട്ടിടങ്ങളുടെ അടങ്കൽ അനുസരിച്ചുള്ള വില കണക്കാക്കിയാൽ 63 ലക്ഷത്തിലധികം ക. യുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പ്രവർത്തകന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയും, ലാഭംനോക്കി പണിയിക്കാനുള്ള അവരുടെ ശേഷിയും കൊണ്ടുണ്ടായതാണു് ഈ 25 ലക്ഷം ക. ലാഭം. അവരെല്ലാം അഭിനന്ദനീയന്മാരും സ്മരണീയന്മാരുമാണെന്നു രേഖപ്പെടുത്താൻ എനിക്കു സന്തോഷമുണ്ട്.

കാളേജ് ഭരണം

എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജുകളുടെ ഭരണം, ഒരു "എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. കാളേജ് സെൻട്രൽക്കമ്മറ്റി"യുടെ കീഴിലാ

ണു്. ആ കമ്മറിറി, കൌൺസിലിന്റേയും ഡയറക്ടർ ബോർഡിന്റേയും കീഴിലുമാണു്. ഡയറക്ടർ ബോർഡാണു് ആ കമ്മറിറിയെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതു്. കമ്മറിറിക്കു് ഒരു സെക്രട്ടറിയുണ്ടു്. അദ്ദേഹമാണു് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ആഫീസറായിരിക്കുന്നതും കാളേജുകളുടെ മേൽഭരണം നടത്തുന്നതും. ആദ്യത്തെ കാളേജു് കമ്മറിറി സെക്രട്ടറി കളത്തിൽ വേലായുധൻ നായർ ആയിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസശാഖയുടെ മുഴുവൻ മേൽഭരണം നടത്താൻ അദ്ദേഹത്തെ, എഡ്യൂക്കേഷൻ കമ്മീഷണർ എന്നു് പുതുതായി ഒരുദ്യോഗം സൃഷ്ടിച്ചു ആ ചുമതലയുംകൂടി വഹിക്കാൻ അധികാരപ്പെട്ടത്തി. വേലായുധൻനായർ മന്ത്രിയായപ്പോൾ ആ ചുമതലകളിൽ നിന്നെല്ലാം ഒഴിയേണ്ടതായിവന്നു. പെട്ടന്നു് ഒരാളെ പകരം നിയമിക്കാൻ സൌകര്യമില്ലാതെ വന്നതുകൊണ്ടു് ജനറൽ സെക്രട്ടറി ആ രണ്ടു ചുമതലയുംകൂടി വഹിക്കാൻ വ്യവസ്ഥചെയ്തു. രണ്ടുനാലുമാസം മുമ്പുവരെ അങ്ങിനെയാണു് നടന്നുവന്നതു്.

എഡ്യൂക്കേഷൻ കമ്മീഷണർസ്ഥാനം നിറുത്തൽചെയ്യുകയും, കാളേജുകൾ കാളേജ് കമ്മറിറിയും' സ്കൂളുകൾ പഴയപോലെ ജനറൽ മാനേജരും ഭരിക്കാൻ തക്കവണ്ണം നിയമങ്ങൾ പരിഷ്കരിക്കയും ചെയ്തു. അതനുസരിച്ചു് കാളേജ് കമ്മിറിറി സെക്രട്ടറി സ്ഥാനത്തേക്കു് പി. ആർ. പരമേശ്വരപ്പണിക്കരെ നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹം പഠിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ ബുദ്ധിമാനും സൽസ്വഭാവിയുമായ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. പത്തു മുപ്പതുകൊല്ലംമുമ്പു് ഗവർമ്മെൻറു കാളേജിൽ ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ച അദ്ദേഹം സ്ഥിരപരിശ്രമവും സാമർത്ഥ്യവും കൊണ്ടു് തിരുവിതാംകൂർ യൂണിവേഴ്സിറിറിയുടെ പ്രോ. വൈസ്സു് ചാൻസ്ലർ വരെ ആകാൻ സാധിച്ചു. അവിടത്തെ ഭരണവും സാമർത്ഥ്യപൂർവ്വം നടത്തീട്ടു് പെൻഷൻ പറ്റിപിരിഞ്ഞതു് ഈ അടുത്തകാലത്താണു്. ശേഷിമാനും പരിചയസമ്പന്നനുമായ പി. ആർ. പരമേശ്വരപ്പണിക്കരാണു് ഇപ്പോഴത്തെ എൻ. എസ്സു്. എസ്സു്. കാളേജ് കമ്മറിറി സെക്രട്ടറി. അദ്ദേഹം അവിടെ വരുത്തേണ്ട പരിഷ്കാരങ്ങളെപ്പററി ആലോചിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കയാണു്.

പെരുന്ന കാളേജിന്റെ ഉൽഘാടനം നടത്തിയ ഉത്തരപ്രദേശ് ഗവർണ്ണർ ശ്രീ. കെ. എം. മുൻഷി, അദ്ദേഹത്തിനു ഈ

സ്ഥാപനത്തോടുണ്ടായ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾ അപരിമിതമായിരുന്നു എന്നു കാണിക്കുന്ന ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ലേഖനം ഒരു ജർണ്ണലിൽ എഴുതിയിരുന്ന വിവരം മുകളിൽ ഒരു ഭാഗത്തു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ആ ലേഖനമാണു് താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്.

EXTRACT FROM KULAPATI'S LETTER IN BHAVAN'S JOURNAL DATED 3rd June 1956.

BY

SRI. K. M. MUNSHI
GOVERNOR UTTARA PRADESH.

Till quite recently, the Christian Churches enjoyed the monopoly of education in the State, but the Hindus are now starting educational institutions of their own. The most powerful one of this movement is that sponsored by the Nair Service Society (N. S. S. for short.)

Forty years ago, Mannathu Padmanabhan, a school-master turned lawyer, was fired with a mission to uplift the Nairs. With persuasive eloquence, but without so much as a pie, he moved from village to village, organising the Nairs into little village-councils and setting up taluqa and district councils with the N. S. S. of the apex.

In between his ceaseless constructive labours, Padmanabhan gravitated within the Gandhian orbit, and years ago, he led a SATYAGRAHA march called the Vaikom

Satyagraha to establish the Harijans' right to use a particular road. Travancore was not only the land of untouchables but of unapproachables. The unapproachables were obliged to disappear from the streets whenever a high-class Hindu came into them!

To-day, the N. S. S., which Padmanabhan founded and of which he is the soul, can boast of forty-five educational institutions, including five colleges and thirty-four High schools, with an annual budget of twenty-two lakhs. Padmanaban has also turned his attention to the economic uplift of the Nairs and has started a scheme of colonisation and induced the farmers through his councils to consolidate their holdings by voluntary effort.

In this way by his single-handed effort, Padmanabhan has organised the Nairs into a close-knit community. For Travancore, the N. S. S. is a fairly rich society, but its monies do not come only from grants and donations. The bulk of them are derived from a voluntary cess levied in kind on coconuts and bananas from the Nair farms.

When in 1947, Sir C. P. Ramaswamy Aiyar resisted the integration of Travancore with India, Padmanabhan jumped once more into the political arena, led a powerful movement in favour of integration, and was sent to jail. But soon Sir C. P. Ramaswamy Aiyar resigned; the integration of Travancore-Cochin followed and Padmanabhan emerged from gaol the hero of Kerala. His work done, he went back to his N. S. S.

Now I understood why I had been summoned all the way from Lucknow. On this day, the 11th of January Padmanabhan was attaining the age of seventy-nine.

"കുലപതിയുടെ കത്തുകൾ" എന്ന ശീർഷകത്തിൽ
ഉത്തരപ്രദേശ് ഗവർണ്ണർ
ശ്രീ. കെ. എം. മുൻഷി

1956 ജൂൺ 3-ാംതീയതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഭവാൻസ്' ജേർണ'ലിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നതും മുകളിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നതുമായ ഇംഗ്ലീഷ് ലേഖനത്തിന്റെ തർജ്ജിമ.

അടുത്ത കാലംവരെ ഈ സ്റ്റേറ്റിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കുത്തകാവകാശം ക്രിസ്ത്യൻ പള്ളികൾ വച്ചനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഹിന്ദുക്കളും അവരുടേതായ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുകയാണു്. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്. സമാരംഭിച്ച സ്ഥാപനമാണു് അവയിൽ ഏറ്റവും സുശക്തം.

നാല്പതുകൊല്ലം മുമ്പു് ശ്രീ. മന്നത്തുപത്മനാഭൻ—വക്കീലായിമാറിയ ഒരദ്ധ്യാപകൻ—നായർ സമുദായത്തെ സമുദ്ധരിക്കുന്നതിനു് ദൃഢവ്രതമെടുത്തിറങ്ങി. നാലുകാശും കയ്യിലില്ലാതെ കഴിവുറ്റ നാക്കുമായി മാത്രം നാട്ടുനീളെ നടന്നു്, കരയോഗങ്ങളും താലൂക്കുയൂണിയനുകളുമെല്ലാം അദ്ദേഹം എൻ. എസ്സ്. എസ്സിന്റെ കീഴിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു.

നിസ്സന്ദ്രമായ, സൃഷ്ടിപരപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കിടയിൽ, വളരെ വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു്—ഗാന്ധിയുടെ കർമ്മമാർഗ്ഗത്താൽ ആകൃഷ്ടനായി—അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധമായ വൈയ്ക്കം സത്യഗ്രഹത്തിനു് നേതൃത്വം കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. അവർണ്ണർക്കു ഒരു വഴി തുറന്നുകിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു ആ സഹനസമരം. തിരുവിതാംകൂർ അന്നു തൊട്ടുകൂടാത്തവരുടേതെന്നപോലെ തീണ്ടിക്കൂടാത്തവരുടേയും നാടായിരുന്നു. സവർണ്ണഹിന്ദുക്കളുടെ സാമീപ്യത്തിൽ അവർണ്ണർ അന്നു് തെരുവുകളിൽനിന്നു് അപ്രത്യക്ഷരാകേണ്ടിയിരുന്നു.

ഇന്നും എൻ. എസ്സ്. എസ്സിനു്—അതിന്റെ സ്ഥാപകനും ആത്മാവും ശ്രീ മന്നംതന്നെ—അഞ്ചു കലാലയങ്ങളും 34 ഹൈസ്കൂളുകളും ഉൾപ്പെടെ നാല്പത്തിയഞ്ചോളം വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങ

ളുണ്ടെന്നഭിമാനിക്കാം. അതിന്റെ ഒരാണ്ടത്തെ ഇന്നത്തെ ബഡ്ജറ്റ് 22 ലക്ഷം രൂപയാണ്. ഇതു കൂടാതെ ശ്രീ മന്നത്തുപത്മനാഭൻ, നായരുടെ സാമ്പത്തികോന്നമത്തെ ലാക്കാക്കി ഒരു കൂടിയേറിപ്പാർപ്പ് പദ്ധതിയും രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. തന്നെയുമല്ല കൃഷിക്കാരെ, അവരുടെ കൃഷിസ്ഥലങ്ങൾ സമമേധയാ കൂട്ടിച്ചേർത്തു ഒന്നാക്കുന്നതിന് പ്രതിനിധിസഭകളിലൂടെ അദ്ദേഹം പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

ഈ വിധം, ഒറ്റയ്ക്കുള്ള ശ്രമംകൊണ്ടുമാത്രം അദ്ദേഹം നായന്മാരെ ദൃഢബന്ധമുള്ള സമുദായമായി സംഘടിപ്പിച്ചു. എൻ. എസ്സ്. എസ്സ്— തിരുവിതാംകൂറിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു സമ്പന്നമായ സ്ഥാപനമാണ് പക്ഷേ അതിന്റെ സമ്പത്ത് ഗ്രാൻറിനേയും പൊതുജനസംഭാവനയേയും മാത്രം ആശ്രയിച്ചാണുണ്ടായതെന്നു പറയുകവയ്യ. വാസ്തവത്തിൽ അതിന്റെ ധനത്തിൽ ഏറിയ പങ്കും ഉല്പന്നപ്പിരിവിൽനിന്നുണ്ടായതത്രേ.

1947-ൽ ഭാരതത്തോട് തിരുവിതാംകൂർ സംയോജിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സർ. സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ പ്രതികൂലിച്ചപ്പോൾ ശ്രീ മന്നത്തു പത്മനാഭൻ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തു ഒരിക്കൽകൂടി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയുണ്ടായി. സംയോജനത്തിനു അനുകൂലമായി ഒരു സുശക്തമായ പ്രക്ഷോഭണംതന്നെ അദ്ദേഹം സംഘടിപ്പിച്ചു. തൻമൂലം അദ്ദേഹം ജയിലിലായി. എങ്കിലും സർ. സി. പി. യുടെ രാജിയെത്തുടർന്നു സംയോജനം നടപ്പിലായപ്പോൾ കേരളത്തിന്റെ നേതാവായിട്ടാണ് ജയിലിൽനിന്നു അദ്ദേഹം പുറത്തിറങ്ങിയതു്. രാഷ്ട്രീയരംഗത്തെ ജോലിതീർന്നപ്പോൾ വീണ്ടും എൻ. എസ്സ്. എസ്സിലേക്കായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ.

എനിക്കിപ്പോൾ മനസ്സിലായി, ഇക്കാണായ വഴിയെല്ലാം മറികടന്നു് ലക്നൗവിൽനിന്നു് എന്നെ ക്ഷണിച്ചു് വരുത്തിയതെന്തിനെന്നു്. ഇന്നു്—ഈ ജനുവരി പതിനൊന്നാംതീയതി ശ്രീ മന്നത്തു പത്മനാഭനു് 79 വയസ്സു തികയുകയാണു്.

എന്റെ ജീവിതസ്മരണകൾ

ഒന്നാം ഭാഗം

4263

മന്നത്തു പദ്മനാഭൻ

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org